

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**XXI. GENEL KURUL
11-12 MAYIS 1991 MERSİN**

**BAŞKANLIK RAPORU
YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ XXI. OLAĞAN GENEL KURUL G Ü N D E M İ

Toplantı Tarihi : 11-12 Mayıs 1991

Toplantı Saati : 10.00

**Toplantı Yeri : Ticaret ve Sanayi
Odası Konferans Salonu - MERSİN**

- 1 — Yoklama,
- 2 — Bir Başkan bir Başkan Vekili ve iki Üyeden oluşan Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi,
- 3 — Saygı duruşu,
- 4 — Birlik Başkanı'nın toplantıyı açışı,
- 5 — Mersin Barosu Başkanı'nın konuşması,
- 6 — Türkiye Barolar Birliği Organlarında görev alan ve ayrıca meslek-
te 40 yılını dolduran meslekdaşlarımıza plaket verilmesi töreni,
- 7 — Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1989-1991 yılları
çalışma raporu, blanço gelir-gider ve giderlerin bütçe ile muka-
yese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve
görüşülmesi,
- 8 — Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun
aklanması,
- 9 — Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu Üyelerine Avukatlık Ya-
sasının 112/2. maddesi uyarınca ödenmesi gereken yolculuk, ikâ-
metgâh ve diğer zorunlu gider miktarının saptanması,
- 10 — Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve
kabulü,
- 11 — Barolardan alınacak, Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin sap-
tanması,
- 12 — Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya
bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi,
- 13 — Yargı Yılı Açılışı Töreni ile ilgili hususların görüşülmesi ve ka-
rara bağlanması,
- 14 — Avukatlık Yasası Değişikliği taslağının görüşülmesi ve karara
bağlanması,
- 15 — Hukukun, Yargının ve mesleğin diğer sorunları ile ilgili görüşme,
- 16 — Gelecek Olağan Genel Kurul toplantı gün ve yerinin saptanması,
- 17 — Dilek ve temenniler,
- 18 — Birlik Başkanı'nın kapanış konuşması.

BAŞKANLIK RAPORU

Genel Kurulumuza katılan tüm delege arkadaşlarımızı, Baro Başkanlarımızı, meslekte 40 yılını doldurmuş üstadlarımızı ve değerli konukları saygılarımla selamlıyorum.

27-28 Mayıs 1989 tarihinde Giresun'daki 20. Genel Kurul'da, Mersin Baromuz, 21. Olağan Genel Kurul'un Mersin'de yapılmasını istemiş ve bu istek, oybirliği ile kabul edilmişti.

Mersin Baromuzun değerli Başkanı Sayın Uğur Yürekli ve Yönetim Kurulu Üyeleri'nin, Türkiye Barolar Birliği Delegeleri Sayın Şengün Erdoğan'ın ve Sayın Doğan Er'in ve T.B.B. Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Ayhan Oran'ın ve Mersin'li tüm meslekdaşlarımızın uzun süren titiz, dikkatli, özverili ve gayretli çalışmaları ile bu güzel organizasyon ve Genel Kurul gerçekleştirilmiştir.

Mersin Barosu mensuplarına ve Genel Kurulumuzun güzel ve düzenli olması için emeği geçen, katkıda ve yardımda bulunan, ilgisini esirgeme-yen herkese, her kurum ve kuruluşa teşekkür etmeyi zevkli bir görev sayıyorum.

Geride bıraktığımız iki yıllık dönemdeki faaliyet ve çalışmalarımızı, Yönetim Kurulunun Çalışma Raporunda belirtmiş bulunuyoruz. Bu dönemde Birlik binamızın toplantı salonunda dört kez Baro Başkanlarımızla ortak toplantı düzenledik. Birinci toplantı, göreve başlarken Barolarımızın istek ve önerilerini saptamak için yapılmıştı. İkinci toplantı, bugün de kendisini bir kez daha sevgi, saygı ve engin içsizisi ile andığımız hocamız ve Ankara Barosu'nun eski başkanı değerli hukukçu Prof. Muammer Aksoy'un alçakça öldürülmesi üzerine düzenlenmişti. Üçüncü toplantı, Yargı Yılı Açılış Töreni için Yargıtay Başkanlar Kurulu Kararı ile Yargıtay Başkanı tarafından Birlik Başkanı'nın konuşma metninin, toplantıdan üç ay önce istenmesi üzerine yapılmıştı. Bu toplantıdan sonra gerçekleştirilen Yargı Yılı Açılış Toplantısı Türk avukatlık tarihinin en anlamlı ve görkemli toplantılarından birisi olmuştur. Bu toplantıya bütün Barolardan katılan tüm meslekdaşlarıma teşekkür ediyorum. Dördüncü ve son toplantı ise Körfez Krizinin savaşa dönüşme istidadı gösterdiği günlerde düzenlenmişti.

Toplantılardan üçü, belki Birlik Genel Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırarak önemde idi; ancak olağanüstü toplantının gerçekleştirilmesi için gerekli prosedüre uyulması halinde konuların önemini ve güncelliğini yitirmesi olasılığını gözönünde tutarak Barolarımızın görüşlerini, başkanlarını bir araya getirerek almayı uygun bulduk. Yaşamızda verilen göreve de uygun olan bu toplantılar ve ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşlerini saptayıp bu doğrultuda kamuoyuna açıklamalar yaparak, önerilen tavır ve eylemleri gerçekleştirdik.

Çok sıkışık ve dar zamanlara sığdırılan bu toplantılara Barolarımızın ve Baro Başkanlarımızın gösterdiği ilgi ve katılım doğrusu, her türlü özgünün üstündedir. Her toplantı, bir öncekinden daha katılımlı olmuş son toplantıya 65 Baromuzun 54'ü katılmıştır. Barolarımıza ve değerli Başkanlarımıza gösterdikleri özveri, ilgi ve katılımları için teşekkür ediyorum, kendilerini yürekten kutluyorum.

Yönetim Kurulumuz, üç toplantısını Ankara dışında Barolarımızın çağrısı üzerine sırayla Bursa, Balıkesir ve Zonguldak'ta yapmıştır. Bu toplantılardan önce basın toplantısı ile Yönetim Kurulumuzun düşünce ve görüşleri kamuoyuna yansıtılmış, Barolarımızca düzenlenen açıklamalara yönetici veya konuşmacı olarak katılmıştır.

Baro Başkanlarımızla gerçekleştirdiğimiz son toplantıyı, Körfez Savaşı çıkmadan önce 12.1.1991 tarihinde yaptık. Bu toplantıda, aynen şöyle demiştik: «A.B.D.nin Ortadoğu'da ekonomik ve siyasi planları he defleri ve vazgeçemeyeceği çıkarları var, sorunu savaşla çözmek istiyor. Bizim ne çıkarımız var? Acaba Arap Şeyhleri'nin, Musul ve Kerkük'ün petroleri yol ve kanal değiştirip Türkiye'ye akacak mı sanıyoruz? Irak'a PETROL'e giderken evdeki «SU»dan olmayalım. Günümüzde yıllarca sürececek huzursuzluk, savaş ve kan bize huzur mu getirecek? Elbet bir gün SAVAŞ da biter, ama geride pekçok ölü, sakatlık, hastalık, gözyaşı ve yıllarca süren sıkıntılar kalır.»

Evet savaş bitti, geride pekçok ölü, sakat, hasta, gözyaşları ve «GÖÇ»e zorlanan, yurtlarından kovulmak istenen insanlar kaldı. Daha çok petrole sahip olma, Ortadoğu'yu yönetme ve yeni HARİTA'lar çizme tutkularının, savaş kışkırtıcılığının, savaşın, IRAK'lı kürtleri ustaca ve kurnazca tahrik etmenin bedelini şimdi çaresiz ve günahsız çocuklar, kadınlar, sivililer ödüyor.

Sınırlarımızda insanlar, günlerce açlıkla, soğukla, yüzyüze ölmeme savaşı verdiler. Bu insanların devletiyle arasını açanlar, büyük bir vurdum duymazlıkla insan hak ve onuru ile bağdaşmayacak olan dramı seyrettiler. İnsan hak ve özgürlüklerini güvence altına alan sözleşmeler,

uluslararası hukuk uzun süre işletilmedi. İNSAN HAKLARI HAVARİLERİ, insanların yurtlarından olmalarını, acılarını, açlıklarını, ölmelerini, akılalmaz kayıtsızlıkla izlediler ve sorunun çözümünü büyük ölçüde Türkiye'nin üzerine yıktılar.

Türk halkı, olanaklarının sınırını, konukseverliğini ve insan sevgisini sonuna kadar zorlayarak sığınmacıların acılarını dindirmeye çalıştı.

A.B.D.- İngiltere ve Fransa başta olmak üzere diğer ülkelerin yardımı halâ yeterli düzeyde değildir. Türkiye'nin ve diğer ülkelerin yardımları sürmelidir, ancak sığınmacıların Türkiye'deki kamplarda ve Irak'taki güvenlik bölgesinde göçebe yaşamlarını sürdürmeleri, soruna köklü ve kalıcı çözüm olamaz. Köklü ve temelli çözüm, bütün sığınmacıların güvenlik ve huzur içinde evlerine dönmelerinin sağlanmasıdır.

Geçici yerleşim bölgelerinin zamanla kalıcılığa dönüşmesinden, sınırimızda ve Irak'ın kuzeyinde yıllarca sürecek Filistin benzeri sorunların doğmasından ciddi şekilde endişe etmekteyiz. Belki ustaca bir manevra ile bir Federe Kürt Devleti kurdurulması da düşünülebilir. Sorunun, bizim ülkemizdeki Kürt vatandaşlara bulaştırılması fevkalâde sakıncalıdır. Türkiye, bağımsız bir üniter devlettir, tarihin derinliklerinden gelen deneyim ve olgunluk ile bütün vatandaşlar ırk-din-dil ve etnik yapı farklılığı gözetilmeksizin birlikte yaşamaya devam edeceklerdir. Türkiye, vatandaşları ile ilgili sorunlarını, dış etkilerle çözecek değildir. Çözümün reçetesi bellidir.

Devlet, baskıcı olmamalı, sevecen olmalı, bölgelere ve insanlara farklı muamele yapmamalıdır. Konuştuğu dilden dolayı kimse yargılanmamalı, kültürel haklara saygı gösterilmeli, yasa önünde eşitlik, kâğıtlarda yazılı kalmamalı, yaşama yansıtılmalıdır. Hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkeleri benimsenmeli, eşitlikçi ve özgürlükçü demokrasi, bütün kurum ve kuralları ile işletilmelidir.

Geride bıraktığımız aylarda Adalet Bakanlığı'nın bir uygulaması, yargımızı, meslektaşlarımızı ve savunma hakkını sıkıntıya sokmuştur. Bu uygulama, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı tarafından yapılan «SALMA»dır.

Her yeni yıla Adalet hizmetlerine yüklü zamlar yaparak girmek geleneği yerleşti. Oysa davaların en az giderle ve mümkün olan sür'atle sonuçlandırılması, anayasa hükmüdür. Bu yıl da 1 Ocak'tan geçerli olmak üzere hem yargı harçları arttırıldı, hem de her türlü mahkemede, İcra İflas Dairelerinde kullanılan dosyalar 5.000 TL. dan, basılı kâğıtlar da 1.000 TL. dan satılmaya başlandı.

Devlet, hak arayan vatandaştan adalet hizmetleri için iki türlü gider alıyor: Yargı harcı ve Fon Kanununa göre alınan ücretler. Devlet, harç alıyorsa ayrıca niçin dosya ve basılı evrak için para alıyor?

Adalet Bakanlığı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı, yargı kuruluşlarına talimatlar gönderen, dosya ve basılı evraklardan ne miktar ve nasıl para alınacağını açıklayan vergi dairesi gibi çalışmaktadır.

Cezaevleri, hâkimevleri, lojmanlar yapmaya, araç gereç almaya devletin gücünün yetmediği anlaşılıyor. Kolay, bütçe dışı, denetim ve kontrolü güç, hatta olanaksız finansman yolları yeğleniyor. Vatandaşa bir verilip bin alınma yolları aranıyor.

Yoğun eleştirilere ve yakınmalara rağmen Adalet Bakanlığı, vatan-daşı, avukatları, bezdiren, mahkeme kalemlerindeki bürokratik işlemleri yoğunlaştıran zaman ve para israfına yolaçan bu yanlış uygulamayı sürdürmekte ısrarlı olunca T.B.B., Barolarımız ve meslekdaşlarımız, Danış-tay'da çok sayıda iptal davası açmışlardır.

Davalar halen devam etmekte olduğu için konunun özü ile ilgili bir değerlendirme yapmayacağım. Her davada Yürütmeyi Durdurma kararı verilmiş olduğu halde Adalet Bakanlığı'nın yargı kararına uymayışının, büyük üzüntü ve düş kırıklığı yarattığını belirtmekle yetineceğim.

T.B.B. tarafından düzenlenen toplantılarda ve yapılan açıklamalarda hiç bıkmadan usanmadan Baroların VESAYETTEN kurtulması ve tam BAĞIMSIZLIĞA kavuşması için çaba gösterilmiş, hiçbir kişi, makam ya da kuruluş ödün verilmemiştir.

Olur-olmaz zamanlarda, çeşitli vesilelerle Avukatlık Kanunu'nun de-ğiştirileceği ve Bakanlık'ta hazırlık yapıldığının söylenmesi üzerine «Ba-rolar olarak bizim bilgimiz ve haberimiz olmadan ve hangi ihtiyaçtan kaynaklandığını anlayamadığımız değişikliklere peşinen karşı olduğumuz bilinmelidir.» şeklinde açıklama yapılmıştır.

12.1.1991 tarihli son Baro Başkanları toplantımızda, aynen şöyle söyledik: «Avukatlık Yasasında, savunma mesleğinin önünü tıkayan en-geller kaldırılmalı, Türk avukatlarına yakışır, çağdaş uygar bir Avukatlık Kanunu yapılmalıdır. Yüzünü geriye döndürmüş bir yasa değişikliğinden yana değiliz, yüzünü ileriye, aydınlığa, çağdaşlığa ve savunma mes-leğinin kutsallığına döndürmüş bir yasa istiyoruz. 1991 yılı Mayıs ayın-da Mersin'deki Genel Kurulumuzda böyle bir yasa taslağını görüşeceğiz.»

Toplantımızdan sonra Adalet Bakanlığı'ndan T.B.B.'nin, barolarımı-zın yıllardır mücadelesini verdiği vesayeti kaldırıcı değişiklikleri içeren taslağı bize ulaştı.

Avukatlık Kanununda birçok maddede yenilik ve değişiklik getiriyoruz, gündemimizde sırası gelince bunları görüŖeceęiz.

Mesleğimizi ve hukukumuzu sıkıntıya sokacak sağlıksız bir oluŖum ve geliŖmeye değinmek istiyorum. Son yıllarda altyapısı, kadrosu oluŖturulmadan, binası ve olanakları yaratılmadan açılan hukuk fakülteleri istenilen ve özlenen düzeyde hukukçu yetiŖmesini sağlamaktan uzaktır. Bu fakültelere yenilerinin ekleneceğine dair belirtiler, endiŖelerimizi arttırmaktadır.

Dürüst, yetenekli, bilgili hukukçular yetiŖsin, mesleğimiz yozlaŖmanın istiyoruz. Avukatlık, servet sağlayan, zenginleŖtiren mesleklerden değildir. Avukatlardan ünlü zenginler çıkmamıştır; ama ünlü düşünürler ve devlet adamları sayılamayacak kadar çöktür.

Ünlü avukat Berryer, fakirlik içinde ölmek üzere iken genç meslekdaŖları, «Üstad, sizin ayaklarınızın dibine altın torbalar koymuŖlardı, neden almadınız?» diye sormuŖlardı. Cevap, çok anlamlıydı: «Almak için eğilmek lâzımdı.» Paraya yenik düŖmeyen, eğilmeyen hukukçular yetiŖtirelim istiyoruz.

Savunma mesleğinin çağdaŖ demokratik bir yapıya kavuŖması için Avukatlık Yasasında yapılmasını düşündüğümüz değişiklikler yetmez. Barolar, Anayasa'nın üçüncü kısım, ikinci Bölümündeki İDARE kapsamından çıkartılarak üçüncü bölümdeki YARGI kapsamına alınmalıdır. Yargının ayrılmaz parçası olan SAVUNMA'nın temsilcileri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Anayasa Mahkemesinde de temsil edilmeli, Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesinde dava açma hakkı kabul edilmelidir.

Anayasa'nın toplumumuzda tartıŖıldığı bugünlerde, mesleğimizle doğrudan ilgili değişikliklerden baŖka demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri, insan hak ve özgürlükleri ile ilgili pekçok değişiklik gerekli ve zorunludur.

«Anayasa deęiŖmez» diyenler «Anayasa'ya kefilim» diyenler ve zamanında bu anayasaya alkıŖ tutanlar, artık anayasanın deęiŖmesi gereğinden sözediyorlar. Daha 1982 yılında yapılan 6. Olağanüstü Genel Kurul'da Birliğimiz, «Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, DanıŖma Meclisince kabul edilerek Milli Güvenlik Konseyi'ne sunulan Tasarı'yı getirdiği kurum ve düzenlemelerle halkın oyuna inanmayan ve genel olarak seçimi önemsemeyen, çoğulcu demokrasiye ve çağımızın tüm sosyal ve hukuksal değerlerine ters düşen, Türk toplumunu çok gerilere ve çeŖitli bunalımlara sürükleyebilecek nitelikte bulunmaktadır. Bu haliyle Tasarı'nın

düzeltilmeyecek bir öneri olduğu ve yeni baştan kaleme alınması gerektiği görüş ve inancındadır.» şeklindeki görüşünü kamuoyuna duyurmuştu.

Zamanla Birliğimizin ne kadar haklı olduğu ortaya çıktı. Ne yazık ki toplumumuz ve demokrasimiz, çok önemli 9 yıl kaybetti. Devleti güçlendirmek bahanesi ile fertleri arka plana atan, insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, işkenceyi yasaklayan, genel affı engelleyen, ölüm cezasını koruyan, örgütlenme özgürlüğüne kapalı, kuvvetler ayrılığı ilkesini benimser görünüp yargı ve yasamayı yürütmenin güdümüne sokan bir Anayasa'dan yana değiliz. Temel hak ve özgürlükleri sınırlayan 13. maddede, çağdaş ve uygar bir anlayışla düzenlenmelidir.

Siyasal iktidar, anayasal yapı ile bağlı ve sınırlı olmalıdır. İnsan hak ve özgürlükleri güvence altına alınmalı, yasalar Anayasa'ya uygun, yönetenler hukuka bağlı, hukuk devletinin temel taşı YARGI, BAĞIMSIZ olmalıdır.

Nasıl bir Yargı Bağımsızlığı? Elbet bugün ülkemizde olduğu gibi Yürütmenin gözetim ve denetiminde bir yargı bağımsızlığı değil.

Adli ve idari yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama, nakletme, yükseltme, disiplin cezası verme ve görevden uzaklaştırma gibi pekçok önemli işlevleri olan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu başında Adalet Bakanı, kurul içinde Adalet Bakanlığı müsteşarı ve Cumhurbaşkanı'nca seçilen 5 üyeden oluşan görev kadrosu ile, binasız ve sekreteryasız çalışarak yargı bağımsızlığını, demokratik hukuk devletine yakışır şekilde gerçekleştiremez. Kurulun oluşumu ve üyelerin seçim şekli tamamen değiştirilmelidir.

Yargı bağımsızlığı için Anayasa Mahkemesi üyelerinin, üyeleri gönderen kurum ve kuruluşlarca seçilmesi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca doğrudan seçilmesi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekilinin de Yargıtay Genel Kurulunca doğrudan seçilmesi sağlanmalıdır. Cumhurbaşkanı, Danıştay üyelerinin dörtte birini seçmemelidir.

Anayasa Mahkemesi'nin kuruluşunun 29. yıldönümünde Başkan sayın Darıcioğlu'nun konuşmasının bu konu ile ilgili bölümünü aynen aktarıyorum: «...Adayları belirleyecek Yüksek Mahkemeler ile öteki Kurum ve Kuruluşların ve Anayasa Mahkemesi Üye'lerini seçecek Cumhurbaşkanı'nın, tercihlerini, sistemin amacıyla uyumlu olarak, ilmi otoriteleri her türlü kuşkunun üstünde bulunan, TARAFSIZLIKLARI tartışılmayacak, güçlü ve gerçekten güvenilir adaylar arasından özenle yapmaları..... Yüce Mahkeme'nin saygınlığını artıracaktır.»

Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın bu uyarı ve hatırlatması ve bu uyarıya uygun düşmeyen son seçimler, sorunu değerlendirmedeki ve değişiklik istemekteki haklılığımızı kanıtlamaktadır.

Anayasa değişikliğinde KHK. konusu da dikkatlice ve titiz bir şekilde ele alınmalı, «Yasamanın Devredilmezliği» kuralı zedelenmemelidir. KHK. kurumu uygulaması sürdürülecekse bunun, Anayasa Mahkemesi'nin bir kararında belirtildiği gibi ancak önemli, zorunlu ve ivedi durumlarda verilmesi, yasama yetkisinin devri anlamına gelecek biçimde güncelleştirilip sık-sık bu yola başvurulmaması gerekir. Ayrıca KHK.nin belli bir süre içinde TBMM.de görüşülmediği takdirde yürürlükten kalkacağı ilkesi benimsenmelidir. Aksi takdirde bugünkü hali ve uygulaması ile KHK.ler, yasama yetkisini, kuvvetler ayrılığı ve hukukun üstünlüğü ilkelerini zedelemekte, hukuk devletine değil KEYFİ DEVLET anlayışına yol açmaktadır.

Demokratik hukuk devleti ilkesi ile bağdaşması mümkün olmayan, ancak keyfi devlet anlayışına uygun düşen bir yasa, toplumumuzda ciddi şekilde tartışılmaktadır; düzeltilinceye kadar da tartışılacaktır. Bu yasa, «Terörle Mücadele Kanunu»dur.

Her uygar demokratik ülkenin teröre karşı çare ve önlemleri düşünmesi doğaldır. Terörün demokrasi ve hukuk devleti ile bağdaşır yanı yoktur. Türkiye Barolar Birliği olarak terörün ve teröristin her çeşidine, kişi terörüne de örgüt terörüne de devlet terörüne de karşıyız. Ancak yasa ile terörün önlenmesi bahanesi altında insanın temel hak ve özgürlüklerinin kısıtlanması, yargılamanın temel ilkelerinin bir kenara bırakılması, hatta çiğnenmesi, işkenceye yeşil ışık yakılması hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesi ile bağdaştırılamaz.

Terörle mücadele yasasındaki, TERÖR tanımı, belirsizdir. Ceza hukukundaki kanunsuz suç olmaz ilkesine aykırıdır. «Devlet otoritesini zaafa uğratmak» «Kamu düzeni» «Genel sağlığı bozmak» gibi esnek ve kaypak deyimlerin, kanun kapsamı içine alınması, kavram kargaşasına yol açacak, insanlarımız yok yere suçlanacak, aşırı ve yanlış yorumlarla yargılanacaklar ve ızdırap çekeceklerdir.

Doğal yargıç ilkesine aykırı olduğu tartışılmayacak olan DGM.nin görev alanı genişletilmiş ve olağanüstü mahkemeler, olağan mahkemeler haline getirilmiştir. Ülkemiz sürekli OLAĞANÜSTÜ HÜKÜMLER ve mahkemeler ile yönetilmek istenmektedir. Çözümün demokrasinin bütün kurum ve kuralları ile işletilmesinde olduğu birtürlü görülemiyor, aksine demokrasinin ensesinde DEMOKLESİN kılıçları korunuyor.

Türkiye Barolar Birliği olarak yıllardır, TCK. 141-142 ve 163. maddelerinin kaldırılmasını, düşüncenin özgürce açıklanmasını, demokrasimizin ayıplı olmaktan kurtarılmasını istiyoruz. Bu bakımdan TCK. 141-142 ve 163. maddelerinin kaldırılmasını olumlu bulmaktayız. Ancak yasa, 23. maddesi ile verdiği özgürlüğü, 1-7 ve 8. maddeleriyle geri almaktadır. Herhangi bir söz, yazı ve eylem, geniş bir yorumla kolayca terör tanımı içine alınabilecektir. Ayrıca terörü tanımlayan 1. maddede silahla yapılan eylemden bahsedilmemekte böylece sözler ve yazıların da baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma sindirme veya tehdit yöntemleri olabileceği benimsenmektedir.

Yasanın 2. maddesinde «amaçlanan suçu işlemese dahi örgütlerin mensubu olan kişi terör suçlusudur.» denilmekte kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi zedelenmektedir. Ayrıca yasa ile yeni bir «PROPOGANDA» suçu oluşturulmuş, açık olmayan ve kaypak tanımlamalar ve suçlarla BASIN VE DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ engellenmiştir.

Basın için layık olmadığı, hak etmediği yeni ve ağır cezalar öngörülmüş, basının özgürce haber vermesi, kamuoyunu aydınlatması kısıtlanmak istenmiştir. Mevkute sahipleri ve sorumlu müdürlerine getirilen büyük para cezaları ile basının üzerinde yoğun bir «EKONOMİK BASKI» yaratılmıştır. Ayrıca 8. maddenin 2. fıkrası ile sorumlu müdürler için hapis cezası uygulamasına dönülmesi de bir başka garabet olmuştur.

Birlikte işlenen suçlarla ilgili TCK. hükümleri, bugün bile uygulamada tartışmalara yol açarken yasa ile yeni «TOPLU SUÇ» «ÖRGÜT SUÇLUSU» tanımları getirilmiş, belirsizliklere ve yanlış yorumlara neden olacak hükümler konulmuştur. Ayrıca, cezanın YUKARI SINIRININ aşılabilceğinin kabulü de bir başka yanlışlık olmuştur.

Yasa ile Anayasa ve Ceza yargılama hukukunun ilkelerine aykırı olarak «AÇIK YARGILAMA» kısıtlanmıştır. Yasa kapsamına giren suçların soruşturması sırasında sanıkların ve tanıkların ifadelerini alan, olay ve tesbit tutanağı düzenleyen zabıta âmir ve memurları, ancak ZARURET görülmesi halinde TANIK olarak ve GİZLİ DURUŞMADA dinlenebileceklerdir. Böylece büyük ölçüde mahkeme kararlarına dayanak yapılacak olan, tutanakların açık duruşmada tartışılması olanağı ortadan kaldırmakta, tutanaklara gizli belge niteliği kazandırılmakta, duruşmaların açıklığı ilkesi zedelenmekte, SAVUNMA HAKKI VE OLANAĞI yokedilmektedir.

Hem bu katı gizlilik ve hem de terörle mücadelede görevlendirilmiş kişilerin suç işlemeleri halinde kamu davası açılıncaya kadar tutuksuz yargılanmaları, haklarında kişilik, kimlik, benlik ve nitelik değiştirmeler

dahil her türlü koruma tedbirlerinin alınabilmesi, ülkemizde var olan İŞKENCE söylentilerine, yenilerini katarak işkence ile itiraf elde etme heveslerini kabartarak, işkencecilerin yaptıklarının yanlarına kâr kalması, yargılanmaması sonuçlarını yaratacaktır. Abdülhamit Anayasasında bile yasaklanan insanlık suçu İŞKENCE'ye geçit veren böyle bir yasa ve uygulamaya karşı bütün aydınları ve hukukçuları uyanık olmaya, İŞKENCEYE karşı birlikte dikilmeye çağırıyorum.

Terörle mücadelede görevlendirilmiş suç işleyen kişilere ve sanıklara tutulacak avukat sayısının sınırlandırılmasının savunma hakkı ile bağdaşır yanı yoktur. Sanık görevlileri için tutulacak avukatların ücretlerinin, avukatlık ücret tarifesine bağlı olmaksızın, ilgili kuruluşların bütçelerine konacak ödenekten karşılanmasını ve böylece sanık görevlilerin savunuculuğunun özendirilmesini, mesleğimiz ve meslekdaşlarımız açısından fevkalâde sakıncalı ve tehlikeli bulmaktayız.

Yasa kapsamına giren suçlardan dolayı verilen cezaların para cezasına veya tedbirlerden birine çevrilememesi ve ertelenememesi, ceza hukukunun temel ilkelerin aykırısıdır. Ayrıca şartla salıverme hükümlerinin, bazı suçlulara farklı uygulanması da adalette eşitlik ilkelerine aykırı olmuştur. Bir kısım suçlular için geçici 1. maddede ölüm cezası hükümlülerinin 10 yılını, müebbet hapis cezası hükümlülerinin 8 yılını, diğer cezaların beştebirini yeterli gören yasa, 125-146 (son fıkra hariç) ve bazı diğer suçları işleyenler için 20 yıl - 15 yıl ve cezaların üçtebirini çekmelerini şart koşturmuştur.

Yasada bir başka müphemiyet de Geçici 5. maddede vardır. Türk vatandaşlığı kaybettirilenerin yurda girişlerinde herhangi bir şart aranmayacak ve hudut kapılarında girişleri engellenemeyecek ama bu insanlar «suçlu sayılıp gözaltına alınarak, yargılanıp mahkûm mu edilecekler, haklarında hangi yasaya göre işlem yapılacaktır?» soruları cevapsız kalmaktadır.

Görülüyor ki «Terörle Mücadele Kanunu» KİŞİ HAK ve ÖZGÜRLÜKLERİ ve SAVUNMA HAKKI bakımından TUZAKLARLA, Ceza hukuku ilkeleri bakımından YANLIŞLIKLARLA ve demokrasi yönünden de taşınamaz AYIPLARLA yüklüdür; çağdaş, uygar demokratik hukuk devletine yakışmayan bir yasadır.

Konuşmamı, devletimiz, ülkemiz, toplumumuz ve demokrasimiz için ciddi bir tehlike olmaya devam eden laiklik ilkesini zedeleyen tutum ve davranışlara değinerek bitirmek istiyorum.

Cumhuriyeti oluşturan devrimlerin ve Atatürk ilkelerinin temel unsuru LAİKLİKTİR. Anayasa'nın değiştirilmeyeceğini emrettiği laiklik il-

kesi zedelenmiş, irtica ve yobazlık, içerden ve dışardan alabildiğine kö-
rüklenmiş, Atatürk'e demokratik laik hukuk devletini demokrasiyi be-
nimseyip savunanlara hakaretler edilmiştir.

Laiklik, dini, toplum yaşamını düzenleyen yönlerinden, bir güç mih-
rakı olmaktan çıkmış, din sömürüsüne son vermiş, dini, kişi vicdanı-
nın korumasına almıştır. Laiklik, teokratik devletten, demokratik hukuk
devletine geçişin simgesidir, bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ilkesidir.
Laiklik, bir anayasa veya yasa maddesinin dar kalıplarına sığmayacak
kadar engin ve kapsamlıdır.

Günümüzde ilk ve orta öğretimde din dersleri okutulurken, üniver-
sitelerimizde kıyafet serbestliği adı altında çağdaşlığa ters düşen giysi-
lere olur verilerek devlet daireleri ve diğer kamu kuruluşlarında sözde
dinci kadrolar oluşturularak din sömürüsü yapıp dinsel baskılar kuru-
larak Cumhuriyet'in temeli olan laiklik, yok edilmek istenmektedir.

Kadınlarımız, şeriatın gözünde ikinci sınıf bir «YARATIK» «YARIM
İNSAN» diye nitelenmekte, «Allah'ın dininde TESETTÜR vardır ve farzdır.
Devletin dininde ise tesettür yoktur, kadın başını da açar kışını da.» de-
nilmek suretiyle başını örtmeyenler baskı altına alınmakta, aşağılan-
maktadır.

Siyasal hesaplarla hareket edenler, laikliğin zedelenmesine göz-
yumdukları laiklik düşmanları, dışardan da cesaretlendirilmektedir. 23 Ni-
san, 19 Mayıs ve 29 Ekim ve benzeri ulusal bayram günleri, «KARA
GÜNLER» olarak nitelenmekte, demokrasiden, «YIKILMASI GEREKEN
PUT» şeklinde sözedilmekte ve «KEMALİST DEVLET YIKILACAK ELBET»
denilerek Atatürk düşmanlığı körüklenmektedir.

Laiklik yolunda gerilemek, ödün vermek yoktur. Bu uğurda Kubi-
lay'ları, Muammer Aksoy'ları, Çetin Emeç'leri, Bahriye Üçok'ları ve da-
ha nice değerleri yitirdik. Anıları önünde saygı ile eğiliyoruz. Atatürk'ün
anamlı sözleriyle «GAFLET - DALALET VE HATTA HIYANET» içindekile-
re buradan sesleniyoruz.

Türkiye'de laikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine
saygılı kapılarını kapatamayacaklardır. Biz ulusuz, bizi ümmet yapma
gayretleri boşunadır. Türk ulusunu ŞERİAT DÜZENİNE, ortaçağ karan-
lığına çekmeğe, çağdaşıktan koparmaya, Türkiye Cumhuriyeti'ni yıkmaya
güçleri ve nefesleri yetmeyecektir.

Saygılarımla

Avukat Önder SAV

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

Bilindiği gibi Yönetim Kurulumuz, 27-28 Mayıs 1989 tarihlerinde Giresun'da yapılan Genel Kurul'da göreve getirilmiştir. Aynı Genel Kurul'da 1991 yılındaki toplantının Mersin'de yapılması da kararlaştırılmıştır.

Olağanüstü bir gayret ve titizlikle en ince detaya kadar inerek sürdürdüğü çalışmalarını için Mersin Baromuzun başta başkan olmak üzere tüm yöneticilerine ve meslektaşlarımıza teşekkür ederiz.

Çalışma dönemimizle ilgili faaliyetlerimizi konularına göre bölümler halinde aşağıya aktarıyoruz. Yapılan açıklamalar, basın toplantıları, Baro Başkanları toplantıları ve yazışmalar, Birliğimizin faaliyetlerini yansıtmaktadır.

I — MESLEKİ KONULARLA İLGİLİ OLARAK AÇILAN DAVALAR :

1 — VEKÂLETNAMELERDE, AVUKATLARIN VERGİ SİCİL NUMARALARI BULUNMASI ZORUNLULUĞUNA İLİŞKİN GENELGENİN İPTALİ DAVASI

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA
Ankara, 27/10/1989

DAVACI : TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
Karanfil Sok. No: 5/62 Kızılay/ANKARA

DAVALILAR : 1) T.C. Maliye ve Gümrük Bakanlığı - ANKARA
2) T.C. Adalet Bakanlığı - ANKARA

KONU : Davalı Bakanlıklar tarafından 31.8.1989 tarih, 20268 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 197 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin iptali isteğidir.

OLAY :

1 — Bilindiği üzere Türkiye Barolar Birliği, 1136 sayılı Yasa ile kurulup örgütlenmiş olan ve yine Anayasa'nın 135. maddesi

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

Bilindiği gibi Yönetim Kurulumuz, 27-28 Mayıs 1989 tarihlerinde Giresun'da yapılan Genel Kurul'da göreve getirilmiştir. Aynı Genel Kurul'da 1991 yılındaki toplantının Mersin'de yapılması da kararlaştırılmıştır.

Olağanüstü bir gayret ve titizlikle en ince detaya kadar inerek sürdürdüğü çalışmalarını için Mersin Baromuzun başta başkan olmak üzere tüm yöneticilerine ve meslekdaşlarımıza teşekkür ederiz.

Çalışma dönemimizle ilgili faaliyetlerimizi konularına göre bölümler halinde aşağıya aktarıyoruz. Yapılan açıklamalar, basın toplantıları, Baro Başkanları toplantıları ve yazışmalar, Birliğimizin faaliyetlerini yansıtacaktır.

I — MESLEKİ KONULARLA İLGİLİ OLARAK AÇILAN DAVALAR :

1 — VEKÂLETNAMELERDE, AVUKATLARIN VERGİ SİCİL NUMARALARI BULUNMASI ZORUNLULUĞUNA İLİŞKİN GENELGENİN İPTALİ DAVASI

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA
Ankara, 27/10/1989

DAVACI : TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
Karanfil Sok. No: 5/62 Kızılay/ANKARA

DAVALILAR : 1) T.C. Maliye ve Gümrük Bakanlığı - ANKARA
2) T.C. Adalet Bakanlığı - ANKARA

KONU : Davalı Bakanlıklar tarafından 31.8.1989 tarih, 20268 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 197 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin iptali isteğidir.

OLAY :

1 — Bilindiği üzere Türkiye Barolar Birliği, 1136 sayılı Yasa ile kurulup örgütlenmiş olan ve yine Anayasa'nın 135. maddesi

kapsamında bulunan kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

2 — 1136 sayılı Yasa'nın incelenmesinden de anlaşılacağı üzere avukatların ve avukatların bağlı buldukları Baroların en üst meslek kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliği'nin yasada sayılan, «Baro mensuplarının genel menfaatlerini ve mesleğin ahlâk düzen ve geleneklerini korumak, bunun için gerekli mercilere başvurularda bulunmak,

— Avukatların meslekte gelişmesini teşvik edecek ve sağlayacak her türlü tedbirleri almak,

— Kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalışmak.»

gibi görevleri vardır. Bu hususlar başvurumuzun ve dava açma hakkımızın hukuksal dayanağını oluşturmaktadır.

3 — Davalı Bakanlıklar tarafından 31.8.1989 tarih ve 20268 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 197 Sıra Nolu VUK.nu Genel Tebliği ile 1.8.1989 tarihinden itibaren noterlerce düzenlenecek vekaletnamelerde :

«— Vekaletname verenin adı, soyadı, ünvanı, adresi,

— Vekaletname verenin varsa Gelir veya Kurumlar Vergisi yönünden bağlı bulunduğu Vergi Dairesi, Vergi Dairesi Sicil (Hesap) numarası,

— Vekaletname verilenin adı, soyadı, ünvanı, adresi,

— Vekaletname verilenin varsa bulunduğu vergi dairesi, vergi dairesi sicil (hesap) numarası,

— Vekaletname verilen avukat ise bağlı bulunduğu baro», yönlere yer alması zorunluluğu getirilmiş ve tebliğde yer alan düzenleme çerçevesinde mahkemelerde, icra ve iflas dairelerinde dava ve iş takip eden avukatlarla ilgili olarak mahkemeler ve icra iflas dairelerinde doldurulacak bilgi formunda bulunan bilgilerin «Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Vergi İstihbarat Şubesi Ulus - ANKARA» adresine gönderilmesi zorunluluğu konulmuştur.

Kanımızca sözü edilen ve iptali istenilen tebliğ ile getirilen düzenleme, özelde yasaya, genelde hukuka aykırıdır.

İPTAL NEDENLERİ :

1 — Bilindiği üzere kamu yönetiminde, kamu görevi yürüten birimler arasında bir iş bölümü vardır. Buna göre her kamu görevlisinin görev, yetki ve işlevinin sınırları yasa ve yönetmelikler ile belirlenmiştir. Bu çerçevede kamu hizmeti yapan her görevli ancak kendisine yasa ve yönetmeliklerle verilen görevleri yapmak, yetkileri kullanmakla yükümlü ve sorumludur.

Oysa somut olayda ve üstelik tebliğ ile getirilen düzenleme ile «yönetimde iş bölümü» esası çiğnenmiş, kendilerine yasa ve yönetmeliklerce sadece yargının hizmetini yürütmek görevi verilmiş olan mahkeme yazı işleri müdürleri ve icra iflas dairesi müdürlerine bağlı oldukları yasa ve yönetmelikler gözardı edilerek ek görev ve sorumluluklar verilmiştir.

Hukuk devletinde gerek idarenin, gerekse vatandaşın sahip olduğu hak ve yetkiler ile görevler vardır. Bu bağlamda elde ettiği kazancın vergisini dürüstce vermek her çalışan ve vergi mükellefi olan kişinin görevi olduğu gibi, mükelleflerin elde ettikleri kazancın vergisini dürüstce verip vermediklerini denetlemek de idareye ait olan bir görevdir.

İdare, bu görevin yerine getirilmesinde ve yürütülmesinde sürekli olarak ve ancak kendi örgütünü ve kendi istihdam ettiği personelini kullanabilir.

Her ne kadar bir vergi soruşturması veya denetimi aşamasında her yurttaşın olduğu gibi kamu görevi yapan diğer görevlilerin de istenilen ve gereksinme duyulan her türlü bilgi ve belgeyi soruşturmayı yürüten yetkililere bildirmek yükümlülüğü var ve bu yükümlülük doğal ve yasal ise de, böyle bir bilgi ve belge aktarılmasının sürekliliğe dönüştürülmesi, olağan bir kamusal ödevin sınırlarını aşacak biçimde külfet haline getirilmesi yasal ve hukuksal değildir.

2 — Diğer taraftan «tebliğ»de sözü edilen bilgi formlarında yazılı bilgilerin eksik, yanlış ve yanıltıcı olmasından mahkeme yazı işleri müdürleri ve icra iflas dairesi müdürlerinin sorumlu tutulmasına ve bunlar hakkında Vergi Usul Kanunu hükümlerinin uygulanacağına ilişkin düzenlemede yasaya ve hukuka uygun değildir.

Herhangi bir cezai yaptırım «tebliğ» ile değil ancak bir yasa ile getirilebilir. Yine bilgi veren kişinin bu bilgiyi yanlış ve yanıltıcı

tıcı biçimde vermesi durumunda o yanlış bilgiyi veren kişinin de-
ğil de, sadece o bilgiyi Vergi İstihbarat Şubesi'ne aktarmakla yü-
kümlü olan yazı işleri müdürleri ile icra iflas dairesi müdürlerinin
cezai yönden sorumlu tutulmaları ceza hukukunun bilinen temel il-
ke ve yorumlarına aykırıdır.

3 — İptali istenilen tebliğ ile getirilen düzenleme bu tebliğin
yasal dayanağını oluşturan VUK.nun 149. maddesi hükmüne ve bu
maddenin amacına aykırıdır.

VUK.nun 149. maddesinde öngörülen ve amaçlanan yön, bir
vergi denetimi aşamasında denetlenen mükellef ile ilgili olarak ve
«Yazı ile» istenilen bilgi ve belgelerin o denetim süreci içinde fası-
larla ya da devamlı olarak verilmesidir.

Oysa tebliğ ile getirilen düzenleme anılan madde hükmünü ve
amacını aşarak bir genelleştirmeye, sürekliliğe, külfete ve yaygın-
laştırmaya dönüşmüştür ki, herşeyden önce tebliğin yasal dayana-
ğını oluşturan madde hükmü böylesine bir genelleştirmeye, yay-
gınlaştırmaya ve sürekliliğe elverişli değildir.

Anılan maddede ve açıkca «...yazı ile istenildiğinde...» hükmü
mevcut olup bilgi isteme ve verme ancak «yazı ile istenilme duru-
munda» ve bir somut olay bazında söz konusu olabilir; asla bir
tebliğ ile birlikte genelleştirilemez, yaygınlaştırılmaz, sürekli kı-
lınmaz ve başkaca kamu hizmeti yapmakla yükümlü ve görevli
olan kişilere görev ve yetkilerinin dışında kalan bir konuda külfet
yüklenemez.

4 — Öte yandan iptali istenilen tebliğin yasal dayanağını oluş-
turan yukarda içeriğine değinilen 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun
mükerrer 257. maddesine dayanarak tebliğ çıkartmak yetkisi sa-
dece Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na aittir. Hal böyle iken anılan
tebliğin yasaya göre yetkisi olmayan Adalet Bakanlığı tarafından
da çıkartılmış olması «yetki gasbı» niteliğinde olmakla yasaya ay-
kırıdır.

Ayrıca avukatlara verilen vekaletnameler VUK. 257. maddesin-
de sayılan «Vergi kayıp ve kaçığını önlemek amacıyla tutulmakta
olan defter ve belgeler»den sayılmaz. Tebliğ ile maddenin kapsa-
mı ve amacı dışına da çıkmıştır.

5 — Yine BK.nun 386. ve sonrası maddelerinde düzenlenen
vekalet aktinde yer alması gereken unsurlar, yasa ile belirlenmiştir.

Yasa ile belirlenen ve unsurları sayılan vekalet aktinde ve dolayısı ile vekaletnamelerde yer alacak hususların tebliğ ile değiştirilip, genişletilmesi ve yeni unsurlar eklenmesi yasaya aykırı olduğu gibi bu vekaletname ilişkisinde taraf olmayan davalıların tebliğ ile getirdikleri düzenleme bu özel ilişkiye müdahale niteliğinde olmakla da hukuka ve akit serbestisine aykırıdır.

HUKUKSAL NEDENLER : Anayasa, Danıştay Yasası, VUK. 1136 Sayılı Yasa, 2577 Sayılı Yasa, ilgili diğer mevzuat.

KANITLAR : 31.8.1989 tarihli ve 20268 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 197 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ve her türlü kanıt.

İSTEK ÖZETİ : Sunulan nedenlerle yetki, biçim, amaç ve konu yönlerinden yasaya ve hukuka aykırı olan ve davalı Bakanlıklar tarafından 31.8.1989 tarih ve 20268 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 197 Sıra Nolu tebliğin iptaline ve yargılama giderlerinin karşı tarafa yükletilmesine karar verilmesini saygılarımla dilerim.

27.10.1989

AV. ÖNDER SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI

DANIŞTAY

Dördüncü Daire

Esas No: 1989/2467

Karar No: 1990/3275

D a v a c ı : Türkiye Barolar Birliği-Karanfil Sokak
5/62 — Yenışehir/ANKARA

V e k İ l i : Av. Ahsen Coşar
Necatibey Cad. Sezenler Sokak No: 4/7
Sıhhiye/ANKARA

D a v a l ı : T.C. Maliye ve Gümrük Bakanlığı-Ankara

İstemın Özeti : Noterler tarafından düzenlenen vekaletnamelerde yer alacak asgari bilgilerle mahkemelerde ve icra ve iflas dairelerinde dava ve iş takibinde bulunan avukatlarla ilgili olarak mahkemeler ve icra iflas dairelerince, bilgi vermeyi düzenleyen 197 seri sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin iptali istemi ile açılan davadır.

Savunmanın Özeti : İptali istenen tebliğ hiç bir avukatın menfaatini ihlal edici nitelikte olmadığından ve yasaya uygun olarak düzenlendiğinden usul ve esas yönünden, açılan davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Savcısı : Öznur Aliefendioğlu

Düşüncesi : Dava T. Barolar Birliği tarafından 197 sayılı V.U.Kanunu Genel Tebliğinin iptali istemiyle açılmıştır.

31 Ağustos 1989 günlü Resmi Gazetede yayımlanan 197 sayılı Vergi Usul Genel Tebliğinin noterler tarafından düzenlenen vekaletnamelerde yer alacak asgari bilgiler başlığını taşıyan A paragrafında vekalet verenin ve vekalet verilenin adı, soyadı, ünvanı, adresi ile varsa bağlı bulunduğu vergi dairesi ve vergi hesap numarası ve vekaletname verilen avukat ise bağlı bulunduğu baro'nun vekaletnamede eksiksiz olarak bulundurulması, 213 sayılı Yasanın mükerrer 257 inci maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak zorunlu kılınmış, aynı tebliğin B paragrafında ise yine 213 sayılı Yasanın 148 ve 149 uncu maddelerinin Maliye ve Gümrük Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak yüksek yargı yerleri dahil olmak üzere mahkemeler ve icra ve iflâs dairelerinde 1.8.1989 tarihinden itibaren vekil olarak dava takip etmeye başlayan avukatlarla ilgili olarak, tebliğde örneği verilen bilgi formunun doldurulup onaylanarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Vergi İstihbarat Şubesine (Ulus-Ankara) üçer aylık dönemler itibariyle gönderilmeleri ve bilgi formlarında yazılı bilgilerin eksik, yanlış ve yanıltıcı olmasından mahkeme yazı işleri müdürleri ve icra iflas dairesi müdürlerinin sorumlu olacağı, eksik yanlış ve yanıltıcı bilgi verenler hakkında, Vergi Usul Kanunu Hükümleri uyarınca işlem yapılacağı belirtilmiştir.

2577 sayılı İ.Y.U.K.nun 2 nci maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden birisi ile hukuka aykırı olmaları halinde menfaatleri ihlal edilenler tarafından iptal davası açılacağı belirtilmiştir.

Anayasanın 135 inci maddesinde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak amacıyla, kanunla kurulan kamu tüzel kişilikleri olarak

tanımlanmıştır. T. Barolar Birliği de Anayasa'nın 135 inci maddesinde tanımlanan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olup, görevleri 1136 sayılı Yasanın 110 uncu maddesinde belirlenmiştir. Dava dilekçesinde, başvurunun ve dava açma hakkının dayanağı olarak gösterilen;

— Baro mensuplarının genel menfaatlerini ve mesleğin ahlâk düzen ve geleneklerini korumak, bunun için gerekli mercilere başvurularda bulunmak,

— Avukatların meslekte gelişmesini teşvik edecek ve sağlayacak her türlü tedbirleri almak,

— Kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalışmak, birliğin 110 uncu maddede 17 bent halinde sayılan görevleri arasında bulunmaktadır.

Birliğin, gerek dilekçede dava açma hakkının dayanağı olarak gösterdiği ve gerekse 110 uncu maddede belirlenen diğer görevleri, Anayasanın 135 inci maddesine uygun olarak, birlik mensuplarının genel menfaatlerinin korunması, müşterek ihtiyaçlarının sağlanması, mensuplar arasındaki mesleki bağların güçlendirilmesi ve benzeri hususların gerçekleştirilmesi yolunda çalışmayı, girişimlerde bulunmayı öngörmesine karşın birliğe mensup olanların özel, kişisel ve subjektif hukuki durumlarını ilgilendiren konularda dava açabileceği yolunda bir hüküm içermemektedir.

Böylece, üyelerinin genel çıkarlarını korumak için kurulmuş olan birliğin, bu yönde gerekli yerlere başvurularda bulunmaya yetkili olması, kuruluşa, üyeleri adına da dava açabilme yetkisini vermez.

Öte yandan, 2577 sayılı Yasanın 2 nci maddesinde, iptal davalarının menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacağı öngörülmüştür.

Bu madde hükmüne göre, idari işlemlere karşı, iptal davası açılabilmesi için hukuksal durumunda değişiklik olan kişi veya kuruluşla işlem arasında bir menfaat ilişkisinin bulunması, dava konusu işlemle bir menfaatin ihlal edilmiş olması ve söz konusu menfaatin hukuken geçerli, kişisel ve aktüel, başka bir deyişle halen mevcut olması gerekir.

Olayda ise, dava konusu tebliğle yapılan düzenlemede vekaletnamelerin asli unsurları olan, vekalet verenin ve vekil edilenin

adı, soyadı, ünvanı ve adresi yanında, tarafların vergi dairesindeki mükellefiyet numaraları ile vekilin avukat olması halinde kayıtlı olduğu baro isminin de yazılması öngörülmüştür. Tebliğle vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi, vergi denetimlerine sürat kazandırılması ve mükellefler hakkındaki bilgilerin doğrulanması yönünden bilgi toplanması amacıyla yapılan düzenleme davacı kuruluşun, hatta kuruluş mensubu bulunan bütün avukatları ilgilendirmesine rağmen ne kuruluş ne avukatların menfaatini ihlal edici nitelikte değildir.

Nitekim dava dilekçesinde söz konusu düzenleme ile menfaatlerinin ihlal edildiği ileri sürülmemekte, iddialar ve iptal nedenleri, tebliğin B paragrafı ile yapılan düzenlemelere yönelti olarak mahkeme yazı işleri müdürleri ile icra iflas daireleri müdürlerinin form doldurmakla yükümlü tutulmaları, eksik, yanlış ve yanıltıcı bilgi verilmesi halinde müeyyide konulmasının yasaya aykırı olduğu, formların sürekli doldurulması istenmekle 213 sayılı Yasanın 149 uncu maddesinin amacının genişletildiği, mükerrer 257 inci madde ile yalnız Maliye Bakanlığına verilen yetkinin Adalet Bakanlığınca da kullanılması ile yetki gasbı bulunduğu, Borçlar Kanunu'nun 386 ncı maddesinde öngörülen hususlara yeni unsurlar eklendiği ileri sürülmektedir.

Bu durumda davacı kuruluşun meslek mensupları adına dava açmaya yetkisi bulunmadığı gibi, dava konusu işlemle hukuken geçerli kişisel bir menfaatinin bulunduğu ve bu menfaatin ihlal edildiği sonucuna da varılamamıştır.

Açıklanan nedenlerle birliğin görevleri arasında mensuplarının kişisel menfaatleri için dava açmak bulunmadığından objektif, tebliğle yapılan düzenlemede menfaat ilişkisi bulunmadığından subjektif yönden ehliyeti bulunmadığından, davanın ehliyet yönünden reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince duruşma için belirlenen günde gelen davacı vekili Avukat Ahsen Coşar ile davalı temsilcisi Hazine Avukatı Cemile İrdem dinlenip Danıştay Savcısı Öznur Aliefendioğlu'nun düşüncesi alındıktan ve Tetkik Hâkimi M. İclâl Kutucu'nun açıklamaları da dinlendikten sonra dosya incelenerek gereği görüldü:

Uyuşmazlık, 31 Ağustos 1989 gün ve 20268 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 197 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin

iptali istemiyle Türkiye Barolar Birliği tarafından açılan davaya ilişkin bulunmaktadır.

Anılan Genel Tebliğin A bölümünde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257 nci maddesinin Maliye ve Gümrük Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak 1 Ağustos 1989 tarihinden itibaren noterler tarafından düzenlenen vekâletnamelerde yer alacak usul ve esaslar, B bölümünde ise 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 148 ve 149 uncu maddelerinin Maliye ve Gümrük Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak 1 Ağustos 1989 tarihinden itibaren mahkemelerde ve icra ve iflas dairelerinde vekil olarak dava ve iş takibinde bulunan avukatlar hakkında, mahkemeler ve icra iflas dairelerinin bilgi verme usul ve esasları açıklanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2 nci maddesinde iptal davalarının, idari işlemler hakkında, yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacağı öngörülmüştür. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 110 uncu maddesinde Türkiye Barolar Birliğinin 17 bent halinde sayılmış olan görevleri arasında ise, Baro mensuplarının genel menfaatleri ve mesleğin ahlâk düzen ve geleneklerini korumak, bunun için gerekli mercilere başvurularda bulunmak, avukatların meslekte gelişmesini teşvik edecek ve sağlayacak her türlü tedbirleri almak, kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalışmak, bulunmaktadır.

Avukatlık Kanunu'nun yukarıda değinilen 110 uncu maddesiyle dava konusu yapılan genel tebliğ ile getirilen yükümlülüklerin birlikte irdelenmesinde iptali istenen Genel Tebliğle getirilen yükümlülüklerin Türkiye Barolar Birliğinin menfaatlerini ihlal edici nitelikte bulunmadığı sonucuna varıldığından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun iptal davası açılabilmesi için aradığı «menfaat ihlali» koşulu gerçekleşmemiştir.

Bu nedenle davanın ehliyet yönünden reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre takdir olunan 100.000 lira avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine 21.11.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Ekrem İspir	Feridun Taşkın	Muzaffer Cebesoy
	Üye	Üye
	Nurşen Çatal	Sıtkı Gündüz

2 — YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLERİN TASDİK EDECEKLERİ BELGELERLE İLGİLİ İPTAL DAVASI

**DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA**

Ankara 2/3/1990

D A V A C I : Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sokak 5/62 Kızılay-ANKARA

D A V A L I : TC. Maliye ve Gümrük Bakanlığı

K O N U : 2.1.1990 gün ve 20390 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan «Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler Tasdik Konuları ve Tasdike İlişkin Usul ve Esas Hakkında Yönetmelik»in 12. maddesinin son fıkrasının iptali ile yargılama sonuna kadar yürütmenin durdurulması istemidir.

O L A Y :

1 — Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca 2.1.1990 gün ve 20390 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan «Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar hakkında, Yönetmelik»in «Yeminli Mali Müşavirlerin Yetkileri» başlıklı 12. maddenin son fıkrası :

«Yeminli mali müşavirler, vergi incelemelerinde tarhiyat öncesi ve sonrası uzlaşmalarda vergi yargısında; mükellefle veya vergi sorumlusu ile beraber hazır bulunabilirler ve açıklamalar yapabilirler.» hükmünü öngörmektedir.

2 — Yönetmeliğin dayanağı 1.6.1989 gün ve 3568 Sayılı «Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu»nda bulunmayan, vergi yargısında mükellef veya sorumlu ile hazır bulunmak ve açıklamalar yapabilmek yetkisi, anılan yönetmelik maddesi ile yeminli mali müşavirlere tanınmış bulunmaktadır.

3 — İlgili yasında bulunmayan ve yönetmelik hükmü ile yeminli mali müşavirlere tanınan bu yetki, 1136 Sayılı Avukatlık Yasası'nın 35. maddesi hükmüne aykırı bir düzenleme oluşturmuştur.

1136 Sayılı Yasanın 35. maddesi:

«Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem ve yargı yetkisine haiz bulunan diğer organlar hu-

susunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir.» şeklindedir.

İptali istenen yönetmelik maddesiyle, Avukatlık Yasası'nın 35. maddesi ile yalnızca Avukatlık mesleğine tanınan yasal ve hukuki konularda görüş vermek, yargı yerinde gerçek ve tüzel kişileri savunmak ve temsil etmek yetkisi, vergi yargısında, yasa maddesine aykırı olarak yeminli mali müşavirlere genişletilmektedir.

Vergi yargısında, mükellef veya vergi sorumlusu ile birlikte hazır bulunacak, yeminli mali müşavir, yargılama sırasında mükellef veya sorumlu adına açıklamada bulunduğu, Avukatlık Yasası gereğince yalnızca Avukatlık mesleğine ait olan temsil ve savunma yetkisini kullanmış olacaktır ki, yönetmelik maddesinin ve maddede öngörülen yetkinin kullanılmasının Avukatlık Yasasına aykırılığı tartışmasızdır.

4 — Avukatlık Yasası'nın 35. maddesine aykırı yönetmelik hükmünün iptali istemli davamızda, yargılama sonuna kadar, Avukatlık Yasası'nın Avukatlık mesleğinin ve meslek mensuplarının uygulama nedeni ile görebileceği zararın önlenmesi için Yürütmenin Durdurulması kararının verilmesini talep ediyoruz.

HUKUKSAL NEDENLER VE DELİLLER : 1136 Sayılı «Avukatlık Kanunu», 2577 Sayılı «İdari Yargılama Usulü Kanunu», 3568 Sayılı «Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci, Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu» 2.1.1990 gün ve 20290 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik v. sillgili mevzuat.

S O N U Ç : Yukarıda açıklanan nedenlerle:

1 — 1136 Sayılı Avukatlık Yasası'nın 35. maddesine ve hukuka aykırı, 2.1.1990 gün ve 20390 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış «Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler Tasdik Konuları ve Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik»in 12. maddesinin son fıkrasının iptaline;

2 — Yürütmenin Durdurulmasına;

3 — Yargılama giderlerinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini saygılarımla dilerim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No: 1990/329

Karar No: 1990/1869

Davacı : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Karanfil Sokak 5/62 Kızılay/ANKARA

Karşı Taraf : Maliye ve Gümrük Bakanlığı

İsteğin Özeti : Yeminli Mali Müşavirlerin Tastik Edecekleri Belgeler, Tastik Konuları ve Tastike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin, yeminli mali müşavirlere vergi yargısında mükellef veya sorumlu ile birlikte hazır bulunabilmek ve açıklamalar yapabilmek olanakları tanıyan 12. maddesinin son fıkrasının iptali istemidir.

Savunmanın Özeti : Yeminli Mali Müşavirlerin yargı yerlerinde hiçbir temsil yetkileri olmadığı, yükümlüyü savunma amacıyla değil, ortak sorumluluğu bulunan olayın aydınlatılması için yargı önüne çıkacağı, bu yetkinin yönetmelikle de getirilmediği, 213 sayılı yasanın mükerrer 378. maddesinde de benzer nitelikte düzenleme olduğu, davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Celalettin Yüksel

Danıştay Savcısı Belma Kösebalaban'ın Düşüncesi : Yeminli Mali Müşavirlerin tastik edecekleri belgeler, tastik konuları ve tasdike ilişkin usul ve esaslar Hakkında Yönetmeliğin yeminli Mali Müşavirlere vergi yargısında mükellef veya sorumlu ile birlikte hazır bulunabilmek ve açıklamalar yapabilmek olanağını tanıyan 12. maddesinin son fıkrasının, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35. maddesine ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istemidir.

2.1.1990 günlü 20390 sayılı Resmi Gazete'de uygulamaya konulan yönetmeliğin 12. maddesinin son fıkrasında «Yeminli Mali Müşavirlerin vergi incelemelerinde, tarhiyat öncesi ve sonrası uzlaşmalarda, vergi yargısında, yükümlü veya vergi sorumlusu ile beraber hazır bulunabilecekleri ve açıklamalar yapabilecekleri» öngörülmüştür.

Yeminli Mali Müşavirlerin, 3568 ve 213 sayılı yasalarla kendilerine verilen yetki ve görevlerle ilgili olarak yüklendikleri cezai ve hukuki sorumluluk gereği yargı yerlerinde sorumlu ve mükel-

lefile birlikte bulunmalarında, Avukatlık Yasasının 35. maddesine aykırılık bulunmadığı gibi genel hukuk kurallarına da aykırılık bulunmamaktadır.

Dayanağı bulunmayan davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü.

Uyuşmazlık, Yeminli Mali Müşavirlerin tasdik edecekleri, belgeler tasdik konuları ve tasdike ilişkin Usul ve Esaslar hakkında Yönetmeliğin 12. maddesi son fıkrasının iptali istemine ilişkindir.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 35. maddesinde yargı yerlerinde gerçek ve tüzel kişileri savunmak ve temsil etmek yetkisinin yalnızca baroda kayıtlı avukatlara ait olduğu belirtilmiştir.

3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Yasasının 12. maddesinde ise, Yeminli Mali Müşavirlerin, gerçek ve tüzel kişilerin veya bunların girişim ve işletmelerinin mali tablolarının ve beyannamelerinin yasa kuralları, muhasebe ilkeleri ile muhasebe standartlarına uygunluğunu ve hesapların denetim standartlarına göre incelendiğini onayacağını, bunların yaptıkları onamanın doğruluğundan sorumlu oldukları, yaptıkları onamanın doğru olmaması durumunda onamanın kapsamı ile sınırlı olmak üzere ziyana uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan yükümlü ile birlikte ortak ve zincirleme sorumlu oldukları belirtilmiş, 2.1.1990 günlü 20390 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan anılan Yönetmeliğin 12. maddesi son fıkrasında «Yeminli Mali Müşavirlerin vergi incelemelerinde, tarhiyat öncesi ve sonrası uzlaşmalarda, vergi yargısında; yükümlü veya vergi sorumlusu ile beraber hazır bulunabilecekleri ve açıklamalar yapabilecekleri» kuralı bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan yasa ve yönetmelik kuralları birlikte incelendiğinde, avukatların hukuki sorun ve anlaşmazlıkları, müvekkillerinden aldıkları temsil yetkisini kullanarak yargı organları karşısında savundukları, davanın müvekkilinin zararına sonuçlanmasının, avukatında sorumluluğuna yol açmadığı halde yeminli mali müşavirlerin, 3568 sayılı Yasanın 12. maddesi uyarınca yaptığı tasdikini doğruluğundan, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek ce-

zalardan 213 sayılı Vergi Usul Yasası ve bu Yasa uyarınca yükümlü ile birlikte ortak ve zincirleme biçiminde sorumlu oldukları, bunların yargı yerlerinde sorumlu veya mükellefle birlikte bulunmaları ortak ve zincirleme sorumluluğunun bir sonucu olarak; yapılan onama işinin yasa, yönetmelik ve genelgelere uygunluğunu, işletmedeki çalışma sonuçlarının doğruluğunu tarafsız bir biçimde ortaya koymaya yöneliktir.

Bu durumda, Yeminli Mali Müşavirler, yargı yerlerinde, yükümlüyü savunmak, onu temsil etmek amacıyla değil, kendisine sorumluluk yüklenen bir olayda neden sorumlu olmaması gerektiğini açıklamak için bulunurlar.

Yeminli mali müşavirlerin yükümlülükleri yargı yerlerinde temsil etme yetkileri olmadığı için yargı yerinde mükellef veya sorumlu ile birlikte dinlenilmeleri de, Avukatlık Yasasının 35. maddesi ile sadece avukatlara tanınmış olan temsil ve savunma yetkisinin kullanılması niteliğinde değildir.

Anılan yönetmeliğin 12. maddesi son fıkrasıyla yapılan düzenlemede gerek 3568, gerekse 1136 sayılı Avukatlık Yasasına bir aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine ve yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına 28.12.1990 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Metin Güven	Fevzi Tuzkaya	Semih Tekin Telli
Üye	Üye	
Rüştü Altay	Güngör Demirkan	

3 — BAŞÖRTÜLÜ STAJYER AVUKATLA İLGİLİ DAVA :

Ankara, 27/9/1990

ANKARA İDARE MAHKEMESİ SAYIN BAŞKANLIĞI'NA

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İSTEMLİDİR.

- DAVACI** : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Karanfil Sokak 5/62 Kızılay-ANKARA
- DAVALI** : ADALET BAKANLIĞI ANKARA
- DAVA KONUSU** : Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'ne ait 2.8.1990 tarih ve 34006 sayılı kararın iptaline karar verilmesi isteminden ibarettir.
- TEBLİĞ TARİHİ** : 3.8.1990

OLAYLAR :

1 — a) Stajyer Avukat Sultan Atar, Konya Barosu Yönetim Kurulu'nun 11.4.1990 tarih ve 1990/93 sayılı kararı ile «Stajyerler listesine» yazılmış ve bu kararla ilgili dosya, 11.4.1990 tarih ve 768 sayılı yazı ile Konya C. Savcılığı'na gönderilmiştir.

b) Konya C. Savcılığı, Konya Barosu Başkanlığı'na gönderdiği 11.4.1990 tarih 1/12 644 sayılı yazısı ile, Sultan Atar'ın «Kılık Kıyafetinin Meslek Kurallarına ve adaletin icaplarına aykırı bulunduğu ve başörtüsünü de çıkarmayacağını bildirdiği» belirtilerek, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 3.7.1989 gün ve 27615 sayılı yazıları gereğince, Sultan Atar'ın staj listesinden adının silinmesi istenmiştir.

c) Konya C. Savcılığı'nın, yukarıda (b) bölümünde belirtilen yazısı üzerine Konya Barosu Başkanlığı, savunmasını bildirmek üzere 17.4.1990 tarih ve 768 sayılı yazısını Sultan Atar'a göndermiş ve (5) gün içinde savunmasını vermesini istemiştir.

d) Stajyer Avukat Sultan Atar, Baro Başkanlığı'nın yazısı üzerine 30.4.1990 tarihli savunmasını vermiştir.

Sultan Atar, 30.4.1990 tarihli savunmasında, başörtüsü takmasının Avukatlık Meslek Kuralları ile ilgisi bulunmadığını -TC. Anayasasına göre bir kısım dini inançları gereği başörtüsü takmasının

tamamen serbest olduğunu yasaklanamayacağını- Konya Adliyesi'nde başörtülü staj uygulamasının var olduğunu belirtmiş VE AÇIKÇA başörtülü olarak staja devam edeceğini bildirmiştir.

e) Konuyu inceleyen Konya Barosu Yönetim Kurulu Savcılık itirazını ve olayı Yasa ve Avukatlık Meslek Kurallarının 20. maddesinin kapsamı dışında ve değerlendirmeyi sadece bu madde çerçevesinde yapmış ve 11.5.1990 tarih ve 1990/106 sayılı kararı ile Savcılık itiraz ve ihbarını reddetmiştir.

f) Konya Barosu Yönetim Kurulu tarafından verilen 11.5.1990 tarih ve 1990/106 sayılı karara karşı, Konya C. Savcılığı 15.5.1990 tarih ve 1/16178 sayılı yazı eki aynı tarihli itiraz dilekçesi ile itiraz etmiştir.

Konya C. Savcılığı tarafından verilen 15.5.1990 tarihli itiraz dilekçesinde özetle :

Savcılığa gönderilen staj dosyasında bulunan Sultan Atar'a ait fotoğraflarda müşahade edilen kılık ve kıyafetin Meslek kurallarına uygun bulunmadığı, bu durumun Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 3.7.1989 tarih ve 27615 sayılı yazıları ile Türkiye Barolar Birliği'nin 2.6.1989 tarih ve 752/23 sayılı genelgelerine de aykırı olduğunun Sultan Atar'a bildirildiği, bunun üzerine Sultan Atar'ın açıkça (Staja bu kılık ve kıyafette devam edeceğini) söylediği belirtilerek, Konya Barosu Yönetim Kurulu kararının, Avukatlık Meslek Kurallarının 20. maddesi ile Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 3.7.1989 tarih ve 27615 sayılı genelgesine aykırı olduğu vurgulanmış ve Konya Barosu Yönetim Kuruluna ait itiraz konusu kararın kaldırılması talep edilmiştir.

2—) Önce 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının Avukatlarla ilgili bir kısım maddelerinin ve özellikle 5. maddesinin (c) fıkrası hükmünün Avukat Stajyerlerini de kapsamına alıp almadığı konusuna değinmek zorunludur.

Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nin 26. maddesinin SON fıkrası hükmü aynen şöyledir :

(Baro Yönetim Kurulu listeden silmeye dair kararı ile stajyerin itirazı konusunda Kanunun 71. maddesindeki usul uygulanır.)

Avukatlık Yasasının 71. maddesi, aynı Yasanın 72. maddesi ile 5. maddesi ve diğer maddeleri ile, (atıfta bulunma) nedeni ile bağlantılıdır.

Ayrıca, Avukatlık Yasasının (Avukatlığa Kabulde Engeller) başlıklı 5. maddesi hükmünün, stajyer avukatları kapsamayacağını düşünmek ve kabul etmek, hukuka olduğu kadar, yasanın vaz edilmiş amacına ve mantığına da aykırıdır.

Daha açık bir anlatımla, örneğin, Avukatlık Yasasının 5. maddesinin (c) bendinde yazılı olduğu gibi, (Avukatlık mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışları çevresinde bilinmiş) bir kişinin Avukatlık Stajı yapmasına izin verilip, Avukatlık yapmasına izin verilmemesi hiç bir şekilde düşünülemez ve bunun yasa ve hukuk mantığı yönünden tartışması dahi yapılamaz.

3 — a) Dosya kapsamına ve Konya C. Savcılığı'nın 11.4.1990 tarih ve 1/12644 sayılı yazısı ile yine Konya C. Savcılığı'nın 15.5.1990 tarih ve 1/16178 sayılı yazısı ve eki 15.5.1990 tarihli itiraz dilekçesi ve Sultan Atar'a ait 30.4.1990 tarihli savunma dilekçesi içeriğine göre, Stajyer Sultan Atar'ın devamlı ve ısrarlı bir şekilde staj yaptığı adli birimlerde başörtüsü taktığı, C. Savcısı tarafından ikaz edilmiş olmasına rağmen tutum ve davranışını sürdürdüğü ve sürdüreceğini açıkça bildirdiği, staj başvurusu ile ilgili çektiği fotoğraflarını bile başörtülü olarak çektilerip verdiği, maddi olay yönünden tartışmasızdır.

Süreklilik arzeden ve arzedeceği anlaşılan bu durum karşısında Konya Barosu Yönetim Kurulu'nun, bazı düşüncelerle Savcılık itiraz ve ihbarını red etmesi, öncelikle 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 5. maddesinin (c) fıkrası hükmüne aykırıdır.

Çünkü, Avukatlık stajı sırasında stajın yapıldığı birimler ile stajın yapılış şekli ve diğer özellikleri yönünden, Sultan Atar'ın başörtüsü konusundaki tutum ve davranışlarının çevresinde bilinmemesi, duyulmaması, görülmemesi herhalde mümkün değildir.

Sultan Atar'ın başörtüsü (Türban) konusundaki tutum ve davranışının, başörtüsünün çağdaş bir giysi olarak benimsemesinin bunu mesleğinden önce korumaya çalışıp, başörtüsünü mesleğin düzenleyici bir giysisi ve parçası olarak görmeye çalışmasının düşünce ve inanç özgürlüğü ile bağdaşır yanı olmadığı gibi Anayasanın «Laiklik» ilkesine de uygun yanı yoktur.

4— Örneği dosyada bulunan, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 13.1.1990 tarihli AÇIKLAMASI ile ilgili metnin 4. sahifesinde belirtilen BİRLİK GÖRÜŞLERİNE de, stajyer Sultan Atar'ın tutum ve davranışı, meslek kural ve gelenekleri yönünden ve yasal açıdan, uymamaktadır.

Ankara Barosu Yönetim Kurulu'na ait 29.3.1973 tarihli kararı, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'na ait 26.5.1973 tarih ve 313-4 sayılı kararı, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'ne ait ONAY kararı ile DANİŞTAY 8. Daire Başkanlığı'nın 25.2.1974 tarih ve 1973/2064 E., 1974/960 K. sayılı emsal kararı da, aynı doğrultuda ve aynı gerekçe ile aynı görüşleri içermektedir. Örnekleri fotokopi olarak dosyada mevcuttur.

5—) İptali talep olunan davalı Adalet Bakanlığının konu ile ilgili kararı ve karar gerekçesi, hiç bir yönü ile yasal nitelik ve yorum içermediğinden iptalini talep zorunlu olmuştur.

KANITLAR : Ankara Barosu Yönetim Kurulu'na ait 29.3.1973 tarihli kararı, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna ait 26.5.1973 tarih ve 313-4 sayılı kararı, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'ne ait ONAY kararı ile Danıştay 8. Daire Başkanlığı'nın 25.2.1974 tarih ve 1973/2064 E., 1974/960 K. sayılı emsal karar fotokopileri eklidir.

HUKUKİ NEDENLER : 1136 Sayılı Yasa, İdari Yargılama Usulü Yasası ve ilgili Yasalar...

S O N U Ç : Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalı Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'ne ait 2.8.1990 tarih ve 34006 sayılı kararın sebep, konu ve maksat yönlerinden hukuka aykırı olması nedeni ile İPTALİNE, inceleme sonuna kadar YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA, Mahkeme masraflarının davalıya yükletilmesine karar verilmesini arz ve talep ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.

A N K A R A

7. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 1990/1367

DAVACI VE YÜRÜTMENİN

DURDURULMASINI İSTEYEN : TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI
Karanfil Sok. No: 5/62
Kızılay - ANKARA

VEKİLİ

: —

KARŞI TARAF

: Adalet Bakanlığı - ANKARA

İSTEĞİN ÖZETİ

: Davacı, Av. Stajyeri Sultan Atar'ın stajyer listesinden kaydının silinmesine ilişkin istemi reddeden Konya Barosu Yönetim Kurulu Kararına karşı yapılan itirazın kabulüne ilişkin Barolar Birliği Yönetim Kurulu Kararının onaylanmamasına dair 2.8.1990 gün ve 34006 sayılı davalı idare işleminin iptali ve yürütmenin durdurulmasını istemektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Ankara 7. İdare Mahkemesince dava dilekçesi ve ekleri incelenerek gereği görüldü:

Davanın durumuna ve uyuşmazlığın hukuki niteliğine göre, davalı idarenin birinci savunması alındıktan veya yasal savunma verme süresi geçtikten sonra yürütmenin durdurulması hakkındaki istemin incelenmesine 4.10.1990 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

BAŞKAN
Şevket APALAK
26381

ÜYE
Meliha OLTULU
26653

ÜYE
M. Celal ÇENBERCİ
28253

ESAS NO: 1990/1367

Davacı ve Yürütmenin

Durdurulmasını İsteyen : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Karanfil Sokak 5/62 Kızılay/ANKARA

Karşı Taraf

: ADALET BAKANLIĞI/ANKARA

İstemin Özeti

: Davacı, Av. Stajyeri Sultan Atar'ın stajyer listesinden kaydının silinmesine ilişkin işlemi reddeden Konya

Barosu Yönetim Kurulu Kararına karşı yapılan itirazın kabulüne ilişkin Barolar Birliği Yönetim Kurulu Kararının onaylanmamasına dair 2.8.1990 gün ve 34006 sayılı davalı idare işleminin iptali ve yürütmenin durdurulmasını istemektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Ankara 7. İdare Mahkemesince gereği görüldü:

Mahkememizin 4/10/1990 gün ve E: 1990/1367 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulması hakkındaki istemin davalı idarenin savunması alındıktan sonra incelenmesine karar verilmiş süresi içinde savunma gelmiş olmakla istem yeniden incelendi :

Davanın durumuna ve uyuşmazlığın hukuki niteliğine göre, olayda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3622 sayılı yasayla değişik 27. maddesinde öngörülen, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması isteminin reddine ve tebligatın tamamlanmasına 18.12.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.

BAŞKAN
Şevket APALAK
26381

ÜYE
Biriz GÜRSU
27396

ÜYE
M. Celal ÇENBERCİ
28253

4 — BASILI EVRAKLA İLGİLİ GENELGENİN İPTALİ DAVASI

20.2.1991

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA

**Yürütmenin durdurulması ve
duruşma isteği vardır.**

DAVACI : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

DAVALI : Adalet Bakanlığı

DAVANIN KONUSU : 11.8.1988 gün ve 19896 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan «Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fon'u Yönetmeliği'nin «59 ve 60. maddelerinin (a) ve (c) bendlerinin («Dosya Gömlüğü» ibaresi hariç) anılan yönetmeliğe dayanılarak tesis edilen 24.12.1990 gün ve 17 sayılı genelgenin ve bu genelgeye dayanılarak

Ankara İl Fon Yönetim Kurulu Başkanlığı'nca tesis edilen 31.12.1990 gün ve FON: 1990/109 Muh. sayılı işlemin iptali ve Fon Yönetiminin uygulama işlemi hakkında YÜRÜTMENİN DURDURULMASI KARARI verilmesi isteğidir.

O L A Y :

1) Devletin en başta gelen görevlerinden biri olan adalet hizmetinin parayla sağlanmasını gerçekleştirmek üzere çıkarılan 3454 Sayılı «Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanun»un uygulanmasına 4.6.1988 tarihinde başlanılmıştır.

2) Yasanın 5. maddesi uyarınca çıkartılan «Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Yönetmeliği» Anayasa Mahkemesi kararına aykırı kuralları halen taşımaktadır. (11.8.1988 gün ve 19896 Sayılı Resmi Gazete'de) Yönetmeliğin 59 ve 60. maddelerinde, Anayasa Mahkemesi kararına karşın, basılı evrak satışından elde edileceklerle, bağış ve yardımlardan sağlanacak gelirlerin, fon kaynağını oluşturduğu görülmektedir.

Adalet Bakanlığı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı, 21.12.1990 tarih ve 317 sayılı kararla her türlü basılı evrakın ücret karşılığı satılmasına karar verip bunu yayınladığı 24.12.1990 tarih ve (17) sayılı GENELGE ile uygulamaya koymuştur. (EK-1)

Ankara Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu İl Yönetimi Başkanlığı başlıklı ve 31.12.1990 tarihli yazı ile Ankara Cumhuriyet Başsavcısı, bütün mahkemelere ve icra müdürlüklerine genelgeyi göndermiş ve «1.1.1991 tarihinden itibaren» Ankara İl Fon Yönetimi Başkanlığı» kaşesi bulunmayan ve fon makbuzu karşılığı alınmayan söz konusu matbu basılı evrakların işleme tabi tutulmaması ve bu hususta azami dikkatin gösterilmesi rica olunur.» demiştir. (EK-2)

3) Yönetmeliğin iptali istenen kuralları ile genelge, hukuka ve Anayasa Mahkemesi kararına aykırı ve uyumsuz görüldüğü için bu davanın açılması zorunlu olmuştur. Yönetmelik ve yönetmeliğin uygulama işlemi olan genelge ile yurt çapında ve herkesi ilgilendiren düzenleme yapıldığından işbu dava, 2575 Sayılı Yasa'nın 24. maddesinin (d) bendi gereğince Danıştay'da açılmıştır.

Barosu Yönetim Kurulu Kararına karşı yapılan itirazın kabulüne ilişkin Barolar Birliği Yönetim Kurulu Kararının onaylanmamasına dair 2.8.1990 gün ve 34006 sayılı davalı idare işleminin iptali ve yürütmenin durdurulmasını istemektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Ankara 7. İdare Mahkemesince gereği görüldü:

Mahkememizin 4/10/1990 gün ve E: 1990/1367 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulması hakkındaki istemin davalı idarenin savunması alındıktan sonra incelenmesine karar verilmiş süresi içinde savunma gelmiş olmakla istem yeniden incelendi :

Davanın durumuna ve uyuşmazlığın hukuki niteliğine göre, olayda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3622 sayılı yasayla değişik 27. maddesinde öngörülen, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması isteminin reddine ve tebligatın tamamlanmasına 18.12.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.

BAŞKAN
Şevket APALAK
26381

ÜYE
Biriz GÜRSU
27396

ÜYE
M. Celal ÇENBERCİ
28253

4 — BASILI EVRAKLA İLGİLİ GENELGENİN İPTALİ DAVASI

20.2.1991

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA

**Yürütmenin durdurulması ve
duruşma isteği vardır.**

D A V A C I : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

D A V A L I : Adalet Bakanlığı

DAVANIN KONUSU : 11.8.1988 gün ve 19896 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan «Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fon'u Yönetmeliği'nin «59 ve 60. maddelerinin (a) ve (c) bendlerinin («Dosya Gömlüğü» ibaresi hariç) anılan yönetmeliğe dayanılarak tesis edilen 24.12.1990 gün ve 17 sayılı genelgenin ve bu genelgeye dayanılarak

Ankara İl Fon Yönetim Kurulu Başkanlığı'nca tesis edilen 31.12.1990 gün ve FON: 1990/109 Muh. sayılı işlemin iptali ve Fon Yönetiminin uygulama işlemi hakkında YÜRÜTMENİN DURDURULMASI KARARI verilmesi isteğidir.

O L A Y :

1) Devletin en başta gelen görevlerinden biri olan adalet hizmetinin parayla sağlanmasını gerçekleştirmek üzere çıkarılan 3454 Sayılı «Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanun»un uygulanmasına 4.6.1988 tarihinde başlanılmıştır.

2) Yasanın 5. maddesi uyarınca çıkartılan «Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Yönetmeliği» Anayasa Mahkemesi kararına aykırı kuralları halen taşımaktadır. (11.8.1988 gün ve 19896 Sayılı Resmi Gazete'de) Yönetmeliğin 59 ve 60. maddelerinde, Anayasa Mahkemesi kararına karşın, basılı evrak satışından elde edileceklerle, bağış ve yardımlardan sağlanacak gelirlerin, fon kaynağını oluşturduğu görülmektedir.

Adalet Bakanlığı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı, 21.12.1990 tarih ve 317 sayılı kararla her türlü basılı evrakın ücret karşılığı satılmasına karar verip bunu yayınladığı 24.12.1990 tarih ve (17) sayılı GENELGE ile uygulamaya koymuştur. (EK-1)

Ankara Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu İl Yönetimi Başkanlığı başlıklı ve 31.12.1990 tarihli yazı ile Ankara Cumhuriyet Başsavcısı, bütün mahkemelere ve icra müdürlüklerine genelgeyi göndermiş ve «1.1.1991 tarihinden itibaren» Ankara İl Fon Yönetimi Başkanlığı» kaşesi bulunmayan ve fon makbuzu karşılığı alınmayan söz konusu matbu basılı evrakların işleme tabi tutulmaması ve bu hususta azami dikkatin gösterilmesi rica olunur.» demiştir. (EK-2)

3) Yönetmeliğin iptali istenen kuralları ile genelge, hukuka ve Anayasa Mahkemesi kararına aykırı ve uyumsuz görüldüğü için bu davanın açılması zorunlu olmuştur. Yönetmelik ve yönetmeliğin uygulama işlemi olan genelge ile yurt çapında ve herkesi ilgilendiren düzenleme yapıldığından işbu dava, 2575 Sayılı Yasa'nın 24. maddesinin (d) bendi gereğince Danıştay'da açılmıştır.

HUKUKSAL DURUM VE İPTAL NEDENLERİ:

1) Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluş yasasında ve Anayasa'nın 135. maddesinden aldığı hak ve yetkiyle bu davayı açmakta menfaat ilişkisi vardır.

Yönetmeliğin ve genelgenin uygulanması Hukuk Devleti İlkelinin çiğnenmesini, hakkını aramak durumunda olanların gereksiz ve yasa dışı harcamalara katlanmasını beraberinde getirdiğinden, TBB toplumun genel yararlarını koruyabilmek için dava açmasında kişisel, meşru ve güncel menfaat ilişkisi bulunmaktadır.

2) Dava konusu edilen genelge, mahkeme ve hakimler için idari nitelikte olsa bile, 3. kişilerin hak arama özgürlüğünün ihlaline yönelik etkili bir genelgedir. Yönetmeliğin uygulanmasındaki mevzuat anlayışını merkezi idare örgüte duyurmakta, basılı evrak temin etmedikçe yargısal işlemler yapılmamakta bulunduğundan, düzenleyici işlemle uygulama işlemine karşı birlikte dava açılması gerekli görülmüştür.

3) Anayasa'nın 153. maddesi, Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organlarını bağlayacağını hükme bağladığı gibi, 11. maddesi de Anayasa'nın bağlayıcılığını ve üstünlüğünü açıkça ortaya koymuştur.

Anayasa Mahkemesi kararında bağış ve yardımların Anayasa'ya aykırılığı hükme bağlanmış olmasına karşın, idareleri de bağlayıcı ve kesin mahkeme kararına aykırı düzenleme ve uygulamaya devam olunması, Anayasa kurallarına aykırıdır. Yargı kararının gereğini yerine getirmekten açık kaçınmadır. İdare, 3454 Sayılı Yasa'nın 6. maddesini, Anayasa Mahkemesi kararına uygun bir hale de getirmemekle, hukuk anlayışını göstermektedir. Bu nedenle, dava konusu edilen yönetmelik kurallarının iptaline karar verilmelidir.

4) Adalet Bakanlığı, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı başlıklı ve Bakanlık müsteşarı imzalı genelgede, «Kasemizi havi basılı evrak dışında hiçbir evrakın kabul edilmemesi» emredilmiştir.

Özellikle şunu belirtmek isteriz ki, fon yönetiminin böyle bir YETKİSİ bulunmamaktadır.

3454 Sayılı Yasanın, son cümlesinde fon kaynaklarına giren ücretlerin belirlenmesinde, davalı Bakanlığın yetkili olduğu belirlenmiştir. Kamu yönetimi ve yöneticilerinin görev ve yetkileri ya-

salarla belirlenir. Kamu hizmetinin düzenli ve devamlı biçimde yürütülmesini sağlamak amacına yönelik olduğu kadar, görev ve yetkinin kamu düzeniyle ilgili olmasından kaynaklanan bu ilke- den çıkan ilk sonuç, yasasında aksi görülmedikçe yetkinin başka- sına devredilememesidir. Yasa, belli bir konuda, o kamu hizmetini yürüten makamı yetkili kılmışsa, yetkinin doğrudan doğruya bu makam tarafından kullanılması gerekir. İdari işlemlerin yetkili ki- şisi veya makamlarca tesis edilmesi zorunludur. Aksi halde, işlem hukuken geçersizdir. Hatta, sonradan verilecek muvafakat dahi, işleme hukuki sıhhat kazandırmaz.

Davalı Bakanlığa verilmiş yasal yetkinin, fon yönetimince kul- lanıldığı açıkça görülmektedir. Fon yönetiminin, 21.12.1990 günlü ve 317 sayılı kararı, genelge haline getirilmiştir. Bakanlık ile, fon yönetiminin (ve hatta vakıf idaresinin) iç içe girmiş ve aynı kişi- lerden oluştuğu, bu nedenle yetkisizliğin söz konusu olmadığı öne sürülebilir. Ancak ücretleri belirlemeğe yetkili olan Bakanlığın sadece, fon yönetiminden ibaret olmadığını, ayrı tüzel kişilikler ol- duğunu belirtmek isteriz. Dosya gömleklerine ilişkin ilk uygula- mayı, Bakanlık İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın tesis et- miş olması, bu iddiamızı kanıtlamaktadır. (22.5.1987 gün ve 02/12- 1820 sayılıdır.)

Fon yönetimince alınan kararda yeralanların Bakanlığın üst düzeydeki bürokratları olduğu ve buna göre yetkisizliğin söz ko- nusu olmadığından bahsedilirse de, kararın «Fon Yönetimince» alınmasıyla, Bakanlıkça alınmış olmasında farklılık vardır. Yasa, yetki devrine olanak vermediğinden işlemde, yetkisizlik açıktır. Genelgenin, öncelikle açıklanan usulü eksiklik nedeniyle iptali ge- rekir.

5) 3454 Sayılı Yasa ve Yasa uygulamasına yönelik düzenle- meler Anayasa'nın 36, 73, 138 ve 141. maddelerine aykırıdır. Davalı idarece hak arama ve adaleti sağlamak yerine, hak satılmakta- dır. Adalet hizmetlerinden kâr elde edilmesi, adalet ticaretin kar- ışıması, çağdaş sosyal hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Anayasa Mahkemesi kararının sonucunda, dosya gömleği ve basılı evrak ücretleriyle ilgili yasanın 3. maddesinin (e) bendinin iptali işlemini reddetmişse de, kararın gerekçesinde, aynen şu hu- susa yer vermiştir: (...Belirtmek gerekir ki, maddenin (e) bendin- de «basılı evrak» ve «dosya gömleğinden» alınacak ücretten söz edilirken, son fıkranın ilk cümlesinde; (e) bendinde belirtilen iş ve davalarda yalnız Adalet Bakanlığı'nca bastırılan veya temin edi-

len dosya gömlekleri kullanılır» denilmek suretiyle «basılı evrak» bu uygulamanın dışında bırakılmıştır..) Yasanın anayasal yorumu yapılmıştır ve bu karar, idareyi de bağlamaktadır. (Ana. 153. md.) Aksine uygulama ve düzenleme, hukuk devletine aykırıdır; yargı kararını yok saymaktır. Anılan madde, dosya gömleğinde, Bakanlık tekeli açıkça belirlenmiştir. Ama basılı evrakta «tekel» uygulamasına değinilmemiştir.

Genelgede örnek numaraları belirtilen matbu evrakta ücret alınması; dava ve icra takiplerini engelleyecek bir biçimde mali zorluk ve bunun sonucunda bir hak olarak herkesin yararlanabilmesi gereken adalet hizmetlerinin alınıp satılan bir meta haline getirmiştir. Ucuz ve hızlı adalet hizmetinin dağıtımına mali engel çıkarılarak hak arama özgürlüğü zedelenmiştir. Anayasanın 142. maddesi uyarınca ancak yasayla düzenlenmesi gereken «yargılama usulü» genelgeyle düzenlenmiştir. İdari işlemle, yargılamaya yeni usuller, ihdas edilmiştir. Ücretin şimdilik sembolik olmasıyla hak aramaya engel olunmadığı gerçek değildir. Örneğin idari yargıda bir iptal davasının posta ve sayılan ücretleri için 80.000 - 120.000.— TL. ayrıca 30.000.— TL.'ya yakın yargı harcı alınmaktadır. Yargı harcında, kırtasiye giderleri de dahildir (basılı kâğıtlar). Dosya gömleğinde olduğu gibi, ücretlerin yıldan yıla artış göstereceği de şüphesizdir. Benzeri mali yük kavramı içerisinde yeralan ücretlerin, yasal taban ve tavanın bulunmaması, idareyi denetime tabi olmayan sınırsız boyutlara getirebilir. Yasanın belirttiği sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi, Anayasanın 73. maddesine göre Bakanlar Kuruluna ait iken, Bakanlığa verilmesi ve Bakanlık yerine fon yönetimince kullanılması, Anayasanın 73. ve Yasanın 3. maddesiyle çelişmektedir. Yasa, ücretlerin saptanmasında, alt-üst sınırlar belirtmemiştir. Yasada belirlenmeyen kriterlere yönetmelikte de yer verilmemiştir. Bir kamu hizmetinin görülmesi sırasında, kamu gücüne dayanılarak ücretler zorlamayla tahsil olunmakta, fakat ücretin belirlenmesinde hiçbir objektif kıstasa yer verilmemektedir. Şer'i yargılama düzeninde olduğu gibi yargı, ücretini tahsil etmedikçe yargılamaya başlamamakta veya başlamış olan yargılamaya devam edilmemektedir. Fon veya davalı idarenin belirli bir ölçüye dayanmadan her matbu evrakta ücret talep etmesiyle, adalet kavramına gölge düşürülmüştür.

İstenilen ve yerine getirilmedikçe kamu hizmetinin görülmesine engel olan ücretler, adeta «Keyfi salma» gibi nitelendiriliyor olmalı ki, yargılama giderleri arasında kabul edilip, davada haksız

çıkana yükletilmiyor. Hak arayan yurttaşın cebinden zorla alınan, ama hukuki uyumsuzlukta haksız çıkan tarafa yükletilmeyen giderler, yasalsa, kararda yazılı ve hükmedilmiş olmalıdır. Yasal olmadığı için kararda gösterilememektedir.

Sonuç olarak, adalet dağıtımı ve sağlanmasında devletin asli ve devredilmez bir görevi sözkonusudur. Bu görevin ucuz, hızlı ve adil olması yolunda çaba ve uğraşların geliştiği bir çağdayız. Yasal yargı harçları dışında «ücret» adı altında ve istek dışı harcamalarda bulunmağa zorlamak, aksi takdirde yargılamaya başlamamak veya devam ettirmemek, yargıya olan saygıya gölge düşürür. Şaibeli ve sakıncalı uygulamanın Anayasaya hukuka ve Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırılığı ortadadır.

S O N U Ç : Açıklanan nedenlerle dava konusu yönetmelik, genelge kurallarıyla dava konusu fon yönetimi işleminin iptaline hukuka aykırılık açıkça belli olduğundan SAVUNMA beklenilmeden yürütmenin durdurulmasına, yargılama giderleri ile Avukatlık ücretinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini saygılarımla dilerim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKLER :

- 1 — 17 Sayılı Genelge
- 2 — Fon Yönetimi işlemi ile ilgili Ankara C. Başsavcısının 31.12.1990 tarihli yazısı.

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Yönetmeliğine dayanılarak tesis edilen basılı evrakla ilgili Adalet Bakanlığı'nın 16.1.1991 günlü 19 sayılı genelgesinin iptali hakkında T. Barolar Birliği ve çok sayıda Barolarımız ve meslekdaşlarımız tarafından davalar açılmış idi.

Bursa Barosu Avukatlarından meslekdaşımız Ertuğrul YALÇINBAYIR ve Ali ARABACI tarafından önce açılan dava üzerine Danıştay 10. Dairesince 27.2.1991 tarihinde 1991/392 sayı ile YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA karar verilmiştir. Yürütmenin durdurulması ile ilgili anılan karar, gereği için Adalet Bakanlığı'na iletilmiştir.

Daha sonra Birliğimizin açmış olduğu dava ile ilgili olmak üzere de Danıştay 10. Dairesi E-1991/485 sayılı ve 14.3.1991 tarihli kararı vermiştir. Karar, aynen aşağıya aktarılmıştır.

T. C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire

Esas No : 1991-485

Karar No :

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, Karanfil Sok. No: 5/62 - Kızılay - ANKARA

Karşı Taraf (Davalı) : Adalet Bakanlığı - ANKARA

İstemin Özeti : 11.8.1988 günlü ve 19896 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan «Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu» Yönetmeliği'nin 59 ve 60 maddeleri (a) ve (c) bentlerinin (dosya gömleği ibaresi hariç); Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığının, her türlü mahkemede, icra ve iflas dairelerinde kullanılan örnek numaraları belirtilen 25 çeşit evrakın ücret karşılığında satılması konusundaki 17 sayılı Genelgenin ve fon kâşesini taşımayan hiçbir evrakın kabul edilmemesine ilişkin Ankara İl Fon Yönetim Kurulu Başkanlığı'nın 31.12.1990 günlü 109 sayılı uygulama işleminin iptali, yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

D. Tetkik Hâkimi : Zümrüt Öden

D. Savcısı : Ülkümen Osmanağaoğlu

Düşüncesi : Davanın durumuna göre, yürütmenin

durdurulması isteminin davalı idarenin savunmasının alınmasından sonra incelenmesi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince işin gereği düşünüldü :

1 — 3454 Sayılı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanununun 5. maddesine göre çıkarılan, 11.8.1988 günlü 19896 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Yönetmeliğinin 59. maddesi: «İl ve İlçelerde açılacak banka hesapları :

a) ve basılı evrak satışından elde edilecek gelirler.....

c) Bağış ve yardımlardan sağlanacak gelirler tarafından banka şubesine ayrı ayrı hesap açtırılır.» hükmünü; 60. maddesi ise: «Satış ve tahsil görevlilerince.....»

a) ve basılı evrak satışından

c) Yapılan bağış ve yardımlardan, elde edilen gelirler için ayrı ayrı makbuz kesilir ve tahsil edilir.....» hükmünü taşımaktadır.

3454 sayılı Kanunun iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine açılan dava sonunda, bu yasanın Fonun kaynaklarını belirleyen 3. maddesi (h) bendinde yer alan, «bağış ve yardımlar» hükmü, Mahkemece Anayasanın 138. maddesine aykırı bulunarak 8.9.1989 günlü E: 1988/37, K: 1989/36 sayılı kararla iptal edilmiştir.

Bu durumda dava konusu edilen Yönetmeliğin 59. ve 60. maddeleri (c) bentlerin hukuki dayanağı bulunmadığından, davacının bu maddelere yönelik yürütmenin durdurulması isteminin, 2577 sayılı Yasanın 27. maddesindeki koşullar gerçekleşmiş olduğundan KABULÜNE, 59. ve 60. maddeler (a) bentlerine yönelik isteminin REDDİNE,

2 — Davanın durumuna ve uyuşmazlığın niteliğine göre 24.12.1990 günlü 17 sayılı Genelgenin yürütülmesinin durdurulması isteminin, davalı idarenin savunması alındıktan sonra incelenmesine,

3 — Fon kâşesi taşımayan hiç bir matbu evrakın kullanılmayacağına ilişkin uygulama işlemine yönelik yürütmenin durdurulması istemine gelince :

3454 sayılı Kanunun «Fonun Kaynakları» başlığını taşıyan 3. maddesi (c) bendi, kimi iş ve davalarda kullanılacak dosya gömlekleri ve basılı evraktan alınacak ücretleri fon gelirleri arasında saymıştır. Aynı maddenin son fıkrası «(c) bendinde belirtilen iş ve davalarda yalnız Adalet Bakanlığınca bastırılan veya temin edilen dosya gömlekleri kullanılır. (d) ve (e) bendlerine göre alınacak ücretler her yıl Ocak ayında bu Bakanlıkça belirlenir.» hükmünü taşımaktadır. Görüldüğü gibi, maddenin (c) bendinde «basılı evrak» ve dosya gömleğinden alınacak ücretten söz edilirken, son fıkranın ilk cümlesinde; «(c) bendinde belirtilen iş ve davalarda yalnız Adalet Bakanlığınca bastırılan veya temin edilen dosya gömlekleri kullanılır» denilmek suretiyle «basılı evrak» uygulama

manın dışında bırakılmıştır. Bu durumda, yasada öngörülme-
yen bir biçimde basılı evrakın sadece Fon Merkezince bastırılıp satıl-
masını zorunlu kılan uygulama işlemi 3454 sayılı Yasaya aykırı
bulunmaktadır.

Bu gerekçeyle dava konusu uygulama işleminin, 2577 sayılı
Yasanın 27. maddesinde sayılan koşulların gerçekleşmiş olduğu
anlaşılma-
kla davalı idarenin savunması alınıncaya kadar yürütül-
mesinin durdurulmasına 14.3.1991 tarihinde oyçokluğuyla karar
verildi.

Başkan
Galip Tanrıöver

Üye
Erol Dündar

Üye
Burhan Öç

Üye
Hikmet Yaşar
X

Üye
Yılmaz Tardelen

Karşı Oy X — : Uyuşmazlığın niteliğine ve davanın durumuna
göre, davalı idarenin savunması alındıktan sonra yürütmenin dur-
durulması isteminin incelenmesi görüşüyle karara karşıyım.

Üye
Hikmet Yaşar

II — YARGI, HUKUK ve MESLEK KONULARINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR, YAZIŞMALAR, AÇIKLAMALAR, BASIN BÜLTENLERİ

1 — KILIK, KIYAFETLE İLGİLİ MESLEK KURALI

Baro Başkanlığı
.....

GENELGE NO: 752/23

2.6.1989

Türkiye Barolar Birliğinin 27-28 Mayıs 1989 günleri Giresun'da yapılan XX. Olağan Genel Kurul toplantısında; Avukatlar ve Avukat Stajyerlerinin mahkemelerdeki durum ve kıyafetleri ile ilgili yeni bir meslek kuralı kabul edilmiştir. Kabul edilen kural sonucu Meslek Kurallarının 20. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Avukatlar ve Avukat Stajyerleri mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara Türkiye Barolar Birliğince şekli saptanmış cübbe ile ve temiz bir kıyafetle çıkarlar. Erkek Avukatlar iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takarlar.»

Baronuz Avukat ve Avukat Stajyerlerine duyurulmasını ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

2 — AVUKATLARIN, KAMU GÖREVLİSİ OLAN EŞLERİ NEDENİYLE SAĞLIK YARDIMINDAN YARARLANMASI

Baro Başkanlığı
DENİZLİ

21 Haziran 1989
923

İlgi : 12.5.1989 tarih ve 89/39 sayılı yazınız.

Eşi, 657 sayılı Yasaya tâbi öğretmen olarak görev yapan üyeniz Avukat Yavuz Barkal'ın Baronuza vâki başvurusu ile ilgili yazınız ve eki incelendi :

657 sayılı Yasanın 209. maddesi ve (Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin) özellikle 3. maddesinin (A) bendinin (b) fıkrası, hükmüne göre, serbest çalışan ve sağlık yönünden sigortalı olmayan meslektaşlarımızın 657 sayılı Yasaya tâbi görev yapan eşleri nedeni ile, eşlerinin yararlandığı sağlık kurumlarından yararlanabilecekleri, anlaşılmaktadır.

(Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği'nin) konu ile ilgili madde fotokopileri ilişikte gönderilmektedir.

Durumun ilgiliye duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Önder SAV

Eki: 2

DEVLET MEMURLARININ TEDAVİ YARDIMI VE CENAZE GİDERLERİ YÖNETMELİĞİ

Karar sayısı: 7/6913

Karar tarihi: 27.7.1973

(11.8.1973 gün ve 14622 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanmıştır.)

BİRİNCİ BÖLÜM

Konu ve Kapsam

Konu :

Madde 1 — 14.7.1965 tarihli 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu»nun 23.5.1972 tarihli 1589 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan 30.5.1973 tarihli 5 sayılı «Kanun Hükmünde Kararname» ile değişik 209 uncu maddesinde öngörülen tedavi yardımı

ve yol giderleri ile 657 sayılı Kanununun 1589 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan 23.12.1972 tarihli 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 210 uncu maddesinde öngörülen cenaze giderleri ile ilgili hususlarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Kapsam :

Madde 2 — Bu Yönetmelik, tedavi yardımı ve yol giderleri ile cenaze masraflarının kimlere, hangi hallerde ve şartlarda, kurumlarca nasıl ve ne şekilde sağlanacağı, hastalık halinde başvurma şekli ve bunun üzerine ne şekilde işlem yürütüleceği hususlarını ve bunlara ilişkin diğer konuları, kapsar. (Bu Yönetmelikte geçen tedavi deyimini muayene, teşhis ve tedaviyi kapsar.)

İKİNCİ BÖLÜM

Tedavi ve Yol Giderlerinin Kimler İçin Hangi Hal ve Şartlarla Sağlanacağı Tedavi ve Yol Giderlerinden Yararlanacak Olanlar;

Madde 3 — (19.1.1983 tarihli ve 83/6022 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişik şekli.) Tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanlar şunlardır.

A) Yurt içinde :

- a) Devlet Memuru,
- b) Devlet Memurunun herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan eşi,
- c) Devlet Memurunun bakmakla yükümlü olduğu ve herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan ana, babası,
- d) Devlet Memuruna aile yardımı ödeneğine hak kazanan çocukları,

B) Yurtdışında :

- a) Yurtdışında sürekli görevde bulunan Devlet Memuru,
- b) Geçici görev, bilgi ve görgü artırmak veya staj yapmak üzere yurtdışına gönderilen Devlet Memuru,
- c) Yurtdışında sürekli görevde bulunan Devlet Memurunun herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan eşi, bakmakla yükümlü olduğu ana, babası ve aile yardımı ödeneğine hak kazanan çocukları,

Yukarıda (A) ve (B) fıkralarına göre tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanların yurtiçinde veya yurtdışında hastalanıp organ nakline gerek görülmesi halinde 2238 sayılı «Organ ve Dokü Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun» hükümleri dikkate alınmak şartıyla verici durumunda bulunan kimselerin (bu Yönetmeliğin kapsamına girip girmediğine bakılmaksızın) bu işlemle ilgili tedavi giderleri de, alıcı durumundaki hastanın kurumu tarafından aynen ödenir.

3 — İFLAS İDARESİ ÜCRETİ, YAZI VE TEBLİĞ MASRAFI TARİFESİ

GENELGE NO : 960-29
28.6.1989

Baro Başkanlığı
.....

Adalet Bakanlığı'ndan alınan, halen yürürlükte bulunan «İflâs İdaresi Ücreti, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi»nin 15.7.1989 tarihinden itibaren iki yıl süreyle bir değişiklik yapılmadan aynen uygulanacağına dair yazı aşağıya alınmıştır.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Önder SAV

T.C. ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

26.6.1989 tarih 26595 sayılı yazı

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na

Bilindiği üzere; İcra ve İflâs Kanununun 15.6.1985 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 3222 sayılı Kanunla değişik 223. maddesinin 3. ve 4. fıkraları uyarınca Bakanlığımızca hazırlanan «İflâs İdaresi Ücreti, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi» 11.7.1985 tarih ve 18808 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 15.7.1985 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Sözü edilen Kanunun 223. maddesinin 4. fıkrası uyarınca; anılan ücret tarifesinin iki yılda bir Bakanlığımızca ele alınarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme ve değerlendirme sonunda; halen yürürlükte bulunan «İflâs İdaresi Ücreti, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi»nin 15.7.1989 tarihinden itibaren iki yıl süreyle bir değişiklik yapılmadan aynen uygulanması neticesine varılmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan Adına
Muzaffer TUTAR
Hâkim
Genel Müdür

**4 — İCRA DOSYASINDAN ÖDENEN PARALAR NEDENİYLE
ALINAN BİNDE BEŞ DAMGA VERGİSİNE İLİŞKİN
DANIŞTAY KARARI**

GENELGE NO: 1066/32

28.7.1989

Baro Başkanlığı
.....

İzmir Barosu Başkanlığından alınan 6.7.1989 tarihli yazıdan ve eki Danıştay 9. Dairesinin E. 1989/1127 sayılı yürütmenin durdurulması kararından Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 gün ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 19-152-44269 sayılı ve «İcra dosyasına yatırılan paranın ödenmesi sırasında reddiyat makbuzuna yapıştırılmak üzere BİNDE BEŞ DAMGA VERGİSİ alınması» ile ilgili işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Binde beş damga vergisi alınması uygulaması ile ilgili olarak yukarıda belirtilen gelişmenin tüm meslekdaşlarımıza duyurulmasının sağlanmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 1989/1127

Karar No :

Temyiz İsteminde Bulunan ve Yürütmenin Durdurulmasını

İsteyen : Nazife KANAKAR,

Vekili : Av. Fuat Ataşoğlu - Özel İdare İşhanı No: 201

BERGAMA

Karşı Taraf : Adalet Bakanlığı - ANKARA

İstemın Özeti : Makbuzlardan Damga Vergisi alınması hakkında Adalet Bakanlığının 9.12.1988 gün ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü 19-152-44269 sayılı İşleminin iptali ile yürütülmesinin durdurulması istemidir.

Savcı Yuva ERTAN'ın Düşüncesi : Yürütmenin durdurulması isteminin davalı idarenin savunmasının alınmasından sonra incelenmesi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince Savcının ve Tetkik Hâkimi Cavit ZEYBEK'in yazılı ve sözlü görüş ve düşünceleri alındıktan sonra işin gereği görüldü :

Dava; nafaka borçlusu tarafından icra dosyasına yatırılan paranın ödenmesi sırasında reddiyat makbuzuna yapıştırılmak üzere binde beş Damga Vergisi alınmasının dayanağı olan Adalet Bakanlığının 9.12.1988 gün ve Hukuk İşleri Müdürlüğü 19-152-44269 sayılı işleminin iptali ve esas karara kadar yürütülmesinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Dava konusu işlem; makbuzlardan Damga Vergisi alınması uygulamasının, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı 1 sayılı Tablonun IV-1/h ile 1/k fıkralarına göre yapılacağını belirtmekte ve aynı zamanda icra-ıflâs dairelerine duyuruyu öngörmektedir.

488 sayılı Kanunun 1 sayılı Tablosunun makbuzlar ve diğer kâğıtlarla ilgili IV-bölümünün 1. fıkrasının h bendi kapsamına icra dairelerince kişilere yapılacak ödemeler girmediği gibi icra dairelerince resmi daireler namına şahıslara ödenen paralar için dü-

zenlenen makbuzlarla ilgili k bendinin de olaya uygulanması mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının dava konusu işleminin teminat aranmaksızın yürütülmesinin durdurulmasına 7.500.— lira yürütmeyi durdurma harcının davacıdan alınmasına 14.6.1989 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan : Kemal TARSUSLUGİL

Üye : Uzdem AKYÜZ

Üye : Kenan EREN

Üye : Bahir AYÇİN

Üye : Nurettin ÜNAL

5 — ADALET MÜFETTİŞLERİNCE YAPILAN DENETİMLER SIRASINDA BAZI BAROLARIMIZDA TESPİT EDİLEN EKSİKLİKLER

GENELGE NO: 1154/34

24.8.1989

Baro Başkanlığı
.....

Adalet müfettişlerince, Barolarımızda yapılan mali ve idari denetimler sırasında, bazı barolarımızda tesbit edilen belli başlı eksiklikler aşağıda belirtilen hususları kapsamaktadır.

Bunlar;

1 — Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 78. maddesine göre, Denetleme Kurulunun denetleme görevini en az iki ayda bir yapmadığı, üç nüsha rapor düzenlemediği, bu raporların yıllık Olağan Genel Kurula sunulan rapora eklenmediği, Denetim Kurulunca denetim yapılmadığı halde, yapılmış gibi 2 ayda bir rapor düzenlediği,

2 — Para alma ve vermede Avukatlık Yasasının 102. maddesi hükmüne uyulmadan sadece saymanın imzası ile yetinildiği, Baro Başkanı yokluğunda vekili veya Genel Sekreterin imzalarının alınmadığı,

3 — Baroya kayıtlı avukatların aidat borçlarının bulunduğu, bunlarla ilgili ikaz ve işlem yapılmadığı, (1136 md. 72/d, md. 65)

4 — Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 70. maddesinde belirtilen tutulması zorunlu defterlerin, aynı madde hükmüne göre yönetim kurulunca, sahife yönünden onaysız olduğu veya defterlerin tutulmadığı,

5 — Avukatlık Yasasının 81. maddesine göre genel kurulca miktarları belirlenen levhada yazılı Avukatların Yıllık Kesenekleri ile levhaya yazılacakların giriş keseneklerinin ödenme zamanlarının, genel kurulca tesbit edilmediği,

6 — Disiplin işlemleri ile ilgili defter tutulmadığı,

7 — SSK Prim borçlarının bazı avukatlarca ödenmemiş olduğu, bunlarla ilgili işlem yapılmadığı, (1136 md. 72/f; 190)

8 — Adli müzaharet bürolarının hiç kurulmadığı ve büroda çalışacak avukatlara ait sıra cetvelinin hiç hazırlanmadığı, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 181. maddesine göre adli müzaharet bürosunu yönetme ve denetleme ile görevlendirilen avukat veya avukatların büronun yıllık çalışmasını, bir raporla yönetim kuruluna bildirmedikleri, (1136 md. 181-176-177)

9 — Baro ve Yönetim Kurulunun çalışmaları hakkında her yıl Türkiye Barolar Birliği'ne Baro Başkanı tarafından yazılı rapor gönderilmediği, (1136 md. 97/7)

10 — Baro Gelir-Gider durumunun yıl sonu devir işlemlerinin yapılmadığı,

11 — Baro giderleri için kişisel para harcadığı ve bunun baro hesapları ile karışıklık meydana getirdiği,

12 — Avukatlık Yasasının 95. maddesinin 15. fıkrası hükmüne uygun Baro İç Yönetmeliğinin hazırlanmadığı,

13 — Disiplin ve Kovuşturma esas defterinde mükerrer yazımlar olduğu, işi biten dosya kayıtlarının kapatılmadığı, Türkiye Barolar Birliği'nden (Bozma) yolu ile gelen dosyaların eski esas numara üzerinden işlem gördüğü, bazı dosyaların esas deftere kaydedilmediği,

14 — Türkiye Barolar Birliği'ne kesenek ve ölüm yardımı borcu bulunduğu veya geç ödendiği,

15 — Genel Kurul Tutanaklarının, 1136 sayılı Yasanın 87/son fıkrası gereğince Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilmediği,

16 — Bir avukatın genel kurulda hem yönetim kurulu hem de denetleme kurulu üyeliğine seçildiği, bunun 1136 sayılı Yasanın 88/3. fıkrası hükmüne aykırı olduğu,

17 — Genel Kurul Toplantısına katılmayanlara para cezası uygulaması için, 1136 sayılı Yasanın 86. maddesi hükmüne aykırı olarak Baro Başkanına yetki verildiği, (3464 sayılı Yasa ile değiştirilen birinci fıkra göre)

şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Yapılacak denetim sırasında bir eleştiriye meydan verilmemesi için yukarıda belirtilen hususların gözönüne alınmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

6 — HAYAT STANDARTI UYGULAMASI İLE İLGİLİ «YÜRÜTMENİN DURDURULMASI» VE VERGİ TESBİTİNDE EMEKLİ MAAŞININ DÜŞÜLEREK GELİR VERGİSİ UYGULANMASININ GEREKTİĞİNE İLİŞKİN VERGİ MAHKEMESİ KARARLARI

GENELGE NO: 1227/39
15.9.1989

BARO BAŞKANLIĞI

Hayat Standardı uygulaması ile ilgili İzmir 5. Vergi Mahkemesince verilen «Yürütmenin Durdurulması» na ilişkin karar ile, yine İzmir 4. Vergi Mahkemesi'nin vergi tesbitinde emekli maaşının düşülerek gelir vergisi uygulamasının gerektiğine ilişkin karar örneği, mesleği ve meslektaşlarımızı yakından ilgilendirdiği gözönünde tutularak ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Önder SAV

T. C.
İ Z M İ R

5. VERGİ MAHKEMESİ

Esas No: 1989/156

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : Nevzat Karaimer 285. Sok. No: 16/16 Hatay/İZMİR

Davalı : Kemeraltı Vergi Dairesi Müdürlüğü/İZMİR

Davanın Özeti : 1988 T. yılına ait olarak verdiği Gelir Vergisi Beyannamesi üzerinden, Hayat Standardı Esasının uygulanması suretiyle adına fazla ve mükerrer vergi ile fonlar tahakkuk ettirildiği iddiası ile açtığı davada Nevzat Karaimer'in, savunmaya cevap süresi içinde verdiği dilekçe ile, esas hakkında karar verilmeye kadar yürütmenin durdurulmasını istemesidir.

Savunmanın Özeti : Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından, uygulamanın böyle yapılmasının 3505 Sayılı Kanunun hükümleri ile Bakanlar Kurulu Kararı ve Genel Tebliğler açıklamaları karşısında yerinde olduğu savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren İzmir 5. Vergi Mahkemesi Hâkimi tarafından gereği düşünüldü.

Avukat olan davacı gerçek usulden vergilendirilen serbest meslek erbabı olarak hayat standardı esasına tâbidir.

Hayat Standardı Esası, Gelir Vergisi Kanununa 2772 Sayılı Kanunun 15. maddesiyle eklenen mükerrer 116. madde ile vergi sistemimize giren bir vergi güvenlik müessesesi olup, mükelleflerin sahibi buldukları bazı servet unsurları dolayısıyla yaptıkları giderler ve sürdürdükleri hayat düzeyini gösteren belirtilerden hareketle, gelirlerinin belli tutardan aşağı olamayacağı düşüncesine dayanan bir çeşit asgari vergilendirmeyi amaçlayan ve gelirin gerçekliği ilkesine istisna getiren bir vergileme amacıdır.

Anılan maddenin ,mükelleflerin kendilerine, eşlerine, çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları diğer kişilere ait olup, yıllık beyannamede toplanması zorunlu olmayan vergiye tabi gelirlerinin bölünmesi halinde, hayat standardı esasına göre yapılan tarhiyatın düzeltileceği yolunda düzenleme getiren 7. fıkrası hükmü, 3505 Sayılı Kanunun 34. maddesinin (b) fıkrası ile 1.1.1989 tarihinden iti-

baren geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış ve bu durumda aynı kanunun geçici 32. maddesi dışında 7. fıkra için ayrı ve özel bir düzenleme getirilmiş olduğuna göre, yürürlükte olduğu dönem olan 1988 yılına ait hayat standardı uygulamasında geçerli olup esas alınması gerektiği hususu hem maddenin ve hemde adalet anlayışının sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Dosyada, adı geçeninin 1988 T. yılının Hayat Standardı tutarının 5.000.000.— TL. ve emekli maaşının (Sosyal Yardım Zammı dahil) 4.034.724.— TL. olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen amaç ve uygulaması gereken Kanun hükümleri gözönüne alındığında davacının 1988 yılı için Hayat Standardı Esasından bulunan 5.000.000.— TL. nin 4.034.724.— TL.'lık kısmını 7. fıkra kapsamında vergiden müstesna gelir olarak kabul edilen emekli maaşı ile karşıladığı ortaya çıktığından ve bu hal tarhiyatın ona göre düzeltme yapılmasını gerektirdiğinden anılan fıkra hükmünün 1988 yılına ait hayat standardı uygulamasında dikkate alınmayacağı görüşünden hareketle yapılan işlem ve vergilendirme hatalı olmuştur.

Bu sebeplerden ve sonuç olarak; yukarıda belirtilen durum dikkate alınarak gerekli düzeltme işlemi yapılmak suretiyle fazla hesaplandığı görülen Gelir Vergisi ile Fonlar hakkında yürütmenin, teminat aranmaksızın, (90) gün için durdurulmasına 2577 Sayılı İdare Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesine dayanılarak 7.6.1989 tarihinde karar verildi.

Hâkim
Şükran AYDIN
İMZA

T. C.

İ Z M İ R

4. VERGİ MAHKEMESİ

Esas No : 1989/388

Karar No : 1989/274

DAVACI : Nevzat Karaimer 285. Sok. No: 16/16 Hatay/İZMİR

DAVALI : Kemeraltı Vergi Dairesi Müd. — İZMİR

DAVANIN ÖZETİ : Kemeraltı Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün 5139280015 sicil numaralı mükellefi olan davacı adına 1988 yılına

ilişkin olarak ihtirazı kayıtlı verilmiş olan Gelir Vergisi Beyannamesi üzerinden Hayat Standartı Esası uygulanmak suretiyle 1988 yılı için belirlenen 5.000.000.— TL. matrah üzerinden tahakkuk ettirilen 1.250.000.— TL. vergiye karşı açılan davada; kendisinin 4.034.724.— TL. tutarındaki emekli maaşının hayat standartı esasına göre kabul edilen 5.000.000.— TL. düşülmek suretiyle geriye kalan 965.276.— TL. 1988 yılı gelir vergisi matrahı kabul edilmesi ve vergi tahakkukunun buna göre düzeltilmesi gerektiğini, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 116. maddesinin 7. fıkrasının 1988 yılı için uygulaması gerektiğini iddia eden davacı dava konusu vergi tahakkukunun fazlasının iptalini istemektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından; uygulamanın böyle yapılmasının 3505 sayılı Kanunun hükümleri ile Bakanlar Kurulu Kararı ve Genel Tebliğler açıklamaları karşısında yerinde olduğu savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren İzmir 4. Vergi Mahkemesi Hâkimliğince gereği düşünüldü :

Avukat olan davacı gerçek usulden vergilendirilen serbest meslek erbabı olarak hayat standartı esasına tâbidir.

Hayat Standartı Esası, Gelir Vergisi Kanununa 2772 sayılı Kanunun 15. maddesiyle eklenen mükerrer 116. madde ile vergi sistemimize giren bir vergi güvenlik müessesesi olup, mükelleflerin sahibi buldukları bazı servet unsurları dolayısıyla yaptıkları giderler ve sürdürdükleri hayat düzeyini gösteren belirtilerden hareketle, gelirlerinin belli tutardan aşağı olamayacağı düşüncesine dayanan bir çeşit asgari vergilendirmeyi amaçlayan ve gelirin gerçekliği ilkesine istisna getiren bir vergileme amacıdır.

Anılan maddenin, mükelleflerin kendilerine, eşlerine, çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları diğer kişilere ait olup, yıllık beyannamede toplanması zorunlu olmayan vergiye tâbi gelirlerinin bulunması halinde, hayat standartı esasına göre yapılan tarhiyatın düzeltileceği yolunda düzenleme getiren 7. fıkrası hükmü, 3505 Sayılı Kanunun 34. maddesinin (b) fıkrası ile 1.1.1989 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış ve bu durumda aynı kanunun geçici 32. maddesi dışında 7. fıkra için ayrı ve özel bir düzenleme getirilmiş olduğuna göre, yürürlükte olduğu dönem olan 1988 yılına ait hayat standartı uygulamasında geçerli olup

esas alınması gerektiği hususu hem maddenin ve hemde adalet anlayışının sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Dosyadan adı geçenin 1988 T. yılının hayat standartı tutarının 5.000.000.— TL. ve emekli maaşının (Sosyal Yardım Zammı dahil) 4.034.724.— TL. olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen amaç ve uygulanması gereken Kanun Hükmüleri gözönüne alındığında davacının 1988 yılı için Hayat Standartı Esasından bulunan 5.000.000.— TL. 4.034.724.— TL. kısmını 7. fıkra kapsamında vergiden müstesna gelir olarak kabul edilen emekli maaşı ile karşıladığı ortaya çıktığından ve bu hal tarhiyatta ona göre düzeltme yapılmasını gerektirdiğinden anılan fıkra hükmünün 1988 yılına ait hayat standartı uygulamasında dikkate alınmayacağı görüşünden hareketle yapılan işlem ve vergilendirmede isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan bu nedenlerle davanın kabulüne, dava konusu dönem vergi matrahının yukarıda açıklandığı gibi 5.000.000.— TL. 4.034.724.— TL. olarak saptanılmasına, buna göre hesaplanacak vergiden arta kalan kısmının kaldırılmasına, aşağıda dökümü yapılan 11.200.— TL. yargılama giderlerinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine kullanılmayan 11.800.— TL. posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine 19.7.1989 gününde karar verildi.

Hâkim
M. Ertan ALİEFENDİOĞLU
(27386)
İMZA

**7 — ADLİ EVRAKIN APS VE ELEKTRONİK MEKTUPLA
GÖNDERİLME İŞLEMLERİNE BAŞLADI
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 1347/42
9.10.1989

Baro Başkanlığı
.....

PTT Genel Müdürlüğü Posta Dairesi Başkanlığı'ndan alınan yazıda, Adli Evrakın Acele Posta Servisi (APS) ve Elektronik Mektupla gönderilme işlemlerine başlandığı belirtilmektedir. Yazı ve

bu hizmetlere açık PTT işyerlerini gösterir liste ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Durumun meslektaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T. C.
PTT İŞLETME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Posta Dairesi Başkanlığı
06101 ANKARA

Ş. 1 K. 1

No: D. 32593-4

3.10.1989

Konu: Postada Tebligat İşlemleri Rehberi
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na
Karanfil Sok. 5/62 Kızılay 06650 ANKARA

Bilindiği üzere, posta ile gönderilecek olan adli tebliğ evrakı, normal tebliğ evrakı olarak veya uçakla, özel ulak veya telgraf olarak kabul edilmektedir. Ancak uygulamada telgrafla tebliğ işlemi benimsenip kullanılmamaktadır.

7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 7. maddesinde tebligat uçakla veya postada kullanılan diğer seri ve hususi vasıtalarla veya muhtelif işaretli telgraflarla da yaptırılabilmesi belirtilmiş olmasına rağmen, bugüne kadar yapılan uygulamada ender olarak sadece, özel ulak (ekspres) işaretli tebligat kabul edilebilmiştir.

Kanunun bu maddesine işlerlik kazandırmak, tebligat hizmetini günümüzün en süratli imkanlarıyla kabul edip ileriye sevk etmek amacı ile, sözü edilen kanunun 7. maddesine göre halen fazla bir işlerliği olmayan telgraf tebliğleri, Acele Posta Servisi (APS) ile kabul edilecek tebliğlerle, elektronik mektupla yollanacak tebliğlerin kabul işlemlerine başlanması kararlaştırılmıştır.

Bu konuda, Adalet Bakanlığı ile yapılan yazışmada da, Anayasanın 141. maddesinde davaların mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının, yargının görevi olduğu ilkesinin benimsendiği belirtilerek, Tebligat Kanununun belirtilen hükmüne göre faksimil

(Elektronik Mektup) hizmeti yoluyla da tebliğ evrakı kabul edileceği bildirilmiştir.

Tebliğin hangi özel usullerle yapılacağı ilgilinin talebi üzerine veya re'sen mahkeme başkanı, hâkim veya tebliği yaptıracak diğer merciler (Avukat, Noter gibi) tarafından tensip edilecektir.

Yeni hazırlanan ve 1.10.1989 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan «Postada Tebligat İşlemleri Rehberi» hükümlerine göre, adli tebliğ evrakı bundan böyle, Acele Posta Servisi Hizmeti ve Elektronik Mektup Hizmeti ile gönderilebilecektir. Acele Posta Servisi ve Elektronik Mektup Servisi Hizmetlerine açık PTT işyerlerimizi gösterir listeler eklince sunulmuştur.

Diğer taraftan, söz konusu Rehber'de telgraf tebliğ işlemlerine de geçerlilik kazandırmak amacı ile yeni düzenlemelerde yapılmıştır.

Acele Posta Servisi Hizmeti ile gönderilecek tebliğ evrakından, ağırlığına göre APS ücreti ve ilk ağırlık kademesi tebliğ evrakı ücreti,

Elektronik Mektup olarak gönderilecek tebliğ evrakından, ağırlığına göre tebliğ evrakı ücreti ile tebliğin kaç sayfası geçirilecekse, geçirilecek sayfa adedine göre, elektronik mektup ücreti,

Telgraf ile gönderilecek (normal ve acele) tebliğ evrakından, tebliğ ücreti ile kelime sayısına göre telgraf ücreti,

Tam ve peşin olarak tahsil edilecektir.

Bilgilerini ve konunun Birliğinize bağlı Barolara duyurulmasını arz ederiz.

PTT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Emin BAŞER **Mustafa BAYRAM**
Genel Müdür Gn. Müdür Yardımcısı

ACELE POSTA SERVİSİ HİZMETİNE AÇIK İL VE İLÇELER

İLLER :	6 — ANTAKYA
1 — ADANA	7 — ANTALYA
2 — ADAPAZARI	8 — AYDIN
3 — AFYON	9 — BALIKESİR
4 — AMASYA	10 — BOLU
5 — ANKARA	11 — BURDUR

- 12 — ÇANAKKALE
- 13 — BURSA
- 14 — ÇANKIRI
- 15 — ÇORUM
- 16 — DENİZLİ
- 17 — DİYARBAKIR
- 18 — EDİRNE
- 19 — ELAZIĞ
- 20 — ERZİNCAN
- 21 — ERZURUM
- 22 — ESKİŞEHİR
- 23 — GAZİANTEP
- 24 — GİRESUN
- 25 — İSPARTA
- 26 — İSTANBUL
- 27 — İZMİR
- 28 — İZMİT
- 29 — KARS
- 30 — KASTAMONU
- 31 — KAYSERİ
- 32 — KIRIKKALE
- 33 — KIRŞEHİR
- 34 — KONYA
- 35 — KÜTAHYA
- 36 — MALATYA
- 37 — MANİSA
- 38 — MERSİN
- 39 — MUĞLA
- 40 — NEVŞEHİR
- 41 — NİĞDE
- 42 — ORDU
- 43 — RİZE
- 44 — SAMSUN
- 45 — SİNOP
- 46 — SİVAS
- 47 — TEKİRDAĞ
- 48 — TOKAT
- 49 — TRABZON
- 50 — UŞAK
- 51 — VAN
- 52 — YOZGAT
- 53 — ZONGULDAK

- 54 — KIRKLARELİ
- 55 — BİNGÖL
- 56 — AKSARAY

İLÇELER :

- 1 — AKÇAY
- 2 — ALANYA
- 3 — ALİAĞA
- 4 — ALTINOLUK İSK.
- 5 — ALTINOVA
- 6 — ANAMUR
- 7 — AYVALIK
- 8 — BABAESKİ
- 9 — BAFRA
- 10 — BANDIRMA
- 11 — BERGAMA
- 12 — BİGA
- 13 — BODRUM
- 14 — BURHANIYE
- 15 — CEYHAN
- 16 — ÇEŞME
- 17 — ÇEŞME ILICA
- 18 — ÇİNE
- 19 — ÇORLU
- 20 — DALAMAN
- 21 — DARICA
- 22 — DATÇA
- 23 — DERİNCE
- 24 — DİKİLİ
- 25 — DİLİSKELESİ
- 26 — DÖRTYOL
- 27 — DÜZCE
- 28 — ECEABAT
- 29 — EDİNCİK
- 30 — EDREMİT
- 31 — ELBİSTAN
- 32 — EREĞLİ
- 33 — ERDEMLİ
- 34 — ERZİN
- 35 — FETHİYE
- 36 — FİNİKE

37 — FOÇA	62 — LÜLEBURGAZ
38 — GAZİPAŞA	63 — MANAVGAT
39 — GEBZE	64 — MARMARİS
40 — GEMLİK	65 — MİLAS
41 — GEREDE	66 — MUCUR
42 — GÖNEN	67 — NAZİLLİ
43 — HERKE	68 — ORHANGAZI
44 — HAVRAN	69 — OSMANİYE
45 — HAVSA	70 — POLATLI
46 — İNCİROVA	71 — SAPANCA
47 — İVRİNDİ	72 — SELÇUK
48 — İNEGÖL	73 — SINDIRGI
49 — İSKENDERUN	74 — SİDE
50 — GELİBOLU	75 — SİLİFKE
51 — KAMAN	76 — SÖKE
52 — KARABÜK	77 — SUSURLUK
53 — KARACABEY	78 — TARSUS
54 — KAŞ	79 — TARŞANCIL
55 — KIZILCAHAMAM	80 — TUZLA
56 — KEMER	81 — TÜTÜNÇİFTLİK
57 — KİRAZLIYALI	82 — YAKAKÖY
58 — KÖYCEĞİZ	83 — YARIMCA
59 — KULU	84 — YATAĞAN
60 — KUMLUCA	85 — YERKÖY
61 — KUŞADASI	86 — M. KEMALPAŞA

**8 — İCRA TALİMATLARININ İLGİLİ AVUKAT TARAFIN-
DAN ELDEN TAKİBİ**

GENELGE NO : 1612/48

1.12.1989

Baro Başkanlığı

Her türlü icra talimatlarının (haciz, satış vs.) Avukatlara elden verilmesi konusunda Adalet Bakanlığı'na yaptığımız başvuru ve Bakanlıktan alınan cevabi yazı ve eki genelge aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Durumun meslekdaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.
Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

ADALET BAKANLIğI
ANKARA

16 Ekim 1989

İLGİ : 7.8.1988 tarih 6-53-13081 ve 14.6.1988 tarih ve 25421 sayılı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Genelgeleri.

İlgide belirtilen genelgelerin İcra Müdürlükleri tarafından uygulanmasından pekçok yakınma gelmektedir. Sıkıntı, uygulamaların sertliğinden olduğu kadar genelgenin katı ve haksızlığından da kaynaklanmaktadır. İcra ve İflas Memurluklarının haciz konusundaki talimat müzekkerelerinin kapalı mektup olarak kabulü, icra memurları ve PTT mensupları ölçeğinde kamu hizmeti gören Avukatların görev yapmasını güçleştirmektedir.

Haciz gibi en seri şekilde yapılması gerekli bir icra işleminin özellikle talimat hacizlerinde sadece PTT yolu ile ulaştırılmasının benimsenmesi, sayılamıyacak kadar sıkıntıya, zarara ve zaman kaybına neden olmaktadır.

İcra Müdürlüklerinin kendi karar ve insiyatifinde olacak talimat haczi yazılarının sadece PTT yoluyla değil, isteği halinde ilgili Avukata da verilmesi ile haciz mahalli İcra Müdürlüklerine ulaşmasının sağlanması gerekir.

İlgide belirtilen genelgelerin yeniden gözden geçirilerek eksikliğin giderilmesi ve buna göre uygulama talimatı gönderilmesine karar verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV

T. C.
ADALET BAKANLIğI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 25-1-2-2215-1989

Konu : İcra talimatlarının ilgili avukat tarafından elden takibi hk.
1.12.1989 - 47652

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİğİ BAŞKANLIğI'NA
İLGİ : 16.10.1989 tarih ve 1402 sayılı yazınız.

İcra talimatlarının elden verilmesi ile ilgili genelgenin gözden geçirilerek eksikliğin giderilmesi istemini kapsayan ilgi yazınız incelendi :

Bilindiği üzere; ihtiyati haciz kararlarıyla sınırlı olmak üzere; avukatlara imzaları karşılığında icra talimat müzekkerelerinin elden verilmesi 7 Nisan 1988 tarih ve 6-53-13081 sayılı genelgemiz ile bildirilmiş idi.

Konu yeniden değerlendirilerek, icra takip işlemlerinin daha çabuk ve sağlıklı yürütülmesine katkı sağlayacağı nazara alınarak, ihtiyati haciz kararlarının yanısıra normal her türlü (haciz, satış v.s.) icra talimatlarının da avukatlara, istedikleri takdirde imzaları karşılığında elden verilmesinin uygun olacağı hususu 9.111.47341 sayılı genelgemizde belirtilmiş bulunmaktadır.

Bilgilerinize rica ederim.

BAKAN ADINA

Muzaffer TUTAR
Hâkim
Genel Müdür

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 9-111-47341

Konu : İcra talimatlarının ilgili avukat tarafından elden takibi hk.
Ankara, 29.11.1989

.....CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

Bilindiği üzere; ihtiyati haciz kararlarıyla sınırlı olmak üzere; avukatlara imzaları karşılığında icra talimat müzekkerelerinin elden verilmesi 7 Nisan 1988 tarih ve 6-53-13081 sayılı genelgemiz ile bildirilmiş idi.

Bu defa yeniden yapılan değerlendirmede, icra takip işlemlerinin daha çabuk ve sağlıklı yürütülmesine katkı sağlayacağı nazara alınarak, ihtiyati haciz kararlarının yanısıra normal her türlü (haciz, satış v.s.) icra talimatlarının da avukatlara, istedikleri takdirde imzaları karşılığında elden verilmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve bu yolda uygulama yapılması hususunun yargı çevrenizdeki icra ve iflas müdürlüklerine duyurulmasını rica ederim.

M. Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı

9 — AVUKATLIK RUHSATNAMELERİNDE RENKLİ FOTOĞRAF KULLANILABİLECEĞİNE İLİŞKİN GENELGE

GENELGE NO : 233/5
6.3.1990

Baro Başkanlığı
.....

3.3.1990 günlü toplantısında, Avukatlık ruhsatnamelerine renkli fotoğraf kullanılması konusunu görüşen Yönetim Kurulumuz, Türkiye’de siyah-beyaz fotoğrafın terkedilmek üzere olduğu ve renkli fotoğraf çekiminin yaygınlaştığı sonucuna varmış, Barolarımızın bu konudaki başvuru ve sözlü önerilerini de dikkate alarak bundan böyle ruhsatnamelerde «RENKLİ FOTOĞRAFIN DA» kullanılabileceğine karar vermiştir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

10 — TAPU SİCİLLERİ İLE İLGİLİ OLARAK AVUKATIN KENDİ EL YAZISI İLE ALACAĞI NOTLARDAN VE ÇİZECEĞİ KROKİLERDEN HARÇ ALINMAMASI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GENELGE

GENELGE NO : 348/7
23.3.1990

Baro Başkanlığı
.....

Avukatların, müvekkillerine veya kendilerine ait tapu sicilleri ile ilgili kendi el yazılarıyla alacağı notlardan ve çizeceği kroki-lerden harç alınmaması gerektiği konusunda Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü’ne yaptığımız başvuru ve Genel Müdürlük’den alınan cevabi yazı ve Kayseri Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğü’ne yazılan eki yazı aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Durumun meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
A N K A R A

10.10.1989

Bilindiği üzere 30.12.1988 tarih ve 20035 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan, 20.12.1988 tarih ve 88/13600 sayılı Bakanlar Kurulu kararına göre;

a—) Gayrimenkullere ait haritaların kopyalarının verilmesinde her parsel için,

b—) İlgililerin isteği üzerine gayrimenkullere ait verilecek kayıt örneklerinin her birisi ile çıkarılacak belge örneklerinin her sayfası (fotokopiler dahil) için,

belirli oranlarda harç alınmaktadır.

Buna göre ilgili tarafından, bizzat kendi yazısı ile alınan notlar ile bizzat çizeceği krokilerden harç alınması, mümkün değildir.

Buna rağmen bir üyemiz, Nevşehir Kadastro Müdürlüğü'nce bir üst bölümde değinilen not ve krokilerden de harç alındığından yakınmaktadır.

Konu ile ilgili inceleme yaptırılmasını ve yasal olmayan harç alma uygulamasının durdurulması hususunu takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV

T. C.
BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 1001-192/12-1303

19.3.1990

Konu : Harçlar

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : 10 Ekim 1989 gün 1356 sayılı yazı.

İlgi yazı konusu incelenmiş olup, konu hakkında mahalline verilen talimatın bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Genel Müdür
HALİM ÇORBALI

Eki : Talimat Örneği

T. C.
BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 1001-192/12-1304
Konu : Harçlar

19.3.1990

KAYSERİ TAPU VE KADASTRO BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE

İLGİ : 25 Aralık 1989 gün 21-50/4562 sayılı yazı.
3 Nisan 1981 gün 4-1-9-7/1745-1756 sayılı genelge.
İlgi (1) yazı konusu incelendi :

Görevlerinin ifası için tapu kütüğü ve dayanağı belgelerin incelenmesine ihtiyaç duyan ve çeşitli yasalarla bir kamu görevi icra ettiği belirlenen avukatların siciller üzerindeki inceleme taleplerinin ilgi (2) genelge doğrultusunda karşılanması gerekmektedir.

Avukatlarca kayıt ve belge örnekleri ile gayrimenkullere ait harita kopyalarının tasdikli örneklerinin istenmesi halinde 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli 4 sayılı tarifenin 16 ve 17. pozisyonları uyarınca harç tahsil edilmesi gerekir.

Ancak avukatların müvekkillerine veya kendilerine ait taşınmaz mallara dair kayıt, harita veya müsbet evrak hakkında kendi el yazıları ile alacakları bilgi ve belgelere ilişkin notlar için harç alınması söz konusu değildir.

Bilgilerinizi ve gereğinin teminini rica ederim.

Genel Müdür
HALİM ÇORBALI

**11 — İCRA DOSYASINA YATIRILAN PARANIN ÖDENMESİ
SIRASINDA KESİLEN BİNDE BEŞ DAMGA VERGİSİ
ALINMASININ İPTALİ**

GENELGE NO : 390/8
3.4.1990

Baro Başkanlığı
.....

Danıştay 9. Dairesince, Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 günlü 19-150-44269 sayılı ve «icra dosyasına yatırılan paranın ödenmesi

sırasında düzenlenen reddiyat makbuzuna yapıştırılmak üzere binde beş oranında nisbi damga vergisi alınması» ile ilgili genelgenin iptaline karar verilmiştir. Karar örneği, mesleği ve meslekdaşlarımızı yakinen ilgilendirdiği gözönünde tutularak aşağıda bilgilerinizi sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T. C.

DANIŞTAY

Dokuzuncu Daire

Esas No : 1989/1127

K. No : 1990/167

DAVALI : Adalet Bakanlığı

DAVANIN ÖZETİ : İcra dairelerince kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen reddiyat makbuzlarından binde beş nisbi Damga Vergisi alınmasını öngören Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 günlü ve 19.152.44269 sayılı genelgesinin; icra memurlarınca yapılan ödemelerde düzenlenen reddiyat makbuzlarından binde beş nisbetinde damga vergisi kesilmesinin 3239 sayılı Kanununun 140. maddesi ile yapılan değişikliğe aykırı olduğu, tefsir yoluyla vergi alınamayacağı ileri sürülerek iptali isteğinden ibarettir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 8. maddesinde, Damga Vergisi uygulaması açısından resmi dairenin yapıldığı diğer taraftan, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tablonun IV-I/h fıkrasında, kişiler tarafından belli parayı mutazammın olarak resmi dairelere verilen makbuz ve ibra senetleri ve resmi daireler hesabına ödenen paralar hakkında müteaddit nüsha olarak Bankalara verilen makbuz senetlerinin sözü geçen dairelere ait nüshalarının binde beş nisbetinde Damga Vergisine tabi tutulacağına hükme bağlandığı, buna göre resmi daire olan İcra Müdürlüğünce Damga Vergisi uygulaması açısından resmi daire olmayan kişi veya kuruluşlara ödeme sırasında düzenlenen makbuz veya makbuz şerhlerinin yukarıda bahsedilen (1) sayılı tablonun IV-I/h bendine göre binde beş nisbetinde damga vergisine tabi tutulacağına gerektiği, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tablonun «Makbuzlar ve diğer kâğıtlar» baş-

lıklı IV. bölümünün 1. maddesi altında (a) dan (k) ya kadar 11 bent halinde düzenlenen makbuzlara ait hükümlerden a, b, c, d, e ve f bentlerinin 3239 sayılı Kanununun 140. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı, halen yürürlükte olan (h) bendinin, resmi daireler tarafından kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların Damga Vergisi ile ilgili genel mahiyette bir hükmü olduğu, bu bentlerden icra dairelerinin ödemelerine ilişkin olanların (K) bendi ile davaya konu edilen olayın kaynak noktasını teşkil eden ve yürürlükten kaldırılan (a) bendinin istisnai hükümler olduğu, icra memurluğunun kişilerden tahsil edilip kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların maktu Damga Vergisine, (k) bendinde ise, aynı memurlukça resmi daireden tahsil olunup kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların binde dört nisbetinde Damga Vergisine tabi tutulmasının öngörüldüğü, (a) bendinin yürürlükten kaldırılması ile resmi daireye (icra müdürlüğüne) hitaben düzenlenen makbuzun, resmi daireye hitaben düzenlenen diğer makbuzlardan hiçbir farklılığının kalmadığı, zira (a) bendini yürürlükten kaldıran, 3239 sayılı Kanununun 140. maddesi hükmünün, bu bentte sözü edilen makbuzun Damga Vergisinden başışık tutulmasını öngören bir hüküm olmadığı, ayrıca (a) bendinin yürürlükten kalkması ile bu bentte sözü edilen makbuzun Damga Vergisi mevzuatının dışında kalmasının da mümkün bulunmadığı, kaldı ki, (k) bendinin de yürürlükten kaldırılması halinde, bu bent kapsamındaki makbuzunda (h) bendindeki hükme göre Damga Vergisine tabi tutulmasının gerekeceği ileri sürülerek verilecek duruşma gününde sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra davanın reddi ile yargılama giderlerinin davacıya yükletilmesi isteğinden ibarettir.

Savcı Işın Esen'in Düşüncesi : Dava, icra dairelerince düzenlenen reddiyat makbuzlarından binde beş Damga Vergisi alınmasını öngören Adalet Bakanlığı'nca düzenlenip teşkilata duyurulan 9.12.1988 gün ve 19-152.44269 sayılı genelgenin iptali istemi ile açılmıştır.

Söz konusu genelge ile, resmi daire olan mahkemelerce ve icra memurluğunca Damga Vergisi Kanunu açısından resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak, resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tablonun IV-I/h fıkrası uyarınca binde beş,

Borçlusu resmi daire olan ve bu daireler namına kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların ise aynı bölümün (h) fık-

rası uyarınca binde dört damga vergisine tabi tutulacağı belirtilmiş ve uygulamanın bu yolda yapılması tüm adalet daireleri ile icra iflas dairelerine duyurulmuştur.

Olayda, uyuşmazlık, nafaka borçlusu tarafından icra dosyasına yatırılan paranın nafaka alacaklısına ödenmesi sırasında reddiyat makbuzuna yapıştırılmak üzere söz konusu genelge uyarınca binde beş oranında damga vergisi kesilmesinden kaynaklanmıştır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tablonun makbuzlar ve diğer kâğıtlarla ilgili IV. bölümünün 1/h fıkrasında kişiler tarafından belli parayı mutazammın olarak resmi dairelere verilen makbuz ve ibra senetleri ve resmi daireler hesabına ödenen paralar hakkında müteaddit nüsha olarak bankalara verilen makbuz senetlerinin mezkûr dairelere ait nüshalarının binde beş, aynı bölümün 1/k fıkrasında ise icra dairelerince resmi daireler namına şahıslara ödenen paralar için düzenlenen makbuzların binde dört oranında damga vergisine tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan 11.12.1985 gün ve 18955 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan ve 1.1.1986 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 3239 sayılı Kanunun 140. maddesi ile Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tablonun IV, makbuzlar ve diğer kâğıtlar bölümünde ilgililer tarafından alınan paralar için icra dairelerine verilen makbuzlarla ilgili a,b,c,d,e ve f bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

488 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı tablonun IV. bölümünün 1/h fıkrası, resmi daireler tarafından kişilere yapılacak ödemelerde düzenlenen makbuzların damga vergisi ile ilgili olup icra dairelerince kişilere yapılacak ödemelerle ilgili makbuzların bu bent kapsamında vergilendirilmesine olanak bulunmadığı gibi icra dairelerince resmi daireler namına şahıslara ödenen paralar için düzenlenen makbuzlarla ilgili (k) bendinin de olayla ilgisi bulunmamaktadır.

İcra Dairelerince kişilerden tahsil edilip kişilere yapılan ödemelerle ilgili olarak düzenlenen reddiyat makbuzları aynı bölümde yer alan a,b,c,d,e,f bentlerinden vergilendirilmiş olup yukarıda da değinildiği üzere sözü edilen bent hükümleri 3239 sayılı Kanunun 140. maddesi ile 1.1.1986 gününden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

İcra Memurluğunca resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların damga vergisine tabi tu-

tulabilmesi için bu hususta düzenlenmiş bir yasa hükmünün bulunması zorunlu olup yasada açıkça sözü edilmemiş bir kâğıdın genelge ile damga vergisine tabi tutulmasına olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle icra dairelerince kişilere yapılacak ödemelerde düzenlenen makbuzlardan binde beş damga vergisi alınmasına ilişkin genelgenin 488 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı tablonun IV 1/h bendi hükmüne aykırılığı açık olduğundan davanın kabulü ile sözü edilen genelge hükmünün iptalinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince duruşma için belli edilen 17 Ocak 1990 günü saat 10.00'da usulüne uygun tebliğata rağmen davacı taraf veya vekilinin gelmediği, Davalı tarafı temsilen Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nde görevli Bakanlık Tetkik Hâkimi Hasan Hüseyin Gönen'in geldiği görülmüş Savcı Işın Esen'in katılımıyla açık duruşmaya başlandı. Gelen taraf temsilcisinin savunmaları dinlenip, Savcının düşüncesi alındıktan sonra gelen tarafın temsilcisine yeniden söz verildikten ve Tetkik Hâkimi O. Nuri Karabağ'ın yazılı ve sözlü görüş ve düşünceleri alındıktan sonra işin gereği görüldü :

488 sayılı Damga Vergisi Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin IV-1a, b, c, d, e, f fıkralarına göre alınan paralar için İcra Dairelerine verilen makbuzlardan maktu damga vergisi alınmakta iken sözkonusu fıkra hükümlerinin 3239 sayılı Kanununun 140. maddesi ile yürürlükten kaldırılması üzerine Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 gün ve 19/152-44269 sayılı genelgesi ile, resmi daire olan icra memurluğunca kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak resmi daire olmayan kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların binde beş oranında damga vergisine tabi tutulması icabettiği emredilmiştir.

Davada; icradan alınan nafaka alacağı karşılığı verilen makbuz için damga vergisi alınmasını öngören fıkra hükümlerinin yürürlükten kaldırılması ile icradan alınan paralar için verilen makbuzlardan damga vergisi alınması sözkonusu olmaması gerekirken yürürlükten kalkan fıkralarda yazılı makbuzların yorum suretiyle «h» fıkrasına göre nisbi vergiye tabi tutulmasına dair düzenlemenin kanuna uygun olmadığı nedeni ile genelgenin iptali istenilmektedir.

Adalet Bakanlığı'nca, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı bila sayılı tarifenin IV. bölümünün 1. maddesinin «h» fıkrasında yer alan hüküm genel nitelikte, 3239 sayılı Kanununun 140. maddesi ile yürürlükten kaldırılan fıkraların ise istisnai hükümler olduğu, istisnai hükümlerin yürürlükten kaldırılması ile bir resmi daire olan icra dairelerine hitaben düzenlenen makbuzların da genel hükme göre nisbi vergiye tabi tutulmasının yerinde olduğundan bahisle davanın reddi istenilmiştir.

Uyuşmazlık; İcra Dairelerine verilen makbuzlardan maktu damga vergisi alınmasını öngören fıkra hükümlerinin yürürlükten kaldırılması ile bu makbuzlardan, resmi daireler tarafından kişilere yapılan ödemeler için düzenlenen makbuzlarla ilgili olan ve halen yürürlükte bulunan «h» fıkrası uyarınca nisbi damga vergisi alınıp alınmayacağına inhisar etmektedir.

488 sayılı Yasanın yerleşmiş uygulamasında icra dairelerince yapılan ödemeler için düzenlenen makbuzlar maktu vergiye tabi iken icra daireleri dışındaki resmi dairelerce yapılan ödemeler için düzenlenen makbuzların nisbi vergiye tabi tutulması karşısında maktu ve nisbi vergi konularının birbirinden farklı olduğunu kabul zaruridir. Bu nedenle maktu vergi ile ilgili hükümlerin yürürlükten kalkması ile maktu vergiye tabi makbuzların nisbi vergiye tabi tutulabilmesi, bu konuda açık bir hüküm gerektirir.

Diğer taraftan 3239 sayılı Yasanın amacı ve 3239 sayılı Yasanın konu ile ilgili bölüm gerekçesinde yer alan fatura ve makbuzların bu tasarı ile kanuna ekli 1 sayılı tablodan çıkartılmış olması nedeniyle damga vergisinden istisna edilmiş ve fıkradaki sınırlı istisna hükmü de buna paralel olarak kaldırılmıştır. İfadesi karşılığında 3239 sayılı Kanununun 140. maddesi ile yürürlükten kaldırılan fıkralar hükümlerine göre maktu vergiye tâbi makbuzların nisbi vergiye tabi tutulmasına imkan yoktur.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 günlü ve 19-152-44269 sayılı genelgesinin iptaline, 28.000,— lira yargılama gideri ile 17.300,— lira vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine 17.1.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Kemal TARSUSLUGİL
(İmza)

Üye
Bahir AYÇİN
(İmza)

Üye
Özden AKYÜZ
(İmza)

Üye
Selahattin ÇELİK
(İmza)

Üye
Kenan EREN
(İmza)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 461/11

16.4.1990

Baro Başkanlığı

.....

Kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzlardan bindebeş oranında damga vergisi alınmasını öngören genelgenin iptali ile ilgili Danıştay kararı, daha önce, 3.4.1990 günlü 390-8 sayılı genelgemiz ekinde bilgilerinize sunulmuş, aynı zamanda söz konusu uygulamanın durdurulması için de Adalet Bakanlığı'na başvurulmuştur. Bu başvuruyu, Adalet Bakanlığı'ndan alınan cevabi yazıyı ve başvurumuz üzerine Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderilen eki genelgeyi de aşağıda bilgilerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

3 Nisan 1990

İzmir Barosu Başkanlığı'ndan alınan 29.3.1990 günlü 4642 sayılı yazıdan ve eki Danıştay 9. Dairesinin 1989/1127 Esas, 1990/167 karar sayılı 17.1.1990 günlü kararından Bakanlığınız Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 9.12.1988 günlü 19-150-44269 sayılı ve «İcra dosyasına yatırılan paranın ödenmesi sırasında düzenlenen makbuza yapıştırılmak üzere bindebeş oranında nisbi damga vergisi alınması» ile ilgili genelgenin iptaline karar verildiği anlaşılmaktadır. Karar örneği eklidir.

Yargı kararı uyarınca söz konusu uygulamanın durdurulması hususunu bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV

Eki : Danıştay 9. Dairesinin E. 1989/1127 K. 1990/167 sayılı karar örneği.

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 113-1-64-1620-1989

10.4.1990

Konu : Damga Vergisi Hakkında

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : 3.4.1990 tarih ve 398 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ve eki incelendi:

Kişilere ödenen paralarla ilgili reddiyat makbuzlarından damga vergisi alınmasını öngören 9.12.1988 tarih ve 19-152-44269 sayılı genelgemizin Danıştay 9. Dairesinin 17.1.1990 tarih ve E: 1989/1127 K: 1990/167 sayılı kararı ile iptal edilmesi üzerine; sözü edilen konuda Bakanlığımızca hazırlanan 22.3.1990 tarih ve 5-39-14254 sayılı genelge ekte gönderilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

BAKAN ADINA

Muzaffer TUTAR
Hâkim
Genel Müdür

EK: Bir Genelge (1)

T. C.
ADALET BAKANLIĞI

Sayı : 5-39-14254

22.3.1990

Konu : Kişilere ödenen paralarla ilgili reddiyat makbuzlarından Damga Vergisi alınmaması hakkında.

.....**CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA**

Bakanlığımıza intikâl eden bilgilerden, mahkemeler ve icra dairelerince düzenlenen tahsilat ve reddiyat makbuzlarının damga vergisine tabi olup olmayacağı hususunda tereddüte düşülmesi üzerine;

Resmi daire olan mahkemelerce ve İcra Müdürlüğünce Damga Vergisi Kanunu açısından resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlar-

dan tahsil olunarak, resmi daire olmayan, kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tablonun IV-1/h bendi uyarınca bindebeş (% 05),

Borçlusu resmi daire olan ve bu daireler namına kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların ise aynı bölümün (k) bendi uyarınca binde dört (% 04) damga vergisine tabi tutulması icap ettiği,

Mahkemeler ve icra dairelerince tahsil olunan paralar için para yatırımlarına verilen tahsilat makbuzları ile ihtiyati haciz için teminatlarda kesilen tahsilat makbuzlarının damga vergisine tabi tutulmaması gerektiği, Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün 21.5.1987 tarih ve GEL: KDV: 2601001-1251/37611 ve 29.9.1987 tarih ve GEL: DGM: Y: 2101103/63928 sayılı mütalâalarına atfen; 9.12.1988 tarih ve 19-152-44269 sayılı genelgemiz ile duyurulmuş idi.

İcra dairelerince yapılan ödemelerde düzenlenen reddiyat makbuzlarına binde beş damga vergisi alınmasına ilişkin sözü edilen genelgemizin iptali hususunda Danıştay 9. Dairesine açılan davada anılan Dairece 17 Ocak 1990 tarih ve E: 1989/1127 K: 1990/167 sayı ile 9.12.1988 tarih ve 19-152-44269 sayılı genelgemizin iptaline karar verilmiştir.

Bu itibarla; icra daireleri ve mahkemelerce Damga Vergisi Kanunu açısından resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak, resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzlardan damga vergisi alınmaması gerektiği hususunun Merkez ve Mülhakatınız Adalet Dairelerine ve İcra İflas Dairelerine duyurulmasını rica ederim.

M. Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı

12 — RUHSATNAME HARCİ İLE İLGİLİ GENELGE

GENELGE NO : 976/27

7.9.1990

Baro Başkanlığı
.....

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, 5.9.1990 günlü toplantısında; ruhsatnamelerin maliyet giderlerinin artması sonucu,

ruhsat giderlerinin 15.000,— TL. den 30.000,— TL.'sına yükseltmesine karar vermiştir. Bu uygulama 1.10.1990 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceğinden, avukatlık ruhsatı için söz konusu tarihten sonra başvuracakların 30.000,— TL. üzerinden ödeme yapmaları gerekmektedir.

Bu nedenle herhangi bir yanlışlığa ve aksamaya neden olması için belirtilen tarihten sonra ruhsat gideri olarak ilgililerden 30.000,— TL. tahsil edilmesi gerektiğini bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

13 — MAL BİLDİRİMİ İLE İLGİLİ GENELGE

GENELGE NO : 1470/38
23.11.1990

Baro Başkanlığı
.....

İLGİ: 579/15 sayılı ve 18.5.1990 tarihli genelgemiz.

Bilindiği üzere 4 Mayıs 1990 tarih ve 20508 sayılı Resmi Gazete'de 3628 sayılı «Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu» yayınlanmış ve aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Mal Bildiriminin şekli, düzenleniş biçimi, sayısı, neleri kapsayacağı ve merciine nasıl ulaştırılacağı ve kanunun uygulanması bakımından gerekli görülen diğer konulara ilişkin yönetmelik de 15 Kasım 1990 tarih ve 20696 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Yasanın ve yönetmeliğin Barolarımızla ilgili hükümlerine ilişkin açıklamalar aşağıda gösterilmiştir.

1 — KİMLER MAL BİLDİRİMİNDE BULUNACAKTIR:

Anılan Yasa'nın Mal Bildiriminde bulunacaklara ilişkin 2. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde ve yönetmeliğin 3/e maddesinde «Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşlarında görevli olanlar ile bunların YÖNETİM VE DENETİM Kurulu Üyeleri» yazılıdır. Buna göre :

- a—) Baro Başkanı,
- b—) Yönetim Kurulu Üyeleri,
- c—) Denetim Kurulu Üyeleri,
- d—) Baro Personeli.

Yasa kapsamına girmekte olup Mal Bildiriminde bulunmak zorundadırlar. Disiplin Kurulu Üyeleri Mal Bildiriminde bulunmayacaklardır.

2 — BİLDİRİM SÜRESİ :

Bildirim süresi ile ilgili hükümler Yasanın 6/e, Yönetmeliğin 9/d maddelerinde gösterilmiştir.

Baro Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeliklerine seçilme veya yedekten asil göreve gelmesi halinde veya yeni personel atanmasında Mal Bildirimi, göreve başlama tarihini izleyen 1 ay içinde yapılacaktır.

Barolarımızın tamamına yakın bir çoğunluğunda yeni Genel Kurul ve Seçimler olduğundan bu maddenin uygulanmasında dikkatli ve titiz davranılması gerekir.

3 — MAL BİLDİRİMİNİN NEREYE YAPILACAĞI :

Yasa'nın 7/e ve Yönetmeliğin 6/h maddelerine göre :

- a—) Baro Başkanı, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Denetim Kurulu Üyeleri Adalet Bakanlığı'na,
- b—) Baro Personeli Baro Başkanlığı'na, bildirimlerini vereceklerdir.

4 — BİLDİRİM KONUSU :

Yasanın 5. maddesinde, «Bu kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin ödeme yapılmayan görevlilerin ise birinci derecede Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin 5 katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleri ile bunların kaynakları, borçları ve sebepleri Mal Bildiriminin konusunu teşkil eder» denilmektedir.

Yasaya ve Yönetmeliğin 8. maddesine göre yasa kapsamına girenler, kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait:

a—) Taşınmaz Malları, (Arsa ve Yapı Kooperatif Hisseleri Dahil)

b—) Baro Başkanı, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu Üyeleri, kendileri, eşleri, çocukları için ayrı ayrı olmak üzere Genel İdare Hizmetleri Sınıfında birinci derecenin birinci kademesindeki Şube Müdürüne ödenen net aylığın BEŞ katından fazla değer ve tutarındaki :

aa—) Para ve para hükmündeki kıymetli kâğıtları,

bb—) Hisse Senetleri ve Tahvilleri,

cc—) Altın ve sair mücevherleri,

dd—) Diğer taşınır malları, (Her türlü kara, deniz ve hava taşıt araçları, traktör, biçerdöver, harman makinası ve diğer ziraat makinaları, koleksiyon ve ev eşyaları vs.)

ee—) Haklar ve alacakları,

ff—) Gelirler ve bunların kaynakları,

gg—) Borçlar ve sebeplerini.

c—) Baro personeli ise kendileri, eşleri ve çocukları için ayrı ayrı olmak üzere kendilerine yapılan aylık net ödemenin BEŞ katından fazla olmak üzere yukarıdaki (b) bendinde (6) altı bent halinde sayılanları bildirmek zorundadırlar.

(b) bendinde belirtilen mal, hak, alacak, borç ve gelirlerin ayrı ayrı toplam değerleri tek kalem halinde gösterilir.

5 — BİLDİRİMLERİN GİZLİLİĞİ :

Mal Bildirimleri, bildirimde bulunanın özel dosyasında saklanır.

Mal bildirimlerinin içeriği hakkında hiç bir şekilde açıklama yapılamaz ve bilgi verilemez, içeriği hakkında yayında bulunulamaz, ancak bu kanuna göre soruşturma ve kovuşturmayaya yetkili kişi ve mercilerce istenen bilgilerin eksiksiz verilmesi zorunludur.

Mal Bildiriminde bulunmamak, gizliliğe aykırı davranmak, gerçeğe aykırı açıklama yapmak, gerçeğe aykırı bildirimde bulunmak, Yasaya göre suç oluşturmaktadır.

Yukarıda belirtilen hususlara dikkat ve itina gösterilmesini, gerekli işlemlerin zamanında yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

NOT : İlişik olarak gönderilen «Mal Bildirimi Formu» kullanımına ait açıklamaya göre EL YAZISI ile okunaklı şekilde TEK NÜSHA olarak doldurulup tarih belirtilmek suretiyle imzalanacaktır. Mal Bildirim Formu, fotokopi şeklinde çoğaltılıp kullanılabilir.
EKİ : Mal Bildirimi Formu ve Açıklaması

14 — ASGARİ ÜCRET TARİFESİ İLE İLGİLİ YAZIŞMALAR

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 4.

21.12.1990/53657

Konu : Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 2329 sayılı Kanunla değişik 168. maddesi uyarınca iki yılda bir hazırlanması gereken Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerinin Bakanlığımıza gönderilmesini rica ederim.

BAKAN ADINA

Muzaffer TUTAR
Hâkim
Genel Müdür

Baro Başkanlığı
.....

GENELGE NO : 1580/40

11.12.1990

1136 sayılı Avukatlık Yasası'nın 2329 sayılı Yasa ile Değişik 168. maddesinde, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 2 yılda bir

yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir. Yürürlükteki ücret tarifesini 16 Mayıs 1991 günü süresini dolduracağından, yeni tarifenin hazırlanması için Birliğimizce yapılacak çalışmalara esas olmak üzere Baronuz görüşünün 10 Şubat 1991 gününe kadar bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayın Avukat Ahmet İYİMAYA
ANKARA

24 Ocak 1991

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, sizi, oluşturulan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi Komisyonunda görevlendirmiştir. Komisyon aşağıda isimleri yazılı meslektaşlarımızdan oluşmaktadır. İlk toplantısını 30.1.1991 günü saat 16.00'da Birlik binasında yapacaktır.

Toplantıya katılmanızı rica eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Avukat Fehmi ÖZÇELİK
Avukat Vedat Ahsen COŞAR
Avukat Kemal HAKİMOĞLU
Avukat Şahin MENGÜ
Avukat Ş. Şahap İNCE
Avukat Akif KURTULUŞ
Avukat Ahmet İYİMAYA
Türkiye Barolar Birliği'nden
Genel Sekreter Avukat Hüseyin Avni FERAH

Adalet Bakanlığı
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü
ANKARA

5.4.1991

1136 sayılı Avukatlık Yasası'nın 168. maddesi uyarınca iki yılda bir yeniden hazırlanması gereken Avukatlık Asgari Ücret Tari-

fesi, Barolardan gelen istekler de gözönünde tutulmak suretiyle hazırlanmış ve ekte sunulmuştur.

Gereğini Yönetim Kurulu Kararı Uyarınca bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki : 4

**15 — KAMU KESİMİNDE ÇALIŞAN AVUKATLARLA İLGİLİ
ÇALIŞMALAR**

6 Temmuz 1989
1018

Sayın Mahmut Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı
ANKARA

Kamu kesiminde çalışan avukatların Birliğimiz'e yansıtılmış olan sorunları ile ilgili olmak üzere Başbakan Sayın Turgut Özal'a, Devlet Bakanı Sayın Ercüment Konukman'a, Devlet Bakanı Sayın İlhan Aşkın'a ve Maliye ve Gümrük Bakanı Sayın Ekrem Pakdemirli'ye yazılan yazıların birer örneğini ilişikte sunuyorum.

Anılan yazılarda sözü edilen sorunların çözümüne yardımcı olmanızı diliyorum.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV

EKLERİ :

- 1—) Başbakanlık ve Devlet Bakanlıklarına yazılan yazı fotokopileri,
- 2—) Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na yazılan yazı fotokopisi.

BARO BAŞKANLIĞI
İSTANBUL

6 Temmuz 1989
1019

İLGİ: 30 Haziran 1989 günlü 4718 sayılı yazınız.

Kamu kesiminde çalışmakta olan avukatların sorunları ile ilgili olmak üzere Başbakanlık, Devlet Bakanlıkları, Maliye ve Ada-

let Bakanlıklarına yazılan yazı fotokopileri ilişik olarak sunulmuştur.

Yazılar, 30 Haziran 1989 tarihli yazınızda belirtilen türden sorunları içermektedir.

Durumu bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Önder SAV

SAYIN TURGUT ÖZAL
BAŞBAKAN
ANKARA

6 Temmuz 1989

ÖZÜ : Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Ücreti Vekalet Tevziatı ve Farklı Ücret Uygulaması Hk.

308 sayılı KHK.nin 13. maddesi ile 233 sayılı KHK.nin 52. maddesi yürürlükten kaldırılarak, kazanılan ücreti vekaletin Kamu Avukatlarına limitsiz olarak dağıtılması kuralı getirilmiştir.

Ancak, 308 sayılı KHK.nin 13. maddesinde «Prim ve Ödül Yönetmeliği'nden» bahsedildiğinden, bu ilave bazı Kurumlarca yanlış değerlendirilmekte ve ücreti vekaletin, 233 sayılı KHK.nin yürürlükten kaldırılan 52. maddesinde öngörülen %40 limiti içerisinde ödenmesi gerektiği yolunda uygulama yapılmaktadır.

Şu anda yürürlükte olan 308 sayılı KHK.nin 13. maddesi ile getirilen, herhangi bir limite yer verilmeyen düzenlemeye uygun olarak ücreti vekalet tevzi edilmesi gerekirken, yürürlükte olmayan 52. maddeye dayanılarak bazı kurumlarca %40 limitinin esas alınması son derece yanlış ve Hukuk Devleti ilkeleri ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 308 sayılı KHK.ye tabi Kamu Kurum ve Kuruluşlarında çalışmakta olan ve sözleşmeli statüye geçmeyen, maaş ve sair mali ve sosyal haklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre alan, Avukatlık hizmetlerini yürüten elemanlar hakkında %40 limiti içerisinde ücreti vekalet ödenmektedir ki, bu tatbikat dahi, 311 sayılı KHK. ile getirilen %100 limitine tamamen aykırıdır.

Bir kısım Kamu İktisadi Teşebbüslerinde, yukarıda sözü edilen 13. maddeye uygun şekilde limitsiz olarak ücreti vekalet tevzi

edilmekte bazı Kurumlarda ise, gerek sözleşmeli gerekse 657 sayılı Kanun ve 311 sayılı KHK.ye tabi elemanların tamamına %100 limiti içerisinde ücreti vekalet tevzi edilmektedir.

Kurumlar arasındaki iş bu farklı uygulamanın, özellikle bazı Kurumlardaki %40 limitine dayalı yanlış uygulamanın bir an önce ortadan kaldırılması için bu konuda yetkili merci sıfatıyla Kamu İktisadi Kuruluşlarına gerekli talimatın verilmesi ve tüm Kuruluşlarda, 308 sayılı KHK.nin limitsiz kural getiren 13. maddesi çerçevesinde ücreti vekalet tevzi edilmesinin sağlanması eşitsizlik ve haksızlıkları giderecektir.

Bir başka yakınılan husus da, sözleşmeli personele farklı ücret uygulanmasından kaynaklanmaktadır.

Sözleşmeli personel uygulamasının yürürlüğe girmesi sonucu aynı nitelikte görev yapan avukatların azımsanmayacak ölçüde farklı ücretlerle istihdam edildikleri Birliğimize yapılan başvurular nedeniyle öğrenilmiştir.

Kurumlar arasındaki bu ücret farklılıklarının giderilmesi hem eşitliğin sağlanması hem de huzursuzluğun önlenmesi bakımından gerekli hale gelmiş bulunmaktadır.

Sözleşmeli personel olarak çalışanlar için yeni yasa çalışmaları yapılacak ise, bu çalışmalarda Avukatlık hizmetinin özelliği dikkate alınarak günün koşullarına uygun ücret tesbitinin yapılması yerinde olacaktır.

Kamu kesimi avukatları ile ilgili yukarıda belirtilen sorunların ivedilikle çözümüne yardımcı olunmasını dilerim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Devlet Bakanı Ercüment Konukman ile
Devlet Bakanı İlhan Aşkın'a da yazıldı.

Sayın Ekrem PAKDEMİRLİ
Maliye ve Gümrük Bakanı
ANKARA

6 Temmuz 1989

30.12.1988 gün ve 20035 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 351 sayılı KHK.nin 5. maddesiyle 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu»nun 213. maddesinden sonra gelen «zam ve tazminatlar» başlıklı değişik ek maddesini n(a), (b) ve (c) fıkralarında

yer alan özel hizmet tazminatı oranları 15.7.1989 tarihine kadar ve bu tarihten sonra olmak üzere iki basamakta arttırılmıştır.

Çeşitli hizmet sınıfları içinde sadece anılan maddenin (d) fıkrasında belirtilen Avukatlık Hizmetleri sınıfına dahil olanlar kararname kapsamında alınmamıştır. Bu durumun, sehve dayandığı yahut Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'nda bulunanlara 657 sayılı Yasa'nın 146. maddesi çerçevesinde avukatlık ücreti ödeniyor olması nedenine dayandığı düşünülmektedir. Oysaki; Devlet ve Kamu'da çalışan avukatlardan %90'a yakın çoğunluğu ya hiç vekalet ücreti almamakta veya çok az miktarlarda alabilmektedir. Vekalet ücreti, kamuda çalışan avukatların büyük kısmı için izledikleri davaların niteliği itibariyle veya vekalet ücreti dağıtımına ilişkin kurumların özel mevzuatları nedeniyle yararlanılamayan bir haktır. Bu nedenle Avukatlık Hizmetleri Sınıfı özel hizmet tazminatı oranının yükseltilmesinde vekalet ücretinin engel olarak görülmemesi gerektiği düşünülmekte ve Kanun Hükmünde Kararname çıkarılmak suretiyle düzeltilmesi mümkün görülmektedir.

Nitekim daha öncede 2.2.1987 gün ve 19360 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 269 sayılı KHK.nin 2. maddesi hükmü ile sadece Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'nı ilgilendiren (d) fıkrasındaki oran %15 ten %25'e çıkarılmış, daha sonra 31.12.1987 gün ve 19681 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 30.12.1987 gün ve 87/12461 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla %30'a yükseltilmiştir.

Özel hizmet tazminatlarının her yıl düzenlenen kararnamelerle her sınıf için artırılması yoluna gidildiği halde; bu defa yapılan düzenlemede sadece Avukatlık Hizmetleri Sınıfı dikkate alınmamıştır. Bu düzenleme yapılırken öğrenim durumu dahi gözetilmemiş, lise ve dengi meslekî öğrenim gören Teknik ve Sağlık Hizmetleri Sınıfı, Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'yla aynı düzeye getirilmiş (%30), 15.7.1989'dan geçerli olmak üzere de bu oran %34 ile daha üst düzeyde saptanmıştır. Bu düzenleme 4 yıl yüksek öğrenim ve 1 yıl stajla kazanılan Avukatlık Mesleğinin onuruyla bağdaştırılamaz.

Kamu avukatlarının özel hizmet tazminatlarının hizmetin önemi ve eşitlik ilkeleri gözönünde tutularak avukatlık mesleğinin onuruna uygun bir düzeyde saptanmasına karar verilmesini dilerim.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

19.2.1989/29520

Sayı : 4.

Konu : Kamu kesiminde çalışan avukatlara verilecek vekalet ücreti

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : 6 Temmuz 1989 gün ve 1018 sayılı yazınız.

Kamu kesiminde çalışan avukatların yaşadığı bazı mali sorunların çözümlenmesi ve bunlara verilecek vekalet ücreti uygulamasındaki aksaklıkların giderilmesi için İstanbul Barosu Başkanlığınca Başbakanlık ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına sunulan öneriler ile ilgili olarak Başbakanlığa sunulan 18 Temmuz 1989 gün ve 29343 sayılı yazımız ile bu konuda hazırlanan Kanun Hükümünde kararname tasarısı taslağı fotokopisi birlikte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

BAKAN ADINA

Muzaffer TUTAR

Hâkim

Genel Müdür

EK : 2

Yazı ve Kanun Hükümünde Kararname Tasarısı taslağı.

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 29343

18.7.1989

Konu : Kamu kesimi avukatlarına verilecek vekalet ücreti hk.

BAŞBAKANLIĞA

İstanbul Barosu Başkanlığından alınan 30 Haziran 1989 tarih ve 4718 A.B. sayılı yazıda, kamu kesimi avukatlarının yaşadığı bazı mali sorunların çözümlenmesi ve bunlara verilecek vekalet ü-

reti uygulamasındaki aksaklıkların giderilmesi için Başbakanlık ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına sunulan öneriler doğrultusunda yardım olunması istenilmektedir.

Adı geçen Baro Başkanlığınca Sayın Başbakanımıza da sunulduğu anlaşılan aynı tarih ve sayılı yazıda, memur statüsündeki kamu kesimi avukatları hakkında, özel hizmet tazminatı ve yan ödemelere ilişkin olarak getirilen artış önerileri, bütçe imkanları ve personel rejimi içindeki denge gözetilerek Maliye ve Gümrük Bakanlığınca değerlendirilip sonuçlandırılacağı cihetle bu konuda bir görüş belirtmeye gerek duyulmamıştır.

Yüksek malumları olduğu üzere, kamuya ait hakların aranması ve savunulmasında, kamu kesimi avukatlarının önemli bir yeri ve fonksiyonu bulunmaktadır. Bu görevin eksiksiz yerine getirilmesi, kamu kesimi avukatlarının sayı ve nitelik bakımından yeterli olmasına bağlıdır. Hal böyle olmasına karşın, günümüzde, özellikle genel ve katma bütçeli daireler ile özel idare ve belediyelerin avukat ihtiyacı tam olarak karşılanamamakta ve dolayısıyla hizmet önemli ölçüde aksamaktadır.

Kamu kesiminde avukatlık hizmetinin aksamadan ve sağlıklı yürütülebilmesi bakımından, bu mesleğe özendirici bir takım tedbirlerin alınması kaçınılmaz bir zorunluk haline gelmiştir.

Bu çerçevede alınabilecek tedbirlerin başında, kamu avukatlarının maaş ve ücretlerinde yapılabilecek iyileştirmelerin yanı sıra, mahkeme veya icra dairelerince idare lehine hükmolunup tahsil edilen vekalet ücretinin tamamının dava veya takibi sonuçlandıran avukat ve diğer ilgililere dağıtılması veya bunların bu ücretlerdeki payının artırılması gelmektedir.

Vekalet ücretinin tamamının, avukatlık mesleğinin gereğinin doğal bir sonucu olduğu düşüncesinden hareketle davayı sonuçlandıran avukatlara dağıtılması haklı görülebilirse de, ilgili Bakanlık veya resmi kurumun merkezinde ve taşra teşkilatında çalışan tüm avukatlar ile diğer ilgililerin de aynı hizmete olan katkıları dikkate alındığında bunlara da bir pay ayırmak uygun olacaktır. Bununla beraber, Baronun önerdiği şekilde vekalet ücretinin tamamının davayı sonuçlandıran avukatlara verilmesi halinde avukatlar arasında iş bölümü yapılırken birtakım sürtüşmeler, eşitsizlikler ve kayırma iddiaları kaçınılmaz olacağı gibi vekalet ücretinden pay alamıyan diğer avukat ve çalışanların şevki ve dolayısıyla verimi düşebilecektir.

Bu itibarla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 146 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında dava ve takibi sonuçlandıran kamu kesimi avukatlarına verilecek vekalet ücreti için öngörülen tavan limitin iki katına çıkartılması suretiyle bir denge sağlanmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, vekalet ücreti uygulaması bakımından 2.2.1929 tarihli ve 1389 sayılı Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olan kamu kesimi avukatları ile bu hükümlere tabi bulunmayan KİT avukatları arasındaki farklılıklar da eşitsizliklere, kargaşaya ve yakınmalara sebebiyet verdiği için, kamu iktisadi teşebbüs, müessese ve ortaklıklarında görevli avukatlarına da aynı esaslara göre vekalet ücreti verilmesini temin için, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin konuya ilişkin 52 nci maddesinde bu yolda değişiklik yapılması uygun mütalaa edilmektedir.

Yukarıda açıklanan değişiklikleri gerçekleştirmek üzere Bakanlığımızca hazırlanan Kanun Hükmünde Kararname tasarısı taslağı ilişikte sunulmuştur.

Takdirlerine arz ederim.

M. Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı

EK : KHK Tasarısı taslağı

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (Tasarısı)

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Karar Sayısı : KHK/...

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılması, 12.3.1986 tarihli ve 3268 sayılı, 9.4.1987 tarihli ve 3347 sayılı, 12.10.1988 tarihli ve 3479 sayılı, 1.6.1989 tarihli ve 3569 sayılı Kanunların verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca .../.../1989 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1 — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 146 ıncı maddesinin değişik üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ancak, 2.1.1961 tarihli ve 196 sayılı Kanunun 2 inci maddesi, 7.6.1926 tarihli ve 904 sayılı Kanuna 30.1.1957 tarihli ve 6893 sayılı Kanunla eklenen ek 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları, 19.7.1972 tarihli ve 1615 sayılı Kanunun 161 inci maddesi 13.1.1943 tarihli ve 4358 sayılı Kanunun değişik 14 üncü maddesi ve 2.2.1929 tarihli ve 1389 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Katma Bütçeli Kurumların, İl Özel İdareleri ve Belediyeler ile bunlara bağlı birliklerin davalarını sonuçlandıran avukat ve saireye de, 2.2.1929 tarihli ve 1389 sayılı Kanun hükümlerine göre vekalet ücreti verilir. Şu kadar ki, vekalet ücretinin yıllık tutarı birinci derece son kademe aylığının (ek gösterge hariç) yıllık tutarının iki katını geçemez. Bu esasa göre yapılacak dağıtım sonunda artan miktar merkezde bir hesapta toplanarak, ilgili Bakanlık veya kurum tarafından hazırlanacak yönetmelikte gösterilecek usul ve esaslara göre diğer avukatlar arasında, yukarıdaki miktarı aşmamak üzere eşit olarak dağıtılır».

Madde 2 — 8.6.1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 52 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vekalet ücreti

Madde 52 — Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıkların davalarını ve icra takiplerini sonuçlandıran avukat ve saireye 2.2.1929 tarihli ve 1389 sayılı Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 146 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre vekalet ücreti verilir. Davayı sonuçlandıran avukatlara yapılan dağıtım sonunda artan vekalet ücretinin diğer avukatlara dağıtımında uygulanacak usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir».

Madde 3 — 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Katma Bütçeli İdareler, İl Özel İdareleri ve Belediyeler ile bunlara bağlı birliklerin kuruluşlarını düzenleyen kanunlar ile diğer mevzuatın bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 4 — Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5 — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

T. C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : 03-10/4.01-2920

11.10.1989

Konu :

Sayın Avukat Önder SAV
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
ANKARA

İLGİ : 6 Temmuz 1989 tarihli ve 1016 sayılı yazıları;

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında çalışan Avukatlara farklı vekalet ücreti ve ücret uygulaması hakkında bana yapmış olduğunuz ilgide kayıtlı müracaatınızı bu konuda yetkili ve ilgili Devlet Bakanlığına aksettirmiştim. Bu konuda Devlet Bakanı Sn. Ercüment Konukman imzası ile cevaben almış olduğum Devlet Personel Başkanlığının 3 Ekim 1989 tarihli ve 768/06813 sayılı yazısı örneği ilikte gönderilmiştir.

Kamu kesiminde çalışan Avukatlara hak ettikleri ücret ile mesleklerinin gerektirdiği vekalet ücretlerinin adil bir şekilde dağıtılması için yapılacak çalışmalarda, Devlet davalarını ve Kamu Kurum ve Kuruluşlarının her türlü alacak ve haklarını fedekârlıkla takip eden Barolara kayıtlı Avukatlara haklarının tesliminde yardımcı olacağımızdan emin olmanızı bilhassa rica ederim.

İlhan AŞKIN
Devlet Bakanı

EKLER :

- 1 — Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ifadeli 3.10.1989 tarihli ve 768/06813 sayılı yazısı örneği.

T. C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

Sayı : 768/06813

3.10.1989

Konu :

DEVLET BAKANLIĞI'NA
(Sayın İlhan AŞKIN)

İLGİ : 25.7.1989 tarih ve 03-10/4.01-2438 sayılı yazınız.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan avukatların vekalet ücretlerinin düzenlenmesine ilişkin ilgi yazınız incelendi.

Bilindiği üzere, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin personel rejimini düzenleyen 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede değişikliik yapan 5.1.1988 tarih ve 308 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerinin Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi üzerine, adı geçen kuruluşların personel rejiminin yüksek yargı organının kararında belirtilen esaslar gözönünde tutularak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan avukatların vekalet ücretine ait hükümlerin de Devlet Personel Başkanlığında yürütölmekte olan sözkonusu yeni düzenleme çalışmaları esnasında gözden geçirilerek özendirici ve teşvik edici bir sistem geliştirilmesi yolunda çalışmalara devam edilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. R. Ercüment KONUKMAN

Devlet Bakanı

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı

ANKARA

10 Ekim 1989

308 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 52. maddesi tümüyle yürürlükten kaldırılarak, kazanılan vekalet ücretinin limitsiz ödenmesi kuralı getirilmiştir.

Yasal düzenleme bu şekilde olmasına ve tüm Kamu İktisadi kuruluşlarında limitsiz kural içerisinde ücreti vekalet tevzi edilmesine rağmen, sadece Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ve bağlı kuruluşlarında, 308 sayılı K.H.K.nin 13. maddesi ile getirilen limitsiz tevziat hükmüne aykırı olarak yürürlükten kaldırılmış bulunan, 233 sayılı K.H.K.nin 52. maddesindeki %40 limit içerisinde ücreti vekalet tevzi edilmesi yolunda, kanuna ve hukuka aykırı bir uygulama sürdürölmektedir. Bu husus, diğer kamu iktisadi kuruluşları avukatları ile Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ve bağlı kuruluşların avukatları arasında eşitsizlik yaratmakta hukuka ters düşmekte ve yaygın yakınma konusu olmaktadır.

Petrol kuruluşlarındaki bahse konu hukuka aykırı uygulama-

nın acilen ortadan kaldırılması için gereğinin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

- Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü
- Devlet Bakanı İlhan Aşkın
- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na da yazıldı.

T. C.
BAŞBAKANLIK

KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/ 101-1/339/04790

26.10.1989

Konu :

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : a) 10/10/1989 tarihli ve 1353 sayılı yazınız.

b) Devlet Bakanlığı'nın 27/6/1989 tarihli ve Dev. Pers. Bşk.lığı 011/03488 sayılı yazısı.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ve bağlı kuruluşlarında görevli avukatların vekalet ücretleri konusundaki ilgi (a) yazınızla ilgili olarak daha önce Devlet Bakanlığı'ndan alınan ilgi (b) yazının sureti ekte gönderilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

İsmail AKINALTUĞ
Başbakan Adına
Müsteşar Yrd.

Eki : Yazı sureti

T. C.
BAŞBAKANLIK

DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

Sayı : 011/03488

Konu :

27.6.1989

BAŞBAKANLIĞA
(Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü)

İLGİ : K.K. Gn. Md. 07/101-1/339/02566 sayılı yazınız.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de değişiklik yapılması hakkında ilgi yazınız ve eki incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 308 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 52 inci maddesinde Vekalet ücreti, «Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklarda mahkeme ve icra dairelerince teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklık lehine hükmedilip borçlusundan tahsil olunan vekalet ücretlerinin davaları izleyen ve sonuçlandıran avukatlara dağıtımına ilişkin esas ve usuller Prim ve Ödül Yönetmeliği'nde düzenlenir.» şeklinde hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Bu hüküm gereğince, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi olarak kurumun dava ve icra takip işlemlerinde görevli olan sözleşmeli personelden sadece Avukat olanlar sözkonusu KHK'nin değişik 46 ncı maddesinde öngörülen Yüksek Planlama Kurulu'nca çıkarılacak Prim ve ödül Yönetmeliğinde yer alacak esas ve usuller çerçevesinde vekalet ücretinin dağıtımından yararlanabileceklerdir.

Ancak, sözkonusu Yönetmelik bugüne kadar yürürlüğe konulmamıştır. Uygulamada KİT'lerde avukatlara ödenecek vekalet ücreti konusunda Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün ilişikte bir örneği gönderilen yazısında belirtilen şekilde işlem yapıldığı müşahade olunmaktadır.

308 sayılı KHK ile yapılan düzenlemede, dava ve icra takip işlerinde çalışan avukat dışındaki sözleşmeli personele vekalet ücreti ödenmesinden vazgeçilmiş, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde avukatlık hizmetlerinin cazip hale getirilmesi amacıyla, vekalet ücretinin sadece avukatlara ödenmesi öngörülmüştür. Bu sebeple,

icra ve takip işlerinde çalışan avukat dışındaki sözleşmeli personele vekalet ücreti ödenmesi uygun görülmemekte, bu personele çıkarılacak Prim ve ödül yönetmeliği çerçevesinde prim ödenmesi mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle bu konuya ilişkin olarak 233 sayılı KHK.'de değişiklik yapılmasına ihtiyaç bulunmadığı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 308 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen Geçici Maddenin 1'nci fıkrasında, teşebbüslerde ve bağlı ortaklıklarda bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre çalışmakta olan personelin buldukları kadrolarda, ikramiye dahil her türlü mali ve sosyal hakların saklı olduğu belirtilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 146 ncı maddesinin ikinci fıkrasında, Memurlara, kanun, tüzük ve yönetmeliklerin ve amirlerinin tayin ettiği görevler karşılığında bu Kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenmeyeceği ve hiç bir yarar sağlanamayacağını yanısıra üçüncü fıkrasında da, 10.2.1929 tarih ve 1389 sayılı «Devlet Davalarını ihtiyaç eden avukat ve saireye verilecek ücreti vekalet hakkındaki Kanun» hükümlerinin saklı olduğu hükme bağlanmıştır.

10.2.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını ihtiyaç eden avukat ve saireye verilecek ücreti vekalet hakkındaki Kanunun 1 nci maddesinde, davalardan Devlet lehine hükmedilip borçlusundan tahsil olunan vekalet ücretinin tevziinden yararlandırılacak personel belirtilmiş olup; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olup kuruma ait dava ve icra takip işleri ile uğraşan avukat dışındaki; kadroları Genel İdare Hizmetleri sınıfında bulunan sair personelden ancak kurum lehine hükmedilip borçlusundan tahsil olunan icra davalarının takip işlerinde görevli olanlar vekalet ücretinden yararlanabileceklerdir. Bu sebeple yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde Kamu İktisadi Teşebbüslerinde 657 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak dava ve icra takip işlerinde çalışan personelin vekalet ücretinden yararlanabileceği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. R. Ercüment KONUKMAN
Devlet Bakanı

EKİ : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel
Müdürlüğünün Yazısı

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile ilgili Bazı Kanun ve Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 418 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin, özel hizmet tazminatına ilişkin hükümlerinde, Avukatlık Hizmetleri Sınıfında bulunanlar için öngörülen %36 oranındaki özel hizmet tazminatı, bir çok sınıflara göre çok düşük tutulmuştur.

Buna ilişkin tablo aşağıdadır.

-Avukat- 4 yıllık Yüksek Öğrenimi + 1 yıllık Staj dönemi	: Özel Hizmet Tazminatı Oranı % 36
4 Yıllık Yüksek Öğrenim veren okul mezunu teknik ve sağlık hizmetleri sınıfı	: Özel Hizmet Tazminatı Oranı % 50
4 yıldan aşağı Yüksek Öğ- retim veren okul mezunu teknik ve sağlık hizmetle- ri sınıfı	: Özel Hizmet Tazminatı Oranı % 43
4 yıllık Yüksek Öğretim veren okul mezunu dene- tim elemanı	: Özel Hizmet Tazminatı Oranı % 57
4 yıllık Yüksek Öğretim veren okuldan mezun kont- rolör ve stajyer kontro- lörler	: Özel Hizmet Tazminatı Oranı % 53 (ayrıca % 10 Denetim Tazminatı)
Lise Dengi Mesleki Öğre- nim veren okul mezunları	: Özel Hizmet Tazminatı Oranı % 36

Bu düzenlemeyle, devlette ve diğer kamu kuruluşlarında görev yapmakta olan Avukatların aynı öğrenim düzeylerindeki (Avukatlık Stajı Dışında) meslek sınıflarından daha aşağıda ve Lise Öğrenimi ile eş düzeyde tutan özel hizmet tazminatı oranlarının belirlenmesindeki ölçü ve ilkelerin ne olduğunu anlayamamakta ve öngörülen düzenlemeyi hukukun ve avukatlık mesleğinin saygınlığı ile de bağdaştıramamaktayız.

Bu nedenlerle, Avukatlık mesleğinin onur ve saygınlığına uygun düşecek ve diğer meslek sınırlarından aşağıda olmayacak bir oranda gerekli düzenlemenin yapılması zorunlu bulunmaktadır.

Gereğini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

NOT : Adalet ve Maliye Bakanlıkları'na da yazıldı.

T. C.
BAŞBAKANLIK
Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı

Sayı : 21-H.İLŞ.D.B. 024-7.1/21576

27 Kasım 1990

Konu :

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

Karanfil S. 5/62 Kızılay - ANKARA

Başbakanlığa intikal eden ve özel hizmet tazminatını konu alan 13.11.1990 tarih ve 1369 sayılı yazınız 27.11.1990 tarih ve 024-7.1/21576 sayılı yazımızın ekinde Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

BAŞBAKAN
YILDIRIM AKBULUT ADINA

Hasan TEKELİ
Halkla İlişkiler Daire
Başkanı y.

16 — TÜRK CEZA KANUNU'NUN 141-142 ve 163. MADDELERİ İLE İLGİLİ BASIN BÜLTENİ

Baro Başkanlığı
.....

GENELGE NO : 924/27
22.6.1989

Türk Ceza Kanununun 141-142 ve 163. maddeleri ile ilgili Basın Bülteni metnini ekte bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

22.6.1989

Anayasanın 25. Maddesinde «Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Kimse, düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.» denilmektedir. Ana ilke olarak düşüncenin cezalandırılmasına karşı olan Anayasa, 14 ve 24. maddelerinde bazı sınırlamalar koymuştur.

Düşüncenin cezalandırılması istenilmiyorsa önce anayasal engeller kaldırılmalıdır; tabii Türk Ceza Kanununun 141-142 ve 163. maddeleri, yasadan çıkartılmalı, uygulamadan kaldırılmalıdır. Anılan maddeler, toplumda dinsel inançları doğrultusunda davrananların ve sınıflararası eşitsizliğin giderilmesine çalışanların suçlanıp hüküm giymelerine neden olmakta, uygulamada özgürlüklerin kısıtlanmasına, haksız ve yersiz mahkûmiyetlere yol açmaktadır.

Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri, Mussolini döneminin faşist İtalyan Ceza Kanunundan alınırken «CEBİR UNSURU» Kanunumuza aktarılmamıştır. Uygulamadaki pekçok haksızlık ve mahkûmiyetin kaynağında anılan maddelerde, «Sosyal bir sınıfın, diğer sosyal sınıflar üzerinde CEBREN tahakkümünü sağlamak» şeklindeki bir ibarenin ve müessesenin benimsenmemiş olması yatmaktadır.

Türkiye'nin gündeminde hem anayasanın, hem ceza yasasının ve ayrıca 141-142 ve 163. maddelerin tartışılmasını, anılan madde-

lerin tamamen kaldırılması için olumlu bir başlangıç olarak görmektediriz.

Vakit geçirilmeden kişi hak ve özgürlüklerine getirilen tüm anayasal ve yasal engeller ve Türk Ceza Kanununun 141-142 ve 163. maddeleri kaldırılmalı, «Türkiye’de fikirler ve düşünceler cezalandırılmıyor» dedirtip hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir toplum olduğumuz kanıtlanmalı Türkiye, çağdaş ve uygar dünyadaki onurlu yerine oturtulmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

17 — CEZAEVLERİNDEKİ GAYRİ İNSANİ VE KÜÇÜLTÜCÜ OLAYLARA İLİŞKİN BASIN BÜLTENİ

GENELGE NO : 1156/36

24.8.1989

Baro Başkanlığı
.....

Cezaevlerindeki gayri insanî ve küçültücü olaylar nedeni ile yayınlanan Basın Bülteni ektedir.

Bilgilerinize sunarım

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

5.8.1989

Kamuoyunca büyük bir dikkatle titizlikle izlenen cezaevlerindeki kötü muamele ve olaylar, fevkalade üzücü, tutuklu ve hükümlüleri yaşamlarından bezdirecek ve kendi iradeleri ile yaşamlarını noktalayacak boyutlara ulaştı. Asla benimsemediğimiz ve «geliyorum» diyen bu acı sonu hazırlayanları şiddetle kınıyoruz.

Devletin güvencesi altında olan tutuklu ve hükümlülerin ve onların yakınlarının, can güvenliğinden endişe etmeleri kadar hukuku ve adaleti zedeleyici bir husus olamaz.

Ülkemizin de kabul ettiği İnsan Hakları Evrensel Beyanname ve Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, «hiç kimsenin işkence veya zalimane, gayriinsani veya küçültücü muameleye tabi tutulmamasını» öngörmektedir. Bu tür insan hakları ihlalleri, ölüme kadar varan muameleler, insanlık suçu oluşturmaktadır. Devlet, cezaevinde bile olsa, vatandaşını korumak, yaşatmak ve insan haklarına saygı göstermekle yükümlüdür. En az Lübnan'daki rehinelere yaşam hakkına karşı duyulan ilgi kadar ilgi ve saygı, Türk Mahkûm ve tutuklularının insanî haklarına gösterilmelidir.

Cezaevlerinde «Disiplin sağlamak» görüntüsü altındaki gayri-insanî ve küçültücü muamelelere son verilmeli, cezaevleri ve infaz sistemi, vakit geçirilmeden, çağdaş demokratik ülkelerde olduğu gibi, illiklikten kurtarılıp, insan hak ve onuruna yaraşır düzeye getirilmelidir.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

18 — BARO BAŞKANLARI İLE ORTAK TOPLANTI

Baro Başkanlığı
.....

GENELGE NO : 1157/37

24.8.1989

22.7.1989 günü saat 10.00'da yapılan Baro Başkanlığı toplantısı nedeniyle yayınlanan Basın Bülteni, Birlik Başkanı tarafından hazırlanan açış konuşması ve Av. Turgut Kazan, Av. Erzan Erzurumluoğlu, Av. Mustafa Peçen, Av. Turgut İnal, Av. Uğur Yürekli, Av. Akın Çamoğlu ve Av. Teoman Ergül'den oluşan komisyonun açıklama metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

19.7.1989

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, ülkemizde ve toplumumuzda önümüzdeki günlerin ve adli yılın mesleği, Baroları ve Türkiye Barolar Birliği'ni çok yakından ilgilendiren hukuksal konularla yüklü olacağını gözönünde tutarak, Baroların görüşlerini almak, 27-28 Mayıs 1989 tarihinde yapılan Genel Kurul'daki öneri, yakınma ve eleştirilerden de esinlenerek önümüzdeki adli yıl ve çalışma döneminin plân ve programını Barolarla birlikte ve daha sağlıklı belirlemek için Türkiye'deki bütün Baro Başkanlarının katılacağı bir toplantı düzenlemeye karar vermiştir. Toplantı 22.7.1989 günü saat 10.00'da Ankara'da Türkiye Barolar Birliği binasındaki salonda yapılacaktır.

Anılan toplantıda insan hak ve özgürlüklerini, adaleti, mesleği ve meslek siyasetini, meslektaşların sorunlarını ve yargıyı ilgilendiren her konu ve Baroların tavsiye ve önerileri görüşülecektir.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● BARO BAŞKANLARI TOPLANTISINDA TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN YAPTIĞI AÇIŞ KONUŞMASI

Değerli arkadaşlarım,

Çağrı yazımızda da belirttiğimiz gibi ülkemizde ve toplumumuzda, önümüzdeki günler mesleğimizi, Baroları, Türkiye Barolar Birliği'ni çok yakından ilgilendiren hukuksal konularla yüklü olacaktır.

Günümüzde her çağdaş, uygar demokratik ülkede avukatlık kanunları birbirine çok yakın benzerlikler taşımaktadır. Avukatlık, eski Yunan'dan bu yana asırlar boyu süregelen uğraş ve çabaların ortak ürünü haline gelmiştir. Artık Barolar, hukukun üstünlüğü kavramının en öndegelen savunucularıdır. Üyesi bulunduğumuz Avrupa Konseyi'nin Statüsününün 3. maddesinde, «Avrupa Konseyinin her üyesi, yetkisi altında bulunan her kişinin temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilmesi sonucunu doğuran HUKUKUN

ÜSTÜNLÜĞÜ ilkesini benimser» denilmektedir. Hukukun üstünlüğü ilkesinin benimsendiği ülkelerde, Kuvvetler ayrılığı - Hâkim bağımsızlığı - Temel haklar - İdari tasarrufların kanuniliği - Kanunların ve İdari tasarrufların bağımsız hâkimlerce denetlenmesi ve YÜRÜTME KARŞISINDA BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI en temel ve tartışılmaz unsurlar olarak varlıklarını sürdürmektedirler.

Çağdaş uygar bir devlette «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışı kalmamıştır. Ülkemizde baroların bağımsızlığı kâğıtlarda yazılıdır. Verdiği kararların büyük bir kısmı Adalet Bakanlığı'nın onayına tabi, Adalet Bakanlığı'nın isteği uyarınca C. Savcılığının açacağı dava üzerine sorumlu organlarının görevlerine son verebilecek olan, seçilmiş organların geçici olarak valilerce görevden uzaklaştırılmasına olanak tanıyan, organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarının Adalet Bakanlığı müfettişlerince denetlendiği Barolarımızın bağımsız olduğu söylenebilir.

Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış bir şekilde özerk bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının bağımsızlığından, savunma hakkının özgürce ve hiç bir şüpheye ve kuşkuya yer vermeyecek biçimde kullanılmasından bahsedilemez.

Özlemine çektiğimiz «Baro bağımsızlığı yoktur - Adalet Bakanlığı'nın vesayeti vardır.» diyerek kaderine razı barolar olmamalıyız. Ülkenin, toplumun ve mesleğin sorunlarının çözümüne ilişkin görüşlerimizi söylemeliyiz. Baroların hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden soyutlanıp dar ve katı kalıplar içinde tutulması, sadece günlük kalem işleri yapan kuruluşlar haline gelmesi anlayışı, baroların bağımsızlığı ilkesi ile bağdaşmaz; böyle bir anlayış bize kabul ettirilemez. Ne barolar Adalet Bakanlığı'nın bir dairesidir ne de avukatlar bu dairenin emrindeki memurlardır.

Bir yandan meslek siyaseti, vesayet ile sınırlanan barolar, diğer yandan da mensuplarının ekonomik hakları zedelenecek sınırlanmak istenilmektedir. Hayat standartı ile ilgili % 400 artırım getiren yasa ile yetinilmemiş, Bakanlar Kurulu Kararı ile büyük bir artış yapılarak avukatlar, içinden çıkılmaz ve geriye işletilen ekonomik sıkıntılara itilmiştir. Türkiye Barolar Birliği ve barolar olarak bu anlayış ve uygulama ile sonuna kadar mücadelede kararlıyız. Hukuk devletinde vergi adaleti olup olmadığını, yargı mercilerinin buna nasıl baktıklarını görüp öğrenmek istiyoruz.

Savunma görevi yapan avukatların cezaevlerinde de haksız ve yakışıksız muameleye tabi tutulduklarını da üzülerik görüyoruz. Müvekkilleri ile görüşmeye giden avukatların üstlerinin, çantalarının aranmasını, belgelerinin karıştırılıp incelemeye kalkışılmasını şiddetle kınıyoruz, bu uygulamanın değiştirilmesi için sonuna kadar mücadelede kararlıyız.

Ayrıca cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülere kötü muamele ve işkence yapılmasını kınıyoruz. Devletin güvencesi altında olan tutuklu ve hükümlüler ile onların ailelerinin can güvenliğinden endişe etmeleri kadar insan haklarını ve hukuku zedeleyici ve onur kırıcı bir husus olamaz. Vakit geçirilmeden cezaevlerindeki koşullar ve uygulamaların insan haysiyetine yaraşır ve çağdaş, uygar, demokratik devlet anlayışına uygun hale getirilmesini istiyoruz.

Kolluk güçleri tarafından yapılan işkence ile elde edilen itirafın adaleti ne kadar yanılıp yaraladığı mahkeme kararları ile ortadadır. İşkence ile itiraf elde edilince, suçsuzlar suçlu yerine konunca savunmanın ne önemi ve anlamı kalır?

Vakit geçirilmeden 10.8.1988 tarihli Resmî Gazete'de onaylandığı ilan edilen «İŞKENCEYE KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ» hükümleri uyarınca etkili kanuni, idari, adli ve gerekli başka tedbirler alınmalıdır.

Toplumun barış ve huzuru için geçmişteki yaraları sarmak açısından af çıkartılması kaçınılmaz hale gelmiştir. «Geniş kapsamlı bir GENEL AF» çıkarılması çalışmaları başlatılmalıdır.

Son günlerde anayasa değişikliği tartışmaları başlatılmıştır. Artık «anayasa değişmez diyenler»de anayasaya kefil olanlar da anayasanın değişmesi gereğinden bahsediyorlar. Türkiye baroları olarak bizlerin çağın gerisinde kalmış, yüzünü gerilere döndürmüş ve toplumun geldiği aşamaya ters düşen bir anayasaya omuz vermemiz sözkonsu olamaz. İnsan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, demokratik kurumlaşmaya engel olan hükümleri kaldıran uygar, çağdaş laik demokratik hukuk devleti anlayışına uygun bir anayasaya EVET, yüzünü 50 yıl öncesine döndürmüş çağdışı anayasaya, ancak anayasasına HAYIR diyoruz.

Ülkemizin iç hukuk sorunlarının yanında dış hukuk sorunları da vardır. Bulgaristan'da yaşamakta olan TÜRK AZINLIĞA, çeşitli anlaşmalarla tanınan insanca ve özgürce yaşama hakkının çiğnenmesi, hukuka ve insan haklarına aykırıdır. Türk azınlığın, ira-

de ve isteği dışında pasaportları verilerek mal varlıklarına el konularak zorunlu ve toplu sürgüne ve göçe tabi tutulmasına, çirkin, zalimane, insan hak ve özgürlüklerine, uygar çağdaş devlet ilkesine aykırı ancak ilkel, kaba zorba ve vahşi kabile anlayışına uygun bir tutum ve davranış olarak ilan ediyor ve şiddetle kınıyoruz.

Acımasız zorunlu sürgün ve göç konusunda ölkemizin iktidar ve muhalefet partilerini geçerli, kalıcı ve inandırıcı bir DEVLET POLİTİKASI OLUŞTURMAYA çağırıyor, üyesi bulunduğumuz Avrupa Konseyi Üyeleri başta olmak üzere bütün dünya ölkelerinin HUKUK KURULUŞLARININ VE İNSAN HAKLARI ile ilgili bütün örgütlerin, bu çağdışı insanlık dramının önlenmesinde ortak çaba göstermelerini bekliyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● BARO BAŞKANLARININ AÇIKLAMASI

Türkiye Barolar Birliği'nin çağırısı üzerine toplanan Baro Başkanları, Birliğin çalışmalarına tam destek olmaya karar vererek Avukatlık mesleğinin ve ölkenin çeşitli hukuk sorunlarını ele alıp etraflıca görüşmeler ve aşağıda belirtilen konuları kamuoyuna açıklamayı uygun bulmuşlardır.

Mevcut Avukatlık Yasası, çağdışı olup, çeşitli uygulamalar uygar demokratik ölkelerdekinden çok geridedir, «VESAYET ALTINDA BAROLAR» anlayışını sergilemektedir. Barolar ,hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden soyutlanamaz, toplumda «BASKI GRUBU» olarak görev yapmaları engellenemez.

Son günlerde İstanbul Cezaevlerinde sürdürölen Avukatlarla ilgili üst aramaları bir hukuk tanımazlık örneğidir, cezaevleri girişlerinde Avukat, asla aranmaz, hiç kimsenin Avukatlara muhtemel bir suçlu gözüyle bakma hakkı ve yetkisi yoktur.

Sağlıklı bir yargılama için yargının ve Baroların bağımsız olması gerekir. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna ayrı bina ve sekreteryaya sağlanması, Kurul üyelerinin münhasıran Kurul'da görev yapması ve atama işlemlerinin Bakanlıkça değil Kurul sekreteryasınca hazırlanması, kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu kurulda ve illerdeki Adalet Komisyonlarında, Türkiye Barolar Birliğinin ve

Baroların temsilcilerinin bulunması büyük yararlar ve işlerlik sağlayacak, müesseseye daha çok saygınlık kazandıracaktır.

Yönetimin, yargıyı kendi bünyesi içinde eritme ve yargıcın bağımsızlığını kaldırma teşebbüsleri, yargı, adalet ve demokrasi için tehlikeli boyutlara gelmiştir. Yargı sorunlarının pekçoğu, yargıç güvencesinin sağlıklı işlememesinden, yargıç eksikliğinden ve yargının pahalı hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. Giderek hak-sızlıklar artmakta, adalet gecikmekte ve etkisizleşmektedir.

Yargıdan tüm yurttaşların yararlanabilmesi, dava açıp hakkını alabilmesi ve istediği avukat ile kendisini temsil ettirebilmesi için devletin «FON, VAKIF, BAĞIŞ» gibi tedbirlerle soruna çözüm araması yerine devletin organizasyonu içinde oluşturulacak «HUKUK SİGORTASI» ile sağlıklı bir sonuca varılması gerekir.

Hukuk Devletinin güvencesi ve demokrasinin sağlıklı biçimde işlemesi için Anayasa Mahkemesi'nde dava açabilme yetkisi genişletilmeli ve Türkiye Barolar Birliği'nin dava açma hakkı sağlanmalıdır.

Bütün bu sayılanlar ve daha pek çok sorun ve konu, yapılacak ciddi bir «HUKUK VE YARGI REFORMU» ile sağlıklı olarak çözüme kavuşacaktır; bunu gerçekleştirecek yeterli malzeme zenginliği, insan unsuru ve deneyim, ülkemizde vardır.

19 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULUNUN ÜLKE SORUNLARINA İLİŞKİN AÇIKLAMASI

13.1.1990

Bursa Barosu'nun istek ve çağrısı üzerine Ocak ayı olağan toplantısını, Bursa'da yapan Türkiye Barolar Birliği, ülkenin ve mesleğin sorunlarını ele alıp görüşmüş ve aşağıdaki hususları kamuoyuna açıklamayı uygun bulmuştur.

Çağdaş, uygar, demokratik bir devlette «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışı kalmamıştır. Oysa ülkemizde Baroların bağımsızlığı kâğıtlarda yazılıdır. Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış bir şekilde ÖZERK bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının bağımsızlığından SAVUNMA HAKKI'nın hiçbir şüpheye yer vermeyecek biçimde özgürce kullanıldığından sözedilemez.

Türkiye Barolar Birliği, Baroların hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden soyutlanıp dar ve katı kalıplar içinde tutulması, sadece günlük kalem işleri yapan kuruluşlar halinde görölmek istenmesi anlayışına karşıdır. Türkiye Barolar Birliği ülkenin, toplumun ve mesleğin sorunlarının çözümüne ilişkin görüşlerini her zaman söylemeye devam edecektir, toplumda çağdaş anlamda bir demokratik «BASKI GRUBU» olma niteliğini her türlü yasal ve fiili engele rağmen koruyacaktır.

Son yıllarda ülkemizde hukuku oluşturulmadan, tüm insanlarımızı çok yakından ilgilendiren uygulamalar, işlemler yapılması olağan hale geldi. Bunun en somut örneği KİT'lerin satışında gözlenmektedir.

Anayasamız, kamulaştırma ve devletleştirme'yi benimsemiştir. ÖZELLEŞTİRME adı altında bir müessese tanımı, anayasamızda yoktur. Özelleştirme, anayasanın 47. maddesine açıkça aykırıdır. Anayasa, tam tersi bir uygulamayı öngörmekte, özel teşebbüsün yaptığı hizmet veya üretim, ülke çapında kamu ihtiyacına hitap ediyorsa onun devletleştirilmesine olur vermektedir.

Bir an için ÖZELLEŞTİRME'nin biçimsel olarak anayasa ve hukuka aykırı olmadığı varsayılsa bile, yapılan işlemler, ülke çıkarına, toplum ve insanlarımız yararına değildir.

PETKİM ve ERDEMİR gibi kuruluşların ekonomiye yük oldukları, etkin çalışmadıkları, teknolojilerinin geri olduğu savları, geçerli ve inandırıcı değildir. Bu kuruluşlar, kâr etmiyorsa kim, niçin alsın? Kâr ediyorsa ve toplum yararı sağlanıyorsa neden satılsın? Kaldı ki her iki kuruluş ve benzerleri, Türkiye'de toplumun büyük bir kesiminin ihtiyacına cevap vermektedir. Bunların Türk ekonomisini düzenleme gibi işlevleri de vardır; temellerinde Türk halkının alın teri ve emeği yatmaktadır.

Halkın malları olan ve ekonominin temel direkleri, sanayinin belkemiği sayılan KİT'ler elden çıkarılamaz, YABANCILARA satılamaz, yabancılaştırılmaz. Bu yapıldığı takdirde sorun, anayasal suç olmaktan öte, HALKA karşı işlenmiş bir suçta dönüşür, sorumluları, YABANCILAŞTIRMA MİMARLARI, doğacak maddi ve manevi zararın altından kalkamaz.

Demokratik sosyal hukuk devletinde insanın düşünce özgürlüğü vardır. Bu husus İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 18. mad-

desinde de açıkça yazılıdır. Bu gün ülkemizde, düşünceyi suç sayan Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. maddeleri hala yürürlüktedir.

Anayasanın 25. maddesinde «Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Kimse, düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz, suçlanamaz.» denilmektedir. Ana ilke olarak düşüncenin cezalandırılmasına karşı olan Anayasa, 14 ve 24. maddelerinde bazı önemli sınırlamalar koymuştur.

Düşüncenin cezalandırılması istenilmiyorsa önce, ANAYASAL ENGELLER kaldırılmalıdır. Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. maddeleri yasadan çıkarılmalı, uygulamadan kaldırılmalıdır. Anılan maddeler, toplumda dinsel inançları doğrultusunda davrananların ve sınıflararası eşitsizliğin giderilmesine çalışanların suçlanıp hüküm giymelerine neden olmakta, uygulamada özgürlüklerin kısıtlanmasına, haksız ve yersiz mahkûmiyetlere yol açmaktadır.

Türkiye'nin gündeminde anayasanın Türk Ceza Yasası'nın ve ayrıca 141-142 ve 163. maddelerin tartışılmasını, anılan maddelerin tamamen kaldırılması için olumlu bir başlangıç olarak görmekteyiz.

Vakit geçirilmeden kişi hak ve özgürlüklerine getirilen tüm anayasal ve yasal engeller ve Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. maddeleri kaldırılmalı «Türkiye'de fikirler ve düşünceler cezalandırılmıyor» dedirtip, hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir toplum olduğumuz kanıtlanmalı Türkiye, çağdaş ve uygar dünyadaki onurlu yerine oturtulmalıdır.

Ülke olarak çağdaş ve uygar dünya ailesinin bir ferdi olmaya çalışıyoruz; ama halâ «Türkiye'de işkence var, hukuk bu konuda aciz kalıyor.» çemberini kıramıyoruz; Türkiye'nin eline geçen çok önemli fırsatları kaçırmıyoruz. Son örnek, Kutlu-Sargın davasında İŞKENCE iddiaları ile ilgili inceleme yapmak üzere Türkiye'ye gelen Avrupa İnsan Hakları Komisyonu üyelerinden oluşan heyetin almak istediği ifadelerde yaşandı.

Ülkemiz, 1987 yılında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 25. maddesinde yazılı BİREYSEL BAŞVURU hakkını ve 1989 Eylül ayında İnsan Hakları Divanı'nın zorunlu yargı yetkisini tanıdı.

Bireysel başvuru ile ilgili olarak İnsan Hakları Komisyonunun soruşturmasının etkin biçimde yürütülmesi için ilgili devletler,

komisyona görüş alışverişinde bulunduktan sonra gereken HER TÜR LÜ KOLAYLIĞI gösterirler.

Kutlu-Sargın'ın kendilerine işkence yapıldığına dair Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna yaptıkları başvurunun incelenmesi için gelen hey'et, bazı kamu görevlilerinin bu arada Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcısı'nın ifadesini dinlemek üzere Ankara'ya geldiler. İki kez gelmelerine rağmen DGM. Başsavcısı, ifade vermekten kaçındı.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 6366 sayılı Yasa ile usulüne göre onaylanmış ve işleme konulmuş dolayısı ile Anayasa'nın 90. maddesine göre üstün nitelikte bir yasa haline gelmiştir. Bu tür sözleşmeler hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz.

Konseyin üyesi olan Türkiye'nin sözleşme kurallarına uyması gerekir. DGM. Başsavcısının ifade vermekten kaçınması, hem kendisini hem de hükümeti güç durumda bıraktı. Böylece, uluslararası önemli bir hukuk sisteminin işlemesi engellendi.

Oysa, böyle önemli bir konuda hükümet ve Başsavcı'nın engellemek bir yana insan hakları yargısının yerleşmesine, gelişmesine katkıda bulunması beklenirdi. Türkiye'nin İnsan Hakları ve İŞKENCENİN ÖNLENMESİ konusunda içtenliğini kanıtlaması uluslararası sözleşme kurallarına uyduğunu göstermesi açısından çok önemli bir fırsat kaçırılmıştır.

Ülkemizde son günlerde LAİKLİK ilkesi tartışılmaya başlandı. Cumhuriyeti oluşturan devrimlerin temel ilkesi ve ruhu laikliktir. Laikliği dar anlamda «din ve devlet işlerinin ayrılığı» şeklinde tanımlamak yetersizdir, yanlıştır. Laiklik, dini, toplum yaşamını düzenleyen yönlerinden, bir güç mihrakı olmaktan çıkarmış, kişi vicdanının korumasına almış, bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ortamı yaratmıştır.

Günümüz Türkiye'sinde ilk ve orta öğretimde zorunlu din dersleri okutulmakta, üniversitelerimizde kıyafet serbestliği adı altında çağdaşlığa ters düşen giysilere olur verilmekte, Bakan eşleri resmi kabullerde türbanlı görüntüler sergilemekte, Atatürk tarafından insanlığın ortak san'at mirası ve simgesi haline getirilen Ayasofya müzesinin Cami yapılması tartışmaları toplumun gündemine getirilerek ülke, gerici bir kuşatmaya alınmak istenmektedir.

Bu arada yurdun çeşitli yerlerinde bazı bayan meslekdaşlarımız da bu gerici kuşatmaya malzeme olmaktadırlar. Bunlar resmi

daiirelere, adliyyeye, mahkemelere ve icra daiirelerine başörtülü olarak girmekte ve Baroların uyarılarına rağmen eylemlerinde direnmek istemektedirler.

Samsun Barosu'na mensup bir bayan meslekdaşımıza Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunca verilen ceza, bazı çevreleri terdirgin etmiş, tepkilerine neden olmuştur. Bu tür laikliğe ve meslek kurallarına aykırı davranışlara Barolar ve Türkiye Barolar Birliği asla müsamaha göstermeyecek, levhadan silme, avukatlıktan men dahil her türlü yaptırım uygulanacaktır.

YÖK'ün üniversite ve yüksek okullarda başörtüsü ve benzeri kıyafetlerin giyilmesini serbest bırakması, anayasa mahkemesi kararına aykırı olmuştur. Üniversitelerde derslere, çağdaş görünüme aykırı giysi ve örtülerle girmenin, özgürlük ve özerklikle hiçbir ilgisi yoktur. «Atatürk'ün annesi ve eşi de başörtülüydü, ninelerimizin, annelerimizin kullandığı başörtü, kızlarımızdan esirgenmesin» şeklinde düşünenler, Atatürk'ün kamu kurumlarında çağdaş giysiyi emrettiğini, bunun titizlikle korunmasına özen gösterdiğini unutmaktadırlar.

Atatürk'ün annesi Zübeyde hanımın başörtüsü, şimdi üniversitelerimizde bir gerici kuşatma simgesi olarak dalgalandırılmak istenmektedir. Laiklik eğitim düzenine karşı eylemlerin demokratik hak olduğu kabul edilemez, savunulamaz. Laiklikle bağdaşmayan eylem ve davranış özgürlük diye tanımlanamaz.

Biz ulusuz, çağdaş uygar toplum olma iddiasındayız, bizi şeriat düzenine sokma, tekrar ümmet yapma gayretleri boşunadır. Laiklik YÖK'ün oyuncağı olmaktan, siyasal iktidara şirin görünme aracı olmaktan kurtarılmalıdır.

Türkiye'de Laikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine saygılı, aklı ön planda tutan kapılarını, kapatmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

20 — 413 SAYILI KHK İLİŞKİN AÇIKLAMA BASIN BÜLTENİ

12.4.1990

Güneydoğu'daki olayların önlenmesi için çıkartılan 413 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile 2935 sayılı Kanun ile 285 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede değişiklikler yapılmıştır.

Değişikliklerin hukukiliğini tartışmadan önce böyle değişikliklere gidilmeden ülkedeki mevcut mevzuatın, gereken önlemlerin alınması için yeterli olduğunu belirtmekte yarar görmekteyiz. Var olan yetki ve yaptırımlar tutarlı, etkin, kararlı ve hukuk devleti ilke ve kuralları sarsılmadan işletildiği takdirde kararname ile getirilen değişikliklere gidilmesine gerek yoktur.

Kaldı ki, yapılan değişikliklerde hukukun üstünlüğü ilkesi çiğnenmekte, temel hak ve özgürlüklere anayasa ve yasalarda belirtilenlerin dışında yeni kısıtlamalar getirilmektedir.

Kararnamenin 5. maddesi ile ceza konulmaktadır. Oysa Anayasanın 91. maddesinde ikinci kısmın birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevlerinin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Buna göre Anayasa'nın 38. maddesinde yazılı «Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur» hükmü çiğnenmiş, kararname ile Anayasa'ya aykırı biçimde cezalar konulmuştur. Başlı başına bu yanlışlık dahi kararnamenin ciddi bir hukuk süzgecinde geçirilmeden alelacele hazırlandığının somut bir göstergesidir.

Kararname, hukuk devleti ilkesinin temel direklerinden yargı bağımsızlığını ve adalet duygusunu ciddi şekilde zedelemiştir.

Kararname ile temelinde hukuka aykırı olan «Olağanüstü Hal Bölgesi dışına çıkarma» (SÜRGÜN) yetkisi daha da genişletilmekte, Olağanüstü Hal Bölge Valisine Devlet Güvenlik Mahkemesinde dava açma isteğinde bulunma yetkisi verilmekte, kararnamede verilen hukuka aykırı yetkilerin kullanılmasının yargısal denetimi engellenmektedir.

Kamu düzeninin bozulması, bölge halkının heyecanlanması gibi soyut kavram ve göstergeler konularak basın haber vermesi, yorum yapması engellenmekte, matbaaların kapatılması yetkisi tanınmaktadır. Böylece Anayasa ile yasaklanmış sansüre hayatîyet kazandırılmakta, Anayasa'nın 28. maddesi de çiğnenmiş olmaktadır.

Kararnamenin 3. maddesinde belirtilen «Grev, lokavt yetkisinin kullanılması, irade beyanı, referandum gibi sendikal faaliyetleri durdurmak veya izne bağlamak» şeklindeki değişikliklerle de çalışma hayatına çalışma ve sendika özgürlüğüne, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkına aykırı düzenlemeler getirilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği, bütün bu yeni değişikliklere gerek olmadığına inanarak, Güneydoğu'ya ve ülkemize iç huzur ve barışı

getirme görüntüsü altında yeni sıkıntılar, yeni hukuk çiğnemeleri yeni insan hak ve özgürlükleri kısıtlama ve ihlalleri, ülkede ve yörede onarılması zor sosyal çalkantı ve bunalım getireceğinden ciddi şekilde endişe duymaktadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**21 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN
ÜLKENİN VE MESLEĞİN SORUNLARI KONUSUNDA
YAPTIĞI KAMUOYU AÇIKLAMASI**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 540/13

11.5.1990

Baro Başkanlığı
.....

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun Mayıs ayı olağan toplantısı nedeni ile Balıkesir-Gönen'de ülkenin ve mesleğin sorunları konusunda kamuoyuna yaptığı açıklama aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN
KAMUOYUNA AÇIKLAMASI**

Balıkesir Barosu'nun istek ve çağrısı üzerine Mayıs ayı olağan toplantısını kuruluşundan buyana ilk kez bir ilçe merkezinde, Gönen'de yapan Türkiye Barolar Birliği, ülkenin ve mesleğin sorunlarını ele alıp görüşmüş ve aşağıdaki hususları kamuoyuna açıklamayı uygun bulmuştur.

Çağımız, eskimeye ve 21. Yüzyıla doğru yol almaya başladı; 20. Yüzyılın hele son yılların önemli olayları ve değişimleri de he-

saba katılırsa bir «Demokratikleşme ve İnsan Hakları Çağı» olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Artık devletler kadar, «İNSAN» da önem kazanmış temel haklarıyla sosyal ve ekonomik haklarıyla dünyanın gündeminde birinci sıraya oturmuştur. O kadar ki sadece ülkesinin insanını ve devletini ülkesinin mahkemelerinde dava etmiyor, başka devletleri ve kendi devletini uluslararası kuruluşlarda şikayet edip dava açabiliyor.

Bir ülkede bir insana veya insan topluluğuna yapılan haksızlık ve hukuksuzluk, diğer ülke insanlarınca ve kuruluşlarınca ele alınıp kınanıyor çareleri aranıyor. Haksızlığa uğrayan, insan hakları ihlâl edilen kişinin devletine yaptırım uygulanmasına kadar gidebiliyor.

Üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin statüsünün 3. maddesinde, «Avrupa Konseyi'nin her üyesi yetkisi altında bulunan her kişinin temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilmesi sonucunu doğuran HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ ilkesini benimser» denilmektedir.

Hukukun Üstünlüğü, «Kuvvetler ayrılığı - Hâkim Bağımsızlığı - Temel Hak ve Özgürlükler - İdari Tasarrufların Bağımsız Hâkimlerce denetlenmesi - Bağımsız Barolar» gibi kavram ve kurumları kapsar. Bunların herbirinin devletin, hukuka bağlı devlet olmasında, «Hukuk Devleti» sayılmasında önemli rolleri vardır. Bu temel kurumlardaki eksiklikleri yapısında taşıyan ve buna göre çıkarılan yasalarla yönetilen devlet, hukuk devleti olamaz, ancak «KANUN DEVLETİ» olur. Kanunilik adı ve görüntüsü altında devlet, herşeyi yapabilir, haksızlıklara, meşruluk kılıfı giydirilebilir. İnsanların temel hak ve özgürlükleri kanunla çiğnenerek, kanun devleti yönetilebilir ama bu, özünde «KANUNİ HAKSIZLIKLAR DEVLETİ» olur.

Türkiye, bugün 1876'dan beri süregelen «HUKUK DEVLETİ» savaşında Kanun Devletinden de geriye götürülmek üzeredir. Ülkenin ve toplumun gündeminde yer alan Kanun Hükmünde Kararnameler konusu, artık Kanun Devleti bir yana KEYFİ DEVLET anlayışına yönelindiğini göstermektedir. KHK'lerle yönetilmeye çalışılan devlet, yönetilenlere hukuk güveni sağlayan, insan hak ve özgürlüklerini toplumun huzur ve refahını rehber alan, hukukun üstünlüğüne saygı duyan devlet olabilir mi?

«Kanun Hükmünde Kararname» Kurumunun 1961 Anayasasında yapılan değişiklikle 1971 yılında benimsenmesi üzerine Tür-

kiye Barolar Birliği bu sisteme karşı çıkmış, bu kurumun kötüye kullanılabileceğini, her değişlikle «Yasamanın Devredilmezliği» kuralının yara alacağını, TBMM'nin yürütmenin emrinde güçsüz bir kuruluş haline geleceğini belirtmişti. Bugün, bu görüşümüzde haklı çıkmış olmanın üzüntüsünü yaşıyoruz.

Son zamanlarda, kanunlardan çok KHK'ler çıkarılmaya başlanmış, TBMM'nin yetkilerinin devredilemeyeceği kuralı sık-sık çiğnenir olmuştur.

Anayasa Mahkemesi bazı yasaları iptal ettiği halde aynı yasa, hukuk çiğnenerek yeniden çıkarılmaktadır. (Yabancılara Mülk Satımı ve Personel Yasaları gibi)

Anayasa Mahkemesi, Belediyeler konusunda bir KHK'yi iptal etmiş yetki yasasına dayanmadığını bildirmiş olduğu halde aynı yetki yasası, dayanak yapılarak yeniden aynı konuda kararname çıkarılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, 3479 sayılı yetki yasasını iptal etmiştir. Şimdi, bu yasaya dayanan pek çok KHK. hukuki dayanaktan yoksundur. Artık dayanaksız KHK'ler, iptal davası açılmasına gerek olmadan kaldırılmak durumundadır. Bu yapılmazsa tek tek açılacak davalarla dayanaksız KHK'lerin ortadan kalkması sözkonusudur.

Görülüyor ki, artık Anayasa saygısı da bir kenara itilmiş, ülke, bir kararnameler kargaşası ile yönetilmek istenir duruma gelmiştir. Böyle olunca Hukukun Üstünlüğünden, hukuk devletinden söz etmek zorlaşmaktadır. Siyasal iktidar, bir partinin egemenliğinde hukuka değil kendi anlayış ve felsefesine uygun işlemleri yürütmektedir. Devrinin en ünlü devlet adamı Talleyrand, devlet düzenini, kendi kafasındaki modele göre biçimlendirmekte çok mahirdi; ama bunun keyfiliğe kaçmamasına özen gösterirdi. Hatta bunu ifade için, «Süngülerle herşey yapılabilir ama onların üzerlerine oturulamaz» demişti. Siyasal iktidar, keyfiliğin, «ben yaparım olur» anlayışının üzerinde tıpkı süngü üstündeymiş gibi huzursuzdur. İktidar, hukukun üstüne, temel hak ve özgürlüklerin üstüne oturtulmalıdır; ancak o zaman insanına huzur ve güven verilebilir.

Anayasa Mahkemesi kararıyla saptanmış her aykırılıkta direnme ile yeniden ve pekçok kez Anayasa çiğnenmektedir. Kim ne derse desin hangi hukuk devleti yolu gösterilirse gösterilsin hükümet, bildiğini okumakta, hukukun üstünlüğü ilkesini çiğnemekte-

dir. Hukuk devleti için asıl tehlikeli ve sakıncalı olan anlayış da budur. Bu anlayışı benimsememek tepki koymak gerekir. Ülkenin tepkisiz durumu, siyasal iktidara cesaret vermektedir. Üniversiteler suskundur, yargı organları çekingendir, aydınlar, sinmiş ya da sorunun bilincinde değillerdir. TBMM kendi güven oyuyla getirdiği hükümeti denetleyemez duruma sokulmuştur.

Oysa, hukuk devleti olduğunu savunan, Anayasasında böyle yazan ülkelerde hukuka uygun düzenlemeler yapılmasını, aykırılıklara dayanak olan Anayasa kuralının değiştirilmesini istemek, temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesine karşı koymak herkesin hakkıdır. Türkiye Barolar Birliği, bu anlayışla Güneydoğu olaylarının önlenmesi için çıkartılan kararnameleri, Anayasaya ve hukuk devletin temel ilkelerine aykırı bulduğunu açıkça belirtmekte yarar görmektedir.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ile 121. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan KHK'ler, olağanüstü duruma ilişkin olduğu için yine Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrası gereğince Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi değildir. Ancak bu KHK'lerin yasa durumuna gelmesinde denetim yolu açıktır. Denetime kapalı olan husus, olağanüstü duruma ilişkin kararnamelerin olağanüstü durumla ve olağanüstü durumun uygulandığı alanla sınırlıdır. Olağanüstü duruma dayanılarak, böyle olduğu ileri sürülerek ya da bu izlenim verilerek, böyle olduğu bahanesine sığınarak olağanüstü durum dışında ve bölgeyi aşacak biçimde düzenleme yapılırsa KHK, anayasal koşullara uymadığı için yasalasmadan da Anayasa Mahkemesi'nin denetimine getirilebilir. Salt adında olağanüstü durumla ilgi vardır denilip denetimden kaçılarak sakıncalı düzenlemeler, yetki devri ve aşımı niteliğinde düzenlemeler yapılamaz.

Son KHK'nin içeriği yasal düzenlemeleri zorunlu kılan hususlarla doludur. Yapılan değişikliklerde hukukun üstünlüğü ilkesi çiğnenmekte, temel hak ve özgürlüklere anayasa ve yasalarda belirtilenlerin dışında yeni kısıtlamalar getirilmektedir.

KHK'nin 5. maddesi ile ceza konulmakta, Anayasanın 38. maddesi çiğnenmektedir.

Kararname, hukuk devleti ilkesinin temel direklerinden yargı bağımsızlığını ve adalet duygusunu ciddi şekilde zedelemiştir.

Kararname ile temelinde hukuka aykırı olan «Olağanüstü Hâl Bölgesi Dışına Çıkarma» (SÜRGÜN) yetkisi daha da genişletilmek-

te Olağanüstü Hâl Bölge Valisine Devlet Güvenlik Mahkemesinde dava açma isteğinde bulunma yetkisi verilmekte, kararnamede verilen hukuka aykırı yetkilerin kullanılmasının yargısal denetimi engellenmektedir.

Kamu düzeninin bozulması, bölge halkının heyecanlanması gibi soyut kavram ve göstergeler konularak basının haber vermesi, yorum yapması engellenmekte, matbaaların kapatılması yetkisi tanınmaktadır. Böylece Anayasa ile yasaklanmış sansüre hayatîyet kazandırılmakta Anayasa'nın 28. maddesi de çiğnenmiş olmaktadır.

Kararnamenin 3. maddesinde belirtilen «Grev, Lokavt yetkisinin kullanılması, irade beyanı, referandum gibi sendikal faaliyetleri durdurmak veya izne bağlamak» şeklindeki değişikliklerle de çalışma hayatına, çalışma ve sendika özgürlüğüne, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkına aykırı düzenlemeler getirilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği, bütün bu yeni değişikliklere gerek olmadığına inanarak, Güneydoğu'ya ve ülkemize iç huzur ve barışı getirme görüntüsü altında yeni sıkıntılar, yeni hukuk çiğnemeleri, yeni insan hak ve özgürlükleri kısıtlama ve ihlalleri, ülkede ve yörede onarılması zor sosyal çalkantı ve bunalım getireceğinden ciddi şekilde endişe duymaktadır.

Son günlerde TCK'nun 141-142 ve 163. maddeleri ile ilgili tartışmalar yoğunluk kazanmıştır. 141 ve 142. maddeler, Mussolini döneminin faşist İtalyan Ceza Kanunundan alınırken «CEBİR» unsuru Kanunumuza aktarılmıştı. Uygulamadaki pek çok haksızlık ve mahkûmiyetin kaynağında anılan maddelerde bu unsurun yer almayışı yatmaktadır.

Getirmek istenen son değişiklik bu amaca yönelik gibi görülmeyle birlikte aynı sonucu alıcı nitelikte olmayacaktır. Aslında Birliğimizin değişmeyen görüşü, «Düşüncenin suç sayılmasının ve cezalandırılmasının hukuk sistemimizden tamamen kaldırılması» şeklindedir.

Düşünce suçunun varlığını kabul eden değişiklikler, düşünce açıklama özgürlüğünü kısıtlamayı engelleyemezler. Tasarı bu haliyle benimsenirse «Dağ fare doğurmuş» ve toplumumuz, boşuna bekletilmiş olacaktır. Tasarı nedeniyle yapılan tartışmaların, belki de tek yararı, Anayasa'dan ve Ceza Yasası'ndan düşünce özgürlüğüne engel olan maddelerin tamamen kaldırılması için olumlu bir başlangıç yaratması olacaktır.

«Türkiye’de düşünce açıklama özgürlüğü yoktur. Düşünceler ve fikirler cezalandırılıyor» AYIBI ile daha fazla yürüyemeyiz. Zaman geçirmeden düşünce açıklama özgürlüğünün önündeki anayasal ve yasal tüm engeller kaldırılmalıdır, Anayasada yazılı demokratik hukuk devleti ilkelerine saygılı toplum olduğumuz kanıtlanmalıdır.

Siyasal iktidarın, hukuk devletinin temel kurumlarından olan idari yargının sınırlarını ve Danıştay’ın yönetsel ve yargısal görev ve yetkilerini daraltma gayretleri sürmektedir.

İptal davasında menfaat şartının sınırlandırılmak istenmesi, doğrudan doğruya ihlâlin gerekliliğinin aranması, idari dava tanım ve anlayışından uzaklaşma sonucunu doğurur.

Yürütmeyi durdurma kararlarına karşı getirilen itiraz müessesesi, vatandaşın çok idareyi koruyucu ve idareye zaman kazandırıcı niteliktedir. Ayrıca İdare Mahkemelerinden verilen kararların temyiz aşamasında işin esasını sonuçlandırma görev ve yetkisi olmayan Bölge İdare Mahkemesi, yürütmeyi durdurmaya itirazda inceleme yapacak ve karar verecektir. Bu da, fevkalâde büyük sakıncalar yaratacaktır. Danıştay dava daireleri tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararlarına itirazların işin uzmanı olmayan diğer dairelerden oluşan kurulda incelenmesi de bir başka sakıncalı husustur.

Danıştay’ın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davaların temyizen incelenmesinde ısrar etme yetkisinin kaldırılması temyiz müessesesi ile bağdaşmayan, alt mahkemeye tanınan yetkilerin üst mahkemeye tanınması sonucunu doğuran bir garabettir.

Danıştay Kanununun 38. maddesinde yapılan bir değişiklikle idari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararlar, İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca temyizen incelenebilecektir. Bu husus, Danıştay’da birinci derecede incelenen dava dosyalarının çokluğu, Tetkik Hâkimi sayısının azlığı ve uzman üyelerin temyizen incelemeye katılmamaları nedeniyle davaların çok uzun zamanda sonuçlanmasına, adaletin gecikmesine ve işe yaramasına neden olacaktır.

Danıştay Kanununda yapılan son değişiklikle tüzük tasarılarının kanuna uygunluklarının sınırlı olarak inceleneceği ve sonucu belirten bir rapor tanzimi ile yetinileceği, bunların görevli daire dışında başka bir daire ve kurulda bir daha görüşülemeyeceği yeniliği getirilmiştir. Değişiklikten önce olduğu gibi tüzük görüşmelerinin İdari İşler Kurulunda yapılması isabetli olacaktır.

Aslında tüzük tasarılarının Danıştay'ca incelenmesi son 6-7 yıldır fiilen yaptırılmıyor durumdadır. Siyasal iktidar, sorunları yönetmeliklerle çözmeyi yeğlemektedir.

Türkiye'de Barolar çağdaş, uygar ve demokratik ülkelerde rastlanmayacak biçimde vesayet altındadırlar. Buna rağmen bir BASKI GRUBU olarak önemli, etkili ve yol gösterici işlev yürütmeye büyük çaba ve özen göstermektedirler. Barolar üzerinde Adalet Bakanlığı'nın vesayeti nedeniyle manevi baskısının yanında yargı mercilerinin de dava baskısı artmaktadır.

İstanbul Barosunun bir mensubu hakkında «Ruhsatnamenin iptaline ve levhadan silinmesine mahâl olmadığına» dair verdiği karar nedeniyle Adalet Bakanlığı, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılmasını İstanbul C. Başsavcılığı'ndan istemiş bulunmaktadır.

Öte yandan verdikleri demeçler nedeniyle Balıkesir Barosu Başkanı Avukat Turgut İnal aleyhine İzmir ve Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinde, Denizli Barosu Başkanı Avukat İsmet Kayhan aleyhine de Denizli Ağır Ceza Mahkemesinde davalar açılmıştır.

Bu tür davalar, bizi yıldıramaz. Barolara kutsal savunma hakkına karşı müdahaleler kimden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin en şiddetli ve kararlı biçimde mücadele edeceğiz. Baroların tam bağımsızlığına giden yolda savunma mesleğinin toplumdaki saygın yerini alması, mesleğin ve meslek kuruluşlarımızın her türlü etki ve baskıdan uzak ve sağlıklı gelişmesi için çıkacak tüm engelleri aşmaya kararlıyız.

22 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ NEDENİYLE YAPTIĞI KONUŞMA

5.6.1990

Sayın konukları, TRT ve basının değerli temsilcilerini saygılarımla selamlıyorum.

Böyle anlamlı birgünde bana da konuşma olanağı tanıdıkları için TMMOB'nin değerli yöneticilerine teşekkür ediyorum.

Çağımız, eskimeye başladı; yerini yeni bir çağa bırakmaya hazırlanıyor. Bu çağ için çok şey söylendi, «Uzay Çağı», «Sanayi Çağı», «Bilgisayar Çağı» v.s. bunların hepsinden önemlisi ve çağa yakışan ad, «İNSAN HAKLARI ÇAĞI» dır.

Bilim ve teknolojiye elde edilen başarılar kadar insan haklarında alınan mesafeler de önem kazandı. Artık devletler kadar «İNSAN» da önem kazandı. İnsan, temel haklarıyla, sosyal ve ekonomik haklarıyla dünya gündeminde birinci sırada yer aldı.

Günümüzde, teknolojik gelişme, ekonomik büyüme, kalkınma derken insanın çevresiyle ilişkileri de önem kazandı; insanın çevre ile ilgili haklarının korunması ciddi şekilde tartışılır oldu.

Son yılların en tartışılan konusu, «Çevre Sorunları»dır. Hava, su, toprak kirliliği, gürültü, doğayı kirleten çöpler, asit yağmuru, zararlı atıklar, nükleer denemeler, sağlıksız kentleşme, üzerinde en çok konuşulan sorunlar haline geldi.

Artık insanlarımız, 500'den fazla insanın ölümüne yol açan Mexico City'deki sınıvlandırılmış petrolgazı tesisindeki patlamayı, Hindistan'ın Bhopal kentindeki 2500'den fazla insanı öldüren gaz kaçağını, Sandoz fabrikasının Ren nehrini zehirlemesini ve Çernobil faciasını konuşuyor, Çernobil'in Rusya sınırını aşarak ülkemizde yarattığı radyasyon tehlikesini, çok sıcak olarak yaşadı. Türk insanı, İnsanımız artık, nükleer denemelerin spreylerde kullanılan itici gazın ve hatta egzoz gazlarının OZON tabakasının incelmesine neden olduğunu biliyor, bu incelmenin kendi sağlığını tehdit ettiğini anlıyor; kendisini çevresinden gelen bu tehlikelere karşı korumak istiyor.

İthal edilen zehirli çöpler, kirlenmeden meydana gelen Marmara Denizindeki kırmızı lekeler, radyasyonlu çaylar, zehirli variller, zehirli deterjanlar, zehirli atık taşıyan dehşet gemisi... Bunlar artık Türk insanının tepkisine neden oluyor. Awacs Jet uçakları için Konya Ovası'na yapılacak havaalanı genişletilmesi girişimlerine Aliğa Termik Santralına karşı kitlesel direnişler bundandır.

Sorunlar, bugün çözülmezse yarın hiç çözülemeyecektir. Anayasamızda «Herkes Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir.» denilmektedir.

Dünyada, 1960'lı yıllarda konuşulmaya başlanan 1972 yılındaki BM çevre konferansı ile insanlığın duyarlı olması sağlanan çevre

sorunlarına eğilmemiz çok eskilere gitmiyor. Başka ülkeler, çevre sorununa ciddi biçimde çözüm ararken Türkiye’de «Önce kalkınmayı sağlayalım, çevre sorunlarını ondan sonra nasıl olsa çözeriz» mantığı işletilmiştir. Zamanla, bu anlayışın Türkiye’ye nasıl paha-lyaya mal olduğu, kaynakların acımasızca nasıl tüketildiği, çevre kirlenmesinin bedelinin ne kadar yüksek olduğu anlaşılmıştır. Ormanların katledilmesi, gözönündeki denizin kirlenip girilemez, yü-zülemez hale gelmesi, balıkların ölmesi, kentlerde yeşil alanların yok edilip sağlıklı betonlaşmaya gidilmesi, büyük kentlerdeki ha-va kirliliği, tarım arazilerinin azalması, köyden kente göçün yarat-tığı tarımsal, sosyal ve ekonomik dert ve sıkıntılar, artan nüfusu doyurma endişeleri, birdenbire aşılmaz dağlar gibi Türk insanı-nın karşısına dikilivermiştir.

1983 yılında çıkarılan ve olumlu yönleri olan çevre kanunun-daki bir sakıncalı madde ve anlayışa dikkat çekmek isterim. Ya-sanın 3. maddesinin (c) fıkrasında «Arazi ve kaynak kullanım ka-rarlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, KALKINMA çabalarını olumsuz yönde etkilememeyi dikkate ala-rak çevrenin korunması ve kirlenmemesi hedefini gözetirler» de-nilmektedir.

Bu maddeden, kalkınma çabaları uğruna çevre korunması fe-da edilebilecek, çevre kirliliğine gözyumulacaktır, anlamı çıkıyor. Oysa eski Norveç Başbakanı Brundtland’ın Başkanlığındaki Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu’nca hazırlanan «Ortak Geleceği-miz» raporunda, «Devletler, çevreyi ve doğal kaynakları bugünün ve geleceğin kuşakları yararına koruyacak ve kullanacaktır» de-nilmiştir. Vakit geçirilmeden insanın «çevre hakkını» somut ola-rak koruyacak bu anlayış benimsenmeli ve gerekli yasal değişik-lik yapılmalıdır. Bu yapılmadığı takdirde «kalkınma çabaları» adı altında kirli-geri teknoloji ve zararlı atık aktarımının nükleer santrallerin, alt yapısız, sağlıklı kentleşmelerin, kimyasal gaz fa-cialarının önlenmesi mümkün olmayacaktır.

Çevre Kanunu ve buna göre çıkartılan «Hava kirliliği kont-rol» - «Gürültü kontrol» - «Su kirliliği kontrol» yönetmeliklerine rağmen çevre sorunları ile ilgili mevzuatımız, fevkalâde dağınık ve karışık; pek çok kuruluşta çevre ile ilgili üniteler vardır. Çev-re sorunlarında etkili ve hızlı başarı sağlanabilmesi için bütün mevzuatın ve birimlerin tek çatı altında toplanması gerekir. Çev-re sorunları ile ilgili «Devlet Bakanlığı» anlayışı yetmez adı konu-larak kuruluş kanunu hazırlanarak çağdaş bilgi, teknoloji ve yet-

kilerle donatılarak, «Çevre Sorunları Bakanlığı» kurulmalıdır. Böylece uluslararası toplantılarda daha etkin olmak da mümkün hale gelecektir.

Çevre Kanununda Merkez Çevre Kurulu'na bazı kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından üye alınması yazılıdır; bu yetmez. Çevre konuları ile ilgili karar oluşturulmasında Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Mimar Mühendis Odaları Birliği, Türk Tabipler Birliği'nin ve diğer kuruluşların da oyu ve görüşleri alınmalıdır; sağlıklı bir «Ulusal Çevre Politikası» ancak böyle oluşur. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları toplumda birer «BAS-KI GRUBU»dur. Çağdaş demokratik ülkelerde baskı gruplarından kaçılmaz onlarla birlikte politikalar oluşturulur. İngiltere'de yasa tasarıları baskı gruplarının katıldığı komisyonlarda görüşülerek yasalaştırılır. Türkiye'de baskı grupları, siyasal iktidarlar karşısında bağımsızlık ve tarafsızlıklarını koruyarak aydınlatma ve uyarma görevlerini yapmaktadırlar. Çevre kirlenmesine karşı tüm ülke insanlarının elele vermesi gerekirken baskı gruplarından yararlanmamak da bir kaynak israfıdır.

Büyüyelim, Türkiye'yi büyütelim, kalkınalım; ama büyürken çevre kirletiliyorsa, insanların yaşama ve çevre hakkı çiğneniyorsa ortaya konan tepkilere de kulak verelim. Kirlenmenin faturasını, kirleten ödesin; kalkınmadan aslan payını alanlar, kalkınırken neden oldukları kirlenmenin bedelini, kamu zararını ödesinler. Sosyal Hukuk Devletinde yükü güçlüler çekmeli, güçlüler güçsüzleri ezmemelidir.

İnsanlara sırf düşünceleri ve inançları yüzünden işkence yapılmıyor; doğası karartılarak çevresi zehirlenerek, kirletilerek, yaşam ve çevre hakkına el uzatılarak da manevi işkence yapılıyor.

Dünya Çevre Gününü kutluyorum, tüm insanlarımıza fiziki ve manevi işkence ile karartılmamış ve kirletilmemiş bir dünyada mutlu ve sağlıklı yaşam diliyorum.

23 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN ÜLKENİN, TOPLUMUN VE MESLEĞİN SORUNLARINA İLİŞKİN KAMUOYU AÇIKLAMASI

9.6.1990

Zonguldak Barosu'nun istek ve çağrısı üzerine Haziran ayı olağan toplantısını, Zonguldak'da yapan Türkiye Barolar Birliği,

ülkenin, toplumun ve mesleğin sorunlarını ele alıp görüşmüş ve aşağıdaki hususları kamuoyuna açıklamayı uygun bulmuştur.

Ülkemizin ve toplumumuzun gündemi, mesleğimizi, Baroları ve Türkiye Barolar Birliği'ni çok yakından ilgilendiren hukuksal konu ve sorunlarla yüklüdür. Bunların başında düşünce ve örgütlenme özgürlüğü gelmektedir. «Demokratikleşme ve İNSAN HAKLARI ÇAĞI» olarak adlandırılan çağımızda düşünce özgürlüğüne yasak ve engel koyan, düşünce suçlusunun varlığını benimseyen uyar, demokratik bir hukuk devleti gösterilemez.

Anayasasında Cumhuriyetin nitelikleri sayılırken demokratik hukuk devleti yazan ülkemizde, düşünce açıklama özgürlüğü sınırlandırılmıştır. Uzun zamandır TCK'nun 141-142 ve 163. maddeleri tartışılmakta, bu maddelerde değişiklikler yapılması düşünülmektedir.

Sınıflararası eşitsizliğin giderilmesine çalışıp suçlanarak hüküm giymiş olanlar, 141-142. maddeler yönünden hapis hanelerindedir. Haksız ve yersiz yere mahkûm olanlar, hem bu maddeler yürürlükte olduğu hem de genel af çıkmadığı için çile doldurmaktadırlar.

141 ve 142. maddelerinin değişikliği, bir türlü Bakanlar Kurulu gündeminden dışarıya çıkamamıştır. Aslında getirilmek istenen değişiklik, çağdaş demokrasilere uygun da değildir; çünkü özünde düşünce suçunun varlığı benimsenmeye devam edilmektedir. Türkiye Barolar Birliği'nin kamuoyuna defalarca yansıttığı görüşü, «Düşüncenin suç sayılmasının ve cezalandırılmasının hukuk sistemimizden tamamen kaldırılması» şeklindedir.

«Türkiye'de düşünce açıklama özgürlüğü yoktur. Düşünceler ve fikirler cezalandırılıyor.» AYIBI ile daha fazla yürüyemeyiz. Zaman geçirmeden düşünce açıklama özgürlüğünün önündeki anayasal ve yasal tüm engeller kaldırılmalıdır, Türkiye, demokratik hukuk devleti ilkelerine saygılı ülkeler arasındaki yerini almalıdır.

Düşünce özgürlüğü kadar önemli bir başka husus da örgütlenme özgürlüğüdür. Bir ülkede örgütlenme özgürlüğü yoksa insanların temel hak ve özgürlüklerinde ve demokraside ciddi noksanlıklar var demektir. Meslek kuruluşları ve sendikaların her türlü vesayetten uzak, özgür ve bağımsızca örgütlenmelerine yasal engeller konulmuşsa demokrasi en büyük dayanağından yoksundur.

Sendikal özgürlük ve örgütlenmeyi önleyen, meslek kuruluşları ile ilişkilerini yasaklayan meslek siyaseti yapma ve siyasal

partileri etkileme faaliyetlerini ortadan kaldıran hükümler Anayasa'dan, yasalardan çıkarılmalıdır. Sendika kurma hakkı sadece işçilere ve işverenlere değil tüm çalışanlara tanınmalıdır. Çalışanların sendika hakkı, çağdaş demokrasinin gereği olduğu kadar Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (İLO) bizim de imzaladığımız 87-111 ve 151 sayılı sözleşmelerinin de kaçınılmaz gereğidir.

Sağlıklı bir sendikal örgütlenme olmadan işçilerin ve diğer çalışanların ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi mümkün olamaz. Böyle olunca da gerçek ücretler sürekli geriler ve sözleşmelerle sağlanan ücret artışları kısa sürede erir. Ülkemizde işçiler ve diğer çalışanlar aleyhine gelişen ücret dengesizliği, yıllardır uygulanan sağlıksız ekonomik politikalar ve enflasyon karşısında sürekli gerileyen ücretler, anayasada tarif edildiği gibi insanca yaşamaya elverecek düzeye ulaştırılmalıdır; sosyal adalet ancak böyle gerçekleşir.

Sendikalar gibi Barolar da toplumda varolan «BASKI GRUBU» dur. Bu nitelik, Barolar için mensuplarının müşterek ihtiyaçlarının karşılanması ve mesleki faaliyetlerinin kolaylaştırılması görevlerinden daha önemlidir. Barolar, meslek, toplum ve ülke sorunları konusunda görüşlerini açıklayarak, çözümler önererek demokratik hukuk devletine katkıda bulunurlar. Baskı grupları, siyasal iktidar karşısında bağımsızlıklarını ve tarafsızlıklarını korurlar.

Avukatlık Yasası'nda «Bağımsızlıktan» sözedilmektedir. «Avukat, görevini yerine getirmede BAĞIMSIZDIR» denilmiştir. Bağlı olduğu meslek örgütü vesayet altında olan avukatın bağımsızlığı sözkonusu olamaz. Avukatın bağımsız sayılabilmesi için Baronun da bağımsız olması gerekir. Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış şekilde özerk çalışmayı amaçlar. Bu anlamda Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının bağımsızlığından, savunma hakkının özgürce ve hiç bir şüpheye veremeyecek biçimde kullanılmasından sözedilemez.

Türkiye Barolar Birliği, yasa ile alabildiğine daraltılan «Baroların bağımsızlığı» kavramını ayakta tutmaya, yargı gücünün en önemli ögesi olan «Savunma Hakkı»na yapılacak her türlü müdahalenin karşısında olmaya, mesleği toplumdaki saygın yerine oturtmaya kararlıdır.

Mayıs ayı başında yürürlüğe giren «Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele» Kanunu olarak adlan-

dırılan yasa kapsamına Baroların da alınmasını anlamak fevkalâde zordur. Üyelerinden aldıkları aidatlarla ayakta durmaya çalışan, mali sıkıntıları olan Baroların parasız görev yapan Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin ve hatta hizmetlilerinin yasa ile mal bildirimine zorlanmaları meslek camiamızda hayretle karşılanmıştır. «Rüşvet ve Yolsuzlukla mücadele»nin muhatabı büyük bir güçlük ve özveri ile bağımsız kamu görevi yapmaya çalışan «BARO»lar olmasa gerek. Baroları da kapsamına almakla rüşvet ve yolsuzluk için yanlış adres gösterilmiş yasa, esas varmak istediği amacından saptırılmıştır.

Ülkemizin gündeminde olan bir önemli konuya daha değinecek görüşlerimizi noktalamak istiyoruz. Ülke ekonomisine sayısız katkıları olan, devlete uzman eleman ve kadrolar yetiştiren KİT'lerin ÖZELLEŞTİRİLMESİ tartışması, yapılmaktadır. Anayasamız, kamulaştırma ve devletleştirmeyi benimsemiştir. Anayasada, ÖZELLEŞTİRME diye bir uygulama yoktur ve özelleştirme anayasanın 47. maddesine de aykırıdır. Anayasa, tam tersine bir uygulamayı öngörmekte, özel teşebbüsün yaptığı hizmet veya üretim, ülke çapında kamu ihtiyacına hitap ediyorsa onun devletleştirilmesine izin vermektedir.

Bir an için özelleştirme'nin Anayasaya ve Hukuka aykırı olmadığı varsayılsa bile yapılan işlemler, ülke çıkarına, toplum ve insanlarımız yararına değildir. KİT'ler, Özelleştirme adı altında yabancılara satılmaktadır. Dün Çitosan satıldı, sıra Erdemir, Petkim'de; yarın da Türkiye Taşkömürü Kurumunda olacaktır. Bu dev kuruluşların sanayiye katkısı sayılamayacak kadar çoktur; ayrıca ekonomiyi düzenleme işlevleri de vardır; temellerinde Türk halkının emeği ve alınteri yatmaktadır. Halkın malı olan ve işgücü yaratan sanayinin belkemiği olan KİT'ler elden çıkarılmaz; yabancılara satılamaz. YABANCILAŞTIRILAMAZ.

1933 yılında Sümerbank'ın kuruluşundan buyana 57 yıllık deneyim ve birikimi çarpık bir ekonomik felsefe uğruna yabancılaştıranlar halka karşı suç işlemiş duruma düşeceklerdir. Gelecek kuşaklar, YABANCILAŞTIRMA MİMARLARINI yargılayacaklardır.

24 — YÖNETİM, YARGI VE HUKUK SORUNLARINA İLİŞKİN AÇIKLAMA

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

30.7.1990

424 Sayılı KHK'nin iptali davasının, Anayasa Mahkemesinde, görülmekte olduğu sırada, konunun en yetkili kişilerce tartışılması, çok yönlü-çok ciddi yönetim, yargı ve hukuk sorunlarını ülkenin ve toplumun gündemine getirmiştir.

424 Sayılı KHK ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi'ne gidilebileceği Türkiye'de ilk kez Türkiye Barolar Birliği tarafından 10 Mayıs 1990 günü yapılan Danıştay konuşmasında açıkça belirtilmişti. Anılan konuşmada aynen şöyle denilmişti: «Olağanüstü duruma dayanılarak, böyle olduğu ileri sürülerek ya da bu izlenim verilerek böyle olduğu bahanesine sığınılarak olağanüstü durum dışında ve bölgeyi aşacak biçimde düzenleme yapılırsa KHK yasal koşullara uymadığı için yasallaşmadan da Anayasa Mahkemesi denetimine getirilebilir.»

Anayasa Mahkemesinin konuyu ESASTAN inceleme kararını almasını hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin uygulanması açısından yerinde ve anlamlı bulduğumuzu, 19.7.1990 tarihli basın bültenimizde açıklamıştık.

Yürütmenin en sorumlu mevkilerinde bulunan kimselerin, KHK'lerin değiştirilmesine ve yanlış yorumlanmasına imkân verilmeyeceğini ifade etmeleri, ciddi hukuk adamlarının haklı tepkilerine neden olmuştur.

Anayasaya sadakat ve saygı, öncelikle Anayasaya, hukukun üstünlüğüne ve demokrasiye bağlı kalma görevi ile yükümlü olan ve bunun için yemin edenlerce gösterilmelidir. Türk milleti adına yargı yetkisini kullanan bağımsız mahkemelerde görülmekte olan davalarla ilgili beyanda bulunulması, bir Anayasa ihlâlidir, suçtur.

Yürütme, bir yandan Cumhurbaşkanına verilen yargı ile ilgili yetkiler, öte yandan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve Adalet Bakanlığı vasıtası ile artık yargıyı kendi kontrolü altına almayı hedeflemiş, kendi bünyesi içinde eritmeye, etkisizleştirmeye yönelmiştir. Türkiye Barolar Birliği'nin 1989 da Adli Yılın açılışı töreninden buyana üzerinde durduğu yargı kuruluşlarına

üye seçiminin çarpıklığı sorunu çözümlenmedikçe Türkiye’de yargı bağımsızlığı gerçekleşemez.

Anayasada yazılı Cumhurbaşkanının yargı ile ilgili görev ve yetkilerinin, hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile ve bizzat Anayasayla bağdaşmadığı artık iyice belirgin hale gelmiştir.

Cumhurbaşkanının, Danıştay üyelerinin dörttebiri seçme, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerinin ve Anayasa Mahkemesi üyelerini seçme yetkisi kaldırılmalıdır. Herhalde Cumhurbaşkanını, görevi ile ilgili suçlarından dolayı Yüce Divan sıfatı ile yargılayacak olan Anayasa Mahkemesi üyelerini, yine Cumhurbaşkanının seçtiği bir tek çağdaş, uygar demokratik ülke gösterilemez. Türkiye böyle nadir ülkelerden olduğu içindir ki Anayasa Mahkemesinde görülmekte olan dava ile ilgili telkin ve tavsiyelerde bulunulabilmektedir.

Ülkemizde hukuk devleti anlayışı kâğıtlarda kalmış, KHK karmaşası, hukuk dışı söz ve davranışlar nedeniyle keyfi devlet anlayışının varlığı tartışılır olmuştur. İnsan hak ve özgürlükleri çiğnenip demokratik laik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri zedelenirken toplumun, bazı kişi ve kuruluşların haklı ve ölçülü tepki koymasına da tahammül edilmemektedir.

Anayasa kurallarının değiştirilmesini istemek temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesine karşı koymak herkesin hakkıdır. Yargı bağımsızlığına, hukuka ve hukukun üstünlüğüne sahip çıkmak da elbette herkesten önce yargı kuruluşlarının ödevidir. Son günlerde bu ödevi hakkıyla yerine getiren yargı kuruluşu mensuplarının ortaya çıkmasını, demokratik laik hukuk devleti ve yargı bağımsızlığı uğraşında takdirle karşılamaktayız.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

25 — İNSAN HAKLARI GÜNÜ DOLAYISIYLA T.B.B. YÖNETİM KURULU'NUN AÇIKLAMASI

9.12.1990

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, İNSAN HAKLARI GÜNÜ dolayısıyla görüşlerini kamuoyuna duyurdu.

10 Aralık 1990 İnsan Hakları Günü olarak kutlanıyor. «İnsan Hakları Evrensel Bildirisi»nin 1948 de kabul edilmişinden buyana 42 yıl geçti.

«İnsanlık ailesinin bütün üyelerinde bulunan onurun ve onların eşit ve vazgeçilmez haklarının tanınması hususunun, özgürlüğün, adaletin ve dünya barışının temeli olması» dileğiyle benimsenen bildiri'deki ilkeler çağımıza ışık tuttu.

Devleti ön plana alan, kişiyi, İNSANI ikinci planda tutan, «İnsan, devlet için vardır.» diyen sistemler, yerlerini «Devlet, insan için vardır.» diyen, İNSANI ön plana alan sistemlere bırakıyor. Bu yeni görünüm ve niteliğinden dolayı çağımıza «İNSAN HAKLARI ÇAĞI» deniliyor. Bilimde, teknolojiye, uzayda, elektronik araçlarda başdöndürücü yenilik ve gelişmelere rağmen çağa, İNSAN HAKLARI damgasının vurulması, çok anlamlıdır.

İnsan Hakları, 21 Kasım 1990 tarihinde AGİK (Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı) zirvesinde 34 ülkenin devlet ve hükümet başkanlarınca imzalanan «Avrupanın Geleceği İçin Paris Şartı» adlı bildiriyle yeni bir zafer daha kazandı. Böylece yeni bir demokrasi, Barış ve Birlik Dönemi başlamış oldu.

Türkiye'nin de imzaladığı Paris Şartında, insan hakları, demokrasi ve hukuk devleti, ekonomik özgürlükler ve sorumluluklar temel ilkeler olarak ele alınmıştır. Demokratik hükümetin HALKIN İRADESİNE dayanması, bu iradenin düzenli aralıklarla yapılan ÖZGÜR ve dürüst seçimlerle sağlanması kuralı benimsenmiştir.

Paris Şartı'nın insan hakları yönünden çok önemli gördüğümüz iki temel kuralının daha altını çizmek istiyoruz. Birincisi «Her fert, ayırım gözetmeksizin vicdan, din ve inanç, ifade, dernek kurma, şiddete yönelik olmayan gösteriler düzenleme ve seyahat özgürlüğüne sahiptir». İkincisi, «hiç kimse -KEYFİ olarak TUTUKLANAMAZ, gözaltına alınamaz, İŞKENCEYE veya zalim, insanlık dışı ve aşağılayıcı ceza veya muameleye tâbi tutulamaz.» kuralıdır.

Paris Şartı'nı imzalayan ülkeler, insan hakları ile ilgili olarak doğabilecek sorunların ele alınması için bu alanda uzman olan kişilerden oluşacak bir KURUL gibi yeni prosedür kurmak amacıyla İNSANİ BOYUT mekanizmasını da geliştirmeye kararlı olduklarını vurgulamışlardır.

Ülkemize dönüp baktığımızda dünyada altın çağını yaşayan İNSAN HAKLARI'nın çağdaş ülkelerin oldukça gerisinde kaldığını görüyoruz.

Anayasa'da Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına saygılı, demokratik, lâik sosyal hukuk devleti olduğu yazılıdır. Ancak 1982 Anayasa'sının görünür niteliği, devletin güçlendirilmesi, bireylere karşı aşırı korunması anlayışıdır. Çok yerinde temel hak ve özgürlükler sayılmış, kabul edilmiş «ANCAK» denilerek kısıtlamalar sıralanmıştır. Çağdaş uygar devlet anayasalarının temel özelliği özgürlükleri çoğaltmak, kısıtlamaları azaltmaktır.

1982 Anayasası insan haklarına koyduğu kısıtlamalar bakımından ÇAĞIN gerisinde kalmıştır. Çünkü bu Anayasa, düşünce açıklama özgürlüğüne, örgütlenme özgürlüğüne yasaklar engeller koymaktadır. Bu Anayasa genel affa geçit vermemekte, ölüm cezasını korumaktadır.

Hem Avrupa Konseyi Üyesi olmakla, Paris Şartı'nı imzalamakla övünüyoruz; ama 28 Nisan 1983 tarihli (6) sayılı protokol'ü imzalamıyoruz. Bu protokoldeki «Ölüm Cezası kaldırılmıştır. Hiç kimse bu cezaya çarptırılamaz ve idam edilemez.» hükmünü unutmuş görüyoruz, uygulamıyoruz. Anayasanın 17. maddesinde yazılı, «...kimse, insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir cezaya tâbi tutulamaz» hükmüne rağmen ÖLÜM CEZASINI benimseyip bunu insan haysiyeti ile bağdaştırma çelişmesini yaşıyoruz.

Son zamanlarda, teröre karşı önlem olarak ölüm cezasının gündeme getirilmesi insan haklarına saygısızlığın somut örneğidir. Siyasal iktidar, TBMM'de bekleyen idam cezaları dosyalarını işleme koymak tehdidini yapmıştır. Geçmişte işlenmiş ve gelecekte işleneceği düşünülen suçları önlemek için geçmişte verilmiş ölüm cezasını infaza yeltenme mantığı, korkunçtur, ürperticidir. Ölüm cezasının suçu önlemek gibi bir caydırıcı niteliği olmadığı yakın geçmişimizde yaşandı. Ölüm cezalarını infaz söylentisi, yumuşama, hoşgörü, karşılıklı sevgi ve saygıya, iç barışa ihtiyacı olan toplumumuzda gerginlikler yaratmıştır.

Çözüm, (6) sayılı protokolün imzalanmasında, ölüm cezasını kaldırarak, demokrasiyi ayıplı olmaktan kurtarmaktadır.

Ülkemizde cezaevleri, bir türlü çağdaş infaz kurumları standartlarına kavuşturulamadı. Cezaevlerinden hükümlü ve tutuklu feryatları yükselmeğe devam ediyor. Cezaevlerinde gayriinsanî ve külçültücü muamele yapıldığı şikâyetleri bir türlü dinmiyor. Devletin güvencesi altındaki tutuklu ve hükümlülerin ve onların yakınlarının, cangüvenliğinden endişe etmeleri, asgari yaşam koşulunun bulunmayışından yakınmaları hukuku ve adaleti rencide etmekte, devlete güveni sarsmaktadır.

İşkence ile insan haklarına yapılan saygısızlık sürüyor. Kolluk güçleri karşısında susmanın insanın temel haklarından olduğu unutuluyor. İşkenceye karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ni imzalamak yetmez. Gerekli düzenlemeleri vakit geçirmeden yaparak işkenceyi kesin yasaklamak, işkencelerin insan haklarına uzanan ellerini kırmak gerekir.

KHK'lerle TBMM'nin yetkileri kullanılarak ve TBMM devre dışı bırakılarak insan hakları kolayca ihlâl edilebiliyor, hukuk devletinden uzaklaşıp keyfi devlete yönelinebiliyor. İnsan hak ve özgürlüklerini çiğneyen, SÜRGÜNÜ kurumlaştıran, anayasada yasaklanan SANSÜR'e geçit veren, yargı bağımsızlığını zedeleyen, adalet duygusunu sarsan 424 ve 425 sayılı KHK'ler halâ bütün ağırlığıyla ve eziciliğiyle yürürlüktedir.

İrtica ve yobazlık, içeriden ve dışarıdan alabildiğine körüklenerek din ve vicdan özgürlüğüne, Atatürk ilkelerinin ruhu olan lâikliğe aykırı uygulamalara, davranışlara gözyumuluyor. Demokrasi düşmanlarının işlediği cinayetlerin faillerinin bir teki bile bulunamadı. Devlet, terör ve cinayetler karşısında vatandaşını koruyamaz duruma düşürülmüş, insanlar yılgınlığa itilmiş, toplumu ve ulusu çağdaşıktan uzaklaştırıp, şeriat düzenine sokma, tekrar ÜMMET yapma gayretleri hızlanmıştır. Teokratik devlet ve şeriat özlemcileri, oy avcılığı yaparak lâiklik ilkesini zedeleyenlerden cesaret alıyorlar. Bunlar artık, 23 Nisan'ı, 19 Mayıs'ı, 29 Ekim'i bayram değil, KARA GÜN ilan etmişler, bu günleri kutlamak yerine AĞLAMAK gerektiğini ve demokrasinin «Put» olduğunu söyleyebilmekte, İSLÂM Cumhuriyetini özleyip, hedeflemekte ve «Kemalist Devlet» yıkılacak elbet» diyebilmektedirler.

Çare, göstermelik ve işe yaramayacak oy avcılığını süratle terkedip, demokratik lâik devlete ve Atatürk ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine içtenlikle sahip çıkmadadır.

Ülkemizde halâ işçi hak ve özgürlüklerindeki haksız ve adaletsiz kısıtlamalar, anayasal ve yasal engeller, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (İLO) nın ilkeleri çiğnenerek sürdürülmektedir.

Sendikalaşmayı kısıtlayan meslek kuruluşları ve Siyasi Partilerle ilişkileri yasaklayan hükümler yürürlüktedir. Bütün çalışanların sendika kurma hakkı yoktur, grev hakkı, alabildiğine sınırlandırılmıştır.

Kamu işverenleri sendikası, devlet gücünü ve otoritesini hükümeti de arkasına alarak kamu kesimindeki toplu sözleşme ve serbest pazarlık görüşmelerini tek taraflı dayatmacı, emredici, çözümlere ya da çözümsüzlüklere götürmektedir. Bunun en çarpıcı örneği Zonguldak'da yaşanmaktadır.

Genel Maden-İş Sendikası'na bağlı 42000 işçi, 30 Kasım 1990 tarihinden beri grev yapmaktadır. Yeraltı işçileri, insanca çalışmak, insanca yaşamak, emeğinin, alınterinin karşılığını almak, haklarını almak için grevdeler. Grevi, sadece Genel Maden-İş Sendikası yaşamıyor; memuruyla, esnafıyla meslek kuruluşlarıyla, dernekleriyle, aydınıyla, serbest meslek mensuplarıyla herkes yaşıyor; bütün Zonguldak yaşıyor. Yakında bütün Türkiye etkilenecektir.

TTK'nun yılların ihmaliyle, geri teknolojisiyle maliyet arttırıcı unsurlara aldırış edilmemekle tutarlı, kalıcı ve akılcı bir kurum politikası yürütülmemesi nedeniyle doğan zararlarının faturası yeraltı işçisine çıkarılmaktadır. Kurum zarar ediyor gerekçesi ile ocaklar kapatılmak istenilmektedir. Bu da yetmezmiş gibi Demir-Çelik üretiminin yaşamsal unsuru taşkömürü, yurtdışından getirilerek çifte zarara neden olmaktadır. Böylece hem taşkömürü üretimi duracak, hem de dışa bağımlı bir sanayi yaratılacaktır.

Anayasa'nın 2. maddesinde nitelikleri sayılan sosyal hukuk devleti unutulmuş görünüyor. Zonguldak'da sosyal adalet, toplumsal denge bir türlü sağlanamıyor. Başta Cumhurbaşkanı olmak üzere yetkili ve sorumluları, emeğe, alınterine gerçek değer verilmemesi, insan haklarına saygı gösterilmesi için gerekli tedbirleri, vakit geçirmeden almaya, grev karşısında fevkalâde duyarlı ve çözümcü olmaya çağırıyoruz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

26 — ANAYASA MAHKEMESİ ÜYELİĞİNE ATANAN HAŞİM KILIÇ İLE İLGİLİ KAMUOYUNA AÇIKLAMA

GENELGE NO : 1579/39
10.12.1990

Baro Başkanlığı
.....

Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Ankara ve İstanbul Barosu Başkanlarının, Anayasa Mahkemesi Üyeliğine atanan HAŞİM KILIÇ'ın, seçilmesindeki ve atanmasındaki hukuka aykırılıklar konusunda 7.12.1990 tarihinde yaptıkları basın toplantısı ve bu toplantı ile ilgili önceden basına gönderilen 6.12.1990 tarihli çağrı metinleri aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

6.12.1990

Sayıştay'ca seçilen üç üye arasından Cumhurbaşkanlığı'nca Anayasa Mahkemesi'ne atanmış ve 7 Aralık 1990 tarihinde yemin edecek olan HAŞİM KILIÇ'ın seçimindeki ve atanmasındaki hukuka aykırılıklarla ilgili olmak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV, Ankara Barosu Başkanı Avukat Özdemir ÖZOK ve İstanbul Barosu Başkanı Avukat Turgut KAZAN, 7 Aralık 1990 günü (Anayasa Mahkemesinde yemin töreninin yapılacağı gün ve saat) saat 10.00'da Türkiye Barolar Birliği binasında bir basın toplantısı düzenleyerek açıklamalarda bulunacaklardır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

7.12.1990

—Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV, Ankara Barosu Başkanı Avukat Özdemir ÖZOK ve İstanbul Barosu

Başkanı Avukat Turgut KAZAN'ın 7.12.1990 günlü Türkiye Barolar Birliği Merkezinde, yaptıkları basın toplantısının yazılı metni—

Anayasa Mahkemesi Üyeliği'ne atanan HAŞİM KILIÇ, bugün bu saatte cübbe giyecek ve and içerek görevine başlayacaktır. Biz, bu durumu, hukuk devleti için tehlikeli, anayasal kuruluşlar için endişe verici gördüğümüzden düşüncelerimizi kamuoyuna açıklamayı kaçınılmaz bir hukukçu ve mesleki kuruluş görevi bildik.

Ülkemiz, bilinçli şekilde bir hukuk karmaşasına itilmekte, anayasal yetkilerin anayasada yazılı hak ve ödevlerin kullanımı, anayasayı zorlayarak sürdürülmek istenmektedir.

Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımız, uzun bir süredir bu çarpıklığın altını çizmekte kamuoyuna duyurmaktadırlar. 10 Mayıs 1990 Danıştay'ın 122. Kuruluş Yıldönümü ve 6 Eylül 1990 Yargı Yılı konuşmalarında Türkiye'nin fiili başkanlık rejimine, yetkilerin tek elde, tek adamda toplanmasına doğru götürüldüğü açıkça belirtilmişti.

Biz hukukçular, Cumhurbaşkanı'nın kendisini görevi ile ilgili suçlar nedeni ile YÜCE DİVAN sıfatıyla yargılama yetkisi olan Anayasa Mahkemesi Üyelerini seçmemesi gerektiğini bunun demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerine aykırı olduğunu söylüyoruz, söylemeye devam edeceğiz.

Anayasa ihlâlinin en son çarpıcı ve ilginç örneği, Sayıştay Üye seçimleri ve Sayıştay'ca belirlenen üç adaydan Anayasa Üyeliğine atanmada yaşandı. Sayıştay Kanunu, hiç yeri ve gereği yok iken alelacele değiştirildi. Sayıştay'a üye seçiminde TBMM. Plân ve Bütçe Komisyonunun ağırlığı ve yetkileri arttırıldı. O kadar ki şimdiye kadar sadece bir defaya mahsus olmak üzere 1985 yılında yapılan uygulamaya rağmen hukuka ve anayasaya tamamen aykırı biçimde Sayıştay Üyelerinin doğrudan seçimi geçici bir madde ile gerçekleştirildi.

Siyasal iktidarın egemen olduğu TBMM Plân ve Bütçe Komisyonunca (9) yeni üye, Sayıştay'ın bünyesine yerleştirildi. Bu üyelerin de katılımı ile Sayıştay'da yapılan seçimde Anayasa Mahkemesi Üyeliğindeki boş ve Sayıştay'dan gelecek bir üyelik için üç aday, yıldırım hızıyla belirlenip bunların arasından çok seri bir şekilde Cumhurbaşkanlığı'nca HAŞİM KILIÇ Anayasa Mahkemesi Üyesi yapıldı. İşin ilginç yanı bu üyenin adı ve seçilişi, yedi aydan beri biliniyor ve söyleniyordu.

Şimdi bu üye, bugün bu saatte yüce yargıç cübbesi giyip TC. Anayasası'nı koruyacağına ve görevini TARAFSIZLIKLA yapacağına andiyecektir. Bu üye hakkındaki tarikatçılık, antilâiklik ve televizyon izlememesi savlarını kendisi reddetmediği ve asılsızlığı kanıtlanmadığı sürece, ciddi bir kaygı ile değerlendireceğiz. Anayasa Mahkemesi Üyeliğine seçilmeden önce evinde ve çevresinde Cumhurbaşkanlığı'nca inceleme yaptırıldığı açıklamalarını devlet ciddiyeti ile bağdaştıramıyoruz.

Anayasa Mahkemesi Başkanvekilinin çok haklı ve yerinde bir çıkışla demokratik lâik hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine sahip çıkmasını içlerine sinderemeyenler, HAŞİM KILIÇ'ın niteliklerini içlerine sindirmiş görünüyorlar.

Şimdi sormak istiyoruz. Bir tek Anayasa Mahkemesi Üyeliği için bu kadar hukuk ve Anayasa ihlâline gerek var mıydı? Hatta, eğitimi hukuk olmayan bir kimseyi, Anayasa Mahkemesinin şerefli geçmişinde ancak bir veya iki örneği görünür bir şekilde ihtisası ve ağırlığı hukuk olan bir yüce anayasal kuruluşa taşımak niye? Hem de mizansenin ve alt yapısının önceden bu kişiye göre hazırlanacağı söylendiği ve yazıldığı halde bu telaş, bu çaba neden?

Bunun bir açıklaması vardır elbette. Anayasal kuruluşları ele geçirme ve yönetme hevesi ve ayrıca «Biz yaparız olur» felsefesi. Tabii her zaman her yapılanın, yapanın yanına kâr kalmadığı gerçeği de bu arada unutulmuş oluyor.

Sayıştay'da yapılan seçimlerin iptali için İdari Yargı'da dava açıldığı bilinmekte ve Anamuhalefet tarafından da Sayıştay Yasasını değiştiren 3677 sayılı Yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'nde dava açılacağı söylenmektedir.

HAŞİM KILIÇ'ı Anayasa Mahkemesi Üyeliği'ne getiren Yasa, Anayasa'ya aykırıdır. Anayasa Mahkemesi'nin, demokratik hukuk devleti, kuvvetler ayrılığı ve hukukun üstünlüğü ilkelerine aykırı olan bu yasayı iptal edip Anayasal kuruluşlara müdahaleyi bertaraf edeceğine inanıyoruz.

Yasa, iptal edilince ne olacaktır? Hem TBMM Plân ve Bütçe Komisyonu'nca Sayıştay'a seçilen (9) Üyenin ve hem de bu üyelerin katılımı ile oluşan Sayıştay Genel Kurulu'nca Anayasa Mahkemesi'ne Üye adayı olarak seçilen ve Cumhurbaşkanı'nca Anayasa Mahkemesi'ne atanan HAŞİM KILIÇ'ın Üyeliği, herhangi bir işleme gerek kalmadan düşecektir. «Anayasa Mahkemesi kararları ge-

riye yürümez, Üyelikler devam eder» mantığı ve kuralı geçerli olamaz.

Sayıştay'a seçilen 9 üye ve HAŞİM KILIÇ'a seçilme olanağı veren Yasa ortadan kalkacağına, temel kalmayacağına göre bu işlemlerle vücut bulan üyelikler de sona erecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

27 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AV. ÖNDER SAV'IN CUMHURBAŞKANI TURGUT ÖZAL'IN SÖZLERİ İLE İLGİLİ DEMECİ

9.12.1990

Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL'ın İstanbul'da açılış törenlerinde yaptığı konuşmalarda Türkiye Barolar Birliği ve bu kuruluşun Başkanı olarak benimle ilgili sözlerini esefle okudum.

Anayasasında demokratik hukuk devleti yazan bir ülkenin cumhurbaşkanı, maalesef daha anayasal kuruluşları tanımıyor. Türkiye Barolar Birliği ile «Baro»yu karıştırıyor. Barolar Birliği Başkanı ile de «Baro Başkanı»nu karıştırıyor. Sözlerde kullanılan dil ve üslûp, T.C. Anayasasına göre andiçen cumhurbaşkanı dili ve üslûbu değildir.

«Cumhurbaşkanının Sorumsuzluk Hali» Anayasa'nın 105. maddesinde yazılıdır. Bu hukukî ve anayasal deyim, hiçkimseye, kuruluşlara ve kişilere hakarêt etme hakkını vermez. Galiba Cumhurbaşkanı, yönetimindeki bakanlarla ve emrindeki «Emredersiniz Efendim»ci bürokratlarla Türkiye Barolar Birliği Başkanını ve «Cumhurbaşkanının her sözünde derin bir anlam ve felsefe ve de tartışılmaz doğrular vardır.» diyen kuruluşlarla Türkiye Barolar Birliği'ni karıştırıyor.

Bir baskı grubu olarak bizim görevimiz ülkemizdeki hukuka aykırılıkların ve çarpıklıkların altını çizmek, kamuoyuna duyurmak ve Meslek Kurallarının gereğini HERTÜRLÜ KİŞİ VE ORGANLARA KARŞI SAVUNMAKTIR. İsterse cumhurbaşkanı olsun biz, hiçkimseden emir ve talimat almayız, hiçkimseye de şirin görünmek gereksinimimiz yoktur. Demokratik lâik sosyal hukuk devletin ilkelerini ve gereklerini, hukukun üstünlüğü anlayışı içinde

HER ZAMAN, HER YERDE ve HERKESE KARŞI söylemeye devam edeceğiz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

28 — BASILI EVRAKLA İLGİLİ AÇIKLAMA

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

19.2.1991

Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, anayasa hükmüdür. Ama artık her yeni yılda adalet hizmetlerine yüklü zamlar yapılması gelenek haline geldi. Hak aramanın bedeli ağırlaştı.

Bu yıl da 1 Ocak'tan geçerli olmak üzere hem yargı harçları arttırıldı, hem de her türlü Mahkemede, İcra ve İflas Dairelerinde kullanılan dosyalar 5.000,— liradan, basılı kâğıtlar da 1.000,— liradan satılmaya başlandı. Bu satışlardan elde edilen gelirlerin kolay, bütçe dışı, denetim ve kontrolü güç hatta olanaksız şekilde harcandığı, bilinen gerçektir.

Hak arayan vatandaşı, çaresizliğe iterek, hak arama özgürlüğüne engeller koyarak SALMA şeklinde para ve ücret almanın, çağdaş demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşır yanı yoktur. Devletin artık sosyal devlet olma niteliği bir kenara bırakılmış, yargı hizmetinin hızlı, kolay ve en az giderle gerçekleştirilmesi unutulmuş, keyfi bir şekilde TÜCCAR DEVLET anlayışı gündeme getirilmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın vatandaşı bezdiren, hak arama özgürlüğünü zedeleyen keyfi ve hukuk dışı FON uygulamalarına «DUR» demek için Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve çok sayıda BARO Başkanı, 20.2.1991 günü saat 11.00'de Danıştay'da iptal davaları açacaklardır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

29 — BİRLİK BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN BARO BAŞKANLARI VE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN ORTAK TOPLANTISINI AÇIŞ KONUSMASI

12.1.1991

Sayın Baro Başkanları, Türkiye Barolar Birliği'nin ve Ankara Barosu'nun değerli yöneticileri, sevgili meslekdaşlarım, hoşgeldiniz diyor, çağrımıza gösterdiğiniz ilgi ve katkılarınız için teşekkür ediyor, hepimizi saygılarımla selamlıyorum.

1990 yılı, devletler, insanlar ve demokratik hukuk devleti yönlerinden oldukça hızlı değişimler ve gelişmeler yılı oldu.

Türkiye'nin de imzaladığı «Avrupa'nın geleceği için Paris Şartı» adlı bildiri de insan hakları, demokrasi ve hukuk devleti, ekonomik özgürlükler ve sorumluluklar temel ilkeler olarak ele alınmıştır. Demokratik hükümetin HALKIN İRADESİNE dayanması, bu iradenin düzenli aralıklarla yapılan ÖZGÜR ve DÜRÜST seçimlerle sağlanması kuralı benimsenmiştir.

Ülkemiz, Paris Şartı'nı imzalamış olmasına rağmen dünyada altın çağını yaşayan İNSAN HAKLARI'nın ve hukukun üstünlüğü ilkesinin ülkemizde çağdaş ülkelerin oldukça gerisinde kaldığını ifade etmek isterim.

1982 Anayasası, insan hak ve özgürlüklerine koyduğu kısıtlamalar ve engeller bakımından çağın gerisinde kalmıştır. Anayasa, bu nitelikte olunca yasaların ve uygulamanın anayasayı fazlaca aşması beklenemez.

Düşünce açıklama özgürlüğüne, örgütlenme özgürlüğüne konulmuş olan yasaklar, engeller 1990 yılında da aşılamamıştır. TCK'nun 141-142 ve 163. maddelerinin kaldırılması tartışılmış, TBMM'de temsil edilen veya edilmeyen bütün siyasi partiler tüm demokrasi kuruluşları aydınlar, toplumun büyük bir kesimi, düşüncenin cezalandırılmasına karşı olduklarını söylemelerine rağmen 141-142 ve 163. maddelerin kaldırılması, bir türlü parlamentonun gündemine girememiştir. Türkiye, halâ, düşüncenin, fikirlerin cezalandırıldığı, basın mensuplarına ağır ve uzun cezaların verildiği, cezaevlerinde gazetecilerin çokluğu ile gözebatan ülke olmanın AYIBINI yaşıyor.

1990 yılı ülkemizde KHK'ler karmaşası içinde geçti. Kanun yerine KHK. çıkarma kolaylığına kaçıldı. Yürütme organı TBMM'

nin yetkilerini sık-sık devir aldı. TBMM yetkisiz güçsüz bir yasama organı konumuna itildi. Özellikle 424 ve 425 sayılı KHK'lerle hukukun üstünlüğü ilkesi çiğnendi, temel hak ve özgürlüklere anayasa-da ve yasada belirtilenlerin dışında yeni kısıtlamalar getirildi. Sür-gün yetkisi genişletildi; yargı bağımsızlığı ve adalet duygusu ciddi şekilde zedelendi. Kamu düzeninin bozulması, bölge halkının heyecanlanması gibi soyut kavramlara sığınılarak basının haber ver-mesi, yorum yapması engellendi; matbaaların kapatılması yetkisi tanındı. Böylece anayasa ile yasaklanmış olan SANSÜR'e hayatiyet kazandırıldı.

Anamuhalefet Partisinin dava açması üzerine Anayasa Mahkemesi konuyu esastan incelerken siyasal iktidar, hukuka karşı hile yaparak 424 sayılı KHK'yi 430 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırdı fakat 424 sayılı KHK'deki sakıncalı hükümlerin çoğunu korudu. Bu nedenle Güneydoğu'da yaşanmakta olan sıkıntılar, hukuk ihlalleri, insan hak ve özgürlüklerinin çiğnenmesi, yöredeki sosyal çalkantı ve bunalım yakınmalarının süreceğinden ciddi şekilde endişe duymaktayız. Demokratik hukuk devletinde, kanuna karşı hileler, hukuki kurnazlıklar egemen olmamalıdır; hukukun üstünlüğü egemen olmalıdır.

Siyasal iktidarın yüksek yargı organlarını kendi felsefesine uygun biçimde oluşturma gayretleri sürmüştür. Başbakan'ın eşi ve Sayıştay Yasası ve yapısı değiştirilerek zorlanarak Haşim KILIÇ Anayasa Mahkemesi Üyeleri yapılmıştır.

TBMM bünyesi içinde İnsan Hakları Komisyonu oluşturulmuş ama işkencenin önü alınamamış, hukuk, işkencecileri bir türlü bileklerinden kısıvrak yakalayamamıştır. Emniyet Saraylarından, Jandarma Karakollarından, Cezaevlerinden halâ işkence feryatları gelmektedir. Cezaevlerinde «Disiplin Sağlamak» görüntüsü altındaki gayri insanî ve küçültücü muamelelere son verilmeli, cezaevleri ve infaz sistemi, ilkelikten kurtarılıp, çağdaş demokratik ülkelerde olduğu gibi insan hak ve onuruna yaraşır düzeye getirilmelidir. Ayrıca, ulusal ve dini tatil günlerinde hükümlü ve tutukluların yakınları ile rahatça görüşebilmeleri sağlanmalıdır.

Dünya insan haklarına saygılı ve dayalı yeni düzenler kurma ve yumuşama süreci yaşarken ülkemizde teröre karşı önlem olarak eskiden verilmiş ölüm cezalarının infazının gündeme getirilmesi büyük bir demokrasi ve hukukun üstünlüğü ayıbı olmuştur.

Terör, can almaya deva metmiş başta Prof. Muammer AKSOY, Çetin EMEÇ ve Doç. Dr. Bahriye ÜÇOK olmak üzere pek çok de-

ğerli insan, acımasızca ve profesyonelce öldürülmüş, aralarında bir hapisane savcısı da olan ölenlerin katilleri halâ bulunamamıştır. Failler bluunamadıkça terör, cesaretlenmiş cesaretlendikçe yeni öldürme olayları sahnelenmiş, devlet, terör karşısında âciz kalmıştır.

Anayasa'nın değıştirilemeyeceğini emrettiğı laiklik ilkesi hırpalanmış irtica ve yobazlık içerden ve dışardan alabildiğine körüklenerek din ve vicdan özgürlüğüne, Atatürk ilkelerinin ruhu olan laikliğe aykırı davranışlara gözyumulmuştur. Toplum ve ulusu çağdaşıktan uzaklaştırıp şeriat düzenine sokma, tekrar ümmet yapma gayretleri hız kazanmıştır. Teokratik devlet ve şeriat özlemcileri, oy avcılığı yaparak lâiklik ilkesini zedeleyenlerden cesaret almışlardır.

Ülkemizde, bu sayılan hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkelerinin zedelenmesi yanında mesleğimiz, yargımız ve meslekdaşlarımız ve savunma hakkı da sıkıntılara sokulmuştur.

En son örneğı, Adalet Teşkilâtını Güçlendirme Fonu Başkanlığı tarafından yapılan «salma» dır.

Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması anayasa hükmüdür. Ama artık her yeni yıla, Adalet Hizmetlerine yüklü zamlar yaparak girmek geleneğı yerleşti.

Bu yıl da 1 Ocak'tan geçerli olmak üzere hem yargı harçları arttırıldı; hem de her türlü mahkemede, İcra ve İflas Dairelerinde kullanılan dosyalar 5.000,— liradan, basılı kâğıtlar da 1.000,— liradan satılmaya başlandı.

Devlet, hak arayan vatandaşın adalet hizmetleri için iki türlü gider alıyor. Birisi öteden beri yerleşmiş, bilinen yargı harcı, diğeri ise kanunla getirilen ve Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kanununa göre salma şeklinde alınan ücretler.

Devlet harç alıyorsa, ayrıca niye dosya ve basılı evrak için ücret alıyor? Dosya ve basılı evrak ücretlerinin adalet hizmetlerinin süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi, tutukevi binası, eğitim tesisi, konut, araç ve gereç ihtiyacı için alındığı ilgili kanunda yazılıdır.

Devlet, kendi görevine giren ve yapması gereken hizmetler için vatandaşın ayrıca para alıyorsa ve bunu bir yönetmelik hükmü ile her yıl arttırıyor ve yeni gelir kapıları aralıyorsa bunun hukuka giren tarifi yoktur.

Adalet Bakanlığı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı, yargı kuruluşlarına talimatlar gönderen, dosya ve basılı evraklardan ne miktar ve nasıl para alınacağını açıklayan vergi dairesi gibi çalışmaktadır.

Görülüyor ki cezaevleri, hakimevleri, lojmanlar yapmaya araç, gereç almaya devletin gücü yetmiyor. Kolay, bütçe dışı, denetim ve kontrolü güç, hatta olanaksız finansman yolları aranıp bulunuyor.

Korkumuz ve endişemiz odur ki yakında adliye kapılarına da nöbetçiler dikilip her girenden ayrıca giriş ücreti alınması yoluna gidilebilir.

Devletin artık sosyal devlet olma vasfı bir kenara bırakılmış, tüccar devlet anlayışı arayışına gidilmektedir.

Adalet Bakanlığı, vatandaşı, avukatları bezdiren mahkeme kalemelerindeki bürokratik işlemleri yoğunlaştıran zaman ve para ırafına yolaçan yeni uygulamaları süratle durdurmalıdır.

Adalet Bakanı, olur-olmaz zamanlarda, çeşitli vesilelerle Avukatlık Yasası'nın değiştirileceğini ve Bakanlık'ta bu konuda hazırlıklar yaptığını söylemektedir. Barolar olarak bizim bilgimiz ve haberimiz olmadan ve hangi ihtiyaçtan kaynaklandığını anlayamadığımız değişikliklere peşinen karşı olduğumuz bilinmelidir.

Barolar, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünün ayrılmaz unsurudur. Bunun için Barolar, öncelikle Anayasa'nın üçüncü kısım ikinci bölümündeki idare kapsamından çıkartılmak, üçüncü bölümdeki YARGI kapsamına alınmalıdır. Adalet Bakanlığı'nın vesaleti kaldırılmalı, «Baroların Bağımsızlığı» ilkesi benimsenmeli, Baroların her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış şekilde özerk çalışması amaçlanmalı, Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa Mahkemesi'nde dava açma hakkı kabul edilmelidir.

Avukatlık Yasasında, savunma mesleğinin önünü tıkayan engeller kaldırılmalı, Türk Avukatlarına yakışır, çağdaş uygar bir Avukatlık Kanunu yapılmalıdır. Biz, Avukatlık Yasası'nda, bireysel sıkıntıları giderici, ya da kime ve neye hizmet edeceği belirsiz değişikliklere katılmayız. En son örneğini bugünlerde yaşadığımız ve disiplin cezası almış ve meslekten atılmış yargıç ve savcıların Avukatlığa kabulüne olanak tanıyan türden değişiklikleri sağlayacak düzenlemelere bizim olurumuz yoktur.

Yüzünü, geriye döndürmüş bir yasa değişikliğinden yana değiliz; yüzünü ileriye, aydınlığa, çağdaşlığa ve savunma mesleğinin kutsallığına döndürmüş bir yasa istiyoruz. 1991 yılı Mayıs ayında Mersin'deki Genel Kurulumuzda böyle bir yasa taslağını görüşeceğiz.

Türk-İş'in 3 Ocak'taki demokratik uyarı eylemini desteklemek için yaptıkları açıklamadan sonra gözaltına alınan Ankara Barosu mensubu 4 meslekdaşımızın hangi suçtan gözaltında bulundurulduklarını bilmek, öğrenmek istiyoruz. DGM'de yapılmakta olan tahkikat, biran önce sonuçlandırılmalıdır. Ayrıca Avukatların bürolarının aranmasını da savunma mesleğinin kutsallığına müdahale sayıyoruz. Emniyet görevlilerinin, bu tür hukuk dışı aramaları yapmamaları için şiddetli uyarılmaları gerekir.

Ankara Barosu mensubu meslekdaşımız Avukat M. Emin DEĞER'e savunma görevini yürütürken atılan suçtan yargılanması sonucu verilen cezayı da savunma mesleği ile bağdaştıramadığımızı, hukuka uygun bulmadığımızı belirtmek isteriz.

Türkiye Barolar Birliği, Türkiye'deki sendikal mücadele tarihinde önemli bir yer tutacak olan Zonguldak Maden İşçileri grevine, başladığı andan bugüne kadar sürekli, dikkatli, anlamlı ve kamuoyunu uyarıcı destek vermiştir. Greve gösterdiğimiz bu ilgi ve destek nedeniyle Sendika Yöneticileri, Birliğimizi ziyaret ederek teşekkür etmişlerdir.

Son yılların en örgütlü ve etkin bu hak alma mücadelesi, emeğe, alın terine ve insanca yaşamaya saygı gösterilerek işçilerin hakları verilip sona erdirilmelidir. Olgun ve demokratik yürüyüş sırasında gözaltına alınan işçilere, anlayışlı ve hoşgörülü davranılmalı, sorun, yeni sıkıntılar yaratılmadan çözümlenmelidir.

30 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN AF İLE İLGİLİ AÇIKLAMASI

1.4.1991

Hükümet yetkililerinin açıklamaları üzerine hapisanelerin boşaltılması konusu gündeme gelmiş bulunmaktadır. Yetkililerin birbirini tutmayan açıklamaları ve hukuk tekniğine, yerleşmiş gelenek ve uygulamalara aykırı değerlendirmeleri «AF» konusunu çıkmaza itmektedir.

Bazı yetkililerin sözünü ettiği «Hükümün Ertelenmesi» sistemi ülkemizde ve hukukumuzda yoktur. Bunun için köklü sistem değişikliği gerekir. Toplu bir şekilde cezaların ertelenmesi ise bugüne kadar uygulanmış değildir. Bu, hukukumuzda var olan şartla salıvermenin hak etmiş olsun-olmasın bütün hükümlülere teşmili demektir. Bunun ileride çıkacak sakıncalarını şimdiden kestirebilmek ise çok zordur.

Affin sonuçlarından korkuluyorsa sözü hiç dolaştırmadan «Affedilenlerin yeniden suç işlemeleri halinde aftan yararlanmalarının sona ereceği» şeklinde bir şartlı Af gündeme getirilebilir Böyle bir af getirilirken de «Cezanın Affı» değil, hiç bir ayırım yapmadan «Suç ve suçluların affı» düşünülmelidir. Böylece af, hapisanelerdeki tüm hükümlü ve tutukluları kapsadığı gibi tutuksuz yargılananları, yargılamaları süren sanıkları da kapsayacaktır.

Af, yetkililer tarafından vaad edilince artık toplumsal atıfet olmaktan çıkar, biran önce gerçekleştirilmesi beklenen hak haline gelir Cezaevlerindeki hükümlü ve tutukluların ve onların yakınlarının duygularını ve toplumun beklentilerini rencide edecek ve affı öteleyecek tutumlar, ileride giderilmesi olanaksız sıkıntılar ve çalkantılar yaratır. Bu nedenle yetkilileri, soruna, toplumumuza ve hukukumuzda uygun en çabuk, en geçerli ve en insafli çözüm için göreve çağırıyoruz

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

31 — TERÖR İLE İLGİLİ YASA TASARISI HAKKINDA TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

7.4.1991

Her uygar demokratik ülkenin teröre karşı çare ve önlemler düşünmesi doğaldır Terörün demokrasi ve hukuk devleti ile bağdaşır yanı yoktur. Ancak yasa ile terörün önlenmesi bahanesi altında insanın temel hak ve özgürlüklerinin kısıtlanması, yargılamının temel ilkelerinin bir kenara bırakılması, hatta çiğnenmesi hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesi ile bağdaştırılamaz.

Getirilen tasarıda, TERÖR tanımı, belirsizdir. «Devlet otoritesini zaafa uğratmak» «Kamu düzeni» «Genel sağlığı bozmak» gi-

bi esnek ve kaypak deyimleri, kanun kapsamı içine almak kavram kargaşasına yol açacak, insanlarımız yok yere suçlanacak, yargılanacaklar ve ızdırıp çekeceklerdir.

Doğal yargıç ilkesine aykırı olduğu tartışılmayacak olan DGM.nin görev alanı genişletilmiş ve olağanüstü mahkemeler olağan mahkemeler haline getirilmiştir. Ülkemiz sürekli OLAĞANÜSTÜ HÜKÜMLER ve mahkemeler ile yönetilmek istenmektedir. Çözümün demokrasinin bütün kurum ve kuralları ile işletilmesinde olduğu birtürlü görülemiyor, aksine demokrasinin ensesinde DEMOKLESİN kılıçları korunuyor.

TCK.nın 141-142 ve 163. maddelerinin kaldırılması, olumlu olmakla birlikte tasarı ile getirilen yeni hükümlerle yeni bir «PROPOGANDA» suçu oluşturulmakta, açık olmayan tanımlamalar ve suçlarla BASIN VE DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ engellenmektedir. Tasarıda basın için layık olmadığı, HAK ETMEDİĞİ YENİ VE AĞIR CEZALAR DÜŞÜNÜLMEKTE, basının özgürce haber vermesi, kamuoyunu aydınlatması engellenmek istenmekte, mevkute sahipleri ve yazışları müdürlerine getirilen büyük para cezaları ile basının üzerinde gerçek bir «EKONOMİK TERÖR» yaratılmaktadır.

Birlikte işlenen suçlarla ilgili TCK. hükümleri, bugün bile uygulamada tartışmalara yol açarken, tasarı ile yeni «TOPLU SUÇ» tanımları getirilmiş, belirsizliklere ve yanlış yorumlara neden olacak hükümler konulmuştur. Ayrıca CEZANIN YUKARI SINIRININ aşılabilceğinin kabulü de bir başka yanlışlık olmuştur.

Tasarı ile Anayasaya ve ceza hukukunun yargılama ilkelerine aykırı olarak «AÇIK YARGILAMA» ya son verilmektedir. Tasarı ile «Sanıkların ve tanıkların ifadelerini alıp ifade tutanağı düzenleyen zabıta âmir ve memurlarının» duruşmada tanık olarak dinlenemeyeceği kabul edilerek bu tutanakların açık duruşmada tartışılması olanağı ortadan kaldırılmakta kesin nitelik verilmekte ve SAVUNMA HAKKI ve olanağı ortadan kaldırılmaktadır. Ayrıca olay ve tesbit tutanağı düzenleyenlerin gizli celsede dinlenmeleri, kabul edilmekte, böylece duruşmaların açıklık ilkesi zedelenmektedir. Bu uygulamalar, ülkemizde var olan İŞKENCE söylentilerini arttıracak, işkence ile itiraf elde etme heveslerini kabartacak, işkencecilerin yargılanmaması sonucunu yaratacaktır.

Terörle mücadelede görevlendirilmiş kişiler, tasarıda çok belirgin biçimde korunurken terör suçu isnadı altında bulunan kişinin savunma hakkı kısıtlanmakta, savunucu sayısı bile sınırlan-

dırılırken görevlilerin suç işlemeleri halinde savunmaları, devlet güvencesi altına alınmaktadır. Bunlara tutulacak Avukat sayısı sınırlanmadığı gibi avukatlara verilecek ücret dahi DEVLETÇE karşılanmakta, bunların savunuculuğu özendirilmek istenmektedir. Bu hükümleri, mesleğimiz ve meslekdaşlarımız açısından fevkalâde sakıncalı ve tehlikeli bulmaktayız.

Tasarı ile ERTELEME, PARAYA ÇEVİRME, doğrudan doğruya yargıcın yetkisinde bulunan TCK.nın 59. maddesinde hükme bağlanan takdiri tahfif sebebi ve TUTUKLAMA konularında, ceza hukukunun genel ilkelerine aykırı hükümler getirilmiştir. Terörle mücadelede görev alan ve suç işleyen zabıta âmir ve memurları tutuklanamayacak, terör suçu zanlısı ise derhal tutuklanacaktır. Adalet anlayışında eşitsizlik, tasarıda belirgin bir haldedir.

Sonuç olarak TERÖR ile ilgili yasa tasarısının KİŞİ HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ ve SAVUNMA HAKKI bakımından tuzaklarla, ceza hukuku ilkeleri bakımından yanlışlarla DEMOKRASİ yönünden de taşınmaz AYIPLARLA dolu olduğunu kamuoyuna duyurmak isteriz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

III — YARGI SİSTEMİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

T. C. ADALET BAKANLIĞI

**SAYIN ÖNDER SAV
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI**

Yargılamanın aksayan yönlerinin tesbiti ile adli ve idarî yargılama sistemlerimizde ve temel kanunlarımızda günümüzün değişen sosyo ekonomik şartlarına göre gereken değişikliklerin yapılması ve adalet faaliyetlerinin çağdaş hukuk sistemleri de nazara alınarak yeniden gözden geçirilmesini sağlayabilmek için, Bakanlığımızca 2, 3 ve 4 Kasım 1990 günlerinde tertip edilen, «Hukuk Sorunlarını Değerlendirme Toplantısı»na teşekkürlerinizi rica ederim.

Mahmut Oltun SUNGURLU
Bakan

NOT : Toplantı 2 Kasım 1990 günü
saat 10.30'da Ankara Hâkimevi'nde
başlayacaktır.

ADALET BAKANLIĞI
KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
A N K A R A

26 Eylül 1990
1072

İLGİ : 5.9.1990 günlü 5-2-124-1989/535 sayılı yazınız.

Bakanlığımızca tertip edilen Hukuk Sorunları Değerlendirme Toplantısına Birliğimizi temsilen aşağıda isimleri belirtilen meslektaşlarımız katılacaklardır. Adresleri ve telefon numaraları bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV

1 — Av. Hüseyin Avni FERAH
Sağlık Sok. No: 9/2
Sıhhiye - ANKARA
Br. Tel: 134 40 57

4 — Av. Ahmet İYİMAYA
Menekşe Sok. 30/8
Kızılay - ANKARA
Br. Tel : 118 36 79

2 — Av. Talay ŞENOL
Selanik Cad. 31/1
Kızılay - ANKARA
Br. Tel : 125 19 42

5 — Av. Abdurrahman VURAL
Sağlık Sok. 9/15
Sıhhiye - ANKARA
Br. Tel : 133 20 81

3 — Av. Hakkı Suha OKAY
Karanfil Sok. 18/10
Kızılay - ANKARA
Br. Tel : 125 46 48

YARGILAMA SİSTEMİNİN İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HAZIRLIK ÇALIŞMALARINDA TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Daha iyi bir toplum düzeni ve güvenli yaşam için hukuk kurallarının ihtiyaçları karşılama ve eksikliğinin olabildiğince az olması idealdir. Çağımızın karmaşık sorunları içinde duru bir hukuk düzeni yaratmak imkânsız olmasa da kolay değildir. Özellikle ülkemiz bazında nüfus artış hızının ve nüfus hareketinin mevcut olanakları zorlaması, teknolojideki gelişmelerin pozitif hukuk düzenlemesini hayli aşması, değer yargılarını sarsacak boyuta ulaşmış enflasyon gerçeği hukukçuları daha fazla düşünmeye ve çözüm oluşturmaya yöneltmektedir. Türk hukukçuları olarak bizler, daha modern bir toplum idealine yönelik çabaları gerektiği kadar gösterdiğimizi söyleyemeyiz. Türkiye Barolar Birliği yargılama sisteminin modernleşmesine dönük bu çabayı olumlu bir gelişme olarak değerlendirmektedir.

Türkiye Barolar Birliği, yukarıdaki genel inanç ve görüş içinde aşağıdaki önerileri oluşturmuştur.

EĞİTİM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ :

Hukuk, kurallar bütünüdür. Hukuk sisteminin temel öznesi fert ve toplumdur. İdeal bir hukuk düzeninin yaratılmasında hukuka uyma bilincine ulaşmış toplum seviyesinin oluşturulması gerekir. Temel hukuk kavram ve bilgilerini bilmeyen bir fertler topluluğuna (Kanunu bilmemek mazeret sayılmaz) ünlü kuralını yü-

kümlülük olarak öngöremeyiz. Türkiye Barolar Birliği, orta öğretime temel hukuk bilgisi dersinin konmasını zorunlu görmektedir. Hukuka inanan ve hukuku sayan toplumun yaratılmasında, anlaşmazlıkları yargı yoluna götürmeden çözme alışkanlığının yerleştirilmesinde ve giderek yargı yükünün azaltılmasında bu yöntemin büyük yarar sağlayacağı inancındayız.

Öte yandan hukuk, bir uzmanlık işidir. Toplumda hukuk otoritelerinin ve uzmanlarının varlığı kaçınılmazdır. Uzman hukukçuların kaynağı olan Hukuk Fakültelerinin yeterli eğitim verdiklerine inanmamaktayız. Sorunları izleyen, araştıran ve ufuklar açacak yeni düşünceler oluşturacak hukuk bilginleri fazla sayıda değildir. Her biri mutlaka bir emek mahsulü olan ve hukuka katkı sağlaması muhtemel bulunan tezlerin yayımlanmaması düşündürücüdür. Fakültelerin pratik hukuk dünyasında hizmet üretmek üzere mezun ettikleri Avukat, Hâkim, Savcı, Müşavir adayları gerekli hukuki formasyona ulaşmış durumda değillerdir.

Hakim ve Savcılarının hizmet içi eğitim görmeleri mutlaka sağlanmalıdır. Her yargı çevresinde, içinde zorunlu hukuk kaynaklarının bulunduğu bir kütüphane oluşturulması idealdir. Ancak yürürlükte bulunan kanunların bulunmadığı adliye gerçeği ürkütücüdür. Ağır dava yüküne rağmen okuyan, araştıran hukukçu tipini yaratmadıkça en modern hukuk kurallarını da oluşturursak adaleti ve yargının diğer amaçlarını sağlayamayız. Bizler tartışmakta olduğumuz sorunları hukukçunun eğitimi ve ideal hukukçu yaratılması ile yakından bağlantılı görmekteyiz.

POZİTİF HUKUK KURALLARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİMİZ :

A — GENEL OLARAK : Hukuk normları içinde yasa, özel ve ağırlıklı önem taşır. Yasa kuralını oluşturmak, sanat düzeyine ulaşmış bir tekniği gerektirir. Şekil olarak parlamento aşamasından geçirilmiş kurallara kanun diyebiliriz. Ancak, bunlar toplum düzenine ve hukuk dünyasına aktarıldığında sakat doğduklarından sorun yaratırlar. Oysa yasama tekniğine uygun bir kural koyma halinde hukukun çok önemli bir sorunu metodik olarak kaynaktan çözülmüş olur. Bu bağlamda şunlar söylenebilir :

1—) Özellikle yargılama sistemine dönük şu andaki toplu çabanın başarıya ulaşması için, ilgili pozitif kuralların öncelikle taranması ve dökümünün yapılması, ihtiyaç listesinin çıkarılması gerekir. Bundan sonra kural üretme aşamasına geçmek lâzımdır.

2—) Kural koyma veya tasarı hazırlama aşamasından kuralın sosyal temeli, toplumdaki sorunları çözücü özelliği mutlaka gözetilmelidir. İlgili uzman kuruluşların tasarılarla ilişkin olgunlaştırıcı görüş ve düşünceleri alınmalıdır.

3—) Konulan hukuk kuralının, Anayasa'da tanımını bulan devletin değişmez vasıflarına uygunluğu ve uyumu mutlaka gözetilmelidir. Lâiklik ve demokratiklik ilkeleri, bu noktada unutulmaması gereken unsurlardır.

4—) Yeni yasa oluşturulmasında veya değişiklikte hukuk bütünü ile uyum gözardı edilmemeli, adeta yama sistemi ile parça kanun oluşturma yolu terkedilmelidir. Herhangi bir alanla ilgili olarak yapılan yasal düzenlemeye, ilave maddelerle konu ile ilgili olmayan başka yasaları değiştirme yöntemi bırakılmalıdır.

5—) Yasayla düzenlenmesi zorunlu veya yasayla düzenlenmiş alanlarda yasama organının dışlanması suretiyle Kanun Hükmünde Kararname, genelge ve diğer idari tasarruflarla kural koyma uygulamaları terkedilmelidir.

B — ÖRNEKLEME ÖNERİLER :

1 — YARGI SİSTEMİ İLE İLGİLİ OLARAK :

a—) Toplu Mahkemeler tek hâkimli yargıya dönüştürülmelidir. Asliye-Sulh Hukuk ayrımı kaldırılarak Hukuk Mahkemesi uygulamasına geçilmelidir.

b—) Mahkemenin, delillerin celbi yönünde yazdığı tezkere-lerin savsaklanması veya cevapsız bırakılması özel bir suç türü oluşturulmalıdır.

c—) Bilirkişilik kurumu, yargılamadaki işlevi ile sınırlı olarak ayrıntılı biçimde yeniden düzenlenmelidir. (Bilirkişinin uzmanlığı, seçim tarzı, görevi, görev yasakları, giderek belirli bir bilirkişilik kuruluşu oluşturma gibi sorunlar ağırlıklı şekilde gündemdedir. Yargı kararlarını, bilirkişinin kararı olmaktan çıkarmak zordur.)

d—) Avukatlıktan yargı hizmetine geçiş ve hizmetin kідeme sayılışı kolaylaştırılmalıdır.

e—) Yargıtay'da (Kişilik haklarına saldırı, manevi, iş görmezlik ve destekten yoksun kalma gibi) insan zararlarına ilişkin davalar için özel-ihtisas dairesi görevlendirilmelidir. (Günümüzde

ticari anlaşmazlıkları, icra-iflas, eser sözleşmesi uyuşmazlıkları için özel dairelerin bulunması karşısında insan zararlarının ayrı ayrı dairelerde incelenmekte olması sebebi ile oluşan farklı ve adaleti incitici çözümler bu yolla giderilerek uygulama bütünlüğü sağlanabilir.)

f—) Yargıya idarenin müdahalesi önlenmeli ve bu noktada Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun Adalet Bakanlığı'na bağımlılığı ortadan kaldırılmalıdır. Bu kuruluşun oluşturduğu karar ve diğer idari tasarrufların yargı denetimi dışında kaldığı yönündeki özel imtiyaz, dava hakkının sınırlanamazlığı temel ilkesi karşısında ortadan kaldırılmalıdır. Bu kuruluşun Adalet Bakanlığı'nın dışında ayrı bir organizasyon olarak teşekkülü ve teşkilatının oluşturulması kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. Kurul üyelerinin seçimi, idareye değil üst yargıya ait olmalıdır. Bu kuruluşun üyelerinin görev süresince başka görevlerde bulunmamaları ya da izinli sayılmaları sistemi tercih edilmelidir. Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu bu kurula bağlı olarak çalışmalıdır.

2 — USUL HUKUKU İLE İLGİLİ OLARAK :

a—) Her türlü anlaşmazlığın yargı önüne getirilmesini önlemek ve yargı yükünü azaltmak bakımından zorunlu tahkim sistemi ve sulh rejimi teşvik edilip yaygınlaştırılmalıdır. Hakem Kurulu'nda bir Avukatın üye olması zorunluluğu getirilmelidir.

b—) İlâmın tebliğe çıkarılması ve infaza konması için bakiye harcın tamamlanması zorunluluğu kaldırılmalıdır. (İlâm, hâkimin imzası ile oluşan bir karar tasarrufu olup harç tahsili tamamen hazineye ait bir sorundur. İki ayrı sorunun birbirine bağlanması, ilâm borçlusunu ödüllendirmektedir.)

c—) Derdestlik, ilk itiraz olmaktan çıkarılarak olumsuz dava şartı haline getirilmelidir. (Böylelikle derdestlik, yargılamanın her aşamasında gözetilecek, yargılamanın iadesine değin uzayan bir usûl serüveni ortadan kaldırılacaktır.)

d—) Emsal sorunlarla ilgili olarak oluşturulmuş öncü davadaki kararın emsal dava açılmasına gerek bırakılmadan uygulanması sağlanmalıdır. (Özellikle İdari Yargı Yönünden)

e—) Davada tasarruf ilkesinin doğal gereği olarak bozma sonrasında dahi sebebe ilişkin olmak koşuluyla ve ancak bir defa islâh mümkün kılınmalıdır. (Başka sebeple yeni dava açmak zorunluluğu önlenmiş olur.)

3 — YARGILAMA SÜJELERİ İLE İLGİLİ OLARAK :

a—) Avukatlık ve hâkimlik stajı dualizmi terkedilerek hukuk stajı bütünlüğüne geçilmelidir. Hukuk stajı kurumu, süre, ücret, sınav ve diğer bütün unsurları ile yeniden düzenlenmelidir. Devletin geçinme hakkını tanımadığı insanlardan staj verimi bekleme hakkı yoktur. (Kamu hizmeti öznesinde Avukatlık ve Hâkimlik stajı arasında bir fark bulunmamaktadır. Mevcut durum, bu reel değere aykırıdır.) Stajın en az iki yıl olması, ciddi pratik hukukçu yetiştirme amacı içinde programlanması, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Türkiye Barolar Birliği'nin eş güdümünde yapılması düşüncesini taşımaktayız. Bu çözüm, savunma ile yargının eş değerde olduğu temel düşüncesinin uygulamadaki örneği olacaktır.

b—) Yargılama sistemi içinde savunmanın, yargının üstünde veya altında bir yeri yoktur. İddia ve yargının eş değerinde savunma vardır. Savunmanın ve özellikle Avukatlık Hukuk Rejiminin tüm hukuk kodu içinde ayrıntılı biçimde yeniden düzenlenmesi kaçınılmazdır. Daha hızlı ve doğru hukuki çözümlerin oluşturulmasında, Avukatlık çatısına yönelik hukuk formlarının ve özlerinin üretilmesi ivedi bir sorundur. Barolar ve Türkiye Barolar Birliği Adalet Bakanlığı'nın gözetim ve vesayetinden çıkarılmalıdır. Baro ve Türkiye Barolar Birliği, en az bir yargı organı kadar hukuk ve savunma için zorunlu ve kaçınılmaz organlardır. Mevcut düzenleme savunmanın iddia ile eşit olduğu söylenmesine rağmen Barolara güvensizlik temeline dayalıdır. Vesayetinin bir başka mantıkla izahı yoktur. İddia ile savunmayı eşdeğer saymayan hukuk düzenlemesi içinde Adalet beklenmemelidir. Avukat için ceza kovuşturmasına gidilmesinin Adalet Bakanlığı'nın iznine bağlılığı çözümü, Türkiye Barolar Birliği'nin izni biçiminde değiştirilmelidir.

c—) Hâkimin, önündeki davanın dışında mesleksi bir sorunu olmamalıdır. Yargıcın teminatı ve bağımsızlığı sağlanmadan, onun, mali sorunları çözülmeden yargı bağımsızlığından sözetme olanağı yoktur. Üst yargıya geçiş düzeni (Seçilme) yeniden oluşturulmalıdır. Kulise dayalı seçim gerçeği liyakat ve benzeri alternatif sistemlere dönüştürülmelidir. Hukuk Fakültelerini bitirmeyen kişilerin hâkim olması ve bazı üst yargılara adalet kurumuyula hiç bağlantısı bulunmayan idarenin doruk mercilerince seçimi hukukçunun onuru ile yakından ilgilidir.

d—) Yargı organlarındaki diğer sùjelerin (Yazı İşleri Müdür, Kâtip vs.) yargı sisteminin işlevine uygun biçimde yetiştirilme-

leri sağlanmalıdır. Bu yönde meslek okulları oluşumu düşünülebilir.

e—) Hâkim nakil ve atamasında ihtisas ilkesi kesinlikle gözetilmelidir. (Örneğin bir Ceza Hâkiminin Hukuk Hâkimi olması veya Yargıtay'ın Hukuk Dairesinde istihdamı önlenmelidir.)

f—) Hâkim istihdamında belli oran veya sayı duvarıyla kadın-erkek ayrımı önlenmelidir.

g—) Hukuk Fakülteleri Öğretim Üyelerinin belli sürelerde Yüksek Mahkemelerde görevlendirilmesi yasal çözümüne gidilmelidir. (Yargıtay ve Danıştay'ın içtihat mahkemesi olma işlevi açısından bu önemlidir.)

4 — DİĞER ÖNERİLERİMİZ :

a—) Ceza Yargısında savunmanın ithamın başladığı yerde başlaması, çapraz sorgu sistemine geçilmesi, adli kolluk düzeninin sağlanması, savunmanın delil toplama yetkisi ile donatılması, ceza ve ceza usulü alanında çağdaş hukuk sistemindeki iyileştirmelerin monte edilmesi. Kişi özgürlüğünün üstünlüğü karşısında tutuklama sebeplerinin hiç bir duraksamaya ve yoruma yer bırakmayacak biçimde yasayla yeniden düzenlenmesi, ceza yargısında zorunlu müdafilik sistemine geçilmesi mutlaka sağlanmalıdır.

b—) Maddi hukuk kurallarındaki karmaşıklığın yorum farklılığına, çelişen çözüm oluşmasına ve içtihat aykırılıklarına sebebiyet verdiği açıktır. Genel hukuk kodifikasyonunun yargılama sistemindeki iyileştirmeler için kaçınılmaz olduğu tartışmasızdır. Bu noktada para borçları ile ilgili olarak 2 sorun mutlaka çözümlenmelidir :

— Para borçları ile ilgili değişik faiz uygulaması terkedilmelidir. Hukukumuzda iskonta-reeskont, işletme kredisi, en yüksek mevduat faizi gibi değişik faizler vardır. Oysa para borcunun karakteri ve önemi her birim için aynıdır. Mevcut enflasyon karşısında her türlü para borçları için banka işlemlerindeki en yüksek faizin yürütülmesi çözümüne gidilmesi zorunludur. Bu çözüm, davaların azalmasına, borçların ifasına ve sorumluluğun sosyalize edilmesine yardımcı olacaktır.

— Yabancı para kaydının bulunması halinde ifanın icra veya yargı kararı yoluyla, döviz kaydı ile sağlanmasına yönelik yasal düzenleme yapılmalıdır.

c—) Adli Yardım sisteminin işlevine uygun olarak yeniden düzenlenmesi gerekir.

d—) Çağdaş teknolojinin getirdiği araçların yargı organizasyonuna monte edilmesi lazımdır. (Kulağı tırmalayan daktilo, dergilere ölü gömülmüş içtihatlar, ahenkli yazı aracı ve bilgisayarla gerçek anlamına ulaştırılmalıdır.)

e—) Adli Tatilin kaldırılması düşüncesine katılmıyoruz. Adli Tatilin kaldırılması halinde, hâkimlerin yaz aylarında çeşitli idari izinler alarak veya sağlık raporları istihsalı yoluyla örtülü bir Adli Tatil sistemine fiilen geçilmiş olacaktır. Ayrıca dinlenme hakkının bölünmez bir parçası olan tatil, bu yolla Avukat için yasaklanmış olmaktadır.

f—) İdari Yargıda gizli belgeli delil sistemi bırakılmalıdır. Dosyaya ibraz edilen her türlü belgenin davacı ve vekilince incelenmesi, gerekirse ona karşı itirazların bildirilmesi yargıda açıklık ilkesinin ve savunma hakkının temel görüntüsüdür. Mevcut durum, ibraz edilen gizli belgeyi hâkime açık, davacı tarafa kapalı olmak gibi bir garipliği sergilemektedir.

h—) Adli Tebligat Kanunun'daki aksaklıklar, tebligatın öğrenme fonksiyonunu gerçekleştirmeye dönük işlev olması ilkesinden hareketle giderilmesi ve yeni düzenlemelerin yapılması acil bir zarurettir. Öyleki bu aksaklıklar, ömür boyu kazanılmış hakların süre nedeniyle bir anda kaybına neden olmaktadır.

IV — AVUKATLIK YASASI DEĞİŞİKLİĞİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

T. C. ADALET BAKANLIĞI Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 45700

20.11.1989

Konu : Avukatlık Kanununda değişiklik çalışmaları hk.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

Adalet Bakanımız Sayın Mahmut Oltan Sungurlu'nun tensipleri gereğince, Avukatlık Kanununda ihtiyaç duyulan değişikliklerin gerçekleştirilmesi için Birliğiniz görüş ve önerileri de alınmak suretiyle Bakanlığımızda, bir çalışma başlatılacaktır.

Bilindiği üzere 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile avukatlık mesleği yönünden büyük aşama sayılabilecek önemli yenilikler getirilmiştir. Ancak, Yasanın yürürlüğe girdiği 1969 yılından sonra geçen zaman içinde uygulamada bazı aksaklık ve noksanlıklar görülmekle yasada birçok kere değişiklik yapılmış ise de, bugün için sözkonusu değişikliklerin yetmediği ve sürekli bir değişme gösteren sosyal yapıda duyulan ihtiyaçlara cevap verecek yeni düzenlemelerin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Buna göre Kanunun bütünüyle ele alınacağı çalışmalarda değerlendirilmek üzere yapılacak değişiklikler konusundaki görüş ve önerilerinizin mümkün olan en kısa süre içerisinde bildirilmesini rica ederim.

BAKAN ADINA

Muzaffer TUTAR
Hâkim
Genel Müdür

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

23 Kasım 1989

- İLGİ : a) 25.10.1989 tarihli 5-2-114-989/928 sayılı yazınız.
b) 20.11.1989 tarihli ve 45700 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınızla «Avukatlığın Şirket bünyesinde icra edilmesi»ne ilişkin yazınız, Avukatlık Kanununda değişiklik yapılmasını gerektirecek bir konuyu yansıtmaktadır.

İlgi (b) yazınızla Avukatlık Kanunu değişikliklerinin bütünüyle ele alınacağı belirtilmektedir. İlgi (a) yazı konusu, ilgi (b) yazı konusu içindedir. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu ile ilgili gerekli hazırlık ve çalışmalarını tamamlayarak gerekirse bir olağanıüstü Genel Kurul toplayıp sorunları genel kurulda tartışıp, genel kurul görüşü halinde sunmayı düşünmektedir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

ADALET BAKANLIğI
ANKARA

28 Şubat 1991

İLGİ : 15.2.1991 günlü 5-2-114-1989/211 sayılı yazınız.

Avukatlık Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddelerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin ilgideki yazınız ve eki taslak Birliğimizce büyük bir dikkat ve titizlikle incelenmiştir.

Konu ile ilgili olmak üzere yazınızdan önce Türkiye'deki bütün Baro'lara ilişikte örneği sunulan 12.2.1991 tarih ve 188/4 sayılı genelgemiz gönderilmişti. Anılan genelgede belirtildiği gibi, Türkiye Barolar Birliği konuyu 11-12 Mayıs 1991 tarihinde Mersin'de yapılacak Genel Kurul'da etraflıca görüşüp yasanın tümü üzerindeki düşüncelerini somutlaştıracaktır.

Buna rağmen Bakanlığınızın hangi somut ihtiyaç gereği anılan taslağı hazırladığını bilemiyoruz ve Türkiye Barolar Birliği temel yasası ile ilgili olan çalışmaya, Bakanlıkça yapılan çağrıya kayıtsız kalmayı düşünmediği için toplantıya katılmak üzere Avukat Atila SAV, Avukat Rahmi MAğAT, Avukat Hüseyin Avni FERAH ve Avukat Semih GÜNER'i bu konudaki görüşlerini iletmek ve çalışmalarına katılmak üzere görevlendirmiştir.

Durumu bilgilerinize saygılarımla sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : 12.2.1991 tarihli Genelge

GENELGE NO : 188/4

Son iki ay içinde Adalet Bakanı, çeşitli vesilelerle Avukatlık Kanununda değişiklik çalışmaları yapıldığını belirtmektedir.

1990 yılı Aralık ayında Birliğimizi ziyaretinde Adalet Bakanı Sayın Sungurlu'ya bu konu hatırlatılmış ve sağlıklı bir değişikliğin Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin görüşleri doğrultusunda yapılabileceği belirtilerek bunun dışındaki çalışma ve girişimlerde yer almayacağımız vurgulanmıştır. Bu görüşmede, Türkiye Barolar Birliği'nin 1991 yılı Mayıs ayı içinde Mersin'de yapılacak Genel Kurulunda Avukatlık Yasası değişikliğinin de gündeme alınacağı, bu tarihe kadar herhangi bir değişiklik girişiminde bulunulmamasının uygun olacağı da belirtilmiştir.

12.1.1991 tarihinde Ankara'da toplanan Baro Başkanları ile konunun Mersin Genel Kurulu Gündemine alınması hususunda görüş birliğine varılmıştır. Türkiye Barolar Birliği bünyesinde Av. Atila SAV, Av. Teoman EVREN, Av. Fehmi ÖZÇELİK, Av. Rahmi MAĞAT, Av. Turan ASLAN, Av. Erzan ERZURUMLUOĞLU, Av. Semih GÜNER, Av. Ayhan EROL, Av. Şenal SARIHAN, Av. Ahmet İYİMAYA, Av. Ejder YILMAZ, Türkiye Barolar Birliğinden Başkan Av. Önder SAV ve Genel Sekreter Av. Hüseyin Avni FERAH'dan oluşan bir komisyon, çalışmalarını hızlandırmıştır.

Daha önce Avukatlık Yasası ile ilgili olmak üzere Ankara, Antalya, Balıkesir, Bursa, Erzurum, Hatay, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Manisa, Kahramanmaraş, Mersin, Muğla, Samsun, Sivas ve Van Baroları görüş bildirmişti. Avukatlık Yasası değişikliği ile ilgili Baronuz görüşünün, (daha önce görüş bildirmiş olanların ek görüşlerinin) 15 Mart 1991 tarihine kadar Birliğimize bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

İLGİ : 15.2.1991 tarih ve 5-2-114-1989/211 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bazı Maddelerin Yeniden Düzenlenmesine Dair Tasarı gönderilmiş ve Birliğimizce görevlendirilen temsilcilerle Bakanlık temsilcileri birlikte çalışmalar yapmıştır.

Ortak çalışmada anılan taslağın «Avukatlığın adi şirket şeklinde yürütülmesi»ne ilişkin 44. madde dışındaki maddelerde gerekli değişiklik ve düzenlemeler yapılarak görüş birliği sağlanmıştır.

Avukatlığın ve Baroların gündemine yeni getirilen «Şirketleşme» konusunun başta isim olmak üzere mesleğin özelliği ile bağdaşıp bağdaşmayacağı, seçilen şirket türüne uygulanacak hukukun yaratacağı sakıncalar konusunda haklı ve ciddi endişe ve tereddütler ileri sürülmektedir.

Bakanlıkça şirketleşme konusunda acil gereksinim görülüyor ve derhal bir düzenleme yapılması düşünülüyorsa Birliğimiz aşağıdaki hususların gözden uzak tutulmasının ileride doğacak sakıncaları çoğaltacağı görüşündedir :

1 — «Adi Şirket» deyimini yerine «Tüzel kişiliği olmayan şirket» deyimini kullanılabilir.

2 — Ortakların öz veya soy isimlerinden oluşan «Ad kullanma» ve ortakların da isimleri yazılarak şirket adına «Vekalet Düzenleme» esasları düşünülebilir.

3 — Şirket sözleşmesinin üst-hukuk kurallarına, avukatlık mesleğinin gereklerine uygunluğunun sağlanması bakımından «Baro şirket siciline tescil» esasları üzerinde durulabilir. Ayrıca ortaklıktan ayrılma, çıkarma, yeni ortak olma durumlarının Baroya bildirilmesi zorunluğu getirilebilir.

4 — Avukatlık şirketinin kuruluşu, faaliyetleri, iç ve dış ilişkileri, tasfiyesi ve diğer hususlar Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanacak yönetmelikle düzenlenebilir.

5 — Avukatlık Şirketi hakkında 44. madde hükümleri dışında sırası ile Avukatlık Kanununun diğer hükümlerinin Avukatlık Şirketi Yönetmeliğinin, Şirket sözleşmesinin ve Borçlar Kanununun uygulanması düşünülebilir.

Durum bilgilerinize saygı ile sunulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

V — BARO BAŞKANLARIMIZ VE BARO YÖNETİCİLERİ ALEYHİNE AÇILAN DAVALAR :

Geride bıraktığımız dönemde İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevlerine son verilip yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacı ile İstanbul 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılmıştır. Bu dava ile ilgili açıklamalar aşağıda sunulacaktır.

Denizli Barosu Başkanı Avukat İSMET KAYHAN ve Balıkesir Barosu Başkanı Avukat TURGUT İNAL aleyhlerine «Adliyenin manevi şahsiyetini tahkir» suçunu işledikleri gerekçesi ile Ağır Ceza Mahkemelerinde davalar açılmıştır.

Avukat İsmet Kayhan hakkındaki davada, 1136 sayılı Yasanın 59. maddesindeki prosedür tamamlanmadığı için yargılamanın CMUK.nun 253/4. maddesine göre GEÇİCİ OLARAK DURDURULMASINA, Avukat Turgut İNAL'ın ise BERAAATİNE karar verilmiştir.

● ADALET BAKANLIĞI'NIN İSTANBUL BARO BAŞKANININ VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN GÖREVLERİNE SON VERİLMESİ AMACI İLE DAVA AÇILMASINI İSTEMESİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

BASIN AÇIKLAMASI

21.2.1990

Adalet Bakanlığı; İstanbul Barosu'nun Başkanı'nın ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevlerine son verilmesini ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılmasını İstanbul C. Başsavcılığından istemiş bulunmaktadır.

Çekişme ve tartışma, İstanbul Barosu'nun bir mensubu hakkında «ruhsatnamesinin iptaline ve levhadan silinmesine mahal olmadığına» dair verdiği karardan kaynaklanmaktadır.

Adalet Bakanlığı, İstanbul Barosu'nun bu kararı üzerine ilgili Avukatın ruhsatnamesinin iptaline ve kaydının levhadan silinmesine karar verilmesini C. Başsavcılığı aracılığıyla istemiş. Baro da Bakanlık görüşüne uyup eski kararını kaldırıp avukatın kaydını silmiş, ruhsatnamesini iptal etmiştir.

Daha sonra ilgili Avukatın başvurusu üzerine İstanbul Barosu, 14.11.1989 tarihinde Avukatın kaydının silinmesi kararını geri almıştır. Yani idare, kendisinin hukuka aykırı kararını kaldırmıştır.

Burada önemli olan husus, Adalet Bakanlığı'nın yasal yetkisini aşmış olmadığı, hukuken hatalı bir işlem yapıp yapmadığıdır. Bir Avukat hakkındaki kayıt silme işleminin geri alınması Baro levhasına yeniden kayıt ve kabul niteliğinde değildir; dolayısı ile Adalet Bakanlığı'nın onayına da tâbi değildir. Bakanlık, vesayet makamı olarak hem biçimsel hem de hukuksal yetki tecavüzünde bulunmuştur. Yapılması gereken, konuyu idari yargının çözümüne bırakmaktır. Bakanlık, olmayan idari yetkisini yargı yerine geçerek kullanmıştır.

Adalet Bakanlığı'nın bu hukuka aykırı kararı, 20 yıldan bu yana VESAYET ve BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI konularında bir arpa boyu yol alınmadığının ibret verici bir örneğidir.

Ülkemizde Baroların bağımsızlığı kâğıtlarda yazılı kalmış, hayatiyet kazanamamıştır. Verdiği kararların büyük bir kısmı, Adalet Bakanlığı'nın onayına tâbi Baroların bağımsızlığından söz edilemez. Hiçbir çağdaş uygar demokratik devlette «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışı kalmamıştır.

Bağımsızlık her çeşit etki, baskı yönlendirme ve kuşkudan arınmış bir şekilde özerk çalışmayı amaçlar. Adalet Bakanlığı'nın son davranışı, Baroların özerk ve hukuka uygun çalışmalarına gölge düşürmüştür.

Adalet Bakanlığı'nın vesayetinin kaldırılması gerekliliği tartışılırken bir de vesayet yetkisinin hukuka aykırı şekilde kullanılmış olması, «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» ilkesini tamir kabul etmez şekilde zedelemiştir. Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede savunma hakkının özgürce ve hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde kullanıldığından ve dolayısıyla YARGI BAĞIMSIZLIĞINDAN söz edilemez.

Türkiye Barolar Birliği, yukarıda açıklanan görüşleri doğrultusunda İstanbul Barosu Başkanı'na ilişikteki yazıyı göndermiştir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayın Av. Turgut KAZAN
Baro Başkanı
İSTANBUL

Adalet Bakanlığı'nın İstanbul Barosu'nun ve Başkanının ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevlerine son verilmesini ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açılması isteğini, İstanbul C. Başsavcılığı'na bildirdiğini öğrenmiş bulunuyorum.

Bu kararlar, çağdaş, uygar demokratik devletlerde kaldırılmış olan «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışının çirkin bir örneği sergilenmektedir. 12 Eylül döneminin Avukatlık Yasasına getirdiği antidemokratik kanun maddesinin Türkiye'nin en büyük Barosu'na kanuna aykırı şekilde uygulanmak istendiğini dehşet ve üzüntü içinde gözlüyorum.

Toplumda, saygın birer demokratik BASKI GRUBU olan Barolara karşı başlatılan bu tür gözdağı ve sindirme gayretlerine, Baroların teslim olmayacağı inancı ile uğraş ve çalışmalarınızda başarılar diliyorum, saygılar sunuyorum.

● **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN GAZETECİLER CEMİYETİ'NDEKİ BASIN TOPLANTISINDA YAPTIĞI AÇIKLAMALAR**

25.7.1990

Türk basınının değerli temsilcileri, sayın konuklar, hepimize hoşgeldiniz diyor, saygılarımla selamlıyorum.

Gazeteciler Cemiyeti'nin çatısı altında Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak yaptığım bu ilk basın toplantısının basına SANSÜRÜN kaldırılışının 82. yıldönümünün ertesi gününde olması, ilginç bir rastlantı. Bu vesile ile bize bu salonu veren ve koyduğu «BA-

SIN ÖZGÜRLÜĞÜ ÖDÜLÜ» ile Türkiye Barolar Birliği'ni onurlandıran Gazeteciler Cemiyeti Yöneticilerine teşekkür ediyorum.

Değerli Gazeteci Çetin Emeç'i ve yitirdiğimiz diğer basın mensuplarını rahmetle anıyorum, Çetin Emeç'in katillerinin halâ bulunamamasını atfedilmez bir adalet zaafı olarak gördüğümü belirtmek istiyorum ve Çetin Emeç'in son yazısında değindiği, «Örülen melanet ilmekleri dokuyan ellerin yanına kâr kaldı.» diye hayıflanıyorum.

Bu yıl bize verilmesi uygun görülen ödülü, buruk bir sevinçle aldığımızı itiraf etmek isterim. Çünkü halâ ülkemizde, düşünceyi açıklamak cezalandırılıyor, çünkü halâ düşüncelerinden, yazılarından ötürü cezaevlerinde çile dolduran gazeteciler var ve Türkiye, basınına yüzlerce yıl cezalar veren ülke olmanın ayıbını yaşıyor, matbaalar kapatılması dönemini yaşıyor ve KHK. ile basının haber vermesi, yorum yapması engelleniyor ve anayasa ile yasaklanmış SANSÜR hortluyor. İnsan hak ve özgürlükleri çiğneniyor, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri zedeleniyor. Toplumumuz, demokratik tepkisini koyamıyor, Üniversiteler etkisizleşmiş ve suskun, yargı organları çekingen, aydınlar sinmiş, TBMM. kendi güven oyuyla göreve getirdiği hükümeti denetleyemez duruma sokulmuştur.

Yönetim, sadece yasama faaliyetlerine elatmakla kalmamış, yargıyı da kendi bünyesi içinde eritme ve yargıcın bağımsızlığını kaldırma girişimleri, yargı, adalet ve demokrasi için tehlikeli boyutlara varmıştır.

Anayasal bir kuruluş olan ve başında Adalet Bakanı, içinde müsteşarın bulunduğu Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, yargı bağımsızlığına gölge düşürmüştür. Yönetimin gözetim ve denetimi altında gerçek bir yargı bağımsızlığından söz edilemez. Böyle durumlarda hukukun üstünlüğünü savunan gerçek hukukçulara ciddi ve kaçınılmaz görevler düşmektedir. Hukukçu, görevini yapmıyorsa, yapmaktan bilinçli şekilde kaçınıyorsa o zaman hukukun emrinde değildir, HUKUKUN DIŞINDAKİ GÜÇLERİN emrindedir.

Bir zamanlar bir Yargıtay Başkanı vardı; gerici, yurt için tehlikeli şeriat gidişi karşısında aydın ve doğruyu gören vatandaşların dikkatini çekmeyi görev bilen ve Atatürk'ün Bursa nutkunu hatırlatan, gerçek hukukçuluk görevini Yargıtay kürsüsünden çekinmeden yapan büyük insan İMRAN ÖKTEM vardı. 24 yıl önce bu büyük hukukçu, «Baroların tam istiklâlini sağlayacak, onları

idarenin vesayetinden kurtaracak, avukatları, mahkemelerin tam bir yardımcısı haline getirecek Avukatlık Kanunu beklemekteyiz.» diyordu.

24 yıl sonra bugün aynı koltukta, bir başka başkan var: İsmet Ocağcıoğlu. Neden, niçin, nasıl bilinmez, barolarla Yargıtay'ın bağlarını koparmaya, bilinçli ve kasıtlı şekilde çaba sarfediyor, kurulmuş güzel ve anlamlı gelenekleri yıkmak istiyor ve bizden Türkiye Barolar Birliği Başkanından, 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak konuşma metnini ,30 Mayıs 1990 tarihinde istiyor, gizli sansür ve denetleme heveslerini, talimat verircesine kurnazca uygulamak istiyor ve bilmiyor ki biz avukatlar, «Görevimizi yaparken kimseye, ne müvekkile, ne hâkime hele NE İKTİDARA TÂBİYİZ. Bizim aşağımızda kişilerin varlığı iddiasında değiliz. Fakat hiçbir HİYERARŞİK ÜST DE TANIMIYORUZ. En kıdemsizin en kıdemliden veya isim yapmış olandan farkı yoktur. Avukatlar esir kullanmadılar, FAKAT EFENDİLERİ DE OLMADI.»

Bağımsızlık, bizim karakterimizdir. Devletin temeli, adalet, adaletin temeli ise savunmadır. Savunmasız yargı, çirkinleşir, adalet de güçsüzleşir. Türk Baroları ve Avukatları, Yargıtay Başkanı'nın Baroları denetlemek için uzanan bileklerini kısıkvrak yakalamıştır; gerçek dışı bilgiler verdiğini kamuoyuna hiç çekinmeden açıklamıştır. Yüce Yargıtay koltuğunda Recai Seçkin'lerden, İmran Öktem'lerden sonra bugün maalesef yerleşmiş hukuk kurallarını yok sayan, yargı bağımsızlığı ve Baroların bağımsızlığı ilkelerini zedelemekte olan bir başkan oturuyor. Elbette tarihi, köklü Yargıtay, bilinçli ve gerçek hukukçu üyelerinin bilinci ve direnci ile BU KRİZİ ATLATACAKTIR, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğü ve güzelliği tekrar yaşanacaktır.

Türkiye'deki bütün Barolar, ciddi birer BASKI GRUBU olmanın bilinci içinde, bu dönemde hukukun, adaletin, yargının, savunmanın, demokratik hukuk devletinin sorunlarını daha iyi ve güzel anlatmak için, AYIPLARLA yürümek için 6 Eylül'de Yargıtay'dan ayrı bir toplantı yapacaklardır. Bu toplantının SÖZ KÜR-SÜSÜ, Yargıtay Başkanı dahil bütün yüksek yargı kuruluşlarının Başkanlarına, SALONU DA, tüm değerli yargı mensuplarına açık olacaktır.

Yargıtay yönetiminin Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşma metnini önceden görmek ve denetlemek hevesi yanında, Barolar üzerinde Adalet Bakanlığı'nın da VESAYETİ, BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI'na müdahalesi bütün şiddetiyle sürmektedir. Bu-

nun en somut örneği, İstanbul Barosu'na uygulanan işlemde görülmüştür.

İstanbul Barosu'nun bir mensubu hakkında, «Ruhsatnamenin iptaline ve levhadan silinmesine mahal olmadığına» dair verdiği karar nedeniyle Adalet Bakanlığı, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açılmasını İstanbul C. Başsavcılığı'ndan istemiş ve dava da açılmıştır.

Burada önemli olan husus, Adalet Bakanlığı'nın yasal yetkisini aşıp aşmadığı, hukuken hatalı bir işlem yapıp yapmadığıdır. Bir Avukat hakkındaki kayıt silme işleminin geri alınması, Baro levhasına yeniden kayıt ve kabul niteliğinde değildir, dolayısı ile Adalet Bakanlığı'nın onayına da tâbi değildir. Bakanlık, vesayet makamı olarak hem biçimsel, hem de hukuksal YETKİ TECAVÜZÜNDE bulunmuştur. Yapılması gereken, konuyu idari yargının çözümüne bırakmaktır.

Adalet Bakanlığı'nın VESAYETİ'nin kaldırılması gerekliliği tartışılırken bir de vesayet yetkisinin hukuka aykırı şekilde kullanılmış olması, «Baroların BAĞIMSIZLIğI» ilkesini tamir kabul etmez şekilde zedelemiştir.

Bu tür davalar, bizi yıldıramaz, Türkiye'nin en köklü ve eski BARO'sunu sarsmaz. Türkiye Barolar Birliği olarak İstanbul Barosu'nun haklı mücadelesinin yanında olacağız. Barolara, kutsal savunma hakkına karşı müdahaleler, hangi kuruluş ve kişiden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin en şiddetli ve kararlı biçimde mücadele edeceğiz. Baroların TAM BAĞIMSIZLIğINA giden yolda, savunma mesleğinin toplumdaki saygın yerini alması, mesleğin ve meslek kuruluşlarının her türlü etki ve baskıdan uzak ve sağlıklı gelişmeleri için çıkacak tüm engelleri aşmaya kararlıyız.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

VI — BARO BAŞKANLARINA YAPILAN SİLAHLI SALDIRILAR

● SİİRT BAROSU BAŞKANINA YAPILAN SİLAHLI SALDIRIYA İLİŞKİN BASIN BÜLTENİ

BASIN BÜLTENİ

28.2.1990

Siirt Barosu Başkanı değerli meslekdaşımız Avukat Zeki Ekmen dün, alçakça kurşunlandı.

Avukat Zeki Ekmen, kendisine evinin önünde kurulan ölüm tuzağından kıl payı ve şans eseri kurtuldu.

Seçilen kurban sıradan bir insan değildir. Yörede sevilen sayılan, saygın bir meslek kuruluşu olan Siirt Barosu Başkanlığı'nı yapmakta olan Avukat Zeki Ekmen'dir.

Cani saldırgan ya da saldırganlar, kim olursa olsun, saldırı nereden gelirse gelsin kurşunlar, Barolara, savunma mesleğine, savunma hakkına, düşünce özgürlüğüne sıkılmıştır. Değerli Başkanımızın, demokrasiyi ve rejimi kundaklamak ve yöredeki olağanüstü hali devam ettirmek, insan hak ve özgürlüklerini baskı altında tutmak isteyenlerce kurşunlanmış olmasından büyük endişe duymaktayız.

Tek tesellimiz, değerli başkanımızın menfur saldırıdan hayati tehlike yaratıcı yara almadan kurtulmuş olmasıdır. Bu husus, yöredeki inceleme ve araştırmaları, olayın aydınlatılması için gerekli çabaları gevşetmemelidir. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin Siirt ve Batman'ın adli ve idari yetkililerini göreve çağırıyor, saldırganların biran önce bulunmasını istiyoruz.

Konu, kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

● **BALIKESİR BAROSU BAŞKANI AVUKAT TURGUT İNAL'A
YAPILAN SİLAHLI SALDIRIYA İLİŞKİN AÇIKLAMA**

25.8.1990

Balıkesir Barosu Başkanı Avukat Turgut İNAL dün sinsice ve alçakça kurşunlandı. Başkan Turgut İNAL, görevi başında iken, Başkanlık makamında kendisine kurulmak istenen ölüm tuzağından soğukkanlılığı ve dikkati sayesinde şans eseri kurtuldu. Tesellimiz, değerli Başkanın acımasız ve menfur saldırıdan hayati tehlike yaratıcı yara almadan kurtulmuş olmasıdır.

Sadece Balıkesir'de ve meslek camiasında değil, tüm ülkede bilinen tanınan ve sevilen Turgut İNAL'ın düşüncelerinin ve kişiliğinin hedef alınmasından kuşku ve endişe duymaktayız.

Cani saldırgan, kim olursa olsun, hangi düşünce ve saikle hareket ederse etsin sığıdığı kurşunlar, Barolara, tüm Avukatlara ve savunma mesleğine sıkılmıştır. Ülkemizin fevkalâde nazik günler yaşadığı, iç ve dış politikada yoğun sıkıntıların olduğu bir dönemde saldırı, kim vurduya gitmemeli, «Adli Zabıta Olayı» şeklinde geçirilmemelidir. Balıkesir'in adli ve idari yetkililerini göreve çağırıyor, saldırganın ve saldırı nedeninin bir an önce ortaya çıkartılmasını istiyor, değerli Başkanımıza, meslekdaşımız olan eşine ve Balıkesir Barosu mensuplarına geçmiş olsun diyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Avukat Turgut İNAL
Baro Başkanı
BALIKESİR

28 Ağustos 1990

24.8.1990 günü yapılan silahlı saldırı sonucu yaralanmanız hepimizi çok sarstı, üzdü. Balıkesir Barosu'ndan aldığım 28.8.1990 tarihli yazı ve açıklama beni kısmen ferahlattı; kiralık katilin yakalanıp adalete teslim edilmesine sevindim.

Size yapılmış olan saldırıdan hayati tehlike yaratıcı yara almadan kurtulmuş olmanız, olayın ciddiyetini ve vehametini ötelemez. Olay, meslekdaşlarımızın ne kadar güç koşullarda hizmet

ürettiklerini, canlarının bile tehlikeye düştüğünü kamuoyuna sergilemiştir.

Olaya basit bir vekil-müvekkil ilişkisi olarak bakılması yanlıştır. Saldırı savunma mesleğinedir, avukatlardır, tüm meslekdaşlarımızdır.

Sağlığınıza kavuşmanızla teselli buluyorum. Geçmiş olsun dilekleriyle sevgiler, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BARO BAŞKANLIĞI
BALIKESİR

28 Ağustos 1990

28.8.1990 tarihli yazınızdan değerli Başkanımız Avukat Turgut İnal'a saldıran kiralık katilin yakalandığını memnuniyetle öğrendim.

Olay, meslek camiamızda üzüntü ile karşılanmış Baro Başkanı dahi olsa mensuplarımızın ne kadar güç koşullarda ve savunmasız, özverili görev yaptıklarını kamuoyuna yansıtmıştır. Başkan Turgut İnal'ın saldırıdan tehlikeyi atlatarak kurtulması tesellimizdir.

Balıkesir Barosu mensubu meslekdaşlarımıza ve hepimize geçmiş olsun diyorum, başarı ve sağlık dilekleriyle saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**VII — KURULUŞ YILDÖNÜMLERİ, AVUKATLAR GÜNÜ VE
ADLİ TATİL İÇİN YAPILAN AÇIKLAMALAR**

1 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 20 YAŞINDA

GENELGE NO : 1155/35
24.8.1989

Baro Başkanlığı
.....

Birliğimizin 20. Kuruluş Yıldönümü nedeniyle yayınlanan Basın Bülteni ilişikte bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

9.8.1989

Türkiye Barolar Birliği 20 yaşını doldurdu. Birliğimizin kuruluşunun 20. yılında, Türkiye’de hukuk, adalet, yargı, meslek ve meslek kuruluşlarının sorunları ne konumdadır değerlendirmesini yaptığımızda hiç de iyimser olamıyoruz.

20 yıldan bu yana «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» konusunda bir arpa boyu yol alınmadığı gibi aksine gerileme ortamına girilmiştir. Uygur, çağdaş ve demokratik ülkelerde «BASKI GRUBU» olarak önemli, etkili ve yön gösterici işlev yürüten baroların yanında barolarımız, halâ Adalet Bakanlığı’nın vesayetinden kurtulamamıştır.

Ülkemizde Baroların bağımsızlığı, kâğıtlarda yazılıdır. Verdiği kararların büyük bir kısmı Adalet Bakanlığı’nın onayına tâbi, Adalet Bakanlığı’nın isteği uyarınca C. Savcılığının açacağı dava üzerine sorumlu organların görevlerine son verilebilecek olan, seçilmiş organların geçici olarak valilerce görevden uzaklaştırılmasına

olanak tanıyan, organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarının Adalet Bakanlığı Müfettişlerince denetlendiği barolarımızın bağımsız olduğu söylenemez.

Türkiye Barolar Birliği, yasa ile alabildiğine daraltılan «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» kavramını yaşatmaya, ayakta tutmaya, hak arama özgürlüğüne ve KUTSAL SAVUNMA HAKKI'na karşı kimden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin her türlü müdahalenin karşısında olmaya kararlıdır. Baroların tam bağımsızlığına giden yolda, savunma mesleğinin toplumdaki saygın yerini alması ve mesleği her türlü etkiden uzak ve sağlıklı biçimde yürütmesi için çıkacak engelleri aşmak hedef ve amacımızdır.

Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış bir şekilde özerk bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının bağımsızlığından, savunma hakkının özgürce ve hiçbir şüpheye yer veremeyecek biçimde kullanılmasından bahsedilemez.

Türkiye Barolar Birliği'nin 20. yılında, ülkemizin ve toplumuzun gündemi, mesleğimizi, baroları ve Türkiye Barolar Birliği'ni çok yakından ilgilendiren hukuksal konu ve sorunlarla yüküdür.

Gündemin başında, Türk toplumuna yaraşır, çağdaş, insan hak ve özgürlüklerine saygılı, demokratik kurumlaşmaya açık, işkenceyi ve ölüm cezasını yasaklayan, örgütlenme özgürlüğünü benimseyen, düşünce suçunu kaldıran, yüzünü ileriye döndürmüş bir anayasayı gerçekleştirmek vardır. Türk toplumu, «ANCAKLAR'la kısıtlı ve yüklü bir anayasaya değil çağdaş hak ve özgürlüklerle dolu bir anayasaya layıktır. Türkiye Barolar Birliği, anayasada yazılı «HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ» ilkesinin ve laik, demokratik hukuk devleti ilkesinin ancak böyle gerçekleşeceğine inanmaktadır.

Gündemde, toplumun barış ve huzuru için, geçmişteki yaraları sarmak açısından artık kaçınılmaz hale gelmiş olan «Geniş kapsamlı bir genel af» çıkarılması da vardır. Birliğimiz, geciken affın, yaraları saramayacağından, istenen amaca ulaşamayacağından ciddi şekilde endişe etmektedir.

Gündemdeki bir diğer önemli sorun, «CUMHURBAŞKANLIĞI» seçimidir. Bu sorun, parlamenter demokrasi ilkesi gölgelenmeden ve zedelenmeden «Toplumun ortak ve benimsenen DEVLET BAŞKANI» niteliğinde olacak bir arayış, çabuklaştırılarak çözüm-

lenmelidir. Sorunun kişisel çekişme ve kördüğüm haline getirilmeden çözümlenmesinde sayısız yararlar vardır.

Türkiye Barolar Birliği, günler geçtikçe insanlık dramı boyutları daha da büyüyen Bulgaristan'dan zorunlu göç eden soydaşlarımızın sorunları konusunda, inandırıcı, geçerli ve kalıcı bir «DEVLET POLİTİKASI» oluşturulmasının bir an önce gerçekleştirilmesini zorunlu ve kaçınılmaz görmektedir.

Türkiye Barolar Birliği'nin gelecek yıldönümlerinin sayılan sorunların çözümlenmiş olduğu bir ortamda kutlanmasını yürekten diliyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

2 — AVUKATLAR GÜNÜ KUTLANDI BASIN BÜLTENİ

5.4.1990

Bugün, «Avukatlar Günü» birçok Baromuz ve meslekdaşımız tarafından kutlanıyor.

«Sav-Savunma-Yargı», demokratik hukuk devletinde ve sağlıklı yargılamada birbirinden ayrılmaz üç unsurdur. Devletin temeli olan «Adalet»in gerçekleşmesinde «SAVUNMA»nın payı, azımsanmayacak ölçüdedir. Bu nedenle savunma görevi üstlenen avukatların görevlerini bağımsız, her türlü baskı ve etkiden uzak, özgürce yapmalarının yargı bağımsızlığının gerçekleşmesinde büyük katkıları vardır.

İç barış ve huzura, demokrasiye, hukuka ve yargıya daha çok sarılmamız gereken bugünlerde yargı kuruluşlarına, barolarımıza ve avukatlara çok görevler düşmektedir.

İnsanın temel haklarının başında gelen savunma hakkı, sağlıklı bir demokraside, güçlü adalet mekanizmasında ve bağımsız yargılamada daha da güçlenir, güzelleşir. Yargıyı ve adaleti, güçlendiren ve güzelleştiren, etkili kılan unsurların başında avukatlar gelmektedir. Savunmasız, adalet gerçekleşemez, yargı da bağımsızlığından çok şey kaybeder.

Avukatların meslek kuruluşu olan Baroların suskun, tutuk ve bağımlı olduğu ülkelerde yargı etkin, güçlü ve bağımsız değildir.

Baroların bağımsızlığından ürkmemek, aksine bağımlı olmalarını yermek gerekir. Hak arama özgürlüğü, BAROLARIN TAM BAĞIMSIZLIĞI ile gerçekleşir.

Bağımsızlık her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış şekilde özerk bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, savunma hakkının özgürce, onurlu ve hiçbir şüpheye yer vermeyecek biçimde kullanılmasından ve dolayısıyla YARGININ BAĞIMSIZLIĞI'ndan söz edilemez.

Gelecekte 5 Nisan Avukatlar Günü'nün Adaletin daha etkin ve güçlü, demokrasimizin daha sağlıklı işlediği, yargının ve Barolarımızın tam bağımsız olduğu ortamda kutlanmasını diliyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

3 — ADLİ TATİLİN BAŞLAMASINA İLİŞKİN BASIN BÜLTENİ

BASIN BÜLTENİ
19.7.1990

20 Temmuz 1990 günü, adli tatil başlıyor. Adli Tatil, hukukumuz, yargımız, mahkemelerimiz, yargıç savcı ve avukatlarımız yönünden önemli bir uygulamadır. Geride bırakmaya hazırlandığımız adli yıl, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri, hukukumuz, adalet ve yargımız açısından çok sorunlu ve sıkıntılı geçmiştir.

Hukukun üstünlüğü ilkesinin temel unsur ve göstergelerinden «Kuvvetler Ayrılığı» ve «Yargı Bağımsızlığı» yolunda geri adımlar atılmıştır. Kanun Hükmünde Kararnamelerle «Yasamanın Devredilmezliği» kuralı zedelenmiş, TBMM, kendi güven oyuyla görevlendirdiği hükümeti denetleyemez duruma sokulmuştur.

3479 sayılı Yetki Yasasının Anayasa Mahkemesince iptal edilmesiyle buna göre çıkarılmış birçok KHK.lerin akibeti tartışılır hale gelmiştir. KHK.ler tartışması ve karmaşası, Anayasa saygısını sarsmıştır. 424 sayılı KHK. topluma, Türk insanına yeni derter yeni sıkıntılar getirmiştir. SÜRGÜN-kurumlaşmış, BASINA SAN-SÜR, anayasa ile yasaklanmış olmasına rağmen hayatiyet kazanmış, matbaaların kapatılması gündeme gelmiş, olağanüstü hal ilan edildiği bölge dışında bütün yurttan uygulama alanı yaratılmıştır.

424 sayılı KHK'le ilgili olarak Anayasa Mahkemesine gidilebileceği, tarafımızdan 10 Mayıs 1990 günü yapılan Danıştay konuşmasında açıkça belirtilmişti. Bugün konuyu, Anayasa Mahkemesi'nin ESAS'tan inceleme kararını almasını hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin uygulanması açısından yerinde ve anlamlı bulmaktayız.

Bir yandan KHK'lerle yasamaya sık-sık müdahale edilirken diğer yandan YARGI BAĞIMSIZLIĞI da zedelenmiştir. «Anayasal bir kurum»dur bahanesine sığınarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısı, oluşumu ve işleyişi ile ilgili hiçbir rahatsızlık ve değişiklik kıpırtısı ve gayreti gösterilmemiştir. Yargı bağımsızlığı ve Hâkim güvencesi ile içiçe olan bu Kurul'un siyasal iktidarın güdümünde kalması, Adalet Bakanlığı'nın kontrolünde tutulması için azami titizlik ve özen gösterilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun atamalarının söylentileri ve yargı çevrelerindeki tartışmaları halâ sürmektedir. Önemli bazı atamalarda, liyakatten çok yürütmeye yakın olma ölçüsünün ön planda tutulduğu yakınmaları yaygındır. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na aradan Cumhurbaşkanı ataması kaldırılarak DOĞRUDAN Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca üyeler seçilmedikçe, Kuruldan Adalet Bakanı ve Müsteşarı çıkarılmadıkça Türkiye'de yargının bağımsızlığından ve yargıç güvencesinden söz etmek zok olacaktır.

Türk insanı, 1990 yılında, eskiden daha yoğun şekilde davaların uzamasından, adaletin gecikmesinden, yargıdaki haksızlıklardan yakınır olmuştur. Yargıçlarımızdan fazla iş arasında bunalma, dosyaları yeterli inceleyecek zamanı bulamama, şikâyetleri gelmektedir. Bütün bu engellerin aşılacak ADALET'in gerçekleştirilebilmesi ve hukuka uygun kararlar verilebilmesi de güçleşmektedir.

1990 adli yılının görünür sıkıntı ve özelliklerinden birisi de «SAV-SAVUNMA-YARGI» bütünlüğü içindeki SAVUNMA'nın ve savunma mesleğinin örgütleri Baro'ların önüne çıkartılan engellerdir. Görevini yerine getirmede bağımsız olan avukatlar, görevlerinde zorluklar ve engellerle karşılaşmaktadırlar. Baroların bağımsızlığı anlayışından ve Barolardan rahatsızlık duyulmuştur. İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevden alınması ve yerlerine yenilerinin seçilmesi için Adalet Bakanlığı'nın talimatı ile dava açılmış olması, ayrıca Balıkesir ve Denizli Baro Başkanlarının aleyhlerine davalar açılmış olması, Adalet Bakanlı-

ğının vesayeti yanında, mahkemelerin de baskısının varlığını kanıtlamıştır.

6 Eylül tarihinde yapılacak olan Adli Yılın Açılışı Töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşma metninin, Yargıtay Başkanlar Kurulunca istenmesi, Yargıtay Yönetiminden hiç beklenmeyen haksız ve talihsiz bir davranış olmuştur. Yürütmenin Barolar'a müdahalesinden yakınılırken Yargıtay yönetiminin sansür hevesi, hukuk adına, yargı bağımsızlığı adına, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğü adına umut kırıcı olmuştur. Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının ve Yargıtay'ın bağımsız olamayacağı unutulmamalıdır.

Bütün bu sayılan olumsuzluklara karşı Türk Avukatlarının, yargıçların, savcılarının, baroların ve yargının bağımsızlığına yapılan her çeşit müdahaleyi aşacağına, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri yolunda ödün vermeden ilerleyeceğine inanıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

4 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 21 YAŞINDA

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

9.8.1990

Türkiye Barolar Birliği, 21 yaşını doldurdu. Geride bıraktığımız yirminci yılı, ülkemiz, insanımız, demokrasimiz, adalet ve yargımız, mesleğimiz ve meslek kuruluşlarımız, sorunlu ve sıkıntılı yaşadı. Ülkemiz ve demokrasimiz, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri açısından hiç de iyi sınav vermedi.

Yasama, yürütme ve yargı ERKLERİNİN AYRILIĞI kuralı, kökünden sarsılmıştır. «YASAMANIN DEVREDİLMEZLİĞİ» kuralı zedelenmiş, TBMM kendi güvenoyuyla görevlendirdiği hükümeti denetleyemez duruma gelmiştir. Kanunlardan çok KANUN HÜKÜMÜNDE KARARNAME çıkarılmış, hukuk devleti bir yana kanun devleti bile unutulmuş, KHK'ler, hukuk dışı söz ve davranışlarla KEYFİ DEVLET anlayışının varlığı tartışılır olmuştur.

Son zamanlardaki uygulama ve davranışlar ile anayasanın fiilen tadili görünümü yaratılmıştır. Anayasada olmayan yetkilerin kullanılmasıyla parlamenter demokrasi ilkelerinden uzaklaşıp

başkanlık sisteminin fiili uygulamasına, yürütme organı gözyummuştur. Cumhurbaşkanlığı makamı, yasamanın, yürütmenin ve yargının da üstünde bir konuma sokulmuş, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri iyice sarsılmıştır. Ayrıca insan hak ve özgürlükleri çiğnenmiş, basının haber vermesi ve yorum yapması engellenmiş, basına sansür getirilmiş, fertlerin haber edinme özgürlüğü zedelenmiş, matbaaların kapatılması dönemi başlatılmıştır.

Bütün bu hukuk dışı işlem ve tutumlara karşı toplumun demokratik TEPKİ KOYMA olanakları yok denecek derecede sınırlanmış, üniversiteler etkisizleşmiş, aydınlar susmuş ve sinmiş, yargı kuruluşları susturulmuştur. Yasal ve fiili engellere karşın Türkiye Barolar Birliği, Barolar, «SAV-SAVUNMA-YARGI» bütünlüğünü ve yargı bağımsızlığını koruma görevini, ödün vermeden büyük bir gayret ve titizlikle yürütmeğe devam etmişler, «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışını reddetmişler, «BASKI GRUBU» olma işlevlerini, etkili bir şekilde yapmışlardır.

Balıkesir ve Denizli Baro Başkanlarının aleyhlerine davalar açılması, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesi için Adalet Bakanlığı'nın talimatı ile dava açılmış olması, «Baroların Bağımsızlığı» ilkesini zedelemiş, fakat Baroları geriletememiştir.

«YARGI BAĞIMSIZLIĞI» kavramı, ya gerçekten iyi anlaşılma-
mış ya da anlamamazlıktan gelinmiştir. «Anayasal bir Kurumdur»
diye sözde bir iyi kalkan bulunmuş, buna sığınılarak Hâkimler ve
Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısı, oluşumu ve işleyişi ile ilgili
hiçbir rahatsızlık ve değişiklik kıpırtısı ve gayreti gösterilmemiştir.
Yargı bağımsızlığı ve Hâkim güvencesi ile içiçe olan bu Kurul'un
siyasal iktidarın güdüm ve kontrolünde tutulması için azami
titizlik ve özen gösterilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği, yılmadan ve usanmadan Cumhurbaşkanının, Danıştay üyelerinin dörtte birini, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerini ve Anayasa Mahkemesi üyelerini seçme yetkisinin kaldırılması uğraşını verirken ve demokratik hukuk devleti ilkesine ve yargı bağımsızlığı kurumuna sahip çıkarken ne yazık ki en beklenmeyen davranış Yargıtay yöneticilerinden gelmiştir.

Aylarca önce Türkiye Barolar Birliği Başkanından konuşma metnini isteyip sansür hevesine kapılan Yargıtay Başkanı, emeline ulaşamayınca güzel ve anlamlı bir geleneği çiğnemiş, «Sav-Sa-

vunma-Yargı» bütünlüğüne darbe indirmiş, önümüzdeki yargı yılının açılışında, yargıyı ve Yargıtay'ı «SAVUNMASIZ» ve «TEK BAŞINA» bırakmıştır. Bu davranış, belki hukuk dışına çıkanları ve barolardan rahatsız olanları sevindirecektir ama gerçek hukukçuları ve yargı mensuplarını üzecektir.

Türkiye Barolar Birliği ve Barolar, «Baroların Bağımsızlığı» yanında «Yargının Bağımsızlığı» kavgasını vermeğe devam edecektir. Çünkü Yargı Bağımsızlığı, Yargıtay'dan çok, yargıç ve savcılardan çok savunma hakkının ve Türk insanının güvencesidir; demokratik hukuk devletinin en temel unsurudur. SAVUNMASIZ yargı yılı açılışı töreni yapmak isteyen sansür heveslileri, en kısa zamanda, baroların bağımsız olmadığı ülkede, yargının ve yargıtayın da bağımsız olamayacağını öğreneceklerdir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

5 — 5 NİSAN AVUKATLAR GÜNÜ DOLAYISI İLE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN YAPTIĞI AÇIKLAMA

4.4.1991

AVUKATLAR GÜNÜ KUTLANIYOR

5 Nisan «Avukatlar Günü», bütün yurttaki pek çok Baro'muz ve meslekdaşlarımız tarafından açikoturumlar, konferanslar ve benzeri toplantılar düzenlenerek kutlanıyor.

Adaletin temeli olan savunma mesleğini yürüten avukatlar, onların örgütleri barolarımız, oldukça güç ve sıkıntılı koşullarda görev yapmaktadırlar. Ülkemizde, çağdaş uygar demokratik devletlerdeki gibi «Yargı Bağımsızlığı» yoktur. Yargının bağımsız olmadığı ülkede, onun ayrılmaz unsuru olan «SAVUNMANIN» bağımsızlığından söz edilemez.

Yargı bağımsızlığının, özlenen ve istenen düzeyde olmayışı bir yana, Barolarımız, Adalet Bakanlığının vesayeti altındadır, bağımsız değildirler. Barolarımız, her çeşit etki, baskı ve kuşkudan uzak bir şekilde çalışmamaktadırlar. Böyle olunca da avukatın bağımsızlığı, savunma hakkının insan hak ve onuruna yaraşır biçimde ve özgürce kullanılması, kâğıtlarda yazılı kalmaktadır.

Baroların, güçlü, etkin ve bağımsız olduğu bir ülkede, adalet, daha çabuk, sağlıklı, güvenli ve düzenli şekilde gerçekleşir, demokratik hukuk devletinin «Olmazsa olmaz» koşulu, YARGI BAĞIMSIZLIĞI güçlenir, güzelleşir.

Türk avukatları, her türlü anyaasal, yasal, idari ve fiili engelleri aşarak savunma hakkını koruma yolunda yürümeye, yılmadan, adalete, yargıya ve hukukun üstünlüğüne hizmete, Barolarımız da TAM BAĞIMSIZLIĞA kavuşuncaya kadar mücadelelerine devam edeceklerdir.

Gelecek yıllarda «AVUKATLAR GÜNÜNÜ» savunma hakkının anlamının ve yargıdaki önemli yerinin daha iyi benimsenip kavrandığı, yargının ve adaletin daha iyi, sağlıklı ve bağımsız biçimde işlediği ortamlarda daha anlamlı şekilde kutlayacağımıza inanıyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**VIII — YARGITAY'DA YAPILACAK ADLİ YIL TÖRENİ VE
T.B.B.NİN YARGI YILININ AÇILIŞI TOPLANTISI İLE
İLGİLİ AÇIKLAMA**

GENELGE NO : 664/16

5.6.1990

Baro Başkanlığı

.....
İLGİ : Yargıtay Başkanlığı'nın 30.5.1990 tarih ve 1765 sayılı yazısı ve eki.

İlgide belirtilen yazı ekindeki 28.5.1990 tarihli Yargıtay Başkanlar Kurulu kararında, Adli Yıl açılış töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşma metninin, 25.6.1990 tarihinden önce Yargıtay Birinci Başkanlığı'na gönderilmesi istenilmektedir.

Geçen yıl, Yargıtay Başkanı tarafından sözlü olarak Adli Taiden önce aynı türden yapılan istek, tarafımızdan hem çok erken hem de verilmesi uygun bulunmadığı için reddedilmiş ve hatta konu, Yargıtay Başkanı ile telefonda tartışmaya neden olmuştu. Olaydan o sıralar bizimle görüşen Baro Başkanlarımız da haberdar edilmişti. Konu, geçen yıl, Yargıtay Başkanı'nın ısrar etmemesi nedeniyle kapanmıştı.

Yargıtay Yasası'nın sözü edilen 59. maddesi aynen «Her adli yıl Ankara'da bir törenle açılır. Yargıtay Birinci Başkanı bir konuşma yapar. Açılış konuşmasının metni ve tören gündemi üzerinde daha önceden Başkanlar Kurulunun düşüncesi alınır.» şeklindedir. Anılan maddede Türkiye Barolar Birliği'nin adı geçmemekte, açılış töreninde konuşma hakkı sadece Yargıtay Birinci Başkanı'na tanınmış bulunmaktadır; ancak yıllardır yerleşmiş gelenek, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünün kanıtlanması yönünden adli yıl açılış töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın da konuşması doğrultusundadır. Yargıtay'ca bu geleneğe 1989 yılında da uyulmuş

ve tarafımızdan hazırlanan konuşma metni törende okunmuştur. Geleneğin koşullu şekilde bu yıl da sürdürüleceği gelen yazıdan anlaşılmaktadır.

Bu kez, konuşma metninin çok önceden yazılı şekilde istenilmesine 10.5.1990 tarihinde Danıştay'ın Kuruluş Yıldönümünde tarafımızdan yapılan ve kamuoyunun yoğun ilgisini çeken konuşmanın da neden ve etken olduğu anlaşılmaktadır.

İlgide belirtilen yazı ve Birliğimizin izleyeceği yol konusunda Baronuz görüşünün çok acele bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T. C.
YARGITAY
Birinci Başkanlığı

Sayı : 1765
Konu :

Ankara, 30.5.1990

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na

Adli yıl açılış töreni ile ilgili olraak Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu'nun 28 Mayıs 1990 günlü kararı ilişikte sunulmuştur.

Gereği saygı ile rica olunur.

Dr. İsmet OCAKÇIOĞLU
Birinci Başkan

EKİ : Karar örneği.

BAŞKANLAR KURULU KARARI

28.5.1990

Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesi hükmünce adli yıl açılış töreni gündeminin belirlenmesi amacıyla Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşma metninin, Başkanlar Kurulu'nun görüşme gününden daha sonra programda değişiklik yapılamayacağından 25 Haziran 1990 gününe kadar Yargıtay Birinci Başkan-

lığına gönderilmesi gereğinin Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına duyurulmasına oybirliği ile karar verildi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 730/19

20.6.1990

Baro Başkanlığı
.....

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın 30.5.1990 günlü 1765 sayılı yazısı ve ekinde gönderilen Başkanlar Kurulu Kararına verilen 18.6.1990 tarihli yanıtın ve ilişiği Birlik Yönetim Kurulu Kararının fotokopileri ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

YARGITAY BİRİNCİ BAŞKANLIĞI'NA

Ankara, 18.6.1990

İLGİ : 30.5.1990 tarih ve 1765 sayılı yazınız.

İlgide belirtilen yazınız ve eki Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu kararı ile ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 9.6.1990 tarih ve 389-8 sayılı kararı ilşik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Yönetim Kurulu Kararı

Karar No: 389-8

Karar Tarihi: 9.6.1990

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın 30.5.1990 tarih ve 1765 sayılı yazısı ekinde Birliğimize gönderilen 28.5.1990 tarihli «Yargıtay Baş-

kanlar Kurulu Kararı» Yönetim Kurulumuzda dikkatlice ve etraflıca görüşüldü :

Her yıl Yargıtay'da 6 Eylül'de düzenlenen Adli Yıl Açılışı Töreni'nde, Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşması, Birliğin kuruluş tarihi olan 1969 yılında başlamış ve aralıksız olarak sürdürülmüş ve yargı için anlamlı ve güzel bir gelenek oluşmuştur. Anılan gelenek, 1989 yılında yapılan Adli Yıl Açılış Töreni'nde Türkiye Barolar Birliği Başkanı tarafından da vurgulanmış ve «Yasada gösterilmemesine karşın yıllardır yerleşmiş, anlamlı, güzel ve artık ötelenmesi olanaksız bir gelenek kuralı haline gelmiş olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yargı yılının açılış töreninde konuşması SAV-SAVUNMA-YARGI üçgeninin bölünmez bir bütün olduğunun en açık göstergesi, somut bir simgesidir.» denilmiştir.

Konu ile ilgili olmak üzere önceki dönemlerde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı görevlerinde bulunmuş olan eski Başkanlar ile yapılan görüşmeler ve alınan mütalaalar, Barolar'dan gelen yazılı ve sözlü görüşler değerlendirilmiştir.

Değerlendirmeler sonucunda, 20 yıldır Birlik Başkanı'nın KONUŞMA METNİNİN istenmeyip bu yıl, 3 ay önce istenmiş olmasının geçerli ve haklı bir nedenini anlayabilmek olanağı bulunmamıştır. Ayrıca önümüzdeki 3 ay içinde hukukun, adaletin, yargının ve mesleğimizin üzerinde durulması ve konuşmada dile getirilmesi gerekli olabilecek sorunlarının da çıkabileceği görüşünde birleşilmiştir.

Sonuç olarak Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın 1990-1991 Adalet Yılı'nın Açılış Töreni'nde 6 Eylül 1989 yılındaki konuşması türünden bir konuşma yaparak hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı demokratik, laik sosyal hukuk devleti ilkelerinin ışığında hukukumuzun, yargımızın, adaletin ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir konuşma yapacağını ve gündemin buna göre belirlenmesinin Yargıtay Birinci Başkanlığı'na Birlik Başkanı tarafından bildirilmesine, 9.6.1990 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Av. Önder SAV (İMZA)	Başkan Yrd. Av. Şahap DEMİRER (İMZA)	Başkan Yrd. Av. Burhan KARAÇELİK (İMZA)
Genel Sekreter Av. Hüseyin Avni FERAH (İMZA)	Sayman Av. Naci Işık MOROVA (İMZA)	

Üye Av. Teoman ERGÜL (İMZA)	Üye Av. Ayhan ORAN (İMZA)	Üye Av. Erdoğan ŞENGEZER (İMZA)
Üye Av. Vahit ÇALIN (İMZA)	Üye Av. Rahmi KUMAŞOĞLU (İMZA)	Üye Av. Yüksel ÖZER (Mazeretli)

YARGITAY BİRİNCİ BAŞKANI İSMET OCAKÇIOĞLU'NUN BASINA AÇIKLAMASI

21.6.1990

1 — Yargıtay Anayasa'nın 154. maddesi hükmünce mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulup işleyen bir Yüksek Mahkemedir. Yüce Yargıtay politika dışında kalmayı ve tam bir tarafsızlıkla görevlerini ifa etmeyi kendine şiar edinmiş; bütün bir titizlikle koruyup gözettiği bu prensibin hiç bir zaman zedelenmesine asla müsaade etmemiştir. Bunun doğal bir sonucu da sıfatı ne olursa olsun hiç bir organ, makam, merci veya kişinin Yargıtay'a emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği tavsiye ve telkinde bulunamayacağıdır. Bu titizlik sebebiyle Adalet Bakanlarının Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanı olmalarına rağmen, kendilerine güvensizlikten değil ve fakat taşıdıkları politik sıfatları nedeniyle konuşma yapmaları uygulamada söz konusu olmamıştır.

2 — Yargıtay Kanunu'nun 59. maddesi adlî yılın Ankara'da törenle açılacağını ve Yargıtay Birinci Başkanı'nın bir konuşma yapacağını hükme bağlamıştır. Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesi açış konuşmasının metni ve tören gündemi üzerinde daha önceden Başkanlar Kurulu'nun düşüncesinin alınacağını öngörmüştür. Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın da adlî yılın açılışında bir konuşma yapması süregelen bir uygulama durumundadır. Yasa gereği konuşan Yargıtay Başkanı'nın konuşması Başkanlar Kurulu'ndan düşünce alınmasını gerektirirken, süregelen uygulama ile konuşan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasının bunun dışında olduğu düşünülemez. Esasen konuşma metninin Yargıtay Başkanlığı'na önceden gönderilmesi de aynı şekilde bugüne kadarki uygulama ile yerleşmiştir.

Yargıtay Başkanlar Kurulu bu uygulamayı dikkate alarak 28.5.1990 günlü toplantısında Türkiye Barolar Birliği Başkanlığın-

dan konuşma metninin istenmesine karar vermiştir. Bu istek programın belirlenmesine yönelik bir husustur.

Yargıtay Başkanlar Kurulu'nun düşüncesi doğrultusunda bu hususların bir basın bülteniyle kamuoyuna duyurulması uygun görülmüştür.

Dr. İsmet OCAKÇIOĞLU
Yargıtay Birinci Başkanı

T. C.

Y A R G I T A Y
Birinci Başkanlığı

Sayı : 2200-949

29.6.1990

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na

Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlarından oluşan Yargıtay Başkanlar Kurulu, Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesi uyarınca 28.6.1990 gününde yaptığı toplantıda Adli Yıl Açılış Töreni sırasında Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasının süregelen bir uygulama olduğunu; konuşma metninin önceden Yargıtay Başkanlığına gönderilmesinin de bu uygulama kapsamında bulunduğunu dikkate alarak 28.5.1990 günlü Başkanlar Kurulu Kararı gereğinin yerine getirilmemesi karşısında, bu uygulamanın işlerliğini yitirdiği sonucuna varmıştır.

Bu durumda Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasına programda yer verilmemesi Başkanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Saygılarımla

Dr. İsmet OCAKÇIOĞLU
Birinci Başkan

- **ADLİ YILIN AÇILIŞ TÖRENİ GÜNDEMİ İLE İLGİLİ OLARAK YARGITAY BAŞKANLAR KURULU'NUN ALDIĞI KARAR ÜZERİNE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN KAMUOYUNA AÇIKLAMASI**

29.6.1990

Yargıtay Başkanlar Kurulu, Yargıtay'da 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak olan Adli Yılın Açılış Töreninde Türkiye Barolar Bir-

liği Başkanı'nın yapacağı konuşmayı tören gündeminden çıkardı. Yazık çok yazık oldu. «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünü simgeleyen güzel ve anlamlı bir gelenek yıkıldı. Hoyrat ellerin nadide çiçekleri acımasızca yolduğu gibi Yargıtay ile Baroların bağları koparılmak isteniyor.

Biz, bunu yaratanları ve krkleyenleri çok iyi tanıyoruz. Bağımsız Yargıtay'ın başında bugün maalesef bağımsızlığı tartışılan İsmet Ocakçıoğlu var. Yürütmenin, Yargıtay üzerinde de etkin olduğu söylentileri yayılmaya başladı. Ben, İsmet Ocakçıoğlu'nun örselenmesine, yok olmasına zlmyorum. Yüce Yargıtay'ın şanlı geçmişi zedeleniyor, yara alıyor, rseleniyor; ona üzülüyorum. Biz, Yargıtay'a olan saygımızı koruyoruz çünkü Yargıtay sadece İsmet Ocakçıoğlu'nun değil hepimizindir, bütün ulusundur, Türk insanının güvencesidir. Yargıtay'daki yönetim bu güveni sarsmaya başlamıştır. Yargıtay koltuğunun yüceliğinin zedelenmesinden endişe duyuyoruz. Biz, Yargıtay'ın başına arız olan hastalıktan kolayca kurtulacağına olan inancımızı ayakta tutuyoruz. Kavgamız, Yargıtay'ın başındaki sağlıksız, çağdışı, hukukdışı düşünce iledir.

Barolar, bağımsız yargının vazgeçilmez ögesidir. Baroları susturulan bir ülkede savunma hakkının özgürce kullanıldığından ve yargının bağımsızlığından söz edilemez. Türkiye Barolar Birliği, tek başına da kalsa yargının bağımsızlığı, Baroların bağımsızlığı yolundaki mücadelesinde ödün vermeden ilerleyecektir. Baro'lar, Adalet Bakanlığı'nın emrindeki daireler olmadığı gibi, Yargıtay başkanının da kapıkulları değillerdir. Bağımsızlık uğraşımızda gelecek günlerdeki yöntemimizi, eylem ve davranış stratejimizi saptamak için Bayram'ı izleyen ilk tatil günü olay 14 Temmuz 1990 Cumartesi günü saat 10.00 da Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunu geçmiş dönemlerde Birliğimizin başkanlığını yapmış olan değerli statlarımızı ve Türkiye'deki bütün Baro'ların başkanlarını Ankara'da Birlik binasında olağanüstü toplantıya çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat nder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

30.6.1990

«YARGITAY BAŞKANLAR KURULU YANLIŞ BİLGİ İLE YÖNLENDİRİLDİ, YANILTILDI»

Yargıtay Başkanlar Kurulu'nun sansür hevesi taşıyan kararı karşısında, günlerdir sabırla susan Türkiye Barolar Birliği'nin kamuoyuna bazı gerçekleri açıklamasının zamanı gelmiştir. 20 yıldır süregelen güzel, anlamlı ve yargı bütünlüğünü simgeleyen bir gelenek gereği her yıl adli yılın açılışında konuşan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın bu yıl engellenmesinin nedenlerini açıklıyoruz.

28.5.1990 tarihli Yargıtay Başkanlar Kurulu kararı ile Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın 6 Eylül 1990 tarihinde yapacağı konuşma metninin istenmesi üzerine Yönetim Kurulumuz, anılan törende Birlik Başkanı'nın «Hukukun üstünlüğü'ne ve insan haklarına dayalı, demokratik, laik, sosyal hukuk devleti ilkeleri ışığında hukukumuzun, yargımızın, adaletin ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir konuşma» yapacağını bildirmiş ve istenen konuşma metninin «GÖNDERİLMESİ UYGUN BULUNMAMIŞTI.»

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nca gönderilen kararda, birdenbire 20 yıldır ilk kez hemde üç ay önceden Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşma metnine gösterilen bu ilgi ve merakın haklı ve geçerli nedenleri de açıklanamamıştır. Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını hiç ilgilendirmeyen Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesine sığınılması, aczin ve sansür isteğinin kurnaz bir kamuflejidir.

Yargıtay Birinci Başkanı'nın açıklamasında ısrarla istenen Birlik Başkanı'nın konuşma metni ile ilgili olarak aynen «ESASEN KONUŞMA METNİNİN YARGITAY BAŞKANLIĞI'NA ÖNCEDEN GÖNDERİLMESİ DE AYNI ŞEKİLDE BUGÜNE KADAR Kİ UYGULAMA İLE YERLEŞMİŞTİR» denilmektedir. Böylece şimdiye kadar istenmemiş ve yapılmamış bir uygulama yapılmış, yerleşmiş ve varmış gibi gösterilmektedir. Yargıtay Birinci Başkanı hem Daire Başkanlarına, hem de kamuoyuna «GERÇEK DIŞI» bilgi vermiştir.

Geçmiş dönemlerde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yapmış olan Faruk EREM, Atıla SAV, Teoman EVREN yaşıyorlar. Kendileri, adli yılın açılışlarında yapılan konuşma metninin istenmesi uygulamasının hiç bir zaman olmadığını açıkça beyan etmektedirler.

Olmayan bir uygulamayı varmış gibi göstererek, Yargıtay Daire Başkanlarını yanlış bilgilendirerek, kurumların bağımsızlığı anlayışını hiçe sayıp «SANSÜR» anlayış ve hevesini ön plana çıkararak Yargıtay ile Türkiye Barolar Birliği'nin arası, bilinçlice ve kasıtlı olarak açılmak istenmiştir. Koltuğunu hakkı ile dolduran, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği ile ilişkilerinde saygılı, ölçülü, nazik ve çok dikkatli davranan Recai Seçkin, İmran Öktem ve Feruh Adalı gibi değerli Yargıtay Başkanlarının devrinin artık kapandığı, en azından geleceğe kaldığı anlaşılıyor.

Türkiye Barolar Birliği yıllar boyu süren uğraşlarla elde edilmeye çalışılan Yargı «BAĞIMSIZLIĞININ» ufak hesap ve heveslerle hareket eden, kendi bağımsızlığına, Baroların bağımsızlığına saygı göstermeyenlerce zedelenmesine, yıkılmasına ve Yargıtay'ın örselenmesine müsaade etmeyecek, baskıcı, sansürcü ve gerçekleri çarpıtan zihniyet sahipleri ile sonuna kadar mücadele edecektir.

Her 6 Eylül günü Yargıtay Salonunda dile getirilen gerçeklerden, baroların özgür, bağımsız ve haklı sesinden kaçanlara, ürenlere hak ettikleri muamele yapılacak, gereken cevaplar verilecektir.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

11.7.1990

Yargıtay Birinci Başkanlığı, 29.6.1990 tarihinde yaptığı açıklama ile 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak adli yılın açılışı töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasının tören gündem ve programına alınmayacağını bildirmişti.

Bilindiği üzere bu davranışın temelinde Yargıtay Birinci Başkanı'nın Başkanlar Kurulu kararına dayanarak Türkiye Barolar Birliği Başkanından tören gününden 3 ay önce KONUŞMA METNİ'ni istemesi yatmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği hiçbir haklı ve geçerli nedeni olmayan bu garip, hukuk dışı, yargı bağımsızlığına ve Baro bağımsızlığına yakışmayan karar üzerine, törende, 20 yıldır yerleşmiş gelenek gereği Birlik Başkanı'nın konuşma yapacağını belirtmiş ve fakat önceden KONUŞMA METNİ göndermeyi reddetmişti.

Olayların gelişmesi, Yargıtay çevrelerinden alınan bilgiler ve geçmiş dönemlerde Türkiye Barolar Birliği görevini yürütmüş olan Başkanlar Faruk EREM, Atila SAV ve Teoman EVREN ile yapılan görüşmeler ve bu üstadlarımızın kamuoyuna açıklamaları, Yargıtay Birinci Başkanı İsmet Ocağcıoğlu'nun Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını engellemek amacıyla bilinçli ve kasıtlı davrandığını, gerçek dışı bilgilerle Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlarını yanılttığını ortaya çıkarmıştır.

Yargıtay Daire Başkanları'na verilen yanlış bilgi, şimdiye kadar Türkiye Barolar Birliği Başkanlarının KONUŞMA metinlerinin Yargıtay Başkanlığı'na önceden gönderilmekte olduğu iddiasıdır. Böylece hiç uygulanmamış, yapılmamış, doğmamış bir KONUŞMA METNİ GÖNDERME geleneği varmış gibi gösterilmiş, bir şark kurnazlığıyla, gizli sansür hevesleri ustaca kamufle edilerek, yargı bağımsızlığına çok ağır darbeler indirilerek Türkiye Barolar Birliği Başkanının konuşması engellenmek istenmiştir.

Yargıtay gibi tüm ulusun malı ve güvencesi olan bir anayasal yüksek yargı kuruluşunun böyle asılsız bilgilerle yanıltılması, Türkiye Barolar Birliği ile Yargıtay'ın ilişkilerini tek yönlü ve kabaca boğma hevesi yalnız camiamızda değil, bütün yurttan infial uyandırmıştır.

Hem yargı bağımsızlığına, hem Yargıtay'a hem de Baroların bağımsızlığına ve kutsal savunma hakkına vurulmak istenen darbe karşısında meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini HER TÜRLÜ ORGANLARA KARŞI SAVUNMAK göreviyle kanunen yükümlü olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Türkiye'deki bütün BAROLARIN BAŞKANLARINI, geçmiş dönemlerdeki Birlik Başkanlarını ve Birlik Yönetim Kurulunu sadece avukatların değil tüm Türk insanının güvencesi olan bağımsızlık uğraşında eylem ve davranış biçim ve yöntemini saptamak için olağanüstü toplantıya çağırmıştır.

Toplantının 14 Temmuz 1990 Cumartesi günü saat 10.00'da Türkiye Barolar Birliği binasının toplantı salonunda yapılacağı kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **BİRLİK BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN BİRLİK ESKİ BAŞKANLARI, BARO BAŞKANLARI VE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN ORTAK TOPLANTISINI AÇIŞ KONUSMASI**

14.7.1990

Türkiye Barolar Birliği'nin geçmiş dönemlerde görev yapmış sayın başkanları, değerli Baro Başkanları, toplantıya katılan sevgili arkadaşlarım, hepinize hoş geldiniz diyor, saygılarımla selamlıyorum.

Değerli Başkanlar, değerli arkadaşlarım, bir yıl içinde üçüncü kez toplanıyoruz. Sizi, sık-sık rahatsız etme cesaretini yine sizlerden alıyoruz. «Önemli konularda bizi çağırın seve seve, yorulmadan geliriz» dediniz biz de önemli gördüğümüz, sizin de önem verdiğinizinize inandığımız bir konuda görüşünüze başvurmak önerilerinizi almak, birlikte karar oluşturmak için sizi çağırдық.

Toplantının amacı, daha önce sizlere duyurulmuştu; tekrarlamakta, bazı hususları özetlemekte yarar görmekteyiz. Bilindiği üzere, Yargıtay Birinci Başkanı İsmet Ocağcıoğlu imzası ile 30.5.1990 tarihli bir yazı ve ekinde 28.5.1990 tarihli Başkanlar Kurulu kararı Birliğimize tebliğ edilerek 6 Eylül 1990 tarihindeki adli yıl açılış töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşma metni istendi. Yargıtay yönetiminin, geleceğe yönelik heves ve isteklerini sezdiğimiz için bu yazıları, derhal sizlere ulaştırıp görüşlerinizi istedik. Birkaç Baro dışında bütün Barolarımız, çoğu yazı ile olmak üzere görüşlerini bildirdiler. Ayrıca önceki dönemlerde Birlik Başkanlığı'nı yapmış olan sayın üstadlarımız Faruk EREM, Atila SAV ve Teoman EVREN'le ortak toplanıp geçmişte bizim bilemediğimiz uygulamalar olup-olmadığını sorup öğrendik; Bu arada konunun basın tarafından bilindiğini öğrendik. Basının, bütün ısrarlarına rağmen Türkiye Barolar Birliği ve hiçbir Baromuz konu hakkında zamansız açıklama yapmadı; bu konuda Barolarımızın gösterdiği dikkat ve titizliğe teşekkür ederiz. Daha sonra Yönetim Kurulumuz, 9.6.1990 tarihinde konu ile ilgili kararını verdi. Anılan kararda aynen: «Sonuç olarak Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın 1990-1991 Adalet Yılı'nın Açılış Töreni'nde 6 Eylül 1989 yılındaki konuşması türünden bir konuşma yaparak hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı demokratik, laik sosyal hukuk devleti ilkelerinin ışığında hukukumuzun, yargımızın, adaletin ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir ko-

nuşma yapacağıının ve gündemin buna göre belirlenmesinin Yargıtay Birinci Başkanlığı'na Birlik Başkanı tarafından bildirilmesinin, 9.6.1990 tarihinde oybirliği ile karar verildi.» denilmektedir.

Bir değerli gazeteci arkadaşımız Yargıtay'dan Başkanlar Kurulu kararını öğrendikten ve bunu gazetede açıkladıktan sonra Birlik Yönetim Kurulu'nun kararını basına açıkladık. Neden bu kadar hassas ve titiz davrandık? İstedik ki, tartışmayı biz yaratmayalım. Yargıtay yönetiminin gerçek düşüncesi ortaya çıksın, ona göre değerlendirelim diye düşündük.

Bu arada Yargıtay Birinci Başkanı İsmet Ocakçioğlu imzası ile bir basın açıklaması yapıldı ve 23.6.1990 tarihinde gazetelerde yer aldı. Gerçek dışı bilgilere dayalı, hukuk adına, yargı adına ibret verici, kamuoyunu yanıltıcı bir açıklama idi. İlginç bir bölümüne biraz sonra değinilecektir.

Birliğimize verilen süre (25.6.1990) dolunca ve bizim cevabımızın da KONUŞMA METNİ vermeyi red olduğu anlaşılınca basın, konuyu aralıksız izleyip Yargıtayın tavrının ne olacağını araştırdı. 29.6.1990 tarihinde saat 16.30'da Birliğimize konu ile ilgili Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın cevabı ulaştırıldı; daha önceden konunun basına da yansıtıldığı öğrenildi. Anılan yazıda aynen, «Konuşma metninin önceden Yargıtay Başkanlığı'na gönderilmesinin de bu uygulama kapsamında bulunduğunu dikkate alarak 28.5.1990 günlü Başkanlar Kurulu kararı gereğinin yerine getirilmemesi karşısında, bu uygulamanın işlerliğini yitirdiği sonucuna varmıştır.

Bu durumda Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasına programda yer verilmemesi Başkanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.» denilmektedir. Yazı elimize ulaşır ulaşmaz günün ilerlemiş saatine rağmen aynı gün, çok seri şekilde ve kısa bir süre içinde mukabil basın açıklamasını yaptık. Değerli basın mensuplarının ısrarlı soruları üzerine ertesi gün 30.6.1990 tarihinde ikinci bir açıklama yapmak gereği doğdu.

Ortada bir yanlış bir de gerçek vardı. Yanlış biz söylemiyorduk; Yargıtay yönetimi söylüyordu. Neydi o? «ESASEN KONUŞMA METNİNİN YARGITAY BAŞKANLIĞI'NA ÖNCEDEN GÖNDERİLMESİ DE AYNI ŞEKİLDE BU GÜNE KADARKİ UYGULAMA İLE YERLEŞMİŞTİR.» cümlesi; Olay artık çözülmüş, Yargıtay Daire Başkanlarının nasıl yanıltıldığı da anlaşılıyordu. Kendilerine, daha önce Türkiye Barolar Birliği Başkanlarının konuşma metinlerini çok önceden Yargıtay'a verdikleri ama bugünkü Baş-

kan Önder SAV'ın vermek istemediği anlatılmış ve 25.6.1990 tarihli karar böyle elde edilmişti.

Aslında Yargıtay Başkanı, Daire Başkanlarını yanlış yönlendirme yerine, «Bu yıl Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nı konuşturuyoruz.» deseydi belki daha iyi yapardı.

Yargıtay yönetimi ve Yargıtay Başkanı bu noktaya neden, nasıl ve niçin geldi? Acaba 6 Eylül 1989 da adli yılın açılışı töreninde ve 10 Mayıs 1990 Danıştay'ın 122. Kuruluş Yıldönümünde yaptığımız konuşmalardan mı çekinildi? Toplumun, ülkenin, demokratik laik hukuk devletinin sorunlarını dile getirmek mi, hukukun üstünlüğü ilkesine sahip çıkmamız, yargı mensuplarının değinemediği ölçüde onların sorunlarını dile getirmemiz mi bazılarını tedirgin etti? Ziya Paşa'nın «Rencide olur dide-i huffaş Ziya'dan» şeklindeki ünlü sözlerindeki gibi bazı yarasa gözleri aydınlıktan mı ürktüler?

Şimdi şu husus akla gelebilir. «Canım bu kadar uzatmaya değer miydi; konuşma metni verilir, tartışma biter, 20 yıllık gelenek bozulmazdı.» Bunu yapamazdık, yapsaydık, sizlerden aldığımız yanıtlara uygun davranmamış olurduk. Aman bir gelenek bozulmasının yılda bir kez bize açılan Yargıtay salonundaki kürsünün bize kapatılmaması için sizlerin onurunu, bağımsızlık uğraşımızdaki alınterimizi yargı ve Baro bağımsızlığı ilkelerini Yargıtay yönetiminin ayaklarına paspas yapamazdık. Biz, ne pahasına olursa olsun Yargıtay'da konuşalım demiyoruz. Yargıtay kürsüsünde, başımız dik, alnımız açık, bağımsız yargıyı, bağımsız Yargıtayı, bağımsız baroyu, hukukun üstünlüğünü, demokratik hukuk devletini konuşalım hem de Yargıtay Başkanı dahil hiçkimseye önceden konuşma metni vermeden konuşalım istiyoruz, sansürsüz konuşalım istiyoruz. Çağdaş Türk avukatına, çağdaş Türk Barosu'na yakışan insan hak ve özgürlüklerini savunan konuşma yapalım diyoruz.

Birgün bir Yargıtay Başkanı çıkacak, Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşma metnini konuşma tarihinden 3 ay önce, hem de hiçbir haklı, hukukî ve geçerli gerekçesi olmadan isteyecek. Bu ne cüret! Hangi toplumda yaşıyoruz, Yargıtay Başkanı uygun görececek konuşacağız, konuşma metni isteyecek göndereceğiz, (KONUŞMA!) diyecek konuşmayacağız. Abdülhamit devrindemiyiz; yoksa çağdaş demokratik hukuk devleti devrinde mi? Yargıtay Başkanı, galiba emrindeki memurlarla Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nı karıştırıyor. Biz avukatlar ve Baro'lar özgür bir toplumun özgür insanları ve bağımsız örgütleriyiz, Yargıtay yönetiminin

kapı kulları değiliz. Gölgelerinden korkanlar, yönetime yaranarak daha iyi gelecek düşleyenlerle aynı yargı ve adalet kulvarında koşmayız. İktidara şirin görünme yarışında biz yokuz. Yargıyı daha bağımsız, daha etkin, daha tutarlı yapma yarışında varız. Yargıtay Daire Başkanları ve Üyelerinin çoğunluğunun Yargıtay yönetiminin tutum ve davranışını uygun bulmadığını biliyoruz, bu bizi ferahlatıyor. Sorunumuz-uğraşımız anayasal kuruluş olan yüce Yargıtay ile değildir. Yargı erkinin ve onun en temel direği Yargıtay, Türk insanının güvencesidir, hepimizindir. Yanlışlık Yargıtay'ı yönetenlerdedir.

Devletin temeli adalet, adaletin temeli ise savunmadır, adaltsiz devlet, savunmasız adalet olmaz. Adaleti güçlendiren ve güzelleştiren unsur, savunmadır. Savunma, adaletin ve yargının güçlü, bağımsız ve özgür sesidir. Bu işlev iyi yürürse yargı anlam kazanır.

Uygar, çağdaş ve demokratik ülkelerde BASKI GRUBU olarak önemli etkili ve yol gösterici işlev yürüten Barolar gibi Türkiye Barolar Birliği de BASKI GRUBU niteliği ile yasa ile daraltılmış da olsa, Adalet Bakanlığı'nın vesayeti de olsa, Yargıtay'ın baskı ve sansürü de olsa «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» kavramını yaşatmaya, ayakta tutmaya karardır. Barolar, kutsal savunma hakkına, onun örgütlü temsilcilerine kimden gelirse gelsin nereden gelirse gelsin, her türlü kişi ve kurumun müdahalesine karşı uğraş vermeye karardır.

Zamanında Yargıtay'ın başında Türk hukukunun, Türk yargı ve adaletinin devleri bulundu. Konuşmalarında hem demokratik, laik hukuk devleti sorunlarına, hem yargı sorunlarına hem de avukat ve Baroların bağımsızlığı sorunlarına değinen Recai Seçkin, İmran Öktem ve Ferruh Adalı gibi Yargıtay Başkanlarını Türk toplumunun Türk adaletinin ve Yargıtay'ın daha çok arayacağı anlaşıyor. Biz Yargıtay Başkanları'nın, Fatih Sultan Mehmet'in yaptığı haksızlık nedeniyle iki elinin kesilmesine karar veren KADI kadar cesaretli olmalarını beklemiyoruz ama her türlü kişi, organ ve yürütmenin karşısında bağımsızlıklarını korumalarını istiyoruz; yanlış, dar, kısır bir yorumla Yargıtay Kanununun 59/2. maddesine sığınmak yerine savunmanın temsilcisi Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın koşulsuz konuşmasına açık Yargıtay Başkanları'nın geleceğine olan umudumuzu koruyoruz.

En sağlıklı, en tutarlı ve geçerli yöntemi bulup en güzel eylemi uygulayacağınız inancı ile sizlere teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

ANKARA'DA TOPLANAN BARO BAŞKANLARININ KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

15.7.1990

Türkiye Barolar Birliği'nin çağrısı üzerine 14.7.1990 günü Ankara'da toplanan Baro Başkanları, aşağıdaki görüşlerinin kamuoyuna açıklanmasına oybirliği ile karar vermişlerdir :

Toplantıda Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın geçmiş dönemlerde her adli yılın açılışında Türkiye Barolar Birliği Başkanlarının konuşma metnini, önceden Yargıtay'a verdikleri konusundaki iddiası ile ilgili olarak konuşan Birlik eski Başkanları Faruk EREM, Atila SAV ve Teoman EVREN'in önceden konuşma metni verilmesi konusunda hiçbir uygulama olmadığını, bunun aksinin kanıtlanamayacağını açıklamaları üzerine Yargıtay Başkanı'nın gerçekleri, Daire Başkanları'na yansıtmadığı, onları yanlış bilgilendirip, yönlendirdiği, bilinçli ve planlı şekilde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını engellediği anlaşılmış, Yargıtay Başkanı, bulunduğu yüce makama yakışmayan düşünce ve tutumu nedeniyle kınanmıştır.

Yargıtay Daire Başkanları'nın geçmişteki uygulama gerçeğini araştırma ve inceleme gereğini duymayısları üzüntü ile karşılanmıştır. Görevinde geçici olarak bulunan Yargıtay Başkanı'nın tutumunun, Türkiye Barolar Birliği ile Yargıtay ilişkilerini bozacağı vurgulanmış, Yargıtay'ın en az İsmet Ocakçioğlu kadar Türkiye Barolar Birliği'nin, Baroların ve Türk insanının ortak değeri olduğu, Yargıtay Başkanı'nın düşünce, tutum ve davranışlarının tüm Yargıtay Camiasına mal edilmesinin yanlış olacağı, Yargıtay'ın üye çoğunluğunun Yargıtay Başkanı'nın tutumunu benimsemediği gözlemlenmiştir.

Yargıtay Başkanı'nın «Sav-Savunma-Yargı» birliğini yok sayan anlayışı benimsenmemiş, savunmanın dışlanmak istenmesinin yargıyı aksatacağı adaleti güçsüzeleştireceği, topluma güven vere-

meyeceği, hukukun üstünlüğü ilkesini ve yargı bağımsızlığını zedeleyeceği ifade edilmiştir.

Yargıtay Başkanlığı'nın haksız, yersiz ve hukuka aykırı şekilde konuşma metni isteğini reddeden Türkiye Barolar Birliği Başkanı Önder SAV'ın tavrı, tutumu, kamuoyuna açıklamaları, meslek onuru, düşünce özgürlüğü ve Baroların Bağımsızlığı ile ilgili olarak ödün vermeyişi, sansür hevesine boyun eğmeyişi, Yargıtay'ın yıpratılmaması konusundaki sabırlı, titiz ve özenli davranışı takdirle karşılanmıştır.

6 Eylül 1990 tarihinde Türkiye'de hiçbir yerde, hiçbir Baro tarafından adli yıl açılışı töreni yapılmaması, böyle bir törene katılmaması, 1990-1991 adli yıl açılışının, Ankara'da Türkiye Barolar Birliği tarafından düzenlenecek geniş katılımlı, görkemli ayrı bir toplantı ile kutlanması, toplantıda bütün Baroların temsilcilerinin bulunması, diğer konularla ilgili değerlendirme ve çağrının ve benzeri hususların Türkiye Barolar Birliği'nce düşünülmesi uygun görülmüştür. Ayrı bir adli yıl toplantısı düzenlenmesi uygulanmasının, Yargıtay Başkanlığı'nın «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünü bozan anlayışı değişmedikçe gelecek yıllarda da sürdürülmesi benimsenmiştir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 833/22

27.7.1990

Baro Başkanlığı

.....

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Birlik eski Başkanları ve Baro Başkanlarının 14 Temmuz 1990 tarihinde yaptıkları ortak toplantıda, Yargıtay'da düzenlenen törenden ayrı olarak Ankara'da 6 Eylül 1990 tarihinde Yargı Yılı açılış toplantısı düzenlenmesine karar verilmiş ve kamuoyuna açıklanmıştı. Anılan açıklama, 17.6.1990 tarihli 796/21 sayılı genelge ile Baronuza gönderilmişti.

14.7.1990 tarihinde benimsenen ortak görüşe göre 6 Eylül 1990 tarihinde Türkiye'de sadece Ankara'da Türkiye Barolar Birliği'nin bütün Baroların katılımı ile düzenlenecek toplantı yapılacak, başka hiçbir ilde, toplantı yapılmayacaktır.

Toplantının saatinin, Yargıtay toplantısından sonra olması (muhtemelen saat 13.00), sabah 9.30 veya 10.00'da Anıtkabir'de Aslanlı yolun başlangıcından itibaren tüm Baroların ve katılan Avukatların cübbeli yürüyüşünü ve Atatürk'ün huzurunda saygı duruşunun yapılması ve çelenk konulması uygun görülmektedir. Bu nedenle toplantıya katılacak meslekdaşlarımızın cübbelerini getirmeleri gerekecektir. Toplantı için Ankara Hukuk Fakültesi Salonu düşünülmekte, ancak yapılmakta olan onarımın bitirilemesi rizikosu karşısında başka seçenekler de aranmaktadır. Durum ayrıca bildirilecektir.

14.7.1990 tarihli toplantıda, Barolarımızın ayrı ayrı isimlerinin yazıldığı çiçek sepetlerinin toplantı salonunda bulundurulması da istenilmiştir. Çiçek siparişi vermek isteyen Barolarımızın Türkiye Barolar Birliği'nin T. Emlak Bankası Kızılay Şubesi nezdindeki 40248 sayılı vadesiz hesabına 50.000,— TL. (çiçek siparişi adı altında) yatırmaları halinde sorunun Ankara'da topluca ve daha kolay çözümlenmesi mümkün olacaktır.

Toplantıya Baronuz mensubu meslekdaşlarımızdan kimlerin katılacağı ve isimlerinin en az bir hafta önceden Birliğimize ulaşacak şekilde bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 924/25

23.8.1990

Baro Başkanlığı

27.7.1990 tarih ve 833/22 sayılı genelgemiz ile 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak «Yargı Yılı'nın Açılışı Toplantısı» ile ilgili bilgi verilmiş ve gelişmelerin de bildirileceği belirtilmişti.

Toplantı, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi «Farabi Salonu»nda yapılacak ve saat 13.00'de başlayacaktır. Meslekdaşlarımızın toplantıya cübbeli olarak izlemeleri uygun görülmektedir.

Toplantıya Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Siyasi Partilerin Genel Başkanları ve temsilcileri, Ankara'daki Yüksek Yargı Kuru-

luşları'nın Başkanları, Üyeleri ve görevli diğer Yargıç ve Savcılar, Ankara Adli ve İdari Yargı mensubu Yargıç ve Savcılar ile Avukatlar, hukukçu olan Bakan ve Milletvekilleri, Kamu Kurumu niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Üniversite Rektörleri, Ankara Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri, Ankara Valisi ve Büyükşehir Belediye Başkanı, TRT ve Basın mensupları ve Sendikalar çağrılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanları'na konuşmak istemelerini 31.8.1990'a kadar bildirmeleri halinde kürsümüzün kendilerine açık olacağı yazı ile bildirilmiştir.

Toplantı öncesi saat 10.45'de Anıt Kabir'de Aslanlı Yolun başlangıcında tören başlama alanında Baro Başkanları ve toplantıya katılacak bütün meslekdaşlarımız cübbeleri ile hazır bulunacaklardır. Aslanlı Yol'un başında cübbeler giyilecek ve Atatürk'ün huzuruna kadar cübbe ile yürünecek ve saygı duruşu yapıp çelenk konacak, Anıt Kabir resmi tören ve konuk defteri imzalanacaktır.

Meslekdaşlarımız Anıt Kabir'e kendi olanakları ile gidebilecekleri gibi dilerlerse Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden sağlanacak otobüslerden de yararlanabileceklerdir. Otobüsler en geç saat 10.30'da Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi bitişiğindeki Sıhhiye köprüsü üzerinden hareket edeceklerdir; Anıt Kabir'deki tören dönüşünü bekleyip yolcuları Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi önünde indireceklerdir.

Toplantı Salonunda isimlerine yazılı çiçek sepeti bulundurmak isteyen Barolarımızdan T. Emlak Bankası Kızılay Şubesindeki 40248 sayılı hesaba «Çiçek Siparişi» adı altında 50.000,— TL. gönderilmeye başlanmıştır. İlgilenen Barolarımız adına gerekli siparişler Birliğimizce yaptırılacaktır.

Baronuz mensubu meslekdaşlarımızdan toplantıya katılacak olanların isimlerinin en az bir hafta önce Birliğimize ulaşacak şekilde bildirilmesini tekrar hatırlatmakta yarar görüyorum.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN AÇIKLAMASI

27.8.1990

- **Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV Başkanlığı'nda Bir Hey'et TBMM Başkanı ve Mecliste Grubu Bulunan Siyasi Parti Genel Başkanları İle Görüşecek.**

Birlik Başkanı Avukat Önder Sav Başkanlığındaki Türkiye Barolar Birliği Hey'eti, Ülkemizin Savaşın eşğine getirilmiş olması ve insanlarımızın tedirgin, sıkıntılı ve korkulu günler yaşamalarını gözönünde tutarak KÖRFEZ KRİZİ ve SAVAŞ ile ilgili görüşlerini iletme ve aynı zamanda 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak olan «YARGI YILININ AÇILIŞI TOPLANTISI» ile ilgili bilgi vermek üzere 28 Ağustos 1990 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Mecliste grubu bulunan siyasi partilerin Genel Başkanları ile görüşmeler yapacaktır.

Bilindiği gibi her yıl 6 Eylül 1990 günü Yargıtay'da düzenlenen «Adli Yılın Açılışı Töreni»nde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın da konuşması, yerleşmiş bir gelenek idi. Bu yıl, bu anlamlı ve güzel gelenek Yargıtay Başkanı İsmet OCAKÇIOĞLU tarafından 3 ay önceden Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın KONUŞMA METNİ'nin istenmesi üzerine bozulmuştur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı, KONUŞMA METNİ'nin istenmesini Baroların bağımsızlığı'na bir müdahale olarak görmüş, sansür hevesi taşıyan bu talebi reddetmiş, bu nedenle de Yargıtay Yönetimi, Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını tören programından çıkarmıştı.

Bunun üzerine Türkiye'deki bütün Baroların Başkanları ve geçmiş dönemlerde görev yapmış olan Birlik Başkanları ile bir toplantı yapan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, 6 Eylül 1990 tarihinde sadece Ankara'da Yargıtay'dan ayrı olarak tek bir toplantı yapılmasını kararlaştırmıştı.

6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak olan «Yargı Yılı'nın Açılışı Toplantısı», Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi «Farabi Salonu»nda yapılacak ve saat 13.00.de başlayacaktır.

Toplantıya Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Siyasi Partilerin Genel Başkanları ve Temsilcileri, Ankara'daki Yüksek Yargı Kuruluşları'nın Başkanları, Üyeleri ve görevli diğer Yargıç ve Savcılar, Ankara Adli ve İdari Yargı Mensubu Yargıç ve Savcılar ile

Avukatlar, Hukukçu olan Bakan ve Milletvekilleri, Kamu Kurumu niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Üniversite Rektörleri, Ankara Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri, Ankara Valisi ve Büyükşehir Belediye Başkanı, TRT ve Basın mensupları ve Sendikalar çağrılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanları'na konuşmak istemelerini 31.8.1990'a kadar bildirmeleri halinde kürsümüzün kendilerine açık olacağı yazı ile bildirilmiştir.

Toplantı öncesi saat 10.45'de Anıt Kabir'de Aslanlı Yol'un başlangıcında tören başlama alanında Baro Başkanları ve toplantıya katılacak bütün meslekdaşlarımız cübbeleri ile hazır bulunacaklardır. Aslanlı Yol'un başında cübbeler giyilecek ve Atatürk'ün huzuruna kadar cübbe ile yürünecek ve saygı duruşu yapıp çelenk konacak, Anıt Kabir resmi tören ve konuk defteri imzalanacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANI NECDET DARICIOĞLU VE
DANIŞTAY BAŞKANI SÜLEYMAN TÜRKÖĞLU'NA YAZILAN
YAZILAR**

16.8.1990

Yargı yılının başlaması nedeniyle Türkiye Barolar Birliği'nce bir kutlama toplantısı düzenlenmiştir. Toplantı, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Farabi Salonu'nda 6 Eylül 1990 günü saat 13.00'de yapılacaktır.

Toplantıda, bir konuşma yapmanız, «Sav-Savunma-Yargı» бүтүнлүгүнүн bir kez daha vurgulanması açısından yararlı olacak ve бүтүн hukukçuları sevindirecektir.

Konuşmanızın mümkün olup olmayacağı, 31 Ağustos 1990 tarihine kadar Birliğimize bildirilebilirse konuşma düzeninin programlanması açısından yararlı olacaktır.

İlgi ve katkınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayın İsmet OCAKÇIOĞLU
Yargıtay Başkanı
ANKARA

16 Ağustos 1990

Yargı yılının başlaması nedeniyle Türkiye Barolar Birliği'nce bir kutlama toplantısı düzenlenmiştir. Toplantı Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Farabi Salonu'nda 6 Eylül 1990 günü saat 13.00'de yapılacaktır.

Toplantıda, hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı demokratik, laik sosyal hukuk devleti ilkelerinin ışığında hukukumuzun, yargımızın, adalet ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir konuşma yapmanız, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünün bir kez daha vurgulanması açısından yararlı olacak ve bütün hukukçuları sevindirecektir.

Konuşmanızın mümkün olup olamayacağı 31 Ağustos 1990 tarihine kadar Birliğimize bildirilebilirse konuşma düzeninin programlanması açısından yararlı olacaktır.

İlgi ve katkınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI

Sayın Av. Önder SAV
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
ANKARA

17.8.1990

16.8.1990 günlü, 881 sayılı yazınızı ve ek'i 1990-1991 Yargı Yılı'nın Açılışı Toplantısı davetiyesini sevinçle aldım.

Yıllık iznimi 4.9.1990 - 19.9.1990 tarihleri arasında PTT İşletme Genel Müdürlüğü Antalya - Lara Eğitim ve Dinlenme Tesislerinde geçirmeyi önceden planladığım için, Birliğinizce düzenlenen kutlama toplantısına katılamayacağımı ve beni gerçekten son derece mutlu eden, onurlandıran konuşma yapma önerinizi yerine getiremeyeceğimi üzülerek bildirmek zorundayım.

Nazik ilginize içtenlikle teşekkür eder, 1990-1991 Yargı Yılı'nın da, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünü pekiştiren çok yönlü, çok

boyutlu başarıların sürekli sergilendiği mutlu bir yıl olması dileğiyle saygılarımı sunarım.

Necdet DARICIOĞLU
Başkan

T. C.
DANIŞTAY

Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 335

31.8.1990

Sayın Önder SAV

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Yargı yılının başlaması nedeniyle düzenlenen toplantıda; Danıştay Başkanı Sayın Süleyman Türkoğlu'nun konuşma yapması isteniyor. Ancak, kendisinin adli tatil nedeniyle Ankara dışında olmasından dolayı konuşma metni hazırlama imkanı bulunamamıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla

Güler AŞAN
Özel Kalem Müdürü

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1011/30

Baro Başkanlığı

.....

Barolarımız ve Türkiye Barolar Birliği'nce birlikte düzenlenen 1990-1991 Yargı Yılı'nın Açılışı Toplantısıyla ilgili olarak «Gerçekler Kamuoyuna Açıklanacak» başlıklı 4.9.1990 ve 6.9.1990 tarihli basın bültenleri ile, 6.9.1990 günü Anıtkabir tören ve konuk defterine Birlik Başkanı tarafından yazılan yazı metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : 3

BASIN BÜLTENİ

4.9.1990

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ «1990-1991 YARGI YILININ AÇILIŞI TOPLANTISI»NDA KAMUOYUNA GERÇEKLERİ AÇIKLAYACAK

6 Eylül 1990 tarihinde Yargıtay'da yapılacak olan Adli Yılın Açılış Töreni için Yargıtay Başkanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın KONUŞMA METNİ'nin 3 ay önceden istemesi, Türkiye Barolar Birliği tarafından GİZLİ SANSÜR niteliğinde görüldüğü BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞINA müdahale yapıldığı gerekçesi ile reddedilmiş ve ayrı bir toplantı düzenlenmesi kararı alınmıştı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın Yargıtay'da konuşması, «SAV-SAVUNMA-YARGI» bütünlüğünün simgelenmesi açısından çok anlamlıydı ve avukatlardan çok yargı mensupları için önem taşıyordu. Birlik Başkanları, yargının, yargıç ve savcılarının sorunlarına demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerine insan hak ve özgürlüklerine her türlü baskıdan, etkiden uzak olarak özgürce ve bağımsızca değiniyorlardı. Bu yıl, Yargıtay kürsüsünde böyle bir konuşma olmayacak, Yargıtay ve Yargı mensupları, «SAVUNMA»SIZ kalacaklardır.

Türk kamuoyu, «Sav-Savunma-Yargı» mensupları, hiç üzülmesinler. Hukuk adına, yargı adına, savunma adına sorunlara, Türkiye Barolar Birliği tarafından inançla değinilecek, eleştiriler ve çözüm önerileri yapılacaktır. Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın Yargıtay salonunda konuşmasını engelleyenler, Yargı'yı, Adalet'i ve Savunma'nın konuşTURULMASI hakkını TEKEL'lerinde sananlar, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi salonunda gereken cevabı alacaklardır.

Çok güzel ve anlamlı bir geleneği bozanlar, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünü çığneyenler, 6 Eylül günü, önce saat 11.00 de görkemli ve vakur bir şekilde, demokratik hukuk devletinin temellerini atan büyük Ata'ya şikâyet edilecektir.

Saat 13.00'de Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Konferans Salonunda başlayacak olan 1990-1991 Yargı Yılı'nın Açılış Toplantısı'na siyasi partilerin genel başkanları ve temsilcilerinin, hukukçu milletvekillerinin, Yüksek yargı kuruluşları başkan ve üyelerinin, adli ve idari yargı mensubu pekçok yargıç ve savcının, kamu

kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcilerinin, Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinin katılması beklenmektedir.

Bu arada yurdun dörtbir yanından Baro Başkanları ve çok sayıda avukat, özel otobüslerle gelip toplantıya katılacaklarını bildirmişlerdir. Meslekdaşlarımız, savunmanın ve bağımsız yargının sorunlarına ve onuruna sahip çıkma kararlılığını bir kez daha kanıtlayacaklardır.

Biz, toplantımızda, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanları'na kürsümüzü, yargıç ve savcılara salonumuzu, yargının sorunlarına da gönlümüzü açmış bulunmaktayız.

Hiç kuşku duyulmasın, Baroların yapacağı toplantı, şimdiye kadar düzenlenen toplantıların en anlamlısı, en katılımlısı, en içrikli ve en görkemlisi olacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

BASIN BÜLTENİ

6.9.1990

Türkiye Barolar Birliği ve bütün Barolar'ın birlikte düzenlediği 1990-1991 Yargı Yılı'nın Açılışı Toplantısı'nın bugün saat 13.00'de Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde yapılacağını hatırlatmak isteriz.

Toplantıya TBMM. Başkanı Kaya Erdem, Anamuhalefet Partisi lideri Erdal İnönü, Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili Yekta Güngör Özden, Danıştay Başkanı, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Danıştay Başsavcısı, Sayıştay Başkanı diğer siyasi parti temsilcileri, milletvekilleri, Yüksek Yargı kuruluşları ve Anayasa Mahkemesi Üyeleri, Türkiye Mimar Mühendis Odaları Birliği, Türk Tabipler Birliği, Türk Dış Hekimleri Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, Türkiye Eczacılar Birliği, sendikalar, çok sayıda yargıç, savcı ve avukat katılacaklardır.

Toplantıdan önce saat 10.45'te Anıtkabir'de Aslanlı Yol'un başından itibaren Atatürk'ün huzuruna kadar avukatlar cübbeli olarak yürüyecek saygı duruşunda bulunup çelenk koyacaklardır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

6 Eylül 1990

Saat 11.05

Yüce Atatürk,

Türkiye'nin dört bir yanından gelen bini aşkın avukat ve barolarla birlikte huzurundayız.

Temellerini attığın demokratik, laik hukuk devleti ve Hukukun Üstünlüğü İlkeleri Savaşını inanç ve ısrarla verdiğimiz söylemeğe, kanıtlamağa geldik.

İnsan hak ve özgürlüklerinin güvencesi yargı bağımsızlığını çiğnetmeyeceğimizi, BARO BAĞIMSIZLIĞINA müdahale ettirmeyeceğimizi, ulusumuza armağan ettiğin ve devrimlerinin RUHU OLAN LÂİKLİĞİ zedeletmeyeceğimizi bir kez daha yineleyip inançlarımızı tazeliyoruz.

«SAV-SAVUNMA-YARGI» BÜTÜNLÜĞÜNÜ bozmak isteyenleri sana şikâyet ediyor, kendilerini uyarıyoruz. Buradan Türkiye'de ilk defa düzenlediğimiz 1990-1991 YARGI YILININ AÇILIŞI TOP-LANTISINA gidiyoruz. TÜRK Avukatları ve Baroları Kurduğun Cumhuriyetin, rejimin ve devrimlerinin sahibi ve bekçisidir. RAHAT UYU ATAM!

İzindeki binlerce avukat
ve BAROLAR adına

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANI

AV. ÖNDER SAV

● **TÜRK AVUKATLARI ve BAROLARI YARGI YILINI ANLAMLI ve GÖRKEMLİ BİR YÜRÜYÜŞ ve TÖRENLE AÇILAR**

6 Eylül 1990 tarihinde Yargıtay'da yapılması gereken Adli Yılın Açılış Töreni için Yargıtay Başkanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın KONUŞMA METNİ'ni 3 ay önceden istemesi, Türkiye Barolar Birliği tarafından GİZLİ SANSÜR niteliğinde görülüp BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞINA müdahale yapıldığı gerekçesi ile reddedilmiş ve ayrı bir tören düzenlenmesi kararı alınmıştı.

Bu karar doğrultusunda Türkiye Barolar Birliği ile baroların 1990-1991 Yargı Yılı'nın başlaması nedeniyle 6.9.1990 tarihinde birlikte düzenledikleri tören yurdun dört bir köşesinden gelen çok sayıda baro başkanı ve avukatın saat 11.00'de Anıtkabir'de Aslanlı

Yol'un başından itibaren Atatürk'ün huzuruna kadar cübbeli olarak yürüyerek saygı duruşunda bulunup çelenk koymaları ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV'ın tören ve konuk defterini imzalaması ile başladı.

Törene daha sonra saat 13.00'de DTCF Farabi Salonu'nda yapılan toplantı ile devam edildi. Toplantıya TBMM Başkanı Kaya Erdem, Anamuhalefet Partisi lideri Erdal İNÖNÜ, Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili Yekta Güngör ÖZDEN, Adalet Bakanı Oltan SUNGURLU, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanları, Danıştay Başsavcısı, diğer siyasi parti temsilcileri, milletvekilleri, Yüksek Yargı kuruluşları ve Anayasa Mahkemesi üyeleri, Türk-İş Genel Başkanı, Türkiye Mimar Mühendis Odaları Birliği, Türk Tabipler Birliği, Türk Dış Hekimleri Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, Türk Eczacılar Birliği, sendika başkan ve temsilcileri, çok sayıda yargıç, savcı ve avukat katıldı.

Avukatların cübbeleri ile katıldıkları toplantıda Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV, Türkiye Barolar Birliği ilk başkanı Prof. Dr. Faruk EREM ve AÜHF Öğretim Üyesi Prof. Dr. Eralp ÖZGEN birer konuşma yaptılar.

IX — KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ DİĞER MESLEK KURULUŞLARI İLE OLAN İLİŞKİLER VE ORTAK AÇIKLAMALAR

1 — PROF. DR. MUAMMER AKSOY'UN ÖLDÜRÜLMESİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

2.2.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları'nın En Yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak Profesör Muammer Aksoy'un öldürülmesi ile ilgili ortak görüşlerini kamuya duyurmayı kararlaştırdılar.

Anayasa Hukuku Profesörü ve Ankara Barosu'nun eski başkanı değerli bilim adamı Muammer Aksoy, düşünce özgürlüğünü hazmedemeyen demokrasi düşmanları tarafından öldürüldü. Yapılan resmi açıklamalardan öldürenin veya öldürenlerin kim olduğunun bilinmediği söyleniyor. Ama biz, katilleri, düşüncelerinden, eylemlerinden, seçtikleri kurbanlardan tanıyoruz.

Bunlar, ülkemizi, ortaçağ karanlığına çekmek isteyen, demokratik ortamda yaşayamayan, aslında demokrasiyi de istemeyen öz-

gür düşüncenin aydınlığından korkan alçaklardır. Muammer Aksoy gibi yüreği yurt ve insan sevgisiyle dolu, Atatürkçü'lükten ödün vermeyen, hukukun üstünlüğü kavgasında ön saflarda yer alan uygar, çağdaş kafalı insanlar kolay yetişmiyor. Muammer Aksoy, ilerlemiş yaşına rağmen daima genç kalan, öğrenciliğindeki heyecanını son nefesine kadar yaşatan yılmaz ve yorulmaz bir düşünürdü. Yazan, konuşan, coşan coşturan, seven sevdiren, daima öğrenen ve öğreten insandı.

Muammer Aksoy, kendisini, ülkesinin sorunlarından soyutlayıp sessiz oturmayı yeğleyen, gününü gün eden sözde aydınlardan edgildi. O, gerçek bir aydıydı. Akılcı, çağdaş ve laik bir aydın.

Muammer Aksoy'un vücudu değil düşünceleri hedef seçildi. Onu vuranlar, birgün keşke Muammer Aksoy yaşasaydı diye pişman olacaklardır. Muammer Aksoy'un düşünceleri, onun kavgasını sürdürenlerin inançları, kararlılıkları, özgürlük ve demokrasi anlayışları, katilleri kovalayacak, boğacaktır. Devlet, demokrasi düşmanlarından güçlü olmak zorundadır. 12 Eylül öncesi yaşanmış filmleri, tekrar sahnelemek isteyenler, emellerine ulaşamayacaklardır.

Biz, toplantıya katılan tüm kuruluşlar, bütün mensuplarını Muammer Aksoy'un cenaze törenine katılmaya çağırıyor, demokrasi yolunda başka şehit vermeye tahammülümüz olmadığını belirtiyor, kanlı cinayeti nefretle kınıyoruz.

Namlular, Muammer Aksoy'a değil, demokratik rejime çevrilmiştir. Devleti yönetenleri, Aksoy'un ölümüne kayıtsız kalmamaları için uyarıyoruz, göreve çağırıyoruz. Katiller, bir an önce bulunup adalete teslim edilmelidir.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
ÖNDER SAV**

**TÜRK MÜHENDİS ve MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK**

**TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ BAŞKANI
NUSRET FİŞEK**

**TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

2 — ÇETİN EMEÇ'İN ÖLDÜRÜLMESİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

8.3.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının en yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak gazeteci Çetin EMEÇ'in öldürülmesi ile ilgili olarak görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Değerli gazeteci Çetin EMEÇ'de profesyonelce ve hunharca öldürüldü: Terör, planlı, programlı şekilde can almaya devam ediyor. Başta hükümet olmak üzere sorumlu ve yetkililer güçsüz ve çaresiz duruyorlar.

Ülkemiz terör bataklığına itilmeye çalışılıyor. 12 Eylül öncesi olaylar, büyük bir benzerlikle sahneleniyor. Prof. Muammer AKSOY gibi bilim adamları Çetin EMEÇ gibi yetişkin gazeteciler boy hedefi seçiliyor. Terör karşısında gerekli girişimler yapıp çözüm yolları sür'atle bulunmazsa cinayet tertipçileri güç ve cesaret bulacaklardır. Çetin EMEÇ'in son yazısında gördüğü manzara ortaya çıkacak ÖRÜLEN MELANET İLMEKLERİ DOKUYAN ELLERİN YANINA KÂR KALACAKTIR.

Çetin EMEÇ'in öldürülmesi, laik cumhuriyete, topluma, ülkeye, insan hak ve özgürlüklerine, demokratik hukuk devletine ve demokrasiye yönelik tehlikeyi çıplak bir şekilde sergilemiştir.

Yetkili, görevli ve sorumlular kör, sağır ve düşünemez durumda değil iseler, Türkiye'de vakit geçirilmeden yapılacak şeyler vardır. Terörle mücadelede başarısız kalan, yetkililerin istifaları ve erken seçim dahil pek çok çözüm yolu dururken çaresiz beklemek, ülkenin yetişmiş aydınlarını, insanlarını ölüm tuzağına düşürmekten başka sonuç vermeyecektir.

Soruna demokratik rejim içinde çözüm aranmalı, toplum umutsuzluğa itilmemeli, çözüm toplumun elbirliğinde, oybirliğinde, görüş ve gönül bütünlüğünde aranmalıdır.

Demokrasi ve özgürlükten yana bütün kurumları, kuruluşları, siyasi partileri ve hükümeti vakit geçirilmeden süratle görev ve sorumluluklarını yapmaya, demokratik rejim düşmanlarına karşı tutarlı, kararlı, çözümler bulup uygulamaya çağırıyoruz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK**

**TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ BAŞKANI
NUSRET FİŞEK**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YÜCEL AKINCI**

**TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

**TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER**

**3 — ÇANAKKALE BELEDİYE BAŞKANI İSMAİL ÖZAY'IN
GÖREVDEN ALINMASINA İLİŞKİN MESLEK KURU-
LUŞLARININ ORTAK AÇIKLAMASI**

21.3.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının en yetki-
li organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak Çanakkale
Belediye Başkanı İsmail Özay'ın görevden alınması ile ilgili olarak
görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmıştır.

Çanakkale Belediye Başkanı İsmail Özay'ın bir gece tasarrufu
ile görevden alınması, demokratik gelenek ve işleyiş bakımından
büyük bir talihsizlik olmuştur.

Hükümet adına yapılan açıklamada, İsmail Özay'ın Cumhur-
başkanına karşı davranışından dolayı görevden alındığı belirtil-
miştir. Anayasamızda ve yasalarımızda, bu tür bir görevden alın-
ma tarifi ve müeyyidesi yoktur. Belediye Başkanlarının ancak gö-
revleri ile ilgili suç sebebi ile haklarında soruşturma veya kovuş-
turma açılması halinde tedbir niteliğinde görevlerinden uzaklaş-
tırılabilmeleri mümkündür.

Belediye Başkanı İsmail Özay'ın görevden alınması, gerekçesi
ile, görüntüsü ile, uygulaması ile tamamen hukuka aykırı, devlet
ciddiyeti, demokratik hukuk devleti ilkeleri ve seçmen iradesi ile
bağdaşmayan bir işlemdir. Bunun ülkemizde zaten sarsılmış olan
iç huzur ve barışı daha da zedeleyeceğini düşünmekteyiz. Devleti
yönetenlerin, enaz yönetilenler kadar, hukukun üstünlüğüne say-

gı göstermeleri, topluma örnek olmaları, dikkat, itidâl ve ciddiyet içinde olmaları gerekir.

Çanakkale Belediye Başkanı İsmail Özay'a reva görülen işlemin devleti yönetenlerle yönetilenler arasında derin uçurum oluşturacağından, toplumumuzda ve demokrasimizde onulmaz yaralar açacağından da ayrıca endişe duymaktayız.

Bu düşünce ve duygularla başta Cumhurbaşkanı ve Başbakan olmak üzere tüm devlet ve hükümet yöneticilerini, demokratik hukuk devleti kurallarına, hukukun üstünlüğüne ve seçmen iradesine uymada daha titiz, dikkatli ve duyarlı olmaya çağırılmayı kaçınılmaz bir görev bildiğimizi kamuoyuna duyurmakta yarar görmekteyiz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK**

**TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ 2. BAŞKANI
KÂZIM TÜRKER**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YÜCEL AKINCI**

**TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

**TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER**

4 — NİHAT SARGIN VE HAYDAR KUTLU İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

17.4.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının en yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak aşağıdaki görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Demokratik, laik sosyal hukuk devletinde insanın düşünce ve inanç özgürlüğü vardır. Gerek İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde, gerekse anayasamızda, insanların DÜŞÜNCE VE KANAATLERİ sebebiyle kınanamayacağı SUÇLANAMAYACAĞI yazılıdır.

Bugün Ülkemizde, düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğü-
nün önünü tıkayan Türk Ceza Kanununun 141-142 ve 163. madde-
leri halâ yürürlüktedir. Bu maddeler, toplumda sınıflararası eşit-
sizliğin giderilmesine çalışanların ve dinsel inançları doğrultusun-
da davrananların suçlanıp hüküm giymelerine, haksız ve yersiz
mahkûmiyetlere ve özgürlüklerin kısıtlanmasına yol açmaktadır.

TBKP Başkanı Nihat Sargın ve Genel Sekreteri Haydar Kut-
lu, düşünceleri nedeniyle yargılanmakta ve tutuklu bulunmakta-
dırlar; süresiz açlık grevine ve ölüm orucuna başladıklarını 6 Ni-
san 1990 tarihinde kamuoyuna duyurmuşlardır. Sargın ile Kutlu'-
nun neticede kendilerini ölüme götürebilecek eylemlerini benim-
sememekle ve desteklemekle birlikte düşünceleri nedeniyle çok
uzun bir süre özgürlüklerinden yoksun bırakılmalarını demokratik
hukuk devleti, insan hak ve özgürlükleri ile bağdaştıramıyoruz.

Sorun, «Sargın-Kutlu Sorunu» olmanın ötesinde Türkiye'de
düşünce ve örgütlenme özgürlüğü ve düşünceye yasak koyan mad-
delerin kaldırılması sorunudur.

Bir yıla yakın bir zamandır ülkemizde, Türk Ceza Yasasının
141-142 ve 163. maddelerinin tartışılması, anılan maddelerin tama-
men kaldırılması için elverişli bir ortam yaratmıştır. TBMM de
temsil edilen veya edilmeyen bütün siyasi partiler, tüm demok-
rasi kuruluşları ve aydınlar ve toplumun büyük bir kesimi, dü-
şüncenin cezalandırılmasına karşı olduklarını söylerken 141-142
ve 163. maddeler bir türlü parlamentoda gündemdeki yerini ala-
mıyor, bu nedenle de çağdaş ve demokratik ülkelerde kınamalar
devam ediyor.

Vakit geçirilmeden Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. mad-
deleriyle ilgili kanun tasarısı, TBMM gündemine alınmalı, anılan
maddeler kaldırılmalı, «Türkiye'de fikirler ve düşünceler cezalan-
dırılmıyor.» dedirtip, hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk
devleti ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir toplum
olduğumuz kanıtlanmalı, Türkiye, çağdaş ve uygar dünyadaki
onurlu yerine oturtulmalıdır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN APTÜRK

TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ BAŞKANI
NUSRET FİŞEK

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YÜCEL AKINCI

TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN

TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER

5 — KÖRFEZ KRİZİ VE SAVAŞ İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

16.8.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları'nın en yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak aşağıdaki görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Anayasa'nın 92. maddesi uyarınca TBMM. tarafından, hükümete SAVAŞ HALİ İLANI izninin verilmesi, ülkemiz insanlarını tedirgin etti, korkuttu. Çünkü savaş, demokrasiyi, insan hak ve özgürlüklerini ve sağlığını tehdit eden en büyük ve en ciddi tehlikedir.

Birgün savaş bitiyor ama geride pek çok ölü, sakatlık, hastalık, gözyaşı, ekonomik kriz ve yıllarca süren sıkıntılar kalıyor. Bırakalım savaşı, «Savaş olacak» korkusu, «Savaş» olasılığı bile toplum ve insan yaşamını ve sağlığını altüst edebiliyor. En az bunlar kadar önemli olan demokratik hukuk devleti ilkeleri zede-
nir, çiğnenebiliyor.

Türk insanının hem savaş korkusu olmaksızın barış ve sağlık içinde yaşamasını istiyoruz, hem de savaş hali ilânı izni bahanesine sığınılarak temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının kısıtlanmasına ya da durdurulmasına varacak şekilde demokrasinin askıya alınmak istenmesine gözyumulmamasını istiyoruz.

Dış politika ve savaş olasılığının, iç politika malzemesi yapılmasına karşıyız. «Yurtta BARIŞ, dünyada BARIŞ» istiyoruz. Savaş kışkırtıcılığıyla ve Türkiye'nin, TBMM iradesi dışında bir oldu bitti ile dönülmez yola sokulmaması için kamuoyunu, Anayasal kuruluşları, siyasal partileri, hükümeti ve tüm yetkilileri sağduyulu ve duyarlı olmaya çağırıyoruz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AV. ÖNDER SAV

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK

TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ BAŞKANI
SELİM ÖLÇER

TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YÜCEL AKINCI

TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN

6 — TERÖRLE İLGİLİ AÇIKLAMA

12.10.1990

Türkiye Barolar Birliği - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği - Türk Tabibler Birliği - Türk Eczacılar Birliği - Türk Veteriner Hekimleri Birliği ve Türk Dış Hekimleri Birliği Başkanları Ankara'da ortak bir toplantı yaparak teörr, demokrasi ve lâiklik konusunda görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Ülkemizde terör, son zamanlarda tırmanışa geçirilmiş, olaylar, demokratik lâik cumhuriyeti, düşünce özgürlüğünü ve demokrasiyi yoğun biçimde tehdit etmeğe başlamıştır. Caniler, savunmasız kurbanlarını dikkatlice seçip sinsice, alçakça ve profesyonelle öldürüyorlar. Periyodikleşen cinayetlerde sıranın kime geleceği hiç belli olmuyor.

Cinayetlerin biçimi, işleniş zamanı, seçilen kurbanlar, toplumda anlamsız bir hesaplaşmadan çok tek elden, tek kafadan, tek merkezden yönlendiriliyormuş kuşkusunu giderek güçlendiriyor. Toplumun ve insanların temiz dini inanç ve duyguları sömürülerek pek çok değerli bilim adamı, aydın, düşünür, gazeteci, yazar öldürülüyor. Siyasi cinayetlerin arkasının kesileceği umudu da görülmüyor. Bomba atan, tetik çeken ellerin, cinayet plânlayıp adam öldüren beyinlerin solcusu, sağcısı, dincisi, dinsizi, olmaz. Bunların tek adı vardır: çağdaş demokratik lâik cumhuriyet düşmanları.

Cumhuriyeti oluşturan devrimlerin ve Atatürk ilkelerinin temel unsuru lâiklikdir. Lâikliği dar anlamda «Din ve devlet işlerinin ayrılığı» şeklinde tanımlayıp yorumlamak yanlıştır. Lâiklik, dini toplum yaşamını düzenleyen, yönlendiren, bir güç mihrakı olmaktan çıkarmış, din sömürüsüne son vermiş, dini kişi vicdanının korumasına almıştır. Lâiklik, teokratik devlet düzeninden demokratik hukuk devletine geçişin simgesidir, şeriat devletini bırakıp çağdaş devlet yaratmanın temel taşıdır, bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ilkesidir. Neyazık ki cumhuriyetin temeli olan bu ilke, günümüz Türkiye'sinde ilk ve orta öğretimde zorunlu din dersleri okutulurken, üniversitelerimizde kıyafet serbestliği adı altında çağdaşlığa ters düşen giysilere olur verilerek, devlet daireleri ve diğer kamu kuruluşlarında dinci kadrolar oluşturulup mescitler açılarak buralarda zorunlu ve toplu cuma namazları kıldırılarak din sömürüsü yapıp dinsel baskılar kurularak alabildiğine hırpalanmakta hatta yok edilmek istenmektedir. Aslında yok edilmek istenen demokratik lâik, çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Şeriatın gözünde ikinci sınıf bir yaratık «yarım insan» diye nitelenen, horlanan aşağılanan kadınlarımızı, çağdaşlığa kavuşturan ilkenin lâiklik olduğunu unutmış görünen ve küçük oy hesaplarına kendini kaptırmış olanlara Türkiye Cumhuriyeti'nin temelilerinin sarsılmakta olduğunu hatırlatmak isteriz. Devlet, terör ve cinayetler karşısında vatandaşını koruyamaz duruma düşürülmüş, insanlar yılgınlığa itilmiş, toplumu çağdaşlıktan uzaklaştırıp şeriat düzenine sokma, tekrar ümmet yapma gayretleri hızlanmıştır.

Devletin görevini yapmayı, yetkililerin sorumluluktan uzak, vurdumduymaz tutumları bizlerin demokratik lâik cumhuriyete sahip çıkma görevimizi ötelemez, aksine daha da bilinçlendirir, güçlendirir. Teröristler, lâiklik ve demokrasi düşmanları, öncelikle meslek kuruluşlarımızı ve mensuplarını, Atatürk devrimlerinin ve rejimin sahibi ve bekçisi Türk gençliğini, aydınları, Türk işçisini, memurlarını, demokrasi ve lâiklik uğruna şehitler vermiş bilinçli Türk basınına aşamayacaklardır; güçleri lâikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine saygılı kapılarını kapatmaya yetmeyecektir.

Sorumlular da artık sade vatandaş gibi olayları kınamayı ve seyirci kalmayı bir kenara bırakıp demokratik lâik cumhuriyete sahip çıkmalıdırlar. Yoksa çok kıymetli zaman geçmektedir; lâik çağdaş ülkemiz sonu gelmeyecek iç çatışmaların kucağına itilmek üzere.

Biz aşağıda imzası olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, demokratik lâik ve çoğulcu demokrasiden, özgür düşünceden, sosyal hukuk devletinden, ulusal barış ve çıkarlarımızdan yana olan tüm insanları ve halkımızı görevlerini yapmaya, uyanık olmaya; Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni, hükümeti, siyasi partileri ve bütün sorumluları terörle, demokrasi ve lâiklik düşmanları ile mücadelede ödünsüz ve kararlı olmaya çağırıyoruz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİğİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİğİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK

TÜRK TABİBLER BİRLİğİ BAŞKANI
SELİM ÖLÇER

TÜRK ECZACILAR BİRLİğİ BAŞKANI
MEKİN TANKER

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİğİ BAŞKANI
YÜCEL AKINCI

TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİğİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN

7 — ÖLÜM CEZASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

17.10.1990

Türkiye Barolar Birliği - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği - Türk Tabipler Birliği - Türk Eczacılar Birliği - Türk Veteriner Hekimleri Birliği ve Türk Diş Hekimleri Birliği Başkanları Ankara'da ortak bir toplantı yaparak ölüm cezası konusunda görüşlerini kamuyouna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Dünya, insan haklarına saygılı ve dayalı yeni düzenler kurma ve yumuşama süreci yaşarken, ülkemizde tam tersi uygulamalar sürüyor. Savaş korkusu, 22 ilde insan haklarının uygulanmasında kısıtlılık, dünya çocuk hakları bildirgesinin bazı maddelerine çekince konulması, insan hakları ihlallerine karşı yeterince duyarlı davranılması, çalışma hakkına müdahale olabilecek nitelikte hukuk dış uygulamalarla personel kırımının yapılması, teröre karşı önlem olarak idam cezalarının gündeme getirilmesi bunun en çarpıcı örnekleridir.

TBMM'de bekleyen idam cezaları dosyalarını işleme koymak, gittikçe yaygınlaşan terör olaylarını engelleme çaresi gibi gösteriliyor. Bu mantığı anlamak çözmek güçtür. Geçmişte işlenmiş ve gelecekte işleneceği düşünülen suçlara karşı öç almaktan ve sözde suçu önlemekten söz ediliyor.

Geçmişte verilmiş ölüm cezasını infaza yeltenmek bunun günümüzdeki terör olaylarını önleyeceğini sanmak, hukukla, toplumla, insan hak ve özgürlükleri ile ve uygar dünya ile alay etmektir. Çağdaş, modern devlet intikam peşinde koşmaz; insanların öldürmeyi değil her engeli aşarak yaşatmayı hedefler.

Ölüm cezasının suçu önlemek gibi bir caydırıcı niteliği olmadığı, yakın geçmişimizde yaşandı. İdamlar hoşgörü, yumuşama, karşılıklı sevgi ve saygıya ihtiyacı olan toplumumuza yeni gerginlikler getirecektir. Sertliğin artmasına yolaçacaktır. Bu bağlamda dünyanın tersine bir gidiş ülkemiz insanlarının hakettiği bir durum değildir.

Egemenliğin kayıtsız şartsız sahibi olan milletin temsilcisi TBMM, bu konuda sorunun çözümünü zamana ve kamu vicdanının yatışmasına bırakmış ve bu da sağlanmış iken, birdenbire hükümet yetkililerinin TBMM'nin de önüne geçerek ölüm fermanı vermeleri fevkalâde şanssız ve yanlış bir girişim olmuştur.

Yüce parlamentonun, mahkemelerce verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermeyeceğine, Türkiye'nin çağdaş uygar bir ülke olduğunun kanıtlanacağına inanıyoruz.

Anayasa'nın 17. maddesinde yazılı «...Kimse, insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir cezaya tâbi tutulamaz...» hükmüne rağmen ölüm cezasını benimseyip bunu insan haysiyeti ile bağdaştırmanın çağdaşlıkla, uygarlıkla hiçbir ilgisi yoktur.

Ülkemizin yeni gerginliklere tahammülü yoktur. Teröre karşı en etkin önlem; insan haklarına dayalı lâik, çağdaş tüm kurallarıyla işleyen demokratik yapıyı kurmaktır. Demokrasiye ulaşan yolun ilk basamağı hoşgörü ve sevgi ortamıdır. Bu ortam, ölüm cezasını gündeme getirmek yerine Genel Af'fı çıkartmakla yaratılabilir.

TBMM'nin demokrasimizi ayıplı hale getirecek ve toplumda yeni yaralara, çalkantı ve sıkıntılara neden olacak ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermemesini diliyor ve kamuoyunu da bu konuda duyarlı olmaya çağırıyoruz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ 2. BAŞKANI
MUSTAFA GÜLENC**

**TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BAŞKANI
SELİM ÖLÇER**

**TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YÜCEL AKINCI**

**TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

**8 — KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEK KURU-
LUŞLARININ YETKİLİ ORGANLARI'NIN «ZONGUL-
DAK GREVİ» KONUSUNDA YAPTIKLARI ORTAK BA-
SIN AÇIKLAMASI**

İNSAN HAKLARI GÜNÜ'nün 42. yıldönümünün tüm uygar Dünya'da kutlandığı, AGİK/90 Zirvesiyle İNSAN HAKLARI, DEMOKRASİ, BARIŞ adına çok olumlu adımların atıldığı günlerden geçiyoruz.

Ülkemize dönüp baktığımızda, İNSAN HAKLARI bakımından çağdaş ülkelere göre gerilerde kaldığımızı görmenin üzüntüsünü duyuyoruz.

Ülkemizde halâ en temel insan hak ve özgürlüklerinin kullanılabilmelerinin önündeki haksız, adaletsiz kısıtlamalar, anayasal ve yasal engeller, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (İLO)'nın ilkele-ri çiğnenerek, sürdürülmektedir.

Sendikalaşmayı özellikle kamu çalışanlarına çok gören grevli, toplu sözleşmeli SENDİKALAŞMA hakkını kısıtlayan, Sendikalar, Meslek Kuruluşları ve Siyasi Partiler arasındaki ilişkileri yasaklayan, 12 Eylül kalıntısı anti demokratik hükümler neyazıkki halâ yürürlükte tutulmaktadırlar.

Kamu İşverenleri Sendikası, Devlet gücünü ve otoritesini, hükümeti de arkasına alarak, kamu kesimindeki toplu sözleşme ve

serbest pazarlık görüşmelerini tek taraflı, dayatmacı, emredici çözümlere veya çözümsüzlüklere götürmektedir. Bunun EN ÇARPCI ÖRNEĞİ ZONGULDAK'ta yaşanmaktadır.

Bilindiği gibi, 30 Kasım'dan buyana, ZONGULDAK HAVZA-SINDA VE MTA İŞYERLERİNDE çalışan 42 bin işçi, İNSANCA YAŞAMAK, ÇALIŞMAK, EMEĞİNİN, ALINTERİNİN KARŞILIĞINI, HAKLARINI ALMAK için GREV'deler.

Bu grev, son yıllarda örgütlü hak alma mücadelesinin en etkili ve tek örneği olması açısından olduğu kadar, tüm ülkeyi etkileyecek sonuçları açısından da büyük önem ve duyarlılıkla eğilinmesi gereken nitelikler taşımaktadır.

ZONGULDAK GREVİNİ sadece ilgili sendika üyesi işçiler değil, mühendisi, memuru, esnafı ve serbest meslek sahipleriyle ZONGULDAK İLİ, TÜM BÖLGE HALKI YAŞIYOR, eğer çıkmaza girerse TÜM TÜRKİYE DE YAŞAYACAK GÖRÜNÜYOR.

Grevin «Havza zarar ediyor» gerekçesiyle çıkmaza sürüklenmesinden, zararın faturasını ölümle yüzyüze koşullarda yeraltında çalışan maden işçilerine çıkarma niyet ve girişimlerinden, ocakların kapatılması tehdidinden özenle kaçınılmalıdır.

Havzanın zarar ediyor olmasının temelinde, mühendisi, işçisiyle maden çalışanları değil, teknolojik yenileşme ve dönüşümleri havzada yılların ihmaliyle sağlayamayan, TTK'nu politik istihdam kurumuna çevirerek maliyet artırıcı unsurları gidermek yerine körükleyen, akılcı, kalıcı bir yönetim ve işletme politikası oluşturmayan anlayışlardır ve bu anlayışları havzada egemen kılanlardır.

Grev, Anayasanın 2. maddesinde nitelikleri sayılan sosyal devlet ilkelerine uygun, insanca yaşama hakkına saygıyı esas alan, Zonguldak'ta sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlayacak biçimde ivedi olarak çözümlenmelidir.

Çünkü, Zonguldak havzası gibi derin ocakların uzunca süre kapalı kalmaya hiç tahammülleri yoktur. Eğer grev çıkmaza sokulursa, ocaklar çok tehlikeli ve çözümü olası olmayan teknik sorunlar üretecek, ocakların yeniden işletmeye alınmaları olanaksız hale gelecektir.

Bu durum, demir-çelik üretiminin belini kıracak, taş kömürü ithalini getirerek, demir-çelik sanayiini tamamiyle dışa bağımlı hale sokacaktır.

Bu nedenlerle Birliklerimiz, tüm yetkili ve sorumluları, emeğe ve alınterine gerçek değerin verilmesine, insanca yaşama hakkına saygı gösterilmesi için ivedi olarak gerekli önlemleri almaya ve grev karşısında duyarlı ve çözümcü olmaya çağırılmaktadır.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK**

**TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BAŞKANI
SELİM ÖLÇER**

**TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YÜCEL AKINCI**

**TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

9 — TÜRK-İŞ'İN UYARISI İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

28 Aralık 1990

Baro Başkanlığı
.....

GENELGE NO : 1673/44

3 Ocak 1991 tarihinde gerçekleştirilecek olan demokratik uyarı ile ilgili olmak üzere Türk-İş Genel Merkezine, Türkiye Barolar Birliği'nin ve diğer Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Başkanları ve Başkanlık Divanı Üyeleri tarafından 27.12.1990 tarihinde yapılan ziyaretle ilgili kamuoyu açıklaması aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

27.12.1990

Türk-İş Genel Merkezi'ni 27.12.1990 günü ziyaret eden TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ - TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ - TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ - TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ - TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ ve TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ Başkanları ve Başkanlık Divanı Üyeleri, 3 Ocak 1991 tarihinde gerçekleştirilecek olan bir günlük iş bırakma ile ilgili bilgi almışlar ve görüşlerini kamuoyuna açıklamışlardır.

Demokratik, çağdaş ve uygar ülkeler, demokratikleşmenin ve insan haklarının altın çağını yaşarken ülkemizde hala işçi hak ve özgürlüklerindeki haksız ve adaletsiz kısıtlamalar, anayasal ve yasal engeller, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (İLO)'nın ilkeleri çiğnenerek sürdürülmektedir.

Sendikalaşmayı kısıtlayan, meslek kuruluşları ve siyasi partiler ile ilişkileri yasaklayan hükümler yürürlüktedir. Bütün çalışanların sendika kurma hakkı yoktur, grev hakkı alabildiğine sınırlandırılmıştır.

Kamu İşverenleri Sendikası devlet gücünü ve otoritesini, hükümeti de arkasına alarak kamu kesimindeki toplu sözleşme ve serbest pazarlık görüşmelerini tek taraflı, dayatmacı, emredici çözümlere ya da çözümsüzlüklere götürmektedir. Bunun en çarpıcı örneği Zonguldak'ta yaşanmaktadır.

Zonguldak benzeri örneklerin giderek artacağına dair somut görüntüler sergilenmektedir. Bu ortamda Türk-İş'in çağrısı ve kararı, sosyal hukuk devletinin işlerliği açısından önem kazanmıştır. Ülkemizin sendikal tarihindeki bu ilk uygulamayı, işçilerin ekonomik ve sosyal sorunlarının çözümü, tıkanan toplu iş sözleşmesi ve sendikal hakların işletilmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, demokratik sosyal hukuk devletinin işlerliği için işçilerin en büyük BASKI GRUBU'nun, siyasal iktidara ANLAMLI BİR DEMOKRATİK UYARISI olarak görüyoruz.

Birer baskı grubu olarak Türk-İş'in bu anlamdaki uyarısını görüş ve tutumlarını, kararlarını destekliyoruz, Türk-İş'e, Türk-İş bünyesindeki sendikalara ve destek veren sendikalara, tüm işçilere ve diğer çalışanlara başarılar diliyoruz.

X — ZONGULDAK'TAKİ İŞÇİLERİN GREVİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

Sayın ŞEMİ DENİZER

Genel Maden-İş Sendikası Başkanı
Z O N G U L D A K

12.12.1990

Sayı: 1596

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu; 8.12.1990 tarihli toplantısında alınan karar gereğince Sendikanızca sürdürülen greve ilişkin olarak ekteki metinde yazılı olan hususların kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

Grev devamınca sabır, gayret ve metanet diliyor, sonuçta emeğin alınterinin gerçek hakkını almasını içtenlikle özlüyor, sendika yöneticilerinize ve üye işçilerinize sağlık ve başarılar diliyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

EKİ : Yazılı Açıklama Metni

ZONGULDAK GREVİ İLE İLGİLİ KAMUOYU AÇIKLAMASI

9.12.1990

Ülkemizde halâ işçi hak ve özgürlüklerindeki haksız ve adaletsiz kısıtlamalar, anayasal ve yasal engeller, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (İLO)'nın ilkeleri çiğnenerek sürdürülmektedir.

Sendikalaşmayı kısıtlayan meslek kuruluşları ve Siyasi Partilerle ilişkileri yasaklayan hükümler yürürlüktedir. Bütün çalışanların sendika kurma hakkı yoktur, grev hakkı, alabildiğine sınırlandırılmıştır.

Kamu işverenleri sendikası, devlet gücünü ve otoritesini, hükümeti de arkasına alarak kamu kesimindeki toplu sözleşme ve serbest pazarlık görüşmelerini tek taraflı dayatmacı, emredici, çö-

zümlere ya da çözümsüzlüklere götürmektedir. Bunun en çarpıcı örneği Zonguldak da yaşanmaktadır.

Genel Maden-İş Sendikası'na bağlı 42.000 işçi, 30 Kasım 1990 tarihinden beri grev yapmaktadır. Yeraltı işçileri, insanca çalışmak, insanca yaşamak, emeğinin, alınterinin karşılığını almak, haklarını almak için grevdeler. Grevi, sadece Maden-İş Sendikası yaşamıyor; memuruyla esnafıyla meslek kuruluşlarıyla, dernekleriyle, aydınıyla, serbest meslek mensuplarıyla herkes yaşıyor; bütün Zonguldak yaşıyor. Yakında bütün Türkiye etkilenecektir.

TTK'nun yılların ihmalıyla, geri teknolojisiyle maliyet artırıcı unsurlara aldırış edilmemekle tutarlı, kalıcı ve akılcı bir kurum politikası yürütülmemesi nedeniyle doğan zararların faturası yeraltı işçisine çıkarılmaktadır. Kurum zarar ediyor gerekçesi ile ocaklar kapatılmak istenilmektedir. Bu da yetmezmiş gibi Demir-Çelik üretiminin yaşamsal unsuru taşkömürü, yurtdışından getirilerek çifte zarara neden olunmaktadır. Böylece hem taşkömürü üretimi duracak, hem de dışa bağımlı bir sanayi yaratılacaktır.

Anayasa'nın 2. maddesinde nitelikleri sayılan sosyal hukuk devleti unutulmuş görünüyor. Zonguldak'da sosyal adalet, toplumsal denge bir türlü sağlanamıyor. Başta Cumhurbaşkanı olmak üzere yetkili ve sorumluları, emeğe, alın terine gerçek değer verilmesi, insan haklarına saygı gösterilmesi için gerekli tedbirleri, vakit geçirmeden almaya, grev karşısında fevkalâde duyarlı ve çözümcü olmaya çağırıyoruz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

XI — BASIN İLE İLİŞKİLER VE BİRLİĞİMİZE VERİLEN ÖDÜLLER

1990 yılı içinde Gazeteciler Cemiyeti'nin «Basın Özgürlüğü Ödülü» ve 1991 yılı içinde de Orhan Apaydın Anısına Düzenlenen «Hukuk ve İnsan Hakları Ödülü» Türkiye Barolar Birliği'ne verilmiştir.

Basına ve basın mensuplarına yapılan saldırılar, Birliğimizce çok sert biçimde karşılanıp kınanmıştır. Bu konularla ilgili açıklamalar aşağıdadır.

1 — GAZETECİLER CEMİYETİ'NİN 1990 BASIN ÖZGÜRLÜK ÖDÜLÜ TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NE VERİLDİ

Gazeteciler Cemiyeti'nin 1990 BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ÖDÜLÜ'ne kuruluş olarak Türkiye Barolar Birliği layık görülmüştür. Ödül, 24 Temmuz 1990 tarihinde düzenlenen bir törenle Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nezih Demirkent tarafından Türkiye Barolar Birliği adına Başkan Önder Sav'a verilmiştir.

GAZETECİLER CEMİYETİ'NİN 18.7.1990 TARİHLİ YAZISI

Sayın Önder SAV
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
ANKARA

Cemiyetimizin basın özgürlüğünün önemini vurgulamak amacıyla heryıl bir kişi ve kuruluşa verilmek üzere koyduğu «BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ÖDÜLÜ»nün bu yıl kuruluş olarak «Türkiye Barolar Birliği»ne verilmesi uygun görüldü.

Ödülün verileceği kişi ve kuruluşu belirlemek amacıyla TBMM de grubu bulunan siyasi partiler, Türkiye Barolar Birliği, İstanbul Üniversitesi ve Basın Meslek Kuruluşları temsilcilerinden teşekkül eden jürinin bu kararı oybirliği ile almış olmasının da ayrı bir önem taşıdığını vurgulamak isteriz.

Hür ve demokratik rejimin vazgeçilmez öğelerinden biri olan basın özgürlüğü'nün korunması yolunda kuruluş olarak gösterdi-

ğiniz etkinliğin devam edeceği inancındayız. Bu nedenle şahsınızda tüm mensuplarınızı kutlarız.

Saygılarımızla

Nezih DEMİRKENT
Gazeteciler Cemiyeti Başkanı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN 19.7.1990 TARİHLİ CEVABI

Sayın Nezih DEMİRKENT
Gazeteciler Cemiyeti Başkanı
Türkocağı Cad. No : 1
Çağaloğlu - İSTANBUL

Sayın Başkan, Cemiyetinizin öncülüğünde düzenlenen «Basın Özgürlüğü» ödülünün jüri tarafından kuruluş olarak Türkiye Barolar Birliği'ne verilmesinin uygun görüldüğünü telgraf mesajımızdan öğrenmiş bulunuyorum. Düzenlediğiniz törene katılacağız.

Sansürün kaldırılışının 82. yıldönümünü kutlamaya hazırladığımız yılda, ülkemizde Kanun Hükmünde Kararname ile basına sansür konulması eğilimlerini üzüntüyle karşılıyoruz, kınıyoruz. Basın özgürlüğünü kısıtlayan, engelleyen hiçbir tutum, önlem ve düzenleme Birliğimizden olur alamaz. Demokratik hukuk devletinde basın özgürlüğünün, vatandaşın en temel hak ve özgürlüğü olduğunun bundan ödün verilemeyeceğinin inanç ve bilinci içinde basın özgürlüğü ödülüne layık olacağımızın bilinmesini rica eder, teveccüh ve ilgileriniz için teşekkür ederiz.

Saygılarımızla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN ÖDÜL TÖRENİNDE YAPTIĞI KONUŞMA

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Önder Sav, törende yaptığı konuşmada son yıllarda hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı Anayasa için, demokratik hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeden çaba gösteren Türkiye Barolar Birliği'ne bu ödülün verilmesinin, Türkiye'de bir takım değer yargılarının halâ ayakta tu-

tulmaya çalışıldığının somut göstergesi olduğunu söyledi. Önder Sav, «Ödülün kişi olarak TBMM Başkanı Kaya Erdem'e verilmesi de bir başka anlam simgeliyor. Aslında kanun hükmünde karar-namelerle darboğaza sokulan, 82 yıl öncesinde karanlıklara göm-düğümüz sansürü hortlatan KHK'lara karşı görevini yapmakla yü-kümlü olan yasa organının başkanına verilmesi, Türk halkı ve ba-sının TBMM'ye güvenini sürdürdüğünü simgeliyor. Basının ense-sindeki kılıcın kırılmamış olmasından hayiflanmaktayız» dedi.

2 — ORHAN APAYDIN ANISINA VERİLEN ÖDÜL

İst. 20 Şubat 1991

Sayın Önder SAV

Türkiye Barolar Birliği Genel Başkanı

ANKARA

Bildiğiniz gibi Orhan Apaydın anısına her yıl «Hukuk ve İn-san Hakları Ödülü» verilmektedir.

Erdal Atabek, Tarık Akan, Gülçin Çaylıgil, Oktay Kurtböke ve İlhan Selçuk'tan oluşan seçici kurul, bu yıl ödülün savaşa karşı çıkan kuruluşlara verilmesini kararlaştırmıştır.

Kuruluşunuz da ödüle layık bulunmuştur.

Ödül töreni 27 Şubat 1991 saat 14.00'de İstanbul Harbiye Ce-mal Reşit Rey Salonunda yapılacaktır. Daha sonra Gülçin Çaylı-gil'in yöneteceği Erdal Atabek, Oktay Akbal, Müjdat Gezen, Uğur Mumcu ve Sadullah Usumi'nin katılacağı «İnsan Hakları ve Ba-rış» paneli gerçekleştirilecektir.

Toplantımızı onurlandırmanızı rica eder, saygılar sunarım.

Hüseyin APAYDIN

1991 Hukuk ve İnsan Hakları Ödülünü kazanan kuruluşlar:

Türkiye Barolar Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Mühen-dis ve Mimar Odaları Birliği, Türkiye Yazarlar Sendikası, İnsan Hakları Derneği, Tiyatro Yapımcıları Derneği, NÜSHED (Nükleer Savaşa Karşı Hekimler Derneği), Türk Eczacı Odası Birliği, Türk Diş Hekimleri Odaları Birliği, Zonguldak Genel Maden-İş Sendikası.

Bilgi için :

385 62 30 Hüseyin Apaydın

522 39 33 - 522 59 23 Kamil Bingöl

385 28 28 - Fax

Üstadımız, değerli meslekdaşımız, İstanbul Baromuzun unutulmaz eski başkanı Orhan APAYDIN'ın anısına verilmesi kararlaştırılan «Hukuk ve İnsan Hakları Ödülü»ne lâyık kuruluşlar içinde Türkiye Barolar Birliği'nin de bulunması bizi son derece sevindirmiştir. Bu ödüle lâyık olmağa titizlikle gayret göstereceğimiz kuşkusuzdur.

27 Şubat 1991 tarihindeki ödül töreninde Türkiye Barolar Birliği'ni temsilen Yönetim Kurulu Üyelerimiz Av. Erdoğan ŞENGİZER ve Av. Vahit ÇALIN hazır bulunacaklardır.

Orhan APAYDIN'ın anısını, sevgi ve saygı ile bir kez daha yaşatarak başarılar diler, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

3 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ, MİLLİYET GAZETESİ'NE YAPILAN SALDIRIYI KINADI

BASIN BÜLTENİ

8.9.1990

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV, Milliyet Gazetesi'ne yapılan saldırı ile ilgili olmak üzere Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Doğan Heper ve Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nezih Demirkent'e ilişikte sunulan mektupları göndermiştir.

Milliyet Gazetesi'ne ve bütün Türk basınına geçmiş olsun dileklerimizle kamuoyuna saygı ile sunulur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

8.9.1990

Sayın Doğan HEPER
Milliyet Gazetesi
Genel Yayın Yönetmeni
İSTANBUL

Sayın HEPER,

Milliyet ailesinin uğradığı ilkel ve kaba saldırı haberini üzüntüyle aldım. Olayın mensuplarımız Selçuk Salkın ve Eyüp Gümüş-

ün hayati tehlike yaratacak yara almadan atlatılmasına sevindim. Olayı kaba bir saldırı, «Basit bir zabıta olayı» olarak görmek yanlıştır.

Olay, demokratik hukuk devletinde, düşünce ve haberleşme özgürlüğüne, demokrasiye saldırıların ne boyutlara geldiğini göstermesi bakımından ilginçtir. Milliyet Gazetesi'nde havada uçan SOPALARIN hedefi bellidir. Hedef, lâik cumhuriyet, çoğulcu demokrasi, basın ve haberleşme özgürlüğüdür.

Milliyet Gazetesi baskını, tüm ülkeye, demokrasiye ve özgür basına yönelik tehlikeleri, çıplak bir şekilde gözler önüne sermiştir. Bu tehlikeler karşısında demokrasi ve özgürlükten yana bütün kurumları, kuruluşları ve hükümeti hiç vakit geçirmeden sür'atle görev yapmaya, demokratik rejimi kundaklamak isteyenlere karşı tutarlı ve kararlı olmaya çağırıyorum ve Milliyet ailesine, tüm Türk basınına geçmiş olsun diyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

8.9.1990

Sayın Nezih DEMİRKENT
Gazeteciler Cemiyeti Başkanı
İSTANBUL

Milliyet Gazetesi Baskını, Türkiye'de gazetecilerin ve Basının çilesinin dolmadığını gösteriyor. Saldırıları, giderek hem daha profesyonelce düzenleniyor, hem de göstermelik şekilde korku salmak için yapılıyor. Gerçek hedef gazete çalışanları değildir. Asıl hedef, demokratik lâik cumhuriyet, çoğulcu demokrasi, basın ve haberleşme özgürlüğüdür.

Bu tür baskın ve saldırılar, «Basit zabıta olayı» olarak gösterilir, temellerinde yatan gerçek nedenlere inilemezse korkarım ki saldırılar artacak, saldırganlar cesaretlenecektir. Bu olumsuz gidişten de demokratik rejim ve basın özgürlüğü onarılmaz yaralar alacaktır. Son olay, artık herkesi uyarmalıdır.

Milliyet Gazetesi baskınının, basınımıza yapılmış son saldırı olmasını diliyorum ve demokratik rejim ve basın özgürlüğünü kundaklamak isteyenlere karşı ilgili bütün kişi, kurum, kuruluşları ve hükûmeti, uyanık, tutarlı ve kararlı olmaya çağırıyorum. Gazeteciler Cemiyeti camiasına geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

MİLLİYET
Gazetecilik Anonim Şirketi

14.9.1990

Sayın AV. ÖNDER SAV

Milliyet'e yapılan saldırı karşısında, duygularımızı paylaşmak suretiyle gösterdiğiniz ilgiye, şahsım ve gazetemiz ailesi adına teşekkürlerimizi sunarım.

Nazik mesajınız, sadece Milliyet'in değil, aynı zamanda ülkemizdeki basın hürriyetinin savunulması açısından da, demokratik bir dayanışma örneğidir. Sağolunuz.

Saygılarım ve en iyi dileklerimle,

AYDIN DOĞAN

XII — TERÖR VE SİYASİ CİNAYETLERLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1 — PROF. DR. MUAMMER AKSOY'UN ÖLDÜRÜLMESİ BASIN BÜLTENİ

1.2.1990

Anayasa Hukuku Profesörü ve Ankara Barosu'nun eski başkanı Avukat Muammer Aksoy, dün gece kimliği saptanamayan katil ya da katillerce öldürüldü.

Hiçbir kişisel düşmanı olmayan Profesör Aksoy'un adi bir cinayete kurban gitmiş olması düşünülemez. Cinayet, büyük bir soğukkanlılıkla profesyonelce ve acımasızca işlenmiştir.

Muammer Aksoy'a yapılan alçakca saldırının, programlı ve sistemli bir şekilde uygulandığı anlaşılan ve vurunu bulunamayan siyasal cinayetler zincirinin bir halkası olmasından endişe duymaktayım. Türkiye'de gizli güçler, yine adam vurmaya, vurdurmaya başlamıştır. İnsanların, doğusuyla, batısıyla demokrasiye, insan hak ve özgürlüklerine ve aydınlığa kostuğu bir dünyada, Türkiye'nin karanlığa çekilmek ve terörün tırmandırılmak istenmesi çok anlamlıdır.

Gerçek bir bilim adamı, yılmaz ve yorulmaz hukuk savaşçısı, yüreği engin Atatürk sevgisi ile dolu Profesör Aksoy'a sıkılan kurşunlar aynı zamanda bilimi, hukuku ve demokrasiyi de vurmuştur. Aksoy'u öldüren ya da öldürten düşünce sahipleri, Atatürk ilkelerine, hukukun üstünlüğüne, özgür düşünceye ve demokrasiye inananları sindiremeyeceklerdir.

Dileğim, Profesör Aksoy'un özgürlük ve demokrasi yolunda yitirdiğimiz son şehit olmasıdır. Aksoy'un ailesine, bütün meslektaşlarımıza, üniversite camiasına ve tüm sevenlerine Türkiye Barolar Birliği ve şahsım adına başsağlığı diliyorum.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

● **BİRLİK BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN BARO BAŞKANLARI VE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN ORTAK TOPLANTISINI AÇIŞ KONUŞMASI**

4.2.1990

Sayın Baro Başkanları, Türkiye Barolar Birliği'nin, Ankara Barosu'nun ve Türk Hukuk Kurumunun değerli yöneticileri, Türkiye Barolar Birliği'nin Ankara delegeleri, sizleri, bu kış gününde buraya kadar çağırıp yordüğümüz için üzgünüm.

Bilindiği üzere Ankara Barosu eski Başkanı, Türk Hukuk Kurumu Başkanı, değerli hukukçu ve bilim adamı Profesör Muammer AKSOY, 31 Ocak 1990 günü, alçakça ve acımasızca öldürüldü. Sizleri Muammer AKSOY'a ağıt yakmak, arkasından gözyaşı dökmek için çağırmadık. Türkiye'de tezgâhlanmaya başlayan oyunlara, 12 Eylül'de yaşanmış filmleri tekrar sahnelemek isteyenlere, demokrasi düşmanlarına karşı ortak tavrımızı belirlemek için çağırdık.

Muammer AKSOY'u vuran kurşunlar, ödünsüz Atatürkçülüğe, Barolarımıza, avukatlarımıza, savunma mesleğine ve bilime sıkılmıştır. Barolarımızın bu acımasız ve alçakça saldırıyı içlerine sindirip susmaları düşünülemez, beklenemez.

Hiçbir kişisel düşmanı olmayan Profesör AKSOY'un adi bir cinayete kurban gitmiş olması düşünülemez. Cinayet, ustaca ve profesyonelce işlenmiştir. Yapılan resmi açıklamalarda öldürenin veya öldürenlerin bilinmediği, bulunamadığı söyleniyor. Ama biz, bu acımasızca tetik çeken, adam vuran katilleri çok iyi tanıyoruz. Ümit Doğanay'ı, Cavit Orhan Tütengil'i, Necdet Bulut'u vuranlar da onlardı.

Muammer Aksoy'un fani vücudu değil, düşünceleri hedef seçildi, Atatürkçülüğü hedef seçildi, sosyal hukuk devleti kavgası hedef seçildi. Katiller, ülkemizi ortaçağ karanlığına çekmek isteyen özgür düşüncenin aydınlığından, demokrasiden korkan alçaklardır.

Muammer Aksoy'lar kolay yetişmiyor, ama kolay koparılıyor ya da öyle sanılıyor. Bazı insanlar vardır isimleri büyüktür ama yürekleri ve cüsseleri beş para etmez, bazı insanlar da vardır vücutları küçüktür, ama yürekleri ve düşünceleri büyüktür. İşte Muammer Aksoy bu ikincilerdendi.

Muammer Aksoy, ilerlemiş yaşında köşesine çekilip emekliliğin keyfini sürenlerden değil, sessiz oturmayı yeğleyen, gününü

gün eden sözde aydınlardan da değildi. Düşünen, düşündüren, coşan, coşturan, seven sevdiren, yazan, öğreten insandı. O gerçek bir aydıdı; akılcı çağdaş ve lâik bir aydıdı. Yazık-çok yazık oldu.

Namlular Muammer Aksoy'a değil demokrasiye, özgür düşünceye hepimize çevrilmiştir. Tetikteki ellere kimin hükmettiği bellidir. Bu elleri bileklerinden suçüstü yakalamak da devleti yönetenlerin görevidir. Katiller bir an önce bulunmalı, caniler yargılanmalı, adalet yerine getirilmelidir. Bütün sorumluları göreve çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Önder SAV

● ANKARA'DA TOPLANAN BARO BAŞKANLARININ KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

5.2.1990

Ülkemizde son zamanlarda tırmanışa geçen terör olaylarını ve laik cumhuriyet, hukukun üstünlüğü, düşünce özgürlüğü, demokrasi, insan hakları ve sosyal hukuk devleti ilkelerini savunan Prof. Muammer Aksoy'un menfur bir saldırı sonucu öldürülmesi hususunu görüşmek üzere 4.2.1990 tarihinde Ankara'da toplanan Türkiye'deki Baroların başkanları, aşağıdaki görüşlerinin kamuoyuna açıklanmasına karar vermişlerdir :

Demokrasi ve Atatürk ilkelerinin ödünsüz savaşçısı Muammer Aksoy'un öldürülmesi, basit bir cinayet olmayıp, demokrasi ve hukuk devletine karşı bir saldırıdır. Amacı, ülkemizde demokrasiyi yıkmak ve yerine otoriter bir rejim getirmektir.

Prof. Aksoy, bir tertip sonucu öldürülmüştür. Demokrasimizin geleceği için bu tertipler, mutlaka ortaya çıkarılmalıdır. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi başsavcısı ve savcılarına güvenimiz yoktur. Demokrasimiz ile doğrudan ilgili bu olayın soruşturulması yetkisi, bu savcılardan alınmalı, yeni atanacak savcılara bırakılmalıdır.

Cinayet tertibi ortaya çıkarılmadığı takdirde, bundan teröristlerin cesaret alacağı ve demokrasimizin büyük tehlikelere maruz kalacağı bu durumun sorumlusunun ise hükümet olacağı kabul edilmelidir.

Demokrasi ve lâik Cumhuriyete yönelik tehdit ve tehlikeler, ancak demokratik ortam geliştirilerek önlenebilir. Bu nedenle hiç kimse, hiçbir kuruluş, «Lâik Cumhuriyeti koruyacağız» iddiası ile demokrasiyi tatile heevslenmemelidir. Lâikliğin en çok 12 Mart ve 12 Eylül dönemlerinde tahrip edildiği unutulmamalı, özellikle 12 Eylül askeri yönetiminin öğretim birliğini bozarak, tehlikeli gidişi hızlandırdığı hatırlanmalıdır.

Lâik Cumhuriyeti ve demokrasiyi sözde koruma bahanesiyle yapılacak bir askeri müdahaleyi asla kabul edemeyiz. Bu konuda tüm halkımızın, siyasi partilerimizin ve anayasal kuruluşlarımızın ödünsüz bir duyarlılık göstermesini bekliyor ve istiyoruz.

Türkiye Baroları, özgür düşünceden, lâik cumhuriyetten, çoğulcu demokrasiden, insan haklarından, hukukun üstünlüğünden, sosyal hukuk devletinden ve ulusal barış ve çıkarlarımızdan yana olan tüm güçleri özellikle, demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları siyasi partilerimizi ve anayasal kuruluşlarımızı, içeriden ve dışardan beslenen demokrasi düşmanı güçler karşısında, ödünsüz birleşmeye çağırıyoruz.

Bu sayılan düşünce ve duygularla Barolarımızın bütün yurtta 8 Şubat 1990 Perşembe günü saat 11.00 de Atatürk heykellerine Prof. Muammer Aksoy'un anısına çelenk koyacağını kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

7.2.1990

4.2.1990 tarihinde Ankara'da Birlik Merkezinde yapılan toplantıda, Baro Başkanlarınca, Prof. Muammer AKSOY'un öldürülmesi olayı ile ilgili olmak üzere 8.2.1990 tarihinde saat 11.00'de bütün yurtta Atatürk anıt ve heykellerine çelenk konulup saygı duruşunda bulunulmasına ve aşağıdaki ortak metnin, okunmasına ve kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

● **BARO BAŞKANLARININ DUYURULMASINI KARARLAŞTIR- DIKLARI ORTAK METİN**

Anayasa Hukuk Profesörü ve Ankara Barosu'nun eski başkanı Prof. Muammer AKSOY, 31.1.1990 tarihinde acımasızca ve alçakca öldürüldü.

Prof. Muammer AKSOY'a yapılan saldırının programlı ve sistemli, vurunu belli olmayan siyasal bir cinayet olduğu kuşkuları yaygınlaşıyor.

Gerçek bir bilim adamı, yılmaz ve yorulmaz Atatürkçü ve hukuk savaşçısı olan Prof. AKSOY'a sıkılan kurşunlar, aynı zamanda bilimi, hukuku ve demokrasiyi de vurmuştur.

Erdemli ve yurtsever insanların en az demokrasi düşmanları kadar cesur olmaları zorunludur; korkunun ecele faydası yoktur. Prof. Muammer AKSOY'ı öldürenler, bizi geriletecektir. Biz demokratik, lâik, sosyal hukuk devleti yolunda çağdaş özgürlükçü ve uygar dünya anlayışında hukukun üstünlüğü ilkesinden ödün vermeden ilerlemeye devam edeceğiz.

Karşımıza çıkarılmak istenen en çetin en aşılmaz gibi görünen engeller, bizi yıldırılmıyacaktır. Laik Cumhuriyet, çağdaş devlet ve demokrasi ve Atatürk ilkelerinden ödün vermeyeceğiz.

Namlular, Prof. Muammer AKSOY'a değil demokratik rejime, bilime, tüm Atatürkçülere çevrilmiştir. Tetik çeken eller de onlara kumanda eden tertipçiler de bir an önce bulunmalıdır. Tüm siyasi partiler, anayasal kuruluşları ve hükümeti göreve çağırıyoruz.

2 — GAZETECİ ÇETİN EMEÇ'İN ÖLDÜRÜLMESİNE İLİŞ- KİN KAMUOYUNA YAPILAN AÇIKLAMA

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

7.3.1990

Hürriyet Gazetesi yazarı, değerli gazeteci ÇETİN EMEÇ de alçakça öldürüldü. Kamuoyuna yansıyan bilgilerden cinayetin usta- ca ve profesyonelce tasarlanıp uygulandığı anlaşılıyor.

Ölüm tuzağı kuranlar, savunmasız kurbanlarını bir bir avla- maya devam ediyorlar. Ülkemiz, bir terör bataklığına saplanmaya doğru hızla koşturulmak isteniyor. Gazeteci Çetin EMEÇ'e çevri-

len namluların, acımasızca sıkılan kurşunların hedefi bellidir. Hedef, lâik cumhuriyet, çoğulcu demokrasi basın ve düşünce özgürlüğü, sosyal hukuk devleti anlayışı, insan hak ve özgürlükleridir.

Cinayeti işleyenlerin kim olduğu ismen bilinmese bile, düşünce yapıları, amaçları, hedefleri bellidir. Çetin EMEÇ cinayeti arkasındaki karanlık güçler demokrasi düşmanları ortaya çıkarılmadığı takdirde, bundan terörü tırmandırmak isteyenler cesaretlenecek, demokrasimiz, tamir kabul etmez yaralar alacaktır. Çetin EMEÇ'in bugün son yazısında dediği gibi, **ÖRÜLEN MELANET İLMEKLERİ, DOKUYAN ELLERİN YANINA KÂR KALMAMALIDIR.** Caniler ve onlara kumanda edenler, süratle bulunmalı, adalete teslim edilmeli, cinayetlerinin hesabı sorulmalıdır.

Gazeteci Çetin EMEÇ'in öldürülmesi, tüm ülkeye ve demokrasiye yönelik tehlikeyi çıplak bir şekilde gözler önüne sermiştir. Bu büyük tehlike karşısında demokrasiden, iç barış ve huzurdan ulusal çıkarlarımızdan, insan hak ve özgürlüklerinden yana olan bütün kuruluşları, bütün siyasi partilerimizi, demokrasi ve düşünce düşmanlarına karşı tutarlı, kararlı ve ödünsüz uğraş vermeye çağırıyoruz.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

Sayın Erol SİMAVİ

Hürriyet Gazetesi Sahibi
Cağaloğlu - İSTANBUL

Gazeteniz Yönetim Kurulu Üyesi, değerli gazeteci Çetin EMEÇ'in alçakça öldürülmesinden büyük üzüntü duydum.

Çetin EMEÇ'e sıkılan kurşunlar, sadece onu, Hürriyet Gazetesi camiasını değil, demokrasiyi, düşünce ve basın özgürlüğünü de vurmuştur. Kamuoyunu aydınlatmaya çalışanlara bedeli, ağır ödetiliyor. Bundan ürkmemek, gerilememek, en az namussuzlar, soy-suzlar kadar cesur olmak gerekir.

Çetin EMEÇ'in katilleri biranönce bulunup, adalete teslim edilmelidir. Çetin EMEÇ'in bu gün son yazısında dediği gibi, **ÖRÜLEN MELANET İLMEKLERİ, DOKUYAN ELLERİN YANINA KÂR KALMAMALIDIR.**

Bu duygularla, menfur cinayeti, kin ve nefretle kınıyor, size ve Hürriyet Gazetesi mensuplarına tüm basınımıza başsağlığı diliyorum.

Türkiye Odalar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

3 — DOÇ. DR. BAHRIYE ÜÇOK'UN ÖLDÜRÜLMESİYLE İLGİLİ AÇIKLAMA

7.10.1990

Doçent Doktor Bahriye Üçok'un demokrasi ve lâiklik düşmanları tarafından öldürüldüğü anlaşılıyor. Bahriye Üçok, inançlı bir Atatürkçü, aydın bir insan, yorulmaz bir lâiklik savaşçısıydı. Atatürk devrimlerinin ruhu olan LÂİKLİK uğruna yaşamını yitirdi. O, lâikliği «Din ve devlet işlerinin ayrılığı» şeklinde kolay ve dar yorum yapanlardan değildi. Lâikliğin bir özgürlük, uygarlık ve çağdaşlaşma ilkesi olduğunu savunuyordu.

Demokrasi ve lâiklik düşmanları, profesyonelce ve acımasızca can almaya devam ediyor. Dün Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Turan Dursun, bugün Bahriye Üçok. Sistemli, periyodik ve kurbanları bilinçlice seçilen cinayetler serisi, tüm ülkeye, demokratik lâik cumhuriyete yönelik tehlikeyi çıplak bir şekilde gözler önüne seriyor.

Bahriye Üçok'u öldüren paket, bilimi, özgür ve lâik düşünceyi ve demokrasiyi bombalamıştır. Caniler, öldürmekle hedeflerine varacaklarını sanıyorlarsa, özgür düşünceye ve demokrasiye inananları sindirebileceklerini düşünüyorlarsa aldaniyorlar. Üçok'ları öldürerek, lâiklik savunucularını sindiremeyeceklerdir. Bütün Atatürkçü'leri öldürmeye, güçleri ve nefesleri yetmeyecektir.

Demokratik, lâik cumhuriyete yönelik tehlikeler karşısında demokrasiden, iç barıştan, insan hak ve özgürlüklerinden, lâik düşünceden yana olan bütün kuruluşları, aydınları, bütün siyasi partilerimizi, demokrasi ve lâiklik düşmanlarına karşı kalıcı, geçerli, tutarlı ve gerçekçi çözümler aramaya çağırıyoruz. Başta hükümet olmak üzere tüm sorumlu ve yetkililerin de vakit geçirmeden Bahriye Üçok'un katillerinin bulunup, cezalandırılması konusunda

üzerlerine düşen görevleri savsaklamadan sürdürmelerini bekliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAĞ

4 — GAZETECİ TURAN DURSUN'UN ÖLDÜRÜLMESİ ÜZERİNE KAMUOYUNA YAPILAN AÇIKLAMA

5.9.1990

YÜZYIL Dergisinin yazarı, değerli gazeteci TURAN DURSUN, acımasızca ve alçakça öldürüldü.

Profesyonel katiller, savunmasız kurbanlarını, gözlerini kırpmadan avlıyorlar. Ülkemizin dış sorunlarının kabardığı, savaşın eşğine gelindiği sıkıntılı günlerde halkımız, terörün de kucağına çekilmek isteniyor.

Turan Dursun, görünen hedeftir, asıl hedef, lâik cumhuriyet, çoğulcu demokrasi, basın ve düşünce özgürlüğüdür. Cinayeti işleyen tetik tutan ellerin arkasındaki karanlık güçlerin demokrasi ve lâik devlet düşmanlarının bir an önce bulunması gerekir. Aksi takdirde Türkiye'yi terör bataklığına çekmek isteyenler, cesaretlenecek, işi daha da ileriye götürecek, yeni kurbanlar arayacaklardır. Prof. Muammer Aksoy ve Çetin Emeç'ten sonra Turan Dursun cinayeti son derece düşündürücüdür.

Karanlık güçlerin tezgahladığı büyük tehlike karşısında, hükümeti, siyasi partilerimizi, lâik demokratik hukuk devletinden, iç barış ve huzurdan yana olan bütün kuruluşları ve aydınları demokrasi ve düşünce düşmanlarına karşı tutarlı, kararlı ve ödünsüz olmaya çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

5.9.1990

Sayın Hasan YALÇIN
Yüzyıl Dergisi Sahibi
İSTANBUL

Değerli gazeteci Turan Dursun'un alçakça ve acımasızca öldürülmesinden derin üzüntü duydum.

Turan Dursun'a sıkılan kurşunlar, sadece onu; Yüzyıl Dergisi camiasını değil, laik demokratik hukuk devletine, düşünce ve basın özgürlüğüne inananları da vurmuştur. Ülkemizde aydın olmanın, inandığı tutarlı düşünceler uğruna mücadele etmenin bedeli ağır oluyor, ama bundan yılmamak, ürkmemek gerekir.

Turan Dursun'un katilleri bir an önce bulunmalı ve hesap vermelidir. Alçakca işlenen cinayeti kin ve nefretle kınıyor, siz ve Yüzyıl Dergisi mensuplarına, bütün basınımıza başsağlığı diliyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

XIII — LÂİKLİKLE VE İRTİCA İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1 — LÂİKLİĞE AYKIRI BİLDİRİYE KARŞI TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN KAMUOYU AÇIKLAMASI

GENELGE NO : 1327/36

7.11.1990

Baro Başkanlığı
.....

Birliğimiz de hedef gösterilerek Basın'da çıkan lâikliğe aykırı bildiri üzerine Türkiye Barolar Birliği tarafından kamuoyuna yapılan açıklama metnini aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

4.11.1990

Son günlerde dine yönelik saldırıların kınanması adı altında lâiklik karşıtı cepheleşme eğilimleri hızlanmış, ülkemizde, başta Türkiye Barolar Birliği olmak üzere bazı kuruluşlar boy hedefi gösterilmiştir.

«Lâiklik, demokrasi ve çağdaşlık» kavramlarının ne anlama geldiği belli olmayan süslü kavramlar olarak nitelenmesi, üstü kapalı olarak Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Turan Dursun ve Bahriye Üçok cinayetlerinin neredeyse haklılığının söylenmeye çalışılması, ülkemizin hangi karanlık ortama çekilmek istendiğini, başta Cumhurbaşkanı, hükümet ve TBMM. olmak üzere herkesi derin derin düşündürmelidir.

Demokratik lâik Cumhuriyet'i, düşünce özgürlüğünü ve demokrasiyi yoğun biçimde tehdit eden olayları ve gerici kıpırdan-

maları görmezlikten gelmek, aydın sorumluluğuyla, Atatürk sevgisiyle, ulusun bütünlüğü anlayışıyla ve demokrasinin esenliğiyle bağdaştırılmaz. Toplumun ve insanların temiz dini inanç ve duyguları ve müslümanlık sömürülerek hedef saptırılmaz. Saldırıların hedefi, Cumhuriyet'i oluşturan devrimlerin ve Atatürk ilkelelerinin RUHU olan LÂİKLİK İLKESİDİR. Lâiklik, teokratik devlet düzeninden demokratik hukuk devletine geçişin, ŞERİAT DEVLETİNİ bırakıp ÇAĞDAŞ DEVLET yaratmaya yolalışın tartışılmaz ve aşılmaz simgesidir.

Lâikliğin yozlaştırılmasına, 12 Eylül sonrası ilk ve orta öğretimde zorunlu din dersleri okutulmasına yol açılarak başlanmış, günümüzde çağdaşlığa ters düşen giysilere olur verilmek istenmesiyle hız kazandırılmıştır. Artık Anayasa Mahkemesi kararına sahip çıkmak onu tekrarlamak bile suç ve kusur sayılmaya başlanmıştır. Anayasa Mahkemesi üyesi bir yüksek yargıcın türbanla ilgili sözlerini, taraf tutmakla suçlamak, lâiklik karşıtı, gerici cepheleşmeye ödün ve cesaret vermektedir. Çözüm, haksız, geçersiz ve yanlış suçlamalar yapmakta değildir. Hatta Anayasa Mahkemesi'nin yapısını, tarihsel çizgisini yozlaştırmaya çalışmakta hiç değildir. Yüce Mahkemeyi siyasal etkilerden, yürütmenin yönlendirme heves ve baskısından uzak tutmadadır. Anayasa'ya Anayasa Mahkemesi Kararlarına, bağımsız yargıya ve demokratik hukuk devletine sahip çıkmak, LÂİK CUMHURİYETE ve Atatürk ilkelere sahip çıkmaktır. Asıl kınanması gereken, bu ilkeleri her ne pahasına olursa olsun koruyanlara yapılan saldırılardır.

Dünyada çağdaş lâik müslüman tek ülke olan Türkiyemiz, onu gelmeyecek iç çatışmalara, toplumsal çalkantılara, demokrasi düşmanlığına ve ortaçağ karanlığına çekilmek üzeredir. TBMM üyelerinin görevlerini yapmayı, başta Cumhurbaşkanı ve Başbakan olmak üzere yetkililerin sorumluluktan uzak, vurdumduymaz tutumları, bizlerin lâik cumhuriyete sahip çıkma görevimizi ötelemez, aksine daha da bilinçlendirir, güçlendirir.

Başta LÂİKLİK VE DEMOKRASİ DÜŞMANLARI, din adına cinayet işlediklerine inananlar ve söyleyenler ve OYAVCILILIĞIYLA onlara ÇANAK TUTANLAR, çağdaş, lâik, demokrat aydınları, rejimin bekçisi Türk gençliğini, lâiklik ve demokrasi uğruna şehitler vermiş Türk Basını'nı, Türk işçisini, memurunu, toplumumuzun aydınlığa ve batıya dönük büyük bir kesimini aşamayacaklardır: lâikliğin topluma açtığı uygar, özgür, insana ve dine saygılı kapılarını kapatmaya bunların güçleri ve nefesleri yetmeyecektir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

2 — KAMUOYUNA AÇIKLAMA

14.12.1990

Yurtdışından gönderilen gazete ve yazılarla ilgili olmak üzere Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL, Başbakan Yıldırım AKBULUT, SHP Genel Başkanı Erdal İNÖNÜ, DYP Genel Başkanı Süleyman DEMİREL, Anayasa Mahkemesi Başkanı Necdet DARICIOĞLU, Genelkurmay Başkanı Doğan GÜREŞ, YÖK Başkanı İhsan DOĞRAMACI ve Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcısı Nusret DEMİRAL'a Türkiye Barolar Birliği tarafından birer mektup gönderilmiştir.

Mektubun ve eklerinin metinleri kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki : 13.12.1990 tarihli mektup.

Sayın TURGUT ÖZAL
Cumhurbaşkanı
ANKARA

13.12.1990
Sayı : 1600

İslâmi Cemaatler Birliği adı altında makamınıza da gönderildiği anlaşılan yazı ve «Ümmet-i Muhammed» gazetesinde Türkiye Cumhuriyeti Devletini ve kurucusu Atatürk'ü, demokratik lâik hukuk devletini, demokrasiyi benimseyip savunanlara hakaretler edilmekte, hedef gösterilmektedir.

Anılan yazılarda açıkça, 23 Nisan, 19 Mayıs ve 29 Ekim ve benzeri ulusal bayram günleri «KARA GÜN» olarak nitelenmekte, hilafet özlemciliği yapılmakta, din işlerini, devlet işlerinden ayırmak, kılık kıyafet ve şapka devrimi eleştirilmekte demokrasiden, «yıkılması gereken PUT» şeklinde söz edilip demokrasi ve siyasi partiler düşmanlığı yapılmakta, «Allahın dininde TESETTÜR vardır ve farzdır. Devletin dininde ise tesettür yoktur, kadın başını da açar, kılıcını da» denilmek suretiyle başını örtmeyenler aşağılanmakta, «Kemalist Devlet Yıkılacak Elbet» denilerek açıkça Atatürk düşmanlığı körüklenmektedir.

Şeriat düzenini, teokratik devleti amaçlayan, ulusu tekrar ümmet yapmaya çalışan, Cumhuriyetin ve Atatürk devrimlerinin ru-

hu, özü olan LÂİKLİK ilkesini aşağılayıp dışlayan, ulusumuzu ortaçağ karanlığına çekmek isteyen, açıkça Türkiye Cumhuriyeti Devletini yıkmaya çalışan, Atatürk'ü, çağdaşlığı reddeden bu yayınlar ve sahipleri ile ilgili olarak yetkili ve görevli devlet organlarını ve siyasi partileri duraksamadan görevini yapmaya çağırıyoruz.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki :

- 1 — İslâmi Cemaatler Birliği Bildirisi,
- 2 — Ümmet-i Muhammed Gazetesi 1. ve 9. sayfalar fotokopisi.

XIV — DIŞ İLİŞKİLER

1 — BULGARİSTAN'DAKİ TÜRK AZINLIĞA KARŞI GİRİŐİLEN İNSANLIK VE HUKUK DIŞI OLAYLARLA İLGİLİ BASIN BÜLTENİ

GENELGE NO : 905/26

19.6.1989

Baro Başkanlığı

.....

Bulgaristan'daki Türk azınlığına karşı giriŐilen insanlık ve Hukuk dışı olaylarla ilgili Basın Bülteni metni ektedir.

Bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

17.6.1989

Bulgaristan'ın Türk azınlığının dinsel ve kültürel yapısını ve benliğini değiştirme ve eritme girişimleri, artık bütün dünyanın gözüönünde çirkin, acımasız ve insanlık ve hukuk dışı boyutlara varmıştır.

Son yıllarda, önceleri zorla isim değiştirme biçiminde başlayan uygulamalar, giderek Türkiye ile haberleŐmenin kontrolü ve hatta engellemesine, dini inanç ve yaşama müdahale edip Türk azınlığını Bulgar çoğunluğu içinde eritme ve yoketme politikasına dönüştürülmüştür.

Bu politikanın da yeterli sonuç vermediği görülmünce Türkleri Bulgaristan içinde doğdukları, yaŐadıkları ve buldukları yerlerden başka bölgelere sürme baskısı baŐlatılmıŐ ve bununla da amaca ulaŐılamayınca son günlerdeki zorunlu ve toplu sürgün ve göç işlemi gündeme konulmuştur.

Bulgaristan, dünyada tek başına yaşayan kurallarını sadece kendisinin çizip uyguladığı hukuk dışı bir topluluk ve devlet değildir. Her devlet gibi bağlı olması ve uyması gereken devletlerarası ve ikili anlaşmalar vardır. Taraf olduğu Türk-Bulgar Dostluk Anlaşması, Göç Anlaşması, Lozan ve Paris Anlaşmaları, Helsinki Sonuç Belgesi gibi anlaşmalarla Bulgaristan, ülkesindeki Türk azınlığa, insanca ve özgürce yaşama hakkı tanımıştır.

Bütün anılan anlaşmaları hiçe sayarak Türk azınlığın irade ve isteği dışında ellerine pasaportları verilerek, mal varlıklarına el konularak zorunlu ve toplu sürgüne ve göçe tâbi tutulup Türkiye'nin sınır kapılarına alelâcele bırakılıp yığılmaları, asimilasyon politikasını bile aşan çirkin, zalimane, insan hak ve özgürlüklerine, uygar ve çağdaş devlet ilkesine aykırı ancak, ilkel, kaba, zorba ve vahşi kabile anlayışına uyan bir tutum ve davranış sergilemektedir.

Bulgaristan'ın dünya kamuoyunda belgelenen bu çirkin, hak ve hukuk tanımaz iğrenç davranış ve uygulamalarını büyük bir tiksinti ile kınıyor, ülkemizin tüm siyasi partilerinin ve sorumlularının en seri şekilde, geçerli, kalıcı ve inandırıcı bir devlet politikası oluşturmalarını bekliyor, başta Dünya Barolar Birliğini, Uluslararası Hukuk Kuruluşları ve Af Örgütünü, İnsan Hakları ile ilgili tüm kuruluşları bu çekilmez ve yaşanamaz insanlık dramının üzerine duraksamadan ve duyarlılıkla gitmeye ve insanlık görevlerini yapmaya çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**2 — DR. SADIK AHMET VE ARKADAŞLARI HAKKINDA
AÇILAN DAVANIN DURUŞMASINI İZLEMELİK ÜZERE
BİRLİK BAŞKANI AV. ÖNDER SAV BAŞKANLIĞINDA
BİR HEYETİN GÜMÜLCİNE'YE GİDİŞİ İLE İLGİLİ
BASIN BÜLTENİ**

GENELGE NO : 102/2

26.1.1990

Baro Başkanlığı
.....

25 Ocak 1990 tarihinde Dr. Sadık Ahmet ve arkadaşları hakkında Rodop Ceza Mahkemesinde açılan davanın duruşmasını izle-

mek üzere Birlik Başkanı Avukat Önder SAV Başkanlığı'nda bir hey'etin Gümölcine'ye gidişii ile ilgili olarak yayınlanan Basın Bülteni metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

22.1.1990

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HEY'ETİ
DR. SADIK AHMET DAVASI İÇİN
GÜMÖLCİNE'YE GİDİYOR.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, 25 Ocak 1990 tarihinde Gümölcine eski milletvekili Dr. Sadık Ahmet hakkında Rodop Ceza Mahkemesinde açılan davanın duruşmasını izlemek üzere Birlik Başkanı Avukat Önder SAV Başkanlığında bir hey'etin Gümölcine'ye gitmesine karar verdi.

Bilindiği üzere Dr. Sadık Ahmet ve arkadaşları 5 Kasım 1989 tarihli Yunanistan Milletvekili seçimleri öncesi yaptıkları konuşmalardan ve yayınladıkları bildirilerden dolayı yargılanmaktadırlar.

Dr. Sadık Ahmet'e atılan suç «vatandaşları şiddete teşvik etmek veya vatandaşlar arasında ikilik yaratmak suretiyle kamu barışını sarsmak» suçudur. Yunanistan'da yaşayan soydaşlarımızla ilgili olarak kullanılan «Batı Trakya Türk Müslüman azınlığı - Türk Cemaati» sözleri, Rodop Savcılığı tarafından suç işlendiği şeklinde değerlendirilmiştir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 18. maddesi, «Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır.» şeklindedir. Ayrıca Türkiye ve Yunanistan'ın imzaladığı Lozan Barış Antlaşması, her iki ülkedeki azınlıkların insan haklarını güvence altına almaktadır.

Türkiye Barolar Birliği, Dr. Sadık Ahmet ile ilgili olarak iki ülkenin taraf olduğu anlaşmalarda benimsenen hükümlere aykırı bir yargılama yürütölmemesi hukuki temelden yoksun ve insan

haklarına aykırı bir ceza verilmemesi gerektiği inancında olduğu için duruşmayı izlemek istemektedir.

Türkiye Barolar Birliği hey'eti, başta Rodop Baro Başkanı ve Gümülcine Belediye Başkanı olmak üzere dokuz tanığın dinleneceği duruşmayı izledikten sonra yurda döneceklerdir.

● **DR. SADIK AHMET VE İBRAHİM ŞERİF HAKKINDA AÇILAN DAVANIN DURUŞMASINA VE GÜMÜLCİNE'DEKİ TÜRK AZINLIĞIN MAL VE CAN GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA**

GENELGE NO : 109/3

31.1.1990

Baro Başkanlığı
.....

25 Ocak 1990 tarihinde Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif'in duruşmasını izlemek üzere bir hey'etle Gümülcine'ye giden Birlik Başkanı, bu dava ve duruşma ile ilgili gözlemlerini ve Gümülcine'deki Türk azınlığın mal ve can güvenliğine yönelik saldırılar hakkındaki görüşlerini 30.1.1990 günü yaptığı basın toplantısında Türk ve Dünya Kamuoyuna açıklamıştır. Basın toplantısı metni ektedir.

Bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

DÜNYA VE TÜRK KAMUOYUNA AÇIKLAMA

Birlik Başkanı Avukat Önder SAV'ın Başkanlığı'nda Gümülcine'ye giden üç kişilik Türkiye Barolar Birliği hey'eti, 25 Ocak 1990 tarihinde yapılan Dr. SADIK AHMET ve İBRAHİM ŞERİF'in duruşmasını, sabahtan akşama kadar ve başından sonuna kadar izlemiştir.

Türkiye Barolar Birliği, bu dava ve duruşmadaki gözlemlerini Türk ve Dünya kamuoyuna yansıtmayı kaçınılmaz bir hukuk, insan hakları ve demokrasi görevi saymaktadır.

«Demokratikleşme ve İNSAN HAKLARI» çağı yaşayan dünyamız, bir yandan insan haklarına ve özgürlüklerine vurulmak istenen zincirlerin kırılışına, özgürlükleri kuşatan duvarların yıkılışına sahne olurken, öte yandan uluslararası ve ikili anlaşmalarla güvence altına alınan haklara zincir vurulması çabalarına tanık olmaktadır.

Bunların en somut örneklerinden birisi, bütün acımasızlığı ve hukuksuzluğu ile Yunanistan'da yaşanmaktadır. Dr. Sadık Ahmet, «BATI TRAKYA TÜRK MÜSLÜMAN AZINLIĞI - TÜRK CEMAA-Tİ» sözlerini kullanarak kamu barışını sarstığı suçlamasıyla yargılanmıştır; önümüzdeki günlerde de yargılanmaya devam edilecektir.

Gümülcine'deki Rodop Ceza Mahkemesi, demokratik, çağdaş ülkelerdeki adalet dağıtan bir hukuk kurumu gibi değil, aşiret kabilelerindeki ilkel sokak mahkemesi gibi davranmış, ceza yağdırmıştır. Yargıçlar, savcıdan fazla suçlayıcı ve kinci görünmüşler, Dr. Sadık Ahmet lehinde ifade veren tanıkları azarlayıp köşeye sıkıştırmak, sindirmek ve aleyhte ifade vermeye yöneltmek istemişlerdir. İtham tanıkları, birer saate yakın süreyle dinlenirken, savunma tanıkları, birkaç dakika dinlenerek sık sık, «KISA KES» denilerek uyarılmış, baskı altında tutulmuş, savunma, bütün uygar dünyanın gözü önünde tamir kabul etmez yaralar almıştır.

Dr. Sadık Ahmet'in ve avukatlarının tanıklara sormak istedikleri sorular yasaklanmış, sordurulmamıştır. Bunlar arasında, 5 Kasım 1989 seçimleri öncesi, partili adayların Türk azınlığa, «Bağımsız Türk adaylara oy verirsiniz, Bulgaristan treni buradan da geçer» şeklinde propoganda yapıldı mı? «Azınlık okullarında Rumca yanında Türkçe de okutulmuyor mu?» şeklindeki sorular da vardı.

Sanıklardan İbrahim Şerif, mahkeme huzurunda Lozan Antlaşması'nın kendisine tanıdığı hakkı kullanmak ve Türkçe ifade vermek istemiş, özellikle, yeterli tercüman bulunamamıştır. Savcı, yargıç ve dinleyiciler, «TÜRK» sözcüğünün, ifadelerde yer almasına tahammül edememiş, tutanağa geçmesine engel olmuşlardır.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi mahkeme salonundaki dinleyiciler, bir futbol maçı seyrederek gibi, serbestçe sanıklara, tanıklara ve mahkeme heyetine laf atmışlar, hakaret etmişler, mahkemeyi baskı altına almışlar, mahkûmiyet kararı verilmesine adeta zorlamışlardır.

Rodop Mahkemesinde, Lozan Antlaşması ile getirilen hukuk ve insan hakları çiğnenmiş, peşin hükümlü yargılama yapılmış, Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif'i mahkûm etmeye kararlı bir tutum izlenmiştir.

Lozan Barış Antlaşması ile güvence altına alınan «Türk azınlığı»nın hakları için uğraş veren ve en doğal hakkını kullanan Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif'in hukuki temelden yoksun ve insan haklarına aykırı bir şekilde cezalandırılması, sadece Batı Trakya Türkleri'ni değil, Türkiye'deki ve dünyadaki demokrasiye inanan tüm insanları ve kuruluşları, derinden sarsmış ve üzmüştür.

Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif'in siyasal haklarından ve özgürlüklerinden yoksun bırakılmalarının yankıları sürerken, Gümülcine'deki Türk azınlığın mal ve can güvenliğine yönelik olarak yapılan saldırılar, Yunanistan'da MAHKEMEDE BAŞLAYAN ANARŞİNİN, sokağa taşıdığı göstermektedir. Adaletin, sokağa teslim olduğu bir ülkede, demokrasiden, insan haklarından ve azınlığın haklarından sözedilemez. Lozan Barış Antlaşması yürürlükte ise, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 18. maddesi ve diğer uluslararası anlaşmalar, Yunanistan'ı da bağlıyorsa, Yunanistan'da hukuk ve insan haklarına saygı duyuluyorsa, Dr. Sadık Ahmet'ler cezalandırılmamalıdır.

Türkiye Barolar Birliği, 8 ve 15 Şubat tarihlerindeki duruşmalarda da 25 Ocak'taki hukuksuzluğun yaşanmaması için, ayrıca hukuka aykırı olarak verilen cezanın haksızlığının belirtilmesi, Gümülcine'deki Türk azınlığının can ve malına yönelik saldırıların kınanması için başta Dünya Barolar Birliği, Avrupa İnsan Hakları Konseyi, Uluslararası Af Örgütü ve Atina Barosu olmak üzere dünyadaki bütün Baroları ve demokrasi kuruluşlarını uyarmayı bir görev bilmektedir.

● **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AV. ÖNDER SAV'IN DR. SADIK AHMET VE İBRAHİM ŞERİF HAKKINDAKİ KARARIN PATRAS İSTİNAF MAHKEMESİNDE TEMYİZEN İNCELENMESİNE İLİŞKİN AÇIKLAMASI**

GENELGE NO : 405/9

4.4.1990

Baro Başkanlığı

30 Mart 1990 tarihinde Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif hakkındaki kararın, Patras İstinaf Mahkemesinde temyizen ince-

lenmesi duruşmasında gözlemci olarak bulunmak üzere giden Birlik Başkanı Avukat Önder Sav, dava ve duruşma ile ilgili düşünce ve gözlemlerini 28.3.1990 günü yaptığı basın toplantısında kamuoyuna açıklamıştır. Konuyla ilgili basın toplantısı metni ektedir.

Bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

DÜNYA VE TÜRK KAMUOYUNA AÇIKLAMA

28.3.1990

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT SAV, DR. SADIK AHMET DURUŞMASINI İZLEMELİK İÇİN YUNANİSTAN'A GİDİYOR. DURUŞMADAN ÖNCE YUNAN BAROLAR BİRLİĞİ GÖREVİNİ YAPAN ATİNA BAROSU BAŞKANI İLE GÖRÜŞME YAPACAK.

25 Ocak 1990 tarihinde Dr. Sadık AHMET ile İbrahim ŞERİF'in davasının Gümülcine'deki duruşmasını Birlik Başkanı'nın Başkanlığı'nda üç kişilik hey'etimiz gözlemci olarak izlemiştir.

Anılan duruşmada verilen mahkûmiyet kararının PATRAS istinaf mahkemesinde temyizden incelenmesi duruşmasında bulunmak üzere Birlik Başkanı Avukat Önder SAV, 29.3.1990 günü Yunanistan'a gidecektir. Aynı gün saat 15.00'de Önder SAV, Yunanistan Barolar Birliği görevini yapan Atina Barosu'nun Başkanı Avukat SATİRİS POLİDORAS ile görüşecek ve ertesi günü yapılacak duruşmaya Yunan Baroları adına temsilci ve gözlemci gönderilmesini isteyecektir.

Bilindiği gibi Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF Yunanistan'da 5 Kasım 1989 seçimlerinden önce dağıttıkları bildirimlerde «BATI TRAKYA TÜRK MÜSLÜMAN AZINLIĞI - TÜRK CEMAATI» sözlerini kullanarak kamu barışını sarstıkları suçlamaları ile yargılanmışlardır.

Yargılama sırasında Rodop Mahkemesince, Lozan Barış Antlaşması ile getirilen hukuk ve insan hakları çiğnenmiş, peşin hükümlü bir yargılama ile Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF paraya çevrilmesi mümkün olmayan 18'er ay hapis ve 3'er yıl siyasi

haklardan mahrumiyet cezasına çarptırılmışlar ve istinafa kadar tutuklu kalmalarına karar verilmişti. Daha sonra yapılan tahliye başvuruları da reddedilmişti. İnsan hak ve özgürlüklerine aykırı bu işlemler, sadece Batı Trakya Türkleri'ni değil, Türkiye'deki ve Dünya'daki demokrasiye inanan tüm insanları ve kuruluşları derinden yaralamıştır.

Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF'in siyasal haklarının ve özgürlüklerinin kısıtlanmasına yönelik kararın yankıları bütün dünyada sürüp gidiyor. Rodop Mahkemesi verdiği hukuka aykırı ceza nedeniyle kınanıyor.

Yunanistan, Lozan Barış Antlaşması'na İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne ve uluslararası anlaşmalara bağlı, hukuk ve insan haklarına saygılı ise Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF'in mahkûmiyet kararı bozulmalı, hukuka aykırı ceza kaldırılmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği, 25 Ocak 1990'da Gümülcine'deki mahkemede yaşanan anarşi ve hukuk faciasının Patras'da tekrarlanmamasını dilemektedir.

Dileriz ki bu duruşmada, demokratik haklar ve hukukun üstünlüğü egemen olsun, adalete saygı ön planda tutulsun, Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF, hak ve özgürlüklerine kavuşsun.

Türkiye Barolar Birliği, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bütün ülkeleri Dünya Barolar Birliği'ni Avrupa İnsan Hakları Konseyi'ni, Uluslararası Af Örgütünü başta Atina Barosu olmak üzere bütün Baroları ve demokrasi kuruluşlarını, Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF'in duruşması konusunda gözlemci ve duyarlı olmaya çağırmayı kaçınılmaz bir görev bilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● DR. SADIK AHMET'İN TEŞEKKÜR MEKTUBU

Sayın Başkan,

Türkiye Barolarını temsilen, aleyhime açılan davalarda, beni ve Batı Trakya Türklerinin haklı davasını desteklemek için hazır bulunmanız, bizler için en büyük destek idi. Sizleri ve Ana Vatani yanımızda görmek gücümüze güç katıyor. Gasp edilen haklarımızı geriye almak için bizlere mücadele azmi veriyor.

Zaman zaman yapmış olduğunuz açıklamalar, haklılığımızı dünyaya duyurmamıza yardımcı oldu. Şu anda sizlerin de yardımı ile teşhisi konan hastalığın tedavisine geçileceğine inanıyorum. Batı Trakya Türk azınlığının ileride kavuşacağı iyi günlerde sizin payınız çok büyük olacak.

Sizlere ve şahsınızda tüm T.C. barolarına teşekkür eder saygı ve selâmlarımı sunarım.

Gümölcine 19.4.1990

Dr. Sadık AHMET

Bağımsız Milletvekili

XV — KÖRFEZ KRİZİ, SAVAŞ VE SAVAŞ SONRASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1 — SAVAŞ ÖNCESİ AÇIKLAMA :

BASIN BÜLTENİ

28.8.1990

Türkiye Barolar Birliği'nin körfez kriziyle ilgili görüşlerini iletmek üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV başkanlığında bir hey'et, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Kaya ERDEM, SHP Genel Başkanı Erdal İNÖNÜ ve DYP Genel Başkanı Süleyman DEMİREL'le görüşecek. Görüşmeye Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV ile birlikte, Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri Avukat Hüseyin Avni FERAH, Ankara Barosu Başkanı Avukat Erzan ERZURUMLUOĞLU, İzmir Barosu Başkanı Avukat Sabri KURT ve İstanbul Barosu Başkanı Av. Turgut KAZAN katılacak. Görüşme sırasında Türkiye Barolar Birliği'nin ve Türkiye Baroları'nın savaşa karşı olduğunu belirten üslerin kullandırılmamasını, bölgeye asker yollanmamasını isteyen yazılı görüşler sunulacak.

Bir program değişikliği nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Kaya ERDEM'le yapılacak görüşme saat 13.00'e alınmış olup program aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

PROGRAM :

- 1 — Saat 11.00 SHP Genel Merkezinde Genel Başkan Erdal İNÖNÜ ile görüşme,
- 2 — Saat 11.30 DYP Genel Merkezinde Genel Başkan Süleyman DEMİREL'le görüşme,
- 3 — Saat 13.00 TBMM'de TBMM Başkanı Kaya ERDEM'le görüşme.

● **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HEYETİNİN TBMM BAŞKANI KAYA ERDEM, SHP BAŞKANI ERDAL İNÖNÜ VE DYP BAŞKANI SÜLEYMAN DEMİREL'E VERDİĞİ YAZILI METİN**

28.8.1990

Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhak etmesiyle başlayan Körfez Krizi ve sınırlımızda olası bir savaş, insanlarımızı tedirgin ediyor, ürkütüyor. Hükümete verilen «SAVAŞ HALİ İLANI İZİNİ» bile «SAVAŞ OLACAK» korkusu yaratıyor. Çünkü bir gün SAVAŞ bitiyor, ama geride pek çok ölü, sakatlık, hastalık, gözyaşı ve yıllarca süren sıkıntılar kalıyor.

Birleşmiş Milletlerin kararlaştırdığı ve uluslararası hukukun haklı gördüğü tedbirler alınırken bile soruna, toplum ve ülke çıkarları açısından yaklaşılmalıdır. Ortada, Türkiye'nin zedelenen bir çıkarı yok iken gelecekte gerçekleşeceği şüpheli ve bulutlu çıkarlar hesaplanarak süresi ve sonuçları belirsiz savaşa heveslenmek, ülkeyi maceraya sürüklemek olur. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12.8.1990 günü almış olduğu «SAVAŞ HALİ İLANI»na ilişkin izin kararını da bir yetki devri niteliğinde saydığımız için Anayasaya aykırı bulduğumuzu belirtmek isteriz.

Ülkemize saldırı olmadan SAVAŞ KIŞKIRTICILIĞI yapmak, tutarlı, sağlıklı ve uzun vadeli dış politikaya da, bölgemizdeki çıkarlarımıza da ters düşer. Başkalarının petrol kavgası ve çıkarı uğruna Atatürk'ün «Yurtta barış, dünyada barış» ilkesi çiğnenmemelidir. Ambargo kararına katılmakla Türkiye Körfez Krizi'nde ve dış politikasında gerekeni yapmıştır. Bunun ötesinde Irak'la komşu olan tek NATO ülkesi durumundaki Türkiye'nin ülkesindeki üsleri kullandırmasına ve bölgeye asker göndermesine karşıyız. Türkiye'ye yakışan, bölgede savaş arayışına yandaş olmak değil, kalıcı ve barışçı çözümlere öncülük yapmaktır.

Egemenliğin kayıtsız şartsız sahibi olan milletimiz, savaş korkusundan uzak barış içinde yaşamak istiyor. Biz hukukçular da SAVAŞ istemiyoruz, BARIŞ istiyoruz. Millet adına karar veren TBMM, savaş konusunda yetkilerini çok kısıkanç kullanmalı, halkımızın ve insanlarımızın kaderini çok yakından ilgilendiren kararların alınmasında yetkilerini, hiçbir kişi ve organa devretmemelidir.

Saygılarımızla,

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

2 — SAVAŞLA İLGİLİ OLARAK BARO BAŞKANLARI İLE YAPILAN TOPLANTIDA, TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AV. ÖNDER SAV'IN AÇIKLAMALARI

Dünya, 2 Ağustos'ta Irak'ın Kuveyt'i işgalinden buyana 5,5 aydır savaş tehlikesi yaşıyor. Bir yanda güzellikler, dostluklar, barış şarkıları insanca yaşama sevinci, diğer yanda çağın en acımasız, en öldürücü silah depoları, düşmanlıklar, SAVAŞ ve ölüm korkusu, 15 Ocak 1991'e doğru, Türkiyemiz de bu çelişkiyi yaşayan ülkeler arasında.

6 Ağustos'tan buyana ambargo kararının uygulanmasından itibaren Türkiye, güneyinde bir savaş çıkacak endişesini yaşıyor. Güvenlik Konseyi'nin Irak'a Kuveyt'den çekilmesi için verdiği süre 15 Ocak'ta dolacak. Irak «Kuveyt'den çekilmem» diyor. ABD Başkanı Bush, «Gerektiğine inanırsam 10 dakika içinde askeri harekât emri veririm.» diyor.

Anlaşıyor ki savaş, çıkacaksa Türkiye'ye rağmen çıkacak. Bizim tavrımızı, barıştan yana koymamız, savaş heveslilerini tarafsızlığımızla caydırmaya çalışmamız gerekirken adeta savaşı davet eder görünümüne girmemiz, çok acı, çok düşündürücü, çok iç karartıcıdır.

Hükümetin, «NATO Çevik Kuvveti»ni çağırması, Türkiye'yi savaşa biraz daha yaklaştırmıştır. Her ne kadar yetkililer, «Bölgede savaşa dönüşecek bir kriz bulunduğunu, bu nedenle çevik kuvveti çağırdıklarını, herhangi bir tecavüzü bertaraf etmek için hazırlıkların sürdürüldüğünü» söylemekte iseler de gerçekler, ortadadır.

Çevik kuvvet, çok gönülsüz, çok nazlı ve de yasak savma kabiliyetinden geldi. Çevik kuvvet gönderen ülkelerin kamuoyunda, tartışmalar çıktı. Neticede, «NATO dayanışmasının sembolik göstergesi» bahanesi bulundu. «Biz de savaş istemiyoruz, politik bir kararı yerine getirmek zorundayız.» denilerek çevik kuvvet gönderdiler. Belli ki ABD Türkiye'yi de NATO'yu da savaşa sürüklemek istiyor.

ABD'nin Ortadoğu'da ekonomik ve siyasi planları, hedefleri ve vazgeçemeyeceği çıkarları var, sorunu savaşla çözmek istiyor. Bizim ne çıkarımız var? Ortadoğu'da hangi sorunumuzu savaşla çözmek zorundayız? Acaba Arap Şeyhleri'nin Musul'un, Kerkük'ün petroleri yol ve kanal değiştirip Türkiye'ye akacak mı sanıyoruz? Irak'a PETROL'e giderken evdeki «SU» dan olmayalım.

Güneyimizde yıllarca sürececek huzursuzluk, savaş ve kan, bize huzur mu getirecek? Savaş çıkarsa, belli ki ABD işini çabuk bitirmek için en yeni en teknik silahları kullanacak, Irak'da kimyasal silahlarla karşılık verecek. Savaşın nereye sıçrayacağı, nerede nasıl biteceği kestirilemez. Elbet bir gün savaş da biter ama geride pek çok ölü, sakatlık, hastalık, gözyaşı ve yıllarca süren sıkıntılar kalır. Hiroşima'yı Nagazaki'yi en son da Vietnam'ı unutmayalım. Öyle bazılarımızın sandığı gibi SAVAŞIN şahinlikle, erkeklikle, kabadayılıkla da hiç mi hiç alakası yoktur. Cakası da, şakası da yoktur.

Bu konuda Atatürk'e kulak verelim, Atatürk, şöyle diyor: «Behemahal şu ve bu sebepler için milleti harbe sürüklemek taraftarı değilim. Harp, zaruri ve hayati olmalı. Hakiki kanaatim, şudur: Milleti harbe götürünce vicdanımda azap duymamalıyım. Öldüreceğiz diyenlere karşı, ölmeyeceğiz diye harbe girebiliriz. Lakin milletin hayatı tehlikeye maruz kalmadıkça HARP, bir CİNAYETTİR.»

Ülkemizde savaş konusunda Atatürk'ün bu sözlerine inananlar, çoğunlukta, aydınlar, işçiler, sanatçılar, serbest çalışanlar, meslek kuruluşları, gençler, toplumun tamamına yakını savaş istemiyor. Savaş istemediği için bakanlar, koltuk bırakıyor, savaş istemediği için Genelkurmay Başkanları üniforma bırakıyor, savaş istemediği için körpecik gençler, okulu bırakmaya zorlanıyor, savaşa hayır dediği için lise öğrencisi hapse giriyor.

Toplumun bu BARIŞ istencine karşın kimler, niçin savaş kıskırtıcılığı yapıyor? Boş kararnamelerin Bakanlara imzalatılıp elde hazır tutulduğu doğru mu? Savaşın, bir iç politika malzemesi yapılmaya çalışıldığı kokuları yayılıyor.

Son zamanlardaki uygulama ve davranışlarla anayasanın fiilen tadili görünümü yaratılmış, TBMM de devre dışı bırakılarak Cumhurbaşkanlığı makamı, yasamanın, yürütmenin ve yargının üstünde bir konuma sokulmuştur. Hukuken sorumsuz olan bir kişiye, ülkenin iç ve dış siyasetini saptama ve yönlendirme yetkisi tanınmış, SAVAŞ'a karar verecek tek merkez durumuna getirilmiştir. Zaman zaman Başbakan, başta Dışişleri ve Milli Savunma Bakanlığı olmak üzere ve son hafta içinde Zonguldak grevi örneğinde görüldüğü üzere pek çok Bakanlığın görev ve yetkileri tek merkezde toplanmıştır.

Ülkemizin, demokrasimizin ve sosyal hukuk devletinin temel sorunu, savaşa karar verme dahil pek çok yaşamsal yetkiyi elinde

bulunduran bu tek merkezi, hukuk, sorumluluk ve denetim alanı içinde tutmaktır. Başta TBMM ve Bakanlar Kurulu Üyeleri olmak üzere her organ ve kişi, yetkisini kendisi kullanmalı, devretmemelidir.

Kapımızı çalan SAVAŞ'ı engelleme konusunda gayreti sadece TBMM'den, muhalefet partilerinden beklemeyelim, demokratik hukuk devletinin vazgeçilmez unsurları baskı grupları olarak, meslek kuruluşları ve aydınlar olarak, ülkesini sevenler olarak ve hapse girmeyi göze alan gençlerimizden utanarak hep beraber «SAVAŞA HAYIR!» sesimizi yükseltelim.

Sesimizi yükseltelim ki Türkiye'nin zedelenen hiç bir çıkarı yok iken, Türk halkından gizlenen heves ve politikalarla SAVAŞ'a hazırlananlar, SAVAŞ KİŞKİRTİCİLERİ, akıllarını başlarına alsınlar. Türkiye'ye başka ülkeden de asker gelmesin. Türkiye, başka ülkeye de asker göndermesin. Sesimizi yükseltelim ki «Yurtta Barış, Dünyada Barış» düşüncesi egemen olsun, yöremizde kalıcı, barışçı çözümler bulunsun, insanlarımız SAVAŞ korkusundan uzak yaşasınlar.

Bizler, ülkemizde barıştan yana tüm insanlar, özellikle hukukçular «Savaşa Hayır» deyip hapse giren çocuklarımızdan utanalım. Sessiz oturmayalım, başka ülke çıkarları için, petrol için yapılan ayıpları görelim. Birgün pişman olmak istemiyorsak ayıplarla yürümeyelim. Barışı kundaklayanlara ayak uydurmaya diyorum ve hepinizi «SAVAŞA HAYIR» demeye çağırıyorum, sağlıklı ve barış dolu bir yaşam diliyorum, saygılar sunuyorum.

Sayın Kaya ERDEM
Turgut ÖZAL
Yıldırım AKBULUT
Erdal İNÖNÜ
Süleyman DEMİREL

13.1.1991

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun, Türkiye'deki bütün Baro Başkanları ile 12.1.1991 tarihinde yaptığı toplantıda ekli metin kabul edilmiştir.

Toplantıda alınan karar uyarınca, metni bilgilerinize saygılarımla sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

13.1.1991

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun Türkiye'deki bütün Baro Başkanları ile 12.1.1991 tarihinde Ankara'da yaptığı toplantıda alınan karar metnini Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV Başkanlığı'nda, Birlik Başkan Yardımcısı Avukat Burhan KARAÇELİK, Genel Sekreter Avukat Hüseyin Avni FERAH, Sayman Üye Avukat Naci Işık MOROVA, İstanbul Barosu Başkanı Avukat Turgut KAZAN, Balıkesir Barosu Başkanı Avukat Turgut İNAL, Kahramanmaraş Barosu Başkanı Avukat Hasan BELLİ, Bursa Barosu Başkanı Avukat Yahya ŞİMŞEK ve Kars Barosu Başkanı Avukat İlhan BABÜR'den oluşan bir hey'et TBMM Başkanı Kaya ERDEM'i bugün saat 10.30'da ziyaret ederek kendilerine vereceklerdir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

13.1.1991

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun Türkiye'deki bütün Baro Başkanları ile 12.1.1991 tarihinde Ankara'da yaptığı toplantıda alınan ve metni ilişikte sunulan karar, Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL'a, Anavatan Partisi Genel Başkanı ve Başbakan Yıldırım AKBULUT'a, Sosyaldemokrat Halkçı Parti Genel Başkanı Erdal İNÖNÜ'ye ve Doğruyol Partisi Genel Başkanı Süleyman DEMİREL'e gönderilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV Başkanlığındaki bir hey'et TBMM Başkanı Kaya ERDEM'i ziyaret ederek alınan karar metnini kendilerine vereceklerdir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

● **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU VE BARO BAŞKANLARI'NIN 12.1.1991 TARİHİNDEKİ ORTAK TOPLANTISINDA ALINAN KARAR**

12.1.1991

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın çağrısı üzerine 12 Ocak 1991 günü Ankara'da toplanan Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve Baro Başkanları müştereken yaptıkları toplantıda; Körfez Krizinin giderek ulusumuzun çoğunluğunun BARIŞ istemlerinin aksine, yetkisiz bazı yöneticilerin fiili davranışları ile ülkemizi anlamsız bir savaşa sürüklemekte olduğu endişesinde birleşmişler ve aşağıdaki hususların başta Cumhurbaşkanı olmak üzere TBMM Başkanına, Mecliste Grubu bulunan tüm siyasi parti Başkan ve Grup Başkanlarına ve kamuoyuna duyurulmasına karar vermişlerdir.

Türk toplumunun büyük çoğunluğunun savaşı istemediği bir ortamda, savaşa karar vermeye tek yetkili parlamentonun, savaş heveslerine, halkın arzusuna uygun olarak «HAYIR» demesi gerektiğine inanıyoruz. Anayasa'nın 92. maddesinin TBMM'ne tanıdığı savaş ilanı yetkisinin devredilemez yetkilerden olduğunda ve bu asli yetkilerini devredenlerin sadece ulusa karşı siyasal değil, hukuki ve cezai sorumluluklarının da doğacağına kuşku yoktur.

Türkiye Baroları olarak, Anayasa'nın tanıdığı yetki sınırlarını aşacak ve parlamentonun bilgisi dışında ülkemizi yükümlülükler altına sokacak eylemlerin, Cumhurbaşkanı için Anayasada kabul edilen tek sorumluluk durumunu oluşturacağını vurguluyor ve bu açıdan Anayasa'nın 105. maddesinin bugünkü parlamento tarafından olmasa dahi ilk genel seçimden sonra toplanacak parlamento tarafından çalıştırılabileceğine inanıyoruz.

TBMM'nin Anayasa'nın Başlangıç hükümlerinde kendisine yüklenmiş bulunan «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» görevini yerine getirmesini ve bu nedenle derhal toplanmasının sağlanmasını yetkililerden istiyoruz.

Tüm Avukatlar adına ülkemiz açısından hiçbir ilgi ve yararı bulunmayan bir SAVAŞ'a «HAYIR» diyoruz.

3 — TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN GÜNEY SINIRIMIZDAKİ SİĞİNMACI- LARLA İLGİLİ KAMUOYU AÇIKLAMASI

7.4.1991

Irak'ın Kuveyt'i işgali ve savaş bitti, ama savaş başlamadan önce ısrarla söylediğimiz gibi geride pekçok ölü, sakat, hasta, göz-yaşları «GÖÇ»e zorlanan, yurtlarından kovulmak istenen insanlar kaldı.

Daha çok petrole sahip olma tutkusunun, savaş kışkırtıcılığının savaşın ve IRAKLI kürt vatandaşları tahrik etmenin bedelini şimdi, çocuklar, kadınlar, siviller ödüyor.

Bırakalım İNSANCA YAŞAMAYI, sınırimızda insanlar, açlıktan ve soğuktan ölmeme savaşı veriyorlar. Bu insanların devletiyle arasını açanlar büyük bir vurdumduymazlıkla, insan hak ve onuru ile bağdaşmayacak olan bu yeni dramı seyrediyorlar.

İnsan hak ve özgürlüklerini güvence altına alan sözleşmeler, uluslararası hukuk, işlemiyor, işletilmiyor. Dünyanın gözü önünde yaşanan dramı, işlenen cinayeti ve soykırımı, İNSAN HAKLARI HAVARİLERİ, görmek ve anlamak istemiyorlar. İnsanların yurtlarından olmaları, acıları, açlıkları, masum kadın, çocuk ve sivil-lerin ölmeleri onları etkilemiyor bile.

Birleşmiş Milletleri, başta ABD olmak üzere dünyanın bütün sorumlu ülkelerini, BARIŞTAN, İNSAN SAYGISINDAN, İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNDEN YANA bütün kuruluşları, TÜRKİYE'ye sığınmaya çalışan IRAK vatandaşlarının dramını görme-ye, anlamaya, yardım etmeye, soruna acil, geçerli ve kalıcı çözümler bulmaya çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BİRLİĞİN İÇ ÇALIŞMALARI

1 — YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI :

Yönetim Kurulumuz çalışma dönemini kapsayan 13 Mayıs 1989 tarihinden 12 Nisan 1991 gününe kadar geçen süre içinde 25 kez toplantı yapmıştır. Her ay yasaya uygun olarak bir toplantı

yapılmıştır. Çalışma dönemi henüz tamamlanmadığı için 6 Nisan 1991 tarihine kadar yapılan toplantılarda 649 Yönetim Kurulu Kararı alınmıştır. Genel Kurul tarihine kadar bir toplantı daha yapılacaktır.

Toplantıların çoğu Ankara'da gerçekleşmiştir. Üç adet Yönetim Kurulu Toplantısı Barolarımızın çağrısı üzerine Bursa, Balıkesir ve Zonguldak İllerimizde yapılmıştır. Toplantılar sırasında bu yer Barolarının gösterdiği ilgi ve özveriye burada birkez daha teşekkür etmeyi görev bilmekteyiz.

2 — PERSONELE YAPILAN ZAMLAR :

Türkiye Barolar Birliği'nde çalışan personele her yılbaşında zam yapılmaktadır. 1 Ocak 1990 tarihinde bütün personel ücretlerine % 70, sosyal yardım alacaklarına % 100 oranında zam yapılmıştır, her hizmet yılı için 7000.— TL. kıdem zammı ödenmesi öngörülmüştür. 1 Ocak 1991 tarihinde de ücret, ikramiye ve bütün sosyal yardım ücretlerine % 65 oranında zam yapılmıştır.

3 — SEKRETERYA ÇALIŞMALARI :

21 Nisan 1989 ile 12 Nisan 1991 tarihleri arasında Türkiye Barolar Birliği'ne çeşitli yerlerden 14.584 yazı gelmiştir. Bu sayıya mektup tarzındaki başvurular dahil değildir. Türkiye Barolar Birliği'nce aynı süre içinde çeşitli özel ve resmi yerlere 3.322 yazı yazılarak gönderilmiştir. Ruhsatnamelerle ilgili yazışmalar bu rakama dahil değildir. Bunlarla birlikte giden yazı sayısı 8.122'ye ulaşmaktadır.

Daha önceki yıllarda da belirttiğimiz gibi 20.4.1987 - 21.4.1989 tarihleri arasında 3.743 Avukat Ruhsatnamesi düzenlenmiştir.

21.4.1989 tarihinden 12.4.1991 tarihine kadar bu dönemde ise düzenlenen ruhsat sayısı 4.800'e ulaşmış bulunmaktadır. Görüldüğü gibi ruhsatname sayısı her yıl büyük ölçüde artmaktadır.

Ruhsatnameler Adalet Bakanlığı'ndan Birliğimize geldiği gün ve en geç ertesi gün postaya verilmektedir. Bu düzenin sürdürülebilmesi için olağanüstü talep olduğu zamanlarda bile fazla mesai ile işler yürütülebilmektedir. Ancak daha fazla ruhsat yükü altında kalındığında Türkiye Barolar Birliği'nin ruhsat düzenlemelelerinde aksamalar olacaktır. Ruhsatnamelerin düzenlenmesi, postalanması ve ilgiliye ulaşması için gösterilen bu gayrete rağmen genç meslekdaşlarımız, Ankara'ya kadar gelmekte ve önemli çap-

ta masraf yapmaktadırlar .Meslekdaşlarımızın gösterdikleri telaş hiç bir zaman önlenememektedir.

Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluşundan 12.4.1991 tarihine kadar düzenlediği toplam ruhsat sayısı 28.785 rakamına ulaşmış bulunmaktadır.

DISİPLİN KURULU ÇALIŞMALARI :

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'na 8.4.1989 tarihinden 8.4.1991 tarihine kadar 185 dosya gelmiştir.

Bu dosyalardan;

29.....Uyarma Cezası,

49.....Kınama Cezası,

23.....Para Cezası,

19.....Üç Ay Süre ile İşten Çıkarma,

5.....6 Ay Süre ile İşten Çıkarma,

2.....1 Yıl Süre ile İşten Çıkarma,

7.....Meslekten Çıkarma,

46.....Ceza Tayinine Yer Olmadığına,

5.....Tedbiren İşten Yasaklanması.

180 dosyanın incelenmesi tamamlanmış (90) Onama, (29) Bozma, (3) İade, (19) Cezanın Kaldırılmasına, (31) Ceza, Avukatlık Yasasının 157. maddesi uyarınca düzeltilmek suretiyle onanmasına, (8) İtiraz Dilekçesinin Süre Yönünden Reddine, karar verilmiştir.

Disiplin Kurulu son toplantısını 6 Nisan 1991 günü yapmış, gündemindeki dosyaları tetkik ederek karara bağlamıştır

BAROLARA YAZILI AVUKAT SAYISI :

Avukat sayısı, 31.12.1989 tarihi itibarıyla 6.126'sı kadın, 18.885'i erkek olmak üzere toplam 25.136 iken, bu sayı 31.12.1990 tarihi itibarıyla 6.853'ü kadın, 19.842'si erkek olmak üzere toplam 26.695'e ulaşmış bulunmaktadır.

Avukat sayısının Barolara göre dağılımını gösterir çizelge aşağıda bilginize sunulmaktadır.

1990 Yılına Ait Avukat Sayısı

BAROLAR	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Adana	168	526	694
Adıyaman	5	49	54
Afyon	9	94	103
Ağrı	5	11	16
Amasya	17	50	67
Ankara	1040	3099	4139
Antalya	83	418	501
Artvin	2	25	27
Aydın	79	295	374
Balıkesir	76	287	363
Bolu	29	98	127
Bursa	119	531	650
Burdur	18	44	62
Çanakkale	28	99	127
Çorum	16	80	96
Denizli	32	257	289
Diyarbakır	33	120	153
Edirne	21	128	149
Elazığ	18	94	112
Erzincan	9	20	29
Erzurum	12	66	78
Eskişehir	77	216	293
Gaziantep	40	230	270
Giresun	9	61	70
Gümüşhane	2	17	19
Hatay	52	255	307
Isparta	22	77	99
İstanbul	3230	6748	9978
İzmir	711	1679	2390
Kars	5	48	53
Kastamonu	8	52	60
Kayseri	42	242	284
Kırklareli	34	76	110
Kırşehir	11	45	56
Kocaeli	88	220	308
Konya	98	520	618
Kütahya	29	83	112
Malatya	20	92	112

BAROLAR	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Manisa	55	286	341
Maraş	15	103	118
Mardin	3	40	43
Mersin	113	449	562
Muğla	51	154	205
Muş	1	14	15
Nevşehir	4	41	45
Niğde	8	38	46
Ordu	13	89	102
Rize	2	31	33
Sakarya	29	142	171
Samsun	45	236	281
Sinop	2	31	33
Sivas	14	96	110
Batman	2	23	25
Tekirdağ	33	138	171
Tokat	20	84	104
Trabzon	19	105	124
Urfa	3	94	97
Uşak	13	73	86
Van	3	45	48
Yozgat	4	71	75
Zonguldak	70	250	320
Karaman	7	45	52
Çankırı	3	24	27
Kırıkkale	8	54	62
Aksaray	16	34	50
YEKÜN	6853	19842	26695

SONUÇ :

29 Mayıs 1989 - ~~24~~ Mayıs 1991 günlerini kapsayan 24 aylık faaliyet dönemi çalışmalarımızın onaylanmasını ve Yönetim Kurulumuzun Yüce Genel Kurulca aklanmasını diler, saygılar sunarım.

Başkan Başkan Yrd. Başkan Yrd.
Av. Önder SAV Av. Şahap DEMİRER Av. Burhan KARAÇELİK

Genel Sekreter Sayman
Av. Hüseyin Avni FERAH Av. Naci Işık MOROVA

Üye Üye Üye
Av. Teoman ERGÜL Av. Ayhan ORAN Av. Erdoğan ŞENGEZER

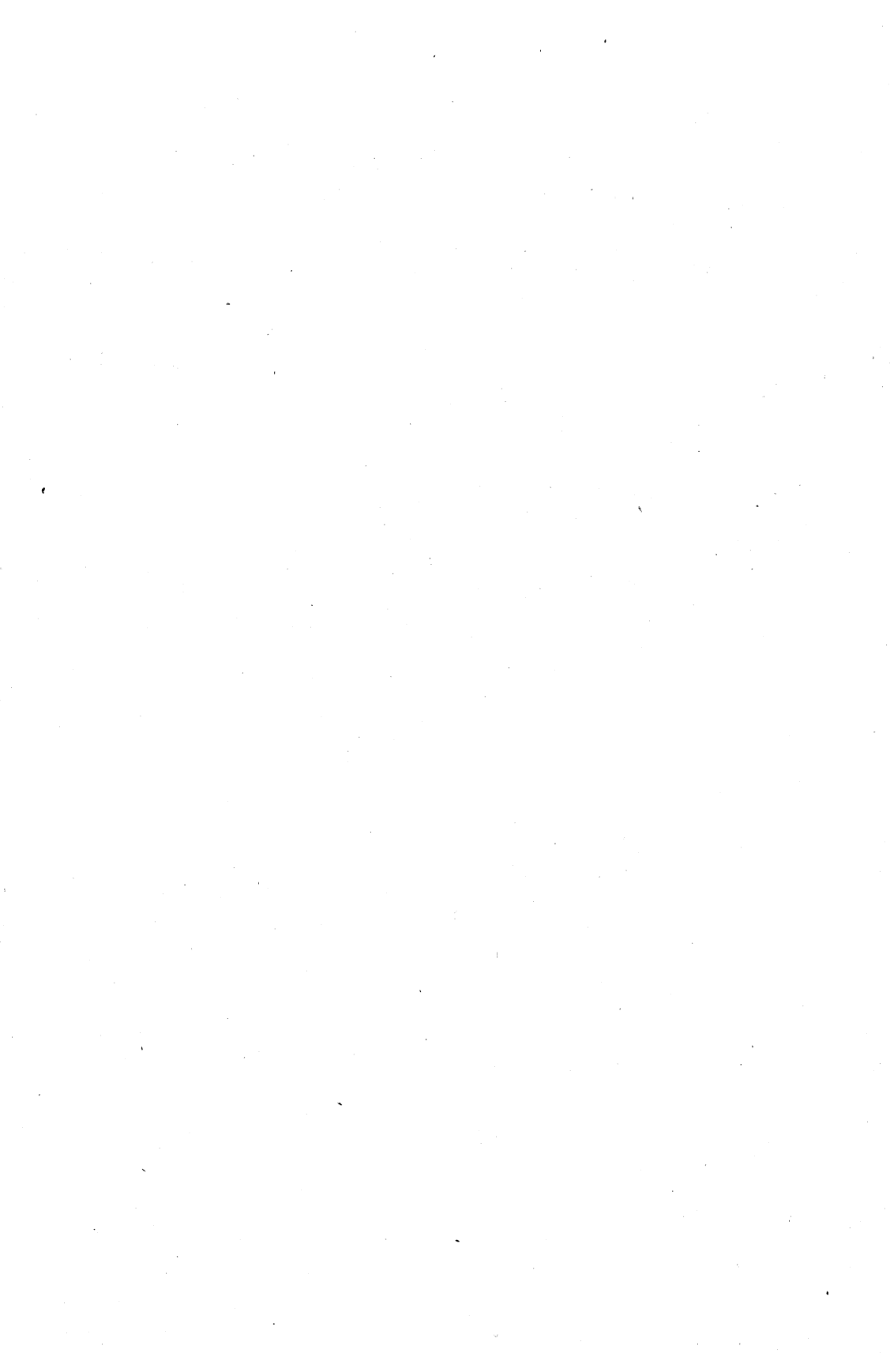
Üye Üye Üye
Av. Vahit ÇALIN Av. Rahmi KUMAŞOĞLU Av. Yüksel ÖZER

TÜRKİYE BAROLAR BİRLĐĐ

**XXI. OLAĞAN GENEL KURUL
TUTANAĞI**

11 - 12 MAYIS 1991 MERSİN

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ XXI. OLAĞAN GENEL KURULU

BİRİNCİ OTURUM

AV. ÖNDER SAV (Türkiye Barolar Birliği Başkanı) – Değerli delegelerimiz, değerli konuklarımız; XXI. Olağan Genel Kurulumuzun çoğunluğu vardır, Genel Kurulumuzu açıyorum.

Hepinize hoşgeldiniz diyorum, saygılar sevgiler sunuyorum.
(Alkışlar)

Oldukça yüklü bir gündemi iki gün süreyle zamanımızı olabildiğince iyi kullanarak yürütmeye çalışacağız. Bu çalışmalarını yapmak ve sürdürmek için gündemimizin 2. maddesi gereğince 1 Başkan, 1 Başkanvekili ve 2 Üyeden oluşan Genel Kurul Başkanlık Divanını oluşturmamız gerekiyor. Daha önce delege arkadaşlarımızın önergesi var, arz ediyorum;

"Türkiye Barolar Birliği XXI. Genel Kurul Sayın Başkanlığına

Genel Kurul Başkanlığına Mersin Barosu Başkanı Uğur Yürekli, Başkan Yardımcılığına Manisa Barosu Başkanı ve delegesi Hüseyin Erkenci, yazmanlıklara Hatay Barosu Delegesi ve Başkanı Kemal Atahan ve Kocaeli Delegesi ve Başkanı Ali Yazıcı'yı öneriyoruz. Saygılarımızla."

Başka bir önerge var mı? Yok.

Zaten Birliğimizin genel kurullarının artık olağanlaşmış, gelekselleşmiş bir tutumu var; yöre baro başkanını Birlik Genel Kurul Başkanı olarak arkadaşlarımız seçiyor. Bu önerge de o doğrultuda hazırlanmış bir önerge. Bu önergeyi oylarımıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... İttifakla Divanımızı oluşturmuş bulunuyorsunuz.

Görevlerini yapmak üzere Divanı oluşturan değerli arkadaşlarımızı yerlerini almaları için çağırıyorum.

Kocaeli Baro Başkanımız delege olmadığını söyledi.

Bu arkadaşımızın yerine Konya Barosundan Şaban Uçlusoy arkadaşımız öneriliyor. Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... İttifakla kabul edilmiştir. Buyurun Sayın Uçlusoy.

DİVAN BAŞKANI AV. UĞUR YÜREKLİ – Sayın Konuklar, Türkiye Barolar Birliğinin çok değerli delegeleri; XXI. Olağan Genel Kurul Toplantısı Başkanlık Divanı oylarınızla oluşmuştur. Divana gösterilen teveccühe, güvene şahsım ve Divanda görev alan diğer arkadaşlarım adına teşekkür ediyor ve saygılarımızı sunuyoruz. (Alkışlar)

Gündemimizin 3. maddesi gereği, Ulu Önder Atatürk, şehitle-
rimiz, bugüne kadar ülke barolarına mensup vefat etmiş tüm meslektaşlarımız ve geçen hafta burada toprağa vermiş bulunduğumuz Mersin Barosu'nun seçkin Üyelerinden Yalçın Toroğlu için sizleri bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum. (Saygı duruşu yapıldı)

Gündemimizin 4. maddesi gereğince Sayın Birlik Başkanımızın toplantıyı açış konuşması için, Sayın Başkanımız Önder Sav'ı rica ediyorum. (Alkışlar) Buyurun Sayın Başkanım.

AV. ÖNDER SAV (Türkiye Barolar Birliği Başkanı) – Genel Kurulumuza katılan tüm delege arkadaşlarımı, baro başkanlarımızı, meslekte 40 yılını doldurmuş üstadlarımızı ve değerli konuklarımızı saygılarımla selamlıyorum.

27-28 Mayıs 1989 tarihinde Giresun'daki XX. Genel Kurulda Mersin Baromuz, XXI. Olağan Genel Kurulun kendi şehirlerinde yapılmasını istemiş ve bu istek oybirliğiyle kabul edilmişti. Mersin Baromuzun Değerli Başkanı Sayın Uğur Yürekli ve Yönetim Kurulu üyelerinin, Türkiye Barolar Birliği delegeleri Sayın Şengün Erdoğan, Sayın Doğan Er'in ve TBB Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Ayhan Oran'ın ve Mersinli tüm meslektaşlarımızın uzun süren, titiz, dikkatli özverili ve gayretli çalışmalarıyla bu güzel organizasyon ve bu güzel genel kurul gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

Mersin Barosu mensuplarına, Genel Kurulumuzun güzel ve düzenli olması için emeği geçen, katkıda ve yardımda bulunan, ilgisini esirgemeyen herkese, her kurum ve kuruluşa teşekkür etmeyi zevkli bir görev sayıyorum.

Geride bıraktığımız iki yıllık dönemdeki faaliyet ve çalışmalarımız Yönetim Kurulunun Çalışma Raporunda belirtmiş bulunuyoruz. Bu dönemde Birlik binamızın toplantı salonunda 4 kez baro başkanlarımızla ortak toplantı düzenledik. Birinci toplantı, göreve başlarken, barolarımızın istek ve önerilerini sağlamak için yapılmıştır. İkinci toplantıyı, bugün de kendisini bir kez daha sevgi, saygı ve engin iç sızısıyla andığımız değerli hukukçu hocamız Prof. Muammer Aksoy'un alçakca öldürülmesi üzerine düzenlemiştik. Üçüncü toplantı, yargı yılı açılış töreni için Yargıtay Başkanlar Kurulu kararıyla Yargıtay Başkanı tarafından Birlik Başkanının konuşma metninin toplantıdan 3 ay önce istenmesi üzerine yapılmıştır. Bu toplantıdan sonra gerçekleştirilen yargı yılı açılış toplantısı, Türkiye avukatlık tarihinin en anlamlı ve görkemli toplantılarından birisi olmuştur. Bu toplantıya bütün barolardan katılan meslekdaşlarıma teşekkür ediyorum. Dördüncü ve son toplantı ise Körfez Krizinin savaşa dönüşme istidadını gösterdiği sıcak günlerde düzenlenmişti.

Toplantılardan üçü, belki Birlik genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırarak önemdeydi. Ancak, olağanüstü toplantının gerçekleştirilmesi için gerekli prosedüre uyulması halinde, konuların önemini ve güncelliğini yitirmesi olasılığı gözönünde tutularak, barolarımızın görüşlerini, başkanlarını bir araya getirerek almayı uygun bulduk. Yasamızda verilen göreve de uygun bulunan bu toplantılarda, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşlerini sağlayıp, bu doğrultuda kamuoyuna açıklamalar yaparak önerilen tavır ve eylemleri gerçekleştirmeye çalıştık. Çok sıkışık ve dar zamanlara sığdırılan bu toplantılarda barolarımızın ve baro başkanlarımızın gösterdiği ilgi ve katılım, doğrusu her türlü övgünün üzerindedir. Her toplantı bir öncekinden daha katılımlı olmuş, son toplantıya 65 baromuzun 54'ü katılmıştır. Barolarımıza ve değerli başkanlarımıza gösterdikleri özveri, ilgi ve katılımları için teşekkür ediyorum, kendilerini yürekten bir kez daha kutluyorum.

Yönetim Kurulumuz, üç toplantısını Ankara dışında barolarımızın çağrısı üzerine sırayla Bursa, Bahkesir ve Zonguldak illerinde yapmıştır. Bu toplantılardan önce basın toplantısıyla Yönetim Kurulunun düşünce ve görüşleri kamuoyuna yansıtılmış, barolarımızca düzenlenen açık oturumlara yönetici veya konuşmacı olarak katılmıştır.

Baro başkanlarımızla gerçekleştirdiğimiz son toplantıyı Körfez Savaşı çıkmadan önce 12 Ocak 1991 tarihinde yaptık. Bu toplantıda aynen şöyle demiştik; "ABD'nin Ortadoğuda ekonomik ve siyasi planları, hedefleri ve vazgeçemeyeceği çıkarları var. Sorunu savaşla çözmek istiyor. Bizim ne çıkarımız var. Acaba Arap şeyhlerinin Musul ve Kerkük petroleri yol ve kanal değiştirip Türkiye'ye akacak mı sanıyoruz. Irak'a petrole giderken evdeki sudan olmayalım. Güneyimizde yıllarca sürecektir huzursuzluk savaş ve kan bize huzur mu getirecek. Elbet bir gün savaş da biter, ama geride pek çok ölü, sakatlık, hastalık, göz yaşı ve yıllarca sürecektir sıkıntılar kalır."

Evet, savaş bitti, geride pek çok ölü, sakat, hasta, gözyaşları ve göçe zorlanan, yurtlarından kovulmak istenen insanlar kaldı. Daha çok petrole sahip olma, Ortadoğuyu yönetme ve yeni haritalar çizme tutkularının, savaş kışkırtıcılığının, savaşın, Iraklı Kürtleri ustaca ve kurnazca tahrik etmenin bedelinin şimdi çaresiz ve günahsız çocuklar, kadınlar ve siviller ödüyor. Belki çok yakın gelecekte bu ülkeler ödemeye başlayacaktır.

Sınırlarımızda insanlar günlerce açlıkla soğukla yüzyüze ölmeme savaşı verdiler. Bu insanların devletiyle arasını açanlar büyük bir vurdumduymazlıkla insan hak ve onuruyla bağdaşmayacak olan dramı seyrettiler. İnsan hak ve özgürlüklerini güvence altına alan sözleşmeler, uluslararası hukuk uzun süre işlemedi. İnsan hakları havarileri, insanların yurtlarından olmalarını, acılarını, açlıklarını, ölmelerini akıl almaz kayıtsızlıkla izlediler ve sorunun çözümünü büyük ölçüde Türkiye'nin üzerine yıktılar.

Türk Halkı, olanakların sınırını, konukseverliğini ve insan sevgisini sonuna kadar zorlayarak sığınmacıların acılarını dindirmeye çalıştı. ABD, İngiltere ve Fransa başta olmak üzere, di-

ger ülkelerin yardımı hâlâ yeterli düzeyde değildir. Türkiye'nin ve diğer ülkelerin yardımları sürmelidir. Ancak, sığınmacıların Türkiye'deki kamplarda ve Irak'taki güvenlik bölgesinde göçebe yaşamlarını sürdürmeleri, soruna köklü ve kalıcı çözüm olamaz. Köklü ve temelli çözüm, bütün sığınmacıların güvenlik ve huzur içinde evlerine dönmesinin sağlanmasındadır.

Geçici yerleşim bölgelerinin zamanla kalıcılığa dönüşmesinden sınırlarımızda ve Irak'ın kuzeyinde yıllarca sürecek Filistin benzeri sorunların doğmasından ciddi şekilde endişe etmekteyiz. Belki ustaca bir manevrayla bir federe Kürt devleti kurulması da düşünülüyor olabilir. Sorunun, bizim ülkemizdeki Kürt vatandaşlara bulaştırılması fevkadale sakıncalıdır. Türkiye, bağımsız bir üniter devlettir. Tarihin derinliklerinden gelen deneyim ve olgunlukla bütün vatandaşlar ırk, din, dil ve etnik yapı farklılığı gözetilmeksizin birlikte yaşamaya devam edeceklerdir. Türkiye, vatandaşlarıyla ilgili sorunlarını dış etkilerle çözecek değildir. Çözümün reçetesi de bellidir.

Devlet baskıcı olmamalı, sevecen olmalı, bölgelere ve insanlara farklı muamele yapmamalıdır. Konuştuğu dilden dolayı kimse yargılanmamalı, kültürel haklara saygı göstermeli, yasa önünde eşitlik kâğıtlarda yazılı kalmamalı, yaşama yansıtılmalıdır. Hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkeleri benimsenmeli, eşitlikçi ve özgürlükçü demokrasi bütün kurum ve kurallarıyla işletilmelidir.

Geride bıraktığımız aylarda Adalet Bakanlığının bir uygulaması yargımızı, meslektaşlarımızı ve savunma hakkını sıkıntıya sokmuştur. Bu uygulama, Adalet Teşkilatının Güçlendirme Fonu Başkanlığı tarafından yapılan salma'dır.

Her yeni yıla adalet hizmetlerine yüklü zamlar yaparak girmek geleneği artık yerleşti. Oysa, davaların en az giderle mümkün olan süratle sonuçlandırılması Anayasa hükmüdür. Bu yıl da 1 Ocaktan geçerli olmak üzere hem yargı harçları artırıldı, hem de her türlü mahkemede icra iflas dairelerinde kullanılan dosyalar beşbin Türk Lirasından, basılı kâğıtlar da bin Türk Lirasından satılmaya başlandı. Bu uygulama sürerse gelecek ocakta daha da artacak bu.

Devlet, hak arayan vatandaştan adalet hizmetleri için iki türlü gider alıyor; yargı harcı ve Fon Kanununa göre alınan ücretler. Devlet harç alıyorsa, ayrıca niçin dosya ve basılı evrak için para alıyor? Adalet Bakanlığı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Başkanlığı, yargı kuruluşlarına talimatlar gönderen, dosya ve basılı evraklardan ne miktar ve nasıl para alınacağını açıklayan vergi dairesi gibi çalışmaya başladı.

Cezaevleri, hakimevleri, lojmanlar yapmaya, araç gereç alma-ya devletin gücünün yetmediği anlaşılıyor. Kolay, bütçe dışı, denetim ve kontrolü güç, hatta olanaksız finansman yolları yeğleniyor, vatandaşa bir verilip bin alınma yolları deneniyor.

Yoğun eleştirilere ve yakınmalara rağmen Adalet Bakanlığı, vatandaşı, avukatları bezdiren, mahkeme kalemlerindeki bürokratik işlemleri yoğunlaştıran zaman ve para ısrafına yol açan bu yanlış uygulamayı sürdürmekte ısrarlı olunca, TBB, barolarımız ve meslektaşlarımız Danıştay'da çok sayıda iptal davası açtılar. Davalar halen devam etmekte olduğu için konunun özüyle ilgili bir değerlendirme yapmayacağım. Her davada yürütmeyi durdurma kararı verilmiş olduğu halde, Adalet Bakanlığının yargı kararına uymayışının büyük üzüntü ve düş kırıklığı yarattığını belirtmekle yetineceğim.

TBB tarafından düzenlenen toplantılarda ve yapılan açıklamalarda hiç bıkmadan usanmadan baroların vesayetten kurtarılması ve tam baro bağımsızlığına kavuşturulması için çaba gösterilmiş, hiçbir kişi, makam ya da kuruluşa asla ödün verilmemiştir.

Olur-olmaz zamanlarda çeşitli vesilelerle Avukatlık Kanununun değiştirileceği ve bakanlıkta hazırlık yapıldığının söylenmesi üzerine barolar olarak bizim bilgimiz ve haberimiz olmadan ve hangi ihtiyaçtan kaynaklandığını anlayamadığımız değişikliklere peşin karşı olduğumuz bilinmelidir" şeklinde açıklamalar yapılmıştır. Sayın Adalet Bakanı, Birlik Yönetim Kurulunu ziyaret ettiği zaman da bu düşüncelerimiz yüzüne karşı söylenmiştir.

12 Ocak 1991 tarihli son baro başkanları toplantımızda aynen şöyle söyledik; "Avukatlık Yasasında, savunma mesleğinin önü-

nü tıkeyan engeller kaldırılmalı, Türk avukatlarına yakışır çağdaş, uygar bir Avukatlık Kanunu yapılmalıdır. Yüzünü geriye döndürmüş bir yasa değişikliğinden yana değiliz. Yüzünü ileriye, aydınlığa, çağdaşlığa ve savunma mesleğinin kutsallığına döndürmüş bir yasa istiyoruz. 1991 yılı Mayıs- ayında Mersin'deki Genel Kurulumuzda böyle bir yasa taslağını görüşeceğiz" demişiz. Böyle bir yasa taslağı da sizlere ulaştırıldı.

Toplantımızdan sonra, Adalet Bakanlığından Türkiye Barolar Birliğinin, barolarımızın yıllardır mücadelesini verdiği vesayeti kaldırıcı değişiklikleri içeren taslağı Birliğimize ulaştı.

Avukatlık Kanununda birçok maddede yenilik ve değişiklik getiriyoruz. Gündemimizde sırası gelince bunları görüşeceğiz.

Mesleğimizi ve hukukumuzu sıkıntıya sokacak sağlıksız bir oluşum ve gelişmeye de değinmek istiyorum. Son yıllarda altyapısı, kadrosu oluşturulmadan, binası ve olanakları yaratılmadan açılan hukuk fakülteleri, istenen ve özlenen düzeyde hukukçu yetişmesini sağlamaktan uzaktır. Bu fakütelere yenilerinin ekleneceğine dair belirtiler endişelerimizi daha da artırmaktadır.

Dürüst, yetenekli, bilgili hukukçular yetişsin, mesleğimiz yozlaşmasın istiyoruz. Avukatlık, servet sağlayan, zenginleştiren mesleklerden değildir. Avukatlardan ünlü zenginler çıkmamıştır, ama ünlü düşünürler ve ünlü devlet adamları yetişmiştir. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Ünlü avukat Barryer, fakirlik içinde ölmek üzereyken genç meslektaşları kendisine şunu söylemişlerdir; "Sizin ayaklarınızın dibine altın torbalar koymuşlardı, neden almadınız" sorusunun cevabı çok kısa ve yalın, çok anlamlı "Almak için eğilmek lazımdı." Paraya yenik düşmeyen, eğilmeyen hukukçular, hakimler, yargıçlar, avukatlar yetişsin istiyoruz. Bu çabalarımız onun için. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Savunma mesleğinin çağdaş, demokratik bir yapıya kavuşması için Avukatlık Yasasında yapılmasını düşündüğümüz değişiklikler yetmez. Barolar, Anayasanın üçüncü kısım, ikinci bölümündeki idare kapsamından çıkartılarak üçüncü bölümdeki yar-

ğı kapsamına alınmalıdır. Yargının ayrılmaz parçası olan savunmanın temsilcileri Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluyla Anayasa Mahkemesinde de temsil edilmeli, TBB'nin Anayasa Mahkemesine dava açma hakkı kabul edilmelidir.

Bu raporu yazdıktan sonra oluşan çok ilginç bir gelişme, meslek camiamızdan yetişmiş, Ankara Barosu Başkanlığını yapmış bir değerli üstadımız bugün Anayasa Mahkemesinin Başkanlığına seçilmiştir. (Alkışlar)

Bu seçimden evvel raporu aktardığımız bölümü, konuya koyduğumuz teşhiste haklı ve uyarıcı olduğumuzu bir kez daha gösteriyor. Bunun da sevinci ve mutluluğunu burada sizlerle paylaşmak istiyorum. Kendisini bir kez daha Genel Kurulumuzun huzurunda kutluyorum.

Anayasamızın toplumumuzda tartışıldığı bugünlerde mesleğimizle doğrudan ilgili değişikliklerden başka, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri, insan hak ve özgürlükleriyle ilgili pek çok değişiklik gerekli ve zorunludur.

"Anayasa değişmez" diyenler, "Ben Anayasaya kefilim" diyenler, bu Anayasa çıktığı zaman avuçları patlarcasına alkış tutanlar, bugün anayasa değişikliğinden bahsetmektedirler. Biz, TBB, daha 1982 yılında bu Anayasa taslak halindeyken yaptığımız Olağanüstü Genel Kurulda hastalığa gereken teşhisi koymuştuk. Şimdi 1982 yılında hasbel kader benim de delege olarak hazırlayıcısı bulunduğum raporun final bölümünü bir kez daha belleklerimizde yer etmesi için aktarmak istiyorum. O zaman ne demişiz; "Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Danışma Meclisince kabul edilerek Milli Güvenlik Konseyine sunulan tasarımı, getirdiği kurum ve düzenlemelerle halkın oyuna inanmayan ve genel olarak seçimi önemsemeyen, çoğulcu demokrasiye ve çağımızın tüm sosyal ve hukuksal değerlerine ters düşen, Türk Toplumunu çok gerilere ve çeşitli bunahlara sürükleyebilecek nitelikte bulmaktadır. Bu haliyle, tasarının düzeltilmeyecek bir öneri olduğu ve yeni baştan kaleme alınması gerektiği görüş ve inancındadır" şeklindeki görüşümüzü kamuoyuna da duyurmuşuz, ilgililere de bildirmişiz. (Alkışlar)

Şimdi zamanla Birliğimizin ne kadar haklı olduğu ortaya çıkıyor. Ne yazık ki, toplumumuz ve demokrasimiz çok önemli 9 yıl kaybetti. Devleti güçlendirmek bahasıyla fertleri arka plana atan, insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, işkenceyi yasaklamayan, genel affi engelleyen, ölüm cezasını koruyan, örgütlenme özgürlüğüne kapalı, kuvvetler ayrılığı ilkesini benimser görünüp, yargı ve yasamayı kurnazca yürütmenin gündemine sokan bir Anayasadan yana değiliz.

Temel hak ve özgürlükleri sınırlayan 13. madde, çağdaş ve uygar bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir.

Siyasal iktidar, anayasal yapı ile bağlı ve sınırlı olmalıdır. İnsan hak ve özgürlükleri güvence altına alınmalı, yasalar Anayasaya uygun, yönetenler hukuka bağlı, hukuk devletinin temel taşı yargı ise bağımsız olmalıdır.

Nasıl bir yargı bağımsızlığı; elbet bugün ülkemizde olduğu gibi yürütmenin gözetim ve denetiminde bir yargı bağımsızlığı değil. Biz yargı bağımsızlığı derken, asla bugün anlaşılan, uygulanan yargı bağımsızlığının altını çizmiyoruz. Adli ve idari yargı hakim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama, nakletme, yükseltme, disiplin cezası verme ve görevden uzaklaştırma gibi pek önemli görev ve işlemleri olan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, başında Adalet Bakanı, kurul içinde Adalet Bakanlığı Müsteşarı ve Cumhurbaşkanınca seçilen 5 üyeden oluşan görev kadrosu ile binasız ve sekreteryasız çalışarak yargı bağımsızlığını, demokratik hukuk devletine yakışır şekilde gerçekleştiremez. Kurulun oluşumu ve üyelerin seçim şekli tamamen değiştirilmiştir.

Yargı bağımsızlığı için Anayasa Mahkemesi üyelerinin, üyeleri gönderen kurum ve kuruluşlarca seçilmesi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerinin Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca doğrudan seçilmesi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekilinin de Yargıtay Genel Kurulunca doğrudan seçilmesi sağlanmalıdır. Cumhurbaşkanı, Danıştay üyelerinin dörtte birini de seçmemelidir.

Anayasa Mahkemesinin kuruluşunun 29. Yıldönümünde bir önceki Başkan Sayın Necdet Darıcıoğlu'nun konuşmasının bu ko-

nuyla ilgili bölümünü aynen aktarmak istiyorum, Sayın Darıcıoğlu şöyle diyor;

"Adayları belirleyecek yüksek mahkemeler ile öteki kurum ve kuruluşların ve Anayasa Mahkemesi üyelerini seçecek Cumhurbaşkanının tercihlerini sistemin amacıyla uyumlu olarak, ilmi otoriteleri her türlü kuşkunun üstünde bulunan, tarafsızlıklarını tartışılmayacak, güçlü ve gerçekten güvenilir adaylar arasından özenle yapmalıdır. Bu, yüce mahkemenin saygınlığını artıracaktır."

Anayasa Mahkemesi Başkanının bu uyarı ve hatırlatması ve bu uyarıya uygun düşmeyen son seçimler, sorunu değerlendirmekteki ve değişiklik istemekteki haklılığımızı bir kez daha simgeliyor.

Anayasa değişikliğinde KHK konusu da dikkatlice ve titiz bir şekilde ele alınmalı, yasamanın devredilmezliği kuralı zedelenmelidir. KHK uygulaması sürdürülecekse, bunun, Anayasa Mahkemesinin bir kararında belirtildiği gibi; ancak, önemli, zorunlu ve ivedi durumlarda verilmesi, yasama yetkisinin devri anlamına gelecek biçimde güncelleştirilip sık sık bu yola başvurulmaması gerekir. Ayrıca, KHK'nın belli bir süre içinde TBMM'de görüşülmediği takdirde kendiliğinden yürürlükten kalkacağı ilkesi de benimsenmelidir. KHK yıllarca Demokles'in kılıcı gibi toplumun ensesinde kalmamalıdır, süresini doldurup bir kenara çekilmelidir diyoruz.

Kanun hükmünde kararname, yasama yetkisini, kuvvetler ayrılığı ve hukukun üstünlüğü ilkelerini zedelemekte, hukuk devletine değil, keyfi devlet anlayışına yol açmaktadır. Demokratik hukuk devleti ilkesiyle bağdaşması mümkün olmayan, ancak keyfi devlet anlayışına uygun düşen bir yasa, günlerdir toplumumuzda ciddi şekilde tartışılmaktadır, düzeltilinceye kadar da tartışılacaktır. Bu yasa terörle mücadele yasasıdır. Her uygar demokratik ülkenin teröre karşı çare ve önlemler düşünmesi doğaldır. Terörün, demokrasi ve hukuk devletiyle bağdaşır yanı yoktur.

Türkiye Barolar Birliği olarak, terörün ve teröristin her çeşidine, kişi terörüne de, örgüt terörüne de, devlet terörüne de karşıyız. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Ancak, yasa ile terörün önlenmesi bahanesi altında, insanın temel hak ve özgürlüklerinin kısıtlanması, yargılamanın temel ilkelerinin birkenara bırakılması, hatta çığnenmesi, işkenceye yeşil ışık yakılması, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesiyle bağdaştırılamaz.

Terörle mücadele yasasındaki terör tanımı belirsizdir. Ceza hukukundaki "Kanunsuz suç olmaz" ilkesine de aykırıdır. Devlet otoritesini zaafa uğratmak, kamu düzeni ve genel sağlığı bozmak gibi esnek ve kaypak deyimlerin kanun kapsamı içine alınması kavram kargaşasına yol açacak, insanlarımız yok yere aşağılanacak suçlanacak, aşırı ve yanlış yorumlarla yargılanacaklar, ızdırap çekeceklerdir.

Doğal yargıç ilkesine aykırı olduğu tartışılmayacak olan DGM.lerin görev alanı genişletilmiş ve olağanüstü mahkemeler olağan mahkemeler haline getirilmiştir. Ülkemiz, sürekli olağanüstü hükümler ve mahkemelerle yönetilmek istenmektedir. Çözümün, demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla işletilmesinde olduğu nedense bir türlü görülemiyor, aksine, demokrasimizin tepesinde Demokles'in kılıçları korunuyor.

Türkiye Barolar Birliği olarak yıllardır TCK. 141, 142 ve 163. maddelerinin kaldırılmasını, düşüncenin özgürce açıklanmasını, demokrasimizin ayıplı olmaktan kurtarılmasını söylüyor ve istiyoruz. Bu Bakımdan, TCK. 141, 142 ve 163. maddelerinin kaldırılmasını olumlu bulmaktayız. Ancak, yasa, 23. maddesi ile verdiği özgürlüğü 1, 7 ve 8. maddeleriyle geri almaktadır. Herhangi bir söz, yazı ve eylem geniş bir yorumla kolayca terör tanımı içine alınabilmektedir. Ayrıca, terörü tanımlayan 1. maddede silahla yapılan eylemden bahsedilmemekte, böylece sözler ve yazıların da baskı, cebir, şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme ve tehdit yöntemlerini oluşturabileceği anlaşılıyor.

Yasanın 2. maddesinde "Amaçlanan suçu işlemese dahi örgütlerin mensubu olan kişi terör suçlusu" denilmekte, kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi bir kez daha zedelenmektedir. Ayrıca, yasa ile yeni bir propaganda suçu oluşturulmuş, açık olmayan ve kaypak tanımlama ve suçlarla basın ve düşünce özgürlüğü engellenmiştir.

Basın için hiç lâıyk olmadığı, hak etmediği yeni ve ağır cezalar öngörölmüş, basının özgürce haber vermesi, kamuoyunu aydınlatması kısıtlanmak istenmiştir. Mevkute sahipleri ve sorumlu müdürlere getirilen büyük para cezalarıyla basının üzerinde yoğun bir ekonomik baskı yaratılmıştır. Ayrıca, 8. maddenin ikinci fıkrasıyla sorumlu müdürler için hapis cezası uygulamasına dönölmesi de yasanın bir başka garabetidir.

Birlikte işlenen suçlarla ilgili TCK. hükümleri bugün bile uygulamada tartışmalara yol açarken, yasayla "yeni toplu suç, örgüt suçlusu" tanımları getirilmiş, belirsizliklere ve yanlış yorumlara neden olacak hükümler korunmuştur. Ayrıca, cezanın yukarı sınırlarının aşılabilceğinin kabulü de bir başka yanlışlık olmuştur.

Yasa ile Anayasa ve Ceza Yargılama Hukukunun ilkelerine aykırı olarak açık yargılama kısıtlanmıştır. Yasa kapsamına giren suçların soruşturması sırasında sanıkların ve tanıkların ifadelerini alan, olay ve tespit tutanağı düzenleyen zabıta amir ve memurları, ancak zaruret görölmesi halinde tanık olarak ve gizli duruşmada dinlenebileceklerdir. Böylece, büyük ölçüde mahkeme kararlarına dayanak yapılacak olan bu tutanakların açık duruşmada tartışılması olanağı ortadan kaldırılmış, tutanıklara gizli belge niteliğı kazandırılmış, duruşmaların açıklığı ilkesi zedelenmiş, savunma hakkı ve olanağı iyice sınırlanmıştır.

Hem bu katı gizlilik ve hem de terörle mücadelede görevlendirilmiş kişilerin suç işlemleri halinde kamu davası açılıncaya kadar tutuksuz yargılanmaları, haklarında kişilik, kimlik, benlik ve nitelik değıştirmeler dahil, her türlü koruma tedbirlerinin alınabilmesi, ölkemizde varolan işkence söylentilerine yenilerini katarak işkenceyle itiraf elde etme heveslerini kabartacak, işkencecilerin yaptıklarının yanlarına kâr kalması, yargılanamaması sonuçlarını yaratacaktır. Abdülhamit Anayasasında bile yasaklanan insanlık suçu işkenceye karşı, işkenceye geçit veren böyle bir yasa ve uygulamaya karşı bütün aydınları ve hukukçuları uyanık olmaya, işkenceye karşı birlikte dikilmeye bir kez daha bu kürsüden çağırmayı görev biliyorum. (Alkışlar)

Terörle mücadelede görevlendirilmiş suç işleyen kişilere ve sanıklara tutulacak avukat sayısının sınırlandırılmasının savun-

ma hakkıyla bağdaşır yanı yoktur. Sanık görevliler için tutulacak avukatların ücretlerinin avukatlık ücret tarifesine bağlı olmaksızın ilgili kuruluşların bütçelerine konacak ödenekten karşılanmasını ve böylece sanık görevlilerin savunuculuğunun özendrilmesini mesleğimiz ve meslektaşlarımız açısından fevkalade sakıncalı ve tehlikeli bulmaktayız.

Yasa kapsamına giren suçlardan dolayı verilen cezaların para cezasına veya tedbirlerden birine çevrilmemesi ve ertelenmemesi ceza hukukunun temel ilkelerine aykırıdır. Ayrıca, şartla salıverme hükümlerinin bazı suçlara farklı uygulanması da adalette eşitlik ilkelerine aykırı olmuştur. Bir kısım suçlar için geçici 1. maddede ölüm cezası hükümlerinin 10 yılı, müebbet hapis cezası hükümlülerinin 8 yılını, diğer cezaların beşte birini yeterli gören yasa, 125 ve 246 (son fıkra hariç) ve diğer suçları işleyenler için 20 yıl, 15 yıl ve cezaların üçte birini çekmelerini şart koşturmuştur.

Yasada bir başka müphemiyet de geçici 5. maddede vardır. Türk vatandaşlığı kaybettirilenlerin yurda girişlerinde herhangi bir şart aranmayacak, hudut kapılarında girişleri engellenmeyecek, ama bu insanlar "Suçlu sayılıp gözaltına alınarak, yargılanıp mahkûm edilecekler, haklarında hangi yasaya göre işlem yapılacak?" soruları cevapsız kalmaktadır.

Görülüyor ki, Terörle Mücadele Kanunu, neresinden bakılırsa bakılsın, kişi hak ve özgürlükleri ve savunma hakkı bakımından tuzaklarla; Ceza Hukuku ilkeleri bakımından yanlışlıklarla; demokrasi yönünden de taşınmaz ayıplarla doludur. Demokratik hukuk devletimize yakışmayan bir yasadır.

Değerli delegeler, konuşmamı, devletimiz, ülkemiz, toplumumuz ve demokrasimiz için ciddi bir tehlike olmaya devam eden laiklik ilkesini zedeleyen tutum ve davranışlara değinerek bitireceğim.

Cumhuriyeti oluşturan devrimlerin ve Atatürk İlkelerinin temel unsuru laikliktir. Anayasanın, değiştirilemeyeceğini emrettiği laiklik ilkesi günümüzde zedelenmiş, irtica ve yobazlık, içeriden ve dışarıdan alabildiğine körüklenmiş, Atatürk'e, demokra-

tik laik hukuk devletini demokrasiyi benimseyip savunanlara hakaretler edilmiştir.

Laiklik, dini, toplum yaşamını düzenleyen yönlerinden, bir güç mihrakı olmaktan çıkarmış, din sömürüsüne son vermiş, dini, kişi vicdanının korumasına almıştır. Laiklik, teokratik devletten demokratik hukuk devletine geçişin bir simgesidir. Bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ilkesidir. Laiklik, bir Anayasa ve yasa maddesinin dar kalıplarına sığmayacak kadar engin kapsamlıdır.

Günümüzde ilk ve orta öğretimde din dersleri okutulurken, üniversitelerimizde kıyafet serbestliği adı altında çağdaşlığa ters düşen giysilere olur verilerek, devlet daireleri ve diğer kamu kuruluşlarında sözde dinci kadrolar oluşturularak din sömürüsü yapıp dinsel baskılar kurularak Cumhuriyetin temeli olan laiklik yok edilmek istenmektedir.

Kadınlarımız, şeriatın gözünde ikinci sınıf bir yaratık, yarım insan diye nitelenmekte, "Allah'ın dininde tesettür vardır ve farzdır. Devletin dininde ise tesettür yoktur, kadın başını da açar kışını da açar" denilmek suretiyle başını örtmeyenler baskı altına alınmak istenmekte, aşağılanmaktadır.

Siyasal hesaplarla hareket edenler, laikliğin zedelenmesine göz yumdukça, laiklik düşmanları dışarıdan ve içeriden cesaretlendirildikçe 23 Nisan, 19 Mayıs, 29 Ekim ve benzeri ulusal bayram günleri kara günler olarak nitelenmeye devam edilecek, demokrasiden, yıkılması gereken put diye bahsedilecek, "Kemalist devlet yıkılacak elbet" denilerek Atatürk düşmanlığı körüklenmeye devam edilecektir. (Alkışlar)

Laiklik yolunda gerilemek, ödün vermek yoktur. Bu uğurda Kubilay'ları, Muammer Aksoy'ları, Çetin Emeç'leri, Bahriye Üçok'ları ve daha nicelerini yitirdik. Anıları önünde bir kez daha saygıyla eğiliyoruz. Atatürk'ün anlamlı sözleriyle "Gaflet, dalalet ve hatta hıyanet" içindekilere bir kez daha XXI. Genel Kurulun kürsüsünden Türk avukatları adına seslenmek istiyorum.

Türkiye'de laikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine saygılı kapılarını kapatamayacaklardır. Biz ulusuz, bizi ümmet yapma gayretleri boşunadır ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Türk ulusunu şeriat düzenine, ortaçağ karanlığına çekmeye çağdaşlıktan kopartmaya, Türkiye Cumhuriyetini yıkmaya güçleri ve nefesleri yetmeyecektir. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli delegelerimiz, değerli konuklarımız; beni sabırla dinlediniz, gündemimiz yüklü, hepinizi bir kez daha sevgi ve saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. Sağolun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Gündemimiz gereğince Mersin Barosu Başkanı Sayın Uğur Yürekli'nin konuşması var, buyurun Sayın Yürekli. (Alkışlar)

AV. UĞUR YÜREKLİ (Mersin B. Başkanı) – Türkiye Barolar Birliğinin XXI. Olağan Genel Kurul çalışmalarına katılmak üzere Mersin'e gelerek bizleri onurlandıran sayın konuklarımıza, sayın TBB Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri ile delegelerine ve sayın baro başkanlarına şahsım, baromuz yönetim kurulu ve baromuz mensupları adına hoşgeldiniz diyor, başarılı çalışmalar dileğiyle sevgi ve saygılarımızı sunuyoruz. (Alkışlar)

Ayrıca, toplantımızı izlemek üzere aramızda bulunan tüm mesleki kurum ve kuruluş temsilcilerine, adli ve idari yargı, TRT ve basın mensuplarına teşekkür eder saygılarımızı sunarız.

Baromuzun ve mensuplarının konuksever anlayışı ile sunmaya çalıştığı TBB'nin XXI. Olağan Genel Kurul çalışmalarına ilişkin düzenleme ve organizasyonlarda şüphesiz ki kusurlarımız ve eksikliklerimiz olmuştur. Bu kusurlarımız için sizlerden şimdiden özür diliyor ve hoşgörünüze sığınıyoruz

Çalışma programımızın düzenlenmesinde büyük bir özveriyle bizlere emek ve katkıda bulunan İçel Valisi Sayın Özdemir Hanoğlu'na, Mersin Belediye Başkanı Sayın Kaya Mutlu'ya, Tarsus Belediye Başkanı Sayın Bedri Sarpkaya'ya, Silifke ve Taşucu Belediye Başkanlarına, Mersin ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Ahmet Uyar ve Yönetim Kurulu Üyelerine, Anadolu Cam Sanayi A.Ş. Genel Müdürü Sayın Yıldırım Canberk'e Silifke-Taşucu SEKA müessesesi yetkililerine, Mersin İhracatçı Birlikleri yöneticilerine, Soda Sanayi AŞ. yetkililerine huzurlarınızda teşekkür etmeyi görev saymaktayız. (Alkışlar)

Sayın konuklar, değerli delegeler; bugün hukukun ve hukukçunun önünde çözüm bekleyen büyük boyutlarda ülke ve meslek sorunları bulunmaktadır. Yıllardır yılmadan ve usanmadan bu sorunları ülke genelinde barolarımız, dilinin döndüğü ölçüde ve gücünün yettiği oranda sabırla dile getirip ürettikleri çözümleri kamuoyuna aktarmaya çalışmaktadır. Bu kutsal çaba ve gayreti gözlemekten mutlu oluyor ve kıvanç duyuyoruz.

Ancak, bugüne kadar sorunların çözülememiş olması bir yana, gün geçtikçe bunlara yenilerinin eklenmesi bizleri son derece üzmemekte, ne yazık ki beklenti ve özlemlerimizin aksine bir karamsarlığa itmektedir. Biz, bu sorunların tümüne birden hukuk bunalımı, yargı bunalımı adını takmış bulunuyoruz.

Çoğulcu demokrasi, insan hakları, laik düzen, özgürlükler, hukuk devleti, hukukun üstünlüğü yargı ve savunmanın bağımsızlığı, yargıç ve avukat güvencesi vesaire gibi kavramlar birbirleriyle içiçe geçmiş, adeta özdeşleşmiştir. Bunların birini diğerinden soyutlamak mümkün olmadığı gibi, birinden vazgeçmek de imkânsızdır.

İnsanın akıl ve bilim yoluyla bulup yaşama geçirdiği evrensel ilkelerin ülkemizdeki görüntüsü nedir? Metinlerde var görünüyorsa da yaşıyor mudur? Bilgi ve insan hakları çağını yakaladığımızı iddia ettiğimiz bu çağda, bu ilkelerin varlığını sormaktan ve bu konuları tartışmaktan bir hukuk mensubu olarak hüznü duymaktayız.

Üzerine özenle titrediğimiz bu yüce değerler, ne yazık ki gözardı edilerek ülkemiz, yasalar ya da kararnameleler kaosu götürülmektedir. Bunun adına yasa devleti demek de mümkün değildir.

Ulusal egemenlik ilkesine dayalı parlamenter demokratik sistemin gereği olan erkler ayrılığı prensipleri çiğnenmekte, ülke, tek adam yönetiminin keyfilğine doğru sürüklenmektedir.

"Anayasayı hukukçulardan daha iyi bilirim, Anayasayı bir kez ihlal suç olmaz. Ben, zengini fakire tercih ederim" şeklinde basında demeçleri çıkan liderlerin, bu sözlerinin kamuoyunda doğurduğu tedirginliği anlatmaya gerek görmüyoruz. Gündemi-

mizin akışı içerisinde çok değerli konuşmacılarımız esasen bu sorunları huzurlarınızda irdelemeye çalışacaklardır.

Sayın konuklar, sayın delegeler; bilindiği üzere demokratik rejim yaşam biçimimiz olduğu halde, bu rejimin değişmez ve kendine özgü kuralları, yöneticilerin kişisel mantığına ve keyfi düşüncelerine göre uygulamada şekillenmekte, batı standartlarında görülen ölçünün dışına çıkmaktadır.

Toplum düzeninin ulusal anlaşmayla belirli bir temele dayanandırılması anayasalarla olur. Anayasaların çağdaş, demokratik ve laik bir toplum düzeni temel alınarak hazırlanması uygarlık gereğidir. Bu bakımdan, Türk Ulusu bahtsız bir toplumdur. Zira, ülkemiz 12 Eylül ara rejiminin getirdiği yasaklı ve ancak, ulusuna güven duymayan bir düşünceyle yürürlüğe sokulan Anayasa ile yönetilmektedir.

Demokratik baskı grubu niteliğiyle barolarımız, bu Anayasadan ve bu Anayasayı yapan kafalardan şikâyetçidir. Düzenlenecek yeni Anayasamızın her madde ve metninde hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkeleri ile insan hak ve özgürlüklerine dayalı çağdaş ve laik toplum düzeni korunarak ancak ve yasaklardan arınmış bir Anayasanın işlevi sağlanmalıdır. Çünkü, Türk Toplumunu artık ümmet değil, ulustur.

Sayın konuklarımız, değerli delegeler; savunmanın ve barolarımızın yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 1136 sayılı Avukatlık Yasamızda öngörülen değişikliklerin görüşülmesi gündemimiz içerisinde. Söz konusu yasada yapılacak değişikliklerin ve onun örgütü olan barolarımızın bağımsızlığı ilkesi temel alınarak, bu ilkeleri özümsemiş TBB Yönetiminin bilgisi ve görüşüyle olmasını diliyoruz.

Bağımsız yargının bağımsız savunma ile birlikte anlam kazınacağına olan inancımızı bir kez daha belirtir, bu ilkelerden kesinlikle ödün verilmemesini istiyoruz. Barolarımızın önünde durmakta olan vesayet engelinin kaldırılması için ortak tavır alıp onur savaşı vermeliyiz.

Sözlerimi izninizle büyük hukukçu Molierac'ın şu sözleriyle bitirmek istiyorum; "Görevimizi yaparken kimseye, ne müvekki-

le, ne hakime, hele ne iktidara tabiyiz. Bizim aşağımızda kişilerin varlığı iddiasında da değiliz; fakat, hiçbir hiyerarşik üst de tanımıyoruz. En kıdemsizin en kıdemliden veya isim yapmış olandan farkı yoktur. Avukatlar esir kullanmadılar, fakat efendileri de olmadı."

Başarılı çalışmalar dileğiyle sizlere Mersin Barosu adına te-sekkür eder sevgi ve saygılarımızı sunarız. (Alkışlar)

BAŞKAN – Efendim, şimdi toplantımıza onur veren değerli konuklarımızın bir kısmını tanıtmak istiyoruz; İçel Valisi Sayın Özdemir Hanoğlu, İçel Milletvekili Sayın İstemihan Talay, Mersin Belediye Başkanı Sayın Kaya Mutlu, Yargıtay 8. Hukuk Dairesi Başkanı Sayın şükrü Özdemir, İçel Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Teoman Meteoğlu, İçel Adalet Komisyonu Başkanı Sayın Hamit Erdal, İçel Vergi Mahkemesi Başkanı Sayın Oğuz Baran, Anayasa Mahkemesi Emekli Üyesi ve Yargıtay Onursal Üyesi Sayın Adnan Kökner, Tarsus Belediye Başkanı sayın Bedrettin Sarpkaya, İçel Adliyesinde görevli yargıç ve savcılarımız, İçel Emniyet Müdürü Sayın Naci Parmaksız, değerli basın mensupları ve diğer konuklarımız. (Alkışlar)

Değerli delegeler, Genel Kurulumuza gönderilmiş olan bazı mesejları bilgilerinize sunuyoruz.

"Sayın Av. Önder Sav

Devletin temeli saydığımız adaleti gerçekteştirmek işleviyle yükümlü sav, savunma, yargı tümlüğüne yürekten inanan ve bağlanan bir hukukçu olarak özenle korunmasını zorunlu saydığım güçler ayrılığı ilkesini somutlaştıran yargı bağımsızlığı konusunda kuruluşlara ve kişilere büyük sorumluluk düştüğünün bilincindeyim.

Türkiye Barolar Birliğinin, hukukun üstünlüğüne saygı anlayışını ulusal yaşamımızın bir ögesi durumuna getiren unutulmaz çalışmaları, hukuk devletinin gerçek ve geçerli olması yolunda anlamlı atılımlardır.

Kuruluşunda çabası bulunan bir avukat meslektaşınız olarak çalışmalarınızı kıvançla izliyorum. Yinelemekte yarar buluyo-

rum; adalet, devletin; savunma da adaletin temelidir. Bağımsız adalet, bağımsız mahkemeler kadar bağımsız barolarla inandırıcı ve doyurucu olur. Bu temele içtenlikle eğilmedikçe yakınmaların kesilmesi düşünülemez.

Göreve gelmem nedeniyle incelik gösterip gönderdiğiniz bildiri içeriğiyle bana güç veren örnek dayanaklardan birisidir. Ayrıca, Yönetim Kurulu üyeleriyle birlikte ziyaretinizin övgüye değer anlam ve değeri benim için sürekli anılacak yakınlık desteğidir. Dayanışma içinde birçok sorunun çözümünü sağlayacağımızı sanıyorum.

Genel Kurulunuzun, meslek sorunlarına çözümler üretmesini, insan hak ve özgürlüklerini her alanda genişletip güçlendirecek öneriler getirmesini, güvencelerin güvencesi olan yargı güvencesine düşürülecek gölgelere birlikte karşı çıkılarak ulusal aydınlığımızın ortak çabalarla artırılmasını diler, özellikle Mersin Barosuna sıcak ve duygulandıran çağrılar için teşekkür eder, tüm meslektaşlarıma engin sevgi ve saygılar sunarım. (Alkışlar)

Yekta Güngör ÖZDEN
Anayasa Mahkemesi Başkanı

"Davetinizi aldım, teşekkür ederim.

Rahatsızlığım nedeniyle katılamayacağımdan üzgünüm. Başkanlığınız altında Birliğimiz, haysiyetli ve gerçekten etkili hale gelmiş, memleketimizin hukuk sorunlarında söz sahibi olabirmiştir. Akla dayalı mücadeleleriniz sonunda Barolar ve Birliğin bağımsızlığının müjdesi açık bir şekilde görülmektedir. Türk avukatları bu üstün hizmetlerinizi hiçbir zaman unutmayacaklardır. Bütün meslektaşlarıma tek güç halinde örgütlenmesini takdirle karşılıyorum. Genel Kurul toplantısının başarılı olmasını diler, başta zataliniz olmak üzere bütün meslektaşların gözlerinden öperim. (Alkışlar)

Av. Faruk Erem

Genel Kurulumuza, Sayın Necdet Darıcıoğlu (Anayasa Mahkemesi), Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, TMMOB Başkan ve Sekreteri, Türk Kadınlar Konseyi Başkanlığı, Eğitim-İşkolu Kamu Görevlileri Sendikası İçel İl temsilciler Kurulu, Av. Vedat Burcuoğlu'nun başarı dilekleri vardır, kendilerine teşekkür ediyoruz.

Efendim, Hocamız Sayın Faruk Erem'e geçmiş olsun mesajı iletilmesi teklif edilmektedir. Divanımız da uygun görmektedir. Bu mesajı Genel Kurul adına Sayın Hocamıza iletacağız.

Gündemimizin 6. maddesi gereği; TBB organlarında görev alan ve meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi töreni bulunmaktadır. (Hak sahiplerine törenle plaketleri verildi)

AV. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) – Değerli delegeler, değerli konuklar; demin mesajını coşkuyla alkışladığımız Birliğimizin ilk kurucu Başkanı Sayın Erem'den bu yana sürdürülen çalışmalarda emeği ve katkısı geçen pek çok üstadımız var, hepsini burada sevgiyle saygıyla anıyoruz. Aramızdan ayrılanlara bir kez daha rahmet diliyoruz. Bu günlere gelmemizde büyük katkısı olanların en son görev yapmış olanlarına da plaketlerini vermekten büyük bir onur ve zevk duyuyoruz. (Alkışlar)

BAŞKAN – Gündemimizin 7. maddesi; Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1989-1991 yılları çalışma raporu, bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu rapornun okunması ve görüşülmesi.

Bir önerge var, okuyorum:

TBB XXI. Genel Kurul Sayın Başkanlığına

Başkanlık raporu, Yönetim Kurulu Çalışma Raporu ve Mali Faaliyet Raporu bütçesi önceden delegelere verilmiş olduğundan, okunmamasını öneriyoruz. Saygılarımızla.

Av. Fatma Bayraktaroğlu
Av. Arda Şaylan

Av. Şahap İnce
Av. Ayhan Erol.

Önerge üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir. Böylece rapor okunmayacaktır.

Rapor üzerinde söz isteyenler?..

Bir önerge var, arz ediyorum:

TBB Genel Kurul Başkanlığına

Gündemin 14 maddesinde yazılı Avukatlık Yasası Değişikliği çalışmalarını yapmak, Genel Kurulun eğilim, telkin, görüş ve tavsiyelerini belirlemek ve saptamak, Genel Kuruldan sonra da TBB Merkezinde çalışmalarını sürdürerek ve Birlik Yönetim Kuruluyla da görüşerek taslağa son şeklini vermek üzere aşağıdaki isimleri yazılı delegelerden oluşacak bir komisyon kurulmasını öneriyoruz.

Komisyon için önerilen delegeler; Ali Sanlı (Antalya), Şefik Kırıcı (Samsun D.), Ufuk Petanoğlu (Tokat D.), Necla Fertan (İstanbul D.), Cemal Erdem (İzmir D.), Atilla Sav (Ankara D. ve Ön Hazırlık Komisyonu Üyesi), Teoman Evren (Ank. D. Ön Hazırlık Kom. D.), Erzan Erzurumluoğlu (Ank. D. Ön. Hz. K. Üyesi), Ayhan Erol (Ank. D. Ön. Hz. K. Üyesi), Nabi İnal (Hatay D.), Teoman Ergül (TTB Yön. Kur. Ü. ve Manisa D.).

Teklifi verenler; Av. Ayhan İlgün, Şahap İnce, Eralp Özgen, Özdemir Özok, Fatma Bayraktaroğlu, Arda Şaylan.

Efendim, bu konuda Yönetim Kurulundan açıklama dileyelim.

AV. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) - Değerli meslektaşlarım, değerli delegeler; Gündemin 14. maddesindeki bu konunun şimdiden bir komisyon saptanarak Genel Kurul adına Genel Kuruldaki görüşmeleri izlemek üzere ve Genel Kurulun tavsiyelerini, telkin ve eğilimlerini burada tespit ederek, gerekirse Genel Kuruldan sonra da görevini Birlik Merkezinde yapmak üzere bir komisyon kurulması için önerge verilmiş.

Genel Kurulun takdirlerine kalmış bir konu.

Birlik Merkezinde oluşturulan komisyona bir ham taslak hazırlattık ve onu tüm delegelerimize 1 Mayıs tarihli genelgemizle ulaştırmaya çalıştık. Çok uzun toplantılardan sonra bu zamanlamaya sığabildi Avukatlık Kanununun değişiklikleri. Bu değişikliklerin bir kısmı Adalet Bakanlığının bize gönderdiği, açış konusmamda değindim vesayeti kaldırıcı hükümlere ilişkin.

Adalet Bakanlığında kurulan bir başka komisyona Birlik bünyesinde kurulan komisyonda görevlendirdiğimiz arkadaşlar katılarak o metindeki bazı aksaklıkları da düzeltip bizim size sunduğumuz metni aktardılar. Bizim sunduğumuz metin, Adalet Bakanlığının metninden biraz farklı durumları içerir sadece o maddelere yönelik; ama, bu taslakta bence 1 ve 2 nci maddesiyle ileriki maddelerde fevkalade önemli, avukatlığı ve avukatlık mesleğini yargının bir ayrılmaz organı biçiminde mütalaa eden görüşler ve maddeler de var. Bunların Genel Kurulda enine boyuna tartışılması gönül ister ki çok geniş bir zamana sığdırılsın ve yapılsın; ama, zamandan da tasarruf etmek için sanıyorum böyle bir önerge verilmiş bulunuyor. Takdiri Yüce Genel Kurula bırakıyoruz.

Saygılarımızla.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

AV. ALİ TURGAN – Değerli arkadaşlar, Adalet Bakanlığı bir tasarı hazırlamıştır, TBB Yönetim Kurulu bunu inceleyerek bir taslak hazırlayıp bize göndermiştir; ancak, bu taslak hakkında bizim görüşlerimizin ve tavsiyelerimizin alınması elbette lazımdır. Bir komisyona havale edilmesi fikrine katılıyorum. Bununla beraber, Genel Kurulumuzda bunun üstünde görüşme yapılması, hiç değilse bazı tavsiyelerin alınması gereklidir. Bu taslak, Yönetim Kurulunun çalışması içinde olduğuna göre önerim şudur; 14. maddeyle ilgilihususları görüşmelerle birleştirelim. Çünkü, dolaısıyla bu çalışmanın görüşülmesidir. Bu suretle tavsiyelerimizi de bildirmiş olalım. Bilahara komisyona sevki hususunda karar verelim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurunuz.

AV. GÜNEY DİNÇ (İzmir B) – Sayın meslektaşlar, bu Avukatlık Yasasının hazırlanması son derece önemli bir konu. Bu Genel Kurulumuzda görüşülmesi son derece yerinde. Ancak, oluşturulacak komisyon, onun görevi ve süresiyle ilgili, yetkileriyle ilgili bazı çözümleri gereken sorunlar var. Şöyle ki; bu Genel Kurulumuzun, bir Avukatlık Yasa Taslağını onaylayabilecek koşullarda olmadığını düşünüyorum. Çünkü böyle bir hazırlık yeterince yapılmış ve tartışılmış değildir. Yani, bu Genel Kuruldan şöyle bir taslak çıksın görüşüne varmak son derece güçtür. Her maddenin, her tümcenin, her noktanın ve virgülün ayrı ayrı tartışılacağı bir görüşmeden sonra karar çıkması çok zor.

Genel Kurulun oluşturacağı komisyonun, Genel Kuruldan sonra da görevini sürdürmesi de teknik açıdan çok zor. Üstelik böyle bir komisyon ancak Genel Kurula karşı tekrar sorumlu olabilir. Ama bir daha Genel Kurul toplanamayacağına, burada biteceğine göre, bu komisyonun Genel Kuruldan aldığı yetkiyle ne iş yapacağı da biraz zor çözülebilir.

Organlarımız var, kurullarımız var. Bu komisyonun görevi ister istemez yarın burada sona erecektir ve biz de kesin bir yargıya varamayacağımız için, iş, ister istemez kuruluşumuzun süreklilik taşıyan organlarına kalmaktadır. Bu durumda ben, TBB Yönetim Kurulunun bu Genel Kurulda oluşacak görüşler ışığında ve yine tüm baroların görüşlerini de saptadıktan sonra bir yargıya gitmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Sayın Genel Kurulun takdirlerine sunarım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

AV. KAŞIF ENGİNYURT (Ordu B) – Efendim, önergeyi aslında destekliyoruz, fakat 14. maddenin sınırları içine girdiği görüş ve kanısındayız. İşe usul, pratiklik açısından buraya geldim. 14. maddeye kadar olan maddeleri seri bir şekilde görüşelim, karara bağlayalım, 14. maddede bu verilen önergeyi, ki gerçekten lehine görüşüm vardır, tartışalım. Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

AV. KÂZİM DÖNMEZ – Sayın Başkan, sayın üyeler; hep yakındığımız bir konunun çözümü burada konuşuluyor, Avukatlı-

ğın bağımlılığı sorunu. Bir taslak gönderildi, 6 Mayıs öğleden sonra ulaştı. Bu taslak, ilk bakışta çok ciddi yanlışları içermektedir. Eğer biz, bağımsızlığımızı sağlayabilecek bir tasarı hazırlayabilirsek o zaman bir iş yapmış olacağız. Yapılması gereken önerim; bu taslak bütün barolara gönderilmeli, baroların görüşleri alınmalı, çünkü ben arkadaşlarımdan düşüncelerini alamadım; barolar üyelerine duyurduktan sonra teklifler almalı, ondan sonra TBB'ye ulaştırılmalı, TBB'de kendi içinde bunun taslağını yeniden görüşmeli ve yeni toplanacak olan belki bir olağanüstü kurulda bu iş görüşülmelidir. Bu işi aceleye getirdiğimiz zaman böyle bir taslak karşımıza çıkacaktır. Bu taslakta diyelim ki avukatlığa giriş, yüksek yargı organlarının üyelerinin olurlarına bırakılmaktadır. En çok yakındığımız olaylardan birisi budur. Bir taraftan avukatlığa girişi yüksek yargı organları üyelerinin olurlarına bırakacaksınız; bir taraftan da yüksek yargı organlarının birinci başkanlarını avukatlığa almak için bizim olurlarımıza bağlıdır diyeceksiniz. Böylesine ters maddeler içeren bir taslaktır. Burada bu taslağın görüşülmesinden vazgeçilmesini ve biraz önce önerdiğim prosedürün uygulanmasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Divan konuyu görüşmüştür; gündemin 7. maddesi ile 14. maddesi arasında bir bağlantı –önerge nedeniyle– bulunmaktadır. Bu nedenle, bu önerenin 14. maddede görüşülmesine karar verilmiştir.

7. madde üzerinde söz isteyenler?..

Buyurun Sayın Sabri Kurt.

AV. SABRİ KURT (İzmir Barosu) – Sayın delegeler, değerli meslektaşlarım; Birliğimizin XXI. Genel Kuruluna evsahipliği yaparak aksaksız, eksiksiz organizesiyle Genel Kurulun başarısına büyük katkıları olan Mersin Barosuna ve başta Sayın Başkan Uğur Yürekli'ye İzmir Barosu adına teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

Başkanlık raporu ve Yönetim Kurulu çalışma raporu önceden elimize ulaştığı için incelemiştik. Okunmuş sayılması kararı isabetli oldu. Çalışma raporu, iki yıl içinde yapılan yazışmaların,

çeşitli zamanlarda çeşitli konularda yapılan basın açıklamalarının, çeşitli hukuk sorunlarının, hepsinin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş bir kitap. Bunu belirtelim ki, bu görüşler şimdiye kadar TBB ve baroların görüştüğü görüşlerinin, saptamalarının ve çalışmalarının doğrultusunda, ona uygun şekilde çalışmalar. Bu yönden, yanlış saptamalar ve yanlış görüş savunmaları yapıldı diyecek bir taraf yoktur.

O nedenle, basın açıklamaları, bildirimler, konuşmalardaki görüşler tamamen bizim görüşlerimize de uygundur.

Çalışma raporunda belirtildiği gibi gerçekten Birlik Başkanı diğer başkanlarla birlikte 4 toplantı yapmıştır. Bu toplantıları yapmakla basın açıklamalarını, bildirimleri, konuşma metinlerini, bütün baroları ilgilendiren kararları anında, zamanında barolara iletmekle barolar arasındaki iletişimi çok sıcak ve sağlıklı bir şekilde yürütmüşlerdir.

Yasamızın 110/1 maddesi gereği Barolarla ilişkiler kurma bakımından çalışmaları gerçekten takdire değerdir, baroların nabzını daima TBB Yönetim Kurulumuz ve Başkanımız elinde tutmuştur. Bu yönden teşekkür ediyorum ve kutluyorum.

Bizim bu basın açıklamalarımız, konuşmalarımız, bildirimlerimiz toplumda bir kamuoyu yaratma, sessiz suskun toplumu tepki toplumu haline getirmede gerçekten yararlı olmaktadır. Öyle ki, biz, başkanlar toplantısı yaptığımız 12 Ocak 1991 tarihinde aldığımız karar gereğince şöyle bir cümle kullanmıştık; "Türkiye baroları olarak Anayasanın tanıdığı yetki sınırlarını aşacak eylemlerin Cumhurbaşkanı için Anayasada kabul edilen tek sorumluluk durumunu oluşturacağını vurguluyor ve bu açıdan Anayasanın 105. maddesinin bugünkü parlamento tarafından olmasa dahi ilk genel seçimden sonra toplanacak parlamento tarafından çalıştırılabileceğine inanıyoruz."

İşte bizim bu açıklamalarımızdan sonra Cumhurbaşkanı'nın yargılabileceği, Yüce Divana sevkedilebileceği, vatana ihanetten sorguya çekilebileceği şeklinde kamuoyunda ve siyasi partilerde tartışmalar başladı. Demek oluyor ki, Barolarımızın görüşleri ve bildirimleri, konuşmaları; kamuoyu yaratan çok güzel fikirler oluşturan, böylece örnek bir durumda seyretmektedir.

Şimdi, bu kadar çalışmaların yanında gerçekten belki zamanları elvermediği, ancak, ben bu çalışma raporunu bir çalışma raporu gibi kabul edemedim. Diyelim ki, özel kaleme şuradaki yazışmaları bastır gönder; oysa, çalışma raporu, biz TBB Yönetim Kurulu olarak şu şu işlere giriştik, bunları başardık ve bu çalışmalarımız arasında şu konuşmayı, bu bildiriyi verdik, şu şekilde bir çalışmaya giriştik; ama o konuda şu engeller çıktı, şu gerekçelerle bu başarıya ulaşamadık gibi, çalışma raporu gerçekten rapor olarak kaleme alınması gerekirdi. Bu raporu rapor niteliğine, rapor tekniğine uygun bulmadım. Belki kendileri yeni bir görüş getiriyorlar bu şekilde.

Her yönetimin elbet başarılarının yanında eksiklikleri de, aksaklıkları da olur. Ben, bazı aksaklıklara ve eksikliklere değinmek istiyorum. Öncelikle Giresun Barosunda alınmış olan kararları anımsatmak istiyorum. Biz İzmir Barosu olarak Giresun'a giderken 6 önerge götürdük ve 6 önergeyi yasamızın 117/3. maddesine göre TBB Yönetim Kuruluna Genel Kurul talimatı olarak karara bağlattık. Bu talimatlar neydi, acaba bu talimatların gereğini Yönetim Kurulumuz yapmış mı, yapmamış mıdır?

Birinci talimat; Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen ülkemiz tarafından da onaylanan, Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren, işkenceye karşı sözleşmenin 15. maddesine göre, "Her taraf devlet, işkence yapılarak alındığı tespit olunan herhangi bir ifadenin, işkence yapmakla itham olunan kişi aleyhinde delil olarak kullanılması hariç, herhangi bir kovuşturmada delil olarak kabul edilmemesini sağlayacaktır" şeklindeki hükmünün, yargı organlarınca uygulanmasını sağlamak, hayata geçirme yolunda çalışma yapılması; İşkenceler devam etmiş ve etmekte, işkenceyle alınan ifadelere göre hükümler kurulmaktadır. Genel Kurulun bu talimatına uygun çalışmalar yapılmamış, girişimlerde bulunulmamıştır.

İkinci talimat; Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler gereğince oluşan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Avrupa İşkence Yasaklama Sözleşmesinin gerektirdiği komisyonlar gibi, çeşitli uluslararası organlara Türkiye'nin temsilcileri de aday gösterilmekte ve seçilmektedir. Bundan böyle uluslararası hukuk komisyonlarına Türkiye adına

önerilecek adayların saptanmasında TBB Yönetim Kurulunun da etkin görev yüklenip ilgili merciler önünde çalışmalar yapması.

Böyle bir çalışma yapıldığına da raporda rastlamadık.

Üçüncü talimat; 1954 yılında onaylanan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi iç hukuk kurallarımıza katılmıştır. T.C. Hükümeti 1987'de Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna bireysel başvuruyu kabul etmiştir. Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin uyuşmazlıklar nedeniyle vermiş oldukları kararlar, ülkemiz yönünden de önem kazanmıştır. Türkiye'deki araştırmacı ve uygulayıcıların bu kararları bilmesi gerekir. Verilen bu kararlar, mahkemeler yönünden içtihat niteliğindedir. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen kararların Türkçe'ye çevrilip yayımlanması ve Türkiye'de tanıtılması. Bu üçüncü talimatımız gereği de yapılmamıştır.

Dördüncü talimat; "Şimdiye kadar yapıla gelen hukuk kurultaylarının devamı niteliğinde Dördüncü Hukuk Kurultayının toplanması; "hukuk düzenimizdeki çağ dışı hükümler, kuvvetler ayrılığı ilkesinin yürütme lehine bozulması, yargının bağımlı, yargıcın güvencesiz olması gibi çeşitli eleştiriler yapıyoruz; ama, böyle bir kurultay toplayıp da somut yasalaşma taslakları oluşturamadık. Bu da talimatın gereğinin yerine getirilmemesinden oldu.

Beşinci talimat; "1982 Anayasasının temel hak ve özgürlükleri kısıtladığı, toplumda demokratik bir düzenin yerleşmesine olanak bırakmadığı tüm çevrelerce kabul edilmiş bulunmaktadır. Bu nedenlerle, TBB Yönetim Kurulunun yeni bir anayasa taslağı hazırlaması ve hayata geçirilmesi için siyasi partiler ve parlamento nezdinde girişimlerde bulunulması."

Bugün de yine Sayın Başkanımız, Anayasa hakkında genel, yuvarlak sözler söylediler; ama, TBB olarak, Türkiye baroları olarak oluşturduğumuz bir taslak elimizde yok. Anayasayı her platformda eleştiriyoruz; hani elimizde alın bunu yasalaştırın, bizim önerdiğimiz Anayasa budur diyeceğimiz bir hazırlığımız olması gerekirdi. Bu talimatın gereği de yerine getirilmemiştir.

İşte verilen 6 talimatta yapılamayan ve üzerinde çalışılmayan 5'i bunlar. Başkan ve Yönetim Kurulu acaba şöyle mi düşünüyorlar; Efendim, biz o talimatları aldık ama, bizim Yönetim Kurulumuz 4 yıl için seçildi, bu 4 yılın 2 yılı geçti, bukalan 2 yılda da o talimatların gereğini yerine getireceğiz diye mi düşündüler diyorum ve eğer böyleyse gelecek toplantılarda da bu talimatların izleyicisi olacağımızı belirtiyorum.

Altıncı talimat; "1136 sayılı Avukatlık Yasasındaki çeşitli hükümler nedeniyle baroların, idarenin vesayeti altında yeni bir Avukatlık Yasası taslağı hazırlanması" demiştik. İşte altıncı talimatın gereğini yapmıştır Yönetim Kurulumuz. Gerçekten gerekli bir çalışmaydı, bu talimatın gereği yapılmıştır, o nedenle Birlik Yönetim Kurulumuzu kutluyorum.

Biraz önce konuşan arkadaşımızın dediği gibi, barolara tekrar gönder, görüş al; zaten gönderildi, görüş toplandı. Bu, aylarca sürer, sonra Meclisten çıkar. O nedenle, zaten barolara daha önce soruldu.

Avukatlık Yasa Taslağı, bu kadar yıl geçmesine rağmen, senelerdir eleştirmemize rağmen, hazırlanan taslakta en önemli gördüğümüz 44. madde hakkında TBB Yönetim Kurulumuzun esaslı somut bir önerisinin olmayışı gerçekten üzücüdür. İzmir Barosu olarak Avukatlık Yasa taslağında bunları belirteceğiz. Biz İzmir Barosu olarak 44. maddeyle ilgili çok ayrıntılı ve suiijeneris dediğimiz avukatlığa has bir ortaklık tipi getirdik. Şirket kelimesini dahi kullanmadık. Onun için, değerlendirmelerde bizim o madde nazara alınsaydı, gerçekten Barolar Birliğinin somut bir madde taslağı da olurdu.

Ayrıca, yeni yetişen avukat arkadaşlarımız ayakta duramıyor. Bu ortaklık olacak ki bir an evvel genç meslektaşlarımız büyük ortaklıklar kurarak bürolarda çalışabilsinler.

İzmir Barosu olarak Türkiye Barolar Biliğine 1989 Haziran ayında bir öneride bulunduk; 1989 yılı TBB'nin kuruluşunun 20. yılıdır. 20. yılında Türkiye baroları nerededir, 20 yıl içinde neler yapmıştır, ne gibi kararlar alınmıştır, bu kararların hangileri hayata geçirilmiş, hangileri geçirilememiştir, bunların muhase-

besi yapılsın, bir olağanüstü genel kurul toplantısı yapılsın 20. yıl nedeniyle diye başvurduk, fakat bu başvuru sonucunda kendilerinden bir cevap, olumlu bir cevap alamadık. Biz diyorduk ki, konu olarak, kuruluşunun 20. yılında TBB, değerlendirme, saptama ve yönlendirme; bu konuda görüşlerimizi saptardık demiştik, ama önerimizi kabul ettiremedik.

Sonra bir olağanüstü genel kurul çağrısında bulunulmasını talep ettik, o da, laik düzene karşı tırmanış teröre karşı idam cezalarının infazı önerisi, Körfez krizi, cezaevlerindeki açlık grevleri nedeniyle ülke çok karanlık günlere sürüklenmektedir. Derhal olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmasını öneriyoruz" dedik, bu da olumlu yanıt görmedi. Ancak, başkanlarla toplantı yapıldı, böylece iki olağanüstü genel kurul toplantı önerimiz olumsuz yanıtlanmış oldu.

Çalışma raporunda gerçekten önemli kararlar getirilmiş, İzmir Barosu avukatlarından iki arkadaşımızın yargıdan aldığı kararlar bütün barolara mal edilmesi, onlar tarafından önerilerek o şekilde uygulamaya geçirilmesi için yararlı olmuştur. Bunların birisi hayat standardının altında kazancı olan arkadaşlarımızın hayat standardına göre ben daha az kazandım diyerek dava açıp o davayı kazanmış olmaları, rapora geçirilmiş, bu, bu sene de gene arkadaşlarımız İzmir'de bunu uyguluyorlar, beyanname veriliyor, beyanname; ben, hayat standardının altında kazandım, ben hayat standardına göre vergi veremem diyorlar, vergi mahkemesine başvuruyorlar ve tarhedilen vergi terkin ediliyor gerçek kazanca göre. Bunun rapora geçirilmesi de olumlu bir çalışmadır.

Diğeri, binde 5 damga vergisi alıyorlardı, o da iptal ettirildi bir avukat arkadaşımız tarafından. O da çalışma raporuna geçirilmiş, onu da çok olumlu bir çalışma olarak gördüm. Zaten zamanında da barolara göndermişlerdi.

Çalışma raporunda bu başlık altında "Başörtülü stajyer davası" diye bir dava var. Başörtülü stajyer davasında bir baromuzdaki stajyer avukat arkadaşımız "başörtüsü ile staj yapmaya devam edeceğim" demiş. Savcılık, baro yönetim kuruluna bildirmiş, baro yönetim kurulu, savcının talebini incelemiş ve reddetmiş. Yani başörtülü olarak staj yapsın. Oysa bizim geçen sene meslek

kurallarımızda avukatlar, stajyer avukatlar başı açık olarak görev yaparlardı demıştik. Bu karar geçmiş. O baro başörtülü olarak uygun gördü herhalde. Onun için savcı Barolar Birliğine başvurmuş, TBB'de savcuyu haklı görerek Yönetim Kurulunun kararını kaldırmış; ama, vesayet hükümleri gereğince adalet Bakanlığının TBB Yönetim Kurulunun kararını onaylaması gerekiyor işlerlik kazanması için; onaylamıyor. Şimdi bu bir örnek karar. Bizim başımızda da böyle bir örnek karar vardı, bu geçirilmemiş. Eğer bu geçirilmiş olsaydı bir kıyaslama yapılabilirdi. Ben onu kısaca size özetleyeceğim.

Bizde de bir avukat stajyeri bayan arkadaşımız ki, onun kaynağını araştırdık, imamhatip okulundan gelmiş, sonra hukuk fakültesini bitirmiş. Savcı sordu; "Stajyerler başı açık mı, başörtülü mü staj yapacaklar." Ben de TBB genelgesini ve Giresun'daki kararımızı kendisine bildirdim. Bunun üzerine "Bu kız ısrar ediyor başörtülü staj yapmak için" diye bize bildirdi, biz savunmasını aldık, kız "Sizin kararınızı uygulamam, ben Allah'ın emirlerine uyuyorum, başörtülü olarak staj yapacağım" diyerek savunma yaptı. Biz de kaydını stajyerler listesinden sildik. Bu sefer başvuran stajyer oldu Barolar Birliğine, bizim kararımızın kaldırılmasını istedi. TBB'de bizden de daha vukufu ve daha geniş bir kararlarla, gerçekten haklı gerekçelerle bizim kararımızın haklı olduğunu, silinmesinin gerektiğini 3-4 sayfalık kararlar yazıp itirazı reddetti. Gene vesayet hükümleri gereğince o karar da Adalet Bakanlığına gitti. Adalet Bakanlığı, onu onamadı. Onamayınca yürütmeyi durdurma talepli Barolar Birliği Adalet Bakanlığının aleyhine dava açtı. Bu dava halen yürürlükte, ama yürütmeyi durdurma talebiyle açılan bu davada idare mahkemesi, yürütmeyi durdurma talebini reddetti. Bizim bu kararımıza oldu, TBB Yönetim Kurulu kararının geçerliliği kalmadı. Biz yargı kararını bekleyelim diyorduk. Bu sefer kızını çağırdık, başla dedik. Ama yürütmeyi durdurma kararı alamadık diye. Ama, eğer dava sonucunda haklı çıktığımız takdirde sizin stajınız geçersiz sayılacak dedik. Bu sefer, gerçekten İzmir'de yargıçlar var. Bir ceza yargıcı "başörtülü mahkememe kabul etmem stajyeri" dedi. O da "Ben gireceğim" diyor. Hakim kabul etmeyince, kız gelmiyor ve staj kesintisiz yapılır, bu devma etmedi diye İzmir Adli Yargı Adalet Komisyonu kızın stajını iptal etti. (Alkışlar)

Şimdi o başörtülü, adli yargının kararını kendisine geçen hafta tebliğ ettim. İşte bu çalışma raporunda bu da belirtilseydi, bu iki farklı başörtülü uygulama olduğu için yararlı olurdu.

Bir de, gerçekten barolar olarak kılık kıyafet önemli değil, ancak, meslek kurallarına uyma ve uymama önemli. Laiklik karşıtı güçlerin tırmanış göstermesi önemli. Bu nedenle, meslek kurallarımızın uygulanmasında titizlik göstermeliyiz. Biz, bütün baroların aynı titizliği gösterdiği inancındayız.

Raporda önemli bir çalışma unutulmuş. Biliyorsunuz Eskişehir Cezaevinden Aydın Cezaevine hükümlü ve tutuklular nakleildi. Bu nakil sırasında iki kişi maalesef öldü. Bu nakil sonucunda Aydın'da açlık grevleri başladı, daha içeride de ölenler var gibi şayialar çıktı. Barolar Birliği bu konuya el koydu. Birlik Başkanı Ankara, İstanbul, İzmir ve Aydın Baro başkanlarıyla birlikte bir heyet oluşturarak bu heyetle Aydın Cezaevinde teker teker açlık grevindeki kişilerle konuştuk. O konuşmamız konusunda raporda bir konu yok. Ben diyorum ki, TBB Yönetim Kurulu olarak cezaevlerindeki olumsuz koşullarla yakından her zaman daima ilgilenmeliyiz ve bu olumsuz koşulların düzeltilmesine çalışmalıyız. Sözlerimin başında, basın açıklamaları, konuşma metinleri gönderildi; bu gerçekten kamuoyu yaratıyor, toplumu tepki toplumu haline getirecek, demokratik olmayan yasalarındemokratik yolda değiştirilmesi için çalışmaları hızlandıracak demıştim. Şüphesiz bu etkiyi yapsın, ama; konuşmalar artık bu yürütme organını, aymazlığa düşmüş bu iktidarı bir türlü harekete geçirmiyor. Onun için, daha etkili eylemlere başvurmak zorundayız diyoruz. Nedir bu etkili eylemler; yürüyüşler, cübbe bırakmaları, duruşmalara girmemek, hukuka saygı mitingleri yapmak gibi. Biz bazı barolarla birlikte bu konuda bir önergieyi hazırladık, bunu Divana sunacağım.

Terörle Mücadele Yasası hakkında Sayın Başkanımızın belirttiği hususlara katılıyoruz. Olumlu tespitler yapılmıştır. İzmir'de bunu inceledik, bir raporumuz var, ilgili yerlere ulaştırdık.

Başkanımızın bir tümcesi biraz fazla gibi geliyor; "Biz savunma hak ve özgürlüklerinden bahsediyoruz. Savunma hakkı, savunma özgürlüğü" diyoruz. Ancak, bazı yazılarda "kutsal savun-

ma hakkı" diyor. Ben bunu yadırgıyorum, bende bu dinsel çağrışım yaptırıyor.

Anayasamızın başında "Kutsal Türk Devleti" dese dahi, artık kutsallık, aydınlık çağıyla atıldı, onun için bu tümcenin kullanılmasını istemiyorum. Saygılarla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi öğle yemeği için saat 14.30'da toplanmak üzere ara veriyoruz efendim. Teşekkür ederim.

Kapanma Saati : 13.00

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.30

BAŞKAN – İkinci oturumu açıyoruz.

Görüşmeler kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Söz sırası Sayın Necla Fertan'da, buyurunuz efendim.

AV. NECLA FERTAN (İstanbul B.) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Rapor, yeterli bir süre vererek hepimize gönderilmiştir. Bu raporu çok kısa hülasa etmek istersek, rapora göre aradan geçen 24 ay zarfında TBB 4 konuda dava ikame etmiştir. Bir tanesi, avukatların vekaletnamelerine baro sicil numaralarının yazılması hususunda genelgenin iptali davasıdır. Bu dava Danıştayda reddedilmiştir. İkinci dava, meslek uzmanlarının evrakları tasdikine mütedair bir davadır. Bu dava da yine Danıştay'da reddedilmiştir, yasal dayanaktan yoksun bulunma sebebiyle.

Üçüncü dava, Ankara İdare Mahkemesinde açılan başörtülü stajyer avukatlarla ilgilidir. Davada yürütmenin durdurulması kararı talep edilmiştir ve bu talep reddedilmiştir.

Son dava, Ankara İdare Mahkemesinde açılan basılı evrakla ilgili genelgenin iptali davasıdır. Bu davada yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir. Ne var ki bu yargının kararı idarece tatbik edilmemiş ve bunun tatbiki de sağlanamamıştır. Şimdi işittiğime göre galiba bu hususta yeni bir karar verilmiş. O tabii rapor hazırlandıktan sonra olan bir olay olduğu için, haklı olarak raporda da yer alamamış. Bunun dışında, bu 24 ay zarfında TBB Yönetim kurulu, önemli gördüğü 4 konuda Türkiye Barolarının başkanlarıyla toplantılar yapmış ve baro başkanlarımız çok büyük bir çoğunlukla bu toplantılara katılmışlar ve bu toplantılardan değerli fikirler elde edilmiş.

Bunun dışında, Sadık Ahmet davasına dış ilişkiler kısmında büyük bir hassasiyet gösterilmiş, gerekli hassasiyet gösterilmiş ve Birliğimiz bu davalara müşahit olarak bir heyet göndermiştir. Ayrıca, Türkiye Barolarından üç baro başkanı hakkında açılmış davaya da TBB temsilcileriyle iştirak etmişlerdir.

Bunların dışında rapor, birtakım genelgeler, birçok olaylar, hemen hemen her olay hakkında üretilen fikirler, yazışmalardan ibaret. Bu raporun sonuç kısmında bize delege olarak deniyor ki; biz şu tarihten şu tarihe kadar işte bu faaliyetleri yaptık, şimdi bu raporu sizin onaylamınızı istiyoruz diyorlar.

Bu onaylama kelimesinden neyi kastettiklerini tam olarak bilmiyorum. Ama eğer, bu yapılan şeyler yapılmalıdır anlamıysa bu, elbette bir delege olarak bu çalışmalarını onaylıyorum. Ama eğer, bu çalışmalar bu biçimde mi yapılmalıdır anlamıysa yine acizane ben bir delege olarak bunu onaylamıyorum. Eğer bütün yapılanlar bunlar mı olmalı anlamına ise yine ben bunu onaylamıyorum.

Birliğimizin Sayın Başkanı Önder Sav sabahleyin latife olarak dediler ki, "Biz tatlı olan bütün önerilere ve de eleştirilere açgız." Benim önerilerim galiba pek tatlı olmayacak, o yüzden benim öneri ve eleştirilerimin daha başlarken pek şansı yok; ama, ben size ve kendime dürüst olmak için bir şey söylemek istiyorum. Bu, tamamen kişisel, tamamen samimi inancımdır. Bu yalnız tatlı olan önerilere açık olup olmama hikâyesi değildir bence. Bu, aslında bir partinin içindeki bir arkadaş grubunun bazı çalışmalar için önerilerinin ve düşüncelerinin birlikte bu meseleyi yürütmesidir. Yani, delege olarak Birliğimizin Genel Kurulunda yer alan ve fakat bir arkadaş grubu olarak birlikte çalışan kimselerin biz uzak delegelerden biraz daha fazlaca şansı vardır. Her neyse, avantajlı veya dezavantajlı, izninizle ben, neden eğer yapılan şeylerin biçimi anlamında bir onaylamaysa buna katılmıyorum deyişimi söylemek istiyorum.

Barolar Birliği, Birlik Başkanlarımızın her zaman haklı olarak ifade ettikleri gibi saygın bir kuruluştur. Takdir edersiniz ki, kuruluşların saygınlıkları, onların davranışlarıyla, davranış biçimleriyle ölçülüdür. Eğer bir kurul, yaptığı şeylerden gerçek-

ten kendi kendisiyle samimi ve daha önemlisi tutarlıysa, tabii ki o kuruluş saygın bir kuruluştur. Şimdi bendeniz bu raporda bir-biriyle tutarlı olmayan ve bu yüzden de yapılış biçimine katılmıyorum dediğim şeylerden iki tanesine örnek vereceğim. Dış ilişkiler kısmında Dr. Sadık Ahmet davasına gitmek için yapılmış bir çağrı var. Bu raporun 222. sayfasında yer alan çağrıda haklı olarak Birlik Başkanımız Sayın Önder Sav diyorlar ki; "TBB, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bütün ülkelerin, Dünya Barolar Birliğine, Avrupa İnsan Hakları Konseyine, Uluslararası Af Örgütünü, başta Atina Barosu olmak üzere bütün baroları ve demokratik kuruluşlarını Sadık Ahmet ve İbrahim Şeref'in duruşması konusunda gözlemci ve duyarlı olmaya çağırmayı kaçınılmaz bir görev bilmektedir. Bu çağrının içeriğine söylenecek hiçbir şey yoktur, gayet veciz şekilde kaleme alınmıştır, ama lütfen çağrının biçimine bakalım. Böylesi veciz bir çağrı ne türlü yapılmış bir çağrı bu; bizim gazetelerimizde bile yer almayan bu çağrıyla Avrupa Hukukçular Konseyi nereden haber alacaktır? Af Örgütü nereden haber alacaktır? Avrupa baro başkanları nereden haber alacaktır? Dış ilişkiler kısmında bundan başka herhangi bir şeye temas edilmemiş. Yani Birliğimiz ne Avrupa, ne Amerika, ne şurayla ne burayla herhangi bir yazışma yapmamış. Ben bunu rapora göre söylüyorum, herhangi bir ilişkisi yok. Eğer biz samimi olarak onları bu duruşmaya çağırıyorsak, yani bu çağrı samimi ve ciddi ise elbetteki bu çağrı böyle yapılmamalıydı.

Bu çağrıyı yaptığımız insanların eline bu geçerse, size demezler miydi ki, peki sen soydaşların için bütün dünyayı böyle bir davaya müşahit olarak davet ediyorsan, ya peki kendi yurttaşlarına, kendi mahkemelerinde yapılan haksızlıklar için Ankara'da DGM'ye Avrupanın bütün barolarından başkanlık seviyesinde, Af Örgütünden müşahitler gelirken, acaba T. Barolar Birliğimiz bir tek defa; burada haksızlık yapılmış bir müşahit gönderebilir dediler mi? Eğer demedilerse, Sadık Ahmet davasına, yani soydaşlarımızın davasına vaki bu çağrı nasıl tutarlı kabul edilebilir? Durunuz daha başka bir şey var; bu çağrı yapılmış ve bizim Birliğimiz bir heyet halinde mahkemeye gitmiş, ama hesapta olmayan bir şey olmuş, duruşma o gün biteceğine ertesi güne ertelenmiş, ama ertesi gün de burada bir siyasi partinin kongresi varmış. Müşahit olarak görevli giden heyetten Başkanımız ve

bir üye o kongrede hazır bulunmak için duruşmanın ertesi günü, yani kararı beklemeden o kongreye katılmak için Türkiye'ye dönmüşlerdir. Rica ederim efendim, ilandaki bu büyük ve haklı çağrılarla münasebet içinde bir tutum mudur. Ve o zaman siz, bu davranış biçimine ciddidir der misiniz bilmiyorum ama ben demiyorum. efendim. (Alkışlar)

Son günlerde kaderi tek adamın iki dudağı arasında terkedilmiş buyurgan bir devleti korumak için çıkarılan bir yasa var. Adına "Terör Yasası" deniyor. Aslında terörü kaldırıcı bir yasa değil bu, tam tersine devlet terörünü getiren bir yasa. Devlet terörünü artırıcı bir yasa. Bu yasa hakkında Birliğimizin son derece güzel tanımlamaları var. Şimdi burada sakın yanlış anlamayınız, katiben bir iddiada bulunmuyorum, ama söylenen bir şeyi burada naklediyorum ve Sayın Barolar Birliği Başkanından lütfün bunun doğru olup olmadığını cevaplamasını rica ediyorum. Çünkü bu bir yanlışsa bu yanlış mutlaka açığa çıkmalıdır.

Adalet Komisyonu Başkanı Alpaslan Pehlivanlı Bey derler ki, "Biz, terör yasası komisyonda tartışılırken Barolar Birliğini bu tartışmaya davet ettik, ama Barolar Birliği katılmadı. Aman ne kadar şaşırıdık."

Bendeniz böyle bir şeye ihtimal vermiyorum, böyle bir şeyi iddia da etmiyorum. Ama Alpaslan Pehlivanlı Bey bunu her yerde söylediğine göre, böyle bir şeyin olmadığını Başkanımın ifade etmelerini rica ediyorum. Eğer böyle bir şey varsa, tabii artık o zaman söylenecek hiç bir şey yok. O zaman bize Terör Yasası hakkında hiçbir şey söylemek düşmez, ağzımızı kapatıp oturmak düşer sadece.

Ciddi ve gayriciddi konusunda bir misal vereceğim. Elimizde rapor metni var. Bu metin sabahleyin Sayın İzmir Barosu Başkanı tarafından söylendiği gibi, birtakım yazışmaların bir araya getirilmesiyle teşekkül etmiş. Gerçekten bir kolaylık olsun diye konular taksim edilmiş, ama pek üstünkörü ve pek acaip şekilde yapılmış. Hiç de çalışma raporuyla ilgisi olmayan, TBB ile ilgisi olmayan birtakım şeyler TBB çalışması diye getirip buraya konmuş. Mesela; raporun 68. sayfasında deniyor ki; "İstanbul Barosu, kamu kesiminde çalışan avukatlarla ilgili hazırlık yapmış ve

bunu Adalet Bakanlığına göndermiş. Adalet Bakanlığı da bu yazıyı almış Başbakanlığa havale etmiş. Barolar Birliğine de Başbakanlık "İstanbul Barosunun bu yazısını Başbakanlığa havale ettim." Çalışma raporunda bu yazı yer alıyor. Ne alakası var bunun TBB çalışmasıyla? Yani böyle gelişigüzel bir rapor hazırlayıp iki senede bir defa gelen Genel Kurula böyle bir raporu çalışma raporu diye sunmak ki bu misaller dikkatle tetkik buyurdunuzsa birkaç tane, bu da bence çok gayriciddi bir çalışma örneği.

Sayın meslektaşlarım, eğer bu onaylama, yapılanları yeterli bulma anlamıyorsa ben katılmıyorum, onaylamıyorum demiştim. Hatırlarsınız, hukukun üstünlüğü ilkesini Türkiye'ye ilk defa TBB getirmiştir. Ve bu TBB'nin övücüdür, ama ne var ki, Türkiye'de hukukun üstünlüğü prensibini herkes kullanmıştır, ama bu havada ve içi boş bir kavram olarak kalmıştır. Neden? Çünkü, Türkiye'de hukukdevleti yoktur ki hukukun üstünlüğünden söz edilebilsin. Bu ülke 1876 yılından beri hukuk devletini kurma çabasını ve savaşımını vermektedir. Kurmuş mudur? Hayır. Eğer barolar bağımsız değilse, yargı bağımsız değilse, yargıç güvencesi yoksa; o zaman nasıl olur da Türkiye'de hukuk devleti olur? Türkiye'de hukuk devleti yoksa nasıl olur da hukukun üstünlüğünden bahsedilebilir. Peki, Türkiye'de hukuk devleti yoktur da, kanun devleti var mıdır? Hayır, o da yoktur. Eğer KHK'lerle bir devlet idare ediliyorsa, KHK'lerin adedi bu kadar çoksa, o zaman bu ülkede kanun devleti de yoktur. Keyfi bir devlet vardır. İster kabul buyurun, ister buyurmayınız, manzara budur ve bugün Türkiye'de keyfi bir yönetim vardır. Avukat bir Başbakan ile avukat bir Adalet Bakanı, kendi tabirleriyle birlik ve beraberlik içinde elele vermişler, diledikleri kanunu ele alıp onun içinden kanunun bütünlüğünde bir bozulma olur mu, olmaz mı demeden canlarının istediği maddeleri değiştiriyorlar. Herhangi bir kanunu aman bir acele kaldırıyorlar, yerine pek acele bir kanun getiriyorlar ve bu işi öyle bir yere getiriyorlar ki, 2000 yılına giderken, bir "terör kanunu" bile getirmeye cesaret ediyorlar. Hâlâ biz bu devlete hukuk devleti mi diyeceğiz?..

Özlemine çektik baro bağımsızlığının, baroların vesayet altından kalkmasının. Ne kadar bilmem, ama altı ay sonra ben bu meslekte 40 yılımı dolduracağım, ben biliyorum 39,5 yıldır bu

nun özlemini çekiyorum. Ben mi sadece çekiyorum, hayır, herkes. Sayın Başkanım, Giresun'daki konuşmasında vesayet konusuna ne kadar geniş yer vermişlerdi, ne kadar veciz şeyler söylemişlerdi. "Biz, bizi itmek istedikleri dar kalem işlerini yapan kuruluşlar mı olacağız" Hayır! Çabalarımızı, bağımsızlığımızı alıncaya kadar sürdüreceğiz. Çalışma raporunun 86 ve 103. sayfasında bunları göreceksiniz. Ama göreceğimiz her şey raporun bu sayfalarında vesayetle ilgili konuşmalardan ibarettir. Onun dışında vesayet konusundan çıkmak için hiçbir şey yapılmamıştır. Peki ne yapılmasını istiyordun arkadaş diyeceksiniz bana. Canım, çıkan fırsatları da mı değerlendiremezdik. Örneğin; bir baronun başkanının ve yönetim kurulunun görevden alınması için Adalet Bakanı bir dava açmış. "Sen ey hakim, al bu adamları, benim kararlarımı dinlemiyorlar, istemiyorum bunları." TBB Başkanımız, bu davaya bizzat iştirak ettiler, savunmaya katıldılar. Tabii ki bu duyana, anlayana çok mana ifade eder. Ama bir fırsat geçmişti elimize, bunu kamuoyuna çok daha iyi duyurabilmek için bu bir fırsattı, bir baro başkanları toplantıya çağrılabilirdi. TBB olağanüstü bir toplantıya çağrılabilirdi. Bu fırsat bile değerlendirilmedi. Şimdi Adalet Bakanı, yine bir Avukatlık Kanunu değişiklik tasarısında bunu veriyor. Demiş ki; "Hakimler için çok şeyler yaptım, giderayak avukatlara da bir şeyler yapayım." Bize de bir ihsan verip gidecekler herhalde. Ama biz bu bağımsızlığı kendi hazırlayacağımız Avukatlık Kanunuyla bir başka biçimde herhalde alacağız.

Kısaca Genel Kurulunuzdan ricalarımı, istirhamlarımı dile getirmek istiyorum. Türkiye'nin durumu açıkça budur. Kimse Türkiye'de ne hukuk devleti olduğunu, ne kanun devleti olduğunu, ne de savunmanın özgür olduğunu söyleyemez. Bizim mesleğimiz savunma mesleğidir. Biz bu mesleği ya icra ederiz ya icra etmeyiz. Yarım yamalak savunma yapmaktan bıktık ve usandık. Savunma yaptırılmamaktan da bıktık ve usandık, ama biz böyle oturdukça kimsenin bize vereceği bir şey yok. Raporda Birliğin ürettiği fikirler çok güzel, ama sadece fikir üretilmiş. Bu fikirlerin hiçbirisi için en ufak bir hareket, bir çaba görülüyor.

Diyeceksiniz ki, boyuna konuşuyorsun, öner bir şey! Önereceğim. Ben şunu rica ediyorum; iki günlük toplantıyı, Divan Baş-

kanının söylediği gibi Avukatlık Kanun tasarısı çok önemli. Bu görüşmeleri çarçabuk bitirelim de Avukatlık Kanun Tasarısına geçelim. Hayır, efendim; icap ederse lütfen yemeğe gitmeyelim, baloya gitmeyelim. Bize vakit lazımsa lütfen oralardan alalım bu vakti biz. Biz oturalım bugün ilke kararlarımızı tespit edelim. Genel Kurul olarak ilke kararları tespit edilsin ve bu kararları yerne getirmek için Birliğe görev versin. Yoksa, bu genel kurulun bu iki ün ne yaptığı-yapmadığı her zaman tartışma konusu olacaktır. Öyle bir zamanda biz bir aradayız ki, hepimiz utanç belgesi diyoruz bir kanun çıkarılmış, ama bu kanun neler neler yapılmış da bir de bu kanun çıkarılmış. Şimdi artık oturmanın ve susmanın zamanı değil. Ne yapalım, söyleyeyim! Mesela, aman sakın benim dediğim yapılsın değil, bir önerisiz gelmedi demeyiniz diye söylüyorum, haddime düşmemiş sizlere akıl öğretmek; ama, mesela bu kanunun kabul edildiği günü biz avukatlar bir kara gün olarak ilan edelim ve bunun çabasını vereceğimizi, bu kalkınca da bayramını yapacağımızı söyleyelim. Mesela biz her barodan seçilmiş 5-10 arkadaş göğsümüze Anayasasında bu devletin 2. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir" diye yazılı. Biz bunu istiyoruz, bu devletin hukuk devleti olmasını istiyoruz diye bir yazı koyup gidelim TBMM önüne bekleyelim bir gün. O gelip geçenler de bizi bir görsünler, halk da görsün, bizi o meclise sözde temsil etmeye gidenler de görsünler.

Türkiye baroları bir gün için bu gerekçelerle duruşmaya girmeyi boykot etsin. Örneğin, buyurunuz Türkiye baro başkanları, Türkiye baro yönetim kurulları bu şartlarda savunma mesleği görevini icra edemiyor desin istifa etsin, buyursunlar kayyumlar koysunlar. Ya biz görevimizi yapalım, ya da görevimizi daha iyi yapalım.

Bir ufak hikâye anlatayım; bir ülke varmış, tren istasyonu yokmuş, seneler sonra bir tren istasyonu yapılmış, cici ve güzel bir istasyon. O ülkede yaşayan maomaoları bu tren istasyonuna lâıyk görmemişler. Hemen bir kanun çıkarıp demişler ki; maomaolar tren istasyonuna giremezler. Bu kanunun neşredildiğinin ertesi günü iki tane maomao tertemiz giyinip tren istasyonuna girmiş; tutuklanıp cezaevine konmuşlar. İkinci günü 5, üçüncü günü 10, dördüncü günü 100 maomao, beşinci günü 1000 mao-

mao, yüzlerce, binlerce yüzbinlerce maomao tutuklanmış. Cezaevleri almamış, açık bir sahanın etrafı telle çevrilip içine maomaolar konmuş. O da almamış ve devlet bu kanunu kaldırmak zorunda kalmış. Eh maomaolar kendilerine göre bir metot bulmuşlar, umarım ki biz delegeler de kendimize göre bir metot buluruz.

Hürmetlerimin kabulünü rica ediyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Fertan.

Sayın Turgut İnal, buyurunuz.

AV. TURGUT İNAL (Balıkesir B.) – Sayın Başkanım, değerli meslektaşlarım; önce bizim mesleğimizin dışında dinleyen kimse-
nin bulunmadığını ifade ederek sözlerime başlıyorum. Üç sıra protokola ayrılmıştı, bir sıra oldu, onlar da ayrıldılar. Bizden başka bir gazeteci, ne bir devleti âli, ne Meclis, ne hükümet, ne muhalefet, ne protokol var. Burada sadece Mersin Ticaret Odası-
toplantısı olsaydı sadece 4-5 sıra devleti âli ile dolardı. Peki biz devleti âliye yetişemiyor muyuz? Yani biz mi getiremiyoruz, gel-
miyor mu? Elimiz ona yetecek halimiz yok, ama bir eksikliğimiz var mutlaka. Beğenmiyorlar, elbette onaylamıyorlar. Biz onların hoşuna gitmiyoruz. Ama bir eksikliğimiz var. Ön sıralar proto-
kolle dolmalıydı. Arka taraflar da Mersin'in kuruluşlarıyla dol-
malıydı.

Değerli arkadaşlarım, terör yasasından bahsedildi, bunun ge-
çici hükümleri arasına aflar sokuyorlar. Bunun arasına bir utanç
maddesi sokuyorlar, o da DİSK'in mallarının alınması olayı. 12
Eylül'den iki gün sonra 14 Eylül'de yayınlanmış 15 numaralı
Milli Güvenlik Konseyinin yazısı; 11 yıl sonra onun sağlamış ol-
duğu güvenceyi şu anda devlete sağlamış durumda değiliz. Şu
an devri demokrasi diyoruz, devri demokrasimizde şu yasa gü-
vence sağlayamıyor. Ne diyor; "Vefakâr ve fedakâr Türk memur
ve işçilerinin işlerini ve görevlerini vatanseverlik, milli beraber-
lik duyguları içinde yürütmelerini bekliyorum.

İşçi ve işverenlerin ekomonik ve sosyal hakları, malları devle-
tin güvencesi altına alınmış olup, sorunlar en kısa zamanda çö-
zümlenecektir. Yani malları devletin güvencesi altına alındığı

ilan ediliyor, 11 yıl sonra ortada hiçbir karar yokken 2 trilyon lira değerindeki mallar devlet eliyle kara bir kanunla, kendi kendine utanması lazım gelen bir kanunla ellerinden devlet yoluyla gasbedilmiş oluyor. Bunları söylüyoruz, ama söylemenin yetmediğini görüyoruz. Yetmiyor! Demek ki başka yoldan, onların anladığı dilden, usulden gitmek durumundayız.

Eskişehir'de çıkan kitapta Arif Oruç tarafından 1920 yılında yayımlanan "Bolşevik görüşlü Yeni Dünya Gazetesi" diyor. 1920 yılında Bolşevik görüşlü gazete çıkıyor, 71 yıl biz bolşevik görüşe dünyayı kapatmışız. Şimdi şartlar müsait oldu demişiz kapıları açmışız. Esasen şartlar müsait değil, onların lafları. Türkiye'nin koşulları hep elverişlidir, ama onların şartları müsait değildi. 71 yıldır Türkiye'de insanları telef ettik, sonra Barış Derneği sanıklarımızı 3 yıl, 2 sene 9 ay yatırdık. Bu kanun çıktı, siz beraat ettiniz, güle güle gidiyoruz. Bu Hükümet politikası, böyle oldu diyeceksiniz. Hükümet politikası böyle oldu demek bir şey değil, hikmetinden sual olunmayan hükümet politikası Osmanlı döneminin politikasıydı. Böyle demekle sorun çözülmez. Dava açsınlar da haklarını korusunlar diyeceksiniz. Antalya Barosundaki arkadaşlarımı kutlamak isterim. Şu olay nefis bir olaydır. Bir arkadaş 241 gün tutuklu kalıyor, ödeden tazminat 25 bin lira. Yine bir arkadaş 318 gün tutuklu kalıyor, ödenen tazminat 70 bin lira. Başka bir arkadaş 180 gün tutuklu kalıyor, 15 bin lira, lütfen mahkeme kararı bu, mahkeme kararına saygılıyız, tartışılmaz. Yüce müce yok, yüce müce denmez bu mahkeme kararları karşısında. Bunu Türkiye'de herkese dağıtıp, bak ey Türk Halkı, ulus adına karar veren bu mahkemeler bak senin değerini nasıl tartıyor; bunları söylemek zorundayız. Böyle mahkemeleri teşhir etmek durumundayız. Gör bak nasıl hakimler var? Senin değerinin bir ot değerinde değil, senin gününün karşılığı bir ot etmiyor demek zorundayız. Susarsak ne oluyor, hâlâ yüce mahkeme, şeriatın kestiği parmak acımaz, hikmetinden sual olunmayan mahkemeler gibi durumla karşı karşıya kalmış oluyoruz. Esasında bu mahkemeyi TBB oybirliğiyle karar verip yılın mahkemesi seçmeliyiz, yılın mahkemesi, kendisinin ne olduğunu görmeli. Öyle kamuoyu oluşuyor. En büyük temyiz ulusumuzdur. Ulusumuza bunu yaymalı. Gör bak seni hakim nasıl değerlendiriyor diye.

Ben, 30 küsür yıllık meslek hayatımda ben görmedim. Türk insanı için 5-10 milyon lira trafik kazalarında ölümlerde manevi tazminat verildiğini görmedim. Bir arabanın dört tekerleğinin biri kadar manevi tazminat alamadım şimdiye kadar mahkemelerden. İnsanın değeri çok ucuz, çok değersiz. İnsanın bir kıymeti yok Türk mahkemelerinde ve adaletinde. Neden yok? Çoğunun ufkü çok dar, çoğu yaşamları evleriyle kürsüleriyle mukayyet, çoğunun ufkunu açmak durumundayız. Bu insanları batı kültürüyle batı sanatına alıştırmak zorundayız. Komplekslerinden kurtarmak durumundayız. Bu konulara girmek durumundayız.

Adam belediye başkanı. Açığa alınıyor, mahkemeyi kazanıyor, yürütmeyi durdurma kararı alıyor. Danıştaya başvuruyor, kazanıyor, Bakanlık göreve geri getirmiyor. Danıştaya başvuruyor 6 sene sürüyor, 6 sene sonra Danıştaydan karar alıyor. 100 bin lira manevi tazminat. Ulusal iradeyle geliyor, dava kazanıyor. Belediye başkanlığı hakkını kazanıyor, göreve döndürülmüyor, 100 bin lira tazminat.

Biz bu kürsülerde yıllardır konuşmalarımızı hep siyasi makamlara, hükümet, Meclis, bakanlar; öyle yaptık. Hayır, demokrasimiz içinde oklarımızı yargıya çevireceğiz, adalete çevireceğiz, adalete demokrasiyi sokmaya çalışacağız. Adalete sokamadık. Sokamadığımız için; adam partisinin, belediyesinin içerisinde "Savaşa Hayır" yazıyor parti meclisinin binasına, jandarma girip onu alıyor karakola götürüyor. Cumhuriyet savcısı onu mahkemeye sevk ediyor. Cezası 6 ay. Siyasi nedenle işlenirse cezası bir yıl. Paraya çevrilmiyor, tecil edilmiyor ve Anayasa Mahkemesine gidilemiyor. Mahkeme Allah'tan içine sindiremedi. Bir parti, savaşa hayır diyecektir, üyesi de diyecektir. İçine yediremediği için beraat ettirdi. Balıkesir'den Zonguldak'a bir kamyon lahana gönderiyor. grevci işçilere. Adamı sanık yapıyorlar ve Balıkesir'deki gazeteler savaşa hayır için komedi oluşturuyor yahut da insanlığı yargıladık diye yazı çıkarıyorlar. Şunun kadar bizler Cumhuriyetin savcısına "Sen nesin, sen yol geçen hanı mısın, sen Cumhuriyet savcısı değil misin, niye irdeleniyorsun, bir insanı niye sanık yapıp mahkemeye sevk ediyorsun" demiyoruz. O konuya girip tartışmıyoruz. 1991 Türkiye'sinde 14 yaşında bir kız için

mahkeme 15 bin lira nafaka takdir ediyor. Bu nafaka daha önceki dönemde Cemali isimli kızın nafakası 11 bin liraydı, sonra 22 bine çıkardı. Ne senin bu ufuk darlığın? Nasıl mahkemesin, bu nasıl karar demiyoruz. Türk halkının yaşam koşullarını, Türk halkının seviyesini sen böyle mi değerlendiriyorsun demek lazım. Biraz mahkemelerin üzerine gitmek lazım. Konumuz siyaset, Meclis, Hükümet, Başbakan, Adalet Bakanı; hayır efendim, içimizdekileri ortaya çıkarmak durumundayız. Başka türlü bu konuya varamayız.

İş mahkemesi açılmış 1982'de, 1991 senesine gelmişiz. Tren kazasında adam ölüyor, 9 sene bu dava devam ediyor. Balıkesir Yem Sanayiinde 1983'de dava açılıyor. 1991'e girdik dava devam ediyor. Ek dava açacağız, birinci dava 10 bin liraydı, ikinci dava açacağız, korkumuz zaman aşımına uğraması. Çünkü kazadan bu yana 14 sene geçti. Hani seri mahkeme, ucuz mahkeme? Çok süratli olacaktı bu. Bunlar bizim konumuz değil mi? Biz niye bunun üzerinde durmuyoruz?

Gazete yazıyor, teksir gazetesi; "Ergani'de tutuklama haftası başladı" diyor. Sanki kutlama haftası başlamış gibi. Niye tutukluyorsun. Bu kadar tutuklanmaz ki. Askerî Yargıya Başkanının Balıkesir'de konuşması vardı: "Japonya'da insanlar yüzde 99 mahkemeye sevk edilirse beraat ederler, mahkûm olurlar" diyor. Bizde sevk edilenler, onu mahkeme halletsin deriz. Bana "Sayın İnal, mahkeme kararı size şeref bahşeder" diyor. "Biz sizi mahkemeye sevk edersek beraat edeceğinizi biliyoruz, şeref bahşeder mahkeme kararı" diyor. Tükürür gibi bir laf. Oturlar Ankara'nın göbeğinde, iki tane mutemet mahkeme bulunuyor, yılbaşı tatilinde cumartesi öğleden sonra, grevi durdurma kararı alınıyor. Sonra faks emirleriyle bunu tebliğ etmeye çalışıyor.

Sevgili meslektaşlarım, şimdiye kadar hanginize ihtiyati tedbir kararı faks emriyle tebliğ edildi? İşte bu önümüzde. Sonra grevi durdurma kararı veriliyor, duruşmaya kimse gelmiyor. Gelmediği zaman bu faks emirleriyle isticâl gösteren o mahkemenin; "beyefendi, bundan bizim kararımızı faks emirleriyle yapmanızı rica ediyoruz" dememiz lazım.

Çok konu var, toplamak istiyorum. İzmirli hemşerilerim bilirler, Orjent Gıda Sanayi diye bir şirket vardır. Dava açıldı, kaza-

nıldı bitti, icraya veriyoruz şirket yok, tebligat yapamıyoruz şahıs yok, Ticaret Odasına başvurduk, cevap; "Odamız sicil kayıtlarında yapılan araştırma sonucunda Orjent Ticaret firmasının kaydına rastlanmamıştır. Bilginizi rica ederim." Bu bir hukukçunun, benim sorunumdan çokdaha ağır değil mi? Bunun güvencesi ne olacak? Hani fonlardan bir tanesi buna, hani emeğinin, kıdeminin karşılığı; böyle bir şirket olup olmadığı zaman adalete hizmet ettiğimiz, sosyal demokrasi içinde bulunduğumuz şu dönemde, şu 90 işçinin haklarını veren mahkeme kararı hiçbir şeye yaramadığı zaman biz bu mesleği görül rahatlığı içerisinde kullanabilecek durumda mıyız? Biz hukuk adamıyız diyecek durumda mıyız? Bu konuya girmek lazım arkadaşlarım.

"Yüz kızartıcı ibra" demişiz; bir bira fabrikasında cereyan çarpıp kolu kesiliyor, dava devam ederken adamdan bir ibra alınıyor "Haklarımdan vazgeçtim, hepsini aldım" diye. Adama soruyoruz, ben imza atmadım diyor, savcılık olaya el koyuyor. Onun için yüz kızartıcı ibra dedik, ama bunlar halen devam ediyor. Buna benzer çok şeyler devam ediyor.

Sevgili arkadaşlarım, bunlar hukukun konuları, adaletin konuları, yargının konuları bunlar. O bakımdan bunlara girdim, başka da çare yok. Ama biz şu sanık sandalyesine hep başkalarını değil, belki kendimizi, bizimle beraber cübbe giyen insanları oturtduğumuz zaman, onları eleştirdiğimiz zaman, kamuoyuna duyurduğumuz zaman, kamuoyuna malettığımız zaman bu sorunların çözüleceğine inanıyorum. Başka çare görmüyorum.

Saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İnal.

Bu arada divanımıza mesajlar gelmiştir, arz ediyorum;

İsmet Ocakçıoğlu (Yargıtay Başkanı), Erdal İnönü (SHP Genel Başkanı), Süleyman Demirel (DYP Genel Başkanı), Mustafa Taşer (Devlet Bakanı), Mahmut Oltan Sungurlu (Adalet Bakanı)- Işın Çelebi (Devlet Bakanı), Murat Karayalçın (Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı), Prof. Necmettin Erbakan (Refah P. Genel Başkanı), Feyyaz Bilgen (Silifke Belediye Başkanı) Alkışlar)

Sayın Ali Rıza Dizdar, buyurunuz efendim.

AV. ALİ RIZA DİZDAR – Sayın Başkan, Sayın Kongre Üyeleri, Sayın Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri ve Başkanı; Mersin Barosu Başkanı sözlerine şöyle başladılar; "Bizlerin yapmış olduğu görev hem mesleki görevdir, hem de ülke sorunlarıyla uğraşılan bir görevdir. Yıllardır birtakım meselelerin çözümlerini dile getirip kamuya açıkladık, ama yenileri eklendi." Burada bir eksiklik var.

TBB Sayın Başkanı gerek açıklamalarında, gerekse benden evvelki konuşmacıların söylediği gibi, çalışma raporlarının birtakımyerlerinde son derece güzel cümleleri altında "biz bir baskı grubuyuz" deyimini de devamlı kullanıyorlar. Doğrudur, baskı grubuyuz, ama "yıllardır çözümler geliyor, bunları kamuoyuna açıkladık" cümlesi geldiği zaman Büyük Şair Nazım Hikmet'in bir sözünü anımsıyorum. "Ben ölmüş babamdan ileri, doğacak çocuğumdan geriyim." Yani, biz hep bu mirası aldık, hep bu mirasla gidiyoruz, ama bir türlü bizden sonra geleceklere bir şey veremeyeceğiz. Nitekim, çalışma raporunda kendilerini burada temsil edemeyen –yasa gereğince 15 yılı dolduramadığı için– genç meslektaşların gerek topluluk sigortasıyla ilgili, gerekse vergi kanunundaki sıkıntılarla ilgili bir çalışmanın yapılmadığını bu raporda da gördük. Onlar burada dile getiremiyorlar, ama biz burada dile getirelim de bari bizden sonrakilere bu kabahatlerimizi, bu ayıbımızı bağışlamaları için söyleyelim dedim.

Değerli, meslektaşlarım, bizim görevimiz var, bir mesleki görevimiz, bir de ülke sorunlarıyla ilgili görevimiz var. Gerçekten insanlık tarihinin en onurlu ve değerli meslektaşımın söylemesine rağnem en kutsal görevi avukatlık mesleğidir. Çünkü, avukat toplumdaki hiçbir zaman soyutlanamaz. Avukat, toplum meseleleriyle uğraşır, toplumun içinde bir üye olarak daha ileriye, daha güzele gitmesi için mücadelesini verir; ama, bizim ülkemizde demokrasi yoktur. Hep bizler demokrasi mücadelesini veren birer nefer şeklinde hareket ederiz. Yani, kendimizi halk katmanlarından ülke insanının sorunlarından hiç ayrı tutmayız. Sıkıyönetimler olur, duruşma kapılarına gene bizler gideriz. Baskı grupları olur, bunlara karşı çıkarız. Halkımız ezildiği zaman

halkımızın yanında varolmaya çalışırız; avukat devamlı bu onurlu mesleğini dünya insanlık tarihinden bugüne kadar sürdürmeye çalışmıştır.

Şimdi benim dikkatimi çeken bir unsur "Baskı grubu" cümlecigi içinde yer alıyor. Gerçekten TBB, son derece onurlu bir hareket ve onurlu bir eylem yaptı. Baronun adalet yılı açılış konuşması sırasında kendisinden konuşma metni istendiğinde Yargıtaydan, Sayın TBB Yönetim Kurulu ve Başkanı bize çağrıda bulundu ve bizler Ankara'ya gidip ayrı törenle katıldık. Çünkü, bizim mesleki onurumuzu zedeleyen bir harekete karşı eylemde bulunduk. İzmir'de başlayan cezaevleriyle ilgili görüşmelere, aranmamızla ilgili girişimlerde, üstlerimizin aranmasında sıkı yönetimde dahi İzmir Barosunun mensupları cezaevlerinde üstlerini arattırmazlardı. Bunun cevabını Sayın İstanbul Barosu Başkanım ve Yönteim Kurulu Üyeleriyle birlikte Sağmalcılar Cezaevinde koymayı düşündük ve koydukları etkin eylemden sonra bu üst arama gitti. Fakat bence aşağılayıcı bir kâğıt imzalamaya formülü çıktı. Bu hususta nedense TBB Yönetim Kurulu bir çalışma içine girmediğini esefle burada açıklamak isterim. Taşra tabirinin kullanmayı hiç sevmem. Biz, ülkenin ve dünyanın her yerinde görev yaparız, her yere gideriz. Ama taşra borusu, İstanbul Barosu ve Ankara Barosu şeklindeki uygulamalarda birtakım eksiklikler söz konusu olursa, bu eksiklikler de sadece yazışmalarla değil, etkin eylem türleriyle, etkin olabilecek çalışmayla giderilir. Maalesef dün Mersin'e geldiğimde Mersin Cezaevine uğradım. Mersin Cezaevinin kapısının önünde bir onbaşı "İçeriye giremezsin" dedi. Niçin diye sorduğumda "Başsavcının emriyle sizde vekaletname yoksa görüş yapamazsınız" dedi. Demek Mersin'de Barolar Birliği toplantısı oluyor ve Mersin'e geldiğimizde bu uygulamalar Mersinli meslektaşlarıma daha evvelden de yapıyorsa, acaba Diyarbakır'da, doğuda neler oluyor, onu dile getirmek benim için son derece zor bir olay. (Alkışlar)

Sayın TBB Başkanına verilmek üzere Divana bir belge vereceğim. Kendileri eski bakandırlar ve içimizde parlamenter olanlar da vardır. Acaba TBMM'ye, bakanlık sıfatıyla eski milletvekili sıfatı olmaksızın, hiç girmeye teşebbüs ettiler mi? Ben ettim. Geçenlerde gittim. Bakınız TBMM'de halk kuyruğa girer, biz de

kuyruğa girdik, halkımızın yanındayız. TBMM ziyaretçi kartının fotokopisini bir hukukçu milletvekiline aldirttim. Ben baro kimliğimi verdiğimde görevli, baro kimliğimi attı. Niçin ben avukatım dedim, "Hayır, senin avukatlığın burada geçmez". Neden dedim, "Senin kimliğin geçerli değil ki" dedi. Arkasını okuyun da görün dedi. İsrarla söyledim, bir milletvekili ismini verdim, "Başka kimliğin var mı" dedi, yok dedim, yok diye ısrar edince aldım fotokopisini çektim, okuyorum arkasını; "Not: Geçerli hüviyetler; nüfus cüzdanı, pasaport, ehliyetname, emekli cüzdanı, sağlık cüzdanı". Bizler demek ki emekli ve sağlık cüzdanından da geçersiz. Yani kimliğimiz orada geçmiyor. Orada milletvekilleri avukattır. Benim Birlik Başkanım da eski bir bakandır. Ben oraya avukat kimliğimin geçmediği bir yere gitmeyi bundan sonra zait addediyorum. Bu yazışmalarla olacak bir olay değil. Kokteyllerde de söylenecek bir olay değil. TBB'den Türkiye'deki barolara bir eylem türünü tavsiye ediyorum. Eğer sizler de münasip görürseniz bir günlüğüne bütün eski milletvekilleri ve halihazırda TBMM'de milletvekili olanlar halk kapısından avukatlık kimliğiyle girsinler. O kuyruğa girsinler, içeri alınmadığı takdirde onun hesabını orada sorsunlar. Yoksa, yazışmalarla, çizişmelerle bu olacak bir şey değil.

Necla Hanım da bir olay anlattı. Bir bankaya gidildiğinde gene avukatlık hüviyetinin geçersiz olduğu söylendi. Bizim kimliğimiz geçerli değilse, biz kimliğimizi ve geçerliliğimizi sağlayamıyorsak, bunun için bir şey yapamıyorsak, yani o zaman halkımızın yanında hukuk mücadelesi yaparken cübbelerimizi çıkarıp mı yapalım, yoksa cübbelerimizle birlikte mi yapalım? Bu soruyu kendi kendimize sormak istiyorum. Bu hususta da bir eylem türünün konulmasını arzu etmekteyim.

Bağımsız baro, bağımsız yargı, savunmanın varolduğu yerde vardır. Ülkede demokrasi yoksa demokrasinin sağlandığı yerde vardır.

Hepinizi içtenlikle selamlar teşekkür ederim (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın İnal.

AV. NABİ İNAL (Hatay B.) – Sayın başkanlar, değerli delege arkadaşlarım; Çalışma Raporunu okuduk, değerli Başkanımızın ve Yönetim Kurulunun geçmiş dönemdeki çalışmalarından dolayı kendilerini kutlarız,

1969 yılında kurulan TBB, kuruluşuyla birlikte Hatay Delege-si olarak genel kurul toplantılarını ve Birlik çalışmalarını izlemekteyim. Birliğimiz, kuruluşundan itibaren 1980 yılına kadar gerçekten etkinliğini ve saygınlığını koruyan ve ortaya koyduğu ilkelerin tüm ülkede kamuoyunda benimsendiği bir kuruluş idi. 1980 yılından sonra oluşturulan bir hükümet cephesi, baroları ve Barolar Birliğini karşısına alarak barolarımızı ve Barolar Birliğini karşısına alarak barolarımızı ve Barolar Birliğimizi başka kuruluşlar gibi enterne etmek ve kendi dümen sularına almak istediler. Ve işte o tarihten itibaren de Birliğimizin etkinliği yavaş yavaş azalır oldu, üzülererek söylüyorum. Ama, Barolar Birliğimiz, saygınlığını eskiden olduğu gibi, hatta daha da fazla devam ettirdi. Ülkemizde bugün yepyeni bir ahlâk anlayışı hâkim olmuştur. Daha doğrusu bir ahlâksızlık anlayışı hakim olmuştur. Ahlâksızlık bugün tasvip edilen bir hal haline gelmiştir. İşte bu ahlâksızlık anlayışının ülkemizde hakim olması nedeniyle Barolar Birliğimizin etkinliği de azalma göstermiştir. Görülüyor ki, bu etkinliğin azalmasının engellenmesi ve bu etkinliğin çoğaltılması için yeni birtakım yöntemlerin belirlenmesi gerekir. Bugün yargı enterne edilmiştir. Yüksek Hakimler Kurulu, siyasi organın tamamen dümen suyuna girmiştir. KHK'ler olağan hale gelmiştir. Bir kaymakamımız yabancı askerî güçler tarafından tartaklanmıştır, sövülmüştür; basılı evrak rezaleti yasa kararlarına rağmen, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen, yasadaki açık hükümlere rağmen alabildiğine uygulanır olmuştur ve bütün bunlara karşı oluyor efendim, olur efendim, inşaallah daha iyisi yapılır efendim demekten öteye gidilmemiştir.

Benim önerim, TBB Genel Kurulunun yeni bir yöntem belirlemesidir. Öğleden önce konuşan İzmir Barosu Başkanı Sayın Kurt arkadaşımızın vermiş olduğu önergeye ben de imzamı koydum. Katılıyorum. Yeni sistemler, yeni yöntemler belirtmemiz lazım. Bu yöntemlerin neler olacağını elbetteki Genel Kurulumuz belirleyecek. Ama kamuoyunu etkileyecek, iz bırakacak ve

kamuoyuna kabul ettirecek yollar olacak bu. Genel Kurulda bir takım ilke kararları tespit edilecektir. Bu yolları ve yöntemleri belirtmediğimiz takdirde biz giderek etkinliği sifıra inen bir kuruluş haline geleceğiz ve burada kendimiz konuşacağız, kendimiz dinleyeceğiz, kendi kendimizi alkışlayacağız. Onun için buna son verilmesi gerektiği kanısındayım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Ali Turgan.

AV. ALİ TURGAN – Değerli meslektaşlar, TBB kurulduğu günden beri demokrasi mücadelesinde yeri olan, işlevi olan bir kuruluştur. Kurulduğu günden beri değerli başkanlarıyla, yönetim kurulu üyeleriyle ve genel kurullarıyla bu işlevi yapmıştır ve yapmaktadır. TBB'nin bütün genel kurulları bu bakımdan önemlidir. Demokrasinin, hukukun üstünlüğünün insan haklarına dayalı demokrasinin macadelesi yapıldığı için.

Savunma sorunları yalnız avukatları değil, bütün yurttaşları ilgilendiren sorunlardır. Çünkü, yargı bağımsızlığı, baro bağımsızlığı temel hak ve özgürlükler demokrasimizin sorunlarıdır. Bütün yurttaşlarımızı ilgilendirir. Bunların hepsi insan haklarına dayalı demokrasinin sorunlarıdır. O bakımdan, genel kurullarda katkılarımızı, uyarılarımızı ve eleştirilerimizi yapmak suretiyle yönetim kurullarına yardımcı olmak görevimizdir. Yasakçı demokrasinin sürdüğü, yasadışı çok partililiğin sürdüğü, gerçek demokrasiye bir türlü ulaşamadığımız dönemler sürüyor. Çoğulcu, insan haklarına dayalı, demokrasiye bir türlü geçemedik. Yasakçılık, idarenin keyfi uygulamaları sürüyor. Bu arada Terör Yasası çıkarılıyor. Bu yasanın bir özelliği var, hep derler ki; işkenceyi olursa takip ederiz. İşkence bir sorgulama yöntemi değildir. Oysa, bir terör yasa, işkencenin sorgulama yöntemi olarak kullanıldığının da ikrarıdır. Bu yasa önerenler, sanıklara getirdikleri hükümlerle, terör sanıklarına getirdikleri hükümlerle, görevli sanıklara getirdikleri hükümler arasında koydukları farklarla bunu göstermişlerdir. Sanıklar, terör sanıkları üç avuktan fazla tutamaz. Görevli polis, işkenceci sanıklar istedikleri

AV. NABİ İNAL (Hatay B.) – Sayın başkanlar, değerli delege arkadaşlarım; Çalışma Raporunu okuduk, değerli Başkanımızın ve Yönetim Kurulunun geçmiş dönemdeki çalışmalarından dolayı kendilerini kutlarız,

1969 yılında kurulan TBB, kuruluşuyla birlikte Hatay Delege si olarak genel kurul toplantılarını ve Birlik çalışmalarını izlemekteyim. Birliğimiz, kuruluşundan itibaren 1980 yılına kadar gerçekten etkinliğini ve saygınlığını koruyan ve ortaya koyduğu ilkelerin tüm ülkede kamuoyunda benimsendiği bir kuruluş idi. 1980 yılından sonra oluşturulan bir hükümet cephesi, baroları ve Barolar Birliğini karşısına alarak barolarımızı ve Barolar Birliğini karşısına alarak barolarımızı ve Barolar Birliğimizi başka kuruluşlar gibi enterne etmek ve kendi dümen sularına almak istediler. Ve işte o tarihten itibaren de Birliğimizin etkinliği yavaş yavaş azalır oldu, üzülerek söylüyorum. Ama, Barolar Birliğimiz, saygınlığını eskiden olduğu gibi, hatta daha da fazla devam ettirdi. Ülkemizde bugün yepyeni bir ahlâk anlayışı hâkim olmuştur. Daha doğrusu bir ahlâksızlık anlayışı hakim olmuştur. Ahlâksızlık bugün tasvip edilen bir hal haline gelmiştir. İşte bu ahlâksızlık anlayışının ülkemizde hakim olması nedeniyle Barolar Birliğimizin etkinliği de azalma göstermiştir. Görülüyor ki, bu etkinliğin azalmasının engellenmesi ve bu etkinliğin çoğaltılması için yeni birtakım yöntemlerin belirlenmesi gerekir. Bugün yargı enterne edilmiştir. Yüksek Hakimler Kurulu, siyasi organın tamamen dümen suyuna girmiştir. KHK'ler olağan hale gelmiştir. Bir kaymakamımız yabancı askerî güçler tarafından tartaklanmıştır, sövülmüştür; basılı evrak rezaleti yasa kararlarına rağmen, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen, yasadaki açık hükümlere rağmen alabildiğine uygulanır olmuştur ve bütün bunlara karşı oluyor efendim, olur efendim, inşaallah daha iyisi yapılır efendim demekten öteye gidilmemiştir.

Benim önerim, TBB Genel Kurulunun yeni bir yöntem belirlemesidir. Öğleden önce konuşan İzmir Barosu Başkanı Sayın Kurt arkadaşımızın vermiş olduğu önergeye ben de imzamı koydum. Katılıyorum. Yeni sistemler, yeni yöntemler belirtmemiz lazım. Bu yöntemlerin neler olacağını elbetteki Genel Kurulumuz belirleyecek. Ama kamuoyunu etkileyecek, iz bırakacak ve

kamuoyuna kabul ettirecek yollar olacak bu. Genel Kurulda bir takım ilke kararları tespit edilecektir. Bu yolları ve yöntemleri belirtmediğimiz takdirde biz giderek etkinliği sıfıra inen bir kuruluş haline geleceğiz ve burada kendimiz konuşacağız, kendimiz dinleyeceğiz, kendi kendimizi alkışlayacağız. Onun için buna son verilmesi gerektiği kanısındayım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Ali Turgan.

AV. ALİ TURGAN – Değerli meslektaşlar, TBB kurulduğu günden beri demokrasi mücadelesinde yeri olan, işlevi olan bir kuruluştur. Kurulduğu günden beri değerli başkanlarıyla, yönetim kurulu üyeleriyle ve genel kurullarıyla bu işlevi yapmıştır ve yapmaktadır. TBB'nin bütün genel kurulları bu bakımdan önemlidir. Demokrasinin, hukukun üstünlüğünün insan haklarına dayalı demokrasinin macadelesi yapıldığı için.

Savunma sorunları yalnız avukatları değil, bütün yurttaşları ilgilendiren sorunlardır. Çünkü, yargı bağımsızlığı, baro bağımsızlığı temel hak ve özgürlükler demokrasimizin sorunlarıdır. Bütün yurttaşlarımızı ilgilendirir. Bunların hepsi insan haklarına dayalı demokrasinin sorunlarıdır. O bakımdan, genel kurullarda katkılarımızı, uyarılarımızı ve eleştirilerimizi yapmak suretiyle yönetim kurullarına yardımcı olmak görevimizdir. Yasakçı demokrasinin sürdüğü, yasadışı çok partililiğin sürdüğü, gerçek demokrasiye bir türlü ulaşamadığımız dönemler sürüyor. Çoğulcu, insan haklarına dayalı, demokrasiye bir türlü geçemedik. Yasakçılık, idarenin keyfi uygulamaları sürüyor. Bu arada Terör Yasası çıkarılıyor. Bu yasanın bir özelliği var, hep derler ki; işkenceyi olursa takip ederiz. İşkence bir sorgulama yöntemi değildir. Oysa, bir terör yasa, işkencenin sorgulama yöntemi olarak kullanıldığının da ikrarıdır. Bu yasa önerenler, sanıklara getirdikleri hükümlerle, terör sanıklarına getirdikleri hükümlerle, görevli sanıklara getirdikleri hükümler arasında koydukları farklarla bunu göstermişlerdir. Sanıklar, terör sanıkları üç avukattan fazla tutamaz. Görevli polis, işkenceci sanıklar istedikleri

kadar avukat tutabilirler ve bunların avukatlık ücretleri hiçbir sınırlama getirilmeksizin devlet tarafından ödenir.

Terör sanıklarının tutuklanması asıldır, halbuki işkenceci sanıkların tutuklanmaması asıldır. Bu, sadece bu yasa önerenlerin işkenceyi sorgulama yöntemi olarak düşündüklerinin zımnı bir ifadesidir.

Arkadaşlar, bir Anayasa tartışması getiriliyor. Asıl demokrasi sorunu unutturulmak için. Bu oyuna gelmemek lazımdır. Anayasa, toplumsal uzlaşmayı gerektirir demek, 3-5 tane parti uzlaşacak, yönetim kurulları bir tasarı hazırlayacak, sonra bunlar oylamaya sunulacak demek değildir elbette. Anayasa tartışması gerçekten özgürlük ister. Gerçekten özgürlüğü engelleyen yasalar dururken, Anayasa tartışmasına geçmek yanlışır kanaatindeyim.

Türkiye'de antidemokratik yasalar üstünde adlarını koyarak bir kamuoyu oluşturulması lazımdır. Dernekler Yasası, Siyasal Partiler Yasası, Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası, Toplantı Gösteri Yürüyüşleri Yasası, hatta Avukatlık Yasası ve daha birçok yasalar üstünde, toplumda tartışma ortamı yaratılması lazımdır. Dikkatlerin buna çekilmesi lazım. Bütün siyasi partilerin de böyle yapmaları lazımdır. Yoksa, yüz seneden beri olduğu gibi, birtakım uzmanların hazırladıkları tasarıların kısa zamanda görüşülmesiyle memleketin kurtarılacağını ya da demokrasiye kavuşulacağını sanmak hayaldir.

Türkiye'de hep iki şey söylenmiştir, yüz senedir; eğitim meselemizi hallettiğimiz zaman sorunları çözeriz; iyi bir Anayasa getirdiğimiz zaman sorunları çözeriz. Oysa bütün bunların hepsi halk içindir, halk da soyut bir şey değildir, bireylerden oluşur. O bireylerin bunu istemesi lazımdır her şeyden evvel. O halde, o bireylerin isteyeceği bir demokrasinin kurulabilmesi, böyle bir bilincin yerleşmesi için mücadele edilmesi lazımdır. Bir süreç işidir. O halde, öncelikle Anayasanın tartışılacağı ortamın nasıl olacağını sağlanması, birer birer antidemokratik yasaların üstüne gidilmesi çok daha doğru olur.

Bu arada Avukatlık Yasa Taslağı da tabii düşünölmelidir. Bununla ilgili görüşmeleri 14. maddeye bırakalım. Bence burada

teknik bir hata olmuş. Mademki Yönetim Kurulu sunmaktadır tasarımı yönetim kurulu çalışmaları içinde değerlendirilir; burada eleştirilmesi lazımdı. Ama, 14. maddeye sıra geldiğinde belirtirim. Yani, işin aceleye geldiğini belirtmek bakımından bir şeyi söylemeden geçemeyeceğim.

5. maddesinde Birliğin hazırladığı taslağın; avukatlığa kabulde engeller sayılırken a) Taksirli suçlar hariç, kesinleşmiş bir kararla iki yıldan fazla hapis veya bir yıldan fazla ağır hapis cezasıyla yahut zimmet vesaire yüzkızartıcı suçlar ile kesin olarak hüküm giymiş olanlar avukat olamaz" deniliyor.

Şimdi irtikap, ihtilas, zimmet ve diğer sayılanlar tamam da, bu kesinleşmiş bir kararla iki yıldan fazla hapis veya bir yıldan fazla ağır hapis cezası niye konmuş? Büyük bir dikkatsizlik olmuş gibi geldi. Daha yakın zamanda bunun mücadelesini hep beraber verdik; nasıl olmuş da bunu koymuş arkadaşlar. Bunun üstünde durmamışlar mı? Herhalde bir unutkanlık olmuş, bunu hatırlatmak istiyorum. Bu, aceleye geldiğinin bir göstergesi. 14. maddeye sıra geldiğinde diğer görüşlerimi belirteceğim. Ama burada vurgulamak ihtiyacını hissettim.

Sevgili arkadaşlar, değerli Baro Birliği Yönetim Kurulunun ve değerli Başkanının sunuşlarında katılmadığım bir hususu, bir yaklaşımı belirteyim. Bu da laiklik konusundadır, yani laiklik konusundaki yaklaşımlarına katılmıyorum. Raporunda deniyor ki; laikliğin yozlaştırılmasına 12 Eylül sonrası ilk ve orta öğretimde zorunlu din dersleri okutulmasına yol açılarak başlamış, günümüzde çağdaşlığa ters düşen giysilere olur verilmek istenmesiyle hız kazandırılmıştır" deniyor.

Başkanlık raporunda da laikliği, Cumhuriyetimizin simgesi olduğu belirtiliyor. Laikliğin önemi ortada, ama ben bu yaklaşımdan yana değilim. Önce laikliğin yozlaştırılmasına 12 Eylül'den sonra başlanmıştır dersek çok büyük yanlış yapmış oluruz. Çok büyük yanlış değerlendirmelere sebep olur. bu. Laikliğin yozlaştırılmasına 1947 yılında başlanmıştır. İlk ve orta okullara ihtiyari olsun din dersinin konulması, bunun gerekliliği vurgulanarak o zamandan başlamıştır. İmam hatip okullarının hazırlığı o zaman başlamıştır. Zaten din devletin içindeydi. Laiklik

dinden bağımsızlığı ifade eder. Laik devlet, dine karşı kayıtsızdır, din karşısında tarafsızdır. Ama, cumhuriyetin ilk yıllarında Diyanet İşleri Örgütü devletin içine alınmıştır. O dönem bir ihtilâl dönemidir. Cumhuriyet, saltanatı, hilafeti yıkmıştır, kendisini saltanata ve hilafete karşı savunacaktır. Bir laikliğin de oluşturulmaya çalışıldığı bir dönemdir o. Tek parti dönemidir, yani ulusal bağımsızlık savaşını da içine alan bir devrim dönemidir. İşte o dönemde laiklik ilkesinin benimsenmesine karşın devlet örgütü içinde Diyanet İşleri İdaresine yer vererek dinsel tepkileri denetim altına almak ve Müslümanlığı belli bir dinsel anlayışın sınırları içinde tutmak istemiştir. Dolayısıyla, devlet gerçek anlamda laik olmamıştır. Ama bunu o ihtilâl dönemi koşullarında değerlendirmek lazımdır. Ama, çok partili düzene geçilirken dinin, devletin dışına çıkarılması gerekirken, bunu yapmak şöyle dursun, okullara önce ihtiyari, sonra mecburi din dersleri konularak devletin dine müdahalesi güçlendirilmek istenmiştir; ama tersi olmuştur. Dinin de devleti etkilemesinin yolu açılmıştır. Bunun sonucu, Diyanet İşleri İdaresi siyasal iktidarların kültür ve dünya görüşleri yönünde yeni işlevler kazanmış. 1982 Anayasası ile zorunlu din kültürü ve ahlâk öğretiminin Anayasaya konmuş olması, dinsel iktidar isteyenlere büyük güç vermiştir.

12 Eylülle birlikte devlet olanaklarından yararlanılarak yerleştirilen ve yerleştirilmekte olan İslâm sentezi –ki özelliği çoğulculuğa, demokrasiye karşı olmasıdır– devletin resmi görüşü olmuştur.

Şimdi bu şeriatçılık çoğulculuğa, demokrasiye, Türk İslâm sentezi, şeriatçılık gibi çoğulculuğa, demokrasiye karşıdır. Bütün buna karşı tek çare çoğulcu demokratik topluma geçebilmektir. Çünkü, Cumhuriyet devriminin amacı da zaten budur. Tam bağımsızlık ve çoğulcu demokratik topluma, yani çağdaşlaşmaktan anlaşılan bu amaçtır. Ya çoğulcu demokrasiye geçilecek, çoğulculuk tamamen yerleştirilecek; bunun karşıtı zor kullanmaktır. Zor kullanmayı reddettiğimize göre, çoğulculuğu benimsememiz, bunun gereklerini yapmamız lazımdır. Şu halde laikliğe aykırı akımlarla savaşmak isteyenlerin öncelikle din örgütünün devletin dışına çıkmasını istemeleri ve demokratik laik düşünceleri savunmaları ve toplumu da bunun savunulması ortamının yara-

tilması için çeşitli grupların, görüşlerin düşüncelerini rahatça açıklamaları için, bireylerin düşüncelerini rahatça açıklamaları için bir demokratik mücadele ortamının yaratılması için çaba gösterilmelidir. Devlette hiçbir ideolojinin yeri yoktur. Yönetimlerin ideolojisi söz konusu olamaz. Herhangi bir ideoloji gibi din de bir ideolojidir, devletin baskı gücünü kullanmamalıdır. Onun için, bu devletin baskı gücünün bir fikrin eline geçerek kullanılmasının karşısında olmamız gerekir.

TBB'nin kurallarına her üyenin uyması lazımdır. TBB'nin kurallarına aykırı olarak bir kıyafetle gelen kişilerin önlenmesi gerekir. Bu da yapılmıştır. Ama, TBB'nin kurallarına uyulması başka şey, üniversite öğrencisine türbanı siyasi maksatla takıyorsun diye müdahale etmek başka şeydir Anayasa Mahkemesinin bu konudaki kararı doğrudur, çünkü, üniversite bir kılık kıyafet nizamnamesi getirmiştir. Buna istisna olarak dinî inanışı nedeniyle giyorsa, o zaman takabilir, giyebilir denmiştir. Bu laikliğe aykırıdır ve Anayasa Mahkemesinin kararı yerindedir. Acaba bir üniversite öğrencisine 1980'den sonra yapıldığı gibi kılık kıyafet yönetmeliği konması caiz midir, doğru mudur? Üniversiteye gelen öğrenci kılığını kıyafetini kendi tayin edebilir bir kimse sayılmak icabeder. Burada bu yasağın karşısına çıkmak bence daha doğru.

Değerli arkadaşlar, bireyin özgürlüğü noktasından hareket etmeliyiz. Hareket noktamızın devlet değil, bireyin özgürlüğü olması gerektiği kanısındayım. Ben bu yaklaşımımı belirtmek zorunluluğunu hissettim.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Nail Gündüz.

AV. NAİL GÜNDÜZ (Niğde B.) – Sayın Başkan, Başkanlık Divanının sayın üyeleri, değerli konuklar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin oldukça kritik bir ortamında yapılan bu TBB Genel Kurulunun öncelikle hayırlı olmasını ve bu toplantıda taraf-

sız hukukçuların yükselen seslerinin de dikkate alınmasını diliyorum diye konuşma hazırladım, ama tarafsız hukukçuların bu toplantılardaki bu çığlıklarını yetkili yerlerin duymasını diliyorum.

Genel Kurulumuzun mesleki konularla birlikte, Ülkemiz meselelerini de içine alacak şekilde bir panel haline dönüştüren ve bu oluşumu sağlayan genel merkezimize ve Mersin Barosuna teşekkür ediyorum.

Değerli delegeler, hukukun üstünlüğü ilkesini hayata geçirmenin ilk ve temel koşulunun demokrasi olduğunu bilmekteyiz. Bir ülkede demokrasi işlemiyorsa, hatta yoksa, bunun nedenlerini araştırmak en başta biz hukukçuların görevidir. 12 Eylül darbesiyle büsbütün ortadan kaldırılan demokrasi halen gelmiş değildir. Bunun birçok nedenlerinin başında halen, tesadüfen ve dünyada en adaletsiz bir seçim sistemiyle seçilerek parlamento-ya giren ve bir daha seçilemeyeceğini anladıkları için koltuklarına yapışan politikacılarımızda aramak gerekir.

Biz burada en ideal bir Avukatlık Yasası hazırlayalım, çözüm önerelim, bunun son mercii Meclis olacak. Ne yazık ki Meclisimizde bir adaletsiz seçim sistemiyle gelip oturan ve oraya yapışan arkadaşlarımız çok. Hani terör yasası karşısında muhalefet nerede, ne diyorlar, ne eylem biçimi konuyor? Burada meslektaşlarımız kendi kararlarınca belli eylem biçimleri düşünüyorlar. Meclisteki muhalefet ne düşünüyor?

Ne iktidar, iktidarlığını biliyor, ne muhalefetten bir ses çıkıyor. Bizler demokratik kuruluşlar, baskı gruplarının gücümüz belli bir noktaya kadar elbette. Meclisteki bu aymazlığın karşısında halkımız büyük tepkilere hazırlanmaktadır. Nitekim, son İstanbul Bayrampaşa seçiminde halk bu durumu açıkça ortaya koymuştur. İşte hukukçular olarak, hukukun üstünlüğü ilkesini hayata geçiren işimizin nedeni demokrasimizdeki tıkanıklıklardan ileri gelmektedir. Bu tıkanıklıkların nedenlerini cesaretle araştırmalıyız. Bu noktada bir öz eleştiri yapmak, bir hukukçu ve aydın olarak bizlere düşmektedir.

Türkiye'de çok partili sisteme geçmeye çalıştığımız 1946'dan bu yana her seçimde umduğumuzu bulamadığımız veya istediği-

miz sonuçlar çıkmayınca halka tepeden bakmaya başlamışız. 1946'dan bu tarafa yapılan seçimlerden çıkan sonuçlardan burada aydın olarak sanıyorum kimse memnun olmadı. Her seçimden sonra demişizdir ki, bu halk cahil, bu halk adam olmaz; ve suçu halka atmışız. Halbuki, halka inanmadan hukuk devletine varmak mümkün değil. Kolaycı aydın zihniyetiyle bir yere varmamız mümkün değil. Sadece iktidarların hukuka saygısızlığını böyle genel kurullarımızda dile getirmekle biryere varamayız. Kanımca yapılacak şey, bir aydın ve hukukçu olarak kolaycılığı bırakıp halka güvenerek ve tekrar tekrar doğru bildiğimiz ilkelere halka iletme mücadelesini bıkmadan sürdürmeliyiz. Bizler aydın olarak görevimizi tam yapalım. Emin olunuz halkımız da kendi görevini en iyi şekilde yerine getirecek olgunluğa ve erginliğe kavuşmuş olacaktır. İşte o zaman bizler bu genel kurullarımızda hukukun ayaklar altına alındığı sızlanmalarını bir tarafa bırakıp, zamanımızı bilimsel ve mesleki konularla paneller halinde geçireceğiz.

Hepinize teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Acar.

AV. İSMAİL HAKKI ACAR (Bursa B.) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; bağımlı yargının bağımlı savunucuları; yıllardır tartışır dururuz, yargı bağımlı mı, bağımsız mı; paneller, forumlar, açık oturumlar; tartıştık, tartıştık, 21. Genel Kurulda bu sorun çözülmüş olarak geldik. Bundan böyle tartışmaya gerek olmadığı görüşündeyim.

Basında izledik, bir İstanbul İl Başkanlığı seçimi oldu, bir yargıç olumsuz karar verdi, o kararın değiştirilmesi istendi, yargıç rapor aldı. Duyduğumuza göre –inanamıyoruz ama– gûya Sayın Müsteşar tarafından telefon edilesiymiş, telefon üzerine ikinci yargıç da rapor aldı. Görüldü ki telefon üzerine yargıçlar hastalanıyor, Sayın Müsteşar atladı İstanbul'a geldi, konuyu yakın görüşme ile çözdü.

Bu hepimizin basından izlediği bir olay.

Bursa'da olan bir olayı yansıttım. İstanbul'lu zengin bir işadının oğlu Uludağ'da arkadaşını yaralamak suçundan tutuklandı. Helikopterleri olan bir işadının oğlu. Hemen ertesi gün İstanbul'dan avukat arkadaşlar geldi ve tutuklamaya itiraz ettiler, itiraz reddedildi. Olay bitti mi acaba? Yaralı kişi olayı tekrar değerlendirmiş herhalde kendince "Ben kendi kendimi vurdum" dedi, tabancayla üç yerinden kendi kendini vurmuş, olabilir, konu yargıya intikal etmiş, yargı onu çözer. Değınmek istediğım burası değil. Bursa'da duyuyoruz; güya Sayın İşadamı Hanımefendiye telefon edesiymiş Ankara'ya, bu işin çözümlmesini istiyorum diye; Sayın Hanımefendi de Sayın Müsteşara bu dileği ile tirmiş, Müsteşar Bey de Bursa'yı sık sık telefonla arayıp işin çözümlmesini istermiş. Böyle şey olmaz tabii, kanunlar var. En nihayet duyduk ki, iş oraya gelmiş, sayın işadamı oğlunu cuma günü akşam yemeğine evinde istiyor. Ankara'dan gelen telefon; olacak şey mi? Adam bilmiyor kanunlarımızın, hukukun üstünlüğünü? Olur mu.. Ve çocuk babasının helikopteriyle akşam yemeğine İstanbul'a yetişti, oldu, İnanmak istemiyorum, olmaz böyle şeyler diyorum, ama sonuç bu. Biz hukukçuyuz, böyle şeylere inanmamamız lazım.

Vatandaş gelmiş yazıhaneme, davası var, çözümünü kendince üretiyor, diyor ki; "Partiden filancaı tanıyorum, Müsteşara acaba söylese de Bursa'daki hakime telefon etse" olur mu, Türkiye mi burası?.. Tabii Türkiye. Yaşadığımız olaylar bunlar. Mutlaka sizin de yaşadığımız buna benzer olaylar vardır, ben bunları yansıttım.

Sayın Bakan demeç veriyor, sorunu çözüyor, diyor ki; "Ülkemizde yargı bağımsız değildir." Biz senelerce tartıştık, bağımsız olmadığı resmi makamlarca da açıklandı. Buna göre bundan sonra panellerle, forümlarla yargının bağımsız olup olmadığını tartışmaya gerek yok. Yargı bağımsızlığı, savunma bağımsızlığı için bugünden itibaren etkin eylemler yapmalıyız. Yanlış anlaşılmasın, panelleri, açık oturumları, forumları yararsız görmüyorum, yararsızdır demiyorum, yeterli görmüyorum. Bu olay zaten bunu gösterdi.

Avukat hakkında bir suç duyurusu olduğunda Bakanlık izniyle dava açılıyor. Bakanlık, sağolsun hemen hemen her konuda

izin verir. Vermediği ender olaylar da var. Birisi Sayın Turgut İnal'ın başından geçen olay. Yargı sorunlarını dile getirdiği için hakkında dava açılmak üzere Bakanlığa yazıldı, bakanlığın cevabı "Yargı sorunlarını tartışmak baro başkanlığı görevinde değildir, o halde açın davayı". Yani burada bir yargı sorunlarını tartışarak suç işliyoruz. TBB Genel Kurulu burada yargı sorunlarını tartışarak bakanlık görüşüne göre suç işliyor.

Şöyle bir düşüncem var, bir köy korucusu, bir belediye otobüs şoförü bir suç işlediğinde Memurin Muhakematı Kanununa göre yargılanıyor. Bizim için niye böyle bir şey olmasın, avukatlar için? TBB Yönetim Kurulu veya TBB nezdinde bir organ oluşturulur; soruşturmaya o organ karar verir. Olamaz mı, niçin olmasın? Bu konuda niçin çamlaşmayalım? Bir görüştür, TBB'nin takdirine sunuyorum.

76. maddede bir siyaset yapma olayı var barolarla ilgili. Sayın Başkanımız geçen sene Danıştay konuşmasında Sayın Cumhurbaşkanımızı kızdırdı, hemen bazı basında "TBB Başkanı siyaset yapıyor, siyaset yapılmaz" diye. Sayı Başkan, gerçi adli yılın açılış konuşmasında bunları yanıtladı, dar anlamda siyaset, geniş anlamda siyaset; ama, niye halen bu yasalarda maddeler dursun. Yasalar, kuruluşlar, dernekler, sendikalar ve siyasi partileri; Anayasa teminatı altında, yasal. Fakat, "Barolar bunlarla işbirliği yapamaz, işbirliği içinde de görünemez" diyor.

Bursa'da bir Hukukçular Derneğimiz var, Bursa Barosu hukukçular derneğiyle işbirliği içinde görülemez, suç. Bu madde aslında muhalefeti yasaklayan madde. Siyaset yapılamaz mı? Yapılır! İktidarın görüşü doğrultusunda çok güzel siyaset yaparsınız; hiçbir savcı da çıkıp soruşturma açmaz. Siyasi partilerle işbirliği yapılır, iktidar partisiyle işbirliği yapılır; ama muhalefet partisiyle işbirliğine gir veya muhalefet milletvekilini destekle; dava açılır. Bu maddeler muhalefeti yasaklamaktadır. Bana göre TBB'nin bu konuda daha etkin çalışması gerekir görüşündeyim.

Artık madem yargı bağımsızlığı için mücadele verdik buraya geldik başaramadık ve bugünden itibaren tekrar başlıyoruz. Diyorum ki; AT açısından hukukumuzun o düzeye gelmesi önce yargı bağımsızlığı, savunma bağımsızlığının olması gerekiyor.

Bunlarla birlikte yapmamız gereken; anayasanın 90. maddesi; "Anlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz." Yani, bu anlaşmalar kanunlardan daha güçlü durumda.

Düşünüyorum, mahkemeler niye bunlarla karar vermiyor?.. Belki mahkeme bulamıyor, biz bunları sunalım mahkemeye, şu anlaşmanın şu maddesine göre karar istiyorum diye. Ama nasıl yapalım bunu, elimizde kaynak yok. İşte burada yine TBB'den görev bekliyorum. Anlaşmaları toplayıp bir kitap haline getirsin. Var mı bilemiyorum? Tüm meslektaşlara sunulsun. Kütüphanemizde Medeni Kanun, Ceza Kanunu ve Ticaret Kanunu gibi anlaşmalar da bulunsun. Bundan sonra çok gerekecek ve hepimizi kullanması çok yararlı olacak.

Bir dileğimi sunayım; hepimiz biliyoruz, içimizden birisi Sayın Yekta Güngör Özden Anayasa Mahkemesi Başkanlığına seçildi, çok sevindik. Çiçek de var. Sanıyorum TBB bir teşekkür yazacak; ancak, ben şöyle düşünüyorum. Bazı meslektaşlar ve barolar kutlama telgrafı çekti. Diyorum ki; Genel Kurul niye kutlamıyor Yekta Güngör Özden'i. Eğer uygun görürseniz, Divan, Genel Kurul adına kutlama telgrafı çeksin. Genel Kurul olarak kutlayalım.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Yekta Güngör Özden'in Anayasa Mahkemesi Başkanlığına seçilmesi tüm hukukçular arasında sevinçle karşılanmıştır. Bu konu zaten Divan tarafından Genel Kurula aktarılacaktı, ama arkadaşımızın önerisi daha önce geldi. Genel Kurulumuz, Sayın Yekta Güngör Özden'in Anayasa Mahkemesi Başkanlığına seçilmesini kutlayacaktır. Bilgilerinize sunuyorum. (Alkışlar)

Buyurun Sayın Özturanlı.

AV. İSKENDER ÖZTURANLI (İzmir B.) – Sayın Divan, Yönetim Kurulunun değerli üyeleri, sevgili arkadaşlarım; iki yıl önce Giresun'da Genel kurulda Yönetim Kurulu raporunu eleştirdim ve eleştirmeye başladığım zaman Yönetim Kurulunun hoşgörülü

olmasını rica ettim, ama o zaman ne yazık ki o zamanki Değerli Başkanım bu hoşgörülü kuralına riayet etmedi ve Genel Kurulla bir döğüş içine girdi. Hatta eleştiriler nedeniyle Genel Kurulun performans düşüklüğü içinde bulunduğunu belirtti. Ve benim de eleştiriyi çok sevdiğimi, hatta Genel Kurul toplantılarına katılmadığım zamanlar Almanya'dan bir mektupla eleştirilerimi gönderdiğimi söyledi ve benim Almanya'da sanki bir zevk için bulunduğumu Genel Kurul toplantısına gelmediğimi ifade etti. Bundan dolayı üzüldüm ve bana bir hakaret telakki ettim. Çünkü ben orada oğlumun ameliyatı için bulunuyordum, ama bir mektupla düşüncelerimi kısaca söylemiştim. Bir telgrafla da kutladım. Genel Kurulun çalışmalarında başarılar diledim. Böyle bir hakarete maruz kalmak istemezdim 20 yıl sonra. Bugün de sözlerime, burada yapılan eleştirilerin içtenlikle yapıldığını lütfen Yönetim Kurulu kabul buyursunlar ve bizim başka bir amaçla hiçbir zaman zaten bir eleştiri yapamayacağımızı düşünsünler. Çünkü biz birlikte bir yere gitmek istiyoruz ve birlikte giderken herhalde birbirimizi hem destekleyerek, hem de birbirimizi uyararak oraya ulaşabiliriz, aksi takdirde bir şey yapamayız.

Yönetim Kurulu bize kısa bir sürede iki yıl önceki Genel Kurulun tutanaklarını sundu, kendilerine teşekkür ederiz; ama bu arada bir gözlemimi hemen açıklayayım. Tutanaklarda çok yanlışlar var. Lütfen bir daha eğer bunun deşifresi yapılıyorsa daha ciddi kişilere yaptırınsınlar. Çünkü ben burada Turgut Kazan arkadaşımı zevkle dinlemiştim. Bir daha okudum rapordaki yazı-lanları; hiçbir şey anlamadım. Özür dilerim.

Mesela, ben demişim ki; "Yüksek Hakimler Kurulu" Yüksek Seçim Kurulu geçmiş. Ben orada bir sözcük kullanmışım, aklıma gelmemiş, o zaman massetmek aklıma gelmiş. Mars etmek diye yazılmış. Şimdi yarın arkadaşlarımız, bizden sonraki çocuklarımız o genel kurul raporlarını okuyacaklar, acaba tavla mı oynadılar oradaki "mars etmek" sözcüğü kullandı denecek. Onun için, bundan sonra çok ciddi şekilde bunu deşifre edenlerin biraz daha üzerinde özenle durmalarını rica ediyorum.

Arkadaşlarım, raporu dikkatle okudum ve Saygıdeğer Başkanım bugün Başkanlık Raporunu da dinledim. Yalnız, bazı arkadaşlarım söylediler, yeni bir yöntem getirmiş oluyorlar belki böy-

le bir rapor ile, ama ben buna fotokopi raporu diyebilirim ancak. Çünkü bütün yazışmalar çizimeler, başvurular, mahkemeye yazılan dilekçeler, mahkeme kararları bir özel kaleme verilmiş ve bunlar rapor olarak bize getirilmiş.

Sayın Başkanım Sabri Kurt'un da dediği gibi, beki öyle bir yöntem daha iyi olur. Ama ben bu yöntemin iyiliği kanısında değilim. Çünkü, 21 yıldan beri TBB raporlarında böyle bir şeye rastlamadım. Zaten olmaz. Görüyorum, mesela iki sayfada bir Sayın Başkanımın adı geçiyor, hatta bir sayfada iki sefer adı geçiyor. Başkaları gene bu raporu okudukları zaman –ben böyle bir izlenim içinde bulunmam, ama bizden hariç kişiler var– bu raporu okudukları zaman, acaba TBB bir kişisel yönetim içinde mi ki diye sorabilirler. Çünkü, öyle durumlar oluyor ki, sadece Başkan müracaat etmiş, Başkanın imzası var. Yönetim Kurulu yok. Ama ben Yönetim Kurulu arkadaşlarımı böyle bir zan altında bırakmak istemem. Gayet tabii ki öyle, beraberce bu işleri yapmışlardır. Ama rapora aktarılış şekli bu izlenimi maalesef yaratmaktadır.

Bir kuruluşun başarısı, amaçladığı şeyler nedir, programına neler almıştır, bunların yaşam alanına geçirilmesi oranıyla birleşir. Mesela biz yıllardanberi genel kurullarda, yönetim kurullarında bazı ülke sorunlar üzerinde duruyoruz. Demokratik hukuk devleti diyoruz, insan hakları diyoruz, laik devlet diyoruz, bağımsız yargı diyoruz, yargıcın güvencesinden bahsediyoruz ve baroların bağımsızlığından bahsediyoruz. Ama hiçbir şey elde etmiyoruz. Sonra, bunları yapamayız, çünkü elimizde değil, yasa meselesi, yasaları da biz çıkaracak değiliz, ama hiç olmazsa topluma mal ederek bir ağırlık koymak suretiyle bunları yapacak olanlara karşı bir direnç içerisinde bulunmak zorundayız. Bunu yapmazsak hiçbir surette başarılı olamayacağımız düşüncesindeyim.

Sonra efendim, şimdi bakıyorum, örneğin şu rapor kaç sayfaysa bunun bazılarını tabii bir tarafa bırakmamız lazım, ama başına bunun onda biri bile aktarılmamış durumda. E tabii nasıl olacak, bunu topluma mal edemediğimiz sürece bir yankı yaratamayacağız ve elde etmek istediklerimiz hiçbir surette elde edemeyiz. Ama bir de bakıyoruz, ne zaman manşetlere geçmişiz biz?

Yargıtayla dövüştüğümüz zaman. Şimdi biz Yargıtay'la dövüştüğümüz zaman manşetlerde yer aldık. Tabii diyeceksiniz ki, bana öyle oldu, Yargıtayın kusuru, tamam. Ben bu konuda "Yargıtay kararını düzeltmelidir" diye bir yazı da yazmıştım. Orası öyle, ama bir diyalog içerisine giremez miydik diye düşündüm, çoğu zaman. Çükü, sadece Yargıtayın Başkanını karşımıza aldık çoğu zaman. Öteki, Yargıtayın bütün üyeleriyle beraber olabilirdik. O Yargıtay Başkanını bir diyalogla dışlayabilirdik diye düşünmüştüm, bunu içtenlikle söylüyorum.

Ayrı toplantı yaptık, daha iyi oldu diyeceksiniz belki de. Belki daha iyi oldu, daha iyi sesimizi çıkarttık. Ama biz bunu Yargıtayla dövüşerek değil, kendimiz özgür irademizle bir karar verecek ayrı bir toplantı yapabiliirdik, o zaman daha güzel olurdu.

1971-1981 arasında TBB Yönetim Kurulu üç tane Türk Hukuk Kongresi gerçekleştirmiştir ve ben Genel Kurullarda 8 yıldan beri dördüncü Hukuk Kongresinin yapılmasını dile getirmekteyim. Daha önceki Saygıdeğer Başkanım birkaç kez Genel Kurul toplantılarında Dördüncü Hukuk Kongresinin yapılacağını söyledi, ama bu bir türlü gerçekleşmedi. Geçen yıl İzmir Barosu delegasyonunun bir önerisiyle Genel Kurulunuz bağlayıcı bir talimat kararı aldı, bu konuda bir kongre yapılması için iki yıldır bunu beklemekteyiz, gerçekleşmedi.

Efendim, raporda Başkanlık kısmında bazı yapamadığımız şeyler var. Yapılmayan şeyler var Türkiye'de. Örneğin; Anayasa Mahkemesi üyelerinin seçimi, Yargıtay Başkanı ve Vekilinin seçimi, bunların seçim sistemi ve Yargıtay Başsavcısının seçimi. Bunlar eleştirilmektedir, ama eleştiri kâfi değil, bunları toplumun gündemine getirmek lazım. Toplumun gündemine nasıl getireceğiz, bunu düşünmek mecburiyetindeyiz. Birçok arkadaşım söyledi. Ama bunu nasıl yapalım? Örneğin; 12 Eylül rejimi Türkiye'de monark bir Cumhurbaşkanlığı modeli yarattı bugün. Bunu söylemeye lüzum yok ve biraz önceki bahsettiğim sistem sonucu yüksek mahkeme üyelerinin seçiminden tutunuz da taa YÖK üyelerinin seçimine kadar bu Reiscumhurun şeyi altında, egemenliği altında. Biz şöyle düşünmüştük; acaba Dördüncü Hukuk Kongresine bunları pek âlâ getirebilirdik. Bir Anayasa sorununu getirebilirdik bu Kongreye. Bağımsız yargıyı getirebilirdik.

Anayasa sorununu getirdiğimiz zaman Reiscumhurun yetkilerinden ve özgürlük kısıtlamalarından söz edebilirdik ve topluma büyük sesler verebilirdik. Çünkü, bugün toplum bir Anayasa arayışı içinde zaten. Biliyorsunuz vakıflar bile, hatta Gazeteciler Derneği bile Anayasa üzerine birtakım paneller ve sempozyumlar yapıyor. Ve bugün anayasa gene sorumsuz bir Cumhurbaşkanı'nın birtakım Ali Cengiz oyunlarıyla bir yere götürülmek isteniyor. Biz maalesef bunlar karşısında susuyoruz. Ki Barolar Birliği bu konular için yaratılmış bir Birliktir. Gazetecilerden çok ve diğer vakıflardan çok, bunlar üzerinde durmak mecburiyetindeyiz, aksi takdirde biz görevimizi yapamayız arkadaşlar. Ve gene geçen yıl Kongreden sonra İzmir Barosu bir Genel Kurul toplantısı teklif etti reddedildi. Kabul edilmedi. Laiklik konusunda bir Genel Kurul yapılsın dendi. Gene kabul edilmedi. Şöyle efendim, burada bize demezler mi ki, biz 20 yıldan beri en az bir baskı grubu olduğumuzu iddia ediyoruz, hatta geçen yıllarda da, hatta belki de bu yıl da TBB bir baskı grubudur diyoruz. Şimdi biz bunların üzerinde durmazsak, nasıl baskı grubu oluruz? Biz sadece sözle baskı grubu olma niteliğini kazanamıyoruz.

İzmir Barosu delegasyonu Genel Kurula bir önerge vermiştir. Bugün Türkiye'de laik devlet elden gitmektedir. Bugün Türkiye'de kişisel bir yönetim egemen olmuştur. Bugün Türkiye'de hukuk devleti yok edilmiştir. Bugün Türkiye'de yargı bağımsızlığı yoktur ve bugün Türkiye'de kişisel bir yönetimle Türkiye Cumhuriyeti tam bağımsızlığını yitirme durumuna gelmiştir.

Efendim, şimdi biz diyoruz ki, bütün bunlar karşısında çok şeyler ilave etmek lazım. Bunlar karşısında bir yürüyüş düzenlensin. Bu yürüyüşte cübbeler bırakılsın ve o gün de bütün Türkiye'de avukatlar duruşmaya çıkmasın. Ancak böyle eylemlerle biz sonuca varabiliriz. Aksi takdirde yazacağımız raporlarla, burada yapacağımız eleştirilerle hiçbir şey yapamayız. Ben, bunun, Genel Kuruldan bu kararın çıkmasını diliyorum ve saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özturanlı.

Buyurun Sayın Aslanalp.

AV. ENVER ASLANALP (İzmir B.) – Sayın arkadaşlar ve sayın Barolar Birliği Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri; konuşmamı şu üç konuda toparlamak istiyorum; 1. Meslekle ilgili sorunlar ve TBB'nin bu son aşamada bize vermiş bulunduğu raporlarla ilgili yöntem üzerinde duracağım. 2. Memleketin içine düşmüş bulunduğu şu hazin tabirini kullanmayalım, ama felaket getirici durum karşısında da bir değerlendirme, bir tespit, ki bu tespit daha evvelden Sayın Başkan Ankara toplantısında yapmıştı ve kıyamet kopmuştu. Burada tabii bu kıyametin kopacağı kanısında değilim ki orada da kıyamet koparanlar belliydi, burada şimdi onlar yok.

3. Türkiye Barolar Birliğinin uluslararası camia içinde yerini almak için neler yapılması lazım geldiğini, nelerin eksik yapıldığını belirleyeceğim. Bunlar üzerinde duracağım.

Evvla verilmiş bulunan raporun başlığı da böyle: Başkanlık Raporu ve Yönetim Kurulu Raporu. Çünkü, kanunumuzda iki organ vardır. Bir Başkanlık organı vardır, bir de Yönetim kurulu vardır. Ben bu raporda, yani verilmiş bulunan kitapta Başkanlık Raporu için söyleyecek bir şeyim yok. Neden yok? Çünkü, Başkanın raporu, ki bu ilkeyle ilgili rapordur, kendi fonksiyonu içinde düşüncelerini Genel Kurula bildiren bir rapordur. Bunun üzerinde tartışma yapılır yapılmaz; o rapor herhalde kendi kişisel görüşlerini kapsamış olmakla beraber, tabiatıyla Türkiye Barolar Birliğinin genel tutumunu da aksettirecek olan bir rapor olmak durumundadır. Ama, ben bunun tartışmaya açılmasını hiçbir zaman yeğlemedim ve zaten TBB'de daha evvelki bu ilkesel raporlar üzerinde o kadar durmadı. Ve rapor doğrudan doğruya zaten bizim gündemimizde de. Çalışma Raporu demek suretiyle Yönetim Kurulunun raporu üzerinde konuşuyoruz. Ama ortada bir Yönetim Kurulu raporu var.

Bu örgütte belirli bir şekilde görev almış olan bir arkadaşınızm. Bunun bir de örnekleri var Tabiatıyla bu bize biraz acı gelmekte, çünkü bizim yöntemle, şimdi son gelmiş olan yöntem arasında ortaya bir fark çıktı. Mesele geçen genel kurula sunulmuş bulunan rapor dahi bir görüş veriyordu. O, Türkiye Barolar Birliğini bağlayacak bir görüş idi. Fakat burada bu görüş yok. O itibarla, ben bu konuda Başkanlık veya Yönetim Kurulu raporu

üzerinde herhangi bir değerlendirme yapma tarafını da tutmayacağı. Yalnız, geçen toplantıda Giresun'da Sayın İstanbul Baro Başkanı Turgut Kazan'ın, yapılmış bulunan bu konuşmaları vasıflandıran bir sözü vardı. Burada biraz da ileriye dönük özlemlerimizi dile getiren konuşmalardır bunlar. Ben de ondan hareket ederek bu yönde yürümek istiyorum. Ancak, şu tespiti yapmakta zannederim ki fayda var. Biliyorsunuz ki, son yapılmış bulunan baro seçimlerinde bir değişiklik oldu. Ben bunu merak ettim. Mesele burada aynı anda gördüm. Ben 1969 senesinden beri bu genelkurullara iştirak eden birisiyim –bazı genel kurularda bulunmadım– ama bu sefer çok büyük bir değişiklik var. Arkadaşlarımın bir kısmını tanıyorum, fakat diğerlerini yeni olduğu için tanıyamıyorum. Demek ki genel kurulda büyük bir değişiklik var. Bunun hesabını yaptık, yüzde 65 civarında delegasyonda değişiklik olduğunu gördük. Bu doğru veya yanlış, listeler burada, çıkarılabilir. Peki, baro başkanlarında değişiklikler oldu mu diye baktık, orada da yüzde 65 civarında değişiklik olmuş. Buradan hareket ederek dedik ki, Barolar Birliğinin kompozisyonunda büyük değişiklik var. Çünkü, bizim kanunumuz o zamanki Başbakanın, 1968'de Başbakanın telkiniyle baroların hazırlamış bulunduğu delege süresiyle yönetimde vazife almış bulunan organların vazife süresi arasında bir çelişki çıkıyor ortaya. İki sene için delege seçiliyor 4 sene için Türkiye Barolar Birliği vazife görüyor. Bu durumda ne oluyor? Böyle değişiklik olunca düşündük ki, mademki tabanla ilişkiler kurmalıyız. Çünkü bir ozmoz lazım. O takdirde bir fevkalade toplantıya davet edilmiş olması dolayısıyla yeni kompozisyonla şu genel kurulun meyilleri nedir, temayülleri nedir diye. Başkanlık Raporunda da bu fevkalade genel kurulun toplanmasına ilişkin öylesine hadiseler vardı diyor kendileri de. Biz de o fikirdeyiz, çünkü öylesine yoğun hadiselerle karşı karşıya idik ve halen karşı karşıyayız. O takdirde bunun bir tespitini yapmakta fayda vardı. Fakat, kendilerinin göstermiş bulunduğu gerekçede, burada hadiseler o şekilde cereyan etmektedir ki, süratli ve fevkalade toplantıyla zaman kaybedilecekti, onun için biz bunu yapmadık, fakat başkanlar toplantısı yaptık, deniyor.

Efendim, bakınız aşağı yukarı kemale geldi, aşağı yukarı da şu Türkiye siyasetiyle tabiatıyla hiçbir zaman partiye dahil ol-

mamak üzere dışarıdan takip etmekteyim. Şu Türkiye'nin rejim-konusu meseleleri 1945'ten beri halen devam etmekte ve çözüme de varılmamıştır. O itibarla, yani Sayın Başkanın hadiseleri süratle gelişmekte olduğunu söylemiş bulunması, belki gazete manşetleri itibariyle bakıyorsunuz mütemadiyen efendim şey oluyor, ama temel meseleler değişmiyor. Hatta 1945'ten bu yana temel meseleler değişmiyor. O takdirde ben bu konuda hassas davranılması gerektiği şeklinde gibi benim görüşüm. O şekilde aksettiriliydi. Fakat bu olmadı. Tabii zaman geçince genel kurul da yaklaştı dendi ve şimdi karşınıza geldik. Zaten temel meseleler aynen devam ettiği için burada söylemekte de bunlarda bir kaybımız olmayacak diyorum. Bunu bu şekilde vurguladıktan sonra, ben, meslekle ilgili konulara temas etmek istiyorum.

Ali Dizdar arkadaşımız burada stajyerlerin, bunlara yapılacak olan yardımların, vergi konusuna temas etmişti. Fakat o konularda bir açıklık getirmede. Acele olarak konuştu veyahut da zamanını ayarlayamamıştır.

Ben evvela şunu söylemek isterim; öteden beri TBB bu konuda akademik çalışmalar yapmıştır. Bunları rapor haline getirmiştir. Yani yeni şeyler söyleyemiyorum. Evvelki birikimleri size aktarmak istiyorum. Fakat TBB burada da gördünüz, ki sevmediğim bir kelimedir, benim şahsi kanaatım bu, bir baskı grubu terminolojisinin arkasına düşmüş olmamıza rağmen, yok. Bir üst eyleme geçelim, yani şu sözden bir eyleme geçelim diyoruz. Fakat bu çok tereddütlü oluyor, çok kıskanç bir tavır içinde oluyor bu iş. Bunu Türkiye Barolar Birliğinde vazife görmüş olduğumuz zaman da aynı şekilde aksettirdik ve bundan da bir türlü kendimizi kurtaramıyoruz. Yani bir üst dereceye geçecek olan bir eylem içine giremiyoruz. Benim söylemek istediğim şey şu;

1. Avukatların vergi meselesi var. İçimizde tabiatıyla bu vergi kanunları karşısında herhangi bir şekilde sıkıntıya düşecek arkadaşlarımız var. Ama bizim memleketimizde hukuk fakültesine devam etmiş bulunanların, öğrencilerin sosyolojik ve gelmiş oldukları yer itibariyle de durumları meydanda. Zar zor bir hukuk fakültesi mezunu oluyor. Bugünkü rejim itibariyle istemiş olduğu işe girmesi de mümkün değil, en güvenli olarak baroyu görüyor, hemen baroya müracaat etmek suretiyle avukat oluyor.

Karşısına şu vergiyi şu nispette ödemediğiniz takdirde siz bu avukatlık mesleğini icra edemezsiniz. Hangi memlekette vardır ki, salmayı alacaksın, ondan sonra mesleğini icra ettireceksin. Bunu TBB söylemedi mi, söyledi. Ama bunun artık bir üst dereceye geçmek suretiyle bazı noktalara ulaşmamız lazım gelecek. Bu hayat standardı meselesi batıda vergi kaçakçılığı için yapılacak olan incelemelerde kıstas olmak üzere konulmuştur. Bizde ise bunu evvela ödeyeceksin; ondan sonra mesleğini icra edeceksin diyorlar. Bu olmaz. Neden yapıyorlar bunu? Çünkü ortalıkta bütçe kalmamış. Nasıl diğer KİT.ler açıklarını kapatmak için zam yapmaktadırlar. Bütçe de aynı şekilde. Hesap ediyorlar bize ne kadar lazımdır? 30 trilyon mu, bas gitsin! Bu olacak iş değil. Sonra diyorlar ki, serbest meslek sahipleri, bilhassa özel sektörde bulunanlar ve diğer memurları da katılıyorlar. işçileri de kıskırtıyorlar; efendim, avukatlar vergi ödemiyor. Ben yaptım hesabını, bizim bugün ödemekte bulunduğumuz vergi miktarıyla bir işçinin, bir memurun ödemiş olduğu vergi kıyaslanmayacak şekilde fazladır. Bunun hesabı meydanda. Demek istediğim şu; bizim mesleğimizi vergi bakımından da sanki vergi kaçakçısıymışız gibi bu vaziyette itham karşısında dahi bizi dün vaziyete sokmak istiyorlar. Bunu yıkmamız lazım gelir. O itibarla, bu vergi konusunda korkmadan, konuşalım. Bakınız ben size şunu söyleyeyim; İzmir'de bu hayat standardıyla ilgili arkadaşlarda bir hareket ortaya çıktı. Yani, biz Anayasa Mahkemesinin yapmış olduğu iptal dolayısıyla vergi beyannamelerini ihtirazî kayıtla verelim veya ödemeyelim diye. Bir de baktık ki, benim çocuğum da bunun içinde. Maliyeden, defterdarlıktan on tane sualli; "efendim yapılmış bulunan incelemeye göre KDV, iş hacminiz itibarıyla KDV'nin ödenmediği, yani yeterli derecede ödenmemiş olduğu görülmektedir" deniyor. Buyurun, bu ne anlam gelir? Bu bir nevi Maliyenin her zaman için bir baskı unsuru olmak meselesini getirmektedir karşıya. O itibarla, bundan da çekinmemek lazım gelir. Çünkü, biz eğer bilimsel olarak bunları ortaya koyarsak, hesap kitapla ortaya koyarsak mesele çözümlenecektir. Ben size bir noktayı söyleyeceğim. Ben daima bunun özlemini çekmişimdir ki, Sayın Başkana bunu dile getirmişimdir, o ayrı yaptığımız toplantı dolayısıyla.

Fransa'da bir maliye bakanı vardır, avukatların vergi mesele-

si için muazzam yükler getiriyordu. Fransa'da yapılan bir avukatlar toplantısında burada göremediğimiz ki –daha evvelden geliyordu, tabii Sistem değişikliği için gelmiyorlar– Giscard d'Estaing o toplantıya gitti, oradaki avukatlar ve teşkilat vergiyle ilgili olarak Giscard d'Estaing'in huzurunda bütün ayrıntılarıyla ortaya koydular. Ve Maliye Bakanının avukatlar bakımından getirmiş bulunduğu külfetlerin yerinde olmadığını hesaplar gösterdiler. Bir hafta sonra Maliye Bakanı gitti. Ben bunun özlemini çekmekteyim. Orada oluyor da neden bizde olmuyor? Neden burada olmayacak? O itibarla, bir bu konuyu bu şekilde söylemiş olayım.

2. Biz, tabiatıyla sosyal güvenlik kazandık, çabalarla kazandık. Fakat öyle bir durum ortaya çıktı ki, yeni yetişmekte olanlar sosyalgüvenlik için dünyanın parasını vermiş olacak ve kendi kazancından verecek. O takdirde bunun hafifletilmesi lazım gelir. Nasıl olacaktır bu iş? Bunun yöntemini bulmak gerekecektir. Biz diyoruz ki; şimdi bir sürü fonlar çıkarıldı, burada öduyoruz. Nedir o fonlardan bir tanesi, Çıraklık Fonu; Fak-Fun-Fon. Demiyorum ki, fonlar yasalıdır. Yani bunun kaldırılmaması gerekir. Ama şimdiki tatbikatta benim stajyerim var, bu çıkar mahiyetinde değil mi? Gelmiş mesleğe girecek. Sen buna beş kuruş para vermiyorsun. Amaben vergimi veriyorum; benden alıp başkalarına aktarıyorsun. Fak-Fuk-Fondaki paraları kimlere veriyorsun? Hepimiz gazetelerde okuyoruz; iflas etmiş olan tüccarlara veriyor, sanayicilere veriyor. Peki bu konuda adli müzaheret hak kazanmış bulunanların davalarını görmekte bulunan avukatlara herhangi bir yolla bedavadan bu işlerin gönderilmesi söz konusu olur mu? Olmaması gerekir! O itibarla ben diyorum ki, bırakın bütçeyi bir kenara –ki esas fikrim budur benim– hiç olmazsa bunlardan aktarmalar yapın barolara. Ki gerek avukatlar görecekları davalardan karşılıklarını alsın, gerekse stajyerler hiç olmazsa kendilerini daha serbest bir duruma getirmiş bulunsun. Ama bu olmuyor.

Geçenlerde gelmiş bulunan Le Monde Gazetesinde, ki onu söylemek zorundayım. Fransız Meclisi yeni bir adli müzaheret kanunu, reform tasarısını kanunlaştırdı. Orada kimlerin adli müzaheretten istifade edeceği ve kimlerin hangi şekilde avukat-

lara ücretlerini, hizmetlerinin karşılığı olarak vereceklerinin tespitini yapmış bulunmaktadır. Bizde ise hâlâ bu mesele şu iki bakımdan çözümlenmiş değil. Bunu yeri geldiği zaman da söyleyeceğim zaten.

Bir de stajyerlerin gerek hukuk fakültesine devam etmiş bulunanların da stajyerlerin bir statüsü var. Türkiye Barolar Birliğinin temsilcisi olarak Sağlık Komisyonuna girdiğimiz zaman TBB'nin temsilcisi olarak kararlaştırılmış, hukuk fakültesine devam etmiş bulunan kişiler meslek seçmiş olduklarından dolayı fakülteye başladığı andan itibaren bunların sosyal güvenliğe kavuşturulması lazım gelir dedik ve bu primlerinin de devlet tarafından ödenmesi gerekir dedik.

İkincisi, stajyerlerin bugün barolarda ne halde oldukları meydanda ve bunların toplumun belirli bir kesiminden gelmiş oldukları için gelir düzeyleri de meydanda. O takdirde sen hakim namzetlerine bir ödemede bulunurken, avukatlık stajı için de bir ödemede bulunman lazım gelir diyoruz.

Üçüncüsü, ki bunu 1972 senesinde tıpkı Avrupadaki istikamette söylemiştim. Stajyerlerin artık şu genel kurullarda müşahit olarak bulunmuş olmasını Avukatlık Kanununa sokmamız gerekecek kanaatindeyim. Çünkü, onların da bizim içimizde olduğunu kabul etmek gerekir. Diyelim ki, oy hakkı yoktur, ama hiç olmazsa kendi sözlerini söyleyecek hale gelmelidir.

Benim bu meslek konusunda söyleyeceklerim bunlar. Tabiiyle saptama meselesine gelince, arkadaşlarımdan daha fazla ve ayrı bir şey söyleyecek değilim. Yalnız şunu söylüyorum; bugün her sorumlu mevkide bulunan kişinin, özellikle TBB'nin ağzından çıkmış bulunan, sorumlu mevkide bulunan kişilerin ağzından çıkmış bulunan sözlerin belli bir değeri vardır. O takdirde, seneler sonra dahi çıkmış olan o söz, o yazılı söz takip eder. Size bir örnek vereyim; 1974 senesinde Mentеш'in zannediyorum ki Başkanlığı zamanında bir açılış oldu ve bizim hoca orada bir konuşma yaptı. Sayın Başkan, kendi ilkesel raporunda bu hakimlerle ilgili ne şekilde seçimler yapılmış bulunduğunu çok güzel ifade ettiler, tabii onu geliştirmek gerekecektir, ama bakınız 1974 senesinde yapılmış olan bir açılış konuşmasında sanki

Cumhurbaşkanı burada bir hakemmişçesine ve çok tarafsızmışcasına onun hakemliğine müracaat etmek suretiyle Anayasamızın temeli olan bu ayrılık ihdası çoğunluk bir dönemde daima yasama kuvvetiyle yürütme tek güç haline getirilmiş, güçler ayrımı sadece yargı şeyine vermiştir diyor. Cumhurbaşkanlığının başkalmığında bu mesele, adalet meselesi, tayinler meselesi halledilsin diyor. Sonra ilave ediyor, diyor ki; De Galle Anayasası, 1974 senesinde. Halbuki De Galle Anayasasının ipliği pazara Fransa'da çıktı. Vakıa sosyalist Mitterand bunun değiştirilmesini istemiş bulunmasına rağmen halen değiştirilmedi. Ama o zaman çıktı. Nedir bu? Tek şahıs iktidarının getirmiş bulunduğu bir netice. Biz De Galle Anayasasını kalkıp da Cumhurbaşkanının başkanlığında bir heyet kurup da bunun yapılmış bulunmasını önermek doğru değil. Ne oldu? İşte, yapılmış bulunan değişikliklerle trap diye geldi. Şimdi bizim Sayın Başkanımız bunun değiştirilmesini istemektedir. O takdirde ben diyorum ki, söylenecek olan sözlerin, hele sorumlu bir mevkide bulunacak olanların sözlerinin bir sonrasını düşünerek söylemekte büyük fayda vardır. O itibarla, bugün bizim karşımızda tek şahıs idaresi falan söylenmektedir. Bu doğrudur, ama ben bu tanımlamayı biraz şöyle vurgulamak istiyorum. M. Duverger'nin bir kitabında "Monarşie Republicane" tabirini kullanmaktadır. Cumhuriyet morarşisi! Çok acı! Olur mu? Ben diyorum ki, onu Fransa için söylemiş bunu – bırakın tek şahıs idaresini, bugün despotizm republiken vardır. Öylesine bir noktaya gelmiştir ki bu despotluktan başka bir şey değil. Kimsenin söz hakkı yok ve yapılmış olan bütün şeylerle bu işler yönetilmeye çalışılıyor. Ben iç konum itibariyle bunları söyledikten sonra uluslararası duruma geçmek istiyorum.

Türkiye Barolar Birliğinin bu konuda yazmış olduğu, yayımladığı bildirilerde ben bir eksiklik görmekteyim. TBB, Türkiye'nin yarımının hukukunu ortaya koyacak olan kuruluşlardan bir tanesidir. Biz hepimiz buna çalıştık, ama onun gereğini de yerine getirmek lazım. Mesela bu Körfez anlaşmazlığı dolayısıyla Türkiye Barolar Birliğinin şu Birleşmiş Milletler anlaşmasının maddelerine inmek suretiyle yapılmış bulunan bir sürü aksaklıkları dile getirmek mevkiindeydi, fakat yapılmamıştır, eksik kalmıştır. Mesela, 678 sayılı Kararın, yarın ne şekilde satın

ahndığının hesabı sorulacaktır diyor. Bu Le Monde Diplomatique'te çıkmıştır. Bunu Paris Üniversitesi'nin dış ilişkiler kürsüsünün bir kadın profesörü söylemektedir. Yani, öyle bir durum çıkmıştır ki ortaya nihayet sonunda bu bizim çok çekingen olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri de orada yapılan mücadele Birleşmiş Milletler Bayrağı altında değil, doğrudan doğruya Amerikan Bayrağı altında olmaktadır deniyor. Ve bu devam ediyor; o takdirde, biz bugün büyük bir tehlikeyle karşı karşıyayız, hem de yanımızda, Mersin'de. 20 bin Amerikan askeri var, bizim hududumuzdan bu tarafa mütemadiyen bazı olaylar oluyor. Ben diyorum ki, dış ilişkiler konusunda biz biraz daha açılmalıyız ve bu meseleleri daha derinlemesine, çünkü TBB Yönetim kurulunun imkânları var, bu konuları daha ince bir şekilde, istifade edecek şekilde incelesin. Çünkü Kıbrıs davasında aynı şey olmuştu, bizim yayımladığımız bir şey vardı, dünyaya yapılmıştı o. O şekilde bir incelemeyle hiç olmazsa biz Birleşmiş Milletlerin yapılmakta bulunan işlerin daha da objektif şekilde aksettirilmesi yolunu tutalım.

Şimdi Birleşmiş Milletler bu durumda. Biz Avrupa Asamblesi peşindeyiz. Ben diyorum ki, TBB, dünyada kendine özgü bir birliklidir. Birleşmiş Milletler Antlaşmasınının 55 veya 56. maddesinde bu Birleşmiş Milletlerin sosyal ve ekonomik kuruluşu dünya çapındaki bu gibi kuruluşları gözlemci olarak tayin eder. Ben diyorum ki, TBB- Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine müracaat etmek suretiyle bu ekonomik ve siyasi komitenin gözlemcisi olsun. Diyeceksiniz ki, siz tam manasıyla Hükümete bağlı bir şey değil misiniz diye sordukları zaman bizim almış bulduğumuz kademeler vardır, herhalde bunu geçirmek mümkün olur.

İkincisi, bir Avrupa kuruluşuna üye olmak istemişiz; fakat oradaki Yunan delegesinin yapacağı vetoya göre biz bu konumuzdan vazgeçmişiz. Ben diyorum ki, biz eğer Birleşmiş Milletler çapında bir müracaatta bulunursak ve yeni kurulmakta bulunan Avrupa Demokrat Hukukçular Birliği meselesi üzerinde durursak, o zaman bizim Avrupaya ve dünyaya açılma imkânlarımız daha fazlalaşır. Çünkü TBB'nin bünyesi itibariyle diğerlerinin yaptığı propagandanın dışında bir hüviyeti vardır. Ben bunun İtalya'da gördüm, bize gittiğimiz zaman, "siz koloneller me-

leketinden" dediler, biz de "Hayır değil" dedik. Grev meselesini kısıtlamak için getirmiş oldukları öneri karşısında diğer memleketlerle birlikte hareket etmek suretiyle o grev kısıtlamasını engelledik ve bu gazetelere de geçti. O itibarla, ben diyorum ki, bu konularda çalışmakta fayda var.

Bunu on sene evvel söylemiştim, şimdi de söylemeden edemeyeceğim, kusura bakmayın. Çünkü, Faruk Erem'in bir durumu dolayısıyla bıraktığı zaman başkanlığı, bendeniz genel kurulla hiç beklenmedik zamanda kaldım, son konuşmayı sen yap dediler. Bir hazırlığım yoktu. Ama ben şunu söyledim, bunu aynen tekrar ediyorum: "TBB Genel Kurulu daima bir aşamanın simgesi olmuştur. Hepimiz bu genel kuruldan sonra alınması gerekli dersi çıkarırız. Büyük bir deney laboratuvarı gibi yarının düşünceleri, yarının eylem şekilleri burada konuşulanlarla oluşturulur. Yani bu toplantılar o kadar önemsiz değil. Toplum yaşamının içiçe girmiş sorunları karşısında baroların belirli ve açık düşünceler etrafında birleşerek bunların gerçekleştirilmesi için belirli ve açık eylem yollarının saptanması gerekir" demiştim. Aynen tekrar ediyorum ve hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar).

BAŞKAN – Divana iki tane önerge verilmiştir, arz ediyorum:

"Çalışma raporları üzerindeki görüşmeler yeterli bir seviyeye gelmiş ve raporlar yeterince tartışılmıştır. Diğer gündem maddelerine sıra gelmesi için çalışma raporları üzerindeki görüşmelerin yeterli olduğunu ve gündemin diğer maddelerine geçilmesini arz ve teklif ederiz."

Önerge üzerinde söz isteyen?.. Buyurun Sayın Ekmen.

AV. ZEKİ EKMEN (Batman B.) – Sayın Genel Kurul delegeleri; Çalışma raporları üzerinde yeterince tartışma yapıldı. Bu Genel Kurulun önünde en büyük ve en önemli gündem maddelerinden bir tanesi Avukatlık Yasa Tasarısıdır. Çalışma raporları üzerinde yapılan konuşmaları dinledik; bunlar, çalışma raporları üzerinde görüşmelerden ziyade çoğu zaman kişisel görüşlerin aktarılması şeklinde olmaktadır maalesef.

AV. ENVER ASLANALP (İzmir B.) – Kim bu, nereden çıktı?

AV. ZEKİ EKMEN (Devamla) – Beyefendi lütfen müdahale etmeyin, biz sizi sabırla dinledik.

AV. ENVER ASLANALP (İzmir B.) – Dinlediniz, ama söyledikleriniz gerçeği yansıtmıyor.

AV. ZEKİ EKMEK (Devamla) – Ancak, bu Genel Kurul gündeminin 15. maddesi de var. Hukukun, yarının ve mesleğin diğer sorunlarıyla ilgili görüşme. Bu konularda da sayın delegeler görüşlerini ifade edebileceklerdir ve ben bilhassa bu maddede konuşmak için söz talebinde bulunmadım; ama, sayın Genel Kurulun iki gün içinde çalışmalarını bitirmesi ve Avukatlık Kanunuyla ilgili bir komisyon oluşturması da söz konusu. Bu konudaki teklif Divana verilmiştir. Bu nedenle, sayın konuşmacıların hoşgörülerine sığınarak bu hususu Divana sunuyoruz. Takdirlerini ze sunuyoruz. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte Sayın Ankara Barosu Başkanı.

AV. ÖZDEMİR ÖZOK (Ankara B.) – Sayın delegeler, üst kuruluşumuzun saygıdeğer yöneticileri; yasa gereği iki yılda bir yapılan TBB Genel kurulunda gerçekten savunma adına dert yüklü, sıkıntı yüklü, anlatım yüklü meslektaşlarımızın bize ilettiği konuları anlatacak birikimle geliyoruz. Bu nedenle, hiç olmazsa 5-10 dakika gibi sınırlı bir zamanda, kendi adıma söyleyeyim, bu konularda çok veciz konuşan bir insan değilim, yeteneğim yok, bu konularda çok berrak konuşan bir insan değilim, kesinlikle yeteneğim yok; ama o kadar yüklüyüm ki, iddiaya girerim 5 saat durmadan konuşabilirim. O nedenle, müsaade edin de 5 saat konuşmak için dolan bir insan 5 dakikada dertlerini söyleyebilsin.

Genel Kurula saygılar sunuyorum, çalışmalarında başarılar diliyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Önergeyi Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi arz ediyorum;

"Meslektaşlarımız, düşüncelerini özlü biçimde ifade edebilme alışkanlığına sahiptir. Bu bakımdan, konuşmaların 5'er dakikayla sınırlandırılmasını öneriyoruz."

Hüseyin Cahit Kaptanoğlu (Antalya), Feridun Baloğlu (Antalya).

Önerge üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir, konuşmalar 5'er dakikayla sınırlandırılmıştır.

Söz sırası Sayın Güder'de, buyurun efendim.

AV. HASAN BASRI GÜDER (İzmir) – Değineceğim konulara arkadaşlarım değindikleri için söz hakkımdan vazgeçiyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özdemir Özok, buyurunuz.

AV. ÖZDEMİR ÖZOK (Ankara B) – Sayın Divan, sayın konuklar, sayın meslektaşlar, Türkiye barolarının seçkin temsilcileri ve üst kuruluşumuzun özverili çalışanları, Sayın Başkanım, Sayın Yönetim Kurulu üyelerim; Ankara Barosu adına sevgi ve saygılar sunuyorum.

İlk kez seslendiğim bu kürsüden yaşamımın en mutlu ve heyecanlı kesitini yaşıyorum. 5 dakika da olsa. Birçok nedenlerle saygın toplantılarda, coşkulu toplantılarda seslenme olanağı buldum. Hiçbirinde bu denli güzel duygular taşımadım. Ankara Barosuna stajyer olarak yazıldığım 1971'den bu yana baronun ve TBB'nin tüm genel kurullarını en kutsal, en güzel, en etkili toplantılar olarak izlemeye çalıştım ve bu toplantıları birer büyük hukuk şöleni, birer büyük hukuk kurultayı biçiminde yaşadım ve bu kısa sürede izlenimleri dile getirmeye çalışacağım.

Bu kürsüden hukuk adına, ulus adına, yargı adına, savunma adına çok özlü ve anlamlı söylevler dinledim. TSE salonunda yapılan Genel Kurulda Kayseri Baro Başkanının sizler gibi yurt ve meslek sorunlarını dile getirirken kalbinin durduğunu gördüm. Onun için, rahmetli –o dönemin Başkanı– Ömer Gözübüyük'ü saygı ve rahmetle anıyorum.

Yine bu kürsüden yıllardır bıkmadan usanmadan aynı coşkuyla ifadelerinde ulunan İskender Özturanlı'ları dinledim, Behçet Çomakoğulları'nı dinledim, İhsan Onar'ları dinledim, Hilmi Becerik'leri dinledim, dinledim, dinledim ve bunlardan bir şeyler çıkardım.

Türk avukatlarının yüzüğü, Baromuzun saygın Başkanı, büyük hukukçu Yekta Güngör Özden Anayasa Mahkemesi Başkanlığına seçilmiştir. Bizlere güç verdi, umut verdi, moral verdi, hukuk adına, yargı adına gururluyuz, güçlüyüz.

Saygıdeğer büyüklerim, saygıdeğer delegeler; ben etkili eylemi böyle anlıyorum. Ankara Barosu olarak, Ankara Barosu delegesi olarak etkili eylemi böyle anlıyorum. Biz Türk avukatlarına 6 Eylül 1990 gününü yaşatan Birlik Başkanı ve çok değerli Yönetim Kurulu üyelerini sırf bu hizmetleri nedeniyle yürekten kutluyor ve hazırladıkları raporun içeriği üzerinde konuşmadan bütün kalbimle destekliyor ve akhyorum. Ben etkili eylemi böyle anlıyorum. Ben, avukatın etkili eylemini sözle, yazıyla olabileceğini anlıyorum; ben, baronun, Barolar Birliğinin etkili eylemini paneller yaparak, açık oturumlar yaparak, sempozyumlar yaparak, demokratik kitle örgütleriyle birleşerek elele, kolkola yürüyerek anlıyorum; başka türlü etkili eylem anlamıyorum.

Ülkemizde siyasal, sosyal ve toplumsal olayların hızlı ve dengesiz bir biçimde değişmesi gerçekten halkımızı ve biz yurtsever aydınları dehşete düşürmektedir. 12 Eylül 1980'den beri ülkemizde 200 yıldan bu yana başlatılan aydınlanma hareketleri karşıtları maalesef iktidardadır. Yurt içi ve yurt dışı sorunlar çığ gibi büyümekte, ülke, siyasal, sosyal ve ekonomik darboğaza hızla yol almaktadır.

Gericilik, köşe dönücülük, çıkarıcılık tüm köşebaşlarını tutmuştur; toplumun ileriye dönük yürüyüşünün ve dinamik güçlerin önüne engeller ve barikatlar her gün kurulmaktadır. Devletin, uluslararası saygınlığı tüm güzel anlatımlara, tüm güzel yazılara rağmen ağır darbeler almakta, egemenlik hakları ihlâl edilmektedir. Çıkarılan tüm antidemokratik yasalara ve onlara dayanarak gerçekleştirilen antidemokratik uygulamalara rağmen biz, ki Ankara Barosu olarak buna anti terör yasası değil, açık açık devlet terörü yasası biçiminde tanımladık ve kamuoyuna sunduk.

Değeri her gün biraz daha kaybolan Türk Lirası, yaygınlaşan yolsuzluk, usulsüzlük yakınmaları, devlet destekli, müsteşar torpilli il başkanı seçimleri, sığınmacılara yardım adı altında ege-

menlik haklarının ihlali, devlet temsilcilerinin yabancı askerler tarafından tartaklanması; söz verdim, senet vermedim anlayışının egemen olduğu ülkemizde yurttaşı yurttaş yapan, ulusu ulus yapan, devleti devlet yapan tüm kurul, kural ve değerler alabildiğine yozlaşmaktadır. Bu ortamda bireylerin, geçmişini kurtaran kaptan psikozu çıkmazlarında giderek birbirlerine ve giderek ulusa, giderek ülkeye yabancılaştıklarını açık bir biçimde gözlüyor ve saptıyoruz.

Dünya ülkelerinde çağdaşlaşma ve insan hakları yolunda yeni ve olumlu yapılanmalar gerçekleştirilirken, ülkemizde toplumsal sorunlara karşı ilgi ve duyarsızlığı giderek azalmakta olduğu gözlenmektedir. 400 kişiyle başlayan genel kurullar 50 kişiyle bitiyor, bin kişiyle başlayan paneller 10 kişiyle bitiyor; bunların bir nedeni olsa gerek.

Ülkemizde ve toplumumuzun uzun süreli geleceği ve gelişmesi açısından son derece önem taşıyan; ancak, günlük yaşam koşullarını içerisinde ülkenin dinamik ve duyarlılık güçleri tarafından gözardı edilen olumsuzlukları sabrınıza sığınarak satırbaşlarıyla belirteceğim.

Devlet kurumlarındaki çarpık, plansız, tamamen politik tercihlerle gerçekleştirilen yapılaşma nedeniyle nüfusa kaydolmak, hastaneye gitmek, ilkokula çocuğunu kaydettirmek, üniversiteye öğrenci göndermek, vergi ödemek, seyahat etmek gibi günlük yaşam dahi acı ıstıraplar getirmektedir. Batı ülkelerinde 1-3 oranında seyreden enflasyon, ülkemizde 50-60 olmuş, kimsenin sesi çıkmıyor. Fiyat artışları alabildiğine yükselmekte, aydınlar ağır enflasyon ve fiyat artışları karşısında savaş vermekte, yurtsever insanlar, yaşam kavgaları yanında toplumsal etkinliklere duyarsız hale gelmişlerdir.

Devletin bütçeleri, anladığımız, okuduğumuz, bildiğimiz klasik devlet anlayışlarından, klasik bütçe anlayışlarından, klasik bütçe ilkelerinden uzaklaşmış, devlet, tasarrufa yönelen, savurganlığı önleyen bir belge olmaktan çıkmıştır. Bütçe dışı kaynak yaratma düşüncesiyle geliştirilen fon uygulamaları devlet bütçesine yakın kaynaklar yaratmaktadır. Bu kaynaklar ise denetimsiz, sorumsuz harcanmakta ve bunun faturası bizlere çıkarılmaktadır.

1990 yılı bütçesi 20 tirilyona yaklaşan bir açık vermiştir, 1991 yılı açığının 30 trilyon olacağı söylenmektedir. Bu denli bütçe açıklarının dayanılmaz boyuttaki enflasyon ve fiyat artışlarının yaşandığı ülkemizde hukuktan bahsetmek, toplumun dinamik güçleri olan çağdaş, demokrasinin vazgeçilmez kurumlarından sendikalar, özerk üniversiteler, meslek kuruluşları 1990 yılı sonrası yasal düzenlemelerle etkinliklerini ve demokratik yapılarını yitirmişlerdir. Sendikalar toplu pazarlık, grev, yaygın özgürleşme haklarını yitirmişlerdir. Üniversiteler 2547 sayılı Yasa ile çağ dışı bir uygulamaya sokulmuştur Özerklik ve bilimsellikten uzaklaşmış olan bu kuruluşlarda çağdaş öğretim yerine yığınlar halinde tek tük öğrenci yetiştirme yolları seçilmiştir.

Meslek kuruluşlarını anlatmaya gerek yok.

Değerli meslektaşlarım, saygıdeğer Genel Kurul üyeleri; Genel Kurul salonundan "Raporla ilgili midir" diye soru geldi. Bu ve benzeri genel kurullarda raporu eleştirirken ülkenin ve toplumun genel durumunda ortaya koymanın yararlı olduğu kanısındayım. O nedenle satır başlarıyla bunları bitiriyorum.

Okumayan, araştırmayan, incelemeyen, gözlemlemeyen, günlük yaşam koşuşturmasıyla günlerini geçiren birtoplumsal yapıya hızla yönelmiş bulunmaktayız. Seven, sayan, hoşgörülü, anlayışlı, paylaşıcı olmak yerine; bireysel çıkarları toplumsal çıkarların önünde tutan yapılanmaya doğru süratle gidiyoruz.

Saygıdeğer dinleyiciler, saygıdeğer Genel Kurul üyeleri; sözü-mü, özellikle ülkemizde son günlerde başlatılan ve çok tehlikeli bir biçimde 141, 142 ve 163. maddeleri kaldıran terör yasasının tehlikeli uygulaması başlatılmaktadır. Buna, bugünün, hepimizin içine sindiremediği siyasal iktidarın Millî Eğitim Bakanı dahi karşı çıkmaktadır. Ülkemizde 3 Mart 1924 yılında başlatılan üç önemli yasa çıkmıştır. Türk devrimlerinin temelidir bunlar; 424 sayılı Yasa, 430 sayılı Yasa; maalesef bugün gündeme yeniden ikili bir öğretim getirilmek istenmekte ve 163. maddenin açtığı özgürlük ortamından ülkemizde çağdaş ve dinsel eğitim gibi ikili bir eğitimin getirilmesinin çalışmaları ve altyapısı yapılmaktadır. Bunda, Türk hukukçularının, Türk aydınlarının ve Türk avukatlarının çok duyarlı olması gerektiği inancındayım.

Değerli delegeler, Ankara Barosu olarak bizden önceki Yönetim Kurulunun hazırlayıp bize yolladığı bir dosyada değerli yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımla birlikte Hatice İpek isminde bir meslektaşımızı türbanla duruşmalara girdiği için bugün Anayasa Mahkemesi Başkanlığına seçilen ve bütün gerekçesine yürekten inandığımız, o günün Danıştayının da kabul ettiği gerekçesine yürekten inandığımız, o günün Danıştayının da kabul ettiği gerekçelerle Ankara Barosundan kaydını sildik. Benim annem 5 vakit namazını kılar, her Türkün Müslümanı gibi Müslüman. Ona şu telefonu etmişler; "Senin evladın Ankara Barosunda başörtülü bir Müslüman kadını attı". Annemin sözü 0, 2 yaşındayken 1947 yılında Atatürk Cumhuriyeti ilkeleri altında, ben, halk evlerinde japone kol ve ondüleli saçla balolara gittim. Biz böyle Türkiye'nin özlemini duyuyoruz. Saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Abacı.

AV. HAYRETTİN ABACI (Malatya B.) – Efendim, zaman ekonomisi bakımından Divana, Yönetim Kurulu üyelerine, konuklara ayrı ayrı saygı ve selamlarımı şunmaktansa, sayın arkadaşlar diye söze başlıyorum; söz alabilmek için zorlu bir savaş vererek buraya geldim. Bu itibarla, fikirlerimde insicam olmayabilir, çünkü ruhumda heyecan kalmadı. Bu itibarla, sürçülisan olursa affetmenizi, gereksiz laf edersem, bu bana yargı yolunu da açarsa beni savunmanızı rica ederim. Sebep sizensiz.

Arkadaşlar, bendeniz Malatya Barosu delegesi olarak 15 yıldan beri TBB toplantılarına katılıyorum. Bir gözlemim var, bütün genel kurul toplantılarında âdeta kongre eğleniyor havasında bir programlama, düzenleme var. Bugün burada da bu var. Belki biraz sıkıştırmamızın nedeni de bu. Fazla söz hakkı verilmesinin nedeni de bu. Çok istirahat ediyorum, bu kongre eğleniyor havasını bir tarafa bırakalım. Kongrelerimize yalnız kendimiz gelelim, eşlerimizin gelmesine gerek yoktur. Turistik bir gezi değil bu. Çok önemli sorunların konulduğu toplantı bu. Bu toplantıya eğlenceyle şununla bununla gölge düşürmeyelim, akışını, ateşini söndürmeyelim.

Sayın TBB Başkanımızın sunuş konuşmasında güzel bir tespiti var, onu arz edeyim; "Dürüst, yetenekli, bilgili hukukçular yetişsin. Mesleğimiz yozlaşmasın istiyoruz. Avukatlık, servet sağlayan, zenginleştiren mesleklerden değildir. Avukatlardan ünlü zenginler çıkmamıştır, ama ünlü düşünürler ve devlet adamları sayılmayacak kadar çoktur." Çok doğru bir söz, en belirli, yakın kanıtı, çok Sayın Başbakanımız Yıldırım Akbulut'un avukat oluşudur. Sayın Başkana teşekkür ederim bu konuyu güzel tespit ettiği için.

Biz baroların Adalet Bakanlığının vesayetinden kurtulmasını istiyoruz. Vesayetten kurtulma mücadelesi veriyoruz. Sayın Akbulut da vesayetten kurtulma mücadelesi verirse ve bizim büyük ve değerli hemşerimiz Özal'ın vesayetinden kurtulabilirse başacaktır. Çünkü avukattır. Başarılı olacaktır, çünkü avukattır. Temiz işler yapabilecektir, çünkü avukattır. Bunu da dikkatlere sunmak isterim.

Arkadaşlar, sorunlar söyleniyor. Giresun'da da ifade ettim, biz burada havanda su dövüyoruz dedim. Aradan yine iki sene geçti havanda su dövüyoruz yine. Somut bir sonuç ortaya çıkmıyor. Bunun bir nedeni olarak ben, meseleleri halka götüremeyişimizde görüyorum. Meslek kamuoyu içinde kalıyor bunlar. Bunları halka götürebilmemiz, hukuk devletinin neden gerekli olduğunu, halkın somut çıkarlarının bunu gerekli kıldığını iyice anlatmak suretiyle, halkı da yanımıza almak suretiyle meseleyi daha kolay çözümleriz düşüncesindeyim.

Türban meselesi; arkadaşlar belki paradoks gelecek size, ama ben türbanın karşısında değilim. Kafaların içindeki karanlık yaşadığı müddetçe kafaların dışında ne olursa olsun bunun hiçbir önemi yoktur. Kafaların içindeki karanlığı ortadan kaldıracak olursanız türban kendiliğinden kalkar. O karanlığı kaldıramıyorsanız türban mümkün değil kalkmaz.

Hiç kimsenin dokunmadığı mali raporla ilgili bir konuya temas edeceğim. Giresun'daki toplantıda da bunu belirtmeye çalışmıştım. Bir ölüm yardım fonumuz var. Bu yardım bütün ölen avukat arkadaşların ailelerine seyyanen, yani aynı miktarda yardım yapılmak şeklinde uygulanıyor. Ben bunu doğru görmü-

yorum, Giresun'da bunu açıkladım. Avukat arkadaşlarımızdan ölenlerin varislerine milyarlarca liralık servet bırakanlar da vardır, iğne iplikten başka bir şey bırakmayanlar da vardır. Her iki durumdaki avukat ailesine de aynı yardım yapılırsa bu adil olur mu? Hukuki olur mu, bu doğru olur mu? Bendeniz, bunun adil, doğru ve hukuki olacağı kanaatinde değilim. Gene burada ifade ediyorum; miktarlar 60-70 bin lira. Çok orta halli bi avukat arkadaşın varisi için 60 binlira ne ifade eder? Fakat yeni avukat olmuş, 25-30 yaşında, yeni evlenmiş, çocuğu var, trafik kazasında vefat eylemiş veya başka türlü vefat eylemiş; bu arkadaşın ailesine 3-5 milyon liralık yardım yapsak herhalde yarasına kül dökmüş oluruz. Bu noktaya dikkat etmek lazım. Yanlışım varsa Birlik beni uyandırsın, ben fazla anlayamadışım işin espirisini. Özür dilerim.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Atabey.

AV. GÜNEŞ ATABEY (İzmir B.) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; tartıştığımız konular, gündemin sıkışması, söyleyebileceklerimizi söyleyememiş olmamız. Gündeme bakıyoruz 13. madde ve 14. madde, 15. madde konularının hepsi ayrı bir genel kurul ve o genel kurulun gündem maddesi olacak maddeler. Gündem o kadar sıkıştırılmış ki, bunları rahatça konuşabilmek ve tartışabilmek mümkün değil.

Sayın Başkanım, raporda, başkanlarla 4 toplantı yaptığını belirtmiş ve tabii ki baro başkanlarıyla sorunları öğrenmek için barolarla iletişimi sağlamak için toplantılar yapacak, bilgi alıp bilgi verecek; ancak, baro başkanlarıyla toplantı yaparken bu konuları kapsayan, gündeme alan olağanüstü genel kurullar da yapardı ve süremiz yetmez demeyip yapardı, herhalde şu sıkışıklık olmaz ve konuları rahatça tartışırdık. Yarın Avukatlık Kanunu Tasarısını tartışacağız. Yine böyle sıkışacağız, yine bir şey yapmadan dağılıcağız.

Yargı yılı açılış töreniyle ilgili gerçekten sorun var. Çünkü Birlik, baroların da ayrı açılış yapmasına müsaade etmeli. O da bizlere, barolara ambargo koydu. Bu nedenle, karar organı olma-

yan baro başkanları toplantısının yanında, olağanüstü genel kurullar da yapsaydık bunlar daha güzel tartışılır ve anlaşılırdı. Sonuçta etkimiz de, tepkisi de daha güzel olurdu diyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Atabey.

Sayın Şefik Kırca, buyurunuz.

AV. ŞEFİK KIRCI (Samsun B.) – Sayın Divan, Sayın Yönetim Kurulu, değerli delege arkadaşlarım; bu güzel toplantıyı hazırlayan Mersin Barosu Başkanına, mensuplarına Samsun Barosu adına sevgi, hürmet ve saygılarımı sunuyorum.

1989 yılında Giresun'da yapılan olağan genel kurul toplantısında değerli İstanbul B. Başkanı Turgut Kazan üstadımızın 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 110. maddesinin uygulanarak barolarla, Barolar Birliğinin birlikteliğinin sağlanması görüşü ileri sürülmüştü. Seçilen değerli Yönetim Kurulu üyeleri ve Başkanımız, bizleri bu görüş ışığında 4 kez bir araya getirmiştir. Bu toplantılar, bizlerin, barolarımızın ve Barolar Birliğinin birlikte hareket etmesini sağlamış ve etkinliğini sağlamıştır. Benim önerim; bu tür toplantıların daha tabana yaygınlaştırılması ve bunu tüm delege arkadaşlarımızın olağanüstü toplantılar halinde geniş sahaya yayıp birlikteliği sağlayıp çok sesliliği sağlamak şeklinde tecelli ettirmesidir. Çalışmalarından, mesleğimizin onuruna göstermiş olduğu saygıdan dolayı Yönetim Kurulumuzu kutluyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kırca.

Buyurun Sayın Sav.

AV. ATILLA SAV (Ankara B.) – Efendim, ben yargı sorunları üzerinde konuşmak istiyorum. O bölümde söz istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederis Sayın Sav.

Sayın Mansur Yaşar Özdemir, buyurunuz.

AV. MANSUR YAŞAR ÖZDEMİR – Sayın TBB Mensupları ve sayın meslektaşlarım; sanıyorum ki bizim kendimize bir yakış-

tırma yapmamız lazım, avukatlar, Türkiye'deki hukuk sisteminin total ayağıdır. Bu sabahtan beri dinlediğimiz sorunlar, hep yönetimden, hükümetten, kanunlardan söz edildi, ama kendimizden hiç söz etmedik. Biz ne yapıyoruz? Biz kendimizi savunuyor muyuz? Biz idareye karşı, mahkemeye karşı, biz hakime ve savcıya karşı kendimizi savunabiliyor muyuz? Ben sanmıyorum. Basit bir örnek müzakere usullerini bilirsiniz, hakimler müzakere yapacakları zaman "avukat bey dışarıya çık" derler. Savcı bey orada oturur. Oysa ki savcı da davanın bir tarafıdır. Hakimin, onun önünde fikrini açıklaması ihsası reydir, red sebebidir. Fakat, hiçbir zaman biz bu konuya değinmiyoruz, redde gitmiyoruz. Hakimlerle savcılarla ilişkilerimizi bozmuyoruz, diğer davalarımızı etkilemesin diye; tahliye koparalım diye kendimiz taviz veriyoruz.

Bilmem aranızda Diyarbakır'da askerî mahkemede duruşmalara giren oldu mu, ben birkaç kez girdim. En mahrem yerimize kadar aranmak suretiyle 400 metre ilerideki mahkemeye 20 avukat süngü marifetiyle tek sıra halinde duruşmaya girdik. Değil avukathğimizden, insanlığımızdan utandığımız, kendimizden öğrendiğimiz zamanlar oldu. Bunları gündeme getirmiyoruz, kanunların tümündeki çürümüşlüğü gündeme getirmiyor, bunların düzeltilmesi için gerekli mücadeleleri yapmıyoruz.

Tedbir, tahliye bir lütuf, hakim isterse verir, istemezse vermez. Bunları lütuf halinden çıkarma mücadelesi vermemiz lazım.

Sigorta yasasına bakıyorsunuz avukata ayrıcalık var. Normal bir işçinin verdiğinden fazla prim veriyoruz, ama sağlık yardımından faydalanamıyoruz. Belki bazı avukat arkadaşlarımızın sağlık yardımına ihtiyacı yoktur. Ama ben tanırım, buna ihtiyacı olan avukat arkadaşlarımız var. Hangi yasayı yoklarsanız avukatın aleyhine bir hüküm vardır.

Efendim, olağanüstü hal bölgesinde vatandaşa silah verildi, avukatlar da aldı, ki herkesten fazla silaha ihtiyacımız var. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde avukatlık yapmak savaş yapmak gibidir.

Kızıltepe'de PKK bir eylem koydu, kepenk kapatma eylemi. Biz de o gün Derik'te duruşmadayız, yazıhane kapalı. Evet,

Mansur Özdemir kepenk kapatma eylemine katılmıştır; silah ruhsatı iptal. Diğer taraftan, serserilerin silahları sırtlarında. Şimdi çifte standart getirmek istiyorsunuz. Emniyet müdürlüğüne diyorsunuz ki; beyefendi ben avukatım, ben terörist değilim, ben eylemci değilim; Türkiye Cumhuriyeti yasaları bana avukatlık yapma yetkisi veriyor. Siz çifte standart uyguluyorsunuz, benim silah ruhsatımı iptal ediyorsunuz diyorum. "Kepenginizi kapatmasaydınız efendim" diyor. Nereden aldınız bu yetkiyi beyefendi, nasıl iptal ettiniz benim silah ruhsatımı diyorum. "Olağanüstü Hal Bölge Valiliğinden emir geldi, ettim" diyor. Buyurun, ne yaparsınız? Bütün kanunların hukuk metninden ceza bölümüne kadar hepsinde avukatların aleyhine hükümler var. Onun için, biz bu yargının total bacağıyız. Bu total bacaktan kurtulmak için yalnız Türkiye Barolar birliğinden değil, kendi şahsımızdan da bazı çabaları göstermemiz ve yerel baroları harekete geçirmemiz suretiyle yukarıya aksettirme durumunda, kamuoyuna açıklama bakımından da faydalı olur kanısındayım.

Hepinizi saygılarla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Fevzi Ergun, buyurunuz.

AV. FEVZİ ERGUN (Kütahya B.) – Sayın Divan, Sayın TBB Başkan ve Üyeleri, kıymetli delege arkadaşlarım; epey zamandan beri arkadaşlarımızın şikâyetlerini ve söylediklerini dikkatle takip ettim. Türkiye'de de hukukun üstünlüğünü, demokrasiyi sağlamanın yolu evvel emirde hukuk kurumlarını ve hukuka bağlı olan diğer kurumları da yerine oturtmakla mümkün olur. Maalesef şimdiye kadar Türkiye'deki hiçbir kurum tam manasıyla yerine oturmuş değil. Tabii bunda en büyük faktörlerden biri sıklıkla demokrasinin inkıtaya uğraması ve çifte standart uygulanmasıdır. Biz, her ihtilal sırasında göstermemiz lazım gelen tepkileri gösteremiyoruz. Sadece biz değil, bütün kurumlar göstermiyorlar. Mesela, Anayasa Mahkemesi Üyeleri, 12 Eylül'den sonra gittiler 12 Eylülü yapanları tebrik ettiler. O zamanın Cumhurbaşkanına üniversiteler hocalık ünvanı verdi. Şimdi nasıl bunları düzeltereğiz? Hep bunlar maalesef bizim aydınlarımız tarafından destekleniyordu. Hep çifte standart.

Tepki, zamanında ve yerinde gösterilirse kıymet ifade eder. Tahmin ediyorum o zamanlar Anayasaya bir TBB tepki gösterdi. İhtilal yapanları gidip tebrik etmedi. Bunun dışında bütün kurumlar gidip ihtilal yapanları tebrik ettiler.

Elbirliğiyle her şeyden önce Türkiye'deki tüm kurumların, Meclisiyle, yargısıyla, yürütmesiyle bu Türkiye için lazım olduğunu anlayıp evveleminde bu kurumları oturtturmuş olması lazımdır. Ondan sonra kim gelirse gelsin zaten bir değişiklik olmaz, devlet düzeni de devam eder gider.

Kıymetli arkadaşlarım; baroların mali bakımdan da güçlenmesi gerektiğine inanıyorum. Mali bakımdan güçlü olunmadığı takdirde birçok meseleleri becerebilmek mümkün değildir. Bunun için de birçok yollar düşünülebilir; ancak, benim aklıma, vekaletnamelerden türlü şekilde harçlar alınıyor. Vekaletnameye TBB'ye yardım pulu konmak suretiyle bunun da yapılabilmesinin mümkün olabileceği kanısındayım.

Vergi meselesinde de bazı ülkelerde avukatı Maliye ile karşı karşıya getirmemek için vekaletnamelerden vekaletname verildiği sırada vergi stapoj şeklinde alınıyor ve vekaletname vergisi ödenmiştir damgası vurulmak suretiyle duruşmaya giriliyor. Bu takdirde defter tutmak sorumluluğu da olmuyor. Bunun olumsuz yönü olarak şunu söyleyebilirler; avukatın birkaç defa vekaletname kullanması gerekir. O takdirde de her kullanılıştta yeni bir vergisi alındı damgası vurulmak suretiyle hiç defter tutulmadan ve bizleri de hiçbir zaman vergi kaçakçısı durumuna düşürmeden bu mesele halledilebilir zannındayım. Bunun için de şöyle bir teklif ileri sürülebilir belki. Zaten biz ücretimizi müvekkilden alıyoruz, onun içinden vergi veriyoruz. Bunun da zararı olacağını zannetmiyorum.

Hepinizi hürmetler selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Türksoy.

AV. ENGİN TÜRKSOY – Sayın Başkan, TBB'nin Sayın Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri, sayın delegeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

TBB Başkanı Sayın Sav beni bağışlasınlar, konuşmama küçük bir serzenişle başlamak istiyorum. Tabii atlamışsam şimdiden de kendisinden özür diliyorum. Gerek çalışma raporunda ve gerekse Sayın Sav'ın konuşmasında 3713 sayılı Terörle Mücadele Yasasının geçici 9. maddesinden hiç söz edilmemiştir. Bu maddeyi çok vahim bir hukuk tahribatı olarak nitelediğim için, aslında bir konuşma yapmak istemediğim halde bu konuyu sayın genel kurulumuzun bilgilerine sunmayı bir görev, bir zorunluluk saydım.

Sayın delegeler, anılan madde, mahkeme kararıyla idareleri kayyuma verilen konfederasyon ve konfederasyona bağlı işçi sendikalarının, -ki bu 12 Eylül 1980 sonrası olmuştur- taşınır ve taşınmaz malları ve bu mallardan elde edilen geliri, tüm nakit mevcutları 2821 Sayılı Sendikalar Yasasının 46. maddesine göre tasarruf edilmek üzere ilgili kuruma devredilir" hükmünü içermektedir. Maddede adı geçen kurum İş ve İşçi Bulma Kurumudur. Bu hüküm doğrudan doğruya DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalarla ve buna yönelik özel amaç taşıyan bir düzenlemedir. Çünkü, 3713 sayılı Terör Yasasının 23. maddesi TCK'nun 142 ve 163 ile beraber 141. maddesini de yürürlükten kaldırmıştır. Bu maddeden hüküm giyen DİSK ve bağlı sendika yöneticileri hakkındaki yargılama henüz kesinleşmemiştir. Askerî Yargıtay aşamasındadır. 141. maddeyi yürürlükten kaldıran 23. madde hükmü karşısında anılan dava ortadan kaldırılacak, bunun doğal sonucu olarak da bu davadan yargılananlar hakkında herhangi bir hüküm kurulması söze konu olmayacaktır. TCK'nun 141. maddesinin yürürlükten kalkması, bu maddede yazılı cezaya bağlı tüm sonuçları da ortadan kaldıracığına göre, bu kişiler, yöneticisi oldukları sendikaların tüzel kişiliklerini gidip kayımlardan devir ve teslim alabileceklerdir. Buna yasal bir engel yoktur. Ancak, işçinin alınterinden süzülüp gelen bu malvarlıkları gerçek sahiplerine teslim edilmeyecek, anılan madde uyarınca İş ve İşçi Bulma Kurumuna devredilecektir. İşte anılan yasanın bu geçici maddesiyle DİSK davası bir yargı kararı olmadan, amaca uygun olarak noktalanmış bulunmaktadır. Amaca uygun olarak nasıl noktalanmıştır; mahkûmiyet kararı şeklinde noktalanmıştır. Çünkü, bu yöneticiler esasen yaklaşık 4 yıl tutuklu kalmışlar, bu kadar uzun süre özgürlüklerinden yoksun bırakılmışlardır. Bu

bir mahkûmiyettir. Çünkü, ancak bir mahkûmiyet kararının sonucu olabilecek bir düzenlemeyle mahkûmiyet kararı olmadan malvarlıklarına el konulmuştur. Bu bir mahkûmiyettir.

Sayın delegeler, yasanın bu maddesi, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü savunanların önüne kutsal mülkiyet hakkını çığlık çığlığa sürenlerin, mülkiyet kavramının kutsallığını yalnızca kendileri için düşündüklerinin göstergesidir. Yasanın bu maddesi, "suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılmaz" ilkesine aykırıdır. Bu maddeyle masumiyet karanesi terk edilmiş, mahkûmiyet karanesi benimsenmiştir. Bu yasa maddesi, eşitlik ilkesini yok saymıştır; bu yasa maddesiyle yasama organı, yargı organının yetkisine el atmış, kuvvetler ayrılığı prensibini tahrip etmiştir.

Sayın delegeler, bu saptamaları yaptıktan sonra yüksek kuruluza öneride bulunmak istiyorum; gerçi SHP bu madde de dahil olmak üzere anılan yasayla ilgili olmak üzere Anayasa Mahkemesine başvurma kararı almıştır; ancak, vahim bu hukuk tahribatının genel kurulumuzda da ele alınıp sergilenmesini, yasama organının 3713 sayılı Yasayı, özellikle geçici 9. maddeyi yeniden ele alıp derhal yürürlükten kaldırmak üzere göreve çağırılmasının bu Genel Kurulumuzun alacağı kararlardan biri olarak benimsenmesini öneriyorum.

Sayın delegeler, bizler hukukçuyuz, hukuka saygılı olmalıyız. Serinkanlı, dikkatli ve özenli olmalıyız. Tüm bunlar tamam, ama her gün anayasayı ihlal eden bir Cumhurbaşkanının hüküm sürdüğü bir ülkenin hukukçuları olarak, hukukun demokratikleşmesi yolunda gerektiğinde bizleri engelleyen yasaları çiğneyebileceğimiz de burada ilan etmenin artık zamanı gelmiştir. Her gün yaşadığımız hukuka aykırılıkları en güzel ve en özlü sözlerle eleştirip bırakmak artık yetmiyor.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Şaban Uçlusoy.

AV. ŞABAN UÇLUSOY – Sayın Divan, Sayın Genel Başkanım, Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri, Sayın baro başkanları, sayın de-

legeler ve sayın Mersinli meslektaşlarımız ve hemşerilerimiz; hepinizi Konya Barosu adına selamlıyor, saygılarımı sunuyorum.

Ben öğrenciyken bir gün okulu bitirir bağımsızlığımıza kavuşurum diye düşünmüştüm. Okulumu bitirdim, meslek sahibi oldum. Yönetim Kurulu üyesi ve baro başkanı olurum, o zaman kavuşurum dedim, baro başkanı oldum. Halen bağımsızlıktan söz ediyoruz; bu ülkede Adalet Bakanı da olsak, Cumhurbaşkanı da olsak yine bağımsızlıktan söz edeceğiz diyorum ben. Çünkü, Türkiye'nin her tarafında insanlar bağımsızlıktan söz ediyorsa, bu ülkenin bağımsızlığı elden gitmiştir. Bunun için de sadece baroların değil, sadece sendikaların değil, sadece öğrenci örgütlerinin değil, sadece ve sadece parlamentonun değil; bütün halkımızın, insanlarımızın bir bağımsızlıktan söz etmek gereği olduğuna inanıyorum. O bakımdan, bir vesayet müessesesi bize göre bir bağımlılık anlamını taşımaktadır. Özellikle hepimizin bunu içimize sindirmesi gerekir, ama ben bir baro başkanı olarak ıstırap çekiyorum. Dün Sayın Turgut İnal bizim baromuzu ziyarete gelmişti, bu olayları anlatalım, Sayın Turgut İnal'dan birşeyler öğrenelim diye Yönetim Kurulunu ve üyelerimizi davet ettik. 15 avukat arkadaşımız vardı. Demek o meslektaşlarımızın vesayet makamının devamından rahatsızlıkları yok.

Şimdi bakıyorum, 187 delege var, belki sayıları daha da azalmıştır, özür dileyerek söylüyorum, ama Mersinli bir avukat görmüyorum. Demek bu insanların bağımsızlıktan şikâyetleri yok. O zaman ben bir tek şey öneriyorum Sayın Genel Başkanım, eğer Başbakan'dan geçecekse bu yasa değişikliği önerimiz, eğer bir Adalet Bakanından geçecekse ve bunlar da hukukçuysa, eğer bunlar bir gün aldatacaklarsa, ki ben aldatacaklarına inanıyorum. 141, 142, 163 özgürlüğünü anlatırken onlar bizi terör yasalarıyla aldattıklarını sanıyorlar. O halde şimdi onlardan başlayalım., onların barodaki kayıtlarını silmekten başlayalım ve onların tekrar baroya dönüşlerini kabul etmeyelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Uçlusoy.

Saygıdeğer üyeler, konuşmalar tamamlanmış bulunmaktadır.

Bunca konuşmadan sonra TBB Yönetim Kurulunun samiyorum cevapları olacaktır, Buyurun Sayın Birlik Başkanımız Önder Sav.

AV. ÖNDER SAV (TBB Yönetim Kurulu Başkanı) – Sayın Başkan, Genel Kurulumuzun değerli delegeleri; iki yıllık çalışma dönemimizle ilgili değerli delege arkadaşlarımızın eleştirilerini büyük bir dikkatle izledim. Ben ve Yönetim Kurulundaki değerli arkadaşlarımız gerekli notları aldık. Aslında bizim doğruları bölüşmek konusunda hiçbir kompleksimiz yok. Her doğruyu bölüşürüz biz, ama hiçbir yanlış da bölüşmeyiz. Doğru ne geldiyse burada, biz onları bölüşürüz, unuttuklarımız varsa altını çizeriz, gerçekleştirmeye de gayret ederiz. İki yıldan bu yana da Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunuzun anlayışı hep bu doğrultuda olmuştur.

Hangi baro başkanımız veya hangi delegemiz ya da yurdun her hangi bir tarafından bir delege olmayan meslektaşımızdan ne tür yararlı bir öneri gelmişse biz ona açık olmuştuzdur. Biz onun takipçisi olmaya çalışmışızdır. Tabii bu kadar yüklü bir çalışma temposu içinde birtakım delege arkadaşlarımızca önemli sayılan, gerçekten de önemli olan bazı konulara biz eğilmemiş olabiliriz; görmemiş olabiliriz. 11 kişiyle çalışan; 8 üyesi Ankara dışından olan, 9 personeliyle görev ifa etmekte olan Türkiye Barolar Birliğinin üzerine herhalde altından devletin de kalkamayacağı yükleri hiçbiriniz yüklemek istemezsiniz. Bir kısım eleştirilerin bu boyutlara geldiğini gözlediğim için bunun altını kısaca çizmek istedim.

Sayın Sabri Kurt meslektaşımız, iletişim ve görüş alışverişi konusunda Türkiye Barolar Birliğinin iyi bir çizgi izlediğini söylediler, teşekkür ediyorum. Gerçekten hem ilk konuşmayı yaptığı için Sayın Kurt'tan başlıyorum. Hem İzmir Baromuz ve hem de diğer barolarımızla bize ulaştıkları ölçüde, bizim onlara ulaşabildiğimiz ölçüde ilişki kurup zamanlamayı sağlıklı yaparak, mesleğimizle ve barolarımızla ilgili kuruluşlarımızla ilgili konuları yerine getirmeye çalıştık.

Geçen Genel Kurulun dilek ve temenniler bölümünde verilmiş olan önerilerdeki bazı hususların yerine getirilmediğinden ya-

kındı Sayın Kurt. Doğrudur; bunlar dilek ve temenniler faslında (geçen Genel Kurulu sonuna kadar izlediğim için çok yakından biliyorum) genel kurulun bitimine yakın çok acele verilmiş ve çok az sayıda meslektaşımızın kabulüyle geçmiş olan önergelerdi. –Bunu söylemekle önergelerin gücünü veya önergelerdeki doğrulukları inkâr etmek istemiyorum, 5 kişiyle de kabul edilse doğru, doğruysa doğrudur.– bunların çoğu yasal, Anayasal zorlamaları gerektiren şeylerdi. Bir kısmı da Türkiye Barolar Birliğinin olanaklarını zorlayacak şeylerdi. Bu kıt olanakları içinde TBB, bu tür talimatları elbetteki yerine getirmekte zorlanabilir. Onun için, bu Genel Kurulda benim meslektaşlarımdan ricam, bize talimat verirken, kendilerine talimat veriyormuş gibi düşününler. Kendi barolarının, kendilerinin eylemlerinin, işlemlerinin ne olabileceğini düşünerek bizi öyle bir üst kuruluş değil de, kendilerinin birer parçası olarak görsünler. Bu ortak noktalara geldiğimiz zaman, bu ortak dili kullandığımız zaman sorunlarımızın üzerinden daha sağlıklı aşabileceğimize inanıyorum.

Biz TBB olarak Sayın Sabri Kurt arkadaşımın ve diğer arkadaşların belirttiği gibi gerçekten baskı grubu olarak işlevimizi yerine getirmeye çalıştık. Baskı grubu olarak kendisine baskı grubu diyen diğer kuruluşlara da örnek olmaya çalıştık ve güvenle, iftiharla, tevazu sınırları içinde söyleyeyim ki örnek de olduk.

Rapor değildir, dendi. Bu rapordur; bir çalışma ürünüdür, orada değerli meslektaşlarımdan dikkatinden kaçmış sanıyorum; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla 10 toplantı yapıldı ve 10 adet bildiri vardır. Hemen hemen hepsi ülkemizin, demokrasimizin sorunlarıyla ilgilidir. Baskı grubu olmanın gereklerini yerine getirmeyle ilgilidir.

Biz basın özgürlüğü konusunda da –güvenle söylerim ki– Türkiye’de ilk sesini yükselten kuruluşuz. Daha henüz 413 sayılı Kararname, arkadan 424 ve 425 gelmeden, geçen yıl 10 Mayıs 1990 tarihinde Danıştay kürsüsünden ve başta Cumhurbaşkanı olmak üzere yüce yargının ve yöneticilerin önünde bu çarpıklığı altını çizdik Bu kararnamelerin basın özgürlüğüne büyük bir darbe getirdiğini söyledik ve söylemeye de devam ettik. Önemli-

dir-değildir, belki izlemiştir, belki izlememiştir; çok ciddi bir basın kuruluşu da geçen yıl basın özgürlüğü ödülünü sizin eleştirdiğiniz Yönetim Kurulumuza verdi.

Bir başka önemli konuyu da İstanbul'lu meslektaşlarımın, eleştiri getiren meslektaşlarımın belleğine kısaca aktarmak istiyorum. Çok değerli üstadımız, İstanbul Barosunun çok değerli Başkanı Sayın Apaydın onuruna, onun ölüm yıldönümü nedeniyle düzenlenen bir başka ödüle de Türkiye Barolar Birliğimiz yine lâyık görüldü. Biz ödüllerle övünmek istemiyoruz. Ama gelen eleştirilere bu kadarlık da ufak bir serzenişimiz olsun için bunun altını çizmek istedim.

Sayın Kurt, kutsal lafından dinsel anlam çıkıyor diye gerçekten endişe ediyor, gocunuyor; ama ben bu "kutsal savunma hakkı" lafını seviyorum. Dinden daha kutsal bizim savunma hakkımız. Savunma kutsal olmadıkça dinin kutsiyeti de kalmaz, başka hiçbir şeyin kutsiyeti de kalmaz.

Sayın Fertan, değerli üstadımız her genel kurulda yaptığı konuşmalardan birisini yaptı, zevkle dinledim kendisini. Ama, her genel kurulda kullanmadığı bir dili kullandı. Gerçekten de üzuldüm. "Gayri ciddilik, gelişigüzelik" gibi tanımlamaların bu kürsüye, bu boyutta bu ölçüde gelmemesi gerekirdi. Bir hanımefendiye her şeyden evvel bu sözleri birazcık fazla bulduğumu -bir dostu olarak- ufak bir serzeniş olarak lütfen kabul etmesini rica ediyorum. Ama ben, Genel Kurulun ve kendimin ciddiyeti içinde eleştirilerine cevap vermek istiyorum.

Kimden, nasıl hangi istihbaratı aldı da Sadık Ahmet duruşmasının kararını beklemeden bir siyasal partinin toplantısına yetişmek için alelacele Yunanistan'dan geldiğimi öğrendiğini doğrusu merak ediyorum. Kendilerine yanlış istihbarat verilmiş. Bir daha yanlış istihbaratlarla lütfen bu tür eleştirileri Türkiye Barolar Birliği gibi ciddi bir kuruluşun kürsüsüne getirmesinler. Evet benim bir siyasal geçişim var, ben çok genç yaşta, 1974 yılında bakanlık da yaptım, iki dönem parlamenterlik yaptım, Ankara Barosu Başkanlığı yaptım. Siyasetle iktidar mücadelesi yapmak anlamına gelen dar anlamda siyasetle meslek siyasetini ayırt etmekte en az hepimiz kadar hassasım ve iki yıllık görev

sürem içinde de bunları birbirine karşıtırmamaya azami gayret gösterdim. Benim siyasal düşüncelerimden, benim siyasal tutumumdan, benim siyasal kişiliğimden, temsil ettiğim Barolar Birliğinin yara almasını asla istemem. Eğer öyle bir kaniya varıyorsa da bir gün dahi Birlik Başkanlığında durmam, çekilir giderim. Evvela bu dille birbirimizi anlayalım., ondan sonra konuşalım.

Elbette Barolar Birliği, barolarımız, onların başkan ve üyeleri meslek siyaseti yapacaklar. Hem baskı grubudur diyoruz, hem o baskı grubu olmanın gereklerini yerine getirirken yaptıkları işlemlerin meslek siyaseti veya dar anlamda siyaset olup olmadığını tartışıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği olarak baskı grubu olarak bir eylem koyarken, bir bildiri imzalarırken, bir açıklama yaparken fevkalade dikkatli ve hassas davrandığımızı itiraf edeyim. Bir gün Sayın Aksoy'un ölümüydü zannediyorum, bir meslek kuruluşumuz paralı ilan vermeyi önerdi. Hemen hemen bütün diğer meslek kuruluşları bu paralı ilana katıldılar. Bana teklifi getirdikleri zaman "kusura bakmayın, ben bu ilana ismimi vermem" dedim. Bir defa para ile baskı gruplarının sesini duyurmasına karşıyım, ikincisi; kimlerle beraber neyi imzaladığımı da bilmek isterim. Bilmediğim imzalarla da yanyana Türkiye Barolar Birliğini koyamam dedim. Bu anlayışımı bugün de koruyorum. Aradan zaman geçti, bir profesör arkadaşımız, İstanbul'dan fax edilmiş laiklikle ilgili bir açıklamayı telefonla bana imzalayıp imzalamayacağımı sordu, fax etmek üzereyim dedi. Bu açıklama bir gazetenin veya gazetelerin bir bütün sayfasında Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine açık mektup şeklindeydi. Dinledim, hemen soyadıyla hitap ederek böyle bir bildiriye hiç imzalamayacağımı, bana göndermemesini söyledim. Şaşırıldı. Dünyanın en güzel bildirisi olabilir, çok içerikli olabilir, ama ben bu tür eyleme, bu tür paralı ilana karşıyım. Bir de, kimlerle neyi, nasıl bölüştüğümü de bana bildirmezseniz buna da katılamam dedim. Benden sonra, bana üç ay önce böyle bir paralı ilan önerisini yapan kamu kurumu niteliğindeki güçlü bir meslek kuruluşuna aynı profesör arkadaşımızı gitmiş, sormuşlar; "Türkiye Barolar Birliği ne dedi" diye. "Türkiye Barolar Birliği imzalamadı" deyince "kusura bakmayın biz de-

imzalamıyoruz" demişler. İşte benim anladığım anlamda meslek birlikleri tesanüdü bu. İşte benim anladığım anlamda eylemlerden biri bu.

Bir de "bir eylem tarzı geliştirelim" deniyor. Ama kürsüde hiçbir meslektaşımız cübbeyi bırakmanın ötesinde bir eylem tarzı söyleyemedi. Cübbeyi bırakmayı bir eylem tarzı olarak düşünüyorsanız ve en son eyleminiz buysa çok kısa yoldan bundan vazgeçiniz. Biz bu cübbeyi şerefle taşımaya devam edeceğiz. Bırakmak için giymiyoruz, taşıyıp etkin olmak için giyiyoruz. (Alkışlar)

Üstelik, bu öneri baro başkanlarıyla yaptığımız toplantıda da dile getirildi. Cübbelerle yürüelim, cübbeleri bırakalım, duruşmalara girmeyelim gibi öneriler baro başkanlarımızla yapılan toplantıya geldi. Büyük bir çoğunlukla baro başkanlarımız bunun uygun olmayacağını altını çizdiler. Şimdi hemen buradan bu toplantıları eleştiren değerli dostlarıma seslenmek istiyorum; biz, tabipler odasının başkanlarını çağırıyoruz. Türkiye barolarının başkanlarını çağırıyoruz; mühendisleri çağırıyoruz, meslektaşlarımız olan, iki yıl süreyle baroların kahrını çeken baro başkanlarını çağırıyoruz. Çağırırken de hangi konuda çağıracağımızı söylüyoruz. Görüşlerini almak için çağırıyoruz diyoruz. Üstelik bu o kadar da Sayın Atabey dostumun dediği gibi, Sayın Özturanlı'nın belirttiği, Sayın Aslanalp'in belirttiği gibi, avukatlık yasasına ters düşen, çakışan bir konu da değil. Eğer 110. maddenin birinci bendini değerli meslektaşlarımız çok dikkatli okurlarsa, ki ben burada hatırlatayım; "Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşlerini belirtmek" diyor. Biz bunu yaptık.

Olağanüstü genel kurul toplayıp toplamamak konusunda arkadaşlarımız toplamamakta direndiğimiz gibi bir intibaa gelmişler. O yanlış. Hiçbir şekilde Birliğiniz olağanüstü genel kurul toplamaktan kaçınmaz. Biz, o günün koşulları içinde yararlı olabileceğine inandığımız, gerçekten sorunların ivedi çözüm istediğine inandığımız, gerçekten o genel kurulun boyutları içinde çözümleneceğine inandığımız bir konu varsa, hiçbir baromuzdan hiçbir istek gelmeden olağanüstü genel kurulu kendimiz toplarız.

Böyle bir yetkimiz zaten yasada var. Kaldı ki, İzmir Baromuz beni bağışlasınlar, bu olağanüstü genel kurulu çağırma konusundaki düşüncesini diğer barolara da duyurdular. En azından on baromuz bize, İzmir Barosundan böyle bir öneri geldi ne düşünüyorsunuz diye sorsaydı, biz onu imzalı bir talep gibi düşünür olağanüstü genel kurulu yine toplantıya çağırırdık. On baromuzdan birinden İzmir Baromuzun bu çağırısına destek gelmedi. Bütün barolarımız burada, baro başkanlarımız burada, haberleri var, bana ilettiler çoğu. Kaldı ki, İzmir Baromuz ve benzeri barolarımız eğer çok önemli gördükleri konu varsa, eğer Birlik Yönetim Kurulunun katı duvarlarını aşamıyorlarsa elbetteki 9 tane diğer baromuzla temas kurarak 10 imzalı bir önerge getirirler, biz de toplarız. Hiç de gıcınmayız. Bir yol da budur, gelecekte belki denenmesi düşünülebilir diye anımsatmakta yarar gördüm.

Sayın Özturanlı'nın eleştirilerini, içtenlikle yaptığını inanıyorum. Başka amaçla eleştiri yapmadığını söylediler, ben de katılıyorum, hiç başka amaca çekmedim Sayın Özturanlı. Yalnız rapordaki teknik aksaklıklara değindiler. Doğrudur, geçen yılki genel kurul raporunda sizin de dediğiniz gibi birtakım teknik aksaklıklar, yanlış anlama gelebilecek çözümlenmeler olmuş. Bu gözümüzden kaçmış. Umarım bu Genel Kurul tutanaklarını çözümlerken daha dikkatli bir yol izleyerek gelecek genel kuruldan önce size pürüzsüz bir genel kurul tutanağı aktarmaya, iletmeye çalışırız. Biz eksikliğimizi kabul ederiz.

Bir diğer eleştiri, Türkiye Barolar Birliğinin fikir ürettiği iş üretmediği biçiminde geldi. Tabii bu içiçe iki kavramdır. Elbetteki fikir üreten insan iş de üretir; yoksa, öbürünün adına lafazanlık yapıyor denir ki, ben bunu sizlerin oylarıyla gelen Yönetim Kuruluna da yakıştıramam. Biz fikirleri üretirken, içinde eylemi de çok dikkatli düşünen bir kurulumuz. Geçen yıl Danıştay kürsüsünde konuşurken, çok bilinçli şekilde bazı sözcükler kullanarak ülkeyi yönetenlerin nasıl hukuk çizgisinin dışına çıktıklarını, nasıl Anayasayı, bu beğenmediğimiz Anayasayı bile nasıl çiğnediklerini yüzlerine karşı söyledim. Oturan bakanlardan ikisi tahammül edemeyerek el kol hareketleri yaparak toplantıyı terketti. Sonunda çok büyük yetkilerle donatılmış olan Cumhurbaşkanı

kürsüye çıkıp kendi yazılı metnini bitirdikten sonra, onu bir kenara koyup "Şimdi Barolar Birliği Başkanına cevap vermek istiyorum" diyerek bir de bizi Anayasayı bilmemekle suçladı.

Dışarıya çıkarken bütün basın geldi, "Ne diyorsunuz" diye. Söylenecek çok şey olabilirdi, çok şey gündeme getirilebilirdi. "Ben hukukçuyum, bir hukuk üst kurulunun başkanıyım, Cumhurbaşkanıyla polemige girmem; ancak, bir hukukçu olarak Anayasayı kendisinden iyi bildiğimi yazabilirsiniz" dedim. Bu, ertesi gün basında manşet oldu. Bu bir eylemdir arkadaşlar. Eğer siz bunu eylem kabul etmiyorsanız, belki eylem tarifimizde farklılıklar var. Onu da tekrar bir konuşmamız lazım. Acaba eylem, hangi yararlı eylem düşünüyorsunuz siz? Bize göre eylem dediğimiz size göre eylem değil. Onları bir tekrar tarif etmemiz lazım.

Sayın Atabey'in yargı yılı toplantılarına –mahalli barolardaki– ambargo koyduğumuzu söyledi. Yargıtayın bize ambargo koyduğu gibi. Çok sevdiğim saydığım Atabey'in bunu bir özel amaçla söylemediğini biliyorum tabii. Ama bu da TBB Yönetimimizden kaynaklanmadı. Topladığımız baro başkanlarımız oybirliğiyle, görüş birliğiyle –hatta Turgut İnal kafa sallıyor şimdi– kendisinin orada bir toplantısı vardı, benzeri toplantısı olan baro başkanlarımız o toplantıları kendi önerileriyle iptal ettiler. Bir bütünlük sağlayalım, Ankara'da görkemli ve anlamlı, güzel bir toplantı yapalım önerisi barolarımızdan geldi. Yoksa, bizim hiçbir baromuzun iç işlerine karışmak gibi bir niyetimiz yoktur. Buna özellikle çok dikkat etmişimdir ve dikkat etmeye de devam edeceğiz. Baroların da ayrı hükmi kişiliği olduğunu, baroların da kendi işlerinde bağımsızlıkları olduğunu çok iyi takdir ediyoruz. Bu konuda hassasiyetimizi sonuna kadar da korumaya kararlıyız. Böyle bir niyetimiz yok.

Yargı yılı toplantısı da bir ölçüde Önder Sav'ın egolarını tatmin etmek için gündeme gelmiş bir olay değildir. Yargı yılı toplantısı, bizim Yönetim Kurulumuzdan çok tüm barolarımızın, tüm meslektaşlarımızın onurunu ilgilendiren bir olaydır. Avukatın, savunmanın onuruyla oynanmıştı, o onuru kurtarmak istiyorduk. Zannediyorum o onur çizgisini yargı yılı toplantısında bir hayli yükselttik. (Alkışlar)

Maalesef gündem kabarıklığı yapan gündem maddelerinden biri de bu. Gerçi tüm meslektaşlarımız, tüm barolarımız geçen yıl eylemleriyle, davranışlarıyla o konuda kararlarını söylediler. Ama yaklaşmakta olan 6 Eylül Adli Yıl Töreni vesilesiyle bir kez daha Genel Kurulda bu konunun görüşülüp Birlik Yönetim Kuruluna bu konuda bir telkin, tavsiye, talimat yapılması –gerekirse bir karar alınması– için gündeme getirmiş bulunuyoruz.

Sayın Dizdar dostumuz, kokteyl ve yemek neredeyse biz oradaymışız gibi anlayamadığım garip bir ibare kullandı. İddia etmeyeyim ama, sanıyorum çağrılı olup da en az kokteyl ve yemeğe giden kişilerden birisiyim ben. Giderken de gideceğim kokteyl ve yemeğin türünü kılı kırk yarararak seçerim. Eşim tarafından da eleştirilirim.

AV. ALİ RIZA DİZDAR (İstanbul B.) – "Garip" kelimesini garip karşıladım. Öyle demek istemedim.

AV. ÖNDER SAV (Devamla) – Yanlış anladıysam özür dilerim. Ben dili dikkatli seçmeye de özen gösteriyorum. Herhalde Genel Kurulun dikkatinden kaçmıyor dili seçişimdeki özen.

Bursa Delegemiz Sayın Acar, ANAP il kongresideki yargıç değişikliğinin yargı bağımsızlığına bir darbe olduğunu söyledi. Sayın Acar'a katılıyorum, ama galiba Sayın Acar'ın ve toplumun gözünden kaçan en az onun kadar önemli, en az onun kadar vahim bir olay daha var. Gözlerden kaçmış.

Belleğim beni yanıltmıyorsa, TRT kurulduğundan resim göstermeye, haber vermeye başladığından bu yana ilk kez bir siyasal partinin il başkanı kendi sesiyle ekranda konuşturulmuştur. En az onun kadar ayıp bir olaydır, TRT'nin özerkliğine en büyük darbedir. Bunun da altını bu Genel Kurulda çizmek istiyorum. (Alkışlar)

Değerli delege arkadaşlarım, belki diğer birtakım eleştirileri ben not etmemiş olabilirim, alamamış olabilirim; ama hepsi tutağa geçti, arkadaşlarımız tarafından tespit edildi. Biz, her türlü eleştirinin altında yatan gerçek nedenleri, bize yapılan uyarıyı görerek o uyarı doğrultusunda önümüzdeki dönemdeki çalışmalarını tamamlamaya, sizlerden aldığımız ışığı, sizlerden aldığımız

direktifi iki yıl boyunca çok sağlıklı değerlendirmelerle, yine sizlerle bölüşerek, sizlerden ayrı değil, sizlerin görüşünü alarak, gerekirse baro başkanlarımızı çağırmaya devam ederek, gerekirse olağanüstü genel kurullar yaparak, gerekirse telefonlarla konuşarak değerli meslektaşlarımızın, baro başkanlarımızın dertlerine eğilmek istiyoruz.

Bahsetmek istemiyorum ben, Sayın Kurt "hep burada yapılanlar yazılmış, yapılmayan iyi örnekler var, onlar kaydedilmemiş" diyerek bir hakşinaslık örneği gösterdi. Gerçekten bu rapora konmayan, yapılmayan çok şey var.

Biz, Sayın Ekmen burada, Sayın Ekmen kurşunlandığı zaman Ekmen'in yanındaydık. Fiziki olarak değil, telefon başında Kozakçıoğlu'nu bulunduğu yerden bularak "derhal bu konuda bize bilgi verin" diyerek Ekmen'in yanındaydık. Turgut İnal kurşunlandığı zaman Turgut İnal'ın yanındaydık; İsmet Kayhan Baro Başkanı, duruşmaya çıkartılmak için suçlandığı zaman İsmet Kayhan'ın yanındaydık. Turgut Kazan ve İstanbul Baro Yönetim Kurulu kendileri hakkında dava açıldığı zaman onların yanındaydık. Hem fizikman, hem fikren onların yanındaydık. Bu türden konuların tekrarını dilemiyorum, ama bu türden mesleğimize, meslektaşlarımıza, savunma hakkına yönelik her türlü tasallutta olabilecek en büyük çabuklukla meslektaşlarımızın, barolarımızın yanında olmaya özen göstereceğiz.

Beni sabırla dinlediniz, teşekkür ediyorum değerli arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, çok uzun süreden beri devam eden eleştiriler ve Sayın Birlik Başkanımızın yanıtlarından sonra artık bu konunun ibra faslına gelmiş bulunuyoruz.

Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetiminin aklanması maddesine geldik.

Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetiminin aklanması hususunu oylarınıza sunuyorum: Aklanmasından yana olanlar... Olmayanlar... Oybirliğiyle aklanmıştır ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Gündemimizin 9. maddesi; Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu Üyelerine Avukatlık Yasasının 112/2. maddesi uyarınca ödenmesi gereken yolculuk, ikamet ve diğer zorunlu gider miktarının saptanması.

Konuya açıklık getirmek üzere buyurun Sayın Morova.

AV. NACİ İŞIK MOROVA (TBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi) – Sayın Başkan, Sayın Divan; şimdiye kadar Yönetim Kurulumuzun almakta olduğu yolluk, ikâmet ile ilgili ücret 100 bin lira gibi cüzi bir ücrettir. Bugün bu parayla normal koşullarda yönetim kurulu üyelerimizin, disiplin ve denetleme kurulu üyelerimizin masraflarını karşılamaları elbetteki mümkün değil.

Genel Kurulumuzun yüksek takdirleriyle bu miktarın normal bir miktara ulaşması elbette düşünülmelidir. Ancak, bu arttırma oranını saptarken çok fazla bir arttırım yapıldığı takdirde, Türkiye Barolar Birliğinin olanaklarını bir hayli zorlamış oluruz ve bu para Barolar Birliğince kolay kolay ödenemez hale gelir. Bunu da dikkate almak suretiyle makûl bir ölçüde bunu arttırsak, zannediyorum ki, hem Barolar Birliğine büyük bir yük gelmemiş olur, hem de meslektaşlarımız normal koşullarda bu harcamayla zorunlu masraflarını az da karşılamış olurlar.

Takdirlerinize saygılarımla arz ediyorum.

Sayman olarak önerim, yüzde yüz gibi bir artış; şu anda 100 bin lira olan ödeneklerin 200 bin liraya çıkarılmasıdır. Takdir genel kurulun. Saygılarımla efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Samsun Barosu Başkanı Sayın Şefik Kırca ve Kastamonu Barosundan Toker Ormancı arkadaşlarımızın bu konuya ilişkin önerileri de var;

"Avukatlık Yasasının 112/2. maddesi uyarınca yapılacak her toplantı için yolculuk, ikamet ve diğer zaruri giderleri karşılamak üzere 200 binlira verilmesini öneriyoruz."

200 bin lira olmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Gündemimizin 10. maddesi; Genecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü.

Buyurunuz Sayın Morova.

AV. NACİ İŞİK MOROVA (TBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi) – Efendim, TBB 1.5.1991 - 1.5.1993 yılları arasında bütçe tasarısını arz ediyorum;

1.5.1991 - 1.5.1993 yılları bütçe çizelgesinde gelirlerimiz.

Birinci Bölüm; Kesenek gelirleri; baroların birlik kesenekleri şu anda mevcut avukat adedi 26 bin olarak varsayılmış, 24 ayda 100 TL'den 62 milyon TL., yayın gelirlerimiz 5 milyon TL., başkaca gelirler; ruhsatname 150 milyon TL., banka faizleri 334 milyon TL., yardım ve bağış 1 lira, devlet bütçesinden 3 lira, kiralar 434 milyon, karşılıklar 10 milyon, dergiler 2 milyon, diğer gelirler 60 milyon, dava dosyaları 1 milyon, Toplam; 991 milyon. Tüm gelirlerimiz 1 milyar 58 milyon 4 lira.

Gider Bütçesi

Yönetim Giderleri; Genel Kurul giderleri 20 milyon, Başkanlık ödeneği 1 lira, Başkanlık Divanı ödeneği 1 lira, Başkanlık Dış Ödeneği 1 lira, Disiplin ve Denetleme Kurulu Üyeleri huzur hakkı 1 lira; Yönetim, Denetleme, Disiplin Kurulu yollukları 60 milyon TL., geçici görev yollukları 5 milyon TL., temsil giderleri 10 milyon TL., tören ve ağırlama 30 milyon TL., dış ilişkiler giderleri 10 milyon, konferans ve seminer giderleri 4 milyon, başkaca giderler 7 milyon 500 bin. Toplam; 146 milyon 500 bin TL.

Personel Giderleri;

Memur ve müstahdem ücretleri 250 milyon TL., ikramiye ve primler 80 milyon TL., fazla çalışma karşılığı 10 milyon, SSK primleri 50 milyon TL., Personel yollukları 2 milyon TL., taşıt yemek giderleri 46 milyon TL., çocuk zammı ve öğretim yardımları 4 milyon TL., yakacak yardımı 22 milyon TL., giyim yardımı 22 milyon TL., izin ücretleri 2 milyon TL. şef sorumluluğu 4 milyon TL. ölüm, doğum ve evlenme yardımı 2 milyon TL., kıdem tazminatı 50 milyon TL., konut edindirme 8 milyon TL. Toplam 552 milyon TL.

Büro Giderleri;

Onarım bakım 25 milyon TL., büro araç gereçleri 25 milyon TL., PTT giderleri 80 milyon TL., elektrik, su ve havagazı giderleri 12 milyon TL., dava dosyaları 1 milyon TL., bina yönetim giderleri 60 milyon TL., demirbaş giderleri 5 milyon TL., gazete, dergi ve kitap giderleri 5 milyon TL., dergi giderleri 30 milyon TL., yargı ve icra giderleri 1,5 milyon TL., yayın giderleri 25 milyon TL., dışarıdan sağlanan harcamalar 3 milyon, başkaca giderler 10 milyon TL. Toplam; 282 milyon 500 bin TL.

Yatırım Giderleri;

Yazı hesap büro makineleri 20 milyon TL., mobilya ve döşeme giderleri 10 milyon TL., diğer yatırım giderleri 20 milyon TL. Toplam 60 milyon TL.

Resim Harç ve Kesenek Giderleri;

Belediye resim harçları 1 milyon TL., noter harçları 1,5 milyon TL., damga vergisi 500 bin TL., bina vergisi 2 milyon TL., diğer vergiler 5 milyon TL. sivil savunma fonu 1 milyon TL., uluslararası baro aidatı 3 milyon TL. Toplam 14 milyon TL.

Meslekle ilgili sosyal yardımlar 3 milyon TL. Toplam genel giderimiz 1 milyar 58 milyon 4 TL.

Türkiye Barolar Birliğinin 1.5.1991 - 1.5.1993 yılı Bütçe Yönetmeliğini arz ediyorum.

Türkiye Barolar Birliğinin 1991 - 1993 yılları arası (iki yıllık) bütçesi 1.5.1991 gününde başlar, 30.4.1993 günü sona erer. Bu döneme ait Birlik gelir ve giderleri 1 milyar 58 milyon 4 TL. olarak öngörülmüştür.

Bu dönemde baroların ödeyeceği Birlik keseneği XX. Genel Kurul kararı uyarınca 31 Aralık 1990 tarihinde barolara kayıtlı avukat sayısı üzerinden ayda 100 TL. olarak hesaplanmıştır.

Bütçe ile kabul edilen ödeneklerin yetmemesi halinde bölüm ve maddeler arasında aktarma yapmaya Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

Gelirlerin tahsil fişi veya banka dekontu karşılığı tahsili, giderlerin harcama belgelerine dayandırılması gereklidir. Kasa işlemleri istisnasız ödeme fişlerine dayandırılır.

Bütçe içinde harcama Başkan ve Sayman Üyenin oluru ile yapılır.

Yönetim Kurulu genel kadro aylıkları toplamı değişmemek kaydıyla kadroları ve kadro aylıklarını birleştirmeye ve kullanılmayan kadro aylıklarından diğerlerine ekleme yapmaya yetkilidir.

Bu yönetmeliğin uygulanmasına Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir."

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın İnal.

AV. TURGUT İNAL (Bahkesir B.) – Sayın Başkanlar, bir konuda çok yarar gördüğüm için bir açıklama yapmak ihtiyacını duyuyorum. Barolar Birliğinden bugünden itibaren, basın yayın ve halkla ilişkiler konusunda bir kadro oluşturmasını rica ediyorum. Bunun yararına çok inanıyorum. Avuç içi gibi belediyelerin dahi, küçük kuruluşların dahi basın ve halkla ilişkiler konusunda daireleri var, daire başkanları var. Buna eğilmelerini rica ediyorum. Bunun tevazuyla alakası yok, ben tevazunun fazlasını ısraf sayarım. Çok doğal, çok görev sayarım.

İkincisi, faksı olan barolarımıza Barolar Birliğimiz faksla yanıtlar gönderiyor. Diğer barolarımıza hâlâ teksir makinesiyle basılmış haberler geliyor. Küçük bir fotokopi makinesi gibi ofset baskılar var, 10-15 milyon arasında, bunların alınmasını rica ediyorum. Bunlar çok güzel baskı yapıyor. Teksir makinesinin çirkinliklerinden insanı kurtarıyor. Onu alıp hemen basarak dağıtılmasını rica ediyorum

Yine esirgememizi rica ediyorum, buna bir fon konmasını rica ediyorum. Türkiye'de 800-900 arasında yerel basın var.

Sayın Başkan, çok rica ediyorum, biz sadece Barlar Birliği değiliz, biz sadece Türk avukatları değiliz; Barolar Birliği Türkiye'nin üniversitesidir, büyük üniversitedir. Barolar da hukuk fakülteleridir. Sizler de bunların dekanlarısınız. Anadolu basını, sizin açıklamalarınızın yüzde 75'ini koyacaktır. Anadolu basını, sizin açıklamalarınızı koyduğu zaman kasabada, köyde, her yerde o haber duyulacaktır. Büyük basına geçmek zor, büyük basında kuşa çevriliyor, parça parça çıkıyor. Onun lütfuna kalıyor, hatta onun lütfuyla hareket ediyorsunuz. Ama Anadolu'da çıkan gazeteler buna değer veriyor.

Değerli Konya Barosu Başkanımın iki gün evvel bir olayı oldu. Konya'da bir konferans verme durumumuz doğdu, saat 15.00'te başladı. 16.00'da bitti, ertesi günü Konya'da çıkan 5 gazetenin 4'ü birinci sayfasına renkli resimli haberi bütün detayıyla koydu. Bunun yararı fazla. Anadolu basını gittikçe büyümektedir. Lütfen Barolar Birliği olarak buna eğilmenizi, bir baskı makinesi almanızı, onunla hemen Türkiye basınına dağıtmanızı rica ediyorum. Ona göre bu bölümlerin teknik açıdan değerlendirilmesini rica ediyor saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İnal.

Başka söz isteyen var mı?

Efendim, bu maddede Birliğin, bölümler arasında aktarma yetkisi vardır. Sanıyorum Sayın İnal'ın önerdiği konuları Birlik Yönetimimiz değerlendirecek ve buna göre aktarmayı yapacaktır.

Bu madde gereğince bütçeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11. madde gereğince; barolardan alınacak Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması.

Yönetimden bu konuda bir açıklama rica ederim.

AV. NACİ IŞIK MOROVA (TBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi) – Efendim, Sayın Malatya Barosu Başkanı, ölüm yardımıyla ilgili olarak gerçekten önemle bu konuya değindiler. Bu-

gün ölüm yardımı çok az miktardadır. Meslektaşlarımıza vardığımız 60-70 bin Türk lira arasındaki rakam gerçekten hiç bir ihtiyaca cevap verir nitelikte değildir. 1983 yılından bu yana gerek Barolar Birliğinin keseneklerinde, gerek ölüm yardımlarında en ufak bir artış yapılmamıştır. Barolar Birliği keseneği 1983 yılında aylık 100 TL. olarak alınmaya başlamış ve bugüne kadar aynen devam etmiştir. Yıllık 1200 liradır. Artık 1200 liranın hiçbir değeri kalmamıştır. Bugünkü koşullarda Türkiye Barolar Birliğinin tek yasal gelir kaynağı olan keseneklerin 1200 lirada kalması halinde hiçbir ihtiyacımıza cevap verir nitelikte olmaması nedeniyle hiçbir iş yapamaz hale gelmekteyiz. Ancak, bu arada gayrimenkullerimizden alınan kiralar birtakım hizmetlerin yapılmasını sağlamaktadır. Bu nedenle, asıl gelir kaynağımız olması gereken keseneklerin makûl bir seviyeye çıkarılmasını Genel Kurulumuzdan talep ediyorum.

Miktar olarak benim önerebileceğim, hiç olmazsa aylık 1000 lira, yıllık 12.000 TL. Bu arada şunu da vurgulamak istiyorum; 100 liralık kesenekleri bile bugüne kadar maalesef bazı barolarımız ödememektedirler. Yönetim Kurulumuz bu konuda devamlı ısrarla, titizlikle paraların ödenmesi için çağrıda bulunmuş, ancak bazı barolarımız hâlâ bu çok cüzi olan borçları bile ödemişlerdir. Sizlerden önemle rica ediyorum. Borçlu olan barolarımız lütfen bu borçlarını ödesinler. Bundan sonra da bu arttıracak olan miktar, eğer Yüksek Genel Kurulunuz aylık 1000 lira olarak uygun görürse, yıllık 12.000 Türk Lirasının muntazam olarak gönderilmesi sağlansın.

İkinci önerim, yıllık 12.000 TL. kabul edildiği takdirde, uygulama olarak bir sonraki dönemde uygulamaya başlıyoruz ki, bu durumda Barolar Birliğinin elbetteki yaklaşık bir yıllık kaybı olacak. Uygulama tarihi de Haziran 1991 tarihinden geçerli olmak üzere karar alınırsa, ki, bu konuda önerge de verilmiş; hiç olmazsa Barolar Birliği, maddi bakımdan biraz daha iyi hale gelmiş olur.

Ölüm yardımıyla ilgili olan miktarın da yine hiç olmazsa ölen kişinin ailesine biraz olsun bir katkıda bulunacak bir para olması ve bunun da bugün için 60-70 bin lira gibi rakamı verirken insan gerçekten utanıyor. Bazen Barolar Birliğine bu ölüm yardı-

mını almak üzere gelen kişiler 60-70 bin lira rakamını duyunca üzüntüyle o parayı almadan gidiyorlar. Genel Kurulumuz uygun görürse asgari aylık 1000 lira, yıllık 12.000 lira olarak öneriyorum. Yine bunun da başlama tarihinin 1 Haziran 191 olarak alınmasını Genel Kurulun takdir ve tasviplerine sunuyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür edirm.

Ölüm yardımı yıllık 12.000 lira, ayrıca ölüm yardımı için de yıllık 12.000 lira, bu ikisi ayrı ayrıdır.

Buyurun efendim.

AV. TURGUT İNAL (Balıkesir B.) – Efendim, Barolar Birliine ne kadar katkıda bulunsak yeridir. Bunun yararını inkâr etmiyorum. Ama size bir olay anlatmak istiyorum. Bundan 12 gün önce tebligatı geldi. İki avukat arkadaşım barom hakkında dava açtı. 61 bin lira olan 6 aylık aidatın 75 bine çıkmış olması karşısında 14 bin liralık arttırmaya, ki aylık artış 1200 lira, günde de 60 lira artış yaptık diye dava açtı idare mahkemesine. Düşünün, o kadar önemli olaylar var, o olaylar karşısında dava açma, tavrı alma yok, her gün 5-20 bin lira, köy muhtarının vurulan damgası gibi vurulan zarflara para ödeniyor; peşin vergiler, KDV vesaire gırla gidiyor. Onlara yok! Baroya olan aidatın artışını dava mevzuu yapıyor. Oysa, olay çok çirkin, çünkü, 7 yıl önce hükümetin politikasına uygun sanki avukatları koruyormuşcasına, sanki avukatların korunmaya ihtiyacı varmış gibi bu konuda, memur maaş katsayısına bağlayan aidatları ayarlama olayı çirkin bir olay. Barolar aidatlarını sanki kendisi tanzim edemezlermiş, sanki korunmaya ihtiyacı varmış gibi bu olayla karşılaşıyoruz. Memur maaşları çok az artıyor, ama bütün giderler habire artıyor. Şimdi biz 6 ayda 75 bin lira alıyoruz; onda da dava konusu oluyoruz. 75 bin liranın 12 bin lirasını da buraya göndereceğiz; 12 bin lirayı küçümsememenizi rica ediyorum, gerçekten altından kalkılmıyor. Çünkü tek gelire mahkûmuz. Barolar Birliğinin, bizim baromuzun da dahil olduğu en azından yarım milyar birikmiş alacağı var. Çok rica ediyorum, 24.000 liralık artış bizim baromuzu zedeler. Bizi daha çok borçlu duruma sokar. Ra-

kam 100 iken 24 bine çıkarılmamalıdır veya en azından bu bütçeye dahil edilmemelidir. 1991 bütçesine konmamalı, 1992 bütçesinde başlatılmalıdır. Lütfen bunu böyle değerlendirmenizi rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

AV. HALİT ARMUTLU (Karaman B.) – Sayın başkanlarım, sayın meslektaşlarım; Barolar Birliği keseneğini artıralım. Ancak, yarın 14. madde görüşülürken belirtmek isterdim, fakat yeri geldi, şimdi üzerinde durmak istiyorum. Avukatlık Yasa Tasarısında yürürlükteki meslek yasamızın 81. maddesinde bir değişiklik göremedim. Barolarımızın temel gelir kaynağı meslektaşlarımızdan alınan keseneklerden oluşturulmaktadır. Bu kesenekler ise 6 aylık 71, bir yıllık 142 bin lira gibi bir rakamdır. Barolar Birliği keseneğini artırmak için öncelikle baroların gelir kaynağını ve bunun başında yer alan 81. maddedeki memur katsayısına dayalı bu göstergeleri değsitirmemiz ya da bunu baroların yönetim kurullarına bırakmamız gerekir inancındayım. Eğer artıracaksak, 81. maddeyi yeni şartlara uydurur şekilde değiştireceksek, Barolar Birliği keseneği için teklif edilen rakam yüksek bir rakam değildir, kabul edelim.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AV. NACİ IŞIK MOROVA (TBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi) – Sayın Başkan, bu kesenekler normal olarak yasaya tabi olmakla beraber, bunların saptanması Genel Kurulca yapılır. O bakımdan, Genel Kurulumuz şu anda karar verdiğinde yasada herhangi bir şey yoktur, normal koşullarda Genel Kurulun kararı uyarınca uygulamaya başlamış olur. Tarih olarak da hangi tarihi öngörürse o tarihten başlamış olur. Saygılarımla.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AV. ALAATTİN YILMAZ (Rize B.) – Saygıyla hepinizi selamlayarak bu konuda önerimi dile getirmek istiyorum. Önerilen miktarlar fazla değil, günün para değerlerinin yitirilmesi konu-

suda belki bugün belirtilen miktarlar bir yıl veya gelecek kongre zamamna kadar da değerini yitirmiş bir meblağ olacaktır. Ancak, bu, ufak barolara haddinden fazla yük getirecek ve belki de şimdi burada gördüğümüz tablonun bir aksi tablo ile karşı karşıya kalacağız. Şimdi elimizdeki ödentilerde bizler gibi küçük baroların borcu görünmekte, imkânları olan baroların borçları hepimizin dikkatini çekmektedir. Bu ters döndü olacaktır. Biz bu sefer ufak barolar ödememekte direneceğiz, inşaallah büyük barolar öderler, o eksikliği de o şekilde karşılarlar. Yalnız, benim Rize barosunda mevcudum 32 kişi, bunun 25 avukatı serbest olarak çalışır, 7 avukat da kamu kurumu görevlisi olarak hizmet verir. Ben, baronun mevcudunu daha fazla düşürmemek için Genel Kurula bir öneri sundum ve kabul ettirdim. Biz, kamu kuruluşunda çalışan arkadaşlardan yüzde 50 eksik aidat alarak bunların baroya kaydını sağlamayı düşledik ve bunu sağladık. Bu durumda, bu kayıtlar da silindiğinde ve yeni getirilen yasaya göre de biz baromuzu tamamen kapatmayla karşı karşıya kalırız. Benim yaptığım hesaba göre baromdan yılda 768 bin Türk Lirası ödeme yapmam gerekiyor. Oysa benim bütçem 3 milyon lirayı bulmuyor. Bu durum karşısında ben neyin barosuyum. Bu esaslar gözönüne alınarak, istemeyerek de olsa bu miktarlara karşıyım. Artırılsa bile cüzi bir artırım olsun istiyorum.

Ölüm yardımı konusunda hakikaten gülünç bir tabloyla karşı karşıyayız. Yine tektiklerimizde gördüğümüz gibi yapılan ölüm yardımları 60-75 bin lira. Bu çok gülünçtür. Bize göre yardımı vermek üzere çağrılan kişilerin bunu da Birliğe veya barolara bağışlıyoruz şeklinde bir imza ile karşılaşırırsak şaşmayalım.

Bu nedenle, konuya daha değişik bir açıyla yaklaşalım. Bu ölüm yardımlarını ya kaldıralım, yahut da buna değişik bir formül getirerek bugünkü şartlarda hiç olmazsa ölenlerimize bir cenaze yardımı yapabilecek kadar bir yardım sağlayacak konuma getirelim. Yalnız, bunu getirirken tezata düşmüş oluyorum, artırmayalım diyorum, burada değişik bir konu getirelim diyorum.

Şöyle bir öneride bulunuyorum; eğer bunları artıracaksak, baro aidatlarından değil, bizim baroya kayıtlı meslektaşlarımızdan ölüm yardımı ve Barolar Birliği kesenekleri de baro aidatı dışında bir kalem olarak düşünebilirsek ancak sorun çözülür.

Biz uygulamamızda baro aidatı olarak saptadığımız kısımdan ödüyorum, bugüne kadarki uygulamamız budur.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AV. NACİ IŞIK MOROVA (TBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi) – Sayın Başkanım, tamamen ayrı, hiç alakası yok.

AV. KAŞIF ENGİNYURT – Arkadaşlar, çok uzun konuşuldu, gerçekten konuşulması gereken konulardı. Fakat sonuç geldi para konusuna. Rize Barosundan arkadaşımızın dediği gibi, Rize Barosunun isminin şu listede olması, Ordu Barosunun da çok az da olsa borcunun gözükmesi gerçekten bizi sıktı. Fakat, kaynak yok, ne yapalım. Ben şuraya espri olsun diye arkadaşlar yönetim kurulunu topladı, aidat almayacağım diye yönetim kurulu defterine yolluk almayacağım, herhalde harç almayacağım –bizim alacaklarımız harç oluyor– yönetim kurulunun defterine imza atıp şuraya geldik. Barolarımızın hiçbir imkânı yok. Türkiye genelinde diğer baroların da bizim barolardan farklı olacağı kanısında değilim. İki tane çalışanımız var, 100'ün üzerine çıktı üye sayımız. Değişik illere gittiğimizde temizlik dahi yapılamadığı görülmektedir. Odacısı bulunmayan barolarımız bulunmaktadır. Bunun için, en azından baroların geliri nasıl artırılır, aiddattan tutun, diğer gelirlerin artırılması yönünde öneriler istiyorum ben. Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Kayhan.

AV. İSMET KAYHAN (Denizli B.) – Sayın Başkan, bu ölüm yardım miktarı acaip bir hale gelmekte, bugün 1000 lira bir para değil. Bu para azdır ve ölümle alay edilmektedir. Biz Denizli Barosu olarak baromuz bünyesinde ölüm yardım fonu kurduk. Bugün baromuzda bu fon hesabında 75 milyon paramız vardır. Geçenlerde vefat eden İsfendiyar Yazıcı diye değerli bir ağabeyimizin ölümünde 5 milyon lira nakti yardım yaptık. Ondan sonra bu 75 milyon liramız kalmıştır.

Değerli arkadaşlar, hizmet isteniyor, hizmet parayla gelir. Barolar Birliğinin talep ettiği aylık bin lira çok azdır. Bugün hakikaten bu para gülünçtür ve vereceğimiz bin lira para, para değildir. Eğer burada biz para veremiyoruz, zor durumdayız diyorsak; bunun suçlusu biziz. Çünkü biz üretken değiliz. Eğer kendi baronuzun sorununa bir çözüm bulamıyorsanız o zaman bu işi yapamıyorsunuz demektir. Bunu yapabilmek için de mutlaka bir şeyler üretmek lazım. Ölüm konusunda her baronun mutlaka bir ölüm yardım fonu kurması ve bunun artık Barolar Birliğinden alınması gerekiyor. Çünkü, Barolar Birliğinin bununla uğraşacak zamanı yoktur, daha büyük işlerle uğraşması gerekir. Bu ölüm yardım fonunun kaldırılmasını talep ediyoruz ve aidatların da bin lira değil, ayda 5 bin lira olarak alınmasında fayda vardır. O zaman Barolar Birliği sesini duyuracaktır.

Çok teşekkür ederim, saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kayhan.

Bu konuya ilişkin öneriler de var.

Türkiye Barolar Birliğinin önerdiği Birlik payı 1000 lira, ölüm yardımı da 1000 lira, aylık olarak.

Sayın Kayhan aidat için 5 bin lira önerdi. Ölüm yardımı da kaldırılınsın dediler.

Burada gündem maddesi, miktarla ilgilidir. Bunun için değişiklik olmuyor, sadece miktar tespiti.

Sayın Feridun Baloğlu'nun önerisi;

"Ölüm yardımı için keseneklerin aylık 2 bin liraya, Birlik keseneğinin de 2500 liraya çıkarılması."

Sayın Samsun Barosu Başkanının önerisi; "Ölüm yardımı için aylık 1000 lira, Birlik Keseneği de 2000 lira ve 1 Haziran 1991 tarihinden geçerli olmak üzere" diyorlar.

Değerli arkadaşlarım, barom adına kişisel bir düşüncem var; başlangıç tarihi olarak 1 Haziran 1991 tarihi deniyor, istekte bu var. Biz bütçelerimizi yaptık, bütçelerimiz de belirli dönemleri

kapsıyor. Barolar Birliği bizden fashı olmayan bir parayı isteme durumunda oluyor. Zaten ben yarınki görüşmemizde bunu da belirtecektim.

AV. NACİ İŞIK MOROVA (TBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi) – Sayın Başkan, bu bütçenin dışında olan bir meblağ. Normal koşullarda TBB adına alınacak olan para, gerek ölüm yardımı, gerek kesenek doğrudan doğruya TBB adına avukatlardan tahsil edilecek. O nedenle, bütçenizde olmasa da hiçbir sakıncası yok. Genel Kurulumuzun almış olduğu karar doğrudan doğruya 1 Haziran 1991 tarihinden geçerli olmak üzere uygun görölürse aylık 1000 lira veya 2000 lira alınmaya başlanacak ve doğrudan doğruya bu miktar meslektaşlarımızdan barolarca tahsil edilen para TBB adına tahsil edilmiş olacak. Şimdiye kadarki bütün yakınmalarımız, TBB adına tahsil edilmiş olan paraların, baroların kendi ihtiyaçlarında kullanılmasıydı. Buna bir formül bugüne kadar maalesef bulamadık. Biz TBB olarak hiçbir zaman barolarımızla karşı karşıya gelip barolarımızı icraya vermeyi düşünmedik. Öyle zannediyorum ki, bundan sonra da barolarımız bu konuda birazdaha duyarlı olurlar ve gerçekten 1000 lira gibi cüzi rakamı zamanında Birliğimize iletirler. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Ersöz.

AV. AHMET ERSÖZ (Giresun B.) – Değerli arkadaşlar, bütçe tarafımızdan yapılmıştır, burada değişik bir durum ortaya çıknca bunu nereden tahsil edip göndereceğiz? Bütçe tasarısına eklenen bir sayfada borcu olmayan barolardan biri de Giresun Barosu. Varolup da mı, ya da mevcut paradan mı gönderiyoruz ya da hangi koşullar altında borcumuzu kapatmış oluyoruz, onu bir tek biz biliyoruz. İcra yoluyla tahsil ettiğimiz baro aidatları var. Askere gitmiş, adresini belli etmeden barosundan ayrılmış uzaklaşmış kişilerin bile ödenekleri, ölüm yardımı tarafımızdan gönderilmektedir. Bütün bunları da düşünerek bir artış yapacağız burada. Herhalde gelecek kongrelerimizden sonraki bütçelerimize yansıtılmak suretiyle bunları ödeyebileceğiz.

Bir de öyle bir yüce artım istiyoruz ki, aynı oranda artım yapan iktidarı tenkiteden bir kuruluşun mensupları olarak bunu yapıyoruz.

Arkadaşlar, tahsil edilebilecek bir parayı isteyelim, tahsili mümkün olmayan bir parayı istemeyelim. Diğer arkadaşların aksine, ben, Genel Kurullarımıza kadar 500'er lira olarak saptanması dileğindedim. Ödeyebileceğimiz budur. Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Birliğin teklifi; Birlik Keseneği 1000 lira aylık, yine aylık olarak ölüm yardımı 1000 lira. Bu teklifi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlük tarihi olarak da; bir 1 Haziran 1991; bir de yeni bütçe döneminde uygulamaya girsin deniliyor.

1 Temmuz 1991 tarihinden itibaren uygulanmasını kabul edenler... (Karşılıklı konuşmalar)

AV. SABRİ KURT (İzmir B.) – Tarih bakımından konuşacağım. Çok sayıda üyesi olan İstanbul, Ankara ve İzmir gibi barolarda biz büyük çoğunluğunun aidatını zaten topladık. Şimdi yeniden bin lira daha ver diye arkadaşlara 500'er liralık pul yaptırıp onu mu isteyeceğiz. Onun için tarih yeni bütçe yılından itibaren olsun diyorum.

BAŞKAN – 1 Temmuz 1991 tarihinden geçerli olması hususunu kabul edenler... 1 Ocak 1992 tarihinde itibaren geçerli olsun diyenler... Yılbaşından itibaren uygulanacaktır efendim, yani 1 Ocak 1992 tarihinden itibaren efendim.

"Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi" maddesi üzerinde söz isteyenler... ("Yönetim Kuruluna yetki verilsin" sesleri),

BAŞKAN – Peki efendim, Yönetim Kuruluna yetki verilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Gündemin 13. maddesi; "Yargı yılı açılışı töreniyle ilgili hususların görüşülmesi ve karara bağlanması."

Buyurunuz Sayın Başkan.

AV. ÖNDER SAV (TBB Yönetim Kurulu Başkanı) – Değerli arkadaşlarım, bu gündem maddesi üzerinde söylenecek fazla şey yok. Geçen yıldan bu yana çok şey söylendi, çok şey yazıldı. Size Genel Kurulun başlamasından önce bu konuyla ilgili 6 sayfalık bir not da hazırladı Barolar Birliği Yönetim Kurulu. Yargıtay Başkanının geçen yıl bizim katılmadığımız toplantıda yaptığı konuşmanın bu konuyla ilgili bölümüyle başlayan, kendisinden önceki Yargıtay Başkanı Sayın Ahmet Coşar'ın Cumhuriyet Gazetesinde çıkan yazısında yine konuyla ilgili bölümünden alıntı yapan, değerli Hocamız sayın Hıfzı Veldet Velidedeoğlu'nun yine Cumhuriyet Gazetesinde çıkan yazısından konuyla ilgili bölümünden alıntı yapan ve İstanbul Baromuzun Genel Kurulunda alınmış kararına, Ankara ve İzmir Barolarımızın bu konuda kamuoyuna yaptıkları duyurularından alıntı yapan bölümlerle diğer bütün barolarımızın bu konuyla ilgili olarak gösterdikleri hassasiyete ve kınamaya ilişkin açıklama zaten size verilen 6 sayfalık yazıda var. Bu konuda Birlik Yönetim Kurulumuz olarak size herhangi bir telkin, yol gösterme, tavsiyede bulunacak değiliz.

Birlik Genel Kurulumuz özgür iradesiyle bundan sonra yapılacak yargı yılı açılış törenindeki durumu belgelemek durumundadır.

Yargıtay bu tavrını aldıktan sonra sanmayınız ki diğer yüksek yargı kuruluşları aynı çizgiyi sürdürdüler. Kadirşinashkla bazı hususları burada kısaca anlatmak istiyorum.

Askerî Yargıtay, kendi düzenlediği bu tür toplantılara, ki onlarda kimse konuşmuyor, bizi onur konuğu olarak çağırdı. Anayasa Mahkemesi eski Başkanı Sayın Darıcioğlu, Anayasa Yargısı Sempozyumunda iki konuşmacıdan oluşacak bir açık oturumu yönetip yönetmeyeceğimi bana telefonla sordu ve özellikle de rica etti. Kabul ettim. Böylece Anayasa Mahkemesi, diğer yüksek yargı kuruluşları veya eski Anayasa Mahkemesi Başkanlarına yönettiği sempozyumdaki açık oturumlardan birini de TBB Başkanlığına yönetti. O da böylece anlayışını belirledi. Ben o açık oturumu açarken yaptığım konuşmada, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve yöneticilerinin bu tutumunun sadece nazik, ince bir jest olmadığını, bunun, bazı diğer kuruluşlarca örnek ve

ders alınacak yönleri olduğunun da altını çizen bir konuşmayla açık oturumu açtım. Tabii ki bundan, dinleyen yüksek yargı kuruluşları nasiplerini aldılar.

Daha önce, dün yapılan Danıştay 123. Kuruluş Yıldönümü töreni vesilesiyle yeni Danıştay Başkanı, geçen yılki tartışmalı olay yaratan konuşmaya rağmen, bu sene benim konuşma yapmamı özellikle camialarının istediklerini, sav-savunma-yargı bütünlüğüne gösterdikleri önem bakımından benim bu önerilerini kırmamamı rica etti. Onun üzerine dün gittim. Danıştay Başkanı, ben ve Cumhurbaşkanı Vekili kısa bir konuşma yaptık. Özetle, diğer yüksek yargı kuruluşlarının anlayışı bu noktada.

Bu sene Yargıtayın anlayışı nasıl gelişir bilemem. Biz geçen yıl baro başkanlarımızla yaptığımız toplantıda şöyle bir görüş üzerinde birleşmiştik; Yargıtayın Türkiye Barolar Birliğine karşı bu tutumu, yani törende Birlik Başkanının konuşma metnini üç ay önceden veya bir gün önceden veya iki gün önceden isteme tutumu; iyi niyetli olabilir. Sansür amaçlı tumumu; yani bugün size dağıttığımız yazılı metinde amaçları belli olan şekildeki Yargıtayın tutumu sürdüğü sürece Barolarımızın ayrı tören düzenlemesi, ayrı açılış yapmaları doğrultusunda idi.

Bu kısa hatırlatmayı da yapıyorum, teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

AV. ENDER ASLANALP (İzmir B.) – Sayın arkadaşlar, ben biraz tarihçeyi severim ve ondan da bahsetmek isterim. Bu açılış meselesi doğrudan doğruya bizim toplumumuzdan değil, batıdan alınmış olan, özellikle Fransa'dan alınmış olan konudur. Padişahın hakimleri her çarşamba günü krala kararları dolayısıyla bir rapor verirler ve oradan krala rapor verilme yönünden bu teesüs etmiştir. Şimdi Fransa'da bu mesele yılbaşında olmaktadır. Bizde ise gelmiş bulunan bir gelenek var. Daha evvelden biliyorsunuz ki, Barolar Birliği yoktu ve davet de edilmiyordu, yalnız Ankara Barosu 100. Yıldönümü dolayısıyla İmran Öktem'in yaptığı davet dolayısıyla Ankara Baro Başkanı oradaki toplantıya

katıldı. Birlik kurulduktan sonra Sayın Başkanımız Faruk Erem'in büyük kişiliği neticesinde de bu mesele devam etti. Şimdiye kadar herhangi bir baskı olmamıştı. Fakat her nedense bu sene bu oldu. Benim görüşüm şu; burada Sayın Başkanın söylemiş bulunduğu gibi, yapmış buldukları şu çirkinin ilerisinde olan bu tutum karşısında Türkiye Barolar Birliğinin bu tutumu en doğrudur. Ben şunu şöyle söyledim o zaman, Sayın Başkana; Bu, bizim özerkliğimizin de, bağımsızlığımızın da bir simgesi olacaktır. Yani, Temyizin açılış dolayısıyla yapacağı merasime biz bir uzantı olarak katılmamız, herhangi bir prestiji, herhangi bir saygınlığımızı ortaya getirecek olan nitelikte değildir. Ama, bir arkadaşımızın söylemiş bulunduğu gibi, hukukun üstünlüğünü ve hukuka bağlı devlet fikrinin yerleşmesi için hakimlerle çatışma meselesi ayrı bir mesele. Ama, bu çatışmayı biz doğurmuyoruz. Onlar biraz kendilerinin hizasına gelsin ve bizi de saysınlar. Kalkıp da sansür mahiyetinde olan bu meselede bu şekilde karşısıza gelmesin.

Benim acizane kanaatım şu; yapılacak olan bu gibi açılışlarda, tıpkı Fransa'da olduğu gibi, adli teşkilatın dışında barolar, açılış yapmalıdır. Ve bunların yapmış olduğu gibi bürokratik bir açılış olmamalıdır. Çünkü, adalet meselesi sadece Temyizin meselesi değildir. Bütün bizim vatandaşlarımızın, sendikaların, diğer toplumların meselesidir onların dile getirilecek şekilde bu açılışın yapılmasını ben daima ön tutarım ve Fransa'da da bu böyledir. O itibarla, Sayın Yönetim Kurulunun ve Başkanlığının bu konuda göstermiş bulunduğu hassasiyet son derece önemlidir ve son derece yerindedir. Ben bunu, bağımsızlığımızın bir simgesi olarak kabul etmekteyim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

AV. MEHMET KILIÇ (Kayseri B.) – Bu konu geçen sene gerçekten tüm hukuk camiasını yakından ilgilendirdi. TBB bu onur kırıcı müdahaleye gerekli cevabı verdi ve ayrı bir açılış düzenlendi. Ben 28 yıl hakimlikten sonra 10 yıldanberi avukatlık yapan bir arkadaşınız olarak şunu ifade etmek istiyorum; 1970 yılındanberi de Yargıtay'ın açılış törenlerine katıldım. Bu gelenek

güzel bir gelenektir. Yargıtay Kanununda son yapılan değişiklikten sonra gelenek olmaktan çıktı, yasal bir zorunluluk haline geldi. Ancak, Yargıtay Başkanlar Kurulunun da konuyu görüşerek Yargıtayın müşterek bir görüşü şeklinde kamuoyuna yansıtması amaçlandığından, Barolar Birliğinin de ters düşmemek için görüşünü daha evvel bildirmesi gerektiği sonucuna vardılar, benim istihbaratıma göre. Fakat yanlıştı.

Yargıtayın bütün endişesi, acaba politika yapılır mı, siyasete bulaşılır mı gibi yersiz bir endişeden kaynaklanıyor. Siyaset ne demektir? Siyasetin üç anlamı vardır; Birincisi, siyaset idam demektir. Eskiden idam cezasının infaz edildiği meydanlara siyaset meydanı denirdi.

"İkincisi, siyaset seyislik demektir. Kıratın seyisliğini yaptık bir süre. Biliyorsunuz 1960'da bitti.

Üçüncü anlamı, siyaset politika demektir. Toplumun ortak çıkarlarının saptanması ve savunulmasıdır. Bir hukuk örgütü olarak, üst kuruluş olarak TBB, elbette toplumun sorunlarından soyutlanamaz. Hukuk, toplumsal bir olgudur, siyaset de toplumsal bir olgudur. Kendi konularına giren kendi faaliyet alanına giren konularda TBB, toplumun hukuksal hayatıyla ilgili konularda elbette ağırlığı olan bir kuruluştur ve görüşlerini ortaya koyacaktır. Bu, hiçbir zaman siyaset yapmak değildir. Barolar Birliğinin özgürce görüşlerini ortaya koymasından daha doğal bir şey olamaz. Kaldı ki, Sayın Barolar Birliği Başkanı, bu toplantıya katılsaydı acaba ne söyleyecekti; herhalde Ahmet Coşar'ın getirdiği teşhisten, önerilerden daha sert, daha ağır şeyler söylemeyecekti. Ben, bugün için emekli olup köşesine çekilen ve hiçbir yönetim kurulu üyeliği veya danışmanlığı kabul etmeyen, avukatlık da yapmayan Sayın Yargıtay eski Başkanı Ahmet Coşar'ı saygıyla huzurunuzda anarak, onun konuşmalarından bir alıntı yapmak istiyorum.

Laiklik ve yargı konularında meslek sorunlarıyla ilgili olarak çok isabetli, çok kalıcı ve ilke kararlarını koymuştur ve yol göstermiştir. Gerek laiklik konusunda, gerek meslek sorunları, gerek adalet sorunları ve gerekse savunma sorunları hakkında bizim hepimizin söylediğinden daha sert, daha kalıcı, daha çarpıcı

gerçekleri ortaya koymuştur. Herhalde Barolar Birliği Başkanı-
mız da aynı doğrultuda konuşacaktı. Bu nedenle, Yargıtayın
ahnganlığını yerinde görmüyorum. Aynı toplantı yapılmasını uy-
gun buluyorum ve saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Buyurun efendim.

AV. ŞENGÜN ERDOĞAN (Mersin B.) – Sayın Başkanlar, sa-
yin delege arkadaşlarım; Sayın Birlik Başkanımızın yaptığı açıklama
doğrultusunda bu alternatif toplantıların, 6 Eylül'de adli-
yenin açılış toplantılarının süreklilik kazanıp kazanmaması öyle
anlaşıyor ki yapılan açıklamalardan, zamanın gelişmesine ve
Yargıtayın Birliğimize karşı takınacağı tavıra bağlıdır. Dolay-
ısıyla önerim; bu konuda Yönetim Kurulumuza yetki verelim, ge-
rek gördüğü takdirde bizleri yine aynı şekilde coşkuyla hepimizi
Ankara'ya davet etsinler. Katılahm. Gerek görmezlerse bu sü-
reklilik kazanmasın. Yine diğer yıllarda olduğu gibi devam edil-
sin. Bu konuda Yönetim Kurulunun yetkili kılınmasını öneriyor-
um efendim.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Dizdar.

ALİ RIZA DİZDAR (İstanbul B.) – Benim görüşüm şu; geçen
yıl gerçekten yargı yılının açılışında mesleki onurumuzu kıran,
küçülten bir davranışa gerekli cevabı verdik. Sayın Barolar Bir-
liği Başkanına da açıklamalarının hemen arkasından hiç yapma-
dığım bir şeydir, bir telgraf çektim, teşekkür ettim.

Şimdi zamanı gelmiş, bir şeyi düşünmenizi rica ediyorum.
Yargının bağımsızlığı ilkesini bizler devamlı savunuyoruz. Yargı-
nın bağımsızlığına gölge düşürecek her türlü siyasi iktidarın
oyunlarına karşı da cephe alan bizleriz, savaşım yaparız. Ama,
savunmanın bağımsızlığı için elimize bir fırsat çıktı. Saunmaya
karşı bugüne kadar yapılan baskıları kınamak amacıyla bu
yıl için toplantıya katılıp katılmama yetkisini Barolar Birliği Yö-
netimine bırakarak katılmamayı tavsiye ediyorum. Avukatlar

üzerindeki tüm baskıları kınamak için. Yoksa, Yargıtaya yargının bağımsızlığına karşı gelmek için değil. Ama bizim üstümüzde bir sürü baskılar var. Sabahki konuşmamda bir kimlik sorununu dile getirmiştım. Kimliğimizin bile geçerli olmadığı ülkemizde avukata yapılan baskıları kınamak için bu bir eylem türüdür. Bu eylem türünün etkili bir eylem türü olacağı inancındayım. Bu yıl kendi toplantımızı kendimiz yapalım, baskıları protesto toplantısı olsun. Bu yargı yılı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dizdar.

Buyurun efendim.

AV. VEDAT ÇUHADAR (Kahramanmaraş B.) – Saygıdeğer meslektaşlarım; ben somut bir öneride bulunmak istiyorum. Konunun gelişimini Sayın Faruk Erem Yargı yılının açılış toplantısında anlatmıştı. Sayın Atilla Sav ile birlikte Rahmetli Ferruh Adalı ile bu konuda nasıl bir gelenek oluşturduklarını hepimiz öğrendik.

Sayın Başkanımız –ben o dönemde baro başkanıydım– fikrimi sorduğunda, alternatif açılışın gereğinden bahsettim. Diğer baro başkanlarımız da aynı doğrultuda görüş bildirdiler ve o, hepimizin büyük bir coşkuyla katıldığımız toplantı yapıldı.

Ben, geçen yılki tutum ve davranış sürdürüldüğü sürece alternatif açılışın devam ettirilmesi gereği üzerinde duruyorum. Eğer geleneğin oluşturulduğu dönemden geçen yıla kadar birlikte açılış için daha önceki Yargıtay başkanlarının ortaya koyduğu davranış biçimini şimdiki Yargıtay Başkanı da benimserse bu, baroların, Türkiye Barolar Birliğinin denetlenemeyeceğinin ifadesi olduğundan, o açılışa katılma gereğini vurguluyorum. Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Buyurunuz.

AV. ŞABAN UÇLUSOY (Konya B.) – Ben Konya Barosu adına söz aldım, sayın delegeler; Anayasa hükmünde Yüksek Hakim-

ler ve Savcılar Kurulu vardı 1961 Anayasasında, bağımsızlığın-
dan söz edilebiliyordu, özerkliği vardı, tüzel kişiliği vardı, o tüzel
kişiliğinden şimdi söz etmek mümkün değil. 1982 Anayasası yar-
gıyı bağımlı hale getirmiştir. Adalet Bakanlığının vesayetinden
tamamen kurtulmamış, aksine çok daha bağımlı hale getirilmiş,
sanırım o hükümlerle bir yargıcın veya bir savcının disiplin ceza-
sıyla ilgili hükümleri yargı denetiminden uzak tutulmuş. Buna
karşın, biz vesayet müessesesini daha bağımsızlığa doğru götür-
meye adım atarken, yargıdan bu yönde, yani savunma dışındaki
yargıdan bu yönde bir talep yok, bir ses yok, bir mücadele yok.
Bu anlamda aslolan yargının en temel basamağı ve parçası olan
savunma daha büyük önem taşımaktadır. O halde adliyenin açılı-
şını değil, yargının açılışını denildiğine göre ve en fazla bu hususta
bağımsızlık mücadelesi veren kendilerinin de mücadelesi yolun-
da varlığımızı gösteren, onların da bir gün bağımsızlığına ulaş-
masını bugünden arzu eden bir kurum olarak, bir adli kurumun
bağımsız bir kurumu olarak öncelikle yargı yılının açılışını baro-
lar yapmalıdır. Barolar derken, Barolar Birliği yapmalıdır. Ashın-
da yargının açılışını Yargıtay yapmamalıdır. O zaman Anayasa
Mahkemesi de bu işin içine girer, idare mahkemeleri de girer;
neden Yargıtay bu meseleye sahip oluyor. O halde, yargının tek
bir kolu vardır, bir bütünlük içerisinde özellik arz eden savun-
madır. Onun en üst düzeydeki organı Barolar Birliğidir. Barolar
Birliği müstakil biçimde yapsın ve bu mesele bugünden itibaren
de atılsın. Bir gün bağımsızlığı falanca kişilerin elinde, falanca
kurumların elinde olmaktan çıksın, onlar da söz edemez olsun-
lar. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Başkanım.

AV. ÖNDER SAV (TBB Yönetim Kurulu Başkanı) – Bu konu-
da görüş belirtmeden önce bir iki ufak noktaya daha değineyim
istedim.

Yargıtay Yasasının sanıyorum 59. maddesinin ikinci bendin-
den kaynaklanıyor, o fıkra; Yargıtay Başkanının konuşmasını
Yargıtay Başkanlar Kuruluna sunacağı yazılıdır. Yoksa, törende-
ki bir başka kişinin konuşmasının Yargıtay Başkanlar Kuruluna

sunulacağı biçiminde bir husus yoktur. Bunu Yargıtay yanlış yorumlamış, Yargıtay Başkanlar Kurulu yanlış yorumlamış ve bu dönemde yanlış yorumlamış her nedense. Ama, yanlış yorumlamaya devam edecek mi, etmeyecek mi, onu bilmiyoruz.

Sabah sunuşumda altını çizdiğim gibi, Anayasadan, idare bölümünden barolarımızı çıkartıp yargı bölümüne aldıralım diyoruz; Anayasa Mahkemesine barolardan üye girsin diyoruz; Yüksek Hakimler ve Savcılar Kuruluna barolarımızdan temsilci gitsin diyoruz; o halde, biz kendimizi yıllardan beri savunduğumuz ilkeler doğrultusunda yargının ayrılmaz bir parçası görüyoruz.

Sadece savunma ve iddia makamlarının temsil edildiği yerler olmasın, iddia makamı ve yargının temsil edildiği yerler olmasın; savunma da temsil edilsin diyoruz. Şimdi bir soru sormak istiyorum;

Diyelim ki, 15 gün veya 1 ay sonra Yargıtay Başkanlar Kurulundan bir yazı geldi, Yargıtay töreniyle ilgili olarak 6 Eylülde yapılacak olan programa alındınız, gelin konuşmanızı yapın, metin de istemeden. Şimdi Birlik Genel Kurulumuz bu konuda bize bir direktif vermelidir. Çünkü, biz demin Aslanalp dostumun söylediği gibi, sözlerimizle bağlı insanlarız. Geçen sene bu uygulama sürdüğü sürece, devam ettiği sürece biz de ayrı toplantı yaparız dedik. Sakın ola ki bundan, içimde böyle bir çağrı gelsin de gideyim ben orada konuşayım diye bir heves vardır, anlamı çıkarılsın. Ayaklarım beni zor götürür bu olaydan sonra; ama, camiamızın onuru bunu gerektiriyorsa, camiamız böyle bir direktif veriyorsa bunu gider yerine getiririm.

İkinci konu, böyle bir toplantı, ayrı toplantı kararı verildiği zaman; çünkü, sabahleyin ufak eleştiriler geldi, hiçbir baromuzdan bu türden hiçbir eleştiri gelmemesi için altını çiziyorum; barolarımız kendileri yörelerinde bunu ayrı ayrı yapacaklar mıdır; yoksa geçen yıl yaptığımız gibi tek bir toplantıyla merkezde, Ankara'da sesimizi daha gür, daha anlamlı, daha görkemli olarak mı duyuracağız.

Bu iki konuda Genel Kurulumuzun direktifine gereksinim duyduğum için söz aldım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanımızın söylediği gibi, Genel Kurul bize bir direktif versin diyorlar. Eğer Yargıtay'dan gel konuş, yazı da istemiyoruz derlerse gidilsin mi? Bunun dışında, ayrıca Ankara'da bir toplantı mı yapalım; bir de, bazı arkadaşlarımızın söylediği gibi, bu konuda daha esnek davranışla Yönetim Kuruluna, gelişecek duruma göre, olaylara göre yetki verelim, Yönetim Kurulu değerlendirsın, sonra gerekirse yeni bir yol takip etsin. Bu üç nokta var.

Bu duruma göre Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna, gelişen olaylara göre hareket etmek yetkisinin verilmesi meselesinin oya sunulması gerekir kanaatindeyim. Bu konuyu oylarınıza sunuyorum: Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna, gelişen olaylara göre hareket etme yetkisinin verilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Yok. Kabul edilmiştir.

AV. ÖNDER SAV (TBB Yönetim Kurulu Başkanı) – Sayın Başkan, tek toplantı mı, yoksa barolar bölgelerinde ayrı ayrı mı toplantı yapacaklar?

BAŞKAN – Yargıtayla birlikte bir toplantı olmadığı takdirde bir toplantı yapılması gerekirse tek toplantı yapılsın mı, yapılmayın mı tarzında. Aslında yetki verildi, ama Sayın Başkan, bu konunun biraz daha netleşmesini istiyor.

Tek toplantı yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni yargı yılında Yargıtayın tutumu aynen devam ettiği takdirde Ankara'da ayrı bir toplantı yapılması kabul edilmiştir. Eğer Yargıtaydan olumlu bir yaklaşım gelirse Sayın Birlik Yönetimi bunu değerlendirecek, oradaki toplantıya katılacak.

Gündemimize kaldığımız yerden devam etmek üzere ve yarın sabah saat 10.00'da toplanmak üzere toplantıyı burada kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma saati : 19.45

Arkadaşlarım, şu anda ortaya koyacağım konuyu belki ayrıntı şeklinde düşünebilirsiniz, ama unutmayalım ki, tüm detaylardan terekküp eder. Koskoca bir bina da küçük kiremitlerin birarada üstüste konulmasıyla meydana gelir.

Ben diyorum ki, bugün avukatlık müessesesinin, şerefli mesleğimizin bir erozyona uğramak durumunda kaldığını, günden güne maalesef ve maateessüf saygınlığını, itibarını kaybetmeye doğru yüz tuttuğunu görüyoruz. Bunun çarelerini ve tedbirlerini burada hepimiz almak mecburiyetindeyiz, tamamını almamız mümkün değil; ama, başlamak da bitirmek demektir. Bunun için benim küçük de olsa bir önerim var;

Avukatlık Kanununda, stajını bitiren arkadaşımızın bir yemin töreni vardır, aslında bu çok önemli konudur ve hafızam beni yanıltmıyorsa o yemin de yönetim kurulu huzurunda şöyle olur; Kanuna, ahlâka, mesleğin onur ve kurallarına bağlı kalacağıma namusum ve vicdanım üzerine and içerim." Şimdi ben diyorum ki, bu metine çok küçük bir şey ilave edelim; "Kanuna, ahlâka, mesleğin onur ve kurallarına bağlı kalacağıma ve mesleğin saygınlığını koruyacağıma" diyelim, bunu ekleyelim. Bu ne fayda getirir; eski onur ve kurallarına saygılı bulunmak bunu da kapsar diyeceksiniz, ama bunu da vurgulayalım ve icabında disiplin maddelerine, mesleğin saygınlığını rencide eden davranışlarını disiplin suçu olarak da koyabiliriz. Bunlar nelerdir, buna girmiyorum, zaten hepimiz bunu biliriz, ama bir mesleğin saygınlığı, bilhassa bir avukatlık mesleğinin saygınlığı kamuoyunda çok önemlidir. Mahkeme koridorlarında vesair hususlarda bir avukatın avukata yaraşmayacak, yakışmayacak davranışlarını görüyoruz, bunların üzerine gidiyoruz, uyarılarda bulunuyoruz, cezalar veriyoruz, hatta disiplin kuruluna sevk ediyoruz; ama bu şekilde bir yemin fıkrasını da eklersek ve kardeşim, sen şu şu konularda yemin de ettin, şu yaptığın davranış sana yakışır mı diyebilelim.

Çok değerli arkadaşlarım, çok önemli bir konu; hepimiz günün yorgunluğundan sonra akşam televizyonu açarız, radyoyu açarız, kulağımıza şöyle haberler gelir, o gün fevkalade adli bir olayın duruşması yapılmıştır, spiker başlar "Bugün falan davanın duruşmasına falan mahkemede devam edildi. Savcı iddianamesini okudu, sanıkların cezalanmasını istedi. Sanık vekilleri

söz aldılar, tahliye talebinde bulundular, tahliye talepleri reddedildi, duruşma ertelendi." Olabilir, normal. Ertesi günü gene aynı. Her gün bu böyle. Şimdi bunu dinleyen vatandaş, "Bu avukatların talehpleri hep reddediliyor, bu adamların hiç fonksiyonları yok mu" demez mi. Üstelik de bu haberler gerçeğe aykırı. Bizim her talebimiz reddedilmiyor ki. Çok haklı taleplerimiz var, tahliye istiyoruz,savunma yapıyoruz, beraatini sağlıyoruz. Televizyonda filan duruşmada falan avukat tahliye talebinde bulundu, bu talep kabul edildi diye bir tane haber duyduunuz mu arkadaşlar? Reddedilen haberleri verirler, kabul edilenlerin haberini vermezler.Bu bir ayrıntı mı? Bu fevkalade önemli. Vatandaş televizyonu dinliyor, falan dava önemli bir dava, talebi reddedildi, talebi reddedildi; bizim her talebimiz reddedilmez ki. Bunun için ben Sayın Birliğimizden ve hepinizden bu konularda duyarlı olmanızı ve bu konuda Sayın Birlik Yönetim Kurulumuzun TRT'ye bu konularda gerçekçi yayın yapması, yani himaye istemiyoruz, asla kabul etmeyiz, ama gerçeği yansıtınlar.

Arkadaşlarım, gene bununla ilgili olarak TRT'deki avukatları küçük düşürücü yayınlara karşı da tavır almaya çağırıyoruz sizi. Bir misal vereyim; bir televizyon dizisi vardı, Haluk Kurtoglu huysuz bir adamı canlandırmıştı. Hastaneye yattı, doktoru tersliyor, hemşireye bağıyor; sonunda da bir avukat, o pek güçlü bir sanatçı değildi, el pençe divan duruyor, sanki emirleri; "Avukat gel buraya" koşuyor esas duruşta; o dizide avukat bir emiri gibi kullanılıyordu. Bu şekilde bir davranış asla tasvip edilemez. Biz o gün Konya Barosu olarak hemen yıldırım telgrafı çektik "Bu, avukatlık mesleğini rencide edicidir, bu kabil davranışlardan dolayı, böyle bir olayı sergilediğinizden dolayı sizi telin ediyoruz" dedik TRT Genel Müdürlüğüne. Dikkat edin, bu kabil olaylar gene de tevali edebilir. Buna karşı da tavır alalım ve hepimiz, Sayın Birlik görevini yapar, ondan eminiz ,ama bizlerde telin edelim, bu kabil davranışlar sergilenmesin.

Sürekli hastalık ve ölüm halinde yapılacak yardımlar dün de görüldü. O miktarı artırdık, ama o da kâfi değil bence. Her baro kendi bünyesinde bu şekilde bir fon oluşturmahdır. Biz bunu Konya'da yaptık, üç senedir işliyor ve fevkalade sonuç alıyor. Sanıyorum Mersin ve Denizli barolarının da bu şekilde bir fonu

var. Bunu da diğerk barolarımıza tavsiye ederim. Aidatı kararlaştırıp bir fonda parayı topluyorsunuz, bugün 20-25 milyona yakın paramız var bu fonda. Allah vermesin bir arkadaşımız kalp krizi geçiriyor, kanser oluyo, 2-3 ay işinde uzaklaşıyor. Biz ona derhal sanki çalışıyormuş gibi yardım yapıyoruz. Ölüm anında derhal bu şekilde destek veriyoruz. Çok yararlı oluyor.

Biliyorsunuz hukukçu toplumun mimarıdır. Projelerini de Türkiye Barolar Birliği hazırlamakla görevlidir. Bütün ana kanunlarımızı bu çerçeve içinde, ben, Birliğimizin oluşturacağı komisyonlardan da yararlanarak sadece Anayasa değil, bir Medeni Kanun, Ceza Kanunu, Usul Kanunu gibi; ileride hedeflediğimiz ve hepimizi mutlu kılacağını ümit ettiğimiz sonuçlara göre hazırlanmasını, buna benzer geniş yasa önerileri hazırlanmasını ve sunmasını rica ediyorum. Meclis bunu kabul eder veya etmez. Ama biz bunun mimarı olarak biz, Türkiye'yi ileride 10 sene, 50 sene sonra şöyle bir yerde görmek istiyoruz, bunun için de yasal düzenlemeler şudur, işte size sunuyoruz diye bunu da verelim diyorum.

Sayın arkadaşlarım, Avukatlık Kanunu değişiklik Tasarısı hazırlanırken, sanıyorum ve ümit ediyorum İngiliz, Amerikan, Fransız vesaire gibi batı ülkelerinin avukatlık yasası herhalde incelenmiştir, onların birer örneklerinin, yani şu Fransız, şu İngiliz avukatlık yasası gibi lisan bilen arkadaşlarımız bu tercümelemlerini barolara gönderirlerse onları incelemek istiyoruz. Bu da benim merakım, bunu rica ediyorum. Bir de yine bu yasayla ilgili olarak, Barolar Birliği Başkanlığı yapmış kıymetli üstadlarımızın tabii üye sayılması, bilmiyorum var mı, mesela bir Faruk-Hocamızı burada görmek isterdik.

Çok teşekkür ediyorum, yapacağımız ve gerçekleşmesini ümit ettiğimiz, Yüce Meclisten aynen geçmesini istediğimiz ve bu hususta avukat olarak milletvekili bulunan meslektaşlarımızın da bu konuda duyarlı olacağını ümit ederek, bu tasarının, şu anda bizim olgunlaştıracağımız tasarının aynen Meclisten geçeceği ümidiyle hepimize saygılar selamlar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Kazan.

AV. TURGUT KAZAN (İstanbul Barosu) – Değerli arkadaşlar, önce bazı noktaların altını çizmek istiyorum. Bir kere benim bu gündem maddesi için söylemeye çalışacağım sözler herhangi bir eleştiri amacıyla söylenecek sözler değildir. Sadece pratikte doğan önemli bazı sorunları tespit çabasıdır. Konumuz bir Avukatlık Yasa Taslağı üzerinde görüş alış verişi olduğu için, bu meslek de hepimizindir, sorunlarımızı tespitte çalışmaktan ibarettir söylemeye çalışacağım sözler. Ve tabii çözüm üretebilmek için de benzer teklifleri yapmamız gerekir.

İkinci önemli nokta, bu gündem maddesiyle bir başka şeyin karıştırılmaması gereklidir. Şimdi, Adalet Bakanlığının bir taslağı var, o taslak bu gündem maddesinin içinde değildi. İkisi birbiriyle karıştırılmaması istiyorum. Çünkü, bu kürsünün dışında, yani koridorlardaki söyleşi sırasında; aman elimizi çabuk tutalım, o taslak çalışmalarına bazı şeyler sokuşturalım denildiği görülmektedir. Hayır, yapmayalım; yani, o taslak olayı başka bir olaydır. Adalet Bakanlığı üç temel noktada değişiklik düşünen bir çalışma hazırlamıştır. Bu çalışmanın birinci noktası, idari vesayetle ilgili düzenlemeler, ikinci noktası stajdan sonra sınav, üçüncü noktası bir şirketleşme harekedidir.

Sayın TBB Yönetim Kurulu ve Sayın Başkan, bu konuya ilişkin diyeceklerimizi zaten bildirmiştir, biz de bildirdik. O yasa hemen çıksın, değişiklik çıksın, onun içine bir şey sokuşturmak bizim için sözkonusu olmasın; falanca yeri düzeltilmesi gerekiyorsa, bunu düşünüyorsak o zaten söylenmiş; ama, bu gündem maddesi bağımsız bir çalışma için, yani ileride bizim mesleğimizin daha iyi yürütebilmesi bakımından gerekli bir tasarı taslağını hazırlamak için ilk adımdır sadece. Böyle bir işin bugünkü Genel Kurulda kilometre taşlarını döşemek bile mümkün değildir; sadece ilk adımın atılabilmesi mümkündür. O adımın sağlıklı atılması gerekir. Üstelik de o taslağın çıkabilmesi zaten ne kadar mümkün bilemiyoruz. O taslağın içine bir şeyler sokuşturma gayreti, onun engellenmesine, gecikmesine sebebiyet verebilir ve yarın onu, sözüm ona hazırlayan Bakanlık, sizin yüzünüzden gerçekleştiremedim diyebilir. Bırakalım, zaten öyle anlaşılıyor ki, o taslak, Adalet Bakanlığından Hükümete gitmek üzeredir.

Bu bakımdan, bu çalışmayla onu birbirine karıştırmamız gerekir.

Bizim mesleğimizin ihtiyaçlarını kucaklayacak yeni bir metin için yapabileceklerimizin başlıklarını burada söyleyebiliriz, o başlıkları söyleyelim, ondan sonra bu çalışmaya başlayalım, gecikmeden başlayalım, tamam; gecikmeden tamamlayalım tamam; ama, asla aceleye getirmeyelim. Çünkü, 1969'dan bu yana uygulanan yasadın sonra biz çağın gereklerine ve mesleğimizin bugün içine düştüğü tıkanıklığa çözüm getirecek bir çalışma yapabiliyorsak onu yapalım.

Üçüncü önemli nokta; çalışmayı biraz ciddiye alalım, çalışanları teşvik edelim. Tabii kırıcı olmayalım eleştirirken; tamam, onları kutlayalım, çalışırken çalışabilmenin şartlarını yaratalım. Şartlar derken, bu konuda bir tespit yapmak ve örnek vermek gerekiyor; üzerinde çalışılacak metin, çalışmaya açık olmalıdır. Bunlar çok önemli şeyler değil biliyorum, basit şeyleri söylüyorum; çünkü, çalışmaya başlamak için basit bir yerden başlamak gerekir. Şimdi eski bir maddenin değişmesini istiyorsak, eski maddeyi yazarız, önerimizi koyarız, nededini de anlatırız. Yani gerekçesini de koyarız. Sayfayı açtığımız zaman Bolu Delegesi Ahmet Bey, örneğin staj konusunda eski hüküm şu, yeni hüküm şudur, şunun için değişiklik gerekli görülmüştür diye baktığında, onu hemen anlaması, hemen düşünce üretmesi, onu hemen kendi eleştirisiyle zenginleştirilmesi mümkün olur. Örnek vermek gerekirse, Sayın Başkanın dün sözünü ettiği bizim kurumumuza ödül veren basın kuruluşlarından biri bir Anayasa çalışmasını; eski metin, Adalet Bakanlığı metni, bizim metnimiz ve gerekçesi; bir sayfayı açtığımız zaman bunu karşımızda görecek şekilde bastırılmış. Bu, çok zor bir şey değildir. Bu söylediğim de zaten basit bir şeydir, ama o basiti üzerinde çalışmayı yürütmemiz mümkün olabilir.

Dördüncü nokta, elimizdeki metnin bazı örneklerini sizin bilginize sunmaktan ibarettir. Biz yeni bir şey arıyoruz, yani bu mesleği kaybediyoruz. Benden önce konuşan arkadaşım haklıdır. Mesleğimize şöyle oluyor, böyle oluyor, onun onurunu korumak dedi. Bu onurunu korumak sözünü ben meslektaşlarımdan çok duyuyorum, koruyalım. Arkadaşlar, kendi düzeyi o düzey değilse

koruyamazsın. Hızlı bir düşünüş içindedir ve bu düşünüş giderek sürat kazanmaktadır. Gelir düzeyi böylesine düşük bir avukatlık mesleği batının hiçbir ülkesinde söz konusu değildir. Gelir düzeyi böylesine düşük duruma sürükleniyorsa, orada onuru koruyabilmenin imkânlarını kaybedersiniz, gerçekçi olalım. TRT'yi protesto ederek ya da bir başka eleştiriyi göğüslemeye çalışarak ya da falanca kurum önünde saygınlık isteyip altını çizerek oraya ulaşamazsınız. O yüzden, şimdi biz bu düşünüşü nasıl durdururuz? Bu Genel Kurulumuz bunu çözemez! Onu söylemek istemiyorum, ama tartışmaya başlayalım.

Bu Genel Kuruldan sonra bu metin üzerinde çalışırken ne yapacağız? Yollar arayacağız. Bu yollardan biri adli müzaheret olabilir; ancak, bu çalışma adli müzaheretin 176 ile 181'ini almış buraya koymuş. Şimdi neyi nereye getirdiğini anlamak için çok çalışmak gerek, karşınızda göremiyorsunuz. Ama, örneğin hayır kurumları diye bir yerden gelir sağlanabilirken, onu, kamu ve özel kurumları diye başa almış, hayır kurumları sözcüğünden kurtulmuş. Arkadaşlar, bakın adli müzaheret bugün Türk avukatının belki de önemli sorumluluklarından biri. Adli müzaheretin bugünkü şeklini komisyona ya da Divana götürmektir. Komisyonun, yani İnsan Hakları Komisyonu ile İnsan Hakları Divanının sayısız örnek kararlarında bugünkü yasada yer alan düzenlemeyi, o düzenlemeyi yapan hükümetin yüzüne çarpmaktadır. Çünkü, siz devlet olarak parasız insanın avukattan yararlanma hakkını gerçekçi olarak sağlamak zorundasınız.

1136 sayılı Yasanın 176, 180 küsurunca maddelerine bunu koyarak ve bunu inanılmaz biçimde, avukatla baronun üstüne yıkıp sorunu çözmüş olamazsınız. Şimdi, benim avukat olarak, Türk avukatı ve benim baro olarak, yani sizi avukat olarak ve bizim TBB Yönetim Kurulu olarak bu maddeyi zaten komisyona götürebilmenin oradan divana sürükleyebilmenin ve bunun sözleşmeye aykırılığının T.C. Hükümetinin yüzüne çarptırabilmenin yolunu açmamız gerekir. Örnek kararlar ortada. Bunu niye yapacağız? Biz savunma örgütüyoruz diyoruz. İnsanlar parasız ve kendilerini savunamıyor. Gerçekçi olalım. Ben birini yazıyorum. Sanık İdamla yargılanıyor; bu kanun diyor ki; işte yazarsınız, gönderirsiniz, O diyor ki beni affedin, affedince ikinciye veriyorum.

rum, ben 5 kişiyi böyle görevlendiriyorum. O insan 5 oturum yargılanıyor, 5 kişi benden affını istiyor; çünkü, ben ona ücretini vermedikten sonra o görevi nasıl isteyebilirim? Ama bizim düzenlememizde, yeni metnimizde "avukat onu yapmak zorundadır" diyor. Niçin yapmak zorundadır? Peki, Adalet Bakanlığı niçin onun ücretini 3713 sayılı Yasadaki gibi tarife dışı ücret verme imkânına sahip olan Devlet, niçin onun ücretini vermeyecektir? Bu, hem savunma hakkını ayakları üzerine oturtacak bir çözümdür, hem de bir iş olanıdır. Yani mesleğe yeni bir imkândır. Şimdi böyle bir metni alıp buraya koyamazsınız.

İstanbul Barosu olarak bu metnin ikelliğini bin yerde biz açıklamaya çalışırken; siz, yeni bir metin hazırlıyoruz deyip, adli yardımı aynen koyarsanız o zaman yapabilirsiniz. Yani başka bir meslektaşımızın görüşüne karşı olabilirsiniz, ama bunu belirtmeniz gerekir. Yani, İstanbul Barosu, adli yardım konusunun kepezeliğini dile getirmekle birlikte biz, bu metinde aynen korumayı şunun şunun için uygun gördük dersiniz. Buna saygı duyarım. Ama, bu konudaki tartışmalar meslek dergilerine girmişken; bunu bir yana bırakıp, aynı metni hazırlarsanız bu bir yenilik olmaz. Bu bakımdan bu dördüncü noktanın içindeki bu birinci örneği bilginize sunmak istiyorum.

İkinci örnek; "ilçe seçim kurulu ceza verecek" deniyor. Arkadaşlar, bir metin yazıyorsunuz, bu metinde 88 Mayıs'da ANAP İktidarı tarafından getirilen ve İstanbul Barosu seçimleri öncesinde bir grubun isteği üzerine diğer grup kazanmasın diye alelacele gerçekleştirilen bir yasa hükmünü koruyorsunuz ve yeniden yazıyorsunuz.

Arkadaşlar, disiplin işi benim işimdir. Genel kurula gelmeyen avukatın cezasını baro isterse verir. İstanbul Barosu ya da başka barolar bu konuya isyan ediyor, bunun bir ikellik olduğunu söylüyor, meslek dergileri bunu yazıyor; siz bu görüşe katılababilirsiniz, ama bunları söylememiz gerekir. Her ne kadar falanca falancalar genel kurula katılmayan avukata ilçe seçim kurulu başkanlığının cezası vermesine karşı çıkıyorlarsa da, biz, şunun şunu için avukatın genel kurula katılmaması halinde ilçe seçim kurulu başkanlığının cezalandırmasını uygun görüyoruz demeniz gerekir. Yani, 86/1'i bu nedenle koruyamazsınız. Daha

başka bir şey; pazara yapacağız seçimi. Niçin pazara yapacağız seçimi? Biz genel kurullarda bugüne kadar bin kere konuştuk, özellikle küçük barolar için bunu korumanızın anlamını dile getirmemiz gerekir. Yani, bundan önceki yönetimler buna isyan etmişken, özellikle küçük barolara çözüm üretebilmeyi düşünmüşken, şimdi yeni bir metin yazıyoruz ve ona aynen uyuyoruz. Anayasanın 135. maddesinde bunlar var samiyorsak, yok. Anayasanın 135. maddesinde "Gözetim" diyor, "seçim gözetim", bukadar. Hatta o kadarını söyleyeyim ki, Danışma Meclisi bunu "Denetim" yazmıştı, Milli Güvenlik Konseyi denetimi gözetime çevirdi. O yüzden, Anayasada bu var diye düşünüyorsanız yoktur. Pazar günü seçim diye bunu anlatırsınız, pazar günü seçim şunun şunun için çok iyidir, onu tartışmıyorum.

Başka bir örnek; avukatlık yapamamayla ilgili 14/3. Arkadaşlar, bakın, hangi sistemi nasıl koruyorsunuz. 14/3, yani yeni metindeki ve kanundaki 14/3; 12 Eylül zulmü sırasında "bir askerî hakim emrin dışına çıkarsa yansın" diye getirilmiş bir hükümdür. Siz bunu koruyorsunuz ve sistemi de bozuyorsunuz. Yukarıda birinci fıkrada askerî hakim var, peki siz onlar için bunu düzenledikten sonra üçüncü fıkrayı niye koruyorsunuz? Bunu anlatmanız gerek. Üçüncü fıkrada üstelik başka askerî hakimlerden farklı olarak sıkıyönetimde üç yıl çalışamaz diyorsunuz. Bunu 12 Eylül zulmü herkesi korkutmak için getirmiştir. Siz niçin yeniden yazıyorsunuz? Ve aynen yazıyorsunuz? Bunun gerekçesini anlatmanız gerekir. Yani, bir Türkiye Barolar Birliği metin yazıyor, sıkıyönetim sırasında görev alanları herkesten ayırıyor ve onları bağımsız biçimde üç yola çıkarıyor. Başka yasakları iki yıl, bunlar için üç yıl. Dahası var, başka yasakları kendi mahkemesinde, sıkıyönetimden ayrılanları her sıkıyönetim mahkemesinde; bunu izah etmeniz lazım.

Yabancı danışmanlık bürolarıyla serbest mali müşavirlik yasasının getirdiği olanaklar mesleğimizi ezip geçiyor. Bunu bilmemiz gerekiyor. Yabancı danışmanlık büroları ile boy ölçüşecek bir düzenlemeyi düşünmemiz gerekiyor. Hürriyet Gazetesi ve büyük gazetelerde reklam çıkmıştı, sanıyorum dikkatinizi çekmiştir. Böyle rahat bir koltuğa kaykılmış, ayak ayak üstüne atmış birisi "Ben o defterleri kapattım" diyor. Bilgisayar reklamı; ama

muhasibeciler için. Avukatlar bilgisayar daha düşünemiyor, rüyalarında göremiyor. O nedenle, bilgisayarçı firma, avukata hitap etmiyor, hitap eden ilan vermiyor. Çünkü, biz bu yasayla yeni olanaklara ilişkin bir düzenlemenin yollarını aramalıyız ve zorlamayız. Aksi halde bu düşüşü önleyemeyiz.

Staj konusu var, başlıkları söylüyorum; üzerinde durmak gerekir. Eğer önerideki 27. maddedeki o formülasyonu savunuyorum, kullanabiliyorsak yalnız stajla sınırlı değildir o, ölüm yardımı için, sosyal güvence için kullanılacak bir olanak olmalıdır. 27. maddeyi okuyunca göreceksiniz. O olanağı stajyerlerle sınırlı tutmanın anlamı yoktur. Biz olanağa kavuştuğumuz zaman stajyere kredi veririz, ama o olanağı stajyerin dışında bir yere taşımamız gerekir, nereye taşımamız gerekir; şimdi staj okulu açarız staj için. Bu staj okullarının fakülte bulunan iller çerçevesinde olması gerekir, stajın staja benzemesi gerekir.

İkinci büro konusunu tartışmamız gerekir. Bunu tartışırken 66. maddenin üçüncü fıkrasını getiriyoruz, üç gün, 20 gün, 30 gün oradadır diye avukatı silme yolunu açıyoruz. Oysa, dünyada ikinci büro sorunu tartışılmaktan çıkmış, fiilen işlemeye başlamış, ülkelerarası büro konusu tartışmaya açmışlardır ve o da çözüme kavuşmuştur. Bunu konuşalım istiyorum.

Reklam yasağına ilişkin sorunumuzu konuşmamız gerekir.

Sayın Başkan, dünkü konuşmasında Berryer örneğini verdi. Ama şimdiki Fransa, avukat bürolarıyla ilgili. Berryer çok nostaljik bir gerçek olarak gerilerde kalmıştır. Şimdi avukat broşür dağıtıp bürosunun tanıtmaktadır. Reklam yasağının, mesleğin ahlâkına ilişkin temelini koruyor, ama yeni açılımları da tartışıyor ve oraya doğru uzanıyor. Bunları görmek zorundayız ve bizim de tartışmaya başlamamız gerekiyor.

Bana bir firma Japonya'dan mektup gönderiyor, diyor ki; "falanca konuda iş yapacağım avukatların listesini bildiriniz" diyor. Reklam yasağı olduğu için on bin kişilik listeyi gönderiyorum. Bu, beni gayriciddi duruma düşürüyor. Benim yaptığım alay etmek gibi bir şey. Adam, şirket kuracağım, bana bir avukat diyor. Bunu tartışmamız gerekir. Ama Almanya'da 4 tane baro sınav

açıyor, o sınavın objektif kuralları var. 4 tane. Vergi dalı, ceza dalı, ticaret dalı; eğer şirket kuracaksa ticaret dalındaki g nderbiliyor. Benim bu olanağım yok. Her neyse, bunları tartişmamız gerekir.

Baroların yapısını tartişmamız gerekiyor. Sayının alt sınırı, sayının üst sınırı ne olacak? Kaç kişiyle baro konusunu konuşmamız gerekiyor? On bin kişilik baronun sorunlarını konuşmamız gerekiyor. Yani, benim disiplin soruşturmasına ilişkin bir yeniliğe ihtiyaım var. Benim bu soruşturmayı 11 kişilik yönetim kuruluyla yürütebilmem mümkün değil. Bunları konuşmamız gerekiyor. Uzak ilçelerdeki yönetim biriminin yasallaşması için neler yapılması gerektiğini konuşmamız gerekiyor. Dahası, avukatla ilgili görevinden dolayı açılacak ceza davalarına ilişkin yenilikleri tartişmamız gerekiyor. TBB organlarının dört yıl için baro organlarının iki yıl için seçilmesi konusunu tartişmamız gerekiyor. Yani, yararlıysa, niçin yararlı olduğunu bir anlamamız gerekiyor. Burada söylendi, birdenbire yüzde 65 değişirse, bu değişikliğe karşı eskiyi korumak şunun şunun için iyidir demeli. Bilmiyorum; onu bir anlamamız gerekiyor. Tabii özetlemeye çalıştım. Ama  zet de uzun oldu; o zaman burada bir komisyon kurulmasın, o komisyon asla buranın yetkisini üzerinde taşıyamaz. O komisyon kurulsaydı d n, bu akşama kadar çalışmaları toparlayabilirdi, ama bu başlıklar direktif olarak Yönetim Kuruluna verilsin, direktif olarak Yönetim Kurulu barolarla, 110. maddenin verdiği olanaklar içerisinde direk temas içinde bu çalışmayı y r ts n. Barolar y r ts n; ama, çalışma, çalışmaya açık ve çalışmayı yürütebilecek biçimde yürütülsün. Sonra isterse Yönetim Kurulu, baro başkanları toplantısıyla, isterse başka ilişkiler içinde bir metin hazırlamaya çalışsın; isterse en sonunda olağanüstü Genel Kurulu kendisi takdir eder. Eğer böyle bir şeye gerek olmazsa, baroların bağlantısı sağlanırsa o zaman Yönetim Kurulu, hiçbir olağanüstü genelkurula gerek görmeden bizim metnimiz olan metni, ama son metni sunar. Bu 6 ay sonra olabilir, 7 ay sonra olabilir, o fazla önemli değil. Yeter ki yeni bir metin, ama ihtiyacı karşılayan bir metin olsun.

S reyi taştım, sabrınızı açtım, çok teşekkür ediyorum. Bunları  zet olarak bilgilerinize sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kazan.

Buyurun Sayın Güder.

AV. HASAN BASRİ GÜDER (İzmir B.) – Sayın Başkan, Sayın Birlik Başkanım, Yönetim Kurulunun değerli üyeleri, aziz meslektaşlarım; gündem konusu olan Avukatlık Yasa Tasarısını görüşürken bir konuya temas etmek istiyorum.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının kabulünü müteakip başlayan Yasanın ihtiyaçlara cevap vermediği bazı noksanlıkları taşıdığı, vesayet müessesesinin mevcudiyeti nedeniyle olan şikâyetlerden dolayı devamlı olarak Avukatlık Yasası üzerinde değişiklik fikirleri bütün genel kurullarda demeyeceğim, ama pek çokgenel kurulda gündeme geldi. Buna rağmen, bugüne kadar ciddi bir çalışma ve bir hazırlık yapılmadığı için bugün bunun sıkıntısını çekiyoruz ve Adalet Bakanlığının hazırladığı bir tasarı münasebetiyle tekrar konuşmaya başlamış bulunuyoruz.

Yasanın, Birliğimizin hazırladığı taslağın yine aynı zamanda İzmir Barosunun hazırladığı bir değişiklik taslağının ve Adalet Bakanlığının hazırladığı tasarinin birlikte değerlendirilmesi suretiyle bugün burada bir netice alınıp derhal bakanlığa verilmesi mümkün görülüyor. O halde, yapılacak iş nedir meselesiyle karşı karşıyayız. Tabii bunu görüşmeler neticesinde Genel Kurulumuz bir sonuca bağlayacak. Ama, biz tutulacak yöntem ne olursa olsun, bazı hususlarda fikirlerimizi söylemek istiyoruz.

Evvla 1136 sayılı Avukatlık Yasasında mevcut olduğu halde 28 ve müteakip maddeler, bilahara bunlar kaldırılmış, yani imtihan mecburiyeti varken kaldırılmıştır. Bugün tekrar gelmiştir. Bunun gelme nedeni nedir bilemiyorum. Büyük bir ihtimalle avukatlığa kabulde daha sıkı tedbirler alınması, bir eliminasyondan geçirilmesi veyahut da bu mesleğe hücumun ve gelişin engellenmesi gibi düşünceler. Tabii bu imtihanın tekrar gelip gelmemesi hususunda kararı yüce kurulunuz verecek.

Ayrıca, yine mesleğe girişte yasamızın 12. maddesinde eskiden bazı ihtilaflardan sonra orta ve ilköğretim okullarındaki öğretmenlerin mesleklerinin avukatlıkla birleşmesi mümkün olduğu halde, Birliğimizin hazırladığı son tasarı taslağında bu da kaldırılmıştır. Bunun da nedenini biz anlayamadık.

27. maddede işlerlik kazandırılması bakımından yeni bir düzenleme getirilmiştir. Bu düzenlemeyi içtenlikle destekliyoruz. Ancak, Sayın Kazan'ın biraz önce değindiği gibi, buradaki konunun genişletilip genişletilmemesi düşünülecek bir konudur. Ayrıca, bastırılacak pullardan elde edilecek hasıllardan acaba barolar veyahut da barolar adli müzaheret bürolarının gelir kaynakları içerisine bir aktarma yapıp yapılmaması düşünülmüş müdür, düşünülmemiş midir? Bunu anlayamadık, bunu da takdirlerinize arz ediyorum.

Birliğin hazırladığı tasarıda, avukatların, yalnız avukatların yapabilecekleri işler arasında olan bazı hususlar aynen muhafaza edilmiştir. Halbuki, İzmir Barosunun hazırladığında buna, avukatlara ek gelirler getirici, imkânlar sağlayıcı hükümler konmuştur. Bunları zamanın kısıtlı olması nedeniyle okumam mümkün değil; ancak, hazırladığımız yasa tasarısı değişiklik taslağından teksir etmek suretiyle meslektaşlarımıza dağıttık, okumuşlardır tahmin ediyorum.

İlk konuşmacı Konya Delegatesi meslektaşım, Avukatlık Yasasındaki yemin konusunda değindiler. Birliğimiz hazırladığı tasarımın 9. maddesinde and metni aynen muhafaza edilmiştir. Halbuki, İzmir Barosunun hazırladığı ve Birliğimize göndermiş bulunduğumuz değişiklik tasarısı taslağında yemin metnini değiştirmiş bulunuyoruz. Kısaca bilgilerinize sunuyorum. O meslektaşlarımızın bahsettiği konuları da bu yemin metni içermektedir; ama bunun bu şekilde olması veya başka değişik şekilde olması Genel Kurulun takdirindedir veyahut tutulacak yöntem neticesi görevlendirilecek heyet veya heyetlerin tespit edeceği konudur.

Yemin metni şöyledir bizim teklifimizde; "Hukuka, ahlâka, mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma, demokratik hukuk devleti ilkelerine bağlı kalıp ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ve diğer düşünce ve kanaat, ulusal ve sosyal köken, doğum veya sosyal durum, fakir veya zengin ayrımı gözetmeksizin savunma görevini yerine getireceğime, insan haklarını koruyup savunacağıma namusum ve vicdanım üzerine and içerim" şeklindedir. Bilgilerinize sunarım.

Mühim bir değişiklik şirketleşme konusudur. Hepinizin bildiği üzere, Avukatlık Yasamızda birlikte çalışma imkânı sağlayan or-

tak avukatlık büroları varsa da, son zamanlarda avukatlar üzerinde vergi tahsilatı bakımından yoğunlaştırılan yasa değişiklikleri nedeniyle, daha açık ifadeyle, hayat standardı hükümlerinin uygulanması neticesi büyük şikâyetler doğması karşısında hiç olmazsa bu peşin vergi ve hayat standardı, yani kazanılmayan kazancın muayyen nispette ödetilmesi mecburiyetini getiren hükümler karşısında arayışlara giren barolar, bir şirketleşme fikrinin oluşması yönünde çalışmaya başladılar. Bakanlığın hazırladığı tasarıda da böyle bir şey vardır; fakat, biz şirket kelimesinin daima ticaretle içiçe kullanılan bir terim olması münasebetiyle bu şirket kelimesini kullanmaktan özellikle kaçındık. Birliğimize de İzmir Barosunun hazırladığı taslağı gönderdik. Orada 44. madde düzenlemesi aynen şöyledir; "Avukatlar, kendi aralarında birleşerek ortak avukatlık bürosu veya avukatlık hizmetleri ortaklığı kurabilirler. Avukatlık hizmetleri ortaklığı tüzelkişiliğe sahip olup, kurumlar vergisine tabidir. Mali mevzuatta şirketlerle ilgili hükümler bu tür ortaklığa uygulanır. Ortak avukat bürosuyla avukatlık hizmetleri ortaklığı birer serbest meslek kuruluştur. Herhangi bir şekilde ticari şirket sayılmaz. Faaliyetleri, ticari iş niteliği kabul edilemez.

Ortak avukat bürosu halinde birlikte çalışan avukatlar, kendi aralarındaki durumu yazılı olarak belirlerler. Ortaklık sözleşmesinin bir örneğini bağlı buldukları baroya bildirirler. Ortak avukatlık bürosu tüzelkişiliğe sahip değildir."

Birliğimiz, gerçekten yepyeni bir müessese gelmesi münasebetiyle bu hususu tasarıda peşin hükümlere bağlamamak suretiyle geçmiş bulunuyor. Artık diğer hususlar Genel Kurulun takdrine kalıyor.

Bizler, İzmir Barosu olarak avukatların yargılanmasında özel Memurin Muhakemat Kanununa benzer hükümler getirilmesi görüşündeyiz. Sayın Kazan'ın bahsettiği gibi, avukatların, hakim gözetiminde seçimlerinin yapılması, iştirak etmeyenlere yine ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ceza verilmesinin tamamen karşındayız. Bahsettikleri gibi, Genel Kurula iştirak etmeyen ve oy kullanmayan kimseye verilecek ceza eğer mevcut ise, bu fikre iştirak ediliyorsa ki, biz buna da iştirak etmiyoruz, zorla bir yere getirilmeye, bunun hakkında müeyyide uygulanmasına kesinlik-

le karşıyız. Yine ceza verilecekse bunu baro verir. Halen ilçe seçim kurulunun ceza vermesini, disiplin kuruluna ait bir işin ilçe seçim kuruluna tevdi edilmesi ve avukatların para cezasıyla teczibesine karşıyız. Bizim verdiğimiz tasarı taslağında 86. maddenin tamamen kaldırılması görüşündeyiz.

Adli müzaheretin de yeniden düzenlenmesi, gelir kaynaklarının tespit edilmesi sırasında vilayet ve belediye bütçelerinden ayrılacak miktarların da behemahal kanunla belirtilmesi görüşündeyiz. Disiplin maddelerinde de gerekli değişikliklerin yapılması hususunda önerilerimizi sunduk. Avukatlık ücretleri hususundaki değişikliklik görüşlerimizi de arz ettik. Bütün bu hususları sizlerin takdirlerine arz ediyor, derin ve engin saygılarımı sunuyorum. Sağolun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Sayın Güney Dinç, buyurunuz efendim.

AV. GÜNEY DİNÇ – Sayın meslektaşlar, bir Adalet Bakanının Barolar Birliğinden Avukatlık Yasa Tasarısı istemesi durumunda zarfa konacak hazır bir metnin 15 dakikada Bakanlığa ulaştırılması gerekirdi. 22 yıllık Türkiye Barolar Birliği, bugüne değin kendi yarasını hazırlayamamıştır. Bu, hepimizin ortak eksikliğimizdir ve bir yönüyle de söz üretip eylem üretmediğimizin göstergesidir. Tabii gönderilecek tasarı, 20-15 yıl önceki tasarı olmayacaktır, sürekli canlı tutulan, üzerinde çalışılan, günün gereksinimlerine göre yenilenen bir tasarı elde bulunmalıydı. Bu olmayınca ve konu da hızla gündeme girince, şurada yapabileceğim ancak Sayın Yönetim Kurulunun sunduğu tasarının bazı önemli gördüğüm noktalarına değinmek.

5. maddenin (a) bendi; avukatlığa kabulde gözetilecek ölçütler.

Şimdi, orada yine TCK'nın 2. kitabından ceza alanların avukatlığa alnamayacağı konusunda, bu sonucu doğuran bir hüküm var. Ağır hapis cezası, şu kadar süreyi geçen ceza, sonucu böyle, yazımı bildiğiniz gibi elimizde zaten, Düşünceyi cezalandıran suçlar varoldukça, cezanın türüne ve süresine göre avukatlığa girmekte engel koyamayız. Eğer düşünce ağır hapisle ceza-

landırılıyorsa, düşünce üzerine kurulan örgütler ağır hapisler cezalandırılıyorsa, bu var şimdiki yasamızda, TCK'da var ve Terörle Mücadele Yasasında da var; bunlar varolduğu sürece ceza türüyle ilgili bir engel koyamayız yasamıza. Çünkü, biz de düşüncayı cezalandırmış oluruz.

Çözüm; bazı suçlar da vardır ki, onları işleyeni de avukathğa alırız diyemeyiz. Böyle bir durum da var, ama ceza türüne göre engel koyamayacağımıza göre, en azından şöyle bir eklenti koyabiliriz.

Cezanın türü ve süresi ne olursa olsun, düşüncenin açıklanmasından ve düşünceler üzerinde örgütlenmekten ileri gelen suçlar, cezalar avukathğa engel değildir. Tabii bunlar zorunlu olarak önereceğimiz konular. Düşünce suçları varolduğu sürece geçici palyatif önlemler de olsa bunları ileri sürmek zorundayız.

Ayrıca, yine bu maddedeki "af edilseler dahi şu suçlardan mahkûm olanlar" deyimini bir türlü benimseyemiyorum. Eğer bir genel af varsa, suçu ortadan kaldırmışsa, bir hukuk kuruluşu olarak biz hâlâ genel ayla aklanan, yani kamunun onu akladığı kişileri, suç ne olursa olsun bir ülke sorunu bu, avukatlığa ayla kalkmış mahkûmiyetleri engel görmememizin daha uygun olacağı düşüncesindeyim.

Stajyerlere yardım meselesi, madde 27; şimdi olay şu: Bir pul üretecek Barolar Birliği. Organlara sunduğumuz her vekaletnameye biz avukatlar satın aldığımız bu pullardan birer tane yapıştırarak vereceğiz ve böylece damlaya damlaya göl olur örneği, bir fon birikecek sonra da buradan stajyerlere yardım edeceğiz.

Efendim, eğer bu mantığı benimserseniz, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfının girişimlerine karşı çıkmamız gerekir. Onların da yaptığı aynı şeydir. Onları de oradan buradan üç kuruluş kapmaktır. Öbür taraftan beş kuruluş kapmaktır ve sonuçta damlaya damlaya göl olur örneği bunların işte bazı hizmetlere ayrılması meselesidir.

Ayrıca, bu stajyerlere yardım etme zorunlu tutulabilir, onlar bizim çocuklarımız, kardeşlerimiz. Ama bu tür bir yardım için de

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Mantığı içinde aynı yolu yinelemek bana oldukça ters göründü. Üstelik Adalet Teşkilatını Güçlendirme dizgeleri daha mantıklı düşünülmüş, yani onlar bize yüklemişler bu giderleri karşılamayı. Aynı mantıkla, yani Bakanlığın izlediği kurnazca yöntemle meseleyi düşünseydik, belki bunu avukatların onaylayacakları suretlerle değil de, yurttaşın noterde bize vereceği vekaletnamenin onayı sırasında yapıştıra-acağı bir pulla da belki çözüm önerebilirdik. Fakat ne olursa olsun böylesine küçük ve karşı çıktığımız, temelde anlaşılmadığımız bir konuyu kendi yasamızda önermek, ileride mücadele ettiğimiz bir konudan vazgeçmek anlamına gelecektir. Pek bana cazip gelmedi bu iş.

Madde 28. Avukatlık Sınavı; avukatlık sınavı vardı eskiden. Neden kaldırıldı? Çünkü, staj bir işe yaramıyordu da ondan. Stajın bir işe yaramadığı koşullarda stajyerlere hiçbir şey veremediğimiz koşullarda onları sınava çekmenin de gereksiz olduğuna inandık ve bir ikinci yük olduğunu onların başında kabul ettik, sınavı geri aldık. Şimdi geri dönüyoruz. Neden? Stajı mı düzelttik, stajyerleri daha mı iyi yetiştireceğiz? Onlara daha çok olanaklar mı vereceğiz ve nasıl sınava koyacağız? Çünkü onlara ne kazandırmış olacağız? Ben bu konuya ısınmadım. Eğer kaskatı pırl pırl bir staj koyarsanız sınava çekin. Ama bugünkü gibi bu işler gidecekse sınav ne haddimize. Bunu düşünmemiz lazım. Eğer bir şey katmayacaksak bir yük getirmeyelim.

Madde 44. Şirketleşme; Bu oldukça önemli bir konu. Ben kendi bölgemdeki genç avukatlardan gördüm, bunu istiyorlar ve galiba çağın akışı da bunu gerektiriyor. Ancak, Birliğimizin bir görüşü yok anladığım kadarıyla ve Adalet Bakanlığının önerisi üzerine bazı görüşler sunmuşlar. Bir defa şirketin türü meselesi önem taşıyor. Tabii bu konuları araştırmış olmamız gerekirliğine, yani dünyada avukatlık şirketleri nasıl çalışır? Ne iş yapar? Bunları bugüne kadar bilmemiz gerekirdi. Bunları bilmiyoruz. Ama, en azından şu ölçüleri koyabiliriz: Tüzel kişiliği olmalıdır avukatlık şirketlerinin. Adi şirket demek yok demektir. Yani o zaman ortak avukat bürosundan da farkı olmaz bunun. Adi şirkete gidilecekse hiç gidilmemelidir. Yok, eğer bir şirketleşmeye gidilecekse iki seçenek var; ya Ticaret Kanunundaki şirket türlerinden birini, örneğin limited şirketi benimseyip kendi yasamız-

da avukatlığa uyarlamak; veya bir başka seçenek, İzmir Barosunun önerdiği gibi, avukatlık hizmet ortaklığı diye yeni, kendine özgü bir ortaklık türü üretmek. Ancak, hangi yolu seçersek seçelim, yeni bir şey değil. Çok çeşitli yönlerini ayrıntılı olarak düzenlemek gerekir. Yani, demek ki şirketleşme konusu çok ayrıntılı bir çalışma gerektiriyor ve hukuksal yanlırlara da düşmemek gerekiyor.

Burada çok önemli sakınca, bir nebze değinildi; avukat olmayan, yani bir sermaye şirketi olmaması gerekiyor avukatlık ortaklıklarının. Avukat olmayanların bu kuruluşlara girmeleri kesinlikle önlenmeli. Yani bu olabilir diye söylüyoruz. Çünkü, bugün Türkiye'de mimar olmayan 10 kişi bir mimarlık şirketi kurabilir, proje satabilir, yani mimari proje yapabilir, makine mühendisi gibi proje üretebilir. Nasıl yapar; bir mimar alır yanına, bir mimar çalışır, beş kişi de onun sırtından geçinir. Ben bu konuda kuşkuluyum. Ortaklık konusu parlamentoda görüşülürken, bugünkü siyasal iktidarın akışı içinde bize gösterilen tasarı başkadır, parlamentoda bir değişiklik önergesi verilir, bir de bakarız ki, biz, hatta yabkancı ortakların kurduğu şirketlerin emekçisi olarak orada avukatlık etme durumunda kalabiliriz. Bu konu son derece önemli ve avukat dışı kimsenin bu şirkete girmesine olanak sağlanmayacak bir düzenlemeyi kaskatı koymak gerekir.

Birlik Tasarısının 114. maddesinin ikinci bendi ve buna emsal diğer maddeler; Türkiye Barolar Birliği delegelerinin 15 yıl kıdemli olan avukatlardan seçilmesi hakkındaki yürürlükteki madde aynen tekrar öneriliyor.

Sayın Başkan anımsarlar, 1978-1979 Genel Kurullarımızda baroların organlarında görev alınması için kıdem sınırı getiren maddelerin kaldırılmasına Birlik Genel Kurulumuz karar vermişti. Eğer bu kararlar da az bir ekseriyetle verildi, az bir katılımı verildi diye düşünülmeyecekse, herhalde hazırlanan bir avukatlık yasa tasarısının Genel Kurul kararlarımıza aykırı olmaması gerekiyordu. Bu yanlışlığın düzeltilmesini öneriyorum.

Adli yardım konusu görüşüldü. Biz de aynı görüşteyiz. Yani adli yardım, avukatın başına bir yük, angarya değil, bir kamu görevi, devletin üstlenmesi gereken bir kurum olarak, ancak ba-

roların yönetiminde düzenlenmesi gereken bir konu. Bu durumda biz ne yapacağız? Yani Adalet Bakanlığına ne sunacağız? Bana göre hiç susamayız, yani mutlaka bir şey söyleyeceğiz. Eğer kendi yasamızda bir şey söyleyemezsek, başka hiçbir konuda kimse bizi dinlemez. Bir şeyler söyleyeceğiz, zaman kısa olduğu halde en iyisini söylemek zorundayız, en iyisini söylemeye çalışalım ve böyle burada bu işi hazır hiçbir şey olmadığı için komisyonlarla çözemeyeceğimize göre, Birlik, bizim buradaki oluşan görüşleri de değerlendirerek çok acele baroların tekrar görüşlerini alarak mutlaka bir öneride bulunmalıdır. Aksi halde, çok önemli bir aşamayı kaçırmış oluruz.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Dinç.

Sayın Alaattin Yılmaz, buyurun efendim.

AV. ALAATTİN YILMAZ (Rize B.) – Sayın Divan, Sayın Yönetim, çok değerli meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlarım.

Birlikçe bize ulaştırılan ve eleştiriye açılan Avukatlık Yasa Tasarısı, esasında bizim hayatımızla tam içiçe ve bütün çalışmayı kapsayacak olan bizim bedeni varlığımız diyorum. Bu yasanın bu şekilde 10'ar dakikalık bir konuşmayla sınırlandırılması ve görüşülmesinden yana olmadığımızı, böyle bir yasa konusunun tek bir gündem halinde ve hatta bir yasa metni çıkacakmış gibi madde madde görüşülerek onaylanmak suretiyle Genel Kurulun isteği doğrultusunda bir yasanın çıkması gerektiği kanısını taşıyoruz. Fakat, mevcut duruma göre bu imkânların kaçırılmış olduğu ve geç kalınmış olduğu da bir gerçektir. Öyleyse, yapılacak olan, elimizde yasa taslağında değiştirilmesi veya konulması gereken hususları burada dile getirmek ve Birlik Yönetimince burada görüşülen hususların bu yasa metninde tekrar bir rötuşlanarak en kısa zamanda Adalet Bakanlığına sunulması olacaktır. Bu esastan hareketle, belirttiğim gibi bazı maddelerin değiştirilmesi veya bazı hususların eklenmesi konusunda acizane önerimi sunmak istiyorum.

İlk etapta taslağın 5. maddesinde avukatlığa kabul şartlarındaki cezai hükümlere geniş kapsamlı olarak Sayın Dinç temas

ettiler. Ben bir örnekleme yapacağım; burada iki yıllık bir hapis cezasının hükümlerle bitmesi halinde avukatlık mesleğinin elden gideceği şeklinde bir hüküm taşımaktadır. Ben, Karadenizden geliyorum. Baro mensubu meslektaşlarımın özellikle benden istedikleri –Karadenizde silahı çok severler– ne olursa olsun silah temin edilsin oldu. En fazla istek ve en fazla bu görevle görevlendirilip geldim. Bu ne olacak, gerçi bu konunun içinde değil, ama, belki temenni bölümünde. Yeri gelişmişken belirtmek istedim. Bizim görüşümüze göre bu silah konusunda en azından diğer konularda hakimler yasasına tabi olduğumuz esastan hareketle silah konusunda da Hakimler Kanunundaki statüye bağlanması konusunda bir önerimiz olacak. Böyle bir öneri veya diğer şartların tahakkuku hâlinde avukat arkadaşlarımızın silah bulunduracakları –ki elzendir bize göre– varsayımından hareketle ve bu meslektaşımızın bir olayla karşılaşması halinde 456/2. maddesine bağlı bir suçtu her an işleyebileceği ve bunun da silahla olduğu için 450. maddenin birinci fıkrasıyla 3 seneyi aşan bir cezaya mahkûm olabileceği, belki bu durumda da mevcut taslağa göre yılların hizmeti, emeği bir anda yok olacağı bir hükümlerle karşı karşıya kalma durumundayız. Bu maddenin tamamen kaldırılması veya iki yıla sınırlandırılması hususunun daha da arttırılarak, iki yıl değil veya belki 3-5 yıl şeklinde değiştirilmesi konusunda bir önerimiz ve isteğimiz var.

Avukatlıkla bağdaşan meslekler arasında, ki 12. maddenin (b) fıkrasında değişiklik yapılmış ve Yükseköğretimde profesör ve doçentlerin bu meslekle bağdaşır hale sokulmuştur. Burada bir asistanlık müessesesi de var, aynı detayda, aynı uğraşta ve biz burada asistanlık mesleğini daha çok bu meslekle bağdaşır hale getirmek istiyoruz. Zira, bizler de yaşadığımız gibi, üniversiteler bize mevzuatı, mahkemeler de bize tatbikatı öğretiyor ve bilhassa asistan olsun, doçent veya profesör olsun, bir eser hazırlaması sırasında bize ve gelecek nesillere bir hukuki yardım sağlarken, bunun tatbikatıyla aktarmalarında büyük yarar vardır. Asistanların daha ziyade avukatlık ve mahkemeler konusunda uğraş vermelerinde daha çok yarar görüyoruz.

Benim, yasanın çıkışından beri üzerinde sık sık durduğum, hatta zamanla yönetime de ilettiğim bu kamu kurumu avukatla-

rı konusu yine avukatlık yasa taslağında ele alınmış ve yine bize göre hiçbir çözüm getirilmeyen bir şekle bağlanmıştır. Şöyle ki; kamu kurumu avukatlarının baroya kaydolmaları yine isteklerine bağlanmış. Fakat, istekleriyle baroya kaydolmaları halinde bunların yıllık keseneklerinin kurumca ödenmesi getirilmiştir. Bu, belki yasa olduğu için kurumlar buna saygı duyacaklar, mecburiyet duyacaklar, ama o kurumlar meslektaşlarımıza, senin neyine gerek gidip baroya kaydoldun diyecek şekilde bir sürtüşmeye girmiş olacaklar, belki de mağdur olacaklar, belki de onurları kırılacaktır. Bu nedenle, aynı zamanda bilhassa bizim gibi ufak baroların da yaşaması esasından hareket ederek, bu maddenin yine bir önceki, yani 1980'den önceki yasa şekline dönüştürülmesinde ben mutlak zaruret görüyorum. Bugün benim baromda 13 adet kamu kurumu çalışanı meslektaşım var. Baromun mevcudu 32, yarı yarıya kamu kurumunda çalışan. Bunların yıllık aidatlarının yarısını almak üzere ve rica minnetle 7 arkadaşımızı baroya kaydedebildik. Neden, baromuzun mevcudu biraz fazla görünsün, baromuzun bu şekilde yok olma şekline dönüştürülmesi önlensin.

Bu getirilen hüküm muhafaza edilirse ve yine Avukatlık Yasa Taslağında, bir baronun kurulması için öngörülen 30 mevcudun da kabul edilmesi halinde bizim baroya kilit vurmamız gerektiği hiçbir kuşku götürmeyen bir gerçektir.

Ben, daha önceki görüşmelerimde Sayın Başkanımıza yine bu konuyu dile getirmiştım. Biz, baroların kapatılmasına değil, yaşatılmasından yanayız. Bu nedenle, bu maddenin isteğimiz doğrultusunda olmasını istiyoruz.

Bizim gibi üye sayısı az barolarımızdaki seçim sistemi; bir değişiklik getirilmiş, 400 üyeden fazla olma durumunda seçimlerin cumartesi günü yapılabileceği hükmü getirilmiş. Buna da karşıyım. En azından 50 veya 100 üyesi olan baroların bu denli ilçe seçim kurulunda bir seçim sistemini getirmeleri üye sayısı az olan barolar için bir zul olmaktan öteye gitmemektedir. Zira, 4 yönetim kurulu üyesi bulunan bir baronun her yıl 1/2 üye değişimi yapılacak, yani bir kongre yapılacak, bu kongrede iki tane yönetim kurulu üyesi seçimi yapılacak. Bu iki üyenin seçimi için ilçe seçim kurulu oluşturacağız, yazışmalar olacak ve bir seçim

sandığı, iki üye seçilecek. Bizim barolarda her ne kadar gizli seçim dersek, bizdeki seçim açıktır. Biz bu iki üyeyi rica minnetle getirip buraya koyuyoruz. Bu seçim değildir. Öyleyse ilçe seçim kurulunun da böyle bir seçimde yeri ve işi yoktur.

Şu halde, üye sayısı az olan barolar için bir limit belirlenir, bu miktardaki barolardaki seçim sisteminin yine eski sismet gibi aynı günde, yine bütçelerinin görüşülmesi, gizli oyla eski şekilde seçimlerin yapılması şeklinde maddenin düzeltilmesini öneriyoruz.

Hayat standardı esası getirilmekle kırsal kesimlerde artık avukatlık müessesesi hemen hemen yok olma durumuna gelmiştir. Zira, merkezlerde, kırsal kesimde artık hayat standardının öngördüğü bir gelir kaynağını bulmak güçtür. Öyleyse ne olur kırsal kesimlerde; dava takipçiliği müessesesi oluşuyor. Metinde, dava vekilliği olarak geçirilmiş. Bu tabir acaba bir daktilo hatası mı, yoksa dava takipçiliği hususu dava vekilliği olarak mı değiştirilmek isteniyor, anlayamadım. Dava vekili olarak değiştirilirse yeni bazı sorunlar getiriyor, zira bunlar götürü vergiye tabi olurlar, dava vekili olursa deftere tabi olmaları lazım. Bu konuda yönetimden bir açıklık istiyorum.

Eğer dava takipçiliği müessesesi de muhafaza ediliyorsa –ki herhalde öyledir– bu dava takipçilerinin de barolar için bir yük olduğu mutlak. Zira, bunlar için bir liste hazırlanıyor, yine aynı araştırmalar yapıyor ve baro bir yükümlülük yükleniyor; fakat, benim baromda 7 adet dava takipçisi çalışıyor, bunların sorumluluğu bizde, fakat bunlardan baroya herhangi bir aidat almıyor. Hizmet var, karşılığında nimet yok. Hiçbir hizmet nimetsiz olmamalıdır. Öyleyse, bir değişiklik ve bir ilaveyle dava takipçilerinin de artık bir kıstası mı getirilir veya aynen avukatlar gibi mi bir aidata tabi tutulur; mutlaka baroya bir aidat ödemeleri gereğine inanıyoruz.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Sayın Şengün Erdoğan, buyurun efendim.

AV. ŞENGÜN ERDOĞAN (Mersin B.) – Sayın Başkan, Sayın TBB Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri, çok değerli meslektaşlarım; Mersin Barosu adına sizleri saygıyla selamlar, Avukatlık Yasası Değişiklik çalışmalarının yararlı geçmesini dilerim.

Sayın delegeler, yıllardır özlemine çektiğimiz Avukatlık Yasası değişikliği, üst düzeyde ilk kez ele alınmakta ve TBB Genel Kurulumuzda tartiŐılmaktadır. Umarız ki bu konudaki çalışmalarımız semeresini versin ve taslak, Genel Kurulumuz görüşleri doğrultusunda tartiŐılsın ve yasalasın.

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanıp barolarımıza gönderilen yasa değişikliği taslağı ile yakın zamanda elimize geçen Barolar Birliğimiz taslağını ayrı ayrı incelememiz sonucu, Barolar Birliğimiz tarafından hazırlanan taslağın özetlem ve ihtiyaçlarımıza oldukça yakın bazı değişiklikleri kapsadığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle, TBB'ce hazırlanan taslağımız üzerinde olumlu gördüğümüz kısımları satırbaşlarıyla sunmak istiyorum.

Taslakta yer alan avukatlıkla birleŐebilen işler, avukatlık staj süresi, stajyerlere yardım, çekiŐmeli hakları edinme yasağı, avukatların resmi kılığı, cezaevinde avukatlara yer ayrılması zorunluluğu, reklam yasağının kapsamının, çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenmesi; avukatların, duruŐmalardan çıkarılmayacağına dair getirilen kural; avukat unvanının kullanılmasının diğer mali yükümlölükler dışında baroya ancak kayıtla mümkün olduğuna dair getirilen yeni kural; baro genel kurullarımız ile TBB Genel Kurulunun yılda bir kez olağan olarak toplanması gerektiğine dair yeni kural ile TBB Yönetim Kurulunun ve baro yönetim kurullarının yılda bir kez veya iki kez olmak üzere yarısının yenilenmesine dair hüküm; ayrıca, Birliğin resmi törenlerde temsili, avukatlık ücretinin tayinine dair yapılacak sözleşmelerin İcra İflas Yasasının 68. maddesine göre resmi belgelerden sayılacağına dair getirilen yeni kural; avukatlık ücretinin butlanı ile ilgili getirilen yeni yoruma dair kural; avukatlık asgari ücret tarifesinin önemle her yıl hazırlanması ve bunun özellikle TBB tarafından hazırlanması ve Adalet Bakanlığının onayına gerek olmadan Resmi Gazetede yayınlanmasına dair getirilen hüküm; avukatlığa kabul kararından disiplin kurulu kararlarına

kadar çeşitli kademelerdeki barolarımız ve TBB tarafından verilen her çeşit idari kararın Adalet Bakanlığı onayının zorunlu olmadan kesinleşmesine dair kurallar tamamen olumlu getirilen değişiklik düşünceleridir.

Değerli arkadaşlarım, bunlar dışında satırbaşlarıyla eksik bulduğum veya tamamlanmasını arzu ettiğim şu konular hakkında da düşüncelerimi aktarmak istiyorum.

Mersin Barosunun görüşü olarak sunduğumuz sınav konulması düşünülüyorsa stajyerlere, sınav komisyonunun sadece TBB'nin oluşturacağı bir komisyondan oluşması kuralının muhakkak kabulü gerekir diye düşünüyoruz. Ayrıca, Konya Barosu Delegatesi arkataşımızın söylediği ve yıllardır Mersin Barosu olarak yinelediğimiz bir konumuz var. Kuşku bir vergi mükellefi olmaktan meslektaşlarımızın ve mesleğimizin kurtulması ve kurtarılması için davanın kabulü sırasında peşin ücretin alınıp tahsil edilmesi ve bundan sonra davaya avukatın girebilmesinin sağlanması, bu barolarca da tahsil edilebilir veya tahsil edildiği belgelendikten sonra avukatın davaya kabulü sanıyorum her yönüyle mesleğimizi rahatlatacak, her türlü kuşkudan mesleğimizi kurtaracak bir önlem olacak diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, sosyal sigortalar konusunda topluluk sigortasına 1970 yılından beri bağlıyız. Topluluk sigortamız şu anda gittikçe cazibesini maalesef yitirmektedir. İki can alıcı noktayla vurgulamak istiyorum. Eskidenberi bilindiği üzere son 5 sene, başlangıca üç sene, sonradan son 5 senenin ödenen sigorta primlerinin ortalaması üzerinden emeklilik hakkı kazanılırken; şu anda yeni tasarıyla bildiğiniz gibi bütün ödenen primlerin ortalaması üzerinden avukat meslektaşlarımız emekli olabileceklerdir. Yüksek emekli ücreti alabilmek için ömür boyu ve çok uzun süre çok ağır primler ödenmesi gerekmektedir. Bunun yanında, çok yüksek prim ödenmesine karşılık hastalık sigortasından yararlanma olanağımız yoktur. Bunun muhakkak sağlanması gerektiği kanısındayım. Avukatlık Yasamızda topluluk sigortasıyla ilgili hükümler geçici hüküm niteliğinde vardır. Ancak, bu konunun da Avukatlık Yasa Tasarısına eklenmesinin yararlı olacağını düşünüyorum.

Yine çok kısa bir teknik ayrıntı üzerinde durup diğer konulara geçeceğim. Ücret tarifeleri hazırlanırken avukat meslektaşlarımız mahkemelerde uzun süredir bilirkişilik yapmaktadır. Her meslek kuruluşu bilirkişilik yapacak meslektaşlarına uygulanacak asgari ücreti tesbit etmesine, belirlemesine rağmen, asgari ücret tarifemizde yıllardır ele alınmamıştır. Bir mahkemenin uzun çalışmayı gerektiren çok büyük dosyaları meslektaşlarımızın sırtında kalmaktadır ve çok düşük, sembolik ücretlerle bu görevler meslektaşlarımız tarafından fahri olarak yürütülmektedir. Asgari ücret tarifesinde avukatların bilirkişi olması halinde belirlenecek asgari ücretin de tespitinin yararlı olacağı kanısındayım.

Değerli arkadaşlar, hazırlanan taslakta Avukatlık Kanununun 44. maddesinin değiştirilmesi konusunda bir görüş getirilmemekte ve Bakanlık taslağında yer alan şirketleşme konusunda bilindiği gibi bakanlığa iletilen görüş ve tereddütlerin yenilenmesiyle yetinilmektedir. Yürürlükteki 44. maddede yer alan "Ortak avukatlık bürosu" yüzeysel bir düzenleme olmaktan öteye gitmemiştir. Ancak, Bakanlık taslağında yer alan şirketleşme hükmünün de aynı yüzeyselliğin sürdüğü görülmektedir. Şirketleşme olayında Barolar Birliğimiz aynen katılmakta olduğumuz kuşku ve tereddütler içerisindedir.

Mesleğimiz bugünlere tarihi gelişmeler sonucu gelmiş ve çoğu evrensel kurallar başta olmak üzere büyük benzerlikler içerisinde gelişimini sürdürmüştür. Ancak, bu gelişmeler batı ülkelerinde kendi özgür ortamında gerçekleşmiş, bizde ise maalesef nedense çok sık ve yüzeysel olarak yapılan, sık yapılan yasa değişiklikleri sınırları içerisinde oluşmuştur. Büyük mesleki yakınlık ve benzerliklere rağmen, çoğu ülkelerde avukatların yetki ve sorumlulukları ve yapılaşma farklılıkları göze çarpmaktadır. İleri ülkelerin çoğunda görülmeye başlanan mesleğimizde şirketleşme olayı, her ülkenin sosyal ve ekonomik özelliklerine göre çok değişik farklılıklar göstermektedir. ABD ve Almanya'da görülen avukat şirketlerinde en büyük özellik, meslekte ihtisaslaşma sonucunu getirmektedir. Büyük hukuk şirketlerinde kendi dalında uzmanlaşmış avukatlar bulunmaktadır. Örneğin, boşanma davasında dahi bir bölümde 20-30 avukat çalışabilmekte, bunlar da

kendi aralarında boşanma davasının çeşitleri tazminat, nafaka, çocuklarla şahsi ilişkiler gibi ayrıntılı konularda da ayrıca görev ve uzmanlık işbölümü yapmaktadırlar.

Şirketleşme olayında, avukatın bürokratik çalışma zorunluluğundan kurtulması, mesleğin zorunlu birtakım büro edinme ve işletme giderlerinin paylaşılması gibi güzel ve olumlu yönleri vardır. Ülkeler arasındaki farklılık bazı sahalarda daha belirgin durumdadır. Almanya'da bir kentte büro açabilecek avukat sayısı sınırlandırılmış olduğu gibi. Özellikle hukuk davalarında bir eyalette çalışan avukat diğer eyaletteki davalara girememektedir.

Meslek yaşamımıza şirketleşmenin girmesi çok yönlü ele alınması gereken bir yapı değişikliğidir. Şirketleşmenin mesleğimizin gelişmesine büyük katkıları olabilecektir. Ancak, konunun en iyi biçimde etüt edilmesi, toplum bünyemizin özellikleri dikkate alınarak mesleğimizin çağdaş ve saygın bir yapıya kavuşturulması yönünde mutlaka düzenlemeler getirilmelidir.

Taslakta düşünülen adli yardım konusunda daha etkin önlemlerin düşünülmesi gerektiği kanısındayım. Sosyal hukuk devleti kavramının temel taşlarından birisi olan hak arama özgürlüğüdür. Adli yardım kurumu da hak arama özgürlüğünün en büyük güvencesidir. Bu özgürlüğün tam olarak gerçekleştirilebilmesi için bugün genellikle çoğu dünya ülkelerinde adli yardım kurumunun iyileştirilmesi ve ekonomik açıdan dar gelirlilerin de dava açabilmelerini, avukat tutabilmelerini sağlama çabaları gittikçe yoğunluk kazanmaktadır. Adli yardım konusunda yeni düzenlemelere gidilebilmesi için akla şu önlemler gelebilmektedir;

Yasanın 180. maddesinde bahsi geçen il veya belediye bütçelerinden yahut hayır müesseselerinden baroya tahsis edilen yardımlardan bahsedilmektedir. Bu yasal zorunluluk yaşama bir türlü geçirilmemektedir. Mahalli İdareler Yasasında getirilen ve özel idare bütçelerinden barolara yapılması öngörülen yardım ise aynı yasa ile mahkeme ilamı ibraz zorunluluğunu getirmekte olduğundan bu yasa olanağından da yararlanma olanağı yok edilmiştir. Hak arama özgürlüğünün çok yüksek yargılama giderleri karşısında kullanılabilmesi, bu konuda açık, somut ve uygulan-

bilir yeni yasalar düzenlemeler ve hükümler konulmasıyla sağlanabilir. Özellikle Almanya'da uygulanan yargılama giderlerinin sigortalanması yoluyla hukuksal korunma sigortaları yapılabilenkte, isteyen kimseler, dava açılması halinde oluşacak yargılama giderleriyle hatta davayı kaybetmeleri halinde ödemek zorunda kalacakları menfaatlerini sigortadan alabilmektedir. Böylece, yargılama giderleri sigortalanmakta, hak arama özgürlüğü güvence altına alınmaktadır. Sigortalama sistemi zorunlu sigorta olarak da düşünülebilmektedir. SSK gibi kurumlardan bu konuda yararlanılması mümkündür. Sigorta sisteminin çok gelişmiş olması bir ön koşul olarak görülmekteyse de, bu sistemin de uygulanabilirliği üzerinde gerekli etüt çalışması yapılmasının yararlı olacağı kamınsındayım.

TBB tarafından hazırlanan taslağın oluşumu için gösterilen özverili ve titiz çalışmadan dolayı TBB Sayın Başkan ve yöneticilerine teşekkürü bir borç biliyorum. Aktarmaya çalıştığımız konuların yasalaşmasını ve taslağın yasalaşması için yine Birlik Yönetimimizin ve buna yardımcı olacak tüm hukukçuların katkı ve çalışmaları için teşekkürü borç biliyor ve Mersin Barosu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Erdoğan.

Sayın Necla Baltacıoğlu, buyurunuz efendim.

AV. NECLA BALTACIOĞLU (Bolu B.) – Sevgili delege arkadaşlarım; 40 yılını bitirmiş bir avukat ve ayrıca delege olarak söz almak istedim. Konumuz Avukatlık Kanunu Tasarısı ve bunun barolara getireceği, avukatlara getireceği - götürceği yükler; gerçekten 40 yılını bu meslekte bitirmiş bir arkadaşımız olarak konunun çok önemli olduğunu vurgulamak istiyorum. Bu konunun bu aşamada, bu toplantıda halli imkânsızdır, ben bu kanaatteyim. Konunun çok detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Tasarıda lehe ve aleyhe birçok maddeler var. Bu maddelerin neden lüzumlu olduğu, neden konmaması gerektiği konusunda muhakkak ayrı ayrı tartışma yapılması gerekir. Buna da vaktimiz müsait değildir. Maddeleri tek tek nazarı itibara almadan bu tasarımı biz onaylasak, o zaman istikbalde avukat olan arkadaşlarımızın hak ve hukuklarıyla ilgili bazı yanlışlıklar ya-

pılması ihtilami vardır. Bunu sayın delege arkadaşlarıma izah etmek istiyorum. İleride üzüleceğimiz bir karar almayalım. Biz, Sayın Yönetim Kuruluna bu konuda yetki verelim ve bu yetkiyi de bir konuyla sınırlandıralım diyorum.

Barolar, sanıyorumki kendisine gelen taslakları tam manasıyla inceleyip bir fikir üretmiş degillerdir ve biz de delege olarak buraya geldiğimiz zaman şahsen kendi baroma müracaat ettim, bu konuda herhangi bir araştırma, çalışma yapıldıysa bana bu konda ışık tutunuz dedim. Maalesef kendi baromda dahi böyle bir hazırlık olmadığını müşahade ettim. Ben burada kişisel görüşlerimi açıklarsam, yine de ben diğer arkadaşlarımla hakına tecavüz etmiş olacağım. Onların ne isteyip ne istemediklerini bilmiyorum. O nedenle, bu önemli konuda Sayın Barolar Birliğine öneride bulunuyorum; barolara çok acil şekilde yazı yazarak ve zamanla da kısıtlama yapılmak suretiyle, 10-15 gün zarfından gibi kısıtlama koyarak, bu konudaki fikirlerini yazılı olarak bildirmeleri istenilsin ve ondan sonra bu tasarı yine Yönetim Kurulumuzun görüşleri de alınarak Adalet Bakanlığına sunulsun. Ben bunun Adalet Bakanlığına sunulması taraftarıyım. Zannedirim 6 tane vesayet maddesi ortadan kaldırılmıştır, bir tane madde kalmıştır, ücretlerle ilgili bölüm. Bu fırsatı kaçırmayalım diyorum. Ablanız olarak, 40 yılını bitirmiş arkadaşınız olarak bu önerimi sayın delege arkadaşlarıma sunuyorum.

Ayrıca, Sayın Mersin Barosu Başkan ve üyesi arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten çok görkemli bir karşılama yaptılar. Avukatların onuruna lâıyk bir toplantı tertip ettiler. Yasalara veya kanunlara, tüzüklere konmakla olmaz, her avukat kendi saygınlığını kendisi temin eder. İster yemine koyun, ister yemin etmesin, bir şahıs kendisi saygınsa, saygın olmayı isterse, esasen o maddelerle saygınlık temin edilmez arkadaşlar. Onun için, her meslekte olduğu gibi avukatlar arasında da gerçekten kural dışı hareket eden kişiler olabilir; ama, evvela biz biraz da kusuru kendimizde arayalım.

Hapinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Dedeoğlu.

AV. ÖMER DEDEOĞLU (Tokat B.) – Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlarım; Avukatlık Yasa Tasarısı taslağı daha önce diğer arkadaşlar gibi bize de iletildi, bunları inceledik. Bu taslak üzerinde değerli arkadaşlarımız görüşlerini açıkladılar, açıklamaya da devam ediyorlar. Bu konuda her baro yahut bir kısım barolar çalışma yapmışlar, bu hazırlıklarının bir kısmını buraya getirdiler, bir kısmını da Barolar Birliğine ilettiler. Barolar Birliği bu konuda çalışmalar yapmıştır. Bazılarını yakinen tanıdığım bir kısım arkadaşlar bu konu üzerinde ciddi çalışmalar yapmışlardır. Eğer bu çalışmalara katılmış arkadaşlardan bir tanesi bu çalışmaları nasıl, ne kadar süre içinde yaptıklarını burada açıklamış olsalar idi, öyle tahmin ediyorum ki, soru olarak kafamıza takılan bazı sorulara açıklık getirmiş olurlardı, ama herhalde daha sonra yapacaklar tahmin ediyorum. Ama başta yapmaları da yarar vardır.

Değerli arkadaşlarım, ben bu taslaklar, maddeler üzerinde durmayacağım. Çünkü, maddeler üzerinde duran arkadaşlarımız var, belki benim söyleyeceklerim de bir tekrardan ibaret olur. Eski sözcükle, tekerrürde yarar yoktur.

Benim üzerinde durmak istediğim iki konudan birincisi; aramızda parlamentoda daha önce bulunmuş çok değerli arkadaşlarımız vardır. Bazılarını yakinen tanıyorum. Ben de 1980 öncesi parlamentoda görev yapmış bir arkadaşınız olarak yasaların nasıl hazırlandığını, nasıl Meclisten geçtiğini bilen bir arkadaşınızım. Bir örnek vermek suretiyle parlamentoda bu tasarı görüşüldüğü sıra avukatlar olarak, barolar olarak neler yapılması lazım geldiği üzerinde durmak istiyorum, bir örnekle anlatmak istiyorum.

1978 yılında Ziraat Bankasında çalışanlar yüzde 50 diğer bankalarda çalışanlardan daha fazla ücret almak için teklifte bulunmuşlardı. Bu teklif komisyonlarda görüşüldüğü sırada tanıdığım tanımadığım yüzlerce kişi geldi Ziraat Bankasında çalışanlar ve yakınları. Rica ettiler, böyle bir teklifimiz var, yasalastırmak istiyoruz, yardımınızı bekliyoruz." Mecliste görüşülürken de –gece çıkmıştı kanun– gece geldiler tekrar rica ettiler, yüzlerce kişi; çok kısa sürede Meclisten geçti.

Her ne kadar bazıları Mecliste çoğunluk hukukçularda deseler de, maalesef meslek olarak belki çoğunlukta olabiliriz, ama Mecliste çoğunluk hiçbir zaman hukukçuların elinde olmamıştır, ama bu Mecliste iktidarıyla muhalefetiyle hukukçu arkadaşlarımız vardır, tanıdıklarımız vardır, hemşehrilerimiz vardır. Bunlarla şahıs olarak görüşmekte barolar olarak görüşmekte yarar vardır. Bu yasanın istediğimiz doğrultuda ve kısa sürede çıkması için. İktidar partisini beğenmeyiz, yeri geldiği zaman da eleştiririz, en doğal hakkımızdır; ama, bu yasa çıkarken amaç bekçi dövmek değil, üzüm yemek olmalıdır. Onun içindir ki, beğensek de beğenmesek de mademki Mecliste çoğunluk iktidar Partisinin elindedir, bu arkadaşlarla görüşerek sonuca gitmekte yarar vardır.

Başlangıçta da arzettiğim gibi, Barolar Birliğinde değerli arkadaşlarımız bu taslaklar üzerinde çalışmalar yapmışlardır. Şimdi arkadaşlar görüş belirtiyorlar, belirtmeye devam edecekler. Ama bunu burada çözümleriz dersek hayal olur, gerçekçi olmaz. Onun için, arkadaşlar görüşlerini belirtsinler belli bir zamana kadar. Bugün nasıl olsa bitecek ve herkes yörelerine dönecekler, çok uzaktan gelen arkadaşlarımız var. Ben bu mesleği bırakmak üzere olan bir arkadaşınızm. Ama yarın duruşmaları olan arkadaşlarımız vardır, uzaktan gelen arkadaşlarımız vardır. Onun için, memleketlerine bir an önce döneceklerdir. Ben, bu bakımdan sözü fazla uzatmak da istemiyorum, ama bu çalışmalar, buradaki konuşmalar; barolar eğer görüşlerini iletmemişlerse, onlar da görüşlerini bir an evvel iletsinler.

Dün de önerildi, bir komisyon oluşturulsun, bu komisyon kısa sürede çalışmalarını tamamlasın, zaten bu konuda bir hayli çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların kısa sürede sonuç vermesi gerekir. Çünkü, görüyoruz ve takip ediyoruz, bir günde Meclisten çıkan yasalar vardır. Eğer bunu bir süre daha bekleyelim, arkadaşlar görüşlerini belirtsinler diye beklersek, belki yasa gelir geçer, biz de sonuca varamayız.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dedeoğlu.

Buyurun Sayın Erkan Tekin.

AV. ERKAN TEKİN (Adana B.) – Sayın Divan üyeleri, Sayın Birlik Başkanım, Sayın Birlik Yönetim Kurulu üyelerim. sayın meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamıyorum

Değerli arkadaşlar, konu hakkında benden evvel konuşan değerli meslektaşlarımın görüşlerini saygıyla karşılıyorum. Ben de burada kısılmış sesimle sizlere ve zaman içinde ancak satırbaşlarıyla görüşlerimi arz edebileceğimi ifade ediyorum.

Konu çok derin bir konu. Dünün meselesi önceki günün meselesi değil, bugünün meselesi de değil, eski bir konu. Bugüne kadar hasta gelmiş bir konu. Belki bu hastalık bugün de tedavi edilemeyecek, parlamentoda yasalaştığı takdirde tasarı yine tedavi edilmiş olmayacak, yine genel kurullarımızda eleştireceğiz. Zira, hastalığın önce isabetle teşhis edilmesi lazım. Ne zaman ki hastalığı doğru teşhis ederiz, ondan sonradır ki doğru reçete yazmaya hak kazanmış oluruz. Eğer hastalık isabetli teşhis edilememişse reçetenin de sıhhatinden bahsetmek abesle iştigal olur takdir edersiniz.

Değerli arkadaşlar, bendeniz benden önceki çok değerli arkadaşlarımın meslek hayatlarındaki uzun yıllara saygı duyduğumu ifade ediyorum ve çeyrek asrı doldurmuş bir arkadaşınız olarak da yaşadığım bu olaylar içinde vadiğim sonucun satırbaşlarını söylece ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, avukatlık mesleğinin icra biçimi, yapılaş biçimi yanlış temele oturtulmuştur. Halen de yanlış temel üzerindedir. Görevimiz her gün öğleye kadar, belki öğleden sonraları da duruşma beklemek, belki bir dosya için saatlerimizi adliye de heder etmektir. Dolayısıyla, konuya bu açıdan baktığımızda yanlışlığı saptamış oluruz.

Değerli arkadaşlar, kurumlaşmadığı sürece mesleğimizden şikâyetlerin ardı kesilmeyecektir. O halde, kurumlaşmak lazımdır diyorum. Takdir edersiniz 25 yaşlarında başlanan bir meslekte 70'li yaşlara kadar Tanrı ömür vermişse ve onu geçen zamanlara kadar sürdürülmek durumunda olan bir meslekte ve dünyanın hiçbir mesleğinde 25 yaşında yapan, 70 yaşına geldiğinde yi-

ne yapan; yoktur böyle bir şey. Bu, eşyanın tabiatına da aykırıdır. O halde, 25 yaşında yapan, 40 yaşında hem yapan hem yaptıran, 60 yaşından sonra da sadece yaptıran insanlar olmak mevkiindeyiz. Hiçbir meslek 25 yaşında ortaya konulması gereken eforu, kondisyonu 60 yaşında da isteyemez. Sadece bizim avukatlık mesleğimiz 70 yaşında da aynı eforu ister. Bu, abesle iştigalin ta kendisidir.

O halde ne yapmalıyız? Çözüm getirmeliyiz. Hastalık buradadır. Ancak, bu çözüm mevcut yasa tasarısında olduğu gibi ortaklaşa hukuk büroları yapılabilir anlamındaki imkânlarla cevaplanmış olamaz. Bunlar cılız reçeteler olur. Eğer görüşlerim doğruysa, muhterem genel kurulunuz katılıyorsa bu görüşlerime, bunun devlet tarafından yasalarla emredici hükümlerle kanalize edilen şekilde oluşturulması lazımdır. Belki bazı arkadaşlarımız kısa zaman süreci içinde konuyu düşünerek bu fikri beğenmeyebilirler. Ama ölüme hak sahibiyiz, ama hiçbirimiz hastalanmaya mezun değiliz. İçinizde 26 bin üyeye ulaşan avukat meslektaşlarımız içerisinde yüzde rakamları çok düşük, istisnalar dışında hiçbirisinin 3 aylık, 6 aylık, belki de 1 yıllık hastalık nedeniyle yazıhaneyi kapatmaya tahammülü olduğunu söyleyemezsiniz. O arkadaşlarımızın maalesef sadece meslek hayatı değil, kendi hayatı da bitmiş olacaktır. İşte bunları önlemek lazım diyorum.

Avukatlık mesleği hep konuşulduğu üzere onur mesleğidir; servet yapma mesleği değildir. Ancak, onurlu yaşayabilmek için zamanın ölçülerine göre, özellikle geçmişte de bu böyleydi, ama şimdi ekonomik güç gerekmektedir. Ekonomik güce ulaşamamış bir avukatın da bağımsız avukatlığından söz edilemez. O halde, bunu kurumlaştırmak lazım diyorum.

İşte bu fikirlerin, oluşturulacak bir komisyonda değerlendirilmesini bendeniz mütalaa ediyorum. Yani, asgari 8-10 ortaklık yasal zorunlulukla oluşturulacak ortaklık büroları mı dersiniz, başka bir isim mi dersiniz; kurum niteliğinde olmalıdır. Bu neyi sağlayacaktır aynı zamanda?

Değerli arkadaşlarım, 25 yaşlarında mesleğe başlamak üzere olan bir avukat arkadaşımın bugün büro açabilmesi için çok masraf gerekmektedir. Açtığını varsayalım, yürütmesi de bayağı

bir meseledir. Çünkü, işler sıraya girip paralar o arkadaşımıza akmayacaktır. Özellikle son yıllarda avukatların zorlaşan ekonomik şartları, ağırlaşan giderleri karşısında büronun yaşaması da hayli zordur. Uzaktan görüldüğü gibi değildir. Hepiniz bilirsiniz, çok arkadaşımız uzaktan bunu iyi görmüş ve atlamıştır avukatlık mesleğine. Değerli hakim arkadaşlarımızdan bazıları için söylüyorum. Onların hukuk nosyonunu eleştirmiyorum, çok değerli arkadaşlarımız var içinde. Ama uzaktan cazip gelmiş, fakat 6 ay, bir yıl sonra dönmek mecburiyetinde kalmışlardır. Çünkü davulun sesi uzaktan hoş gelmiş, yaklaşıncaya kafa ağrıtmış.

Şunu ifade etmek istiyorum burada. Avukatlık mesleği anadan babadan zengin olanların inhisarına mı bırakılmalıdır, tekeline mi bırakılmalıdır? Hayır. Bu meslek onur mesleğidir, bu meslek, bu nosyonu almış, bu işe inanmış her arkadaşımıza açık bir meslek olmalıdır.

Çeşitli isimler altında verilen kredilerle de yazıhane açılması mümkün değildir. Kredi demek faiz demek, barodan da versek, Birlikten de versek; faize bulaştığımız zaman bir defa o işin sonu da olmaz. Çünkü, biz mal satan, emtia satan insanlar değiliz, hizmet arz eden insanız. Dolayısıyla her şeye zam gelir, sizin hizmetinize zam gelmez. Gelir ama enflasyonun yüzde yüzlerin üzerinde olduğu malumunuzdur. Bu enflasyon varolduğu sürece siyasi iktidarlar tarafından, devletimiz tarafından tekli rakamlara indirilmediği sürece bütün avukat arkadaşlarımız her geçen sene geriye gidecektir. Bu gerçeği görmek mecburiyetindeyiz.

O halde, ortaklık bürosu kurmak ve kurumlaştırmak suretiyle hem genç arkadaşımıza yazıhaneyi, büroyu kurabilme imkânını vermek, hem olgunlaşan arkadaşımıza orada yapan olmaktan çıkıp zaman içinde direktör olmak durumuna getirmek bakımından zaruret olduğu inancındayım.

Değerli arkadaşlar, Konya Barosu Sayın Başkanının verdiği bir reçete vardı, aynen iştirak ediyorum. Ücreti vekalet asgari ücretin altında olmamak kaydıyla baroya depo edilmelidir, alındı makbuzu vekaletnameyle mahkemeye ibraz edilmelidir. Korkmayalım arkadaşlar, kazanalım, kazancımızı sağlama bağlayalım, devletimize de vergimizi ödeyelim. Alnımız açık, başımız diktir

zaten ve böyle de gezeriz. Ama o türlü ithamlardan da kurtulalm.

Ücreti vekaletimizi hukuk davaları için söylüyorum, mahkeme ilamında beliren ücreti vekaletimizi tahsil etmek için ancak icraya koymamız lazım. Bu yanlıştır, bu konuda da bir çalışma içinde olunması gerekir efendim. Mademki vekalet ücreti yargılamâ giderlerinden sayılır; benden kararı karşı tarafa tebligave rirken onun harcını isteyen yazı işleri müdürü, karşı tarafa ait avukat ücretini de depo etmemi istemek mecburiyetindedir. Bugüne kadar bu yapılmamışsa yanlış uygulamadır. Karşı taraf avukatı da bu kararı temyiz etmek durumundaysa benim lehime takdir edilen ücreti temyiz harcını öderken ödemek mecburiyetindedir. Biz bu paraları da alalım demiyoruz, yazı işlerinde kalsın. Ne zamanki karar kesinleşti, o zaman ilgili avukat arkadaşaa ödensin diyoruz.

Bu uygulamaların Avukatlık Yasa Taslağında belirtilmesi gerekir diyoruz.

Bu bilgileri dinleme lütfunda bulundunuz, zamanınızı işgal ettim; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Hayrettin Abacı.

AV. HAYRETTİN ABACI (Malatya B.) – Sayın arkadaşlar, hepinizi saygılarımla selamlarım. Bendeniz 30 yıldan fazla bir zamandan beri serbest avukatlık yapıyorum, 15 yıldan beri de Barolar Birliğinin Malatya Delegatesiyim. 1980-1985 arasında da Malatya Barosu Başkanlığı yaptım. Yani, mesleğin çeşitli konuları ile az çok bir tanışıklığının varolduğunu söyleyebilmek bakımından bunları arz ediyorum.

Avukatlık Yasa Tasarısı üzerinde konuşuyoruz, bu konuşmaların sonucu ne olacak, onu merak ediyorum. Bu konuşmaların ışığı altında TBB Yönetim Kurulu değişikliklere mi gidecek? Değişikliklere gidecekse bu değişiklikler tekrar Genel Kurulun onayına sunulacak mıdır? Yoksa bu tasarı genel olarak görüşüldükten sonra madde madde onaya mı sunulacaktır? Bu konuyu kafamda bir aydınlığa kavuşturamadım.

Şu bir gerçek, 15 yıl evvel katıldığım TBB toplantısında da aynı şeyi söyledim, mesleğimizde –çok özür dilerim, daha hafif bir tabir bulmakta güçlük çekiyorum– bir yozlaşma var. Türkiye’de her şeyde yozlaşma var, yalnız avukatlıkta değil, her şeyde, Cumhurbaşkanlığından hamallığa kadar, bütün kademelerde bir yozlaşma var. Avukatlık da bundan nasibini almış, maalesef var. Bunlar bizi ilgilendiren şeyler değil, konuşulacak yer burası değil. Ancak, avukatlıkla ilgili olarak aklıma bir şey geliyor, bu yalnız benim aklıma gelmemiş, çok değerli TBB Yönetim Kurulu Başkanı da bu konuyu görmüş ve çalışma raporunun bir yerine bunu koymuşlar. Yargı sisteminin iyileştirilmesiyle ilgili çalışmalar bölümünde, yargılama sisteminin iyileştirilmesiyle ilgili çalışmalar bölümünde, yargılama sisteminin iyileştirilmesine yönelik hazırlık çalışmalarına Türkiye Barolar Birliğinin görüş ve önerileri olarak sunulmuş bir yazı var. Bu yazının, yargılama süreçleriyle ilgili olarak belirlenen üçüncü bölümünün (a) fıkrası şöyle; "Avukatlık ve hakimlik stajı dualizmi terkedilerek hukuk stajı bütünlüğüne geçilmelidir. Hukuk statüsü kurumu süre, ücret, sınav ve diğer bütün unsurlarıyla yeniden düzenlenmelidir. Devletin geçinme hakkını tanımadığı insanlardan staj verimi bekleme hakkı yoktur.

Kamu hizmeti özdesinde avukatlık ve hakimlik stajı arasında bir fark bulunmamaktadır. Mevcut durum bu reel değere aykırıdır.

Stajın en az iki yıl olması; ciddi, pratik hukukçu yetiştirme amacı içinde programlanması; Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Türkiye Barolar Birliğinin eşgüdümünde yapılması düşüncesini taşımaktayız.

Bu çözüm, savunma ile yargının eşdeğerde olduğu temel düşüncesinin uygulamadaki örneği olacaktır."

Çok güzel, alkışlanacak bir çözüm şekli. Rapordaki bu belgeden anladığımız, bu güzel görüşü ileri süren TBB Yönetim Kurulunun bu tasarıda neden bu görüşlere yer vermediğini merak ediyorum. Bunun açıklanmasını rica edeceğim.

Arkadaşlar, yozlaşmadan bahsettim, yozlaşmanın bir nedeni de şu; her yıl Adalet Bakanlığı tarafından hakimlik sınavı açılı-

yor, hukuk fakültesi mezunları hakimlik sınavına giriyorlar, kazananlar hakim oluyor, kazanamayanlar avukat oluyor. Şu halde, meslek daha başlangıçta hakimle avukat karşı karşıya geldiği zaman avukatlık daha alt düzeyde bir statü içinde telakki ediliyor görünüyor, vatandaşımız böyle görüyor ve böyle oluyor. Şimdi bu görüş, bunu da ortadan kaldıracaktır.

Bunun dışında daha radikal bir çözüme gitmek gerekir. Hem avukatlığın, hem yargıçlığın ve hem de yargının çok çeşitli meselelerini çözümlenecek bir görüş bu. 10 yıl avukatlık yapmayan, Hanyayı Konya'yı görmeyen kişi yargıç olamazdır. Bu sistem batı ülkelerinde zannediyorum bazılarında var. Bizde de gidilecek sistem bu olmalıdır.

Bunlar tabii ideal çözümler gibi geliyor, ama ideal çözümler için savaş verilmezse reel çözümlerde iyileştirici düzenlemelere gidilmesi de çok zordur. En ideali hedefliyorum, o ideale ulaşmak için savaş verelim. Reel çözümlemede de birtakım başarılar kazandığımızı göreceğiz.

Şimdi reel olarak elimizde bu taslak var, bu taslakla ilgili birkaç noktaya dokunacağım. 76. maddede baroların niteliği sayılırken "yargı içinde" ibaresi kullanılıyor. Baro yargı içinde telakki edilmelidir şeklinde. Baroların yargı içinde olabilmelerini sağlayacak küçük bir teknik konuya değineceğim. Her ildeki, her adalet çevresindeki adalet komisyonunda bir baro temsilciliğinin bulunmasının sağlanmasını, bunun önerilmesini ve gerçekleştirilmesi uygun olur düşüncesindeyim. Bendeniz bu öneriyi 1977 yılındaki toplantıda söylemiştim. Bu, Barolar Birliğinin Adalet Bakanlığına önerisinde yer almıştı, ama sonra ne oldu bilmiyorum.

12. maddede avukatlıkla birleştirilen işler sayılırken, geçerli olan kanundaki bir şey çıkarılmış "Gazete veya dergi sahipliği veya yayın müdürlüğü" fıkrası çıkarılmış. Bunun da nedenini anlayamadım. Belki bazı arkadaşlarımız gazete ve dergi çıkarıyorlar, genel yayın müdürlüğü yapıyorlar, yapacaklardır. Her şeyden evvel gazete ve dergi çıkarmak, bir fikrin yayılması için bir araçtır. Herkes fikrini yaymakta serbest olmalıdır. Avukatlık sıfatı bunu engellememelidir diye düşünüyorum. Bu noktayı Barolar Birliğinin dikkatlerine sunmak isterim.

49. madde; bayan avukatların başının açık olarak duruşmaya çıkması. Arkadaşlar, peşin söyleyeyim, ben türbanlıların görüşünde ve safında bir insan değilim. Fakat, türban takanların da bu haklarına dokunulmaması gerektiğini dehşetli şekilde savunuyorum. Çok yanlış bir şey arkadaşlar, çok yanlış bir şey. Bir bayan, ben türban takmazsam cehennemde yanarım diye inanıyorsa, onun türban takmasına kesinlikle müdahale edemeyiz. Onun cehennemde yanmayacağını ona açıklamamız lazım. Daha türban konusunda ilk kıvılcım ortaya çıktığı zaman çok dehşetli hücumlara giriştik ve bunu bir yangın haline getirdik. Bunun da sebebi budur. Terör buradadır arkadaşlar. Bir kimseyi inancının dışında yaşamaya zorlamak terörün kaynağıdır. Ben onu inancının dışında yaşamaya zorlarsam, o da imkân bulduğu zaman beni inancının dışında yaşamaya zorlar. (Gürültüler)

Anadoluya bakalım, şeriatın egemen olduğu halk kitleleri var, şeriatın egemen olmadığı halk kitleleri var. Bunu görelim.

114. maddede Barolar Birliğine delege seçilmek için en az 15 yıl şartı var, bunun 10 yıla indirilmesini; bir de 119. maddede Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 4 yıl için seçileceği ve yarısının her iki yılda bir yenileneceği konusunda bir hüküm var. Bendeniz bu hükmün de karşısındayım. TBB Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin iki yılda bir seçilmesi veya dört yılda bir seçilmesi daha isabetliyse yarısının her iki yılda bir yenilenmesine gerek yoktur.

En derim saygılarımla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Turgut İnal.

AV. TURGUT İNAL (Balıkesir B.) – Sayın Divan Başkanı, Sayın Başkanım, Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri, değerli delege arkadaşlarım; bendeniz akşam televizyonda son haberlerde Barolar Birliği Kongresine ait bir haber duymadım, siz duydunuz mu bilmiyorum. Bugün İstanbul gazetelerini de okumadım, haber var mı bilmiyorum. Var olduğu söyleniyor.

Efendim, şu eksikliği vurgulamak istiyorum. Kişisel duygum ve arzum değil. En mükemmel fikri, en güzel düzeyde, en mü-

kemmel düzeyde burada dile getirsek, bunu kamuoyuna yayamazsak, bu duvarlar arasında kalmaya mahkûmdur. Çaresi çok zor değil, yeni kıta keşfetmeyeceğiz. İstanbul'dan gelen heyet, Sayın Kazan'ın konuğu olarak 10-15 tane gazeteci arkadaşlarımızla aynı arabada gelecekler. Bununla Türkiye Barolar Birliği batmaz, İstanbul Barosu da batmaz. 10-15 kişiyle, onların gelmesiyle. Ankara'dan gelen heyet 10-15 gazeteciyi aynı arabayla getereceklerdi. Bizim özel konuğumuz olacak, iki gün burada kalacaklar, bütün Türkiye'de burada verilen mesaj okunmuş olacak. Hepimiz burada hata içerisinde bulunuyoruz, başka türlü bunu yayamayız.

Beni üç dakika evvel Mersin'de bulunan Hakimiyet Gazetesinin sahibi Mahir Sümen Beyefendi odasına davet etti. Sanayorum Ticaret Odası Meclis Başkanı. Dedim ki, "Beyefendi, Mersin'de çıkan 5 gazeteyi okudum, tek bir kelime yok toplantımızla ilgili. "Demek ki bir hata var, o zaman ne oluyor, bu fikirler burada kalmış oluyor. Ama onlar, İstanbul ve Ankara'dan aynı arabayla getirilmiş olsaydı, özel konuğumuz olsalardı, bu konuşmanın her birini kamuya duyurmuş olurlardı. 20-30 senede varacağımız sonucu çok güzel haklı fikirler karşısında kamuoyuna mal olunca, kamuoyu desteğiyle sonuca varmak mümkün olur.

Tabii televizyonun haber haline getirmemiş olmasını kınamakla yetinmeyelim lütfen. Efendim kınıyoruz; kınamıyoruz efendim. Biz şu mesleğin sahibi olarak dünkü televizyon bültenlerini mahkeme kanalıyla tespit ettirelim. Hangi haberler geldi televizyon ana merkezine?

Sevketirelim bilirkişiye, haklarında görev suistimalinden dava açalım. Ölmeyiz, Barolar Birliği de perişan olmaz. Verelim mahkemeye, sevkedelim bilirkişiye. Şu haberler var, Türkiye'de 33 bin avukatın temsilcisi olan TBB Kongresi oluyor. Türkiye'nin hukuki sıkıntısı, demokrasinin sıkıntısı, kamburları, meşakkatleri ortaya konuyor, sen tek kelime bahsetmiyorsun, sen görevini yapmıyorsun diyelim. İhbarcı olmayalım, takipçisi olalım lütfen. Çok rica ederim, bunu yaparsak, ondan sonra devam edecektir. Kınıyoruz, esef ediyoruz! Olmaz! Onun dilinden hareket etmeliyiz.

Bizim mesleğimiz zor günlerin mesleğidir. Zor günlerde fellik fellik aranan bir meslek, ama zor günler geçtiğinde böyl burunlarından kıl kopartmayan insanlarla karşı karşıyayız. Zor günlerde kapılarımız hemen çalınır, aman avukat hanım, ellerinden öperim der, sonra biter. Biz zor günlerin tacı değil, her günün tacı olmak durumundayız. Kişisel taca ihtiyacımız yok bizim. Ama önce devlet avukatına saygılı değil. Avukatlık mesleği onun için mazarrat, avukatlık mesleği onun için kambur. Avukatlık onun için sıkıntı, onun için veba, "şu avukat girmesin" diyor. Hep yargı, mahkeme konusunu konuşuyoruz arkadaşlar. Mahkemeler bizim uğraşımızın onda biridir. Devletin bütün işleri, bütün kademeler, bütün devlet hiyerarşisi, KİT'ler, kamu kuruluşları, belediyeler, sigorta, orman vesaire; bunların her birine benim görevli olmam lazım. Nasıl başka mesleklerde şeyler aranıyor, ama Türkiye'de her adam çıkıyor devlet dairelerini dolaşıyor, benim haklarıma sahip olmuş oluyor. O zaman ne oluyor? Karanlık devlet oluyor. Aracı devlet, aracı insan, vasıta var, araçılar, karanlık insanlar, karanlık olaylar, devleti sarmış oluyor. Ama benim mesleğim yaparsa bunu ne devlet karanlık olur, ne biz karanlık içinde olur, ne de devlet bununla karşı karşıya kalmış olur. Devlet, evvelce mahkemeden başlayalım, savcılıkta, poliste, jandarmada, mahkemelerde avukat tutacağım dediğiniz zaman devlet ona istihza ile bakar. Benim de devlete istihza ile bakmam lazım. Sen kimsin ki avukata istihza ile bakıyorsun? Avukat tutacakmış diyor! Kim bu? Devleti aliyenin yüksek memuru, yargının temsilcisi. Avukata ne lüzum var? Hak meydana diyor, cumhuriyet savcısı. Hakim söylüyor. Bir defa hakim saygılı değil benim mesleğime. Çünkü kompleks içinde. Perişan! Cumhuriyetin savcısına, "cumhuriyetin savcısısın sen, bu mesleğe saygı göstermek zorundasın sen" demek zorundayız. Ama bizde de kabahat var; "hakkıalınız var beyefendi" diyoruz böyle dört defa geri gidiyoruz. Niye dört defa geri gidiyoruz? Dört defa ileri gidelim! Takdir tabii efendim.

Yılın hakimi savcısı seçiyorum, adamlar kabul etmiyorlar. Bana kabul etmiyoruz dediler. Senin kabul etmemen kompleksten kaynaklanıyor, rahatsızlığından kaynaklanıyor dedim. Demokraside her kurum ve kuruluş gibi sen de seçilmeye, tenkitle, hatta hakaretle bile demokratik ortamda karşı karşıya olmak duru-

mundasın dedim. Adam yılın hakimliğini hazmedemiyor, seçilmeyi hazmedemiyor, anlayın. Ulus adına karar veriyorum diyor, layûhsel biçimde karar vermeye kalkıyor.

Efendim, Başbakan genelge yayınlıyor, avukatlar nezarethanedede görüşürler diye. Hangimiz görüştüğ karakollarda. Hangimiz gittik karakola? Hanginiz gidebilirsiniz? Hanginizin yüreği 9 kilo? Vallahi bir kere gidersiniz, ikincisinde o muamele derhal değişir arkadaşlarım. Bu tasarıyla burada nasıl mücadele ediyorsak çok rica ediyorum, bu tasarının yeri sadece burası değil. Meclis kürsüsünde, meclis kulislerinde bir birimizin dostlarıyla yakınlarıyla ilişki kurmak durumundayız.

Anonim şirketlerde, büyük kooperatiflerde mecburi avukat tutma konusunu getirelim. Noter protestolarını noter kâtipleri yapıyor, bunu biz yapmalıyız. Harcını o almalı, yazım parasını biz almalıyız. Kira ihtarnameleri ve vekaletnameleri biz yapmalıyız. Mahalle muhtarı veya köy muhtarının yapmış olduğu vekaletnameyi biz yapamıyoruz. Olmaz öyle şey.

Borç senetleri, kira sözleşmeleri, satış taahhütlerini biz yapmalıyız, tespiti biz yaptırmalıyız, keşfi biz yaptırmalıyız. Bilirkişiyi biz almalıyız. İhtiyati tedbiri biz vermeliyiz. İhtilafı olan konuyu mahkeme çözmeli. Mahkemeye muhtaç olmamalıyız ihtilafı konularda. Memura muhtaç olmamalıyız, memura muhtaç olmamalıyız, Londra'da liman reisliğine ihtiyati tedbiri avukat gönderir, liman reisi transatlantiği bağlar. Ama ondan sonra mahkeme kaldırır, ayrı konu.

Vekalet yapma yetkimiz olmalı mutlaka! Sosyal hukuk sigortasını mutlaka yaygınlaştırmalıyız, o bizim yaşam güvencimizi sağlayacak ve su yüzüne çıkmayan davaları su yüzüne çıkarsın. Yatırılamayan teminatları devlet yatırmalı, devlet yatırırsa davaları açma imkânı olacak. Dava sayısı artarsa davalı avukatların sayısı da o kadar artacaktır ki, bunlar da açıktır. Avukatlık mesleğinde Avukat Ahmet demekten başka şey yazamaz, gazetelerde ilan bölümünde veya telefon rehberinde isim koyamaz, herhangi bir baroya avukat ismi, onları kaldırmak lazım. Yani avukatlık mesleği evde koca bekleyen kız değildir. Kartımıza ticaret hukuku avukatı, ceza hukuku avukatı, sosyal sigortalar

avukatı, diye yazabilmeliyiz arkadaşlarım. Yazmayınca ne oluyor, vatandaş herhangi bir avukata gidiyor, o zaman büyük hak-sızlıklar doğuyor. O zaman iş şansa kalıyor ve avukatın itibarı daha çok azalmış oluyor.

Avukatlık mesleği lokman hekim değildir, her derde çare bulamaz. Mutlaka ihtisaslaşmalı, onu da kartına koymasına izin vermeliyiz, baro da şu şunun avukatı diyebilmeli. Bunu artık kaldırmak durumundayız.

Benim güzel Başkanım, benim sevgili Başkanım, sizden rica ediyorum, biz kendi kendimize kongre yapamayacağız, biz otobüslerimizle buraya gazetecileri ve yabancı ajansı da getireceğiz.

Bana biraz evvel Konya Barosu Başkanı arkadaşım verdi, bunlar Konya Gazeteleri. Arkadaşım bir gazeteye haber verdi, arkadaşlarına gönderdi, telefonla verdi haberi; bütün gazetelerde "Demokrasinin kamburu, barolar şöyle olmalıdır" diye haberler çıktı. Mersin'den ne farkı var? Demek ki Mersin'de gazetecide değil, Türkiye gazetelerinde ve televizyonunda değil kabahat. Bizde, kabahat bende, kabahat sizde değerli arkadaşlarım.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Başkan.

AV. ÖNDER SAV (TBB Yönetim Kurulu Başkanı) – Değerli arkadaşlar, bir önemli tespiti ve kararı almamız lazım. Öğleden sonra çalışacak mıyız, çalışacaksak ne zamana kadar çalışacağız? Çünkü bizim genel kurulumuz iki günlük. Görülen o ki, bana Allah'a ismarladığa gelen bir kısım delege arkadaşlarımızın artacağı gibi bir izlenim de var. Toplantının sonuna doğru Genel Kurulun gelecek dönem nerede toplanacağına dair kararı burada 10-15 kişiyle almak gibi bir garip tablo doğmasın istiyorum, bir.

İkincisi, bu görüşme yapılan konuyla ilgili şöyle bir özetlemeye gereksinim doğduğunu da hissediyorum. Artık konu belirginleşti, arkadaşlarımız bazı temel konuların altını çizdiler.

Bu toplantıdan sonra, bu toplantıdaki görüş, eğilim ve tavsiyelerden sonra Türkiye Barolar Birliği salt Avukatlık Yasası değişikliğiyle ilgili bir olağanüstü genel kurul yapsın denebilir.

Barolar kendi bünyeleri içinde toplansınlar, buradaki görüşleri de düşünerek kendilerine ulaşan önerileri de düşünerek delegeleriyle, yönetim kuruluyla, hatta kendi içlerinde, kendi toplantılarını düzenlesinler; bu gelişmenin ışığı altında baro başkanlarına direktif versinler, biz, baro başkanlarıyla Ankara'da toplanalım.

Bu her ikisi de düşünölmeyecek ise, Türkiye Barolar Birliğine yetki versinler, TBB bu gelişmelere göre bu ön taslağı geliştirsın değıştirsın.

Türkiye Barolar Birliğinin hazırlattığı taslak idealidir demiyoruz, güzeldir demiyoruz, her şeye çözümdür demiyoruz, ama bir eksikliğe parmak basan taslak olsun diyoruz. Gayet tabii ki eleştiren bütün arkadaşların haklılık payları vardır, çoğunun haksızlığı da var, ama ben bunlara değinmek de istemiyorum. Zamanla bu düşüncelerimizi söylemek fırsatı doğacaktır.

Bu vesileyle, dün burada eleştirileri yanıtlarken unuttuğum bir konunun önemine binaen, tutanaklara geçmesi için kısaca altını çizmek istiyorum.

Sayın Fertan arkadaşımız buradan bir soru sordu bana; Terörle Mücadele Kanunu Adalet Komisyonunda görüşölürken Adalet Komisyonu Başkanı Alpaslan Pehlivanlı'nın beni yazıyla çağırıldığını, benim de buna icabet etmedığımı ve çok sevindiklerini ifade etti; yanlış anlamadıysam.

AV. NECLA FERTAN (İstanbul B.) – Yazıyla demedim.

AV. ÖNDER SAV (Devamla) – Veya sözlü.

AV. ENDER ASLANALP (İzmir B.) – Sayın Başkan, o bölüm geçti.

AV. ÖNDER SAV (Devamla) – Zapta geçsin diye söylüyorum, eleştiriye yanıt değil. Birlik adına bir açıklamadır. ("Açıklasın efendim" sesleri)

Açıklamayı yapmak gerekliliğı dün gece bana çeşitli vesilelerle gelen arkadaşlarımdan dolayıdır. Ben herhangi bir mukabil eliştiriye kapı açmak istemiyorum.

AV. ENVER ASLANALP (İzmir B.) – Şimdi açıklama yapamazsınız.

BAŞKAN – Efendim, lütfen müdahale etmeyelim.

AV. ÖNDER SAV (Devamla) Eğer Türkiye Barolar Birliği Başkanının böyle bir önemli konuda konuşamayacaksa...

AV. ENVER ASLANALP (İzmir B.) – O zaman yaparsınız, şimdi yapamazsınız. (Gürültüler)

AV. ÖNDER SAV (Devamla) – Sayın Aslanalp, ben unutulmuş bir konunun analizini yapıyorum, o kadar.

Bu konuyla ilgili Alpaslan Pehlivanlı ile ne telefonda, ne şifahen, ne de aracıyla görüşmedim.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Buyurun Sayın Aydın Coşar.

AV. AYDIN COŞAR (Adana D.) – Muhterem Divan Başkanı, Üyeleri ve Sayın Birlik Başkanım ve Yönetim Kurulu Üyeleri, muhterem meslektaşlarım, başkan arkadaşlarım; hepinize saygılar sunuyorum.

1985 veya 1986'da Sayın Sav, Sayın Kazan gayet iyi hatırlarlar ki Sayın Teoman Evren ile olan tartışmalarımız Genel Kurulun her şeyin üstünde olduğu yolundaydı. Bu Genel Kurul, gündeminde olsun olmasın her türlü konuyu görüşme hakkına sahiptir önergesinin altına Sayın Önder Sav, Sayın Turgut Kazan, ben ve Sayın Atilla Sav imza attık. Biz, belirli bir konuda olağanüstü genel kurul yapılmasını arzu ettik, hatırlıyorsunuz, laiklik konusu. Şimdi kendi kanunumuzla ilgili apar topar, 10'ar dakikalık devrim ruhundan yoksun, konularımıza sahip çıkmayan, aceleye getirilmiş bir kanunun belirli maddelerine rıza göstermek üzereyiz. Ben şahsen böyle bir şeyi kabullenemiyorum.

1985'te Tekirdağ'da –şirket tabiri yok– hukuk kurumunun kurulmasını arzu ettiğimizi, bu konunun Barolar Birliği Yönetim Kurulu çalışması içerisine alınması gerektiğini, çağın, dün-

yanın buraya geldiğini, bizi zorladığını, bir bilgisayarın 100 milyon lira olduğu anda, bir avukatın bunu temin edemeyeceğini, bir kütüphane kuramayacağını, bir elin nesi var, iki elin sesi var düşüncesiyle kurumlaşıp mücadelemizi sürdürmemiz gerektiğini açıklamıştık. 6 yıl geçti, 6 yıl sonra oturduk, şirket, hukuk kurumu olsun mu olmasın mı? Neden olmasın? 1985'teki o konuşmamızın konusu batıdan gelen hukuk şirketlerinin Türkiye'de tescillerinin yapılp, Bakanlığın kabul edip idare mahkemesinde, Danıştaydan geçmesinden sonra Türkiye'de çalışmasıydı. Ben o kürsüden bağınyordum; "bu kapitülasyondur, bana verilmeyen hak onlara verilemez" diye. Neden korkuyoruz? İsteyenimiz tek, isteyenemiz bir ortak hukuk bürosu, isteyenimiz kurum halinde çalışsın. Ama hangi kurum? Ticaret siciline, Ticaret Bakanlığına bağlı olan kurum değil; biz baronun ada yazılı hisse senetleriyle, nâma yazılı hisse senetleriyle baroya kayıtlı, baroya tescilli hisse senetleri baroya rehnedilmiş, bizim kapitülasyon gibi yabancı hukuk firmalarından koruyacak bir firma tipine ihtiyacımız var. Hukuk saygınlığı bunu gerektiriyor.

Ben bir bilgisayar alıyorum, ben bir kütüphane kuruyorum, ben bir büro kuruyorum; genç arkadaşlarım ne yapacak? Benim aracımın amortismanı yok! Benim benzinim giderime yazılmıyor! Bana işveren adamlar benden az vergi verirken, bundan yararlanıyorlar. Peki genç arkadaşlarım nasıl çalışacak? Tek bir vergi vermeleri mi aynı; hepsinin, 5 kişinn ayrı ayrı vergi mükellefi mi olması aynı? Biz, geriden gelenleri düşünmek zorundayız. Ben bu maddeler üzerinde konuşmak üzere hazırlanmıştım, konuşma süresi 10 dakikayla sınırlandırıldı. Neyi konuşacağım. Devrimci bir kanun bekliyorum. Ben, hiçbir satırında, cumhuriyet savcısına, hakimine yer veren bir kanun istemiyorum. Bütün kurulları avukat olarak bizler oluşturmalyız. Ben, Yargıtay Başkanını, Danıştay Başkanını avukatlık sınavına neden alayım; onlar hakim sınavında beni alıyorlar mı? Kimi alıyorlar arkadaşlar? ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Geliyorum adli müzaherete. Adli yardım yapacağım; ben Adana Barosu Başkanı olarak karar aldım, yapmıyorum. Devlet bana paramı vermiyor ki! Yapmıyorum arkadaş, neyimi vereceğim? Cübbemi mi satacağım?

Arkadaşım bir cezaevine 100 bin liraya gidiyor Adana'da. Nasıl göndereceğim, kimden yardım dileneceğim? İşverenlerin kapısını mı çalacağım? Bu memlekette bu kadar vakıfı, dernekti, onu güçlendirme, bunu güçlendirme vakfına devlet kesesinden imkânlar hazırlanırken, başkanlarına protokol karşılama törenleri uygulanırken; ben burada adli müzaheretini sırtlanacağım? Çıkartılım kanundan arkadaşlar, ayıp oluyor. Biz buralara lââyık insanlar değiliz, biz adliye koridorlarında eza ile cefa ile gezdik. 24 senemi verdim.

Bir kızım benden ruhsat aldı, ikinci kızım hukuk fakültesini bitirdi, Sayın Kazan'ın barosunda staj yapıyor, üçüncüsü hukuk fakültesine girecek. Ben buna ne bırakacağım; mal bırakmışım, mülk bırakmışım; hepsi yalan. Hukuk, hak arama hürriyetini bırakırsam, eğer baroları mali açıdan güçlendirirsem, ben konulara sahip çıkarsam; onları yapmalıyım.

Bir meslektaşım "adliye komisyonlarında görev alalım" dedi. Niye alalım? onlar kendi işine, biz kendi işimize. Uzlaşalım, oturup konuşalım, tartışalım; ama kamu kurumu niteliğinde meslek kurulu olarak nitelendirdiği, kanunla nitelendirdiği, görev yüklediği barolara, Barolar Birliğine sadece ve sadece 140 kûsür bin lira üye aidatıyla iş yapma görevi yükleyen bir anlayışa ben karşıyım. Biz oturup bakanlıkla da konuşalım, milletvekillerimizle de konuşalım, tabii ki bir lobi oluşturalım. Biz Adana Barosu olarak oluşturmaya karar verdik.

Politikadan bütün liderleri davet ettim, her partinin liderini, ikisi geldi, üçü geleceği günü belirledi. Hepsine şunu söylüyorum; gelenlerin ikisine Zincirbozan'da yargının bağımsızlığı, savunmanın saygınlığının ne kadar önemli olduğunu siz gördünüz, yaşadınız dedim. Bundan sonra, gelecek olan üç kişide gördüm, ama görmeyenler var. Siz gördüklerinizi, yaşadıklarınızı inşaallah onu, o günü görmezler, o günü görebilecek insanlara anlatın, parlamentoda anlatın, mesleği bir yere getirin. Siz bir gün bize muhtaç olacaksınız. Lütfen sahip çıkın dedim.

Aynı duyguları Adalet Bakanına da anlattım. O da dedi ki; "Ben, bu kanunun hangi maddesinde ne değişiklik istiyorsanız yapmaya hazırım." Ücret tarifesiyle ilgili konuları götürdüm,

1986'da KDV avukatın asgari emeğinin değeri olan asgari ücretin içerisinde alınmaz, bunun asgari ücret tarifesine koyalım dedim, aradan 6 sene geçti, Barolar Birliğine bu ibareyi koyduramadım. Bugün icradan ücret çekiyorsunuz, yüzde 112'ye bölüp 12'sini ödüyorsunuz. Hani benim emeğimin asgari ücretiydi bu.

Ben şundan yanayım; Sayın Başkandan, Yönetim Kurlundan istirham ediyorum;bu kanun böyle geçebilir. Kanun düzelmez diye bir şey yok; ama, bir olağanüstü genel kurul oluşturulsun, bu olağanüstü genel kurulda her şey açıkca ortaya konulsun. Sırf buna münhasır olsun. Bundan önceki Sayın Başkanın önerilerinden, bu konuşmaların hiç olmazsa Başkanlar Kurulunda ele alınmasını Yönetim Kuruluyla birlikte ve kısa zamanda Bakanlığa ulaştırılmasını bekliyorum.

Diğer konularla sizleri yormak istemiyorum. Ben yazılı olarak Sayın Başkanıma iletceğim.

Hepinize saygılar sunuyorum, Tanrı hepinizi korusun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Sayın Vedat Çuhadar.

AV. VEDAT ÇUHADAR (Kahramanmaraş B.) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; sözlerime başlarken, konuyu nasıl anladığımızı ortaya koyup bu doğrultuda konuşmamı sürdürmek istiyorum.

Bize göre Türkiye Barolar Birliğinin barolarımıza yolladığı taslak, kendilerinin de benimsediği ve içlerine sindirebildiği bir taslak olmaktan uzaktır sanıyorum. Ancak, ülkemizde yürürlükte bulunan anayasal çerçevede kısa süre içerisinde hazırlanabilecek olan sadece bu taslaktır diye düşünüyoruz. Biz, kendilerinin baromuzdan görüş istemeleri üzerine, geçen TBB Genel Kurulunda konuşan delege arkadaşımız aracılığıyla görüşlerimizi Genel Kurulumuza sunmuştuk. Bunların bir kısmının taslakta yer aldığını memnuniyetle görüyoruz. Bir kısmının başka türlü değerlendirildiğini de görüyoruz.

Ben, aslında burada taslağı inceleyip uzun süren bazı eleştirilerde bulunmayı isterdim; fakat, benden önce konuşan değerli arkadaşlarım birçok konulara temas ettiler. O nedenle, ben, konuyu daha geniş bir çerçevede ele almak istiyorum.

Bugün biz mesleğimizi gerektiği gibi ifa etmekten uzağız. Çünkü, yasanın 2. maddesinin üçüncü fıkrasında; Avukatların görevlerinin yerine getirilmesinde kendilerine yardımcı olacak kurum ve kuruluşlar sayılırken, taslakta bunlara yenilik olarak bankalar da ilave edilmiş. Fakat, "bu kurum ve kuruluşlar yardımcı olmakla yükümlüdürler" ibaresini sanırım "güçlük çıkarmakla yükümlü" olarak anlamaktadırlar. Çünkü, hangi daireye, kuruluş veya kuruma gitsek, bizlere zorluk çıkarmaktadırlar. Bunun müeyyideye bağlanmasında yarar vardır.

8. maddenin dördüncü fıkrasında; stajyer adayının stajı bitirdikten sonra levhaya yazılmasıyla ilgili kabul veya ret kararının Türkiye Barolar Birliği kararıyla kesinleşmesi yerinde ve yeterlidir. Bunun dışında, Adalet Bakanlığına idari yargı yoluna başvurma hakkının tanınmasına lüzum yoktur. Çünkü, adayın bu hakkı zaten var.

Vesayetle ilgili ne kadar ibare varsa tümünü reddediyoruz.

12. maddede avukatların sermaye şirketlerinde ve kooperatiflerde sadece ortak olabilecekleri vurgulanmaktadır. Avukatların kendilerine, yönetim kurulunda başkalarının yönetmesini kabul edip, yönetim kurulunda onların hukuki bilgisinden şirketin yararlanmamasını kabul etmemek bize göre bir çelişkidir. Eleştirilerinde bazı konular Anayasayla ilgili eleştiriler olabilir; fakat, ben bunların, bugünün konusu, sorunu olmadığını, bundan sonra sürdürülecek çalışmalar doğrultusunda bu konuların gözönüne alınması gerektiğini diliyorum.

Stajyerlere yardım konusu çok önemlidir. Aslında biz stajın bugünkü haliyle devamında yarar görmüyoruz. Kendimizi kandırmayalım, staj, hukuken yapılp bitiriliyor, fiilen yapılmıyor. Fakat, bu uzun bir sürece bağlı çalışma olacağına göre, bugünkü düzende stajyerlere mutlak surette yardımda bulunulmalıdır. Bunun iki önemli amacı vardır. Birisi, staj tekelinin kırılmasının

da etkili olacaktır. Bugün, barolar, staj yapacak stajyerlerin kimin yanında çalışacağını belirleme hakkına sahip olmalarına rağmen fiiliyatta bu işlememekte, bazı avukatlar neredeyse stajyerler ordusu taşımaktadırlar. Asıl büyük tehlike, belli kişi ve grupların belli bazı görüşler doğrultusunda bu genç arkadaşlarımızı biçimlendirmek istemeleridir. Sonunda kendilerinin başlangıçta hiç düşünmediği bir biçimde bazı avukatlarla birlikte belli ideolojiler doğrultusunda eylem koyma durumu ortaya çıkmaktadır.

Küçük ve büyük barolar ayırımına karşı çıktıldı. Evet, terminolojik tartışmaya girmeyelim. üye adedi az baroların sorunları, üye adedi çok olan barolardan bir hayli farklıdır. Bunu da belirtmekte yarar görüyorum.

Değerli arkadaşlarım, sınavın Birlik tarafından yapılması ge reği vurgulandı. Tamamen katılıyorum. Biz bunu yapmaya ehli z, başka kişi ve kuruluşların bu işe karışmasına lüzum yoktur.

46. maddenin üçüncü fıkrası değişmelidir. Vekil olmadığı dosyayı inceleyen avukat örnek de alabilmelidir. Vekaletname ibrazı şart değildir. Oturup dosyayı incelerken kalemini çıkarıp uzun boylu yazmasına gerek yoktur. Bu, aynı zamanda kâtiple avukat sürtüşmesini de ortadan kaldıracaktır.

76. maddede, resmî törenlerde baroların yerinin il cumhuriyet başsavcısını yanı olduğu vurgulanmaktadır. Doğrudur, fakat bir değişiklik getirilmelidir; baroların değil, baro başkanının yeri il cumhuriyet başsavcısının yanındır denmelidir. Çünkü, baroyu başkan temsil eder. Fakat, baroların ağırlık kazanması, asıl bir değerli arkadaşımızın vurguladığı gibi, adalet Komisyonu içerisinde temsilleriyle mümkündür. Baro başkanı, adalet komisyonu üyesi olmalıdır. Bunun ne yararı vardır diye düşünülebilir. Bu sadece bir biçim sorunu değildir. Bazen biçim özü de belirler; ancak, bu şekilde baro başkanının temsilci olarak adalet komisyonunda görev yapmasıyla adliye içerisindeki personelin tutum ve davranışı değişecektir.

86. maddede, genel kurul toplantılarına katılmayanlara para cezası verme hususu baroya ait bir husus haline getirilmektedir.

Bu, seçim kurulundan alınmış baroya verilmiştir. Eskiden böyleydi değiştirildi, tekrar değişiklik getirildi. Bu da onur kırıcıdır, gereksizdir, kaldırılması gerekir.

Değerli arkadaşlarım, ad çekmeyle yönetimin yenilenmesi, üye adedi 400'den fazla barolarda düşünülebilir, küçük barolarda bu sıkıntı yaratacak bir konudur, ele alınmasında yarar görüyoruz.

141. maddenin ikinci fıkrasında; yönetim kurulu, soruşturmanın yapılması görevini kovuşturma açıp açmama hususunda soruşturmanın yapılması görevini üyelerinden birine tevdi eder" denmektedir. Küçük barolarda dahi bu artık büyük sıkıntılar doğurmaktadır. Sadece yönetim kurulu üyelerinden birine değil, barodan görevli avukatlardan birine tevdi eder denmelidir.

Sigorta primleri konusunda, Karhamanmaraş Barosu olarak bizim yüreğimiz yanıktır. Ben Baro Başkanı olduğum dönemde sigorta primini yatıran avukat arkadaşlarımızın oranı yüzde 8'dir. Bugün bu oran belki biraz yükselmiştir, fakat bu primin yatırılması konusunda bir çözüm bulmak gerekir diye düşünüyorum; ama, bir meslek kuruluşu olan baro ile meslek mensubu olan avukatı karşı karşıya getirip, primi yatırmazsan senin barodan kaydını silerim demek çözüm değildir.

Ek madde 1 bir anayasal hükümdür. Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli avukatlarla ilgilidir. Bunun da aşılması için uzun vadede bir çalışma yapılması gerekir. Bu görev hepimize düşmektedir. Onları baroya kazanıp, kurumlarına aidatlarını ödettirmek zorundayız.

Ek madde 3; seçimlerin hakim gözetiminde yapıldığını vurgulamaktadır. Fiilen çalışmıyor, hakim değil kâtip gözetiminde yapıyor bu seçimler.

Ek madde4; Adalet Bakanlığının idari denetimini kaldırmış, mali denetimini saklı tutmuştur. Bu denetim, idarisi kaldırılrsa dahi malisi ile vesayet hükmü olarak baroların başında Demokles'in Kılıcı olarak duracaktır. Başka bir çözüm bulunmalıdır.

Son olarak, taslakta bulunmayan, belki birçok arkadaşımıza ters gelecek bir hususu burada dile getirmek istiyorum. Davalar avukat eliyle açılmalıdır. Avukat takip etmelidir demiyorum; da-

valar avukat eliyle açılmalıdır. Her vatandaş kendi davasını açık takip edebilir. Neden buna karşı çıkılıyor deniyor belki de.

Değerli arkadaşlarım, başımızdan geçen bir olay var; Bana, bir bayan baro başkanı olduğum dönemde geldi, bir sorunu olduğunu ilettili. Kendisine, eğer maddi durumu yeterli değilse baro olarak yardımcı olacağımızı, yeterli ise avukat tutmasını söyledim. Peki dedi, bana bir avukat adı söyleyin; onu da söyleyemeyeceğimden bahsedince, "O halde ben gideyim arzuhalini yazdırayım avukat arayayım" dedi.

Değerli arkadaşlarım, arzuhalini yazdırayım demekten kasdı, dava dilekçesini arzuhalciye yazdırıp davayı açacak, ondan sonra avukat arayacak. Bu, büyük barolarda bir sorun değil, fakat bizim meslektaşlarımızın kendi aralarındaki rekabeti normal karşılıyor, ama dışarıda baroların, adliyelerin çevresinde haksız rekabet yapan bir sürü insanlar vardır. Bir başka meslek grubunun bu rekabete karşı korunması vardır. Ben tansiyon ölçerim, iğne vururum, aspirin veririm diyenin yakasına yapışılır, ama dava açana hiçbir şey denmemektedir. Bu konu uzun dönemde ele alınması gereken bir konudur. Zaten bununla bu önerilerle, bu konuşmalarla sorun burada çözümlenecek değildir. Bir komisyon çalışmaktadır, Adalet Bakanlığı, bizim kendilerine iletteceğimiz bu görüşleri belki kabul edecek, belki etmeyecektir; fakat bizim sorunumuz bu değildir.

Biz, günü geldiğinde bu Anayasal düzen aşıldığında kendi mesleğimizi biçimlendirecek bir taslağı hazır olarak elde bulundurmalıyız. Bunun için de bugünden daha önceki çalışmalarımıza hız vermeliyiz. Bundan sonra bu çalışmalarını belki bir olağanüstü kongrede konuşma olanağı bulabiliriz.

Sabrınıza sığındım, teşekkür ediyorum, ayrıca Mersin Barosuna da teşekkür ediyor saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çuhadar.

Buyurun efendim.

AV. NECLA FERTAN (İstanbul B.) – Sayın Divan, biraz evvel Birlik Sayın Başkanı söz aldılar ve burada üç tane öneri getirdiler, dediler ki;

Mesele görüldü, aşağı yukarı anlaşıldı, siz şöyle üç yol düşünüyorsunuz. Şu halde bu bir öneridir, yani biz olağanüstü toplantı mı yapalım, baro başkanları toplantısı mı yapalım; Şimdi burada 10 dakikada arkadaşlarım bu meseleyi müzakere edilemeyeceğini de söylediklerine göre, eğer bir komisyon kurmayı yeğlerseniz, o komisyonda düşündüklerini verebileceklerine göre, eğer Birlik bunu müzakere edecekse, Birliğe verebileceklerine göre, olağanüstü toplantıda uzun uzun görüşeceklerine göre; sizin bu öneriyi her şeyden evvel oylamanız gerekmez miydi? Ben, bu önerinin oylanmasını ve o öneriye göre bu konuşmaların neticelendirilmesinin gerektiği kanısıyla söz aldım ve bunu dikkate almanızı sizden rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Fertan.

Biz şöyle düşünmüştük; bütün arkadaşlarımız konuşmak istiyor, dün olan bir olayı burada yinelemek istiyorum; yeterlilik önergesi verildiğinde, bu önergeye karşı çıkmıştı. Biz bu gündem maddesini yeterlilik önergesi olmadığı için herkese söz hakkı vererek sürdürmek ve konuşmalar bittikten sonra bu üç yoldan hangisinin seçileceğini o zaman değerlendirmek durumundaydık. Divan, konuyu bu şekilde değerlendirdiği için, Sayın Başkanımızın bize sunmuş olduğu o üç seçeneği, bu konuşmalar bittikten sonra sizin bilgilerinize sunacağız, istikameti vereceğiz. Divanın görüşü bu şekildedir efendim.

AV. ÖNDER SAV (TBB Yönetim Kurulu Başkanı) – Sayın Başkan, benim sözümde yeterliliğe ilişkin herhangi bir tabir yok. Gerekirse sabaha kadar çalışılacaksa oturup çalışırız. Hiçbir arkadaşımızın söz hakkını kısıtlamaya yönelik bir öneri değildir.

BAŞKAN – Yok efendim, onu o şekilde anlamıyoruz efendim.

Değerli arkadaşlarım, Divana bir önerge verilmiştir;

"Gündemin 14. maddesiyle ilgili görüşmelerin, aşağıdaki önerimizin oya sunulmasını istiyoruz;

1. Gündemin 14. maddesi için yapılacak konuşmalara 12.30'da son verilmesini ve geride kalan konuşmacıların düşüncelerini yazılı olarak Türkiye Barolar Birliğine göndermelerini;

Birlik Yönetim Kurulumuzun Genel Kuruldaki görüşlerin ışığında ve baroların yapacağı çalışmalardan da yararlanarak yasa taslağına son şeklini vermesini, gerekli görürse baro başkanları toplantısı veya olağanüstü genel kurulu toplayarak bu çalışmayı bitirmesini öneriyorum".

Av. Turgut Kazan (İstanbul) ve arkadaşları. Diğer isimler; Özdemir Özok, Fazıl Sağlam, Arda Şaylan, Fatma Bayraktaroğlu, Nedim Aksoy.

Önerge üzerinde lehte ve aleyhte söz isteyen?..

Buyurun Sayın Erzurumluoğlu.

AV. ERZAN ERZURUMLUOĞLU (Ankara B.) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu taslakla ilgili konuşmalar yapıldı. Tokat Delegesi Sayın Dedeoğlu arkadaşımızın söylediği gibi, bu taslağın hazırlanmasında görev almış arkadaşlarımız, bu taslağın hazırlanmasındaki koşulları bir parça Genel Kurulumuza anlatmış olsalardı, görüşmelerin seyri daha değişik olabilirdi.

Şimdi, ben bu komisyonda görev almış bir arkadaşınız olarak, burada çok takdir ettiğim düşüncelerle karşı karşıya kaldım, hepsini de not aldım. Her konuşan arkadaşımın olumlu ya da olumsuz söylediklerini not aldım; ama, neredeyse öyle haksız suçlamalara da uğradık ki, Sayın Adana Barosu Başkanının da söylediği gibi, onlara, bize cevap hakkı tanımadan bu görüşmeleri kesecekseniz, bu komisyonda görev almış ve size somut, doğru-yanlış en azından üzerinde konuşacağınız bir metin getirmiş arkadaşlarımıza büyük haksızlık olmaz mı? 22 yıldır burada laf etmişsiniz, biz 22 yıl sonra size somut maddeler getirmişiz. Doğrudur yanlıştır, üzerinde konuşuyorsunuz ve biz bunlardan yararlanıyoruz. Bize en azından cevap hakkı tanıyın, ondan sonra bu görüşmeleri kısıtlayın.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ALTUNBAŞ (TRABZON) – Saygıdeğer meslektaşlarım; hukukun özünü eşitlik oluşturuyor. Bir yerde eşitlik yok-

sa orada keyfilik vardır. Sayın Fertan, dün keyfilikten söz etti. İstanbul Barosu sanıyorum söyleyeceğini söylemiştir, otobüsü hazır, bize Allah'a ısmarladık demek istiyorlar, olay bu değildir. Hoş seda diye bir söz vardır, bu tasarı hakkında konuşmak için söz aldım, konuşmak için değil. Hiç burada söylenmemiş bir eklentinin yapılmasını istiyorum. Ancak, o komisyon, benim o eklenti yapar yapmaz, Genel Kurulun kabul edeceği bir olaydır. O bakımdan, burada dün denildi ki, balodan özveride bulunalım, gitmeyelim; dün konuştuğumuz konular o kadar önemli değildi. En önemli konu budur.

Mersin'e gelenler kesinlikle pazartesi günkü duruşmalarını erteletmişlerdir, ben de ertelettim, başka yere gidecektim, ona göre hazırlandık geldik. O bakımdan, lütfedin her arkadaş kendi görüşünü belirtsin ve o bakımdan Genel Kurul bu konuda bir karar versin.

BAŞKAN – Tşekkür ederim.

Buyurun Sayın Kazan.

AV. TURGUT KAZAN (İstanbul B.) – Arkadaşlar, bu bizim işimiz, sabahleyin söyledim, yani İstanbul'lu avukatın, Antep'li avukatın işi değil, bizim işimiz. O yüzden, doğrusu çok sevdiğim ve saygı duyduğum arkadaşımın, İstanbul'luların herhalde otobüsü hazır benzetmesini üzüntüyle karşıladım. Bizim otobüsümüz falan hazır değil ve biz gitmeyi düşündüğümüz için vermedik önergeyi. Bu önergeyi zaten biz de vermedik. Ama, delege arkadaşlarımızın yaşadığı bir sıkıntıyı koridorda gördük.

Sayın Başkan buna benzer bir tespitini dile getirdi Kongre huzurunda ve aynı şekilde dediler ki; "Bize gelen veda mesajlarından anlaşılacağı gibi, öğleden sonra burası boşalabilir" dedi.

Avukatlık Yasası gibi bir sorunu tartışırken, tabii kongre 15 kişiyle de devam eder, ama sağlıklı devam edemeyiz. Bunu gördüğümüz için, –biz bir yere gitmeyeceğiz– Ankara Barosu Başkanını arkadaşla bir çözüm üretebilir miyiz diye düşündük, üstelik de ne diyoruz zaten; Genel Kurul bu koşullarda madde madde bir müzakereyle, madde madde bir kabule gidemez, mümkün değildir, çünkü çalışmalar olgunlaşmamıştır. O zaman, zaten Ge-

nel Kurul Yönetim Kuruluna yetki vermelidir diyoruz. O önergenin ikinci maddesi yetkidir.

Gelelim söz sırası gelmişken konuşamayan arkadaşlara; yetki vermiyor muyuz; konuşunca söyleyeceğim şeyi Yönetim Kurulu değerlendirsin demiyor muyuz; burada da diyoruz ki, bundan sonraki konuşmacı arkadaşlar bu düşüncelerini yazılı olarak bildirsınler. Zaten Yönetim Kurulu, ses bantlarını çözdürüp, bu direktifi alıp değerlendireceğine göre, yazılı olarak bildirirsem ben, daha sağlıklı birdiririm diye düşündüm. Bu yüzden, kimsenin söz hakkı ölsün istemiyoruz, ama böyle önemli bir çalışma, doğru ve sağlıklı yürüsün istiyoruz.

Biraz sonra yemeğe gidilecek, uzun bir mesafeden sonra biryere gidilecektir ve uzun sürecektir, araya iki saat girecektir, ondan sonra bu kongreyi sağlıklı biçimde bitiremeyiz.

Bu yüzden, önergenin kabulünü, bu sorunun sağlıklı çözümü için bir çıkış noktası sayıyorum.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Sav.

AV. ATILLA SAV (Ankara B.) – Sayın Başkan, sevgili delege arkadaşlarım; bu önergenin aleyhinde söz isteyen Sayın eski Baro Başkanı arkadaşım Erzan Erzurumluoğlu ile birlikte TBB Yönetim Kurulunun görevlendirdiği komisyonda ben de çalıştım. Bizim yaptığımız çalışmayı Yönetim Kurulu belli bir noktada benimsedi, huzuruza getirdi. Bu, elbetteki bu haliyle komisyonun değil, Yönetim Kurulunun ürünüdür.

Bütün konuşmaları, hazırlık çalışmalarında görev aldığım için izledim, notlarımı aldım. Eğer başka bir dönemde Barolar Birliği bana görev verirse, burada beliren görüşleri değerlendirerek yapılacak çalışmalarda kullanacağım. Ama, tabii Genel Kurul son söz sahibidir. Genel Kurul ne isterse onu götürür. Bu itibarla, benim hazırlığım benim için elimde bulunmaktadır. Bu konuşmalar bitsin yolundaki Sayın Erzurumluoğlu arkadaşımın eleştirisini haklı bulmadığım için söz aldım. Aynı komisyonda görev

yapan iki arkadaşız, iki ayrı görüşü dile getirmek için huzurunuza çıkmış bulunuyorum.

Arkadaşlar, elbette Avukatlık Kanunu Türkiye Barolar Birliği için son derece önemli bir konudur. Bir kısım arkadaşlarımız biraz sert bir yargıyla dediler ki; bugüne kadar hiç çalışma yapılmamış! Yapılmamış görüşü eksiktir, yanlıştır. En azından, 1985 yılında bir çalışma yapılmıştır, Türkiye Barolar Birliğinde bize görev verildiği zaman dediler ki; bugüne kadar yapılmış çalışmalarda Avukatlık Kanunuyla ilgili Birliğimizdeki dökümanlar bunlardır, buyurun, bunu da çalışmalarınızda dikkate alın.

Bu bir çalışma sürecidir. Barolar Birliğinin kurulduğu günden hatta daha önce 1136 sayılı Avukatlık Kanunu kabul edilmeden 3499 sayılı Avukatlık Kanununa göre barolar varken denberi yürütülen çalışmanın bir aşamasında bulunuyoruz.

Şimdi bu yasada çok önemli birkaç kurumsal düzenleme öngörülmektedir. Bunlardan bir tanesi ortak büro. Ortak büroyla ilgili bugüne kadar yapılmış çalışmaların bu noktada eksik kaldığını arkadaşlarımız ifade ettiler, Çok da haklı gerekçeler ileri sürdüler.

Şunu arz edeyim; biz Birlikte Yönetim Kurulunun görevlendirdiği komisyonda çalışırken yaptığımız incelemelerde bazı tespitlerde bulunduk.

Amerika ve Kanada –ki, dünyada bu işin olduğu, geliştiği söyleniyor– da dahil, dünyanın hiçbir yerinde benim kişisel bilgilerim olarak avukatlık şirketi yoktur. Hukuk danışmanlığı büroları ve şirketleri vardır. Ayrıca hukuk firmaları vardır, yani avukatların belli iş bölümü ve eşgüdümü sağlamak için kuruluş giderlerini paylaşmak ya da birtakım genç avukatların büro kurmalarındaki sıkıntılarını gidermek için kurulmuş bürolar var. Bunlara "law firm" deniyor. Başında meslekte deneyimi, birikimi olan kimseler bulunuyor 3-5 kişi. Firmalar 30-40 kişi. Hatta 100-200'e kadar üyesi olan büroların olduğu söyleniyor.

Bugün Türkiye'de bunu bilen ve ayrıntılı bir çalışma yapmış arkadaşımıza raslayamadım kendi hesabıma. Bir metin geçti eli-

me, fakat onu çevirtip de inceleyinceye kadar Genel Kurul günü geldi. Yani benim kişisel çalışmam da eksiktir.

Amerika'da avukatlık şirketinin olmaması, Türkiye'de bundan sonra olmasının anlamına da gelmez. Elbette eğer Türkiye'nin bugünkü gereksinimleri avukatların şirket şeklinde örgütlenmelerini gerektiriyorsa bunu da yapalım. Ama, sanıyorum ki, şirket ve avukat kavramları bağdaşmıyor, birbirine nikah düşmüyor bu iki kavramın. Onun için, bu iki kavramı birleştirmekte çok ciddi sorunlar var.

Arkadaşlar, benim bu önergeye katılmamın nedeni şu; bu çalışma sürecini sürdürmemiz lazım. Bunu yapacak kurul, bu kurulun görevi bittikten sonra Yönetim Kuruludur. Yönetim Kurulu göreve devam edecektir. Dün bir komisyon kurulması önerilmişti. Bana o fikir munis gelmişti. Ama bugün şimdi bakıyorum Genel Kurul, bir komisyonu görevlendirirse, Yönetim Kurulunun yetkileri ne olacak? Onun için, yetkili organ olan Yönetim Kuruluna bu görev devredilmelidir.

Arkadaşlarımız görüşlerini açıklamaya devam etsinler, Yönetim Kurulu notunu alıyor, ben de kişisel olarak, Erzan arkadaşım da, diğer arkadaşlarım da notlarımızı alıyoruz.

Esenlikli bir sonuca ulaşmak için, -Turgut Kazan'ın belirttiği gibi- en doğru karar, bu çalışmayı bir noktada bitirmek. Çünkü biz Genel Kurul olarak bu çalışmayı ayrıntılarıyla götüremeyiz. Götürürsek bir gün de yetmez, yani bugün akşama kadar çalışsak da yetmez. Doğrusu belli görüşleri oluşturduktan sonra işi sorumlu ve yetkili sahibine teslim etmektir. Onun için, Turgut Kazan ve arkadaşlarının önergesini Genel Kurulun kabul etmesini rica ediyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, 14. maddeyle ilgili görüşmelerimiz bu saate kadar devam etti. Daha 10 kişinin söz talebi var, saat de 12.30.

Bu önergeden Divanımızın aldığı karar, artık bu maddeyle ilgili görüşmeler burada bitmelidir, saat de 12.30 oldu. 14. maddeyle ilgili görüşmeler bitsin isteniyor.

İkincisi, Birlik Yönetim Kurulumuzun bu Genel Kurulda tespit edilen görüşlerin ışığında ve baroların yapacağı çalışmalarından da yararlanarak yasa taslağına son şeklini vermesini, gerekli görürse baro başkanları toplantısı veya olağanüstü genel kurul toplantısı yaparak bu çalışmayı bitirmesi öneriliyor.

Yani, artık bu konuşma yeterlidir, bundan sonra Birlik Yönetim Kuruluna bu yetki verilsin, Birlik Yönetim Kurulu da çalışmalarını oluştursun, gerekirse komisyon kurar, gerekirse olağanüstü genel kurul toplantısı yapar, gerekirse başkanları toplar ve bu sonuca çıkar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Gündemin 16. maddesi gereği; bir dahaki Genel Kurul toplantısının nerede yapılacağına tespiti konusu var.

Efendim, gündemin 16. maddesinin 15. madde ile yer değiştirilmesi öneriliyor. Bu konuda lehte ve aleyhte birer arkadaşımıza söz vereceğim. Söz isteyen?..

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Buna göre şimdi gündemin 15. maddesini görüşeceğiz, 16. maddeyi ise daha sonra görüşeceğiz.

Gündemin 16. maddesiyle ilgili 3 tane önerge vardır;

Önergeleri veriliş sırasına göre bilgilerinize sunuyoruz;

"Müteakip Genel Kurulun Erzurum'da yapılmasını saygılarımızla dileriz"

Av. Nizamettin Selçuk, Av. M. Topdağ.

İkinci önerge; "Barolar Birliğinin 1993 yılında yapılacak Olağan Genel Kurulunun İzmir'de yapılmasını öneriyoruz."

Av. Sabri Kurt, Av. Basri Güder, Av. İskender Özturanlı, Av. Güneş Atabey, Av. enver Aslanalp, Av. Güney Dinç, Av. Nedim Aksoy, Av. Cemal Erdem.

Üçüncü önerge; "22. Genel Kurulun Ankara'da yapılmasını teklif ediyoruz."

Av. Necla Baltacıoğlu (Bolu)

Önerge sahiplerine söz vereceğiz, buyurun Sayın Selçuk.

AV. NİZAMETTİN SELÇUK (Erzurum B.) – Değerli arkadaşlarım. Sayın Divanın müteakip toplantısının Erzurum'da yapılması önerimize Erzurum Barosu Yönetim Kurulu olarak karar verdik. Bütün kurul ve kuruluşların da desteğini almak suretiyle huzurlarınıza geldik.

Mersin'de müşahade ettim ki, fevkalade güzel bir organizasyon vardı. Bu işin ne kadar külfetli olduğunu gördüm. Baştan da biliyordum aslında, ancak bizzat şimdi müşahade etme imkânını buldum. Fakat, bütün güçlüklerine rağmen bütün samimiyetimizle ve içtenlikle müteakip toplantısının Erzurum'da yapılmasını canı gönülden istiyoruz ve sayın delege arkadaşlarımızın, sayın baro başkanlarımızın bu yolda oy kullanmalarını, bu görevi bize lütfetmelerini rica ediyorum.

Saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

AV. HASAN BASRİ GÜDER (İzmir B.) – Sayın Başkan, değerli delege arkadaşlarım; aslında bu konuda bir söz verilmesine biz taraftar değildik, ama söz verildi, şu hususu arz etmek istiyorum.

Biz, yapılacak Genel Kurulda hem Birliğimize, hem delege arkadaşlarımıza hizmet vermeye talibiz. Yoksa, şu iyiliği vardır, şuranın şu imkânları vardır şeklinde bir görüşe katiyetle sahip değiliz ve böyle bir düncemiz de yok. Yegâne gayemiz bir evsahipliği yapmaktır.

Ancak, şunu anlayamadık; Ankara Barosu gerçekten talip mi değil mi? Bolu delegesi teklif ediyor, bu iş kerhen olmaz, aşk meselesi, zevk meselesi, hizmet meselesi.

Arz ettim, tercihiniz bize olursa memnun oluruz, ama aksine bir düşünceye de katiyetle saygılıyız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Necla Baltacıoğlu.

AV. NECLA BALTACIOĞLU (Bolu B) – Sevgili arkadaşlar, bu bir turistik gezi değildir, turistik gezi olsa gerçekten ben hepimizi Bolu'ya davet ederim, o ayrı bir konu. Arkadaşlarım, sabahdan beri meslektaşlarımızın bu toplantılara iştirak etmemesinden, sesimizi duyuramamaktan yakındılar. Ben, Bolu Delege-si olarak Ankara'yı önerdiğim zaman bu konuyu düşündüm. Bu toplantıların Ankara'da yapılması daha doğrudur inancındayım. O sebeple önerge verdim.

Milletvekili arkadaşlarımızın, Adalet Bakanımızın, Anayasa Mahkemesi Başkanlarımızın, Danıştay Başkanımızın iştirak et-mesi olasılığı karşısında Ankara'nın gerçekten önümüzdeki top-lantıda yer olarak seçilmesini teklif ediyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Özok.

AV. ÖZDEMİR ÖZOK (Ankara B.) – Sayın Divan, Genel Ku-rulun saygıdeğer delegeleri;

Türkiye Barolar Birliğinin Merkezi Ankara'dır. Doğal olarak genel kurullar zaten Ankara'da yapılır. Eğer Ankara'da böyle bir Genel Kurul olursa, biz bunu mutlaka, biz bunu coşkuyla karşı-lar ve siz saygın delegeleri orada ağırlamaktan her zaman onur duyarız. Bu yalnız olağan genel kurul değil, her ay yapılacak olağanüstü genel kurullarda da Ankara Barosu tüm imkânları-ya emrinizdedir. Bunu kesinlikle ifade etmek istiyorum.

Ben buraya gelirken, 10 kişilik Yönetim Kurulu Üyelerinin 9'u eşleriyle birlikte geldi. Biz baroları seviyoruz, biz savunma hakkını seviyoruz, biz sizleri seviyoruz ve saygılar sunuyoruz efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Önergeleri verilir sırasına göre oylarınıza sunacağız.

Bundan sonraki Genel Kurul toplantısının Erzurum'da yapılmasını isteyenler... 39

Izmir'de yapılmasını kabul edenler... 38

Ankara'da yapılmasını kabul edenler ...

Saygın delegeler, bir dahaki genel kurul toplantısı Erzurum'da olacaktır, bu iş Erzurum Barosuna ihale edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Buyurun Sayın Başkan.

AV. ÖNDER SAV (TBB Yönetim Kurulu Başkanı) – Değerli arkadaşlarım, bizim yasamızda gelecekteki genel kurul toplantısının yeri ve zamanını saptamak var. Yerini saptadınız, zamanını saptamadan herkes cübbelerini çıkarıp salondan ayrılıyor. Zamanı ne olacak.

Bundan önceki genel kurullarda gelenek Mayıs ayının filanca haftası biçiminde karar alınıyordu. Zaman derken herhangi bir somut yön gösterici tarih ibaresi yok yasada. Eğer Birlik Yönetim Kurulunun iki yıl sonra bayram günleri dinî bayram günleri, ulusal bayram günleri vesair tatil günlerini de gözönüne alarak sağlıklı bir değerlendirme yapmasını istiyorsanız, ya bütün Mayıs ayı içinde uygun göreceği gün deyiniz veya Nisan, Haziran ne ise, öyle bir karar alınız.

Erzurum'un iklim koşullarını da gözönünde bulundurunuz. Erzurum Barosu Başkanıyla bir görüşelim, Nisan, Mayıs, Haziran, hatta Temmuz aylarından hangisi uygundur, onu konuşalım.

Haziran ayında bir günün uygun olduğu söyleniyor, ancak bizim görev süremizi taşıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, Genel Kurulun mayıs ayında yapılmasını ve günün şartlarına göre Yönetim Kurulu tarafından tespit edilmesi husu-

sunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın arkadaşlarım, bir maddemiz kaldı, dilek ve temenniler.

Buyurun Sayın Zeki Ekmen.

AV. ZEKİ EKMEN (Batman B.) – Sayın Divan, Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanı ve yöneticileri; Türkiye'nin en genç barosu olarak Batman Bölge Barosu mensupları adına hepinize saygılar sunuyorum.

Dün bir grup arkadaş tarafından verilen bir önergenin görüşülmesi sırasında lehte söz almıştım. Bu arada bir sayın üyenin "Kim bu, nereden geldi" şeklinde sorusu oldu. Kim olduğumuzu söyledik, ama nereden geldiğimizi söylemedik. Şu anda size 15. maddenin sınırları içerisinde yaşadığımız hukuksal sorunlar, mesleki sorunlar ve içinde bulunduğumuz ortamın durumunu da açıklayacak şekilde nereden geldiğimizi açıklamaya çalışacağım.

Ben 1979 yılından beri sıkıyönetim uygulanan ve şu anda olağanüstü halin devam ettiği 1980 yılında bebek olan, çocuk olan kişilerin delikanlı olduğu bir yerden geliyorum.

Ben, İnsanların, işkencecilerin kırık şişelere oturttukları ve bu insanların mahkemelerde, devlet güvenlik mahkemesi başkanlarına, "Eğer seni de o kırık şişeye oturtsalardı sen de bu itiraflarda bulunurdun" diyen cesur insanların bulunduğu bir yerden geliyorum. (Alkışlar)

Ben, boşaltılan köyleri yakılan, insanları göçe zorlanan, ormanları, terörist avlayacağım bahanesiyle kesilen bir yerden, bir bölgeden geliyorum.

Ben, öldürülen insanların çöpe atıldığı, kasaplar deresine atıldığı bir yerden geliyorum. Bu şartlarda çalışan bir kişiyim.

Ben, savunma hakkını bu şartlarda icra ediyorum. Ben, savcılarını, Vali istiyor, biz insanları gözaltına alıyoruz" diyen ve hiçbir delil araştırması yapmadan insanları aylarca gözaltında tutan, bu şartlarda savunma hakkını yürütmeye çalışan bir yerden geliyorum.

Ben, mahkeme kararı olmadan, valinin polislere verdiği emirle İnsan Hakları Derneğinin kapısına kilit vuran, mühür basan bir yerden geliyorum ve ben bunu soruşturmayan savcıların bulunduğu bir yerden geliyorum.

Bu şartlarda görev yapan bizlere, nereden geldiğimizi soran sayın meslektaşımızı baroma, bulunduğum bölgedeki diğer barolara, omuz omuza bizimle birlikte mücadele etmek için, oradaki insanların hakkını savunmak için baroma davet ediyorum, bölge me gelip görev yapmasını bekliyorum. (Alkışlar)

Biliyorsunuz sayın Genel Kurul Üyeleri, çok kısa bir süre önce Türkiye'de Terörle Mücadele Yasası kabul edildi. Aslında bu yasa bizim baromuza göre terörle mücadele değil, demokrasiyle mücadele yasası olmalıydı. Çünkü, içermiş olduğu hükümler itibariyle demokrasiyi tamamen ortadan kaldırmaya yönelik bir sürü hüküm taşıyan bir yasadır.

Sayın Birlik Başkanımız da, burada yasayla ilgili açıklamalarda bulundular; ama, siz hangi ülkede bir üç yıllık, bir yıllık, iki yıllık temel ağır hapis cezası olan bir yasa maddesiyle ilgili olarak, ki size 169. maddeyi örnek vereyim; 169. maddede temel ceza üç yıldır. Olağanüstü Hal Yasası ile ilgili kanun hükmünde kararnamelemlerle bir misli artırıldı, altı sene oldu. Bu maddeyle ilgili olarak, Terör Yasasının 5. maddesiyle ilgili olarak, bu maddeye dayanarak bir insana 36 yıl hapis cezası verilebilecektir. Bu, hangi hukuk tekniğinde, hangi demokratik ülkede, hangi çağdaş demokraside vardır? İşte sayın delegelerimizin, barolarımızın ve Türkiye Barolar Birliğinin, bu yasayla mücadele etmek için eylem türü tespit etmesi gereklidir.

141 ve 142. maddeleri kaldıracamız derken, önümüze çok daha büyük engeller taşıyan 141 ve 142 ve 163. maddeleri mumla arıyacağımız yepyeni bir kanun çıkmıştır. Bu kanunun ortadan kaldırılması için her şey yapılmalıdır.

Biz, Batman Bölge Barosu olarak ve bölgemizde bulunan diğer barolar olarak nasıl değerlendirirseniz değerlendiriniz, asla bu yasada belirtilen işkencecileri savunmayacağız, onlara savunma hakkı tanımayacağız. Beğenseler de, beğenmeseler de ne pahasına olursa olsun bunun karşısında duracağız.

Sizi saygıyla selamlıyorum, teşekkür ederim, sağolun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ekmen.

AV. ENVER ASLANALP (İzmir B.) – Sayın Başkan, konuşmacı konuşmasının başında bana yönelik sözlerde bulundu...

AV. ZEKİ EKMEN (Batman B.) – O dünkü konuşmadı, ona cevap veremezsin.. (Gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen karşılıklı konuşmayın efendim.

AV. ENVER ASLANALP (İzmir) – Şahsıma sataşma olmuştur. (Gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen oturun yerlerinize efendim, lütfen oturunuz. Buyurun Sayın Atilla Sav.

AV. ATILLA SAV (Ankara B.) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanlık Divanı, Yönetim Kurulunun değerli üyeleri, sevgili meslektaşlarım; gündemin 15. maddesinde Birlik Yönetim Kurulunun, hukukun ve yargının diğer sorunlarıyla ilgili bir gündem maddesi açmış olmasını isabetli buluyorum. Onun için bu bölümde söz istedim.

Arkadaşlar, biz Türkiye Barolar Birliği Genel Kurullarında her zaman hukuk devletinin ve Türkiye'de hukukun üstünlüğü ilkesinin savuncululuğunu yaptık, her zaman toplumun önünde topluma yön gösterici, ışık tutucu çalışmalar yaptık, görüşler geliştirdik.

İnancım odur ki, savunma, yargının itici gücüdür, Çünkü yargı, doğası gereği önüne gelen davayı, ihtilafı, uyuşmazlığı çözümler; ama, hukuku, gelişen ihtiyaçlar, gereksinimler doğrultusunda geliştirmek, ona yeni ufuklar açmak daima savunma mesleğinin görevi olmuştur, işlevi olmuştur. Bu nedenle, dün arkadaşlarım büyük çoğunlukla çalışma raporunun görüşülmesi sırasında çeşitli meslek sorunlarına ve yargı sorunlarına değindiler. Tabii bunlar geçmiş dönemin çalışma raporuyla ilgili değerlendirme-

lerdi. Önümüzdeki döneme nasıl bakmalıyız? Ben bugün biraz bu konuya dokunmak istiyorum ve bir öneride bulunacağım.

Arkadaşlar, dünkü konuşmalar sırasında bir arkadaşımız, Bursa Delegeşi İsmail Acar arkadaşım, benim de söylemeyi, üzerinde durmayı düşündüğüm bir konuyu dile getirdi. Anımsayacaksınız, İstanbul'da kamuöyü önünde basın tanıklığıyla bir olay gerçekleştirildi. Bir partinin İstanbul İl Başkanlığı seçiminde dört hakim görevden çekilmek suretiyle görevlerini yapmadılar. Hem de öyle bir aşamada yapmadılar ki! Siyasi Partiler Yasasına gören çoktan görevleri bitmiş olması gereken bir dönemde yapmadılar. Bunu Adalet Bakanlığı Müsteşarının güdümlendiği, yönlendirdiği ortaya çıktı. Gerçi, Adalet Bakanlığı Müsteşarı bir yalanlama gönderdi, "ben o günlerde İstanbul'a gittim, bir başka nedenle gittim, bir düğün vesilesiyle gitmişim. Bu itibarla benim olayda doğrudan katkım yoktur" dedi. Ama, bu çok ortada çok açık bir olaydı.

Arkadaşlar, 1982 yılında Anayasa yapılırken, Milli Güvenlik Konseyi, çeşitli kuruluşlardan görüş istedi. Türkiye Barolar Birliğinden de istendi o tarihte. Önce Yönetim Kurulu konuyu inceleyerek bir çalışma yaptı, sonra konunun önemi gözönünde tutularak Barolar Birliği Olağanüstü toplandı. Bir rapor hazırlandı. Hiçbir konuda bu kadar kısa zamanda haklı çıkmış olmayı istemedik. Yani keşke biz yanlış düşünmüş olsaydık da 1982 Anayasası Türk Toplumunun gereksinimlerine uygun bir yasa olarak gerçekleşseydi. Bakın ne diyoruz sonuç bölümünde: – Bunun bir bölümünü Sayın Başkanım çalışma raporunda da dile getirdi, ama ben sonuç bölümünü bir kez daha bilginize sunmak istiyorum;

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Danışma Meclisince kabul edilen, Milli Güvenlik Konseyine sunulan tasarımı, getirdiği kurum ve düzenlemelerle halkın oyuna inanmayan ve genel olarak seçimi önemsemeyen, çoğulcu demokrasiye ve çağımızın tüm sosyal ve hukuksal değerlerine ters düşen, Türk Toplumunu çok gerilere ve çeşitli bunalımlara sürükleyebilecek nitelikte bulmaktadır.

Bu haliyle tasarının düzeltilemeyecek bir öneri olduğu ve yeni baştan kaleme alınması gerektiği görüş ve inancındayız."

Bu görüşün, 9 yıl geçmeden haklı olduğu anlaşıldı.

Bu Anayasayı yapanlar, bu Anayasaya kefil olarak Türk Halkına sunanlar bile artık 1982 Anayasasını savunmuyor. Öyleyse, önümüzdeki dönemde Türkiye Barolar Birliği, Anayasa konusunu tümüyle gündemine almalıdır. Özellikle insan hakları, dün ve benden önce konuşan Batman Barosu Başkanı arkadaşımızın da değindiği gibi, Terörle Mücadele Yasası bizim yıllarca savaşını yaptığımız bir antidemokratik kurallar demeti. 141, 142 ve 163. maddeleri yürürlükten kaldırdı, fakat yürürlükten kaldırırken daha büyük, aşılması daha güç sorunları gündeme getirdi. Dünkü konuşmalarda arkadaşlarım bunu dile getirdikleri için yinelemiyorum. Önümüzdeki dönemde bir Anayasa sorunu olarak da Terörle Mücadele Yasası Türk hukuk topluluğun gündeminde kalacak.

Bir başka sorun, hiç kuşkusuz ki yargının bağımsızlığıdır.

Arkadaşlar, biz, kurulduğumuz günden beri yargının bağımsızlığını savunduk. Yargı iyi işler, bize şöyle bakar, böyle bakar; ama, biz yargının bir parçasıyız, bir organımız. Avukatlık Yasası Tasarısında da 1. maddede bunu dile getirdi TBB Yönetim Kurulu, huzurunuzda sunduğu taslakta. Bunun böyle olmasını savlıyoruz. Öyleyse, kürsünün öbür tarafındaki yargıcının güvencesini ve bağımsız çalışmasını sağlamak zorundayız. Eğer yargıç kendini güvencede duymuyorsa, güvence altında değilse bizim yapacağımız en başarılı, en etkili savunma bile bir yerden sonra başarıya ulaşamaz. Çünkü, yargının güdümlendiği yerde savunmanın geçerliliği büyük ölçüde sakatlanmış olur.

Arkadaşlar, Türkiye'de yargının güdümlenmesi ve yargıya baskı, en çok 1957-1960 arasında olmuştur. Arkadaşlarımız anımsayacaklardır, o dönemde Emekli Sandığının ünlü 39. maddesinin bir (h) bendi vardı. Yargıçlara uygulanamazdı. Yani, görülen lüzum üzerine devlet veya bakanlıklar her kamu görevlisinin işine son verebilirdi, emekliye ayırabilirdi. Yalnız güvenceli yargıçlar bunun dışındaydı. Bir dönemde bu hüküm yargıçlara da uygulanır hale getirildi ve çok ciddi bir operasyonla önce 3 yargıtay üyesini –ki bunlardan bir tanesi basınla ilgili davalara bakan Üçüncü Ceza Dairesinin Başkanıydı ve iki üyesi– emekli-

ye sevkettiler. Onun üzerine Yargıtay Başkanı, basının sorularına yanıt verirken dedi ki; "İdarenin takdiridir, idarenin yetkisi içinde olan bir şeydir. Benim söyleyeceğim bir şey yoktur." Bir haftaya kalmadı Yargıtay Birinci Başkanı başta olmak üzere – sanıyorum ki– 35 Yargıtay üyesi daha emekliye ayrıldı. Böyle bir operasyonun uygulandığı yerde asliye mahkemelerinde, sulh mahkemelerinde ya da savcılıklarda görev yapan hukukçuların bağımsız çalışmalarına, vicdanlarının ve hukukun emrettiği doğrultuda karar vermelerine olanak kalmayacağı açıktır.

Bugün ne oluyor? Bugün çok daha ince yöntemlerle, çok daha zarif ve çağdaş yöntemlerle yargıya baskı yapılmaya çalışılıyor. Bu baskının araçlarından bir tanesi Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu. Onun içindir ki Türkiye Barolar Birliği, bu fonun karşısındadır ve sonuna kadar da karşısında olmayı sürdürecektir sanıyorum.

Ne yapıyorlar; araç, gereç, taşıt, konut, lojman, misafirhane, lokal gibi çok zarif, çok çağcıl, görünüşte geniş olanaklarla yargıçıları belli bir yere doğru itiyorlar. Buna dış gezileri de ekleyebilirsiniz.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun oluşumu içerisinde de Adalet Bakanlığında görevli bir memur, yani iktidarın kolayca el mesafesinde bulunan bir memur bu kurulun bütün işlerini yürüttüğü için istediğiniz kadar siz, kurulun bir kısım üyelerini yüksek mahkemeler üyeleri arasından seçip getiriniz, güçleri yetmemektedir. Bu sayın üyeler önlerine götürülen dosyalar hakkında karar vermek zorunda oldukları için yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi giderek sözde kalmaktadır.

Eğer siyasi iktidarın istediklerini yapmayacak bir yargıç olursa başına gelecekleri takdir ediyor. İstediklerini yapacak yargıçlar da gözlerinin önünde ödüllendiriliyor.

İnsanların türlü rahatlıklar karşısında dayanma ve direnme gücü de bellidir. Elbette ki bütün bu kandırmalara, eski deyimle itma ve iffal girişimlerine karşı direnen dürüst, onurlu Türk yargıçlarının sayısı çoktur. Bunlar birçok yerde, gene eskiden olduğu gibi görevlerini yapmaya devam etmektedirler. İstan-

bul'daki olay çok önemli ve tipik bir olaydır. Bu olayın benzerleri Ankara'da, İzmir'de ve başka yerlerde yavaş yavaş olacaktır, artacaktır. Ancak, çok mesleğine bağlı, çok dürüst, kendine karşı da dürüstlüğünü koruyan yargıçlar, Anayasanın buyurduğu gibi, hukuk ilkelerinin ve kanunların ve kendi vicdanının emrettiği yolda karar vermeye devam edecektir. Tabii siyasi nitelik taşıyan konularda bu tehlike giderek büyümektedir.

Özet olarak şunu söylemek istiyorum arkadaşlar; önümüzdeki dönemde bu sorunlar hukukun gündemindedir, Türkiye Barolar Birliğinin de gündeminde olacaktır, olmalıdır. Türkiye Barolar Birliğinin bir çalışması, bir eylem türü de hukuk kurultayları yapmaktır. Sanıyorum bu öneriyi dün arkadaşlarım da getirdiler. Aslında önerinin yeri 15. madde veya dilekler bölümü olmalı. Onun için ben burada bu dileğimi gündeme getiriyorum.

1971 yılında Türkiye Barolar Birliği Birinci Hukuk Kurultayını topladı. Bu kurultayların dört yılda bir yapılması düşünüldü, fakat o kurultayın sağladığı başarı ve getirdiği yararlar o kadar hukuk kamuoyunda hakimler ve akademik çevreler nezdinde öylesine olumlu izlenim bıraktı ki, iki yılda bir yapılsın diye karar aldılar. Biliyorsunuz hukuk kongreleri yürütmeye ilişkin karar alan yerler değildir, sadece konuları akademik düzeyde ve belli doğrultularda tartışan görüş oluşturmaya çalışan toplantı türleridir. Ama böyle bir dilek gündeme getirildi.

1975 yılında İkinci Hukuk Kurultayını Türkiye Barolar Birliği, Ekonomi-Hukuk konusunda –ki o zaman için yeni bir kavramdı– yaptı. 1981 yılında –ben görevliydim o dönemde– Yönetim Kurulumuz, birtakım olanaksızlıkları aşmaya çalışarak, Atatürk'ün 100. doğum yılını da bir vesile sayarak Türk Hukuk Devrimi üzerinde bir kurultay yaptı. Şimdi aradan 9-10 yıl geçti, bence gereksinim bellidir, hatta bir zorunluk haline gelmiştir. Konu da kendini empoze ediyor. İşte Anayasanın bugünkü durumunu görüyoruz; insan haklarının bugün ulaştığı aşamayı görüyoruz. Biz o zaman söyledik, bu 13. maddeyle insan hakları, Türkiye'de çağdaş bir anlayışa götürülemez; tam tersine haklar ve özgürlükler istisna haline gelir, onları kısma ve sınırlama önlemleri, hukuki önlemler ve yasalar kural haline dönüşür dedik. Nitekim o tanımız doğru çıktı.

Özetle önerim; Yönetim Kurulumuzun da bu öneriyi dikkate alarak 1991 yılı sonbaharında ya da 1992 yılı ilkbaharında Dördüncü Hukuk Kurultayını toplamasıdır; konusunu da İnsan Hakları ve Anayasa olarak saptamasıdır.

Dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Şaban Uçlusoy.

AV. ŞABAN UÇLUSOY (Konya B.) – Sayın meslektaşlarım, sayın konuklar; 12 Eylül sonrası bugün kendini inzivaya çekmiş, ama Türk ulusunun kötü kaderinde imzası bulunan Sayın Kenan Evren, Konya mitinginde savunma için şunları söyledi; "Türkiye'nin tüm ekonomik sorunlarını çözeceği vaadiyle Türkiye insanlarını anarşiden ve terörden kurtaracağı vaadiyle sözlerine başlayan Sayın Evren, o gün konuşmasının içeriğinde "avukatlar vergi kaçırıyor, avukatlar bu ülkenin kara listesinde olan insanlar" diye ilan etmişti ki, biz şimdi onu, tarihin o listesine kendisini böyle kara lekeyle yazmış bulunuyoruz. Ben kişisel olarak düşüncemi söylüyorum. (Alkışlar)

Şimdi onların uzantısı olan insanlardan biz demokratik bir Avukatlık Yasası, demokratik bir hukuk üstünlüğü ve antidemokratik yasalardan arınmış bir Avukatlık Yasası ve iddiayla birlikte başlayan bir savunma talep ediyoruz. Ama hiç inanmıyorum, onların bizim bu duygularımıza tercüman olacağına, isteklerimizin kalemle, daktiloyla kâğıt üzerine yazılacağına. Bunun tarihi süreci kesinlikle bir seçimle, kesinlikle bu insanların gitmesiyle ve Türkiye'nin demokrasiye ulaşmasıyla başlayacaktır inanç ve düşüncesini taşıyorum.

Türkiye'de bir Avukatlık Yasasını görüşüyoruz ve düşünüyoruz, siyasetin ötesinde gibi görüyoruz. Ben öyle düşünmüyorum. Eğer bir meslektaşımızın evine götüreceği ekmeği, yazıhanesinde ödeyeceği kirayı, sekreterine ödeyeceği parayı veyahut da sanki dünyada en büyük bir holding şirketinin temsilcisiymiş gibi para kazanan bir avukat olarak görerek vergi salıyorsa ve bu vergiyi ödemeyi düşünen insanlar olarak görüyorsa, her şeyden

önce ekonomik temel yapımızın oluşması gerekiyor. Bu ekonomik temel yapı da Türkiye'nin temel ekonomik yapısından asla uzak olamaz diyorum.

Bugün doktorlar, işçimiz, köylümüz, memurumuz bize diyorlar ki, şu hakkı al. Hakime gitmiyor, savcıya gitmiyor, bize geliyor ve hesabı da bizden soruyor. Bağımsızlığa erişememiştir ki biz onlar için bağımsızlık kavgası verdiğimiz yargının hesabını, kara kararlarının Sayın Turgut İnal'ın söylediği gibi, bize olan güvensizliklerin hesabını biz bir avuç savunman veriyoruz. Bu karar niye adalete ulaşmadı? Bu adalet nasıldır? Böyle adalet mi olur, kahrolsun senin avukatlığın, işe yaramazmışsın" sözlerinin hedefi biz oluyoruz. Aslında hedef biz değiliz. Hedef, 12 Eylül ve onun zihniyetini taşıyan insanların ta kendisidir. Bu yasalarla, bu ekonomik politikayla Türkiye'yi bu hale getirdiklerinden. (Alkışlar)

O zaman, biz bu yakınmalarımızı elbette dile getireceğiz, konuşacağız. Hiçbir insan yoktur ki siyasetten uzak olsun, ama diyorlar ki barolar siyaset yapamaz. Nasıl yapamaz? Bir cinayet işleniyor, temelinde ekonomi yatıyorsa, bir tarla ihtilafı yatıyorsa, bir alacak davası yatıyorsa, bir çek bankalardan tahsil edilemiyorsa, bir borç tahsil edilemiyorsa, icra dosyaları tozlar arasında yıllarca tahsile mahkûm ediliyorsa, davalar uzun sürelerle bırakılıyorsa bunun sebebinde ekonomi vardır, bu ülkenin pisliği vardır. Onları bize aklamak istiyorlar, bir avuç savunmana aklamak istiyorlar. Bir avuç savunmana güzelleştirmek istiyorlar. Biz böylesine soyut kavramlar içerisinde değiliz. Biz bu kavramlar içinde boğulmuş insanlarız. Şimdi bir çırpınış içindeyiz, Türkiye bataklığa dönüşmüş, hepimiz bataklığın içinde çırpınış içindeyiz. Demokrasi yok! İnsan haklarından söz edemeyiz! Parlamento görev yapamıyor! Bizim istediğimiz anlamda parlamento yasa çıkaramıyor. Sayın Başkanımızın dediği gibi, kararnamelerle yürütülüyor, kararnamelerle de yürütülmüyor, akşam Akbulut ile Sayın Özal birleşiyorlar, kulak kulağa fısıldaşıyorlar. Sanırım Akbulut da şimdi beğenilmedi hanımı gelecek, onunla istişare edecekler gece gündüz. Bu parlamento dilerim ki o antidemokratiklikten en kısa zamanda kurtulsun.

Hepinize sağlıklar temenni ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yücel Atalayer, buyurunuz.

AV. YÜCEL ATALAYER – Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım; iki gündür üzerinde fazla durulmayan veya gözden kaçan birkaç nokta üzerinde duracağım, değerli vakitlerinizi fazla almamaya çalışacağım.

Sigorta konusu dünyada gelişmiş, rayına oturacak. Biz avukatlar olarak bu konuda bazı ilerlemeler kaydetmek durumundayız. Şöyle ki; zorunlu sağlık sigortası Türkiye'de yavaş yavaş zirveye tırmanıyor. Bir zorunlu hukuk sigortası çalışmalarına şimdiden girmemizde büyük yarar var. Avukatların yerine göre hani gün olur ayı besler, ay olur günü besler hesabı, günlerin ayı besleyemediği durumda bir işsizlik sigortası hazırlığına girmemizde yarar var. Bir de insan yanılmaya mahkûm her zaman için. Herhangi bir kıymetli evrakın yitirilmesi herhangi bir hukuksal yanlışlığa düştüğümüz anda uğrayacağımız zararı karşılayabilecek bir sigorta çalışmasına şimdiden girmemizde büyük yarar olduğu görüşündeyim.

Türkiye'de sermayesi şu kadar olan şirketlerde veya şu kadar işçi çalıştıran şirketlerde zorunlu tabip bulundurma vardır, böyle bir şirketin zorunlu avukat olacak şartı yok. Bu konuda da bazı ücretini bile şu fiyattan aşağı olmayacak şekilde diye; bunların da Sayın Barolar Birliği Yönetimimizce dikkate alınmasını, üzerinde çalışma yapılması gerektiği kanısındayım.

Benim cahil vatandaşım, bilgisiz vatandaşım diyor ki; "Hakim bırakacaktı avukatım, beni savcı bırakmadı" diyor. Şimdi, savcıyla biz eşdeğer durumda olmamız gerekir. Savcıyla biz yanyana, onun kamuyu, bizim vatandaşı savunmamız gerekir. Savcının kürsüden inmesinde büyük yarar olduğu görüşündeyim. Cahil vatandaş yanlış düşünüyor, ama hukukçu savcımız da bazen yanlışlığa kapılıyor, kendini mahkeme heyetinin içinde gibi görüp değişik durumlara sapıveriyor. Bunun için de gerekli çalışmaların yapılmasında yarar olduğu görüşündeyim.

Dinlemek lütfunda bulunduğunuz için çok teşekkür ederim, saygılarımı sunarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Rasim Öz.

AV. RASİM ÖZ – Sayın delegeler, dün Genel Kurulumuzu açışında Sayın Başkanımız detaylı olarak 3713 sayılı Terörle Mücadele Yasası üzerinde durdu. Ben, aynen kendilerinin eleştirilerine katılıyorum, ama unutulmuş bir noktada sizlerin dikkatinizi çekmek istiyorum ve bir öneride bulunmak istiyorum.

Belirtildiği gibi, bu yasa Terörle Mücadele Yasası değil, devletin terör uygulama yasası niteliğindedir. Her ne kadar bu yasanın 23. maddesiyle yüzbinlerce insanın acı çekmesi pahasına bedeli ödenerek ve sayın Genel Kurulunuzun da en büyük katkılarıyla 141 ve 142. maddeler kaldırılmış ise de getirilen yeni hükümlerle hukukun bütün temel ilkeleri, insan hakları bütünüyle yok sayılmış.

Demokrasinin önündeki bir duvar yıkılırken, yeni yeni demokrasinin önüne kaleler örülmüştür. Bunlardan biri de insanların dikkatinden kaçan, ilk bakışta göze çarpmayan bu yasanın geçici 9. maddesidir. Bu geçici 9. madde diyor ki; 23. maddeyle kaldırılan yasa maddeleri kapsamında bulunan, yani 141, 142 kaldırılıyor, onun kaldırıldığı, ondan yargılanan kuruluş ve kişilerin hakkında çok özel bir yaptırım getiriliyor. Bir şekil olmaksızın çıkarılıyor, yasama organı yargı yerine geçerek bir hüküm veriyor, bir müsadere kararı veriyor. Üst hukuk kurumu olarak Sayın Genel Kurulunuzun, Sayın Başkanın konuşmasında belirttiği gibi, bu gasba, bu müsadereye katılmadığını teşhir etmesini talep ediyorum ve bunu sonuç bildirgesinde açıklamasını diliyorum.

Bu maddede diyor ki; "Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kayyuma verilen sendikalar ve konfederasyonların malları gasbedilir, yani falan kişiye, falan kuruma devredilir." Oysa o maddede açıkça belirtiliyor ki, bu eylemler, bu düşünce, bu inanç suç değildir. Sonra, suç olmayan bir şeyden dolayı da o insanların çok kutsal saydıkları mülkiyet hakları gasbediliyor. O zaman hukukçu olarak düşünüp sormamız gerekiyor; mülkiyet yalnızca patronlar için mi kutsaldır? İşçilerin mallarını gasbetmek helal midir?

Sayın Genel Kurulunuz buna izin verecek midir? Buna katılmadığını, bunu kınadığını, bunun değiştirilmesi için bütün bu

yasayla birlikte, özellikle bu geçici 9. maddenin de derhal kaldırılması yolunda girişimlerde bulunması yolunda karar alması gerektiğini düşünüyorum ve bunu öneriyorum.

Hiçbir hukukçu, hiçbir insan adalet ve eşitlikten yana hiçbir kimse böyle bir haksızlığa göz yummayacaktır. Sayın Genel Kurulunuzun da bunu kınamasını öneriyorum.

Detaylı açıklamalara girmeden, bu konuda verdiğimiz önergenin sonuç bildirgesinde karara bağlanmasını Sayın Genel Kurulunuzdan diliyorum. Ve gene burada tekrar edilen konulardan birinin daha altını çizmek istiyorum;

Artık hiç kimsenin savunamaz hale geldiği bu Anayasanın değiştirilmesi ve yeni bir Anayasa oluşturulmasına katkıda bulunmak için bir üst hukuk kurumu olarak herkesten ve herşeyden evvel Türkiye Barolar Birliğinin bir Anayasa Kurultayı yapmasını öneriyorum.

Genel Kurulunuzun 1980 öncesinde yaptığı gibi, Türkiye'deki bütün antidemokratik mevzuatı yeniden ayıklamasını ve bunu ilgili kurumlara ve parlamentoya sunmasını diliyorum. Gerçi 1980 öncesi bu antidemokratik hükümler taranmış ve iletilmişti, ama 1980 sonrası cuntasının getirdiği fermanlar bütün bu 1980 öncesindeki antidemokratik hiçbir yasayla mukayese edilmeyecek biçimde insan haklarını, demokrasiyi katletmiş ve hukuku ortadan kaldırmıştır. Onun için de, bütün mevzuatın yeniden ayıklanması, yeniden antidemokratik hükümlerin saptanması ve sergilenmesi gerekiyor. Bunların en başında da daha çok sözünü etmek zorunda kalacağımıza inandığım ve gördüğüm bu 3713 sayılı Yasanın antidemokratik hükümleri için Genel Kurulumuzun mücadele kararı aldığını sonuç bildirgesinde belirtmesini diliyorum.

Saygılar sunar teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Fethi Gümüş, buyurun efendim.

AV. FETHİ GÜMÜŞ – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünkü oturumumuzda Batman Baro Başkanıyla birlikte bir önerge verdik, o önerge verilirken, o esnada bir arkadaşımız, ki o önergede benim imzam ve ona paralel olarak doğudan gelen birkaç arkadaşımın imzası bulunmaktaydı. Tepki olmak kaydıyla o arkadaşımız "Bunlar nereden geldiler" şeklinde sırada bağırma-ya başladı. Bu meslektaşımızın bu zihniyetini benden önce konuşan arkadaşımız Batman Baro Başkanı cevap vermiştir. Ben tek kelimeyle, bir cümleyle bir cevap vermek istiyorum, arkadaşımızın görüşlerine ek olarak.

Şunu söylüyoruz, biz Kürtüz ve Kürdistan'dan gelmişiz. Ancak, biz tüm insanları kardeş kabul ederek gelmişiz, Kürt Türkü kardeş kabul ederek gelmişiz, tüm dünya haklarını kardeş kabul ederek buraya gelmişiz, birlikteyiz, beraberiz, konuşuyoruz. (Alkışlar) ("Kürdistan diye bir ülke yok" sesleri, gürültüler)

Cevap veriyoruz, cevap veriyoruz. ("Haritada nerede" sesleri)

Dünyanın kabul ettiği birgerçeği ben burada söylemek istemiyorum. Bunun yeri değildir, zamanı değildir, her yerde tartışacağız, her yerde konuşacağız. Ben nokta koydum, belirttim, kardeşiz, Kürt, Türk hepsi kardeşdir dedim. Eğer bu kardeşliği kabul etmiyorsanız her yerde tartışırız, her yerde konuşuruz.

AV... (Adı anlaşılamadı) – Benim de aşım şarklıdır, ama Kürdistan kelimesini kabul etmiyorum.

AV. FETHİ GÜMÜŞ (Devamla) – Çok mu zoruna gitti? Karadenizden gelmişiz diyoruz, Egeden gelmişiz diyoruz, Trakyadan gelmişiz diyoruz, Kürdistan kelimesini kullandığımız zaman çok zorumuza gidiyor. Konuyu geçiyoruz, başka yerde tartışırız.

BAŞKAN – Lütfen toparlayınız.

AV. FETHİ GÜMÜŞ (Devamla) – Bu cümleden olmak kaydıyla bizim kürtlerin çok sorunları vardır, Türklerin de sorunu vardır. Türkiye Halkının sorunu vardır, ama yeri değildir, konuşuruz. Yalnız, şu anda ben son zamanlarda özellikle kürt halkının geliştirdiği haklı demokratik muhalefete karşı çıkarılan bir yasa-dan bahsetmek istiyorum.

Faşist zihniyetin ortaya koyduğu, yarattığı bir yasadan bahsetmek istiyorum. Terörle Mücadele Yasası, diğer ismiyle Devlet Terörünü Yaratma Yasası. Birlik Başkanımız ilk günü olaya gayet güzel değindi. Biraz önce arkadaşlarımız da değindi. Ben de kısaca değinmek istiyorum. Bu konuda baromuzun bir çalışması vardır, görüşlerimizi ve eleştirilerimizi içeren bir raporumuz vardır. Yasayı geniş anlamıyla ele almıştır, geniş anlamıyla eleştirmişiz. Biz bunu bütün barolara gönderiyozur, bir kısmını burada arkadaşlarımıza da dağıttık, divana da vereceğiz. Yararlı olacağına inanıyoruz. Bu tümceden olmak kaydıyla, hazırlamış olduğumuz bu yasayla ilgili raporumuzun ara başlıklarını okumak istiyorum, fazla zamanınızı almamak kaydıyla ve esasa bağlı kalmak amacıyla aynen okumaya çalışıyorum, özetliyorum.

BAŞKAN – Lütfen efendim, tamamlayınız.

AV. FETHİ GÜMÜŞ (Devamla) – Özetliyorum efendim.

Temel hak ve hürriyetler, insanlığın yüzlerce yıl süren özgürlük savaşının bir eseridir. İnsanlığın bu ortak birikimi, toplum biçimini, Anayasa hareketini ve hukuk sistemleini de etkilemiştir. İnsanlar, haklarının bilincine vardıkça, toplumu yöneten sınıflar büyük bir rahatsızlık duymaktadırlar. Bu rahatsızlığın sonucunda hak ve özgürlükleri kısıtlamakadadırlar. Hele hele özgürlük mücadelesinin bayrağı yükseldikçe oligarşik yapı temel hak ve özgürlükleri tümnden ortadan kaldırmaya kalkışmaktadır.

12 Eylül faşist rejimi ağır baskılar getirdi, ama sosyal uyanışı frenleyemedi. Aynı rejimin devamı olarak Terörle Mücadele Yasası getirildi. Bundan önce yine birçok kararnameler getirildi, ama bir sonuç alınmadı. Bu kez Terörle Mücadele Yasası getirildi. Bu yasa ile temel hak ve özgürlükler tümnden yok edilmekte, toplum tamamen hareketsiz kılınmak istenmektedir.

Güney Afrika ırkçı faşist rejimi tarafından 1967 yılında yürürlüğe konulan yasanın kopyası olan bu yasa tüm toplumu açık cezaevine dönüştürmeye yönelmiştir.

Mussolini İtalya'sının ceza kanunu bile bu yasadan daha da ılımlıydı. Ceza Kanununda daha ilk maddesinde "kanunun açık-

ca suç saymadığı bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez" denilmektedir. Suç sayılan hareketlerin kaunlarda açıkca düzenlenmesi zorunludur. Oysa, Terörle Mücadele Yasasında sayılan suçların hareket unsuru çok muğlak, sınırsız, her türlü anlama gelebilecek ve keyfi yoruma yol açacak niteliktedir.

Sanığın suç işleme kastı olsun olmasın, çok ağır cezalar verilmesini düzenleyen bu yasa, totaliter rejimlere özgü bir yasadır.

Benden önce arkadaşımız sendikalarla kısmı izah ettiler. Ceza kanunumuzdaki cebir ve şiddetin sınırlarını belirleme gereğinin hissedildiği süreçte bunlar çok daha muğlak ve soyut nitelikteki korkutma, sindirme, yıldırma gibi kavramlar...

BAŞKAN – Lütfen toparlayınız efendim.

AV. FETHİ GÜMÜŞ (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

... suç sayılması için yeterli sayılmıştır.

Arkadaşlar, bu yasayı şöyle bir 5-10 dakikayla eleştirmek gerçekten zordur, ama zamanımız dardır. Bilindiği gibi –özetliyorum– toplumumuzda bir muhalefet oluştu, özellikle TCK'nın 141, 142 ve 163. maddesi üzerinde. Bilindiği gibi, yine Türkiye AT'ye girmek üzere başvurduğunda en büyük kapı, açılmaz kapı bu maddeler olmuştu. AT, bu maddelerin ortadan kaldırılması gerektiğini, kaldırılmadığı takdirde AT'ye girmemizin mümkün olmadığını söylemişti.

İkinci bir husus, Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğusunda gelişen hareketler karşısında, dolayısıyla, sıkışan yetkililer bu iki olay karşısında bu yasayı çıkarmak zorunda kalmışlardır. Birincisi, 141, 142 ve 163. maddeler, düşünceyi suç sayan maddeleri ortadan kaldırıp AT'ye girmek; ikincisi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da gelişen muhalefeti sindirmek, yok etmek, buna karşı bir silah.

Bu yasayla açılmayan AT kapısı bu kez keresteden değil demire dönüşmüştür. Ve bunu hiç kimse de artık açamaz bu yasayla. Bu yasa değil, bunun gibi faşist binlerce yasa da gelse Türkiye doğusundaki haklı yerinde hareketi, demokratik hareketi hiçbir gün engel olamayacaktır, bu devam edecektir.

Saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Abdullah Akkoyunlu, buyurun efendim.

AV. ABDULLAH AKKOYUNLU – Saygıdeğer Başkanlık Divanı ve saygıdeğer üyeler; vaktin geçmiş olduğu bu anda çok fazla konuşacak değilim. Muhakkakki şimdiye kadar düşüncelerin, tartışılanların hepsi doğrudur, yerindedir, kabul etmemek de mümkün değildir. Tüm sorunlar neticede dönüp dolaşıp avukatlık mesleğini bulmaktadır ve bu sorunları da bizler çözmek zorundayız. Ancak, benim üzerinde durmak istediğim nokta, küçük il ve ilçelerdeki sorunlar, kimi zaman dolaşmış bir ip yumağına dönmekte, büyük şehirlerde aynı sorunlar hiçbir zaman gündeme bile gelmemektedir. Bunun sebebi, adli ve idari yapılanmada bölümlere ayrılmış olmasıdır yurdun; üçüncü bölge, beşinci bölge gibi görev yerlerine ayrılmıştır ve kamu görevlileri mesleğin başlangıcında beşinci bölgeden başlamakta, daha sonra terfilerine göre yer değiştirmektedirler. İşte üzerinde durmak istediğim nokta burasıdır. Beşinci bölgede görev yapan bir kamu görevlisinin kanunu alma anlam biçimiyle, birinci bölgede görev yapan bir kamu görevlisinin yasayı anlama biçimi üzümlere arz edelim ki son derece değişiktir. Bunun somut bir örneğini yaşamış bulunmaktayız. Aylarca gösterimi yapılan bir tiyatro oyunu, Ankara'da aylarca gösterimi yapılan bir tiyatro oyunu bir ilçede dava konusu olmuştur.

Benim önerim şu olacaktır; yasa dışı tüm uygulamalar ve bunların belgeleri tüm meslektaşlar tarafından buldukları barolara onanmış belgeleriyle birlikte iletilmeli. İletilen bu dosyalar Barolar Birliğimize gönderilmeli, orada yapılması gereken hukuki işlemler yapılmalı, ancak bununla kalmamalı, bunlar periyodik şekilde yayınlanmalıdır. Bu, aylık bir dergi, yıllık bir dergi, her nasılsa, ama mutlaka yayınlanmalıdır. Bundan amacımız, olayların cereyan ettiği yerde kalmaması, tüm meslektaşlarımıza bilgi olarak ulaşması, belge olarak dolaşması, emsal olarak yararlanılabilir bir hale gelmesidir.

Ayrıca, bu vesileyle de Sayın Birlik Başkanımızın dediği gibi, cübbemizi çıkartmadan bir eylem koymuş oluruz.

Teşekkür eder saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Necla Fertan, buyurunuz.

AV. NECLA FERTAN (İstanbul B.) – Biz avukatlar ne iş yaparız? Efendim bizler, ellerimize teslim edilen, hayatları, şerefleri, haysiyetleri, servetleri savunuruz. Bize bunlar teslim edilir. Biz, bunları bugün savunuyor muyuz, gerçekten savunabiliyor muyuz? İçinizden bir tekiniz, evet, biz bunları gereği gibi savunuyoruz diyemez zannederim. Diyemez, çünkü bunları savunabilmek için bu ülkede yargının bağımsız olması gerekir. Bu ülkede yargıcın güvence altında olması gerekir. Eğer bunlar yoksa, ki yok! bunu da ben söylemiyorum. İstanbul Barosunun kuruluşunun 113. yıldönümü münasebetiyle tertiplenmiş etkinlikler içindeki sempozyumlara katılan Yargıtay daire başkanları, Yargıtay üyeleri, ki yargının bağımsızlığı ve yargı güvencesi konusudaki toplantıya Yargıtay Dördüncü Dairesinden bir üye katılmıştı. İştirak eden bütün öğretim üyelerinden daha şiddetle Türkiye’de yargının bağımsız olmadığını, kendileri üzerinde fevkalade büyük bir etki icra edilmek istendiğini, senelerden beri bunu söylediğini büyük bir açık kalplilikle söyledi. Sekizinci Daire Başkanı bunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunuyla ilgili toplantıda bir başka biçimde söyledi. Bunu bendeniz söylemiyorum. Artık bunu bugün görev yapmakta olan Adalet Bakanlığına, Yüksek Hakimler Kuruluna bağlı, görev yapmakta olan hakimler söylemeye başladılar.

Peki, bu durumda biz savunma görevimizi icra ediyoruz diyebilir miyiz? Bir.

İkincisi, bu ekonomik koşullarda hiç biz böyle ulvi, böyle mukaddes bir mesleği kaidelerine ve şartlarına uygun icra ediyoruz diyebilir miyiz? Hayır, diyemeyiz! Ekonomik şartlar insanları öylesine zorlar ki, o ekonomik şartların zoruyla evvela azıcık, biraz daha azıcık, biraz daha azıcık, mesleği ulvi yapan, mesleği kutsi yapan bir sürü değerlerden taviz vermeye başlanır. Açıkça ve açık yüreklilikle kabul etmek zorundayız; avukatlık mesleği müthiş bir çökme içindedir. Avukatlık mesleği, bir yerde yok olmaya gitmektedir.

Sizin yazhanelerinize hiç avukat gelip de "beni sekreter olarak al" dedi mi, bilmiyorum. Ama bana dediler. Ben, hayatta yalnız anam öldüğü zaman ağlamıştım, bir kere de o gün ağladım. Anlattım o arkadaşşıma, kal, benimle çalış, ama ne olur bunu bir başkasına da söyleme artık diye. Avukat çocuk, evini geçindirmek için "Beni sekreter olarak al" diyor. Bizim ülkenin koşulları nasıl bizi etkilemez? Ülkenin hali ortada, bütün değer yargıları alt-üst olmuş, her şey alınır satılır bir meta haline gelmiş. Böyle bir ortamda kim bu kahramanlığı taşıyor? Ben taslayabilirim ve ben avukatlığımı tam yapıyorum diyebilir? Öyleyse, bizim bazı şeylere gerçekten ve doğru teşhisler koymamız lazım.

Sayın Birlik Başkanım son derece güzel, meşhur bir Fransız avukatının sözünü, ki vaktiyle Faruk Erem Beyefendi de her toplantıda söylerdi bunu, her dinlediğimde akıl almaz derecede heyecanlanırım. İnsanı günlük hayatın bayalığında bir an olsun alıp çıkaran bir şey. "Ayağımın dibine kese koydular, almak için eğilmek gerekti" diyor. Kim der bugün bunu? Ben derim diyen doğru söylemez. Bugünkü ekonomik şartlarda bunlar birer ütopyadır artık. Ve bu ütopyalarla hiçbir yere varamayız biz.

Şu halde, bakınız Adalet Bakanlığı yıllardanberi adalet reformu yapacağım diyor. Yıllardan beri hiçbir şey yaptığı yok. Mahkemelerde çalışan kâtiplerin, başkâtiplerin hali perişan. Gözünün birini değiştirecek bir sekreter arkadaşşıya para topluyorsunuz, kızcağız gözünü değiştiriyor, başkasının çocuğu için para topluyorsunuz. Devletin memuru, adliyede en çok çalışan memur bir yerde dileniyor bugün. İcraya gidiyorsunuz, bir dosya çıkarılacak, parayı koymadan dosya çıkarılıyor mu? Avukatlar, icra memurlarına ağabey diye hitap etmeye başladılar. "Ağabey, gel hacze gidelim, ben sana bir yemek yediririm"... Bunlar hayatın gerçekleri. Avukatlar bu şartlarla ekmek paralarını çıkarmak istiyorlar.

İçimizden birkaç tanesi eskiden bu işe başladığı için bir işveren muhiti edindiği için bugün bu sıkıntının içinde değilse, ki ben de onlardanım, ama bu sıkıntıları görmezlikten gelemeyiz. Avukatlık mesleği, kalitesinden çok şey kaybetmektedir. Bu bakımdandır ki, biz buraya dertle dolu, söylenecek o kadar çok şeyi olarak geliyoruz ve bu konuşmalar içinde Sayın Başkanım, eğer

bendeniz Birliğin bazı şeyler yapmasını isterken, yapılanların bazılarını gayri ciddi olarak nitelemişsem ve bunu çok dikkat etmiş olmama rağmen nitelemişsem, isterdim ki bunu benim hanımlığımla, hanımefendiliğimle falan karıştırmadan, nelerle dolu olarak buraya geldiğimizi düşünüp bütün bu fantazileri bir yere bırakıp gerçekten ne yapmamız lazım geldiğine eğilelim. Ben hiçbir zaman hiçbir yerde hiç kimseye saygısızlık etmek istemem. Ama, eğer bir hakim bana saygısızlık etmek isterse, onu bana hiç kimse yapmadı şimdiye kadar, ben onun cevabını veririm.

Sayın Başkanım dediler ki, "Cübbemizi çıkarmak için değil, taşımak için giydik." Elbette, ama nasıl; şanla şerefle, vakarına yakışır bir durumda, ettiğim yemine uyun bir durumda ben bu cübbeyi taşıdığım zaman ben bu cübbeyi taşıyım ve ben bunu – benim meslek arkadaşlarımla çoğu bilirler– pek çok hakimin önünde söylemiş bir insanım. "Ben bu cübbeyi ettiğim yemine uygun senin önünde taşıyorum, şimdi çıkarıyorum, dışarıda giyeceğim, başka bir mahkemede giyeceğim" dedim.

Şimdi, bu kadar uzun lafı şunun için söyledim. Dünkü konuşmada, Genel Kuruldan bazı ilke kararları çıkarsa, Yönetim Kurulumuzun da çalışmalarında kolaylık olur düşüncesiyle bazı kararlar alınmasını önermiştim ve bunlar için de acizane sırf öneri getirmedi denmesin diye bazı misaller getirmiştim. İster o olsun alacağınız tedbirler, ister başkaları olsun diye ilave etmiştim. Bugün artık Genel Kurulun ilke kararı alacağı bir zaman yok, zaten madde de o değil. Şimdi artık Birlik Yönetim Kurulundan olan dileklerimizi dile getirmemiz gerekiyor.

Ben, Birlik Yönetim Kurulundan şöyle bir dilekte bulunmak istiyorum; lütfen, artık günümüz çok değerli fikirler üretme günü olmaktan çıkmıştır. Adına isterseniz başka arkadaşlarımla dediği gibi, eylem deyiniz; adı ne olursa olsun, biçimi ne olursa olsun, onu siz tayin buyurunuz efendim, ama çok rica ederim artık gerçekten bu mesleğin çöküşünü, bu mesleğin iş sahasının bitişi sebebiyle çöküşünü önleyecek bazı tedbirler düşününüz. Bu mesleği hakikaten cübbesini taşımaya lâyık bir şekilde icra etmenin imkânlarını düşününüz. Yoksa, "biz cübbe bırakmayız" sözü havada kalan bir söz olur. Kulağa çok hoş gelir, ama havada kalan bir söz olur.

Arkadaşlarımız, meslektaşlarımız, hakimler karşısında, Yargıtay karşısında zor durumdadırlar. Yargıtaydan emekli hakimler Ankara'da büro açmışlar, "yargıtayın yolu bizden geçer" diyorlar. Çalıştığımız şehirlerde kazandığımız davaları Yargıtayda kaybediyoruz. Doğru diyorlar, yanlış diyorlar, ben onu bilmem, diyebiliyorlar ya. "Sadece biz Yargıtayda iş takip edebiliriz" diyebiliyorlar ya ve bunlar avukat, bunlar barolara kayıtlı. Ankara Baro Başkanı herhalde aramızda. Ankara Barosu Başkanının bilgisine, ihbar kabul etsin bunu, sunuyorum. Ankara'da böyle bürolar çalışıyor ve biz artık kendi müvekkillerimize hukuki bir mütalaa bile veremez hale geldik.

Hakimlere, ki onlar Allah gibi susup, ancak davanın sonunda konuşma hakları olan insanlara , iki laf söyleyebilmek için yalvar yakar hale geldik. Sayın hakimim, siz bilirsiniz efendim; bizim görevimiz mi efendim bu? Biz savunuruz, dava boyu biz konuşuruz, onlar ancak davanın sonunda konuşurlar. Neyle, karar verdikleri zaman. Türk Milleti adına verdikleri karara güvencemiz kalmadı. Neden? Gelen müvekkil diyor ki; "Falanca hakimi tanır mısınız?" Hayır tanımam, "Öyleyse benim işime gelmezsin" Ne demek? Eğer vatandaş bunu söylüyorsa bir bildiği var da bunu söylüyor. Bütün bunlar gerçekler. Bu gerçeklerden kaçarak biz hiçbir yere varamayız.

Aman beni yanlış anlamayınız! Katiyen Birlik Yönetim Kurulunun bu gerçeklerden kaçtığı falan kamsında da değilim. Benim onlardan istirhamım, dileğim; iki sene sonra tekrar bir araya geldiğimiz zaman, evet, teşekkür ederiz, gerçekten şu eyleminiz, şu toplantınız, şu yaptığınız, şu meseleyi halletmiştir diyebilelim, isterse bu bir tane olsun.

Teşekkür ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Ali Rıza Dizdar.

AV. ALİ RIZA DİZDAR (İstanbul B.) – Dün Nazım Hikmet'in bir sözüyle başlamıştım, gene bugün Nazım Hikmet'in sözüyle başlayacağım, sayın Ünsal Tüzün geri almayacağım.

"Giden gider, kalan sağlar bizdedir." Bakıyorum giden arkadaşlar gidiyor, kalanlar bizi burada dinliyor. Bu genel kuruldan

bir mesaj çıkmalı. Ben biraz evvel dışarıda idamla yargılanan bir tutuklunun çocuğuyla karşılaştım. O cezaevinin kapısında jandarmayla mücadele ederken boyu bu kadardı, şimdi çok uzamış. Biraz evvel burada doğu illerindeki arkadaşlarımız kürt halkının sorunlarını getirdiler. Bazı arkadaşlarımız yadırgadılar, ama gerçektir. Kürt, Türk doğuda büyük baskı altındadır, orada demokrasi yoktur. Orada eyalet yasaları vardır, eyalet yasalarına göre idare edilirler. Yalan mı? Bunu inkâr edebilir misiniz? Bunu inkâr edecek bir kişi göremiyorum. (Alkışlar)

Ama seslerini burada duyurmak istedikleri zaman, bazı yerlerde duyurmak istedikleri zaman nedense bazı arkadaşlarımız, bazılarımız kabullenemedikleri için, kabullenmek istemedikleri için yadırgadılar. Bunu şunun için söyledim; Sayın Birlik Yönetim Kurulundan olağanüstü bir toplantının Doğu ilinde yapılması, en kısa zamanda anti terörist yasaya karşı demokrasi mücadelesiyle ilgili bir panelin mi, sempozyumun mu Diyarbakır'da, Urfa'da veya Mardin'de onların çektikleri eziyetin bulunduğu yerde yapılmasını istiyorum. Bunun en kısa zamanda yapılması şartıyla. (Alkışlar)

Değerli meslektaşlarım, biz buradan bir bildiriyle çıkacağız. DİSK'in malları gasbediliyor. 1 Mayıs hiç konuşulmadı. 1 Mayısı yasaklayan zihniyetin ortadan kaldırılmasıyla ilgili hiçbir konuşma burada yapılmadı. 1 Mayısları kutlamak yasal değil, insanlık hakkıdır. Bu insanlık hakkını ortadan kaldıran bir rejim var. Bu rejime karşı mücadele bildirisi yayınlanması gerekir. Ben, Yönetim kurulundan, kapanış bildirgesinde bunu da sunmasını rica ediyorum.

Değerli meslektaşlarım, sorunlar yığın boyu gidiyor. Çünkü konuşmamda meslek haysiyetinden, meslek saygınlığından bahsetmiştim. Gerçekten, meslek saygınlığını sağlayabilmenin yöntemleri etkin eylemlerden geçer, ama bu eylemin türü, bu eylemin nasıl olacağı şeklinde karar elbette Yönetim Kurulundaki arkadaşların kafalarındaki billurlaşmayla olur. Ama, kesin ve net eylem türleri de buradan çıkabilirdi. Zannediyorum ki çıkıyor.

Sözlerime bu şekilde nihayet veriyorum, dinlemek lütfunda bulunduğunuz için teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Mansur Yaşar Özdemir, buyurunuz efendim.

AV. MANSUR YAŞAR ÖZDEMİR – Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Dündenberi birçok konuşmaları dinledik, önerileri dinledik. Hepsi güzel, fakat bugün benim bir önerim var. Hangi imkânlarla nasıl yapar bilmiyorum Sayın Birlik Başkanımız ve Yönetim Kurulu üyeleri? Ama, bugünden sonra bir imkân bularak bir büro oluşturabilirler mi Birlik bünyesinde? Basınla ilişkiler bürosu, yasaları inceleme ve aleyhimize olanları saptama bürosu veyahut da bugünden sonra arkadaşlarımıza bildirilecek şekilde avukatların aleyhine olan hükümlerde Anayasaya aykırılık iddiasıyla gelebilecek davaları takip edecek arkadaşlarımızın varlığı; bu yöntemleri saptayacak, bu konuda yardımcı olabilecek organizmayı sağlarlar, hangi imkânlarla sağlarlar bilmiyorum, ama bunu sağlamalarını temenni ediyorum. Ve laflarımı bir espiriyle bitirmek istiyorum, ki konumuzu çok iyi gündeme getirir.

Avukatlar mahkemelerde yargıçlara "sayın yargıcım" savcılara "sayın savcım" der, onlar da döner "Buyurun oturun Avukat bey" der. İşte konumuz bu kadar bu kadar basittir efendim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Doğan Er, buyurun efendim.

AV. DOĞAN ER – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kongrede konuşan tüm arkadaşlara şahsım adına teşekkür ediyorum; ancak, bu konuşmalar arasında toplantının gerilimini artıran veya yanlış anlaşılmalara sebep olan bir konuşmaya atıfta bulunmak istiyorum. Ulu Önderimiz insanlık aşığı Mustafa Kemal Atatürk, Kurtuluş Savaşına başlarken, Anadolu'nun içinde bulunduğu koşulları, insan yapısını, ekonomiyi çok iyi teşhis etmiş ve bu çerçeveden, bu hatlardan hareketle şöyle bir tanımlama yapmış; "Misakı Millî hudutları içerisinde oturan, yaşayan canıyla, malıyla, düşüncesiyle Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurulmasına yardımcı bulunan herkes Türktür. Bu ortak özellik hepimize aittir. Memleketin en uzak köşesinde oturan insanla,

Ankara'da oturan veya Mersin'de oturan veya İstanbul'da oturan insan arasında hiçbir fark yoktur. Hepimizin ortak özelliği Türk olmaktır. Türkiye, "istanlar" eyaletlerinden teşekkül etmiş bir ülke değildir. Burası, Türk Halkının, Türk Milletinin, Türk Ulusunun oturduğu, hepimizin dedelerinin, babalarının onların dedelerinin kanını döktüğü kutsal topraklardır."

Bütün arkadaşlarımızın geldikleri yer hepimiz için kutsal, hepimiz için korunmaya lâyık ve önemlidir.

Bu itibarla, sözlerimi şu şekilde sona erdirmek istiyorum. Türkiye hepimizin öz vatanıdır, öz yurdudur. Bunun, Kurtuluş Savaşında korunmasında nasıl hepimizin emeği geçmişse, bundan sonra da çağlar ötesine ulaşmasında hepimizin fikri, canı, kanı, malı her şey feda olsun.

Hepimizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Enver Aslanalp, buyurun efendim.

AV. ENVER ASLANALP (İzmir B.) – Sayın Başkanlık Divanı, sayın arkadaşlarım; sizin karşınıza bu şekilde çıkmak bana utanç veriyor. Çünkü, kendimi tanımaz hale geldim. O bakımdan, hepinizden özür dilerim.

Dün söz hakkını ortadan kaldıracak, yok edecek bir önerge verildi. Bu önergenin tartışmalı bir durumu oldu. Ben şunu söyledim; Bu önerge nereden çıktı diye. Çünkü, şimdiye kadar TBB Genel Kurullarında hiçbir zaman söz hakkını ortadan kaldıracak bir önerge verilmemiştir. Bu benim merakımı çekti. Fakat görüyorum ki bu yöre meselesi çıkmış ortaya. O itibarla, ben, Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşunda, hazırlanmasında vazife görmüş ve çeşitli alanlarda –kendimi övecek değilim, çünkü bunlar zabıtlara geçmiş, Barolar Birliğinin zabıtlarına geçmiş olan sözlerdir ve kararlardır– bu kez öyle bir şeyle karşılaştım ki, sen Enver neymişsin, ne biçim adammışsın? Ve ben ondan utandım. Ben yalnız şurada şunu belirtmek istiyorum.

İzmir Barosunun hazırlamış bulunduğu, hazırlamak için kurmuş bulunduğu Avukatlık Kanun Talağının hazırlanmasında,

komisyonda vazife almış bir arkadaşınızm. Orada biraz evvel arkadaşımızın okumuş bulunduğu yemin fashını hazırlayanlar arasında, hatta dökümanları toplayan arasında bir kişiyim. Ben size kısaca onu tekrar ediyorum ve takdirlerinize sunuyorum.

Bizim baromuzaya yemin metni şu şekilde hazırlandı;

"Hukuka, ahlâka, mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma, demokratik hukuk devleti ilkelerine bağı kalıp ırk, renk, cinsiyet, din, dil, siyasal ve diğere düşünce ve kanaat ulusal ve sosyal köken, doğum veya sosyal durum, fakir veya zengin ayırımı gözetmeksizin savunma görevini yerine getireceğime, insan haklarını koruyup savunacağıma namusum ve vicdanım üzerine and içerim" şeklindeki bu yemin metnini hazırlayanların arasında bulunmaktayım.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aslanalp,

Saygıdeğer arkadaşlarımız, şu anda konuşmalar tamamlanmış bulunmaktadır, bize başkaca söz talebi gelmemiştir.

Gündemimizdeki maddelerle ilgili görüşleri dünden beri söyledik ve dinledik. Sanıyorum Barolar Birliğimizin Sayın Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri ve hepsini dinlediler ve değerlendireceklerdir.

Başkanlık Divanına verilmiş önergeler var, fakat çok dağınık olduğu için, ben bunları toparlayarak ve ortak biçimde bilgilerinize sunacağım.

Bir tanesi, İstanbul Delegeesi Sayın Rasim Öz'ün sunmuş olduğu; ikisinin de ortak yanı, sonuçta bir Genel Kurul bildirisinin yayınlanması hakkında. Zaten Genel Kurulun sonunda bir bildiri yayınlanması söz konusu olacaktır.

"3713 sayılı Yasanın antidemokratik hükümlerinin kınanması ve bunların değiştirilmesi için TBMM Başkanlığı ve siyasal parti başkanlıklarına değiştirilmesi dileğiyle bildirilmesini, burada yasanın, yargının akladığı bir kuruluşun DİSK'in mallarını gasp içinde ve hiçbir hukuki kurala uymayan biçimde müsadereyi

amaçlayan geçici 9. maddesiyle getirilen hükmün altına çizilmesinin Genel Kurulun onayına sunulması."

Sayın Ali Şen arkadaşımızın önergesi var;

"Genel Kurulca oluşturulacak komisyonca sonuç bildirgesi hazırlanmasını ve hazırlanacak bildirmede bu konular içinde Anayasaya aykırı olarak Meclis iradesi dışında ülkemizin Güneydoğusunda yabancı askerlerin konuşlandırılmasını, cereyan eden olaylar da dikkate alındığında, ülkemizin bağımsızlığını tehlikeye düşüren vahim bir olay olarak gördüğümüzü, Anayasaya göre sorumsuz olması gereken Reisicumhur, Anayasayı çiğneyerek Meclis ve Hükümeti dışlayarak uyguladığı politikalarla ülkemizi tehlikeli bir maceraya sürüklemekte olduğunu derin bir üzüntüyle tespit etmiştir.

Ülkeyi yönetenler Anayasa ve hukuk dışı tasarruflarıyla hukuk devleti kavramını ortadan kaldırmaktadırlar.

Yargının görevine müdahale edilerek mahkeme kararı olmadan işçilerin, dolayısıyla DİSK'in malları gasbedilmiştir. Hukukçular olarak bu haksız durumu içimize sindiremediğimizi kamuoyuna açıklayalım."

Genel Kurulun sonuç bildirgesinin hazırlanmasıyla ilgili ayrı belirli kişilerden oluşacak bir komisyon mu olsun; yoksa bu yetki Yönetim Kuruluna verilerek bugünkü görüşler toparlanarak yapılsın mı?.. ("Yetki verelim" sesleri)

Peki efendim, genel eğilim o.

Sonuç bildirgesini hazırlamak ve bu konuları da içeren biçimde sonuç bildirgesini hazırlamak üzere TBB Yönetim Kuruluna yetki verilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

İzmir Barosu ve diğer arkadaşlarımızın da katıldığı öneriyi bilgilerinize sunuyorum;

"Türkiye'de özellikle son zamanlarda hukuk devletine ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı davranışların gittikçe arttığı ve bir rejim bunalımının ortaya çıktığı gözlenmektedir.

Anayasaya göre sistemin adı parlamenter demokrasidir. Ne var ki, parlamenter sistemin görüntüsü değiştirilmiş, sistem alt üst edilmiş ve tek kişinin egemenliğine dönüştürülmüştür. Bunun sonucunda, Türk Ulusunun üzerine titredığı tam bağımsızlık düşüncesinden de ödünler verilmiştir.

Türk Ulusunu İslamcı bir monarşiden laik cumhuriyete ulaştıran devrim ilkelerinden, özellikle laiklikten verilen ödünler sonucunda rejimin karakteri değişmiş, ulusal bir rönesans olan Atatürkçü laiklik örselenmiş, zedelenmiş, yıpratılmıştır.

Öğrenim birliği yasası uygulama alanından kaldırılarak dinsel ağırlıklı bir eğitim sistemi getirilmiş ve devrim yasalarına aykırı yasalar çıkarılmıştır.

Tarafsız olması gereken devlet adamları taraf tutmakta, laiklik üzerine and içenler laik devleti çiğnemektedirler.

Bugün Türk Toplumunu, laikliği ve tam bağımsızlığı siyasal iktidarlara karşı koruma ve savunma noktasına getirilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin kararları, yasama, yürütme ve yargı organlarıyla tüm özel ve tüzel kişileri bağladığı halde, bu mahkemenin iptal ettiği yasaların tıpkısı parlamento tarafından yeniden çıkarılmakta, bu suretle rejim bunalımının yanında bir de hukuk bunalımı yaratılmaktadır.

Rejim, meşruiyet tartışmaları içine sürüklenmiştir.

Saymakla tükenmez bu hukuk dışı uygulamalar karşısında Türk hukukçusu ve Türkiye baroları suskun kalmamış, basın toplantıları yapmış, bildirimler yayınlanmış; ama hiçbir sonuç alınamamıştır.

Artık sözden çok etkin bir eylem koymamız kaçınılmaz duruma gelmiştir.

Bu nedenlerle, Genel Kurulumuzun;

1. Bütün Türkiye baroları, ülkemiz hukukçuları, hukuka, demokrasiye ve Anayasaya aykırı olan bugünkü belirsiz gidişe dur diyebilmek için Ankara'da bir protesto yürüyüşü düzenlenmesine,

2. Yürüyüş güzergâhının ve tarihinin saptanması için Türkiye Barolar Birliği Yönetim kuruluna yetki verilmesine,

3. Yürüyüşün sona erdiği yerde cübbelerin bırakılmasına,

4. Aynı gün bütün Türkiye'de duruşmalara çıkılmamasına karar verilmesini saygıyla öneririz."

Av. Sabri Kurt, Av. Güney Dinç, Av. İskender Özturanlı, Av. Enver Aslanalp, Av. Polat Gago, Av. Güneş Atabey, Av. Basri Güder, Av. Akın Çamoğlu, Av. Birdal Ertuğrul, Av. İsmet Kayhan, Av. Turgut İnal.

Bu konuda lehte ve aleyhte söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Özturanlı.

AV. İSKENDER ÖZTURANLI (İzmir B.) – Saygıdeğer arkadaşlar, biliyorsunuz Türkiye baroları bugüne kadar çeşitli eylemler yapmışlardır. Örneğin, 1960 yılında 28 Nisan olaylarında, İstanbul'daki olaylardan sonra 29 Nisan'da bazı olaylar olmuş ve İzmir Barosu tüm baro mensuplarıyla cübbesini çelengini alarak cübbesini Atatürk heykeline bırakmıştır. Bu, şunun sonucunda olmuştur. Biliyorsunuz o zaman bir tahkikat komisyonu kurulmuştu. Bu tahkikat komisyonu, hakimlerin, yargının yetkisini Meclise vermişti. Artık Türkiye'de hakimlerin yetkisinin siyasal bir teşekküle verilmesi karşısında Türk avukatı susamazdı ve böyle bir ülkede avukatlık yapılamayacağını vurgulamak için bu eylemi yaptık.

1975 yılında Zonguldak'ta Türkiye Barolar Birliği bir karar aldı. Danıştay kararları, yürütmenin durdurulması kararları yönetim tarafından uygulanmıyordu. Bunu protesto etmek için 4 Mart 1975 tarihinde Türkiye'de avukatlar duruşmalara çıkmadı ve hakimlerin çoğu, benim ilimde İzmir'de tümü, İstanbul'da sanıyorum tümü avukatları mazeretli kabul etti. Ama bu kararlar bağlayıcı nitelikte değildi. Genel Kurulun onayıyla çıktı, fakat bağlayıcı nitelikte olamazdı, Çünkü bazı devlet avukatları vardı, onlar duruşmalara çıkmazsa eğer avukatlıktan çıkarılırdı.

Şimdi Türkiye'de bugün yalnız yürütmenin durdurulması uygulanmıyor, geçen günden beri konuşuyoruz, öyle sanıyorum ki,

arkadaşlarımızın çoğu bu konuda artık değişik bir eylem biçimi ortaya koymak gerektiğini vurguladılar. Biz de bu değişik eylem biçiminin bundan önce de birtakım emsalleri olduğunu gözönünde tutarak bu konudaki önergemizi sunmuş bulunuyoruz. Önergeyi arkadaşım çok güzel bir şekilde okudular, tekrar etmeme lüzum yok. Böylesine olayların meydana geldiği bir ülkede Türk hukukçuları olarak böyle bir eylem koymak zorundayız diye düşünüyorum.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Bu konuda söz isteyen var mı? Buyurun efendim.

Sayın Coşar, çok özür diliyorum, delege arkadaşlarımızın söz hakkı var.

Buyurun Sayın Kırcı.

AV. ŞEFİK KIRCI (Samsun) – Sayın Divan, değerli üyeler; iki gündür çok yüksek seviyede hukukun üstünlüğünü, yargının bağımsızlığını, mesleğimizin sorunlarını enine boyuna konuştuk. 22 yıldır Avukatlık Yasasının bizlere yüklemiş olduğu vesayet hükümleri ve diğer mesleğimizle bağdaşmayan hükümlerinin eleştirisini yaptık. Çok güzel bir öneri geldi. Demin değerli üstadımız İskender Özturanlı'nın söylediği 1975 yılındaki eylemi biz uyguladık. Ancak, pek başarılı olduğumuz sanmıyorum. Çünkü, bizler siyasal görüşü her siyasal görüşü bünyesinde bulunduran kuruluşlarız. O nedenle, bu öneride duruşmalara girilmemesi önerisinin bana göre, vatandaşları da etkilemesi açısından çıkarılmasını istiyorum. Diğer yönlerine aynen katılıyorum.

Biz bir eylem yapacaksak, bu eylemin zararı da, kârı da bize olması gerekir. Duruşmalara girilmemesi yönündeki teklifin ben şahsen çıkarılmasını istiyorum.

Saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim.

Efendim, şimdi bu konuyu "oylayalım, oylamayalım" diyen arkadaşlarımız var. dilekler faslında olduğu için... ("Oylayamazsın Sayın Başkan" sesleri)

Buyurun Sayın Sav.

AV. ÖNDER SAV (TBB Yönetim Kurulu Başkanı) – Efendim, ben önergenin ne lehinde, ne aleyhinde konuşacak değilim. Yalnız, önergeyi biraz açıklığa kavuşturmak gerekliliği var.

Şimdi burada bir temennide bulunuyorsunuz, direktifi veriyorsunuz ve bunu Birlik Yönetim Kurulu uygulasin diyorsunuz.

Önergenin –yanlış izlemediysem– birinci maddesi emperatif bir ibare taşıyor. Bize emir veriyor. İkinci maddesi, yine yanlış tespit etmediysem, zamanını ve güzergâhını saptamayı bize bırakıyor. Yani, bir tavsiye ise biz önergeyi tümüyle değerlendirmek isteriz. Önergenin birinci kısmında şöyle yapın, ikinci kısmında şöyle, üçüncü kısmında öyle yapın türünde konu tavsiye olmaz. Terditli, alternatifli direktif olur.

Genel Kurul böyle bir direktifi de verir. Biz bu direktif içeriğindeki bu dileklere katılmayabiliriz, katılabiliriz de. Ama Genel kurul bizi seçtiğine göre biz onu yerine getirmeye çalışırız.

Bir işi düzenli, mesleğimize yararlı, meslektaşlarımızın onurunu arttırıcı boyutta ve düzeyde yapmak istiyorsak, onu çok dikkatli yapmamız lazım.

Heyecanlarımıza kapılarak, duygularımıza kapılarak, gelecekte bizi nereye götüreceğini bilmediğimiz konulara burada çok fazla açılmayalım diye düşünüyorum.

Nedir olay? Hemen bir anımı anlatayım.

Sayın Aksoy'un ölümü nedeniyle Ankara'da bir cenaze töreni düzenledik ve Birliğimiz, Ankara Baromuzun eski Başkanı olması vesiyesiyle bu törende diğer bütün barolardan gelen. Ankara Barosundaki meslektaşlarımızın da Ankara Adliyesi önünde cübbe ile saygı duruşu yapıp; kortej harekete geçtiği zaman cübbelerini çıkarmalarını rica ettik. Ne mümkün; Atatürk Bulvarında sözümüzü dinlemeyen, ben uyardığım halde "Sen ne karışyorsun bana" diyen meslektaşım oldu. Ne mümkün? Meclisin avlusunda cübbelerini savuran arkadaşlarımız oldu. Ne mümkün? Caminin avlusunda cübbelerini savuran arkadaşlarımız oldu.

Eğer cübbeyi olur olmaz yerde bu şekilde kullanın diyorsanız, benim kafama pek yatmıyor. Onu bir anlamak istiyorum.

Onun ötesinde cübbe bırakmak olayı gerçekten üzerinde çok dikkatlice düşünülmesi gereken bir olay.

Biz en son silahımızı, daha önce yapmamız gereken işlemler, daha önce yapmamız gereken davranışlar varken kullanırsak, sonunda Türkiye'deki olaylar daha vahim boyutlara geldiği zaman kullanacak silahımız kalmaz.

Teşekkür ederim efendim. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, açıklamaları dinledik. Yalnız bunun çözüme ulaştırılması için ne yapmak gerektiğini de bilemiyorum.

Şöyle bir değerlendirme söz konusu oluyor; önergeyi veren değerli arkadaşlarımız oylansın dediler.

Genel bir eğilim de, bu konuda yine Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilsin deniyor.

Bunun Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilip değerlendirilmemesi tarzında tavsiye artık Genel Kurulun dileğidir.

Başkanlık Divanı, bu konunun bir temenni niteliğinde olduğunu belirtmektedir, (Alkışlar)

Burada şu hususu belirtmek istiyorum; burada ortak bir şey uymak zorunluluğundayız, yani ille bizim dediğimiz olsun diye diretmek olmaz. Şöyle veya böyle sonucu kabul etmek durumundayız, o nedenle; Genel kurulun arzusu üzerine bunun Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilmesi şeklindedir. Bu bölümde artık oylama yapılamayacağı düşüncesiyle konu Yönetim Kurulunun takdirlerine sunulmuştur. (Alkışlar)

Saygıdeğer arkadaşlarım, dün saat 10.00'dan itibaren bu görüşmeler yapıldı, uzun emekler verildi, değişik düşünceler üretildi. Bu düşüncelerin ülkemizde hukukun gelişmesine ve üstünlüğüne katkılarda bulunacağına inanıyoruz.

Kapanış konuşmasını yapmak üzere buyurun Sayın Başkanım.

AV. ÖNDER SAV (TBB Başkanı) – Değerli arkadaşlarım; ashnda her şeyi konuştuk. Ben zaman almak istemiyorum. Madem gündem maddesidir Birlik Başkanının kapanış konuşması yapması o nedenle bir iki söz söylemek istiyorum.

Gerçekten iki gün süreyle fevkalade yararlandığımız, önümüzdeki çalışma döneminde üzerinde titizlikle, dikkatlice duracağımız çok yararlı öneriler, düşünceler ve tavsiyeler aldık.

Bunların yanında çok şert eleştiriler de aldık, övücü sözler de aldık. Hiçbirisinden gocunmadık. En yararlı önerilerden, en övücü sözlerden ne kadar yararlanacaksak, en sert eleştirilerden de aynı ölçüde yararlanmaya özen göstereceğiz.

Bir görev yapmaya geldik, bu görev süremiz içinde öncelikli hedefimiz mesleğimizin ve meslektaşlarımızın haklarının korunmasıdır. Bizi bunun için seçtiniz, bunu gerçekleştirmeye çalışacağız.

İnanıyorum ki, 1993 yılında Erzurum'da yapmaya karar verdiğimiz Genel Kurul toplantısı, ülkemizin çok farklı bir durum yaşayacağı bir ortamda yapılacaktır.

Türk Halkının özgür, eşit, seçime dayalı, iradesini belirleyeceği bir demokratik yönetimin oluşturulacağına dair inancımızı koruyoruz. Ümit ediyorum ki, böyle bir demokratik yönetimin Türkiye'de egemen olacağı bir ortamda Erzurum gibi tarihi misyonu olan bir kentimizde Genel Kurulumuzu yaparken, hukukumuzun, yargımızın, adaletimizin sorunlarının daha az olacağı bir ortamda, demokratik, laik ve sosyal hukuk devletinin ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin daha geliştirilip somutlaştırılacağı bir ortamda Genel Kurulumuzu yapalım.

Orada buluşmak üzere Allah'a ısmarladık diyorum, hepinize teşekkür ediyorum, sevgiler saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın arkadaşlarım, üç gün süreyle bize mutluluk verdiniz. Konuklarımıza, delegelerimize bu mutlu olay için Mersin adına, Mersinli adına, Mersin Barosu adına sevgilerimizi, saygılarımızı sunuyoruz. (Alkışlar)

(Kapanma Saati : 14.30)